ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΣΚΔ'

Παρασκευή 30 Σεπτεμβρίου 2011

ΘΕΜΑΤΑ

Α. ΕΙΔΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

1. Επικύρωση Πρακτικών, σελ. 18023,18024

2. Άδεια απουσίας των Βουλευτών κ.κ. Σ. Σακοράφα και Α. Κουράκη, σελ. 18009,18016

3. Ανακοινώνεται η παράταση της λειτουργίας των εργασιών της Διακομματικής Επιτροπής "Για τη μελέτη του μεταναστευτικού ζητήματος" μέχρι και την 31η Οκτωβρίου 2011, σελ. 17879

4. Ανακοινώνεται ότι οι Ειδικές Μόνιμες Επιτροπές: 1) Ελληνισμού της Διασποράς 2) Προστασίας Περιβάλλοντος 2α) Υποεπιτροπή Υδατικών Πόρων 3) Έρευνας και Τεχνολογίας 4) Ισότητας Νεολαίας και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου 4α) Υποεπιτροπή για τα θέματα των Ατόμων με Αναπηρία 5) Περιφερειών 5α) Υποεπιτροπή Νησιωτικών και Ορεινών Περιοχών και 6) Οδικής Ασφάλειας καταθέτουν τις εκθέσεις τους, σελ. 17879-17990

5. Επί διαδικαστικού θέματος, σελ.18005,18006,18013

6. Αναφορά στη διαμαρτυρία των απόστρατων αξιωματικών στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, σελ. 18013,18014

7. Ανακοινώνεται η ολοκλήρωση των εργασιών της Ολομέλειας της Βουλής και η λήξη της Β' Συνόδου της ΙΓ' Περιόδου Προεδρευόμενης Κοινοβουλευτικής Δημοκρατίας, σελ. 18024

Β. ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ

1. Κατάθεση αναφορών, σελ. 17851-17853

2. Απαντήσεις Υπουργών σε ερωτήσεις Βουλευτών, σελ. 17853

3. Συζήτηση επικαίρων ερωτήσεων:

α) Προς τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης:

i. σχετικά με τη σχέση των μη κυβερνητικών οργανώσεων και των προγραμμάτων απασχόλησης ανέργων, σελ. 17872

ii. σχετικά με την προστασία των ασφαλιστικών ταμείων από το πρόγραμμα εθελοντικής ανταλλαγής ομολόγων, σελ. 17874

β) Προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής:

i. σχετικά με το Ρυθμιστικό Σχέδιο Βόλου και το Πρόγραμμα Προστασίας Περιβάλλοντος του Οικιστικού Συγκροτήματος Βόλου, σελ. 17876

ii. σχετικά με την προώθηση των επιχειρήσεων υδατοκαλλιέργειας στην περιοχή Πόρτο Λάφια της Καρυστίας Ευβοίας, σελ. 17990

iii. σχετικά με την απόφαση του Υπουργείου Ανάπτυξης να επιστρέψει στην εταιρεία "Χρυσωρυχεία Θράκης" την εκμετάλλευση του κοιτάσματος χρυσού στο Πέραμα Θράκης, σελ. 17992

γ) Προς τον Υπουργό Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, σχετικά με την καταβολή δεδουλευμένων στους εργαζομένους στην «ΑΕΓΕΚ Κατασκευαστική ΑΕ», σελ.17994

δ) Προς τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας, σχετικά με τα δημοσιεύματα περί εφαρμογής εργασιακής εφεδρείας σε Επαγγελματίες Οπλίτες και της ματαίωσης της άσκησης "ΠΑΡΜΕΝΙΩΝ", σελ. 17996

ε) Προς τον Υπουργό Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, σχετικά με την ανάγκη δημιουργίας του νοσοκομείου στην Ανατολική Αττική, σελ. 17998

5. Συζήτηση επίκαιρης επερώτησης των Βουλευτών του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς προς τον Υπουργό Εξωτερικών, σχετικά με την εξωτερική και αμυντική πολιτική της Κυβέρνησης στην περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου, σελ. 18001

Γ. ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

1. Κατάθεση σχεδίων νόμων:

α) Οι Υπουργοί Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Εσωτερικών, Οικονομικών, Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Προστασίας του Πολίτη, Πολιτισμού και Τουρισμού και ο Αναπληρωτής Υπουργός Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, κατέθεσαν σχέδιο νόμου: "Νέος Τρόπος Έκδοσης Αδειών Δόμησης, Ελέγχου Κατασκευών και λοιπές διατάξεις", σελ. 17879

β) οι Υπουργοί Προστασίας του Πολίτη, Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Εσωτερικών, ο Αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης και Υπουργός Οικονομικών και οι Υπουργοί Εθνικής Άμυνας, Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, κατέθεσαν σχέδιο νόμου: "Εθελοντισμός στο Λιμενικό Σώμα - Ελληνική Ακτοφυλακή και στο Πυροσβεστικό Σώμα και άλλες διατάξεις", σελ. 17879

2. Κατάθεση Εκθέσεως Διαρκούς Επιτροπής:

Η Διαρκής Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης καταθέτει την έκθεσή της στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Εσωτερικών: «Διεύρυνση της άμεσης και συμμετοχικής δημοκρατίας με τη διενέργεια δημοψηφίσματος», σελ.17998

ΟΜΙΛΗΤΕΣ

Α. Επί διαδικαστικού θέματος:

ΔΡΙΤΣΑΣ Θ. ,	σελ.18005
ΕΥΘΥΜΙΟΥ Π. ,	σελ.18005,18006
ΖΗΣΗ Ρ. ,	σελ.18013
ΛΑΦΑΖΑΝΗΣ Π. ,	σελ.18006,18013
ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ Β. ,	σελ.18005

Β. Επί της αναφοράς στη διαμαρτυρία των απόστρατων αξιωματικών στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας:

ΕΥΘΥΜΙΟΥ Π. ,	σελ.18013
ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ Α. ,	σελ.18014
ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ Ε. ,	σελ.18013,18014
ΜΠΕΓΛΙΤΗΣ Π. ,	σελ.18013,18014
ΡΟΝΤΟΥΛΗΣ Α. ,	σελ.18013
ΤΣΙΠΡΑΣ Α. ,	σελ.18014
ΧΑΛΒΑΤΖΗΣ Σ. ,	σελ.18014

Γ. Επί των επικαίρων ερωτήσεων:

ΓΕΙΤΟΝΑΣ Κ. ,	σελ.17872,17873
ΖΗΣΗ Ρ. ,	σελ.17877,17878
ΙΓΝΑΤΙΑΔΗΣ Θ. ,	σελ.17994,17995
ΚΟΥΤΡΟΥΜΑΝΗΣ Γ. ,	σελ.17872,17873,17874,17876
ΛΕΒΕΝΤΗΣ Α. ,	σελ.17998,17999,18000
ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ Ι. ,	σελ.17994,17995
ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΣ Κ. ,	σελ.17990,17991,17992
ΜΠΕΓΛΙΤΗΣ Π. ,	σελ.17996,17997
ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ Γ. ,	σελ.17877,17879,17991,17992,17993
ΠΛΕΥΡΗΣ Α. ,	σελ.17996,17997
ΤΙΜΟΣΙΔΗΣ Μ. ,	σελ.17999,18000
ΤΣΙΠΡΑΣ Α. ,	σελ.17874,17875
ΧΑΛΒΑΤΖΗΣ Σ. ,	σελ.17992,17993

Δ. Επί της επίκαιρης επερώτησης:

ΑΜΜΑΝΑΤΙΔΟΥ-ΠΑΣΧΑΛΙΔΟΥ Ε. ,	σελ.18003
ΔΙΩΤΗ Η. ,	σελ.18004
ΔΡΙΤΣΑΣ Θ. ,	σελ.18001,18005,18019
ΕΥΘΥΜΙΟΥ Π. ,	σελ.18007,18012
ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ Α. ,	σελ.18007,18016
ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ Ε. ,	σελ.18009,18010
ΛΑΦΑΖΑΝΗΣ Π. ,	σελ.18005,18007,18019,18022,18023
ΜΠΕΓΛΙΤΗΣ Π. ,	σελ.18002,18004,18005,18006, 18009,18010,18020,18022,18023
ΠΑΠΑΔΗΜΟΥΛΗΣ Δ. ,	σελ.18002
ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ Β. ,	σελ.18010
ΡΟΝΤΟΥΛΗΣ Α. ,	σελ.18011,18012
ΤΣΙΠΡΑΣ Α. ,	σελ.18014
ΧΑΛΒΑΤΖΗΣ Σ. ,	σελ.18010

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΒΟΥΛΗΣ

ΙΓ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

ΣΥΝΟΔΟΣ Β'

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΣΚΔ'

Παρασκευή 30 Σεπτεμβρίου 2011

Αθήνα, σήμερα στις 30 Σεπτεμβρίου 2011, ημέρα Παρασκευή και ώρα 10.14' συνήλθε στην Αίθουσα των συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου η Βουλή σε ολομέλεια για να συνεδριάσει υπό την προεδρία του ΣΤ' Αντιπροέδρου αυτής κ. **ΒΑΪΤΣΗ ΑΠΟΣΤΟΛΑΤΟΥ.**

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βαΐτσης Αποστολάτος): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, αρχίζει η συνεδρίαση.

Παρακαλείται ο κύριος Γραμματέας να ανακοινώσει τις αναφορές προς το Σώμα.

(Ανακοινώνονται προς το Σώμα από τον κ. Γεώργιο - Ερνέστο Χαραλαμπόπουλο, Βουλευτή Β' Αθηνών, τα ακόλουθα:

Α. ΚΑΤΑΘΕΣΗ ΑΝΑΦΟΡΩΝ

1) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Περιφερειακή Ομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία Δυτικής Ελλάδος (ΠΟΜΑΜΕΑ) αιτείται να ενταχθεί το Εθνικό Ίδρυμα Αποκατάστασης Αναπήρων Περιφερειακής Ενότητας Αχαΐας στο Πανεπιστημιακό Γενικό Νοσοκομείο Πατρών, στη διεύθυνση του οποίου ανήκει η Κλινική Φυσικής Αποκατάστασης.

2) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Εκπολιτιστικός Σύλλογος Ζησιμαίικων αιτείται την ανάδειξη του αρχαιολογικού χώρου στο Αιγυπτιόκαστρο-Γυφτόκαστρο του Δήμου Δυτικής Αχαΐας σε τουριστικό προορισμό.

3) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία το Σωματείο Ιδιοκτητών Αυτοκινήτων Ταξί Πατρών και Περιχώρων «Ο Άγ. Χριστόφορος» εκφράζει την αντίθεσή του στην πλήρη απελευθέρωση, χωρίς περιορισμούς, του επαγγέλματος των οδηγών ταξί.

4) Ο Βουλευτής Ηρακλείου κ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΕΓΚΕΡΟΓΛΟΥ κατέθεσε αναφορά με την οποία αιτείται την οικονομική στήριξη του ελληνικού σωματειακού αθλητισμού.

5) Οι Βουλευτές, Β' Αθηνών κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΡΩΤΟΥΛΗΣ, Νομού Αττικής κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΚΙΟΚΑΣ και Α' Θεσσαλονίκης κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΖΙΩΓΑΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία η γενική συνέλευση προέδρων της ΟΛΜΕ εκφράζει την αντίθεσή της για την εργασιακή εφεδρεία, τις απολύσεις και τις μετακινήσεις εκπαιδευτικών.

6) Οι Βουλευτές Β' Αθηνών κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΡΩΤΟΥΛΗΣ, Νομού Αττικής κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΚΙΟΚΑΣ και Α' Θεσσαλονίκης κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΖΙΩΓΑΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία η Πανελλαδική Γραμματεία Εκπαιδευτικών του ΠΑΜΕ εκφράζει την έντονη δυσαρέσκειά της, για τα χαράτσια και τα λοιπά μέτρα τα οποία λεηλατούν το εργατικό και λαϊκό εισόδημα.

7) Ο Βουλευτής Ηρακλείου κ. ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΣΤΡΑΤΑΚΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Δήμαρχος Φαιστού αιτείται την εξακολούθηση της λειτουργίας των τμημάτων στην αναβαθμισμένη τους μορφή όπως και την μέριμνα αθλητικής εκπαίδευσης διευκόλυνσης του Γυμνασίου και Λυκείου Πόμπιας.

8) Ο Βουλευτής Ηρακλείου κ. ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΣΤΡΑΤΑΚΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο κ. Ζαχαρίας Καψαλάκης, αιρετός της ΠΥΣΠΕ Ηρακλείου Κρήτης αιτείται την επίλυση των τεράστιων κενών και προβλημάτων στα σχολεία του Νομού Ηρακλείου.

9) Ο Βουλευτής Ηρακλείου κ. ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΣΤΡΑΤΑΚΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Πρόεδρος των Φίλων Κέντρου Υγείας Αρκαλοχωρίου, αιτείται την επαναλειτουργία του ακτινολογικού τμήματος στο Κέντρο Υγείας Αρκαλοχωρίου.

10) Ο Βουλευτής Τρικάλων κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΛΕΓΚΑΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας το οποίο αναφέρεται στο πρόβλημα που έχει δημιουργηθεί στο Γενέσι, Νομού Τρικάλων εξαιτίας της έλλειψης αγροτικού γιατρού.

11) Ο Βουλευτής Τρικάλων κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΛΕΓΚΑΣ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας το οποίο αναφέρεται στα προβλήματα που θα δημιουργήσει η ενδεχόμενη κατάργηση του τελωνείου Τρικάλων και η μεταφορά του στη Λάρισα.

12) Ο Βουλευτής Ηρακλείου κ. ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΣΤΡΑΤΑΚΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμαρχος του Δήμου Βιάννου, Νομού Ηρακλείου αιτείται την μείωση της τιμής της κιλοβατώρας του αγροτικού τιμολογίου της ΔΕΗ, ώστε να συμπιεσθεί το κόστος παραγωγής.

13) Η Βουλευτής Καρδίτσης κ. ΜΑΡΙΑ ΘΕΟΧΑΡΗ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Πανθεσσαλικός Σύλλογος Αναπήρων Πολιτών εκφράζει τη διαμαρτυρία του για την πρόθεση κατάργησης των ΚΕΚΥΚΑΜΕΑ και την υπαγωγή τους σε όμορες νοσηλευτικές μονάδες, όπως προβλέπεται στο υπό κατάθεση νομοσχέδιο για την αναδιάρθρωση του ΕΣΥ.

14) Ο Βουλευτής Λασιθίου κ. ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΡΧΙΜΑΚΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο κ. Εμμανουήλ Γιακουμάκης αιτείται την ενημέρωσή του από τον ΟΕΚ (Συντονιστική Υπηρεσία Κρήτης), για τον αποκλεισμό του από την παραχώρηση εργατικής κατοικίας στη Σητεία ΙΙΙ.

15) Ο Βουλευτής Ηρακλείου κ. ΜΙΧΑΗΛ ΚΡΙΤΣΩΤΑΚΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμαρχος του Δήμου Μινώα Πεδιάδας, Νομού Ηρακλείου προτείνει την μη αναστολή της λειτουργίας της ΔΟΥ Καστελλίου του Δήμου Μινώα Πεδιάδας.

16) Ο Βουλευτής Ηρακλείου κ. ΜΙΧΑΗΛ ΚΡΙΤΣΩΤΑΚΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμαρχος Αρχανών-Αστερουσίων, Νομού Ηρακλείου αιτείται την αναγκαιότητα κάλυψης θέσεων συνοδών σχολικών λεωφορείων.

17) Ο Βουλευτής Αιτωλοακαρνανίας κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΤΑΜΑΤΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Ανώτατη Συνομοσπονδία Πολυτέκνων Ελλάδος αιτείται διευκρινίσεων και βελτιώσεων σε ότι αφορά στη ρύθμιση για το ειδικό τέλος ηλεκτροδοτούμενων δομημένων επιφανειών.

18) Ο Βουλευτής Νομού Αττικής κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΝΤΕΡΕΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμαρχος Μαραθώνος, Δημοτικής Κοινότητος Νέας Μάκρης αιτείται την αναζήτηση της τιμής ζώνης για τον υπολογισμό του ειδικού τέλους των ακινήτων από τους πίνακες του Υπουργού Οικονομικών.

19) Ο Βουλευτής Αιτωλοακαρνανίας κ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΤΑΜΑΤΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία το Τμήμα Διαχείρισης Περιβάλλοντος και Φυσικών Πόρων του Πανεπιστημίου Δυτικής Ελλάδος καταθέτει τα σοβαρά οικονομικά και διοικητικά προβλήματα που αντιμετωπίζει και ζητεί τη διοργάνωση κοινής συνεδρίας με όλα τα μέλη της πανεπιστημιακής κοινότητας ώστε να εξευρεθούν λύσεις.

20) Ο Βουλευτής Νομού Αττικής κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΝΤΕΡΕΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Πρόεδρος του Εργατοϋπαλληλικού Κέντρου Ελευσίνας, Τμήμα ΓΣΕΕ εκφράζει τη δυσαρέσκειά του προς τον Δήμο Ασπροπύργου για τις πρακτικές που ακολουθεί στο χώρο της καθαριότητας των σχολείων κατακερματίζοντας τις οικονομικές ανάγκες και τους πόρους τους.

21) Ο Βουλευτής Νομού Αττικής κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΝΤΕΡΕΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμαρχος του Δήμου Μάνδρας-Ειδυλλίας αιτείται την επαναφορά του καταργηθέντος πρωϊνού δρομολογίου 6:45 από Βίλια προς Αθήνα.

22) Ο Βουλευτής Ηρακλείου κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΙΧΕΛΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμος Μινώα Πεδιάδας, Νομού Ηρακλείου αιτείται τη διατήρηση της λειτουργίας της ΔΟΥ Καστελλίου Πεδιάδας.

23) Ο Βουλευτής Ηρακλείου κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΙΧΕΛΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμαρχος Αρχανών-Αστερουσιών, Νομού Ηρακλείου αιτείται την κάλυψη των θέσεων συνοδών σχολικών λεωφορείων.

24) Ο Βουλευτής Ηρακλείου κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΙΧΕΛΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμαρχος του Δήμου Βιάννου Ηρακλείου αιτείται την μείωση της τιμής της κιλοβατώρας για το αγροτικό τιμολόγιο της ΔΕΗ.

25) Ο Βουλευτής Ροδόπης κ. ΑΧΜΕΤ ΧΑΤΖΗ ΟΣΜΑΝ κατέθεσε αναφορά με την οποία η επιτροπή των κατοίκων του Συνοικισμού Ηφαίστου της Ροδόπης αιτείται την ενημέρωση των αρμοδίων για το πρόβλημα της ανυπαρξίας τίτλων ιδιοκτησίας στον οικισμό.

26) Ο Βουλευτής Ηρακλείου κ. ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΕΓΚΕΡΟΓΛΟΥ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Δήμαρχος Αρχανών-Αστερουσίων, Νομού Ηρακλείου αιτείται την αναγκαιότητα κάλυψης θέσεων συνοδών σχολικών λεωφορείων.

27) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Πρόεδρος του Φαρμακευτικού Συλλόγου Αχαΐας αιτείται τον συμψηφισμό χρεών μεταξύ δημοσίου και φαρμακοποιών.

28) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο κ. Γεώργιος Τσιάπης, συνταξιούχος εκφράζει την αντίθεσή του για τα μέτρα περικοπής της επικουρικής του σύνταξης.

29) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Πρόεδρος της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία αιτείται την εξαίρεση των νεφροπαθών του τελικού σταδίου από τα οικονομικά μέτρα εφαρμογής του μεσοπρόθεσμου και του νέου τέλους ακινήτων.

30) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Πρόεδρος του Συλλόγου Ερευνητών Ερευνητικού Κέντρου «ΑΘΗΝΑ» εκφράζει την αντίθεσή του για την εγκύκλιο περί εργασιακής εφεδρείας στα ερευνητικά κέντρα.

31) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο κ. Ιωάννης Γουτσίκας, ιατρός-πνευμονολόγος εκφράζει την αντίθεσή του για τα κριτήρια αξιολόγησης της κάλυψης θέσεως ιατρού-πνευμονολόγου στον Νομό Ημαθίας, Υποκαταστήματος Βέροιας.

32) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Πρόεδρος της Πανελλήνιας Ένωσης Δασολόγων Δημοσίων Υπαλλήλων εκφράζει την αντίθεσή του για τις πρόσφατες άδικες δηλώσεις του Υφυπουργού Εσωτερικών κ. Κουκουλόπουλου κατά των εργαζομένων δασολόγων στο Δασαρχείο Δράμας.

33) Ο Βουλευτής Αχαΐας κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Πανελλήνια Ένωση Μηχανικών Εμπορικού Ναυτικού εκφράζει την αντίθεσή της για τα νέα μέτρα και αποφασίζει πολύμορφες κινητοποιήσεις.

34) Ο Βουλευτής Πέλλης κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΣΜΑΝΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο κ. Σάββας Τσιτλακίδης, συνταξιούχος ΟΓΑ εκφράζει την αντίθεσή του για την περικοπή της συντάξεως του ΟΓΑ, κατά 4 ευρώ.

35) Ο Βουλευτής Πέλλης κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΣΜΑΝΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η κ. Τριανταφυλλιά Πλούγαρλη, κάτοικος Γιαννιτσών Πέλλης αιτείται ενημέρωσης από τους αρμοδίους για να προβεί σε έναρξη στην ΔΟΥ ως χοροδιδάσκαλος, εφόσον κατέχει πιστοποίηση κατάρτισης επαγγελματικού χορού.

36) Ο Βουλευτής Πέλλης κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΣΜΑΝΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο κ. Δημήτριος Αθανασίου Καμπουρέλης, κάτοικος Σκύδρας Νομού Πέλλας αιτείται ενημέρωσης για τις προυποθέσεις συνταξιοδότησης του.

37) Ο Βουλευτής Ευρυτανίας κ. ΗΛΙΑΣ ΚΑΡΑΝΙΚΑΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο κ. Ευάγγελος Μπίκας αιτείται την ίδρυση μεταβατικής έδρας του Ειρηνοδικείου Αγραίων και του Πρωτοδικείου Καρπενησίου στη Δυτική Φραγκίστα Ευρυτανίας, καθώς και την ίδρυση μιας θέσης συμβολαιογράφου.

38) Ο Βουλευτής Β' Πειραιώς κ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΛΑΦΑΖΑΝΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία το σωματείο εργαζομένων στην «ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ Α.Ε.» εκφράζει την αντίθεσή του για την ένταξη της «ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ Α.Ε.» στις διατάξεις της παραγράφου 7 του άρθρου 37 του ν.3986, περί εργασιακής εφεδρείας.

39) Οι Βουλευτές, Α' Αθηνών κ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΛΕΥΡΗΣ και Β' Αθηνών κ. ΣΠΥΡΙΔΩΝ - ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία αιτείται την επαναδιατύπωση της τροπολογίας του ειδικού τέλους ακινήτων και καθολική εξαίρεση των ατόμων με αναπηρία και των οικογενειών τους.

40) Η Βουλευτής Μεσσηνίας κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ (ΝΑΝΤΙΑ) ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Πρόεδρος του Αγροτικού Συλλόγου Φιλιατρών αιτείται την τακτοποίηση του ζητήματος επιστροφής ΦΠΑ των αγροτών του ειδικού καθεστώτος.

41) Οι Βουλευτές, Α' Αθηνών κ. ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΛΕΥΡΗΣ και Β' Αθηνών κ. ΣΠΥΡΙΔΩΝ - ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ κατέθεσαν αναφορά με την οποία ο σύνδεσμος των εν Ελλάδι τουριστικών και ταξιδιωτικών γραφείων εκφράζει τις θέσεις του και τις προτάσεις του αναφορικά με το μέλλον του ελληνικού τουρισμού.

42) Ο Βουλευτής Πέλλης κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΣΜΑΝΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η κ. Κιόση Σουλτάνα αιτείται να πληροφορηθεί για ποιο λόγο δεν έχει λάβει μέχρι σήμερα την επιστροφή του ειδικού φόρου κατανάλωσης καυσίμων που δίνεται κάθε χρόνο στους αγρότες.

43) Η Βουλευτής Μεσσηνίας κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ (ΝΑΝΤΙΑ) ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Πρόεδρος του Επιμελητηρίου Μεσσηνίας αιτείται την κατάρτιση συστήματος αντικειμενικών κριτηρίων για τον χαρακτηρισμό ζωνών ελεύθερων συναλλαγών και την αντικειμενικά εύστοχη υποψηφιότητα της Μεσσηνίας να αποτελέσει μια τέτοια ζώνη.

44) Η Βουλευτής Μεσσηνίας κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ (ΝΑΝΤΙΑ) ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Πρόεδρος του Αγροτικού Συλλόγου Φιλιατρών αιτείται την διατήρηση ως έχει του ΟΓΕΚΑ «ΔΗΜΗΤΡΑ» Φιλιατρών.

45) Ο Βουλευτής Πέλλης κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΣΜΑΝΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Ομοσπονδία Δικαστικών Υπαλλήλων Ελλάδος επισημαίνει τη διακριτότητα του κλάδου σε σχέση με τους υπόλοιπους δημοσίους υπαλλήλους, καταθέτοντας σχετική γνωμοδότηση της κ. Σιούτη, καθηγήτριας της Νομικής Σχολής.

46) Η Βουλευτής Μεσσηνίας κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ (ΝΑΝΤΙΑ) ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ κατέθεσε δημοσίευμα εφημερίδας που αναφέρεται στην κατακόρυφη άνοδο της εγκληματικότητας λόγω της επιδεινώσεως της οικονομικής κρίσης και της καταρρεύσεως της κοινωνικής συνοχής.

47) Η Βουλευτής Μεσσηνίας κ. ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ (ΝΑΝΤΙΑ) ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΥ κατέθεσε αναφορά με την οποία το γραφείο Δημάρχου του Δήμου Καλαμάτας αιτείται την συνέχιση της λειτουργίας του Κέντρου Εκπαίδευσης Διαβιβάσεων (ΚΕΔΒ) στην Καλαμάτα.

48) Ο Βουλευτής Ηρακλείου κ. ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΑΥΓΕΝΑΚΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία οι φίλοι του Κέντρου Υγείας Αρκαλοχωρίου αιτούνται την επαναλειτουργία του ακτινολογικού τμήματος του Κέντρου Υγείας Αρκαλοχωρίου.

49) Ο Βουλευτής Ηρακλείου κ. ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ ΑΥΓΕΝΑΚΗΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Κ. Ζαχαρίας Καψαλάκης, αιρετός ΑΠΥΣΠΕ Κρήτης επισημαίνει τις σημαντικές ελλείψεις που αντιμετωπίζουν τα σχολεία του Νομού Ηρακλείου.

50) Η Βουλευτής Ευβοίας κ. ΟΥΡΑΝΙΑ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ - ΠΑΠΑΔΑΚΗ κατέθεσε αναφορά με την οποία η Πρόεδρος του Εργαστηρίου Ειδικής Επαγγελματικής Αγωγής και Αποκαταστάσεως «ΠΑΝΑΓΙΑ ΕΛΕΟΥΣΑ» Νομού Αιτωλοακαρνανίας αιτείται την απένταξη του εργαστηρίου από το μητρώο φορέων της γενικής κυβέρνησης.

51) Ο Βουλευτής Μεσσηνίας κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Πανελλήνιος Σύλλογος Οικογενειών πεσόντων Αεροπόρων αιτείται νομοθετικής ρύθμισης περί απονομής μεταλλείων στους πεσόντες και πριν τον Απρίλιο του 1974.

52) Η Βουλευτής Ευβοίας κ. ΟΥΡΑΝΙΑ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ - ΠΑΠΑΔΑΚΗ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Σύνδεσμος Κοινωνικών Λειτουργών Ελλάδος αιτείται τη συνέχιση της λειτουργίας των δομών «Βοήθεια στο Σπίτι» και μετά τις 31/12/2011, διότι κρίνεται επιτακτική και αναγκαία.

53) Ο Βουλευτής Μεσσηνίας κ. ΙΩΑΝΝΗΣ ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΣ κατέθεσε αναφορά με την οποία το Δημοτικό Συμβούλιο του Δήμου Πύλου - Νέστορος εκφράζει την αντίθεσή του στο ενδεχόμενο κατάργησης της Εθνικής Τράπεζας.

54) Η Βουλευτής Ευβοίας κ. ΟΥΡΑΝΙΑ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ - ΠΑΠΑΔΑΚΗ κατέθεσε αναφορά με την οποία ο Πανελλαδικός Σύνδεσμος Παραπληγικών και Κινητικά Αναπήρων αιτείται την εξαίρεση των παραπληγικών και κινητικά αναπήρων, από την έκτακτη εισφορά του ειδικού τέλους ακινήτων, μέσω της ΔΕΗ, λόγω του κινδύνου που διατρέχει η ζωή τους από τη διακοπή του ρεύματος.

Β. ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΥΠΟΥΡΓΩΝ ΣΕ ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ

1. Στην με αριθμό 17863/09-06-2011 ερώτηση του Βουλευτή κ. Ανατολάκη Γεωργίου δόθηκε με το υπ' αριθμ. ΥΠ.ΠΟ.Τ./ΓΡ.ΥΠ./Κ.Ε./2-9-2011 έγγραφο από τον Υφυπουργό Πολιτισμού και Τουρισμού η ακόλουθη απάντηση:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Αθήνα, 2.9.2011
Αρ. Πρωτ.: ΥΠ.ΠΟ.Τ./ΓΡ.ΥΠ./Κ.Ε./1532

Ταχ. Δ/νση: Μπουμπουλίνας 20
Ταχ. Κώδ : 106 82
Τηλέφωνο : 210-82.01.363, 368
Fax : 210-8201379

ΠΡΟΣ: **Βουλή των Ελλήνων**
Δ/νση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
ΚΟΙΝ: 1. Βουλευτή κ. Γεώργιο Ανατολάκη

Θέμα: Απάντηση στη με αριθμό πρωτοκόλλου 17863/9.6.2011 Ερώτηση

Σε απάντηση της με αριθμ. πρωτοκόλλου 17863/9.6.2011 Ερώτησης του Βουλευτή κ. Γεώργιου Ανατολάκη και σύμφωνα με τα στοιχεία που έθεσαν υπόψη μας οι αρμόδιες Υπηρεσίες του ΥΠ.ΠΟ.Τ., σας γνωρίζουμε τα εξής:

Βάσει του Ν. 2557/97, ΦΕΚ 271/Α΄/24.12.97 – «Θεσμοί, μέτρα και δράσεις πολιτιστικής ανάπτυξης» άρθρο 7, παρ. 4) «...μπορούν να επιχορηγούνται από κάθε είδους πιστώσεις νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου με κοινωφελείς ή πολιτιστικούς σκοπούς». Το ΥΠΠΟΤ, δηλαδή, δύναται να εκδώσει αποφάσεις επιχορήγησης σε αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρείες και άλλους πολιτιστικούς φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα (μουσεία, συλλόγους, σωματεία κ.λπ.) που ενδεχομένως κάποιοι από αυτούς να θεωρούνται μη κυβερνητικές οργανώσεις με την ευρεία έννοια. Δεδομένου ότι δεν υπάρχει ακριβής ορισμός της έννοιας «Μη Κυβερνητική Οργάνωση», σας ενημερώνουμε ότι όλες οι χρηματοδοτήσεις του ΥΠΠΟΤ αναρτώνται στο διαδίκτυο υποχρεωτικώς, στην ιστοσελίδα του προγράμματος «Διαύγεια» (http://diavgeia.gov.gr/), όπου μπορεί να τις αναζητήσει κάθε ενδιαφερόμενος πολίτης.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΙΚΗΤΙΑΔΗΣ

ΦΩΤΟΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Από το πρωτότυπο
Αθήνα 5/9/11

Εσωτερική διανομή:
1. Γραφείο Υφυπουργού Πολιτισμού και Τουρισμού
2. Γραφείο Γενικής Γραμματέως Πολιτισμού
3. Γραφείο Γενικής Γραμματέως Τουρισμού
4. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Αθλητισμού
5. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Πολιτιστικής και Τουριστικής Υποδομής
6. Γενική Γραμματεία Αθλητισμού
   Γραφείο Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
7. ΓΓΠΤΥ
8. Διεύθυνση Οικονομικών
9. ΓΓΤ – Διεύθυνση Οικονομικών

2. Στην με αριθμό 18153/17-06-2011 ερώτηση των Βουλευτών κυρίων Δημαρά Ιωάννη, Οικονόμου Βασιλείου δόθηκε με το υπ' αριθμ. ΥΠ.ΠΟ.Τ./ΓΡ.ΥΠ./Κ.Ε/2-9-2011 έγγραφο από τον Υπουργό Πολιτισμού και Τουρισμού η ακόλουθη απάντηση:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ
ΕΛΕΓΧΟΥ

Αθήνα, 2.9.2011
Αρ. Πρωτ.: ΥΠ.ΠΟ.Τ./ΓΡ.ΥΠ./Κ.Ε./1551

Ταχ. Δ/νση: Μπουμπουλίνας 20
Ταχ. Κώδ : 106 82
Τηλέφωνο : 2131322-362, 363, 368
Fax : 210-82.01.379

ΠΡΟΣ: **Βουλή των Ελλήνων**
Δ/νση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων

ΚΟΙΝ:
1. Βουλευτή κ. Ιωάννη Δημαρά
2. Βουλευτή κ. Βασίλειο Οικονόμου
3. Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων
4. Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων
5. Υπουργείο Εθνικής Άμυνας
6. Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής

Θέμα: Απάντηση στη με αριθμό πρωτοκόλλου 18153/17.6.2011 Ερώτηση

Σε απάντηση της με αριθμ. πρωτοκόλλου 18153/17.6.2011 Ερώτησης των Βουλευτών κ.κ. Ιωάννη Δημαρά και Βασιλείου Οικονόμου και σύμφωνα με τα στοιχεία που έθεσαν υπόψη μας οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού και Τουρισμού, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Η περιφερειακή ανάπτυξη και η δημιουργία συγκεκριμένης τουριστικής ταυτότητας σε κάθε περιοχή της χώρας μας βρίσκεται στο επίκεντρο της πολιτικής του Υπουργείου Πολιτισμού και Τουρισμού, ώστε να αναδειχθούν τα ιδιαίτερα ιστορικά και πολιτισμικά χαρακτηριστικά των περιφερειών της χώρας μας. Οι υπηρεσίες του ΥΠ.ΠΟ.Τ., στο πλαίσιο του επιτελικού και συντονιστικού τους ρόλου, βρίσκονται σε διαβούλευση με τις υπηρεσίες της Περιφέρειας, των Ο.Τ.Α. και των φορέων κάθε περιοχής, ώστε οι όποιες δεσμεύσεις νέων έργων αναληφθούν να εξυπηρετούν τις πραγματικές ανάγκες της τοπικής κοινωνίας, την ισόρροπη τουριστική ανάπτυξη των νομών της χώρας και την συντονισμένη προβολή και την ανάδειξη των πλεονεκτημάτων της Ελληνικής Περιφέρειας.

Όσον αφορά στη δημιουργία ιστορικού αρχαιολογικού Μουσείου στο Μεσολόγγι, έχει γίνει σειρά ενεργειών από τις αρμόδιες Υπηρεσίες του ΥΠ.ΠΟ.Τ. που αποσκοπούν στη διερεύνηση των δυνατοτήτων των υπαρχουσών υποδομών, προκειμένου να ληφθεί απόφαση δημιουργίας ενός νέου μουσείου στο νομό Αιτωλοακαρνανίας. Συγκεκριμένα:

Το 2006 έγινε αποδεκτή από το ΥΠ.ΠΟ.Τ. η παραχώρηση από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, χρήσης έκτασης 14 στρεμμάτων σε απόσταση 50 μέτρων από τον Κήπο των Ηρώων. Η έκταση παραχωρήθηκε μαζί με τις υπάρχουσες κτηριακές εγκαταστάσεις, οι οποίες στεγάζουν το Κέντρο «Δήμητρα» Μεσολογγίου ιδιοκτησίας του Κέντρου Γεωργικής Εκπαίδευσης Μεσολογγίου. Το παραχωρητήριο έθετε

ως όρο να προβλεφθεί χώρος για τις λειτουργίες του Κέντρου «Δήμητρα» (αίθουσα διδασκαλίας για 50 άτομα, χώρος διοίκησης και βοηθητικοί χώροι) ενώ σε περίπτωση αλλαγής του σκοπού της παραχώρησης (ανέγερση Αρχαιολογικού Μουσείου) ή μη πραγματοποίησης αυτού εντός εύλογου χρονικού διαστήματος, να ανακληθεί η απόφαση παραχώρησης. Η Διεύθυνση Μελετών Μουσείων και Πολιτιστικών Κτηρίων, σε αυτοψία που διενήργησε το 2008, αφ' ενός έκρινε το ακίνητο κατάλληλο, αφ' ετέρου θεώρησε ικανοποιητικό το κτηριολογικό πρόγραμμα 3.600 τ.μ. που είχε υποβάλει η ΛΣΤ΄ Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων το 2007.

Εν συνεχεία και σε συνάρτηση με το αίτημα της πόλης του Αγρινίου για τη δημιουργία Μουσείου στο Αγρίνιο, το θέμα της ίδρυσης ή μη Αρχαιολογικού Μουσείου στο Μεσολόγγι εξετάστηκε από το Συμβούλιο Μουσείων το Μάιο 2010. Με την με αριθμ. πρωτ. ΥΠΠΟ/ΓΔΑΠΚ/ΔΜΕΕΠ/Γ1/Φ21-ΛΣΤ/338π.έ./12π.έ./30.8.2010 Υπουργική Απόφαση εγκρίθηκε η συγκρότηση Επιτροπής με διττό σκοπό: α) τη διερεύνηση, κατά προτεραιότητα, των δυνατοτήτων μετατροπής του κτηρίου των πρώην Καπναποθηκών Παπαπέτρου στο Αγρίνιο, σε μουσείο και β) τον καθορισμό του χαρακτήρα και του κτηριολογικού του προγράμματος, ώστε αυτό να αποτελέσει το κεντρικό μουσείο του Νομού Αιτωλοακαρνανίας.

Όσον αφορά στο Μεσολόγγι, αναβλήθηκε η λήψη απόφασης για το θέμα της σκοπιμότητας ίδρυσης Αρχαιολογικού Μουσείου ενώ εγκρίθηκε η σύνταξη πρότασης για την ανέγερση στο Μεσολόγγι, κτηρίου που να καλύπτει ανάγκες της ΛΣΤ΄ Εφορείας Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων και άλλων Υπηρεσιών του ΥΠ.ΠΟ.Τ. στο Νομό Αιτωλοακαρνανίας και να διαθέτει χώρους επικοινωνίας με το κοινό (π.χ. αμφιθέατρο, χώρο περιοδικών εκθέσεων κ.λπ.). Το σκεπτικό της απόφασης εδραζόταν στο γεγονός ότι το Μεσολόγγι είναι ναι μεν μια από τις ελάχιστες πρωτεύουσες νομών που δεν διαθέτουν αρχαιολογικό μουσείο αλλά το Αγρίνιο είναι μεγαλύτερο πληθυσμιακά και επιπλέον ότι οι Καπναποθήκες Παπαπέτρου, έκτασης 6.535,68 τ.μ. σε οικόπεδο 4.609 τ.μ., αγοράστηκαν από το ΥΠ.ΠΟ.Τ. το 2001.

Πρόσφατα, ο Δήμος Μεσολογγίου, με το με αρ. πρωτ. 10761/15.4.2011 έγγραφό του, πρότεινε την παραχώρηση κτηρίου για τη στέγαση των Υπηρεσιών της ΛΣΤ' Εφορείας Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων, καθώς και για τη δημιουργία Αρχαιολογικού Μουσείου της Αιτωλοακαρνανίας. Το κτήριο που προτείνεται, γνωστό ως «Ξενοκράτειο Παρθεναγωγείο», χρονολογείται το 1889. Βρίσκεται στο κέντρο της πόλης του Μεσολογγίου, έχει δε χαρακτηριστεί μνημείο δυνάμει της με αριθμ. πρωτ. ΥΠΠΟ/ΔΝΣΑΚ/Α/3613/1992/4.2.2005 Υ.Α. (ΦΕΚ 226/Β/21.2.2005).

Δεδομένου του νέου στοιχείου αυτού που σχετίζεται με τη δημιουργία μουσείου στην πόλη του Μεσολογγίου αλλά και των τεχνικών ιδιαιτεροτήτων που προκύπτουν ανά περίπτωση τόσο στο Αγρίνιο όσο και στο Μεσολόγγι, προτάθηκε από τη Διεύθυνση Μουσείων Εκθέσεων και Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων (αρ. πρωτ. ΥΠΠΟΤ/ΓΔΑΠΚ/ΔΜΕΕΠ/Γ1/Φ21/ΛΣΤ/45429/818/9.6.2011 έγγραφό της) η σύσταση ενιαίας Επιτροπής (αντί των δύο που είχαν αρχικά προταθεί για τις δύο πόλεις), η οποία θα εξετάσει από κοινού τις προτάσεις και θα αξιολογήσει τις δυνατότητες, καθώς και το βαθμό δυσκολίας που παρουσιάζουν. Λαμβάνοντας υπ' όψιν την με αριθμ. πρωτ. ΥΠΠΟ/ΓΔΑΠΚ/ΔΜΕΕΠ/Γ1/Φ21-ΛΣΤ/338 π.έ./12 π.έ./30.8.2010 Υπουργική Απόφαση, έργο της Επιτροπής θα είναι:

α) Η διερεύνηση των δυνατοτήτων μετατροπής του κτιρίου των πρώην καπναποθηκών Παπαπέτρου στο Αγρίνιο σε μουσείο.

β) Η διερεύνηση της καταλληλότητας του Ξενοκρατείου στο Μεσολόγγι, ως έδρας της ΛΣΤ' ΕΠΚΑ αλλά και μουσειακού κελύφους.

γ) Ο καθορισμός του χαρακτήρα και του κτιριολογικού προγράμματος του νέου μουσείου που προτείνεται, ώστε αυτό να αποτελέσει το κεντρικό μουσείο του Νομού.

Στην παρούσα φάση η Διεύθυνση Μουσείων Εκθέσεων και Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων βρίσκεται στη διαδικασία συγκρότησης της ενιαίας Επιτροπής σε συνεργασία με τη ΛΣΤ΄ Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων, την 22η Εφορεία Βυζαντινών Αρχαιοτήτων, τη Γενική Διεύθυνση Αναστήλωσης, Μουσείων και Τεχνικών Έργων, τη Διεύθυνση Μελετών Μουσείων και Πολιτιστικών Κτηρίων καθώς και τη Διεύθυνση Αναστήλωσης Νεώτερων και Σύγχρονων Μνημείων.

Συμπληρωματικά, και όσον αφορά γενικότερα στο νομό Αιτωλοακαρνανίας, αναφέρεται ότι ολοκληρώθηκει η μουσειολογική μελέτη για τη λειτουργία του νέου Αρχαιολογικού Μουσείου Θέρμου στην Αιτωλοακαρνανία που είναι βέβαιο ότι θα αποτελέσει σημαντικό πόλο ανάπτυξης με υψηλή επισκεψιμότητα και το οποίο μπορεί να αποτελέσει δίαυλο εισροής επισκεπτών στην Ιερά Πόλη του Μεσολογγίου.

Τέλος, στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ, την περίοδο αυτή υλοποιούνται στη Δυτική Ελλάδα 13 έργα σε αρχαιολογικούς χώρους, πολιτιστικές υποδομές κ.ά., συνολικού προϋπολογισμού 12.000.000,00 € και έχει δρομολογηθεί η ένταξη επιπλέον έργων ύψους 15.000.000,00 €.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΙΚΗΤΙΑΔΗΣ

ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Από το πρωτότυπο
Αθήνα 5/9/11

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο Υφυπουργού Πολιτισμού και Τουρισμού
2. Γραφείο Γενικής Γραμματέως Πολιτισμού
3. Γραφείο Γενικής Γραμματέως Τουρισμού
4. ΔΙΠΚΑ
5. ΔΜΕΕΠ
6. ΛΣΤ΄ ΕΠΚΑ

3. Στην με αριθμό 18401/24-06-2011 ερώτηση του Βουλευτή κ. Βελόπουλου Κυριάκου δόθηκε με το υπ' αριθμ. ΥΠ.ΠΟ.Τ./ΓΡ.ΥΠ./Κ.Ε/1742/2-09-2011 έγγραφο από τον Υπουργό Πολιτισμού και Τουρισμού η ακόλουθη απάντηση:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Αθήνα, 2.9.2011
Αρ. Πρωτ.: ΥΠ.ΠΟ.Τ./ΓΡ.ΥΠ./Κ.Ε./1742

Ταχ. Δ/νση: Μπουμπουλίνας 20
Ταχ. Κώδ : 106 82
Τηλέφωνο : 2131322-362, 363, 368
Fax : 210-82.01.379

ΠΡΟΣ: **Βουλή των Ελλήνων**
Δ/νση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων

ΚΟΙΝ: 1. Βουλευτή κ. Κυριάκο Βελόπουλο
2. Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης

Θέμα: Απάντηση στη με αριθμό πρωτοκόλλου 18401/24.6.2011 Ερώτηση

Σχετικό: Το με αρ. πρωτ. 74628/4.8.2011 έγγραφο του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, με το οποίο μας διαβιβάστηκε η ως άνω Ερώτηση.

Σε απάντηση της με αριθμ. πρωτοκόλλου 18401/24.6.2011 Ερώτησης του Βουλευτή κ. Κυριάκου Βελόπουλου και σύμφωνα με τα στοιχεία που έθεσαν υπόψη μας οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού και Τουρισμού, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Το Ελληνικό Κέντρο Κινηματογράφου υλοποιεί έργο με τίτλο «Ανάπτυξη νέων ψηφιακών υπηρεσιών για τον ελληνικό κινηματογράφο», που έχει ενταχθεί στο ΕΣΠΑ, στο Ε.Π. Ψηφιακή Σύγκλιση, με επιλέξιμο προϋπολογισμό 426.200 €.

Το ως άνω έργο χρηματοδοτείται μέσω της ΣΑΕ 014/8 του ΥΠΠΟΤ, αλλά αξιολογείται και παρακολουθείται από την Ειδική Υπηρεσία Διαχείρισης του Ε. Π. Ψηφιακής Σύγκλισης, της Ειδικής Γραμματείας Ψηφιακού Σχεδιασμού του Υπουργείου Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, από την οποία και θα πρέπει να ζητηθούν τα σχετικά με την υλοποίηση του έργου στοιχεία.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΙΚΗΤΙΑΔΗΣ

ΑΚΡΙΒΕΣ ΦΩΤΟΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Από το πρωτότυπο
Αθήνα 5/9/11

Κοινοποίηση:
1. Γραφείο Υφυπουργού Πολιτισμού και Τουρισμού
2. Γραφείο Γενικής Γραμματέως Πολιτισμού και Τουρισμού
3. Δ/νση Κινηματογράφου
4. Ελληνικο Κέντρο Κινηματογράφου
5. ΕΥΠΟΤ

4. Στην με αριθμό 19449/13-07-2011 ερώτηση του Βουλευτή κ. Αϊβαλιώτη Κωνσταντίνου δόθηκε με το υπ' αριθμ. ΥΠ.ΠΟ.Τ./ΓΡ.ΥΠ./Κ.Ε/163/02-09-2011 έγγραφο από τον Υπουργό Πολιτισμού και Τουρισμού η ακόλουθη απάντηση:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Αθήνα, 2.9.2011
Αρ. Πρωτ.: ΥΠ.ΠΟ.Τ./ΓΡ.ΥΠ./Κ.Ε./1636

Ταχ. Δ/νση: Μπουμπουλίνας 20
Ταχ. Κώδ : 106 82
Τηλέφωνο : 210-82.01.363, 368
Fax : 210-8201379

ΠΡΟΣ: **Βουλή των Ελλήνων**
Δ/νση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων

ΚΟΙΝ: 1. Βουλευτή κ. Κωστή Αϊβαλιώτη

Θέμα: Απάντηση στη με αριθμό πρωτοκόλλου 19449/13.7.2011 Ερώτηση

Σε απάντηση της με αριθμ. πρωτοκόλλου 19449/13.7.2011 Ερώτησης του Βουλευτή κ. Κωστή Αϊβαλιώτη και σύμφωνα με τα στοιχεία που έθεσαν υπόψη μας οι αρμόδιες Υπηρεσίες του ΥΠ.ΠΟ.Τ., σας γνωρίζουμε τα εξής:

Κατά το έτος 2008 το αυτοκίνητο που χρησιμοποιούσε ο τότε Υπουργός Πολιτισμού ήταν μάρκας AUDI A6 1800cc, με ημερομηνία απόκτησης από το ΥΠΠΟΤ το 2000. Το έτος 2010 το αυτοκίνητο ήταν μάρκας AUDI A6 1600cc, με ημερομηνία απόκτησης από το ΥΠΠΟΤ το 2001.

Λαμβάνοντας υπόψη την ΚΥΑ 129/2534/20.1.10, ΦΕΚ 108/β΄/4.2.10 αποσύρθηκαν στον ΟΔΔΥ λόγω ορίου κυβισμού υπηρεσιακών αυτοκινήτων πέντε οχήματα του ΥΠΠΟ. Η αξιοποίηση, δηλαδή πώληση, των αποσυρθέντων αυτοκινήτων εμπίπτει αποκλειστικά στις υπηρεσίες του ΟΔΔΥ και ως εκ τούτου δεν μπορούμε να γνωρίζουμε τα ποσά που προέκυψαν από την πώλησή τους.

Σε ό,τι αφορά το πρώην Υπουργείο Τουριστικής Ανάπτυξης, σας ενημερώνουμε ότι κατά το έτος 2008 τα αυτοκίνητα που χρησιμοποιούνταν από τον τότε Υπουργό αποσύρθηκαν λόγω μεγάλου κυβισμού. Κατά το έτος 2010 ο Υφυπουργός Πολιτισμού και Τουρισμού για τις υπηρεσιακές ανάγκες χρησιμοποιούσε αυτοκίνητο μάρκας AUDI A4, 1600CC.

Τέλος, ο τότε Υφυπουργός Πολιτισμού αρμόδιος για θέματα Αθλητισμού κατά το έτος 2008 χρησιμοποιούσε αυτοκίνητο μάρκας SAAB, 2000cc.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΙΚΗΤΙΑΔΗΣ

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
ΑΠΟ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ ΕΓΓΡΑΦΟ ΠΡΩΤ. ΤΟΥ
Αθήνα 5/9/11

Εσωτερική διανομή:
1. Γραφείο Υφυπουργού Πολιτισμού και Τουρισμού
2. Γραφείο Γενικής Γραμματέως ΥΠΠΟΤ
3. Γραφείο Γενικής Γραμματέως Τουρισμού
4. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Αθλητισμού
5. Γενική Γραμματεία Αθλητισμού
   Γραφείο Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
6. Διεύθυνση Οικονομικών
7. ΓΓΤ – Διεύθυνση Οικονομικών

5. Στην με αριθμό 19504/13-07-2011 ερώτηση των Βουλευτών κυρίων Νικολόπουλου Νικόλαου, Καράογλου Θεοδώρου και Καριπίδη Αναστάσιου δόθηκε με το υπ' αριθμ. 4482/02-09-2011 έγγραφο από τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης η ακόλουθη απάντηση:

2 0 ΣΕΠ. 2011

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ Δ/ΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ & ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗΣ

Ταχ. Δ/νση: Πειραιώς 40
Ταχ. Κώδικας: 101 82 - Αθήνα
TELEFAX: 2105203872
Πληροφορίες: Ζ.Αδαμοπούλου
Τηλέφωνο: 2131516472
e-mail: ypertns@ypakp.gr

Αθήνα , 2 Σεπτεμβρίου 2011
Αριθ. Πρωτ.: 4482

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/νση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
Αθήνα

ΘΕΜΑ:Απορροφητικότητα του Επιχειρησιακού Προγράμματος "Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού"
ΣΧΕΤ: Η με αρ. Πρωτ. 19504/13.07.2011 ΕΡΩΤΗΣΗ

Σε απάντηση της με αρ. Πρωτ.19504/13.07.2011 Ερώτησης, που κατατέθηκε στη Βουλή από τους Βουλευτές κ. κ. Ν. Νικολόπουλο, Θ. Καράογλου και Α. Καριπίδη, σχετικά με το ανωτέρω θέμα, σας πληροφορούμε τα εξής:

Στο πλαίσιο αντιμετώπισης των δυσμενών επιπτώσεων της δημοσιονομικής κρίσης που πλήττει την χώρα, επιταχύνεται η υλοποίηση εξειδικευμένων παρεμβάσεων, συγχρηματοδοτούμενων από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο (ΕΚΤ), με στόχο την ενίσχυση της απασχόλησης, την ανάσχεση της ανεργίας και την ουσιαστική αύξηση της παραγωγικότητας. Το σύνολο των υλοποιούμενων ενεργειών είναι προσηλωμένο στις αρχές και τις επιδιώξεις της αναθεωρημένης στρατηγικής της Λισσαβώνας, τους στόχους του Εθνικού Προγράμματος Μεταρρυθμίσεων, όπως επίσης λαμβάνει υπόψη του τις δεσμεύσεις που περιλαμβάνει το μνημόνιο συνεργασίας που υπεγράφη μεταξύ του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου, της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και των Ελληνικών Αρχών.

Οι εν λόγω παρεμβάσεις εξειδικεύονται σε βασικές προτεραιότητες, θέτοντας διακριτούς στόχους και αποτελέσματα, ενώ χαρακτηρίζονται έντονα από το στοιχείο των μεταξύ τους συνεργειών. Οι μείζονες τομείς παρέμβασης των ενεργειών που αφορούν στην στήριξη της απασχόλησης και την εύρυθμη λειτουργία της αγοράς εργασίας είναι οι ακόλουθοι:

- Ενίσχυση των Ενεργητικών Πολιτικών Απασχόλησης,
- Υλοποίηση Δράσεων για τη διατήρηση θέσεων εργασίας σε εξειδικευμένους παραγωγικούς τομείς της οικονομίας (π.χ. Τουρισμός),
- Στήριξη των ευάλωτων και ευπαθών ομάδων πληθυσμού που απειλούνται από τη φτώχεια ενισχύοντας την ένταξή τους σε μια κοινωνία ίσων ευκαιριών,
- Υλοποίηση Δράσεων για την μείωση του ποσοστού ανεργίας των νέων και των γυναικών,
- Αξιοποίηση νέων, δυναμικών κλάδων της οικονομίας, όπως είναι η κοινωνική οικονομία και τα πράσινα επαγγέλματα,
- Εκσυγχρονισμός και προσαρμογή της εργατικής νομοθεσίας με στόχο την καταπολέμηση της αδήλωτης εργασίας,
- Εκσυγχρονισμός των Δημοσίων Υπηρεσιών Απασχόλησης (ΔΥΑ)

Για την υλοποίηση των ανωτέρω παρεμβάσεων αξιοποιούνται οι διαθέσιμοι πόροι του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου (ΕΚΤ) με αιχμή τον προϋπολογισμό του Επιχειρησιακού Προγράμματος "Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού" του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης. Πρόκειται, ουσιαστικά, για ένα επιχειρησιακό πρόγραμμα καίριας σημασίας, το οποίο έχει στο επίκεντρό του την ανάπτυξη του ανθρώπινου κεφαλαίου και την δημιουργία του κατάλληλου πλαισίου κοινωνικής προστασίας για τις ομάδες εκείνων των πολιτών που πλήττονται περισσότερο από την κρίση.

Όσον αφορά, την **πρόοδο της υλοποίησης** του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού», σας ενημερώνουμε ότι έως και την 20η Ιουλίου 2011, σύμφωνα και με τα στοιχεία του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος, το ποσό της συνολικής δημόσιας δαπάνης, ανέρχεται στο ύψος των 496.354.667,49 € **και βαίνει αυξανόμενο με επιταχυνόμενους ρυθμούς**, καθιστώντας το επιχειρησιακό πρόγραμμα, εκ των πρωτοπόρων σε απορρόφηση και εντός των στόχων που ήδη έχουν τεθεί.

Πιο συγκεκριμένα, αναφορικά με το ποσοστό απορρόφησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού» **στις 20 Ιουλίου 2011 σημειώνεται σημαντική αύξηση, έναντι σημαντικής υστέρησης μέχρι το Νοέμβριο του 2009**, όπως εμφανίζεται στον παρακάτω Πίνακα:

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΟΠΣ	ΕΝΤΑΞΕΙΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ (επί της συνολικής χρηματ/σης του Ε.Π.)	ΣΥΜΒΑΣΕΙΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ (επί της συνολικής χρηματ/σης του Ε.Π.)	ΠΛΗΡΩΜΕΣ	ΠΟΣΟΣΤΟ (επί της συνολικής χρηματ/σης του Ε.Π.)
29-10-2009	608.841.000,00	21,50%	141.428.000,00	5,00%	4.270.649,70	0,15%
20-07-2011	1.601.467.626,66	56,88%	833.007.453,62	29,48%	496.354.667,49	17,57%

Στόχος είναι το ποσοστό απορρόφησης στο τέλος του 2011 να φτάσει το 31%.

Αντίστοιχα, κατά το έτος 2010, η συνολική δημόσια δαπάνη, η οποία επετεύχθη στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού», ανήλθε στο ύψος των 380.915.372,99 € **υπερκαλύπτοντας το στόχο των 299.700.000,00 € που ετέθη μέσω του Μνημονίου, περίπου κατά 27%**.

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα "Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού" έχει, επίσης, λάβει υπόψη του στο σχεδιασμό του τις ιδιαίτερες αναπτυξιακές ανάγκες που συναντώνται σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, όπως επίσης τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και στατιστικά δεδομένα που αφορούν στους επίσημους δείκτες απασχόλησης και ανεργίας στην κάθε περιφέρεια της χώρας.

Σχετικά με το δεύτερο ερώτημα, σας ενημερώνουμε πως στο σύνολο της χώρας, υλοποιούνται προγράμματα για τη διαρθρωτική προσαρμογή επιχειρήσεων με έμφαση στους επαπειλούμενους εργαζόμενους σε επιχειρήσεις που αντιμετωπίζουν ιδιαίτερα σημαντικά προβλήματα μείωσης της οικονομικής δραστηριότητας ως εξής:

α) Το Πρόγραμμα **«ΔΙΑΡΘΡΩΤΙΚΗ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ ΜΙΚΡΩΝ ΚΑΙ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ, ΠΟΥ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΝ 1-49 ΑΤΟΜΑ, ΕΝΤΟΣ ΤΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΚΡΙΣΗΣ» που υλοποιείται από την Επαγγελματική Κατάρτιση Α.Ε.** αφορά στην ενίσχυση Μικρών και Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων μέσω της εκπόνησης και εφαρμογής «Κλαδικών Σχεδίων Διαρθρωτικής Προσαρμογής Επιχειρήσεων σε επίπεδο Νομού», με στόχο την ανταπόκρισή τους στις νέες συνθήκες, που διαμορφώνει η οικονομική κρίση συνολικού προϋπολογισμού 80 εκατ. €. Έχουν υποβληθεί συνολικά **9.633** προτάσεις κλαδικών σχεδίων και σχεδίων επιχειρήσεων. Ο ενδεικτικός αριθμός των ωφελουμένων ανέρχεται σε 36.000. Αναμένεται η αξιολόγηση των κατατεθειμένων σχεδίων.

β) Το πρόγραμμα «Διαρθρωτική προσαρμογή εργαζομένων και επιχειρήσεων εντός της οικονομικής κρίσης» που υλοποιείται από τον ΟΑΕΔ με αρχικό προϋπολογισμό 60 εκ. € και 14.000 ωφελούμενους απασχολούμενους. Αφορά στην ενίσχυση επιχειρήσεων, που απασχολούν 50 εργαζόμενους και άνω, για την εκπόνηση και εφαρμογή «Ολοκληρωμένων Σχεδίων Διαρθρωτικής Προσαρμογής Επιχειρήσεων και εργαζομένων», με στόχο την

ανταπόκρισή τους στις νέες συνθήκες που διαμορφώνει η οικονομική κρίση, καθώς και η ενσωμάτωση των νέων τεχνολογιών στη διαδικασία παραγωγής. Ειδικότερα, οι ενέργειες αναφέρονται σε συμβουλευτικές υπηρεσίες, σε συνδυασμό με δράσεις κατάρτισης/επανακατάρτισης του προσωπικού.

Παράλληλα, σχεδιάζονται προγράμματα σε τομείς , οι οποίοι πλήττονται ιδιαίτερα από την οικονομική κρίση με στοχευμένες δράσεις που θα υλοποιηθούν με τη χρήση «επιταγής εκπαίδευσης (voucher)» , όπως το πρόγραμμα Κατάρτισης ανέργων Οικοδόμων στην Ενεργειακή Αναβάθμιση Κτιρίων ,προϋπολογισμού 4.850.000 με 1.200 ωφελούμενους.

Επίσης, πρόκειται να ξεκινήσουν τα **Τοπικά Προγράμματα Στήριξης της Απασχόλησης,** προϋπολογισμού 190 εκατ. ευρώ που αφορούν στην προετοιμασία και ένταξη 37.000 ανέργων σε νέες θέσεις απασχόλησης, κινητοποιώντας για το σκοπό αυτό ιδιωτικές επιχειρήσεις και τοπικούς φορείς μέσα από αναπτυξιακές συμπράξεις. Πρόκειται να υλοποιηθούν 13 Προγράμματα στις 13 Περιφέρειες της χώρας, τα οποία θα υλοποιηθούν μετά από μνημόνιο συνεργασίας, το οποίο θα υπογραφεί μεταξύ του Υπουργείου και της αντίστοιχης Περιφέρειας. Σκοπός του προγράμματος είναι η δημιουργία θέσεων απασχόλησης σε τοπικό περιφερειακό επίπεδο και η παρέμβαση στην τοπική αγορά εργασίας με βάση τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε τοπικής αγοράς εργασίας.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Γ. ΚΟΥΤΡΟΥΜΑΝΗΣ

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
ΕΛΕΓΚΤΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ

6. Στην με αριθμό 19788/15-07-2011 ερώτηση του Βουλευτή κ. Αυγενάκη Ελευθέριου δόθηκε με το υπ' αριθμ. ΥΠ.ΠΟ.Τ./ΓΡ.ΥΠ./Κ.Ε/1643/02-09-2011 έγγραφο από τον Υπουργό Πολιτισμού και Τουρισμού η ακόλουθη απάντηση:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Αθήνα, 2.9.2011
Αρ. Πρωτ.: ΥΠ.ΠΟ.Τ./ΓΡ.ΥΠ./Κ.Ε./1643

Ταχ. Δ/νση: Μπουμπουλίνας 20
Ταχ. Κώδ : 106 82
Τηλέφωνο : 210-82.01.363, 368
Fax : 210-8201379

ΠΡΟΣ: **Βουλή των Ελλήνων**
Δ/νση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων

ΚΟΙΝ:
1. Βουλευτή κ. Λευτέρη Αυγενάκη
2. Υπουργείο Εσωτερικών
3. Υπουργείο Οικονομικών
4. Υπουργείο Εξωτερικών
5. Υπουργείο Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας
6. Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης

Θέμα: Απάντηση στη με αριθμό πρωτοκόλλου 19788/15.7.2011 Ερώτηση

Σε απάντηση της με αριθμ. πρωτοκόλλου 19788/15.7.2011 Ερώτησης του Βουλευτή κ. Λευτέρη Αυγενάκη και σύμφωνα με τα στοιχεία που έθεσαν υπόψη μας οι αρμόδιες Υπηρεσίες του ΥΠ.ΠΟ.Τ., σας γνωρίζουμε τα εξής:

Βάσει του Ν. 2557/97, ΦΕΚ 271/Α΄/24.12.97 – «Θεσμοί, μέτρα και δράσεις πολιτιστικής ανάπτυξης» άρθρο 7, παρ. 4) «...μπορούν να επιχορηγούνται από κάθε είδους πιστώσεις νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου με κοινωφελείς ή πολιτιστικούς σκοπούς». Το ΥΠΠΟΤ, δηλαδή, δύναται να εκδώσει αποφάσεις επιχορήγησης σε αστικές μη κερδοσκοπικές εταιρείες και άλλους πολιτιστικούς φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα (μουσεία, συλλόγους, σωματεία κ.λπ.) που ενδεχομένως κάποιοι από αυτούς να θεωρούνται μη κυβερνητικές οργανώσεις με την ευρεία έννοια. Δεδομένου ότι δεν υπάρχει ακριβής ορισμός της έννοιας «Μη Κυβερνητική Οργάνωση», σας ενημερώνουμε ότι όλες οι χρηματοδοτήσεις του ΥΠΠΟΤ αναρτώνται στο διαδίκτυο υποχρεωτικώς, στην ιστοσελίδα του προγράμματος «Διαύγεια» (http://diavgeia.gov.gr/), όπου μπορεί να τις αναζητήσει κάθε ενδιαφερόμενος πολίτης.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΙΚΗΤΙΑΔΗΣ

ΑΚΡΙΒΕΣ ΦΩΤΟΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Από πρωτότυπο ΑΔ
5/9/11

Εσωτερική διανομή:
1. Γραφείο Υφυπουργού Πολιτισμού και Τουρισμού
2. Γραφείο Γενικής Γραμματέως Πολιτισμού
3. Γραφείο Γενικής Γραμματέως Τουρισμού
4. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Αθλητισμού
5. Γραφείο Γενικού Γραμματέα Πολιτιστικής και Τουριστικής Υποδομής
6. Γενική Γραμματεία Αθλητισμού – Γραφείο Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
7. ΓΓΠΤΥ
8. Διεύθυνση Οικονομικών
9. ΓΓΤ – Διεύθυνση Οικονομικών

7. Στην με αριθμό 20839/28-07-2011 ερώτηση των Βουλευτών κυρίων Χαρακόπουλου Μάξιμου και Τασούλα Κωνσταντίνου δόθηκε με το υπ' αριθμ. 4598/02-09-2011 έγγραφο από τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης η ακόλουθη απάντηση:

2 Ο ΣΕΠ. 2011

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ
ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ Δ/ΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟΥ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΥ & ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗΣ

Ταχ. Δ/νση: Πειραιώς 40
Ταχ. Κώδικας: 101 82 - Αθήνα
TELEFAX: 2105203872
Πληροφορίες: Π.Παναγιωτακοπούλου
Τηλέφωνο: 2131516472,-475,-118
e-mail: ypertns@ypakp.gr

Αθήνα , 2 Σεπτεμβρίου 2011
Αριθ. Πρωτ.: 4598

ΠΡΟΣ: Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/νση Κοιν/κού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
Αθήνα

ΘΕΜΑ: Πρόγραμμα κοινωφελούς εργασίας.
ΣΧΕΤ: Η με αρ. πρωτ. 20839/28-7-2011 ΕΡΩΤΗΣΗ

Σε απάντηση της με αρ. πρωτ. 20839/28-7-2011 Ερώτησης, που κατατέθηκε στη Βουλή από τους Βουλευτές κ. κ. Μ. Χαρακόπουλο και Κ. Τασούλα, σχετικά με το ανωτέρω θέμα, σας πληροφορούμε τα εξής:

Στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού» και κυρίως στο πλαίσιο των Ειδικών Στόχων του Άξονα Προτεραιότητας 7 "ΔΙΕΥΚΟΛΥΝΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ ΣΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ" προβλέπεται να υλοποιηθούν Δράσεις με τίτλο "Δημιουργία Θέσεων Απασχόλησης σε τοπικό επίπεδο μέσω προγραμμάτων κοινωφελούς χαρακτήρα" για όλες τις Περιφέρειες της χώρας. Στόχος του προγράμματος είναι η ενίσχυση της απασχόλησης των νέων και των γυναικών, καθώς και η ενεργοποίηση των μακροχρόνια ανέργων και των ατόμων από ειδικές κοινωνικές ομάδες που απειλούνται από αποκλεισμό από την αγορά εργασίας.

Η υλοποίηση του προγράμματος προβλέπει τη συνεργασία Φορέων Μη Κερδοσκοπικού Χαρακτήρα ως φορέων απασχόλησης (όπως Σωματεία, Συνδικαλιστικές και Επαγγελματικές Ενώσεις, Εταιρίες Αστικού Δικαίου) και όχι αποκλειστικά ΜΚΟ, με τους συμπράττοντες φορείς (όπως ενδεικτικά οι ΟΤΑ α' και β' βαθμού, τα νομικά τους πρόσωπα, αλλά και κάθε είδους νομικό πρόσωπο δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου που αναπτύσσει δραστηριότητες με σκοπό την υλοποίηση δράσεων κοινωφελούς χαρακτήρα). Οι ωφελούμενοι τοποθετούνται στις θέσεις εργασίας από τους συμπράττοντες φορείς που έχουν συνάψει μνημόνια συνεργασίας με τους δικαιούχους φορείς απασχόλησης.

Οι άνεργοι θα απασχοληθούν σε κοινωνικούς, περιβαλλοντικούς, πολιτιστικούς (κοινωφελείς) τομείς. Για την επιλογή τους ισχύουν συγκεκριμένα αντικειμενικά και αδιάβλητα κριτήρια.

Σύμφωνα με τα ανωτέρω στοιχεία του προγράμματος προβλέπεται πανελλαδικά η σταδιακή ένταξη σε δράσεις απασχόλησης 55.000 συμπολιτών μας, ενώ ο συνολικός προϋπολογισμός του ανέρχεται στα 190 εκατομμύρια ευρώ.

Όσον αφορά στα κριτήρια και τις δικλείδες ασφαλείας για την ορθή διαχείριση των κοινοτικών πόρων και την επιλογή των φορέων μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, σάς γνωρίζουμε ότι στο πλαίσιο των προσκλήσεων του Ε.Π. "Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού" για τη Δημιουργία Θέσεων Απασχόλησης σε τοπικό επίπεδο μέσω προγραμμάτων κοινωφελούς χαρακτήρα προβλέπονται συγκεκριμένες απαιτήσεις και κριτήρια ως προς τη δυνατότητα και την καταλληλότητα των δυνητικών δικαιούχων να υλοποιήσουν επιτυχώς τις προβλεπόμενες δράσεις. Συγκεκριμένα:

- Στο πλαίσιο των προσκλήσεων του Ε.Π. «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού» για τη Δημιουργία Θέσεων Απασχόλησης σε τοπικό επίπεδο μέσω προγραμμάτων κοινωφελούς χαρακτήρα προβλέπονται συγκεκριμένες απαιτήσεις/ κριτήρια ως προς τη δυνατότητα/καταλληλότητα των δυνητικών δικαιούχων να υλοποιήσουν επιτυχώς τις προβλεπόμενες δράσεις. Συγκεκριμένα, θα πρέπει: α) να προβλέπεται η υλοποίηση δραστηριοτήτων κοινωφελούς/κοινωνικού χαρακτήρα στο καταστατικό των φορέων/δικαιούχων, β) να λειτουργούν αποδεδειγμένα πριν από την υποβολή της υποψηφιότητας τους στη σχετική Πρόσκληση, γ) να διαθέτουν πραγματική έδρα (κύριας εγκατάστασης ή Παραρτημάτων) και οργανωμένο χώρο εργασίας, στην Περιφέρεια, που πληροί βασικές υλικοτεχνικές προδιαγραφές σύγχρονου περιβάλλοντος εργασίας, και δ) να έχουν λάβει διαχειριστική επάρκεια τύπου Γ σύμφωνα με την υπ' Αριθμ. 22867/ΕΥΘΥ 984/28-5-2010 Υπουργική Απόφαση (ΦΕΚ 792/Β/8-6-2010), για πράξεις χωρίς τεχνικό αντικείμενο που υλοποιούνται με ίδια μέσα και οι οποίες δύναται να περιλαμβάνουν επί μέρους δημόσιες συμβάσεις μέχρι ποσοστού 30% του συνολικού προϋπολογισμού.
- Σχετικά με την πρόβλεψη ότι ο δικαιούχος θα λαμβάνει το 5% των συνολικών δαπανών, αυτό αφορά τις έμμεσες δαπάνες των δράσεων, οι οποίες περιλαμβάνουν τα γενικά έξοδα του Δικαιούχου για την υλοποίηση του προγράμματος. Οι δαπάνες αυτές είναι επιλέξιμες μόνο εφόσον: α) βασίζονται στο πραγματικό κόστος για την εκτέλεση της πράξης, β) καταλογίζονται στην πράξη αυτή κατ' αναλογία, σύμφωνα με δίκαιη και δεόντως αιτιολογημένη μέθοδο κατανομής, γ) η δήλωση τους γίνεται με πλήρη δικαιολογητικά έγγραφα (όχι κατ' αποκοπή) και δ) δεν περιλαμβάνουν αποσβέσεις παγίων.

Όσον αφορά τη διαφάνεια στην επιλογή των ατόμων που θα συμμετάσχουν στα συγκεκριμένα προγράμματα, τονίζεται ότι: α) για την επιλογή των υποψηφίων θα τηρηθούν πιστά τα προβλεπόμενα στην πρόσκληση της ΕΥΔ του Ε.Π. «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού» και η τελική επιλογή των ωφελουμένων θα γίνει με την χρήση ειδικού λογισμικού (βάση δεδομένων) και βάσει τυποποιημένου συστήματος μοριοδότησης, β) οι οριστικοί πίνακες των επιλεγέντων ωφελουμένων θα αναρτώνται τόσο στις ηλεκτρονικές σελίδες τόσο του Δικαιούχου όσο και του Συμπράττοντος Φορέα και γ) η επιλογή θα πραγματοποιηθεί με την τεχνική συνδρομή του ΑΣΕΠ.

Επιπλέον, για την περαιτέρω διασφάλιση της διαφάνειας στον τρόπο επιλογής των Δικαιούχων, η ΕΥΔ. Ε.Π. ΑΝΑΔ έχει αποστείλει επιστολή προς όλους τους φορείς που έχουν καταθέσει προτάσεις, ώστε να ενημερώσουν επίσημα την Υπηρεσία για τη σύνθεση των Διοικητικών τους Συμβουλίων, τα οποία και θα αναρτηθούν στην ηλεκτρονική σελίδα της Υπηρεσίας συνοδεύοντας τα αποτελέσματα της τελικής κατάταξης των ενταχθέντων Δικαιούχων.

Οι Δικαιούχοι Φορείς δεσμεύονται στο να προβαίνουν σε ανοιχτή πρόσκληση-ενημέρωση των δυνητικά ωφελουμένων, την οποία και πρέπει να κοινοποιούν σε όλα τα ΚΠΑ2 του ΟΑΕΔ της περιοχής τους ώστε να διασφαλισθεί η άμεση και έγκυρη ενημέρωση των ανέργων.

ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
ΟΙ ΔΙΑΜΕΝΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Γ. ΚΟΥΤΡΟΥΜΑΝΗΣ

8. Στην με αριθμό 21385/04-08-2011 ερώτηση του Βουλευτή κ. Αϊβαλιώτη Κωνσταντίνου δόθηκε με το υπ' αριθμ. ΥΠ.ΠΟ.Τ./ΓΡ.ΥΠ./Κ.Ε/1722/02-09-2011 έγγραφο από τον Υπουργό Πολιτισμού και Τουρισμού η ακόλουθη απάντηση:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ
ΕΛΕΓΧΟΥ

Αθήνα, 2.9.2011
Αρ. Πρωτ.: ΥΠ.ΠΟ.Τ./ΓΡ.ΥΠ./Κ.Ε./1722

Ταχ. Δ/νση: Μπουμπουλίνας 20
Ταχ. Κώδ : 106 82
Τηλέφωνο : 2131322-362, 363, 368
Fax : 210-82.01.379

ΠΡΟΣ: **Βουλή των Ελλήνων**
Δ/νση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
ΚΟΙΝ: 1. Βουλευτή κ. Κωνσταντίνο Αϊβαλιώτη

Θέμα: Απάντηση στη με αριθμό πρωτοκόλλου 21385/4.8.2011 Ερώτηση

Σε απάντηση της με αριθμ. πρωτοκόλλου 21385/4.8.2011 Ερώτησης του Βουλευτή κ. Κωνσταντίνου Αϊβαλιώτη και σύμφωνα με τα στοιχεία που έθεσαν υπόψη μας οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού και Τουρισμού, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Το Μετζητιέ Τζαμί και ο μιναρές του αποτελούσαν ένα μουσουλμανικό τέμενος το οποίο οικοδομήθηκε το 1843 από τον Σουλτάνο Μετζήτ και χαρακτηρίσθηκε ως διατηρητέο ιστορικό μνημείο(μετά του περιβόλου του και της προ αυτού παλαιάς κρήνης) με το Π.Δ. 15-10-1927(ΦΕΚ 226/Α/20.10.1927), με φορέα προστασίας την 3η ΕΒΑ. Βρίσκεται στην πλατεία Τριανδρίας στην πόλη της Χίου και σήμερα στεγάζεται σε αυτό το Βυζαντινό Μουσείου Χίου.

Στο πλαίσιο της αριθμ. 25 πρόσκλησης της Ενδιάμεσης Διαχειριστικής Αρχής Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου για ένταξη έργων στο ΕΣΠΑ 2007-2013 και της θεματικής προτεραιότητας 58/Προστασία και Διατήρηση της Πολιτιστικής Κληρονομιάς η αρμόδια Υπηρεσία Νεωτέρων Μνημείων και Τεχνικών Έργων Βορείου Αιγαίου υπέβαλε την πρότασή της για την αντιμετώπιση της ετοιμορροπίας και την αποκατάσταση της ευστάθειας του μιναρέ του Μετζητιέ Τζαμιού. Η σκοπιμότητα της πρόταση ένταξης του έργου εντοπιζόταν στην προάσπιση του δημοσίου συμφέροντος και στην προστασία των πολιτών με την αποτροπή και την άρση κινδύνων, όπως επισημάνθηκαν από συνεχείς αυτοψίες των μηχανικών της Υπηρεσίας και σχετίζονται με τα παρακάτω:

Η κατασκευή του Μιναρέ, του οποίου το ύψος ανέρχεται στα 25 περίπου μέτρα βρισκόταν σε κατάσταση δεδομένης ετοιμορροπίας καθώς είχε απολεσθεί, καθ΄ όλες τις διευθύνσεις η συνάφεια του κελύφους της κατασκευής και μόνο το ίδιο βάρος των δόμων και η οριζόντια σύνδεση τους με μεταλλικούς συνδέσμους εξασφάλιζαν κάποια μηχανική ισορροπία, οριακή και ασταθή, η οποία με την ελάχιστη δυναμική ή μηχανική καταπόνηση μπορούσε να διαταραχθεί. Λόγω της παραπάνω κρίσιμης κατάστασης στην οποία βρισκόταν η κατασκευή και σε συνδυασμό με το γεγονός ότι τα αναπτυσσόμενα εντατικά μεγέθη δεν ήταν δυνατόν να παραληφθούν από τον φορέα, λόγω της ήδη μεγάλης απόκλισης από την κατακόρυφο και των μη αναστρέψιμων βλαβών στους δόμους (διάβρωση και αστοχία υλικού, εμφάνιση εφελκυστικών και διατμητικών ρωγμών, αστοχία συνδέσμων) ήταν δεδομένη η ανατροπή και η κατάρρευση του μνημείου.

Συνυπολογίζοντας ότι οποιαδήποτε τυχηματική κατάρρευση δόμου ή αποκόλληση τμήματος, κυρίως από τις υψηλότερες σε στάθμες ζώνες, όπου παρουσιαζόταν και η μεγαλύτερη απόκλιση της τάξεως του μισού μέτρου, φτάνει στο έδαφος με δεκαπλάσια σχεδόν του βάρους του δύναμη, η αναγκαιότητα της εκτέλεσης του έργου γινόταν επιτακτικότερη, με πρωταρχική σκοπιμότητα την αποτροπή θανατηφόρου ατυχήματος λόγω του ότι ο μιναρές βρίσκεται στο κεντρικότερο σημείο της αγοράς, σε πολυσύχναστη,

εμπορική περιοχή και περιβάλλεται από δρόμους όπου καθημερινά παρουσιάζεται μεγάλη διέλευση πολιτών.

Συνακόλουθο με τα παραπάνω είναι και η αναστήλωση του μιναρέ καθώς νοείται ως πολιτιστικό αγαθό και ιστορικό διατηρητέο μνημείο λόγω της ιδιαίτερης αρχιτεκτονικής και τεχνικής του σημασίας του οποίου επιβάλλεται η ειδική προστασία σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 3028/2002 «Για την προστασία των Αρχαιοτήτων και εν γένει της Πολιτιστικής Κληρονομιάς», καθώς και τις διατάξεις των διεθνών συνθηκών (Σύμβαση της Γρανάδας, Χάρτης της Βενετίας) για την αποκατάσταση μνημείων και μνημειακών συνόλων, οι οποίες δεν εισάγουν διακρίσεις με βάση την ιστορική, θρησκευτική η ιδεολογική προέλευση των μνημείων.

Επιπλέον, η σημερινή χρήση του Μετζητιέ Τζαμί ως μουσείου βυζαντινών αρχαιοτήτων διευρύνει τον χαρακτήρα του. Πέρα από σημαντικό δείγμα αρχιτεκτονικής της οθωμανικής περιόδου αποτελεί πλέον και χώρο συλλογής, έκθεσης και ανάδειξης «μη μουσουλμανικών» κινητών μνημείων της Χίου.

Το έργο «Αντιμετώπιση της ετοιμορροπίας και της αποκατάστασης της ευστάθειας του μιναρέ του Μετζητιέ Τζαμί στην πόλη της Χίου» εντάχθηκε στο ΕΣΠΑ, στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Κρήτη και Νήσοι Αιγαίου» με την αριθμ. 3685/2-8-2010 απόφαση της Γενικής Γραμματέως της Περιφέρειας Βορείου Αιγαίου, με προϋπολογισμό 600.000 ευρώ και χρονοδιάγραμμα από 1.8.2010 έως 31.7.2012. Το έργο λειτουργεί συμπληρωματικά με το έργο του εκσυγχρονισμού του Βυζαντινού Μουσείου του νησιού (Μετζητιέ Τζαμί), το οποίο ολοκληρώθηκε στο πλαίσιο του Γ΄ ΚΠΣ.

Επίσης, το έργο εκτελείται απολογιστικά και με αυτεπιστασία από την Υπηρεσία βάσει της αριθμ. ΥΠΠΟΤ/ΓΔΑΜΤΕ/82029/2006/8.9.2006 Υπουργικής Απόφασης, σύμφωνα με την οποία προβλέπεται η αποδόμηση του μνημείου και η αναδόμησή του, κατόπιν ενισχύσεων του κελύφους, ώστε να επιτευχθεί ο απαιτούμενος συντελεστής ασφάλειας της κατασκευής.

Η αποδόμηση του μιναρέ έχει ολοκληρωθεί με την μέχρι σήμερα απορρόφηση 107.900,13 ευρώ ενώ στη συνέχεια προβλέπεται η αναδόμηση του μνημείου.

Στο αναφερόμενο στην Ερώτηση Κάστρο Χίου έχει ήδη ξεκινήσει το έργο της αποκατάστασης της εσωτερικής παρειάς του επιθαλασσίου τείχους, με εγκεκριμένο προϋπολογισμό και χρηματοδότηση από το ΕΣΠΑ ύψους 2.000.000,00 Ευρώ. Το έργο εκτελείται από το Ταμείο Διαχείρισης Πιστώσεων για την Εκτέλεση Αρχαιολογικών Έργων.

Τέλος, κατατίθενται πίνακες στους οποίους συμπεριλαμβάνονται έργα σχετικά και με άλλα μνημεία του Ν. Χίου. Ειδικότερα:

Α) έργα φορέων του Υπουργείου Πολιτισμού τα οποία υλοποιήθηκαν στο Ν. Χίου στο πλαίσιο του Γ΄ ΚΠΣ. Πιο συγκεκριμένα, στον πίνακα εμφανίζονται το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (ΠΕΠ Βορείου Αιγαίου και Ε.Π. Πολιτισμός), ο Νομός, οι κωδικοί ΟΠΣ και ΠΔΕ, ο τίτλος του έργου, ο φορέας υλοποίησης, ο προϋπολογισμός, οι δαπάνες του έργου και το ποσοστό απορρόφησης επί του προϋπολογισμού, και

Β) έργα φορέων του Υπουργείου Πολιτισμού & Τουρισμού τα οποία εντάχθηκαν στο ΕΣΠΑ 2007-2013 (ΠΕΠ Βορείου Αιγαίου και ΕΠΑΝ ΙΙ) στο Ν. Χίου.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΙΚΗΤΙΑΔΗΣ

ΑΚΡΙΒΕΣ ΦΩΤΟΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Από το πρωτότυπο
Αθήνα 5/9/11

Συνημμένοι: πίνακες

Εσωτερική Διανομή:

1. Γραφείο Υφυπουργού Πολιτισμού και Τουρισμού
2. Γραφείο Γενικής Γραμματέως ΥΠ.ΠΟ.Τ.
3. ΔΒΜΑ
4. ΔΑΒΜΜ
5. 3η ΕΒΑ
6. ΥΝΕΜΤΕ Βορείου Αιγαίου
7. ΕΥΠΟΤ

Σημ. Τα συνημμένα σχετικά έγγραφα ευρίσκονται στο αρχείο της Δ/νσης Κοινοβουλευτικού Ελέγχου (Τμήμα Ερωτήσεων)

9. Στην με αριθμό 21392/04-08-2011 ερώτηση των Βουλευτών κυρίων Λεβέντη Αθανάσιου, Τσούκαλη Νικολάου και Ψαριανού Γρηγορίου δόθηκε με το υπ' αριθμ. ΥΠ.ΠΟ.Τ./ΓΡ.ΥΠ./Κ.Ε/1768/02-09-2011 έγγραφο από τον Υπουργό Πολιτισμού και Τουρισμού η ακόλουθη απάντηση:

05 ΣΕΠ. 2011

05 ΣΕΠ. 2011

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ
ΕΛΕΓΧΟΥ

Αθήνα, 2.9.2011
Αρ. Πρωτ.: ΥΠ.ΠΟ.Τ./ΓΡ.ΥΠ./Κ.Ε./1768

Ταχ. Δ/νση: Μπουμπουλίνας 20
Ταχ. Κώδ : 106 82
Τηλέφωνο : 2131322-362, 363, 368
Fax : 210-82.01.379

ΠΡΟΣ: **Βουλή των Ελλήνων**
Δ/νση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων

ΚΟΙΝ: 1. Βουλευτή κ. Θανάση Λεβέντη
2. Βουλευτή κ. Νίκο Τσούκαλη
3. Βουλευτή κ. Γρηγόρη Ψαριανό
4. Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη

Θέμα: Απάντηση στη με αριθμό πρωτοκόλλου 21392/4.8.2011 Ερώτηση

Σχετικό: Το με αριθμ. πρωτ. 7017/4/13799/25.8.2011 έγγραφο του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη, με το οποίο μας διαβιβάστηκε η ως άνω Ερώτηση.

Σε απάντηση της με αριθμ. πρωτοκόλλου 21392/4.8.2011 Ερώτησης των Βουλευτών κ.κ. Θανάση Λεβέντη, Νίκου Τσούκαλη και Γρηγόρη Ψαριανού και σύμφωνα με τα στοιχεία που έθεσαν υπόψη μας οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού και Τουρισμού, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας η κατασκήνωση επιτρέπεται στις Οργανωμένες Τουριστικές Κατασκηνώσεις (camping) οι οποίες αποτελούν κύρια ξενοδοχειακά καταλύματα της παρ. 1, του άρθρου 2 του ν. 2160/93 όπως τροποποιήθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 35 του ν. 3498/06.

Σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 4 του ν. 2160/1993 (ΦΕΚ Α'18), όπως συμπληρώθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 21 του ν. 2741/1999 (ΦΕΚ Α'199), η ελεύθερη κατασκήνωση απαγορεύεται. Οι παραβάτες τιμωρούνται με φυλάκιση μέχρι τρεις μήνες ή με χρηματική ποινή ή και με τις δύο ποινές. Επιπλέον επιβάλλεται από τον Οργανισμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης, στα όρια του οποίου πραγματοποιείται η παράβαση, διοικητικό πρόστιμο ύψους 146,74 ευρώ κατ' άτομο.

Η αποποινικοποίηση της ελεύθερης κατασκήνωσης θα μπορούσε να επιτευχθεί αφού προηγουμένως τα συναρμόδια υπουργεία διαμορφώσουν το κατάλληλο θεσμικό πλαίσιο και τις κατάλληλες υποδομές ώστε να μπορεί ο φυσιολάτρης να απολαμβάνει τη φύση, παράλληλα όμως να την προστατεύει και να την αναδεικνύει.

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΙΚΗΤΙΑΔΗΣ

ΑΚΡΙΒΕΣ ΦΩΤΟΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Από το πρωτότυπο
Αθήνα 5/9/11

Εσωτερική Διανομή:
1. Γραφείο Υφυπουργού Πολιτισμού και Τουρισμού
2. Γραφείο Γενικής Γραμματέως Τουρισμού
3. ΓΓΤ-Δ/νση Τουριστικής Πολιτικής & Συντονισμού
4. ΓΓΤ-Δ/νση Τουριστικών Επενδύσεων
5. ΓΓΤ-Δ/νση Χωροταξικού Σχεδιασμού

10. Στην με αριθμό 21455/05-08-2011 ερώτηση του Βουλευτή κ. Αποστολάτου Βαΐτση δόθηκε με το υπ' αριθμ. ΥΠ.ΠΟ.Τ./ΓΡ.ΥΠ./Κ.Ε/1735/02-09-2011 έγγραφο από τον Υπουργό Πολιτισμού και Τουρισμού η ακόλουθη απάντηση:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ
ΕΛΕΓΧΟΥ

Αθήνα, 2.9.2011
Αρ. Πρωτ.: ΥΠ.ΠΟ.Τ./ΓΡ.ΥΠ./Κ.Ε./1735

Ταχ. Δ/νση: Μπουμπουλίνας 20
Ταχ. Κώδ : 106 82
Τηλέφωνο : 2131322-362, 363, 368
Fax : 210-82.01.379

ΠΡΟΣ: **Βουλή των Ελλήνων**
Δ/νση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων
ΚΟΙΝ: 1. Βουλευτή κ. Βαΐτση Αποστολάτο

Θέμα: Απάντηση στη με αριθμό πρωτοκόλλου 21455/5.8.2011 Ερώτηση

Σε απάντηση της με αριθμ. πρωτοκόλλου 21455/5.8.2011 Ερώτησης του Βουλευτή κ. Βαΐτση Αποστολάτου και σύμφωνα με τα στοιχεία που έθεσαν υπόψη μας οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού και Τουρισμού, σας γνωρίζουμε τα εξής:

Η Ε΄ Εφορεία Προϊστορικών και Κλασικών Αρχαιοτήτων, για το έργο της έκθεσης του Αρχαιολογικού Μουσείου Νεάπολης Βοιών Λακωνίας, υπέβαλε στην Περιφέρεια Πελοποννήσου, στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος Δυτικής Ελλάδος – Πελοποννήσου – Ιονίων Νήσων 2007-2013 του ΕΣΠΑ, την με αριθμ. πρωτ. 2681/29.6.2011 Αίτηση Χρηματοδότησης της πράξης με τίτλο «Έκθεση του Αρχαιολογικού Μουσείου Νεάπολης Βοιών», με προϋπολογισμό 1.205.940,00 Ευρώ, η οποία αξιολογήθηκε θετικά, και με την με αρ. πρωτ. 2053/24.8.11 Απόφαση της Περιφέρειας Πελοποννήσου εντάχθηκε στο Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Δυτική Ελλάδα – Πελοπόννησος – Ιόνιοι Νήσοι 2007 – 2013».

Ο ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΙΚΗΤΙΑΔΗΣ

ΑΚΡΙΒΕΣ ΦΩΤΟΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Από το πρωτότυπο
Αθήνα 5/9/11

Εσωτερική Διανομή:
1. Γραφείο Υφυπουργού Πολιτισμού και Τουρισμού
2. Γραφείο Γενικής Γραμματέως ΥΠ.ΠΟ.Τ.
3. Διεύθυνση Διοικητικού
4. ΓΔΑΠΚ
5. ΔΜΕΕΠ
6. Ε΄ ΕΠΚΑ

11. Στην με αριθμό 21686/23-08-2011 ερώτηση του Βουλευτή κ. Βελόπουλου Κυριάκου δόθηκε με το υπ' αριθμ. 21/528/ΑΣ 38594δις/02-09-2011 έγγραφο από τον Υπουργό Εξωτερικών η ακόλουθη απάντηση:

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΔΙΠΛΩΜΑΤΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ ΥΠΟΥΡΓΟΥ
Τμήμα Κοινοβουλευτικού Ελέγχου

Αθήνα, 2 Σεπτεμβρίου 2011
Α.Π.: 21/528/ΑΣ 38594δις

ΠΡΟΣ: ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
Διεύθυνση Κοινοβουλευτικού Ελέγχου
Τμήμα Ερωτήσεων

Κοιν.:- Βουλευτή κ. Κυριάκο Βελόπουλο

Ε.Δ.:
- Διπλ. Γραφείο κ. Πρωθυπουργού
- Διπλ. Γραφείο κας Αναπληρωτή Υπουργού
- Διπλ. Γραφείο Υφυπουργού κ. Δόλλη
- Γραφείο κ. Γενικού Γραμματέως
- Γραφείο κ. Α' Γενικού Διευθυντού
- Α3 Διεύθυνση
- Υπηρεσία Ενημέρωσης και Δημόσιας Διπλωματίας

ΘΕΜΑ: Απάντηση στην υπ' αριθμ. **21686** από **23/8/2011 Ερώτηση** του Βουλευτή κ. Κυριάκου Βελόπουλου

Οι δηλώσεις της γερμανίδας Καγκελαρίου κας Angela Merkel σε συνέντευξη που παραχώρησε στις 22 Αυγούστου στην κροατική τηλεόραση (KRT), πέραν του ότι συμπίπτουν με τις ελληνικές θέσεις ως προς την προοπτική ενσωμάτωσης των χωρών των Δυτικών Βαλκανίων στην Ευρωπαϊκή Ένωση, επιπλέον συνδέουν την επίλυση του ονοματολογικού ζητήματος με την προώθηση των ευρωπαϊκών φιλοδοξιών της πΓΔΜ, θέση που ταυτίζεται πλήρως με τη δική μας. Η γερμανίδα Καγκελάριος, αφού τόνισε ότι η διαδικασία ενσωμάτωσης στην Ε.Ε. είναι ανοιχτή, παρά την κρίση χρέους στην Ευρώπη, για τις βαλκανικές χώρες, εφόσον, βεβαίως, εκπληρωθούν οι εκ μέρους τους προϋποθέσεις που έχουν τεθεί, προέτρεψε την πΓΔΜ να επιλύσει την ονοματολογική εκκρεμότητα με την Ελλάδα, επαναλαμβάνοντας στην ουσία την επίσημη θέση που έχει υιοθετήσει η Ε.Ε., ότι δηλαδή η επίλυση της ονοματολογικής διαφοράς παραμένει ουσιώδης όσον αφορά την έναρξη ενταξιακών διαπραγματεύσεων με την γειτονική χώρα.

Δεν είναι τυχαίο ότι τα σκοπιανά ΜΜΕ εξέλαβαν τις δηλώσεις αυτές ως «προειδοποίηση Merkel» (ε/φ Dnevnik), ότι το ζήτημα του ονόματος πρέπει να λυθεί προκειμένου να ανοίξει ο δρόμος για την πΓΔΜ προς την Ευρωπαϊκή 'Ενωση, ενώ παράλληλα, προέβαλαν ως συμπληρωματικές της γερμανικής θέσης, τις δηλώσεις του προερχόμενου από το ίδιο κόμμα με την Καγκελάριο, γερμανού Βουλευτή Peter Weiss, που

στο πλαίσιο επίσκεψής του στα Σκόπια (23.8), διεμήνυσε ότι η χώρα πρέπει να λύσει το ζήτημα της ονομασίας πριν καταστεί μέλος της Ε.Ε., τονίζοντας ότι οι Βρυξέλλες δεν επιλύουν διμερή ζητήματα.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΣΤΑΥΡΟΣ ΛΑΜΠΡΙΝΙΔΗΣ

ΑΡΙΘΕΣ ΑΠΠΤΡΑΟ
ΑΘΗΝΑ, 7-9-11
ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
Ευάγγελος Κ. Σέκερης
Σύμβουλος Πρεσβείας Α'

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βαΐτσης Αποστολάτος): Κύριοι συνάδελφοι, εισερχόμαστε στη συζήτηση των

ΕΠΙΚΑΙΡΩΝ ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

Θα συζητηθεί η πρώτη με αριθμό 1343/27-9-2011 επίκαιρη ερώτηση δευτέρου κύκλου του Βουλευτή του Πανελλήνιου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Κωνσταντίνου Γείτονα προς τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, σχετικά με τη σχέση των μη κυβερνητικών οργανώσεων και των προγραμμάτων απασχόλησης ανέργων.

Στην επίκαιρη ερώτηση του κυρίου συναδέλφου θα απαντήσει ο Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, κ. Γεώργιος Κουτρουμάνης.

Ορίστε, κύριε Γείτονα, έχετε το λόγο για να αναπτύξετε την επίκαιρη ερώτησή σας.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, κατέθεσα την επίκαιρη ερώτηση για τη διαμεσολάβηση των ΜΚΟ στα προγράμματα απασχόλησης ανέργων, καθ' όσον σε γραπτή ερώτησή μου του Αυγούστου δεν πήρα απάντηση και μιας και το θέμα που ούτως ή άλλως είναι επίκαιρο, είναι σε εκκρεμότητα ακόμα.

Κύριε Πρόεδρε, η καλπάζουσα ανεργία, ως τραγική συνέπεια της οικονομικής κρίσης μαστίζει και συμπολίτες μας και τη νεολαία και για μένα είναι το υπ' αριθμόν ένα καυτό κοινωνικό πρόβλημα που καλείται να διαχειριστεί η Κυβέρνηση.

Επομένως, κύριε Υπουργέ, κάθε πρωτοβουλία και στοχευμένη δράση σαν αυτές που σωστά έχετε εξαγγείλει, εννοώ πρωτοβουλία και δράση για δημιουργία θέσεων εργασίας, είναι και ευπρόσδεκτη, αλλά πρέπει να πάρει και επείγοντα χαρακτήρα.

Ασφαλώς, για να μην έχουμε αυταπάτες η οριστική αντιμετώπιση της ανεργίας προϋποθέτει επενδύσεις και επιστροφή σε θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης. Για μένα αυτό είναι το μεγάλο στοίχημα της χώρας, όχι μόνο για την πολιτική, αλλά και για την ίδια την κοινωνία.

Στο πλαίσιο των πρωτοβουλιών που ανέφερα και που έχετε εξαγγείλει, το Υπουργείο σας ανακοίνωσε πρόγραμμα κοινωφελούς εργασίας ανέργων στους ΟΤΑ, με τη συμμετοχή στην πρόσληψη ως ενδιάμεσων φορέων, επί παραδείγματι Ινστιτούτο ΓΣΕΕ, ΓΣΕΒΕΕ, αλλά και ΜΚΟ. Εδώ ηγέρθη και σωστά, ένα θέμα με τις ΜΚΟ.

Κύριε Υπουργέ, εγώ δεν έχω τίποτα με τις ΜΚΟ. Μάλιστα θεωρώ ότι στην καλή έκδοση είναι η έκφραση της κοινωνίας των πολιτών. Υπάρχουν ΜΚΟ που λειτουργούν άψογα, ενσωματώνουν την κοινωνική δυναμική και προσφέρουν αφιλοκερδώς, κύριε Πρόεδρε, στο κοινωνικό σύνολο και υπάρχουν και «μαγαζάκια της πλάκας».

Δικαιολογημένα, λοιπόν, υπάρχει έντονος προβληματισμός και στην κοινή γνώμη και στους Βουλευτές για το φόβο αναβίωσης πελατειακών σχέσεων και δημιουργίας νέων μεσαζόντων στις προσλήψεις. Κάτι τέτοιο θα ήταν ούτως ή άλλως απαράδεκτο, αλλά και σε αυτήν μάλιστα τη συγκυρία της εντεινόμενης, συνεχούς δυσπιστίας προς το πολιτικό σύστημα θα ήταν ιδιαίτερα προκλητικό και ενοχλητικό φυσικά για την κοινωνία.

Περιμένω, λοιπόν, απαντήσεις σε συγκεκριμένα ερωτήματα. Πρώτον, αν επιμένει η Κυβέρνηση στην εμπλοκή των ΜΚΟ στην όλη διαδικασία. Και δεύτερον, εφόσον επιμένετε, πείτε μας ποιες είναι οι δικλίδες ασφαλείας που θα λάβετε, πού βρίσκεται το θέμα της συνδρομής του ΑΣΕΠ -γιατί υπήρξαν και επιφυλάξεις από ό,τι διάβασα από τον Πρόεδρο του ΑΣΕΠ- και ποιο είναι τελικά το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του προγράμματος. Ενός προγράμματος το οποίο το θεωρώ αναγκαίο και επιβεβλημένο και όπως είπα και προηγουμένως, κύριε Υπουργέ, θα πρέπει να πάρει επείγοντα χαρακτήρα;

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βαΐτσης Αποστολάτος): Σας ευχαριστούμε, κύριε Γείτονα.

Ο Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης κ. Κουτρουμάνης έχει το λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΥΤΡΟΥΜΑΝΗΣ (Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε συνάδελφε, θα συμφωνήσω μαζί σας σε όλα όσα είπατε εισαγωγικά για την ανάγκη να προωθήσουμε προγράμματα ενίσχυσης της απασχόλησης. Πράγματι δεν είναι τα προγράμματα εκείνα τα οποία θα λύσουν το πρόβλημα. Είναι προγράμματα ανακούφισης, προγράμματα ανάσχεσης της ανεργίας, προγράμματα αντιμετώπισης σοβαρών προβλημάτων που έχουν συμπολίτες μας, οι οποίοι έχουν να εργαστούν εδώ και ένα χρόνο αρκετοί από αυτούς και σε αυτούς κατά κύριο λόγο απευθύνονται τα προγράμματα.

Δεν δώσαμε γραπτή απάντηση γιατί θα ήταν ανεπίκαιρη, οποιαδήποτε στιγμή και αν τη δίναμε, επειδή βρισκόμασταν σε μία συνεχή αναζήτηση των καλύτερων δυνατών προϋποθέσεων και διαδικασιών, έτσι ώστε να διασφαλίσουμε αντικειμενικότητα και διαφάνεια στο συγκεκριμένο πρόγραμμα.

Θα συμφωνήσετε -και όπως ήδη είπατε, φαίνεται ότι συμφωνείτε- στην ανάγκη να προωθήσουμε και να αξιοποιήσουμε κάθε πόρο είτε από το ΕΣΠΑ είτε εθνικό πόρο, προκειμένου να ενισχύσουμε τις ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης.

Για το συγκεκριμένο πρόγραμμα έπρεπε να βρεθούν ενδιάμεσοι φορείς, προκειμένου να είναι επιλέξιμο το πρόγραμμα με δεδομένο ότι είχαν δημιουργηθεί αρκετά προβλήματα από τα Προγράμματα «STAGE» που είχαν εφαρμοστεί την προηγούμενη περίοδο, αλλά και από προσλήψεις στο δημόσιο, έστω και προσωρινές, οι οποίες δημιούργησαν νέες γενιές συμβασιούχων. Υπήρχαν επιφυλάξεις και από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για το αν θα έπρεπε να αναθέσουμε απευθείας στους δήμους, στους ΟΤΑ Α' και Β' βαθμού γενικότερα, και επελέγη αυτό το πρόγραμμα με τους ενδιάμεσους φορείς, προκειμένου να μπορέσει να εφαρμοστεί και να καλύψουμε πενήντα πέντε χιλιάδες ανέργους.

Πρέπει να επισημάνω ότι τους φορείς αυτούς δεν τους επιλέγει η Γενική Γραμματεία Διαχείρισης Κοινοτικών Πόρων, που έχει την ευθύνη του προγράμματος. Τους επιλέγουν οι φορείς, δηλαδή οι ΟΤΑ, τα νομικά πρόσωπα, τα νοσοκομεία, οι περιφέρειες, γενικά οι φορείς, οι οποίο θέλουν να πραγματοποιήσουν ένα έργο. Άρα, δεν επιλέγει η Κυβέρνηση ούτε τις ΜΚΟ ούτε τους άλλους φορείς. Και λέμε ότι οπωσδήποτε συμμετέχουν οι φορείς τους οποίους αναφέρατε ήδη, δηλαδή το ΙΜΕ-ΓΣΕΒΕΕ, τα επιμελητήρια, άλλες οργανώσεις όπως ο «Ερυθρός Σταυρός», η Εκκλησία σε ορισμένες περιπτώσεις, αλλά και μη κυβερνητικές οργανώσεις, οι οποίες έχουν ένα ευρύτερο ορισμό.

Δεν μπορεί κανένας να απομονώσει κάποια οργάνωση από αυτές και να την εντάξει στις μη κυβερνητικές οργανώσεις. Το κύριο χαρακτηριστικό ήταν να είναι οργανώσεις μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Εκείνο το οποίο διασφαλίσαμε και προσπαθήσαμε να διασφαλίσουμε αυτήν την περίοδο είναι να υπάρχει πλήρης αντικειμενικότητα.

Και πρέπει να σας πω ότι υπάρχει ήδη η θετική ανταπόκριση από το ΑΣΕΠ και θα υπάρξει και νομοθετική ρύθμιση, έτσι ώστε να έχει τη δυνατότητα το ΑΣΕΠ να εποπτεύσει και να ελέγξει τη συγκεκριμένη διαδικασία για να μην επαναληφθούν φαινόμενα ανάπτυξης πελατειακών σχέσεων. Έχουμε ως Κυβέρνηση επιλέξει ένα δρόμο συγκεκριμένο. Κανένας, όπως ξέρετε, δεν έχει προσληφθεί στο δημόσιο εδώ και δύο χρόνια με οποιαδήποτε σχέση εργασίας έξω από τις διαδικασίες του ΑΣΕΠ. Αυτό θα το διασφαλίσουμε απόλυτα και πρέπει να σας πω σε σχέση με το χρονοδιάγραμμα ότι μέχρι τις 20 Οκτωβρίου θα είμαστε έτοιμοι να ξεκινήσουμε το πρόγραμμα με απόλυτη διαφάνεια -θα επανέλθω και στη δευτερολογία μου να σας πω λεπτομέρειες- και αντικειμενικότητα για τις προσλήψεις των πενήντα πέντε χιλιάδων οφελουμένων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βαΐτσης Αποστολάτος): Ευχαριστούμε πολύ τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, κ. Κουτρουμάνη.

Το λόγο έχει ο κ. Κωνσταντίνος Γείτονας για τη δευτερολογία του.

Έχετε τρία λεπτά, κύριε Γείτονα.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, η απάντησή σας με ικανοποιεί τουλάχιστον όσον αφορά την προτεραιότητα που δίνει η Κυβέρνηση στην με οποιοδήποτε τρόπο -ακόμα και με προγράμματα ανακούφισης με αξιοποίηση όλων των διατιθέμενων πόρων- ενίσχυση της απα-

σχόλησης. Δεν αμφισβητείται το ενδιαφέρον σας ούτε εκεί στοχεύει η ερώτησή μου. Εγώ έχω ακόμα και διατηρώ τις επιφυλάξεις σε σχέση με τη χρησιμοποίηση των ΜΚΟ ως ενδιάμεσων φορέων. Αντιλαμβάνομαι αυτό που είχατε πει ότι για να είναι το πρόγραμμα επιλέξιμο πρέπει να πάμε σε ενδιάμεσους φορείς, αλλά δεν κατανοώ, γιατί μέσα σε αυτούς τους φορείς θα πρέπει να είναι και ΜΚΟ. Αυτό που θέλω να ξεκαθαρίσω εξ υπαρχής είναι ότι δεν αμφισβητώ ότι θα υπάρξουν αντικειμενικά κριτήρια. Ασφαλώς το είπατε και τώρα, το έχετε ξαναπεί και πιστεύω ότι θα το συζητήσουμε. Θα έρθω και σε αυτά παρακάτω. Εκείνο που εμένα δεν με καλύπτει, κύριε Υπουργέ, είναι ο ρόλος μεσαζόντων σε προσλήψεις. Γιατί μην έχουμε καμμία αυταπάτη. Αυτό τελικά θα περάσει στην κοινωνία. Το ξέρουμε και εγώ και εσείς που «παροικούμε στην Ιερουσαλήμ» της Β' Αθήνας. Να είστε σίγουρος ότι κάποιοι επιτήδειοι θα αρχίσουν από τώρα να τάζουν προσλήψεις. Και αυτό φάνηκε και θα πρέπει να σας ανησυχήσει από το γεγονός ότι έσπευσαν κάποιοι να ιδρύσουν επί τούτου ΜΚΟ.

Έρχομαι τώρα στα της διαδικασίας και στα άλλα ερωτήματα. Στο πρόγραμμα θα πρέπει να εξασφαλίσετε, κύριε Υπουργέ, ταχύτητα, αποτελεσματικότητα και διαφάνεια. Ταχύτητα, γιατί, όπως είπατε, συνάνθρωποί μας είναι εκτός εργασίας, είναι άνεργοι. Αποτελεσματικότητα για να καλύψουμε όσο γίνεται περισσότερες ανάγκες και διαφάνεια για λόγους κοινωνικής δικαιοσύνης. Είπατε προηγουμένως ότι δεν θα αποφασίσει το Υπουργείο ποιες ΜΚΟ θα χρησιμοποιηθούν, θα αποφασίσουν οι ΟΤΑ, οι φορείς. Το ερώτημα είναι: Με ποια κριτήρια, κύριε Υπουργέ; Με ποια κριτήρια θα αποφασίσουν ότι θα χρησιμοποιηθεί η τάδε ή δείνα ΜΚΟ; Υπάρχει σαφώς εδώ ένα κενό.

Δεύτερον, με καλύπτει αυτό που είπατε για το ΑΣΕΠ ότι το λύσατε το θέμα, γιατί θυμάμαι ότι είχε εκφράσει επιφυλάξεις στην Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας ο Πρόεδρος του ΑΣΕΠ. Χαίρομαι που λύθηκε, γιατί θεωρώ ότι η συμμετοχή του ΑΣΕΠ είναι εκ των ων ουκ άνευ για την αντικειμενικότητα. Βέβαια, κύριε Υπουργέ, δεν θα πρέπει να οδηγηθούμε σε χρονοβόρες διαδικασίες. Να το προσέξετε, γιατί έχουμε και από το ΑΣΕΠ μία πικρή εμπειρία. Ναι μεν ως διασφάλιση, εχέγγυο το ΑΣΕΠ για την αντικειμενικότητα, αλλά όχι να πάμε καρκινοβατώντας.

Κλείνω, κύριε Πρόεδρε, μέσα στο χρόνο μου με μία πρόσθετη ερώτηση. Είδα προχθές ένα δημοσίευμα της «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗΣ». Μιλάμε για την απασχόληση, μιλάμε για την ανάπτυξη. Αυτά είναι τα μεγάλα ζητήματα. Δυστυχώς δεν συζητούμε αυτά στο δημόσιο διάλογο, κύριε Υπουργέ. Περί άλλων «μεριμνούμε και τυρβάζουμε» στη χώρα μας, κύριε Πρόεδρε. Αυτά είναι τα μεγάλα ζητήματα. Και ένα ζήτημα στην ανάπτυξη είναι οι επενδύσεις, όπως είπαμε, αλλά και η αξιοποίηση όλων των διατιθέμενων πόρων. Και υπάρχουν πολλοί σχολάζοντες κοινοτικοί πόροι. Διάβασα προχθές στην «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ» ένα δημοσίευμα που κάνει λόγο για «παγωμένα» προγράμματα κατάρτισης ανέργων με επιδότηση. Έτσι έγραφε. Γίνεται μάλιστα αναφορά για μεγάλη καθυστέρηση στην απορρόφηση κοινοτικών κονδυλίων σε μία εποχή που πρέπει να τρέξουμε, όπως είπα, για την ανάπτυξη και την απασχόληση. Θα ήθελα παρεμπιπτόντως -επειδή είναι σχετικό το θέμα και όλα και τα προγράμματα κατάρτισης, στοχεύουν στην απασχόληση και στην ανάπτυξη- και εδώ μια διευκρίνηση, κύριε Υπουργέ, μια απάντηση με στοιχεία.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βαΐτσης Αποστολάτος): Το λόγο έχει για να δευτερολογήσει ο Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης κ. Κουτρουμάνης.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΥΤΡΟΥΜΑΝΗΣ (Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Θα συμφωνήσω απόλυτα με το τρίπτυχο που βάλατε, δηλαδή ταχύτητα, αποτελεσματικότητα και διαφάνεια. Είναι γεγονός όμως ότι κάποιες φορές για να μπορέσουμε να διασφαλίσουμε τη διαφάνεια χρειάζεται ίσως να καθυστερήσουμε για λίγο, προκειμένου να μην υπάρξει καμμιά σκιά σε σχέση με την εφαρμογή αυτών των προγραμμάτων, γιατί από τη μια μεριά είναι διαχείριση δημοσίου χρήματος και από την άλλη, στις πολύ δύσκολες συνθήκες που έχουν διαμορφωθεί, δεν θέλουμε αυτός που θα εξαιρεθεί από ένα πρόγραμμα να θεωρήσει ότι εξαιρέθηκε με πελατειακά, κομματικά κριτήρια.

Άρα, θέλουμε να διασφαλίσουμε κατά προτεραιότητα την αντικειμενικότητα και τη διαφάνεια, και βεβαίως, αυτό δεν πρέπει να γίνει σε βάρος της υλοποίησης των προγραμμάτων, γι' αυτό τρέχουμε με όσο το δυνατόν γρηγορότερους ρυθμούς.

Αναφερθήκατε στο δημοσίευμα της «ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗΣ» για τα 140.000.000 ευρώ. Είναι ένα πρόγραμμα που έχει καθυστερήσει. Θα σας πω ότι πριν από ενάμιση μήνα, στις αρχές Αυγούστου, υπέγραψα τις συμβάσεις που αφορούν την κατάρτιση για ένα πρόγραμμα που είχε γίνει πριν από δυόμισι χρόνια. Είναι ένα πρόγραμμα που είχε προκηρυχθεί από την προηγούμενη κυβέρνηση. Μέσα από τη διαδικασία των ενστάσεων και της παραπομπής στο δικαστήριο –στο Ελεγκτικό Συνέδριο και στο Συμβούλιο της Επικρατείας- των υποθέσεων αυτών φτάσαμε στα δυόμισι χρόνια καθυστέρησης. Δεν είναι διαδικασία αυτή, κύριε συνάδελφε. Θα συμφωνήσετε μαζί μου...

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ: Συμφωνώ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΥΤΡΟΥΜΑΝΗΣ (Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης): Αυτό ακριβώς κάνουμε τώρα, δηλαδή αλλάζουμε εντελώς τον τρόπο υλοποίησης αυτών των προγραμμάτων. Εισάγουμε το voucher ως βασικό εργαλείο, για να μπορέσουμε να ξεπεράσουμε όλα αυτά τα προβλήματα. Από το ένα μέρος, επειδή αυτό έχει ωριμάσει, θα προχωρήσει. Ωστόσο, το άλλο πρόγραμμα θα επανασχεδιαστεί σύντομα, ώστε να το μπορέσουμε να το υλοποιήσουμε.

Θα σας πω όμως και μια άλλη παράμετρο. Πρέπει να δούμε και την αποτελεσματικότητα αυτών των προγραμμάτων. Λέμε ναι στην κατάρτιση. Ναι, υπάρχουν ΚΕΚ που κάνουν πολύ καλά τη δουλειά τους, από εκεί και πέρα όμως προτεραιότητα θα πρέπει να είναι το να ωφελούνται πραγματικά οι καταρτιζόμενοι και όχι να κάνουμε προγράμματα για τα όποια πιστοποιημένα κέντρα κατάρτισης.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ: Από παλιά...

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΥΤΡΟΥΜΑΝΗΣ (Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης): Έτσι ακριβώς. Πρέπει να αλλάξουμε το τοπίο. Υπάρχουν αντιδράσεις, όμως δεν μπορούμε να συνεχίσουμε έτσι.

Αναρωτηθήκατε για τα κριτήρια με τα οποία επιλέγονται αυτές οι οργανώσεις. Πρέπει να σας πω ότι ο Δήμαρχος Αθηναίων, ο κ. Καμίνης, εφάρμοσε μια συγκεκριμένη διαδικασία. Ζήτησε πολύ συγκεκριμένα στοιχεία από τις οργανώσεις, προκειμένου να κάνει τις επιλογές του. Με βάση τα στοιχεία που του έστειλαν, έκανε τις συγκεκριμένες επιλογές.

Φαντάζομαι ότι και οι άλλοι ΟΤΑ ή τα νομικά πρόσωπα που έχουν αυτά τα προγράμματα έχουν κάνει αντίστοιχη διαδικασία επιλογής ώστε να μη συμμετέχουν σ' αυτά τα έργα άνθρωποι που παρουσιάστηκαν ευκαιριακά προκειμένου να επωφεληθούν.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΓΕΙΤΟΝΑΣ: Να δημοσιεύονται τα ονόματα, κύριε Υπουργέ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΥΤΡΟΥΜΑΝΗΣ (Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης): Τα ονόματα εδώ και είκοσι μέρες είναι αναρτημένα στο διαδίκτυο στην ιστοσελίδα του ΕΠΑΝΑΔ. Ξέρουμε πλέον ποιοι είναι αυτοί που ζητούν να μπουν στα προγράμματα.

Σε ό,τι αφορά τη διαχειριστική αρχή, εκεί η επιλογή θα γίνει με βάση το είδος του προγράμματος και το τεχνικό δελτίο που υπάρχει και βέβαια προβλέπεται φορολογική και ασφαλιστική ενημερότητα. Δεν αρκούν όμως αυτά. Η αξιολόγηση θα γίνει τελικά με κριτήρια που έχουν να κάνουν με το ίδιο το πρόγραμμα, γιατί πρέπει να σας πω ότι καμμία από αυτές τις οργανώσεις δεν θα έχει τη δυνατότητα να έχει οποιοδήποτε κέρδος.

Απαντώντας σε επερώτηση των συναδέλφων της Νέας Δημοκρατίας είπα ότι για κανέναν δεν θα υπάρξει σύμβαση που θα προβλέπει πάνω από 3%. Άρα, θα καλύψουμε μόνο τα λειτουργικά έξοδα αυτών των οργανώσεων.

Επιπλέον, πρέπει να σας πω ότι έχουμε αποφασίσει τη σύσταση επιτροπής υψηλού κύρους με εκπροσώπους από το Συμβούλιο της Επικρατείας, το Ελεγκτικό Συνέδριο και το Συνήγορο του Πολίτη, ώστε να ελέγξουν αυτά τα τεχνικά δελτία και τα προγράμματα και να έχουμε την καλύτερη δυνατή αξιολόγηση.

Τελειώνω λέγοντας ότι οι ενστάσεις που θα υπάρξουν από οποιονδήποτε πολίτη θα εξεταστούν και από αυτήν την επιτροπή.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βαΐτσης Αποστολάτος): Ευχαριστούμε τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, κ. Κουτρουμάνη.

Η τέταρτη με αριθμό 1334/94/27-9-2011 επίκαιρη ερώτηση πρώτου κύκλου του Προέδρου της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Λαϊκού Ορθόδοξου Συναγερμού, κ. Γεωργίου Καρατζαφέρη προς τον Πρωθυπουργό, σχετικά με τα οικονομικό-κοινωνικά μέτρα της Κυβέρνησης και τις συνέπειες στην κοινωνία, δεν θα συζητηθεί λόγω κωλύματος του κυρίου Υπουργού και διαγράφεται.

Θα συζητηθεί η πέμπτη με αριθμό 1333/93/27-9-2011 επίκαιρη ερώτηση πρώτου κύκλου του Προέδρου της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς, κ. Αλέξη Τσίπρα προς τον Πρωθυπουργό, σχετικά με την προστασία των ασφαλιστικών ταμείων από το πρόγραμμα εθελοντικής ανταλλαγής ομολόγων.

Στην επίκαιρη ερώτηση θα απαντήσει ο Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, κ. Γεώργιος Κουτρουμάνης.

Ορίστε, κύριε Πρόεδρε, να σας ακούσουμε στο ερώτημά σας.

ΑΛΕΞΙΟΣ ΤΣΙΠΡΑΣ (Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε και σας ζητώ συγγνώμη για την καθυστέρηση.

Είπατε πιο πριν για το κώλυμα του Πρωθυπουργού, ένα διαρκές κώλυμα, κύριε Κουτρουμάνη. Ο Πρωθυπουργός έχει να έρθει να απαντήσει σε επίκαιρες ερωτήσεις πάνω από τέσσερις μήνες! Δεν ξέρω αν αυτό το κώλυμα του Πρωθυπουργού να έρχεται να απαντάει στο Κοινοβούλιο, δηλαδή να τηρεί τις υποχρεώσεις που έχει, είναι και κώλυμα να κυβερνάει πια. Διότι, έχετε παραδώσει τα κλειδιά, άλλοι μας κυβερνάνε.

Εν πάση περιπτώσει, ο καθένας κρίνει. Αν τον δείτε πάντως, να του μεταφέρετε το ενδιαφέρον μας για την υγεία του. Να είναι καλά ο άνθρωπος στην υγεία του, να μην έχει κανένα πρόβλημα. Τις ευχές μας. Έχουμε να τον δούμε τέσσερις μήνες!

Εν πάση περιπτώσει, στο θέμα μας τώρα. Κύριε Υπουργέ, την 21η Ιουλίου παρουσιάσατε με διθυράμβους και τυμπανοκρουσίες μια συμφωνία, «ιστορική» είπατε, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η οποία ήδη έχει καταρρεύσει πριν περάσουν λίγοι μήνες. Η συμφωνία αυτή προέβλεπε στην πραγματικότητα κούρεμα 20% των ελληνικών ομολόγων. Μέσα σε αυτά τα ομόλογα, σπεύσατε πρώτα από όλα να εντάξετε τα ομόλογα των ασφαλιστικών ταμείων.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει προειδοποιητικά το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Προέδρου)

Και όταν εμείς ενάμιση χρόνο τώρα, σας λέγαμε ότι αυτό το χρέος δεν αντιμετωπίζεται χωρίς κούρεμα, εσείς μας λέγατε «Κασσάνδρες» και μας κατηγορούσατε ότι στην πραγματικότητα επιδιώκουμε τη χρεωκοπία. Διότι πώς γίνεται να υπάρξει κούρεμα, δίχως να θιχθούν τα ασφαλιστικά ταμεία; Και εμείς σας λέγαμε, «κουρέψτε τους πιστωτές και όχι τα ταμεία, επιλεκτικό και στοχευμένο, όχι οριζόντιο κούρεμα». Εκεί είναι η διαφορά της δικής μας άποψης.

Και, βεβαίως, πριν περάσουν ένας-δύο μήνες, αυτό το κούρεμα του 20% είναι ήδη ανεπαρκές. Διότι, πλέον, αυτό το οποίο συζητείται είναι ένα ευρύτερο, πολύ μεγαλύτερο κούρεμα της τάξης του 50%.

Και το σημαντικότερο, είναι ότι εσείς έρχεστε εδώ και είστε έτοιμοι να διαπράξετε ένα ακόμα έγκλημα. Σύρατε με τη βία τις διοικήσεις των ασφαλιστικών ταμείων να μπουν σε αυτήν την υποτίμηση, το κούρεμα των αποθεματικών με ανταλλαγή ομολόγων που θα λήγουν σε τριάντα χρόνια. Και θα είναι εγγυημένα σε τριάντα χρόνια, τη στιγμή όμως, που δεν υπάρχει ρευστότητα στα ταμεία.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Προέδρου)

Επιπλέον, προχωράτε και σε ένα ακόμα έγκλημα εσωτερικού κουρέματος των ασφαλιστικών ταμείων. Στους μεγαλοοφειλέτες λέτε «ελάτε με 80% έκπτωση». Μέχρι εδώ καλά, 80% έκπτωση για να πάρετε κάποια χρήματα. Αλλά τους λέτε, «ελάτε να δώσετε ομόλογα, αντί για χρήματα», τα οποία στη δευτερογενή αγορά τα παίρνουν με το μισό της τιμής τους. Δηλαδή κάποιος που χρωστάει 1.000.000 πηγαίνει στη δευτερογενή αγορά για ένα χρέος, το οποίο με 80% είναι 80.000 δηλαδή και το παίρνει με 400.000. Και σας δίνει ένα ομόλογο 400.000.

Και βεβαίως το μεγαλύτερο έγκλημα όλων αυτών είναι ότι ανακοινώσατε –τον κ. Βενιζέλο δεν τον προλαβαίνει κανείς, διαρκώς μέτρα ανακοινώνει- και άλλη μείωση των συντάξεων –15% μείωση, λέει, των επικουρικών συντάξεων- δηλαδή, με λίγα λόγια, μειώσεις τέτοιες που στο ΙΚΑ οι συντάξεις πλέον να είναι κάτω από 500 ευρώ και τρεις στους τέσσερις να παίρνουν κάτω από 800 ευρώ.

Εν ολίγοις, κύριε Υπουργέ, επιλέγετε να «κουρεύετε» τους συνταξιούχους και όχι τους κατόχους ομολόγων, που κατά τεκμήριο είναι πλούσιοι και δεν θα δυσκολευθούν να βρουν χρήματα για να αποπληρώσουν.

Εμείς, λοιπόν, λέμε ένα πολύ σημαντικό και θέλω σε αυτό να απαντήσετε. Το πιο κρίσιμο θέμα για να αντιμετωπίσουμε την πιθανή χρεοκοπία είναι όχι να σώσουμε τις τράπεζες, αλλά να σώσουμε τα ασφαλιστικά ταμεία. Σας λέμε αντί να ετοιμάζεστε να εκποιήσετε 50 δισεκατομμύρια –ή τώρα 125 δισεκατομμύρια που θέλουν οι Γερμανοί- δημόσιας περιουσίας, να κάνετε ένα πολύ απλό πράγμα: να μεταφέρετε μέρος των μετοχών των δημοσίων επιχειρήσεων που είναι κερδοφόρες στα ασφαλιστικά ταμεία, προκειμένου να σωθούν τα ασφαλιστικά ταμεία. Αυτή θα είναι μια πράξη κοινωνικής και πατριωτικής ευθύνης και όχι η συντεταγμένη χρεοκοπία στην οποία οδηγείτε την ελληνική κοινωνία.

Θέλω μια απάντηση σε ό,τι αφορά αυτό το συγκεκριμένο αίτημα, καθώς βεβαίως και στο βασικό ερώτημα, το οποίο σας καταθέτω. Με ποιον τρόπο προτίθεσθε να προστατεύσετε τα ασφαλιστικά ταμεία από το ήδη αποφασισμένο αλλά και αυτό που έρχεται –το ακόμα μεγαλύτερο- κούρεμα των ελληνικών ομολόγων;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βαΐτσης Αποστολάτος): Ευχαριστούμε πολύ τον Πρόεδρο του ΣΥΡΙΖΑ κ. Αλέξη Τσίπρα.

Ο Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης κ. Γεώργιος Κουτρουμάνης έχει το λόγο, για να απαντήσει.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΥΤΡΟΥΜΑΝΗΣ (Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Τσίπρα, όπως γνωρίζετε πολύ καλά ο Πρωθυπουργός έχει απαντήσει πολλές φορές από αυτό το Βήμα σε ερωτήσεις. Είναι από τους Πρωθυπουργούς που εργάζεται όσο κανείς και είναι από τους Πρωθυπουργούς που αντιμετωπίζει προβλήματα στη χώρα που ποτέ στο παρελθόν δεν έχουμε αντιμετωπίσει, τουλάχιστον στη μεταπολεμική Ελλάδα.

Αναφερθήκατε στα προβλήματα των ταμείων και στο υποτιθέμενο κούρεμα των ομολόγων. Δεν υπάρχει κούρεμα για τα ασφαλιστικά ταμεία. Δεν σύρθηκαν οι διοικήσεις των ταμείων, για να πάρουν αποφάσεις συμμετοχής στη διαδικασία ανταλλαγής των ομολόγων, γιατί η απόφαση της 21ης Ιουλίου μιλά ξεχωριστά για τα ασφαλιστικά ταμεία, όπου αυτά μπορούν να ανταλλάξουν τα ομόλογά τους στο άρτιο, δηλαδή στην ονομαστική αξία που τα έχουν αγοράσει. Άρα, το 20% ή το 21% δεν αφορά τα ασφαλιστικά ταμεία.

Δεύτερον, είπατε για τους μεγαλοοφειλέτες. Δεν χαρίζουμε τα χρέη στους μεγαλοοφειλέτες. Κάνουμε έκπτωση στα πρόσθετα τέλη. Και βέβαια θα συμφωνήσετε –ή θα συμφωνήσουμε όλοι πιστεύω- ότι σε μια πολύ δύσκολη συγκυρία και για τις επιχειρήσεις πρέπει να υπάρξουν διευκολύνσεις, προκειμένου να αποπληρώσουν τις οφειλές τους. Το 80% αφορά επιχείρηση, η οποία θα έλθει να καταβάλει εφάπαξ το ποσό. Δεν νομίζω επ' αυτού να έχετε κάποια διαφωνία.

ΑΛΕΞΙΟΣ ΤΣΙΠΡΑΣ (Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς): Δεν είπα αυτό. Είπα ότι σας δίνουν ομόλογα.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΥΤΡΟΥΜΑΝΗΣ (Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης): Πρέπει να σας πω ότι για πρώτη φορά σε αυτήν τη χώρα υπάρχει καθολική εφαρμογή του προγράμματος για τους μεγαλοοφειλέτες αναγκαστικής είσπραξης των οφειλών.

Το ΙΚΑ ξεκίνησε από την ομάδα των οφειλετών που οφείλουν πάνω από 1 εκατομμύριο ευρώ. Ακολούθησε η ομάδα που οφείλουν ποσά από 100.000 ευρώ έως 1 εκατομμύριο και θα ακολουθήσουν και οι υπόλοιποι. Η εφαρμογή των μέτρων αναγκαστικής

είσπραξης, σημαίνει κατάσχεση εις χείρας τρίτων, κατάσχεση περιουσιακών στοιχείων.

Είναι η πρώτη φορά που γίνεται για όλους τους μεγαλοοφειλέτες αυτή η διαδικασία και πρέπει να σας πω ότι έχει αρχίσει και αποδίδει από τον Ιούλιο που εφαρμόζεται και οφειλέτες-επιχειρηματίες, οι οποίοι δεν είχαν πληρώσει τα πέντε-δέκα τελευταία χρόνια, προσέρχονται και κάνουν ρύθμιση.

Είπατε για τις μετοχές των δημοσίων επιχειρήσεων. Τα ασφαλιστικά ταμεία, έχουν στο χαρτοφυλάκιό τους μεγάλο αριθμό μετοχών και από τράπεζες και από δημόσιες επιχειρήσεις. Οι μετοχές αυτές σήμερα έχουν πολύ μικρή αξία σε σχέση με τις τιμές που είχαν στο παρελθόν.

Θεωρώ ότι η πρότασή σας δεν οδηγεί σε μία ενίσχυση των ασφαλιστικών ταμείων. Δηλαδή, με το να αποκτήσουν τα ταμεία και άλλες μετοχές δεν θα ωφεληθούν σε τίποτε. Το αντίθετο πρέπει να κρατήσουν τις μετοχές που έχουν –και θα τις κρατήσουν- προκειμένου αυτές να αξιοποιηθούν σε κάποια χρονική στιγμή που θα είναι επωφελείς για τα ασφαλιστικά ταμεία.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βαΐτσης Αποστολάτος): Ευχαριστούμε τον Υπουργό Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, κ. Κουτρουμάνη.

Το λόγο έχει ο Πρόεδρος του ΣΥΡΙΖΑ κ. Αλέξιος Τσίπρας.

ΑΛΕΞΙΟΣ ΤΣΙΠΡΑΣ (Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς): Κύριε Υπουργέ, μπορεί να είναι χαμηλή η χρηματιστηριακή αξία των μετοχών των δημόσιων επιχειρήσεων και ιδίως των κερδοφόρων αυτήν την περίοδο, αλλά τουλάχιστον να βάλουμε αυτήν τη σημαντική αξία –αυτό το σημαντικό περιουσιακό στοιχείο- κάπου που θα αποδώσει προς όφελος της κοινωνίας, όχι να τα ξεπουλήσουμε.

Αυτό είναι το ερώτημα και η αντιδιαστολή, διότι εάν είναι να τα δώσουμε κοψοχρονιά στους αετονύχηδες, στους Γερμανούς βιομήχανους –που σήκωσαν στα χέρια τον κύριο Πρωθυπουργό ο οποίος έχει κώλυμα να έρθει στη Βουλή, αλλά στους Γερμανούς βιομήχανους μια χαρά τον είδα- εκεί δεν κερδίζουμε τίποτε. Εκεί υποθηκεύουμε το μέλλον της χώρας για την επόμενη πεντηκονταετία. Εκεί είναι η διαφορά μας.

Απευθύνομαι σε εσάς, διότι παρακολουθώντας όλα τα προηγούμενα χρόνια τις δηλώσεις και τις παρεμβάσεις σας για τα ασφαλιστικά ταμεία, έβλεπα έναν τελείως διαφορετικό πολιτικό λόγο από αυτόν που αρθρώνετε τώρα ως καθ' ύλην αρμόδιος Υπουργός.

Το πρόβλημα των ταμείων –το ξέρετε πάρα πολύ καλά εσείς, κύριε Κουτρουμάνη- είναι οι χαμηλές εισφορές και όχι οι υψηλές συντάξεις. Έχουμε τις χαμηλότερες συντάξεις σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης και τις κουτσουρεύουμε ακόμη περισσότερο. Το πρόβλημα, είναι η μείωση των ονομαστικών μισθών στον ιδιωτικό τομέα, διότι μειώνονται και οι εισφορές. Το πρόβλημα, είναι η επιδότηση ασφαλιστικών εισφορών, η εισφοροδιαφυγή, οι αλλεπάλληλες ρυθμίσεις οφειλών που ωφέλησαν μεγαλοφειλέτες κατά το παρελθόν –και συνεχίζετε και τώρα- που έδωσε κατ' επανάληψη το κακό παράδειγμα –το κακό ερέθισμα, ας το πω έτσι- και προς τους νομοταγείς να παρανομήσουν.

Έρχομαι τώρα στο μείζον ζήτημα: πού να βρει τα λεφτά το ΙΚΑ για να μην κοπούν οι συντάξεις. Αυτό είναι που απασχολεί τον κόσμο, γιατί αυτό είναι –επαναλαμβάνω- για εμάς η χρεοκοπία. Δεν είναι εάν θα έχουμε ή δεν θα έχουμε τράπεζες. Βεβαίως είναι σημαντικό θέμα οι τράπεζες. Αλλά μπορούμε να βρούμε διάφορους τρόπους. Ήδη η αξία των τραπεζών έχει υποτιμηθεί τόσο, που θα πάμε ούτως ή άλλως σε μία αναγκαστική, εν πάση περιπτώσει, εθνικοποίηση, να τεθούν υπό δημόσιο έλεγχο.

Το ζήτημα είναι, όμως, τι γίνεται με τα ταμεία. Θα σας πω κάποια στοιχεία, που νομίζω ότι τα ξέρετε. Από το 2009 έως το 2010 μόνο προς το ΙΚΑ, οι εισφορές μειώθηκαν κατά 800 εκατομμύρια και το πρώτο εξάμηνο του 2011 σε σχέση με πέρυσι, μειώθηκαν κατά 1,25 δισεκατομμύρια. Αυτό το νούμερο όσο περνάει ο καιρός μεγαλώνει. Εγώ, δηλαδή, σας μιλάω μόνο για το πρώτο εξάμηνο του 2011 όπου μέσα σε ενάμιση χρόνο είχαμε 2 δισεκατομμύρια κάτω τις εισφορές.

Αντ' αυτού εσείς τι κάνετε για να αντιμετωπίσετε το πρόβλημα; Αναγκάζετε τα ταμεία να δανείζονται διαρκώς και πιο πολλά και πιο ακριβά, προκειμένου να καλύψουν τις τρέχουσες υποχρεώσεις τους. Βάζετε, λοιπόν, τα ταμεία να δεσμεύουν ομόλογα ως ενέχυρο στις τράπεζες και μέσα από αυτήν τη διαδικασία, το ΙΚΑ έχει δεσμεύσει ομόλογα αξίας 1,4 δισεκατομμυρίων, προκειμένου να δανειστεί 1 δισεκατομμύριο.

Αυτό, λοιπόν, είναι μία πολιτική όχι απλά αδιέξοδη, όχι απλά καταστροφική, στην πραγματικότητα είναι μία πολιτική κλοπής του δημόσιου πλούτου, διότι αυτά τα χρήματα είναι οι κόποι, ο μόχθος χρόνων, δεκαετιών για εκατομμύρια συμπολίτες μας. Βεβαίως, μόνο το ΙΚΑ έχει υποστεί από το τέλος του 2008 έως το πρώτο εξάμηνο του 2011, μείωση της κινητής του περιουσίας κατά 2,2 δισεκατομμύρια. Το ΙΚΑ βουλιάζει! Κοντά σε όλα αυτά βεβαίως υπάρχει η ύφεση, που είναι ο πιο σημαντικός ανασταλτικός παράγοντας.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Προέδρου του ΣΥΡΙΖΑ)

Θα ήθελα λίγο την ανοχή σας, κύριε Πρόεδρε.

Έρχεται ο κ. Βενιζέλος και μας λέει ότι ο νέος εθνικός στόχος είναι να έχουμε πρωτογενές πλεόνασμα.

Μα πώς να έχουμε πρωτογενές πλεόνασμα με ύφεση; Πού το έχετε δει αυτό γραμμένο; Σε ποια βιβλία οικονομικών, οικονομολόγων το έχετε δει αυτό γραμμένο, δηλαδή να μπορέσεις να έχεις μείωση του πρωτογενούς δημοσιονομικού ελλείμματος, όταν ταυτόχρονα έχεις ύφεση;

Η έκθεση του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου για το πρώτο εξάμηνο λέει ότι η ελληνική οικονομία και το 2012 θα είναι σε ύφεση. Δηλαδή, θα είναι η τέταρτη συνεχόμενη χρονιά, που η ελληνική οικονομία θα είναι σε ύφεση, πράγμα το οποίο έχει να δει η χώρα μας από την περίοδο 1941-1944, από την Κατοχή.

Παραδεχθείτε την πλήρη αποτυχία των επιλογών σας. Ήδη το έχετε παραδεχθεί αυτό και έχετε παραδοθεί στους πιστωτές σας. Έχετε παραδοθεί στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και στην τρόικα.

Παραδεχθείτε την αποτυχία και παραδώστε την εντολή στον ελληνικό λαό, κύριε Κουτρουμάνη. Αυτό είναι μία έντιμη στάση.

Κλείνω, κύριε Υπουργέ, λέγοντας ότι εμείς έχουμε εγκαίρως προειδοποιήσει σε σχέση με τα ταμεία, γιατί μας λέτε πολλές φορές ότι δεν έχουμε και προτάσεις. Το ζήτημα δεν είναι να προστατευθούν τα ταμεία μονάχα από το «κούρεμα». Το πρώτιστο είναι αυτό. Αλλά, βεβαίως, πρέπει να βρεθούν και άλλοι πόροι.

Εκεί, ακριβώς, έρχεται να απαντήσει η πρόταση που καταθέτουμε και νομίζω ότι με πολύ εύκολο τρόπο την απορρίψατε. Πρέπει να αξιοποιηθεί η δημόσια περιουσία, όχι να δοθεί «κοψοχρονιά». Και η αξιοποίηση της δημόσιας περιουσίας αυτήν τη στιγμή πρέπει να γίνει, προκειμένου να προστατευθεί η κοινωνία από τη χρεοκοπία, η οποία θα είναι και ανεξέλεγκτη και άγρια για τη συντριπτική πλειοψηφία του λαού μας.

Υπό αυτήν την έννοια, αυτό το οποίο εμείς σας λέμε, είναι ότι είσαστε υπόλογοι για τα ανυπέρβλητα προβλήματα ρευστότητας που θα αντιμετωπίσουν τα ταμεία. Θα είστε αποκλειστικά υπεύθυνοι για τις επόμενες περικοπές που σχεδιάζετε.

Σε σχέση με το ζήτημα της ανταλλαγής των ομολόγων, επαναλαμβάνω, κύριε Υπουργέ, μην προσπαθείτε να μας ξεγελάσετε. Με απόφαση της διοίκησης –εγώ αναφέρομαι στο ΙΚΑ- στις 7.9.2011 –έχω το έγγραφο εδώ- έγινε ανταλλαγή των ομολόγων που λήγουν το 2011 έως το 2019, τριακονταετούς διάρκειας ομόλογα, στη βάση της αποφάσεως της Συνόδου Κορυφής. Αυτό κάνατε.

Αυτή η ανταλλαγή, βεβαίως, δίνει ομόλογα εγγυημένα στην τριακονταετία, αλλά όταν τα ταμεία είναι άδεια, είναι προφανές ότι θα αναγκαστούν να τα «σπάσουν» πολύ πριν λήξει η τριακονταετία. Λοιπόν, όταν τα «σπάσουν», θα πάρουν –μην εκφραστώ τι θα πάρετε!- πολύ χαμηλότερο από το ποσοστό της τιμής ιδίως αυτών των ομολόγων που λήγουν τώρα: 534 εκατομμύρια λήγουν στις 19.12.2011 και 260 εκατομμύρια στις 18.5.2012.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει επανειλημμένα το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Προέδρου του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βαΐτσης Αποστολάτος): Παρακαλώ, κύριε Πρόεδρε, συντομεύετε.

ΑΛΕΞΙΟΣ ΤΣΙΠΡΑΣ (Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς): Αυτό είναι

ένα έγκλημα απέναντι στο δημόσιο πλούτο, απέναντι στην κοινωνία. Επιτέλους, αναλάβετε τις ευθύνες σας ως Κυβέρνηση. Αναλάβετε τις ευθύνες σας απέναντι στον ελληνικό λαό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βαΐτσης Αποστολάτος): Ευχαριστούμε πολύ τον Πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΣΥΡΙΖΑ, τον κ. Τσίπρα.

Ο κ. Κουτρουμάνης, Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, έχει το λόγο για τη δευτερολογία του.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΥΤΡΟΥΜΑΝΗΣ (Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης): Κύριε Πρόεδρε, τις ευθύνες μας τις έχουμε αναλάβει στο ακέραιο. Άλλοι είναι εκείνοι που κάνουν κριτική εκ του ασφαλούς, όταν υπάρχουν εκατόν πενήντα πέντε Βουλευτές, οι οποίοι ψηφίζουν συνεχώς, προκειμένου η χώρα να μπει σε μία ασφαλή πορεία.

Αναφερθήκατε και πάλι στα ομόλογα. Υπήρχε μία πρακτική συμπεριφορά, η οποία δεν ισχύει πλέον σε σχέση με τα ελληνικά ομόλογα. Έχετε μείνει σ' αυτό το καθεστώς, σ' αυτήν την πρακτική, σ' αυτήν την συμπεριφορά γενικότερα του χαρτοφυλακίου ή των ομόλογων του ελληνικού δημοσίου.

Τι συνέβαινε μέχρι πριν από τρία χρόνια; Αν είχες ένα ομόλογο του ελληνικού δημοσίου, όποια στιγμή ήθελες, μπορούσες να το ρευστοποιήσεις στην ονομαστική του αξία, να πάρεις τα χρήματα σου και να τα αξιοποιήσεις αν είχες πρόβλημα ρευστότητας. Αυτό δεν υπάρχει σήμερα.

Μου είπατε για το ΙΚΑ ότι δανείζεται. Κατ' αρχάς, το ΙΚΑ δεν έχει δώσει τα ομόλογά του, δεν έχει εκχωρήσει τα ομόλογά του, δεν έχει μεταβιβάσει τα ομόλογά του. Με τα ομόλογα αυτά που διαθέτει, παίρνει χρήματα προκειμένου να εξασφαλίσει ρευστότητα. Ξέρετε πόσο θα έπαιρνε σήμερα το ΙΚΑ ή το οποιοδήποτε ταμείο με αυτά τα ομόλογα του ελληνικού δημοσίου που έχει στα χέρια του; Το 55% της ονομαστικής αξίας. Αυτήν τη στιγμή 40% έως 45% είναι κάτω η πραγματική αξία των ομόλογων.

Άρα, τι πρέπει να κάνουμε; Να αφήσουμε αυτά τα ομόλογα στα χαρτοφυλάκια των ταμείων και όταν χρειάζονται να εξασφαλίσουν ρευστότητα, να παίρνουν έναντι, το 50% ή το 55% ή να ισχυροποιήσουμε τα ομόλογα μέσα από το συγκεκριμένο μηχανισμό, έτσι ώστε να διασφαλιστεί στο ακέραιο η περιουσία των ταμείων; Πρέπει να σας πω ότι περίπου τα 24 από τα 28 δισεκατομμύρια, που είναι η συνολική περιουσία, είναι σε ομόλογα του ελληνικού δημοσίου. Άρα, η επιλογή αυτή είναι ωφέλιμη για τα ταμεία, προκειμένου τα ομόλογα να αποκτήσουν μεγαλύτερη ασφάλεια και άρα, μεγαλύτερη αξία.

Δεύτερον, αναφερθήκατε στα προβλήματα των ταμείων. Τα προβλήματα των ταμείων, σαφώς είναι μεγάλα και είναι αποτέλεσμα της κρίσης, γιατί η ύφεση, η αύξηση της ανεργίας οπωσδήποτε έχουν άμεσες επιπτώσεις στα έσοδα των ταμείων. Δεν είναι χαμηλές οι εισφορές. Οι εισφορές είναι υψηλές. Τα έσοδα είναι χαμηλά -αυτό προφανώς εννοούσατε- γιατί είναι μεγάλος ο αριθμός και πρέπει να το δούμε κάποια στιγμή, όχι βέβαια μόνο η Κυβέρνηση, αλλά όλοι μας. Φυσικά μπορούμε να εφαρμόσουμε μέτρα αναγκαστικής είσπραξης, για κάποιον ο οποίος οφείλει και 50.000 και 100.000 και 2 εκατομμύρια και 5 εκατομμύρια, ναι. Από εκεί και μετά, όμως, δεν μπορεί ένα σύστημα κοινωνικής ασφάλισης, δεν μπορούν τα ασφαλιστικά ταμεία να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους, όταν ένας στους τρεις δεν καταβάλλει εισφορές.

Εδώ δεν μιλάμε για επιχειρηματίες, μιλάμε για ασφαλισμένους, αυτοτελώς απασχολούμενους. Δεν μπορεί ο Οργανισμός Ασφάλισης Ελεύθερων Επαγγελματιών να έχει καλύτερο επίπεδο συντάξεων, όταν το 38% των ασφαλισμένων του δεν καταβάλλει εισφορές. Τι πρέπει να κάνουμε με αυτούς τους ανθρώπους; Υπάρχει κρίση, ναι. Υπάρχουν προβλήματα, ναι. Όμως, είναι σημερινή αυτή η συμπεριφορά; Όχι. Έρχεται από το παρελθόν και είναι μία συμπεριφορά, η οποία ουσιαστικά έχει τη ρίζα της σ' αυτό που λέμε ότι όποιος δεν πληρώνει είναι ο έξυπνος, ενώ ο συνεπής είναι τελικά εκείνος που πληρώνει πάντα.

Πρέπει, λοιπόν, να δούμε αυτό το θέμα και είναι υποχρέωση όλων μας να δημιουργήσουμε μία καινούργια ασφαλιστική συνείδηση, γιατί το δημόσιο πλήρωσε 17,4 δισεκατομμύρια ευρώ το 2011, εκ των οποίων τα 12 δισεκατομμύρια ευρώ, ήταν για να μπορέσουν να καταβληθούν οι συντάξεις στα ταμεία. Από εκεί και μετά, δεν έχουν υποχρέωση οι αγρότες, διακόσιες εβδομήντα χιλιάδες εκ των οποίων δεν πληρώνουν τις εισφορές τους, ή οι διακόσιες ογδόντα χιλιάδες ελεύθεροι επαγγελματίες, να καταβάλλουν και αυτοί τις εισφορές τους; Είναι και οι επιχειρήσεις με ένα, με δύο, με τρία άτομα που οφείλουν 10.000 ευρώ, 15.000 ευρώ και δεν μπορείς να κάνεις εφαρμογή του μέτρου της αναγκαστικής είσπραξης για οκτακόσιες χιλιάδες που δεν πληρώνουν.

Θα ήθελα να σας δώσω ένα στοιχείο για να δείτε το μέγεθος του προβλήματος. Η Ελλάδα έχει αυτήν τη στιγμή δύο εκατομμύρια επτακόσιες εξήντα δύο χιλιάδες συνταξιούχους. Η αναλογία ασφαλισμένων προς συνταξιούχους θεωρητικά είναι 1,6 προς 1. Στην πραγματικότητα ξέρετε πόσο είναι; Είναι ένας προς έναν, γιατί εκείνοι που πληρώνουν ασφαλιστικές εισφορές είναι σε αριθμό περίπου δύο εκατομμύρια επτακόσιες τριάντα χιλιάδες, λίγο λιγότερο, δηλαδή, από τους συνταξιούχους.

Επομένως, πρέπει να αναδείξουμε και αυτό το ζήτημα και εμείς το αναδεικνύουμε. Δεν ερχόμαστε εδώ να λαϊκίσουμε, να δημαγωγήσουμε και να πούμε: Δεν έχουν οι αγρότες, δεν έχουν οι ελεύθεροι επαγγελματίες. Ποιος θα έχει; Η χώρα που δανείζεται;

Θα είχαμε αποτύχει, κύριε Πρόεδρε, αν το ΙΚΑ και τα άλλα ταμεία δεν κατέβαλλαν τις συντάξεις. Σήμερα που δεν έχουμε καμμία καθυστέρηση στην καταβολή των συντάξεων, νομίζω ότι στις δύσκολες αυτές συνθήκες είναι ένα σημαντικό ζήτημα για τον κάθε συνταξιούχο, για κάθε έναν από τα δύο εκατομμύρια επτακόσιες χιλιάδες, το να μπορεί να πάρει τη σύνταξή του. Μειώθηκαν οι εισφορές σε ορισμένες κατηγορίες. Και με τα τελευταία μέτρα, όπως είδατε, δεν υπάρχει οριζόντια μείωση ούτε υπάρχει μείωση στη σύνταξη που είναι κάτω από 1.000 ευρώ. Μάλιστα για όσους είναι πάνω από πενήντα πέντε ετών, η μείωση αφορά το ποσό της σύνταξης που είναι πάνω από 1.200 ευρώ.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Υπουργού)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βαΐτσης Αποστολάτος): Κατανοητός, κύριε Υπουργέ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΥΤΡΟΥΜΑΝΗΣ (Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης): Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε.

Εγώ δεν απέρριψα την πρόταση. Είπατε προφανώς να αγοράσουν τα ταμεία μετοχές. Ξέρετε ότι τα ταμεία αποφασίζουν μόνα τους, αποφασίζουν οι διοικήσεις τους. Όταν αγόραζαν μετοχές στο παρελθόν, πάλι κατηγορούσατε και εσείς και κάποιοι άλλοι ότι βάλαμε τα ταμεία στο Χρηματιστήριο, αγοράζουν μετοχές και όλα αυτά. Πρέπει να αποφασίσουμε σε αυτήν τη χώρα, τι θέλουμε τελικά. Δηλαδή, δεν μπορούμε να λειτουργούμε ευκαιριακά. Και το ένα πρέπει να γίνεται και το άλλο. Βεβαίως, πρέπει να επενδύουν τα ταμεία με μεγαλύτερη ασφάλεια. Αυτός είναι ένας κανόνας που ακολουθούμε πάντα.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Υπουργού)

Τέλος, θέλω να πω κάτι σε σχέση με το γενικότερο σχόλιο που κάνατε. Για εμάς, δεν υπάρχει άλλη λύση πέρα από την υλοποίηση της συμφωνίας της 21ης Ιουλίου. Η υλοποίηση αυτής της συμφωνίας βάζει στέρεες βάσεις, δημιουργεί ασφαλές περιβάλλον, για να γίνουν όλες οι διαρθρωτικές αλλαγές που χρειάζεται η χώρα, προκειμένου να μπούμε σε μία καινούργια πορεία.

Αν έχετε άλλη πρόταση, να την καταθέσετε, να την ακούσουμε.

Επαναλαμβάνω πάλι –και κλείνω με αυτό – ότι αυτό που είπατε για το «κούρεμα» των ομολόγων των ταμείων δεν ισχύει. Τα ταμεία θα ανταλλάξουν τα ομόλογα στην ονομαστική αξία. Άρα, είναι διασφάλιση και σε καμμία περίπτωση μείωση των περιουσιακών τους στοιχείων.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βαΐτσης Αποστολάτος): Ευχαριστούμε πολύ, κύριε Κουτρουμάνη.

Θα συζητηθεί η πρώτη με αριθμό 1337/27-9-2011 επίκαιρη ερώτηση πρώτου κύκλου της Β' Αντιπροέδρου της Βουλής και Βουλευτού του Πανελλήνιου Σοσιαλιστικού Κινήματος κ. Ροδούλας Ζήση προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, σχετικά με το Ρυθμιστικό Σχέδιο Βόλου και το

Πρόγραμμα Προστασίας Περιβάλλοντος του Οικιστικού Συγκροτήματος Βόλου.

Κυρία Αντιπρόεδρε, κυρία Ζήση, έχετε το λόγο για να αναπτύξετε την επίκαιρη ερώτησή σας.

ΡΟΔΟΥΛΑ ΖΗΣΗ (Β' Αντιπρόεδρος της Βουλής): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Θέλω να εκφράσω την ικανοποίησή μου, που βρίσκεται εδώ ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, για να απαντήσει σε ένα πολύ σημαντικό θέμα που αφορά όλη τη Μαγνησία: μια περιοχή της Ελλάδας η οποία έχει μία σχέση με τον κύριο Υπουργό, αφού ακόμη εκκρεμούν διάφορες συζητήσεις για τα αντισταθμιστικά των Μεσογειακών Αγώνων και για άλλα θέματα, που αφορούν την περιβαλλοντική ανάπτυξη. Γι' αυτό έχουμε ζητήσει –και το ζητώ και τώρα- να γίνει μια συνάντηση στο Υπουργείο για όλα αυτά τα θέματα, που είναι θέματα ανάπτυξης.

Κύριε Υπουργέ, από την εποχή του πολεοδομικού νόμου, του ν. 2508/1997 και του χωροταξικού νόμου του 1999 έχει γίνει σαφές ότι η πολιτική της βιώσιμης ανάπτυξης συνιστά προωθητική δύναμη για την ποιοτική αναβάθμιση της χωροταξικής πολιτικής και εν γένει της ανάπτυξης.

Το 2003, είχα την τιμή να είμαι Υφυπουργός στο Υπουργείο στο οποίο προΐσταστε τώρα και να ανατεθούν τότε σε όλες τις ολυμπιακές πόλεις οι μελέτες για τα ρυθμιστικά σχέδια, δηλαδή για την αναπτυξιακή ανασυγκρότηση των πέντε αυτών πόλεων. Ανατέθηκε η μελέτη –για να μην πολυλογώ- έγιναν οι συσκέψεις, οι διαβουλεύσεις, οι γνωμοδοτήσεις, οι συζητήσεις. Τώρα, βρισκόμαστε πριν από την έγκριση του Ρυθμιστικού Σχεδίου του Βόλου: είναι της ευρύτερης περιοχής, με τα καλλικρατικά δεδομένα, και με άλλους γειτονικούς δήμους. Είναι πάρα πολύ σημαντικό εργαλείο για την περιοχή.

Η τελευταία μεγάλη σύσκεψη, έγινε στο Υπουργείο σας το Μάιο του 2011, όπου εκεί όλοι οι φορείς της Μαγνησίας, τα δημοτικά συμβούλια, το Τεχνικό Επιμελητήριο της Ελλάδας, πολίτες, θεσμοί, έδωσαν τις συνολικές προτάσεις και τροποποιήσεις τους για αυτήν τη μελέτη, για το σχέδιο προεδρικού διατάγματος.

Η έγκρισή του συμπίπτει με το χρονικό ορίζοντα που η Μαγνησία, όπως και όλη η Ελλάδα, αναζητεί την αναπτυξιακή και οικονομική ανάκαμψή της. Γι' αυτό και πιστεύουμε, κύριε Υπουργέ, ότι το Ρυθμιστικό του Βόλου, αποτελεί το στρατηγικό αναπτυξιακό σχέδιο τουλάχιστον για τα επόμενα τριάντα χρόνια. Είναι το εργαλείο-πυξίδα, προϋπόθεση για την αναγνώριση και προώθηση της χωρικής διάστασης στο σύνολο του φάσματος της διαδικασίας κοινωνικοοικονομικής και χωρικής ανασύνθεσης του μαγνησιώτικου χώρου.

Δυστυχώς, κύριε Υπουργέ, όλες οι τροποποιήσεις όλων των θεσμών, όλες οι γνωμοδοτήσεις έπεσαν στο κενό, παρ' ότι οι μελετητές στη σύσκεψη του Μαΐου υποσχέθηκαν και δεσμεύτηκαν –το Υπουργείο σας δηλαδή, υπάρχει και δελτίο Τύπου γι' αυτόνα γίνουν δεκτές οι τροποποιήσεις. Θα πω στη δευτερολογία μου συγκεκριμένα για ποιες μιλάω. Δυστυχώς, έρχεται προς έγκριση το Ρυθμιστικό του Βόλου, χωρίς το Υπουργείο να είναι εντάξει στις δεσμεύσεις του.

Η μελέτη-σχέδιο προεδρικού διατάγματος, όπως παρουσιάζεται σήμερα, κύριε Υπουργέ, δείχνει περιορισμό στη νέα περιβαλλοντική προοπτική ανάπτυξης, χρησιμοποιεί ξεπερασμένα θεσμικά εργαλεία, όπως είναι οι ζώνες οικιστικού ελέγχου, που σε συνδυασμό με την έλλειψη μίας ενεργούς πολιτικής χρήσεων γης, συντείνει στη δημιουργία ανισοτήτων και πιέσεων, με αποτέλεσμα το έλλειμμα κοινωνικής συνοχής και ανάπτυξης.

Θέλω να σας θέσω μία ερώτηση, αφού πρώτα πω ένα αξίωμα προς όλες τις κατευθύνσεις.

Κύριε Υπουργέ, Υπουργός Οικονομίας-Υπουργός Χωροταξίας. Σε πολλά κράτη του κόσμου, η χωροταξία ανήκει στο Υπουργείο Οικονομίας, είναι βιώσιμη ανάπτυξη. Η χωροταξία, είναι οικονομία και ανάπτυξη. Δεν είναι όροι και περιορισμοί δόμησης. Είναι άξονες ανάπτυξης και πύλες συνεργασίας. Είναι διαπεριφερειακή σύγκλιση. Είναι ισότητα στην πρόσβαση και στη χωρική συνοχή. Είναι διαρθρωτική αλλαγή, με προώθηση νέων μορφών χωρικής οργάνωσης. Δεν μπορεί να μένουν οι μελετητές και όλοι μας στις εμμονές των παλαιών και απαρχαιωμένων εργαλείων, που έχουν ήδη καταργηθεί από τη δυναμική της εξέλιξης.

Με δεδομένη, λοιπόν, την πολιτική των μεταρρυθμίσεων της Κυβέρνησης και επειδή στον όρο «βιώσιμη ανάπτυξη» είναι αυτονόητη η ισορροπία της μεγέθυνσης των πυλώνων, της οικονομίας, της προστασίας του περιβάλλοντος και της κοινωνικής συνοχής και επειδή η χωροταξική πολιτική είναι πολιτική βιώσιμης ανάπτυξης, θέλω να σας ρωτήσω, κύριε Υπουργέ –και παρακαλώ για την απάντησή σας- με ποιες πολιτικές και πρακτικές ενισχύετε την προσπάθεια ενεργού συμμετοχής των τοπικών κοινωνιών και των θεσμών σε ένα διάλογο από μηδενική βάση, που θα καταστήσει συμμέτοχους όλους τους φορείς στη χωροταξική μεταρρύθμιση και θα συμβάλει στη διαμόρφωση της απαιτούμενης κοινωνικής συναίνεσης.

Με ποιες τροποποιήσεις και προτεραιότητες θα προβείτε στην αναδιάρθρωση του χωροταξικού σχεδιασμού της Μαγνησίας; Θέλω να σας ρωτήσω, επίσης, αν προτίθεστε να κάνετε πράξη τις δεσμεύσεις του Υπουργείου σας να ενσωματωθούν σ' αυτήν τη μελέτη, σ' αυτό το σχέδιο προεδρικού διατάγματος, οι τροποποιήσεις, αλλαγές, προτάσεις, γνωμοδοτήσεις των Δημοτικών Συμβουλίων του Βόλου, του Αλμυρού, του Ρήγα Φεραίου, του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος και όλων των θεσμών και αν τελικά πρόκειται να δεχθείτε αυτές τις γνωμοδοτήσεις για το Ρυθμιστικό του Βόλου, πριν γίνει η έγκρισή του.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βαΐτσης Αποστολάτος): Σας ευχαριστούμε και εμείς, κυρία Ζήση, για την ερώτηση-διατριβή.

Ο κ. Γεώργιος Παπακωνσταντίνου, Υπουργός Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, έχει το λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ (Υπουργός Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής): Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία Ζήση, κυρία Αντιπρόεδρε, απαντώ στο ερώτημά σας έχοντας την αίσθηση ότι απαντώ σε κάποιον ο οποίος τόσο επαγγελματικά, όσο και από την προηγούμενη κυβερνητική του θητεία, έχει μία πολύ καλή εικόνα γι' αυτό το ζήτημα.

Κατ' αρχάς, σπεύδω να αποδεχθώ το αίτημά σας για μία συνάντηση στο Υπουργείο Περιβάλλοντος με όλους τους εκλεγμένους και τους φορείς της περιοχής για τα αναπτυξιακά ζητήματα. Είναι προφανές ότι είμαστε πάντα ανοικτοί για παρόμοιες συσκέψεις και ευχαρίστως να την κάνουμε.

Είναι σαφές –και το ξέρουμε όλοι μας- ότι ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα και τις μεγαλύτερες προκλήσεις στην αναπτυξιακή προσπάθεια είναι η απουσία συνεκτικών σχεδίων ρύθμισης και του χώρου και των χρήσεων γης. Το ξέρουμε ότι είναι μια πολύ μεγάλη έλλειψη που έχει η χώρα μας. Έχουν γίνει πολύ μεγάλες προσπάθειες στο παρελθόν. Τα τελευταία δύο χρόνια από τη σύστασή του, το νέο Υπουργείο Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής έχει ξεκινήσει έναν αγώνα δρόμου για την επικαιροποίηση αυτού του νέου χωροταξικού σχεδιασμού της χώρας. Σήμερα, είμαστε στο σημείο όπου όλα τα σχέδια έχουν προκηρυχθεί και είμαστε στη φάση αξιολόγησης των προσφορών για την ανάθεση των σχεδίων.

Ο χωροταξικός σχεδιασμός, τα πολεοδομικά και ρυθμιστικά σχέδια, σε κάθε περίπτωση ολοκληρώνονται πάντα μέσα από διαβούλευση και διάλογο με τις τοπικές κοινωνίες. Πρέπει να σας πω ότι αυτή η διαβούλευση και αυτός ο διάλογος με όλους τους εμπλεκόμενους και αρμόδιους φορείς, πέραν του ότι είναι εξαιρετικά χρήσιμος διότι ένας μελετητής πολλές φορές λειτουργεί εν κενώ και πρέπει να ακούσει, δεν είναι ποτέ εύκολος, διότι μία περιφερειακή χωρική διάταξη του χώρου ενέχει οικονομικά συμφέροντα και διαφορετικές απόψεις σχετικά με την αντίληψη του πώς πρέπει να προχωρήσει η ανάπτυξη. Όλα αυτά, μάλιστα, πρέπει να συγκεραστούν μέσα σε έναν περιφερειακό σχεδιασμό.

Τώρα έρχομαι στο Ρυθμιστικό Σχέδιο Βόλου. Η μελέτη, κατά το στάδιο της εκπόνησης του Ρυθμιστικού Σχεδίου Βόλου, είχε σταλεί για διαβούλευση σε ένα πολύ ευρύ φάσμα τοπικών φορέων, τόσο στο στάδιο της πρώτης φάσης, όσο και με την ολοκλήρωση της δεύτερης φάσης. Και στις δύο περιπτώσεις έγιναν -το ξέρετε- παρουσιάσεις μελέτης από υπηρεσιακό κλιμάκιο με παρουσία της μελετητικής ομάδας. Ελήφθησαν υπόψη οι από-

ψεις που διατυπωθήκαν τεκμηριωμένα, όμως δεν έχουμε ολοκληρώσει τη διαδικασία.

Μας θυμίσατε ότι το Μάιο του 2011 έγινε στο ΥΠΕΚΑ η πρώτη παρουσίαση του σχεδίου προεδρικού διατάγματος στους Βουλευτές και τοπικούς φορείς, στην οποία συμμετείχε ο Αναπληρωτής Υπουργός, κ. Σηφουνάκης, ο οποίος έχει και την ευθύνη αυτών των ρυθμιστικών σχεδίων. Στις 15 Ιουλίου 2011 αυτό το σχέδιο στάλθηκε και επίσημα στους φορείς για γνωμοδότηση.

Πριν από μερικές ημέρες, στις 29 Σεπτεμβρίου, ο Αναπληρωτής Υπουργός συγκάλεσε σύσκεψη ύστερα από αίτημα του περιφερειάρχη, των μελών του περιφερειακού συμβουλίου και των δημάρχων. Στη σύσκεψη αυτή έγινε διεξοδική συζήτηση για τα θέματα που άπτονται του ρυθμιστικού σχεδίου και το ΥΠΕΚΑ έχει δεσμευτεί ότι οι υπηρεσίες μας θα εξετάσουν και θα συνεκτιμήσουν τις προτάσεις των φορέων και σημειακές τροποποιήσεις του σχεδίου προεδρικού διατάγματος, αφού στείλουν τις παρατηρήσεις τους κωδικοποιημένες και αιτιολογημένες. Με την παραλαβή των γνωμοδοτήσεων, το ΥΠΕΚΑ θα εξετάσει όλες τις αιτιολογημένες προτάσεις για τροποποιήσεις του σχεδίου προεδρικού διατάγματος. Άρα όσον αφορά το βασικό σας ερώτημα, εμείς εξακολουθούμε να είμαστε απολύτως έτοιμοι και ανοιχτοί για τροποποίηση στο σχέδιο προεδρικού διατάγματος με βάση τις προτάσεις που θα έρθουν.

Τώρα, θέλω να τονίσω, ότι ο στόχος κάθε ρυθμιστικού –και νομίζω το καταλαβαίνουμε όλοι μας- είναι η βιώσιμη ανάπτυξη των πόλεων με τη μέγιστη αξιοποίηση των οικονομικών και αναπτυξιακών τους προοπτικών. Θέλουμε να βάλουμε τάξη στην ανάπτυξη της πόλης, παίρνοντας υπόψη βέβαια και τις σημερινές συνθήκες, γιατί αλλιώς σχεδιάζει κανένας σε μια δύσκολη φάση της οικονομίας, αλλιώς σχεδιάζει κανένας, με άλλη προοπτική, με άλλον αέρα σε μια καλύτερη κατάσταση.

Σε αυτή τη διαδικασία, όπως είπα και πριν, η συμμετοχή της τοπικής κοινωνίας και η επίτευξη της μέγιστης δυνατής συναίνεσης, για εμάς είναι πάρα πολύ σημαντικό. Βέβαια, κάποια στιγμή η πολιτεία πρέπει να πάρει τις ευθύνες της και να καταθέσει ένα τροποποιημένο σχέδιο προεδρικού διατάγματος και αυτό θα κάνουμε.

Άρα, λοιπόν, απαντώντας στο ερώτημά σας για την ενεργό συμμετοχή των κοινωνιών, πιστεύω ότι διασφαλίζεται με τις διαδικασίες που έχουμε δρομολογήσει.

Στο τρίτο σας ερώτημα, που είναι κατά πόσο θα ληφθούν υπ' όψιν οι γνωμοδοτήσεις, σας απαντώ ότι θα συνεκτιμηθούν πριν γίνει η έκδοση του προεδρικού διατάγματος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βαΐτσης Αποστολάτος): Ευχαριστούμε τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής κ. Γεώργιο Παπακωνσταντίνου.

Το λόγο έχει η κ. Ροδούλα Ζήση, Β' Αντιπρόεδρος της Βουλής και Βουλευτής Μαγνησίας του ΠΑΣΟΚ, για τρία λεπτά.

ΡΟΔΟΥΛΑ ΖΗΣΗ (Β' Αντιπρόεδρος της Βουλής): Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, θέλω να ευχαριστήσω για το ότι άμεσα δέχεστε να υπάρξει μια σύσκεψη υπό την Προεδρία σας στο Υπουργείο με όλους τους θεσμούς και τους Βουλευτές του νομού για το Ρυθμιστικό του Βόλου.

Επίσης θέλω να ευχαριστήσω, γιατί αποδέχεστε το αίτημα της πραγματικής, ουσιαστικής διαβούλευσης, έτσι ώστε να λάβετε υπόψη τις τροποποιήσεις, αλλαγές, προτάσεις, γνωμοδοτήσεις των θεσμών, των επιστημονικών φορέων, των δημοτικών συμβουλίων, αλλά και όλων των πολιτών, που έχουν συμμετάσχει στη διαβούλευση και έχουν επεξεργαστεί το θέμα.

Σέβομαι απόλυτα τους καιρούς και την οικονομική συγκυρία, αλλά, κύριε Υπουργέ, θέλω να σας πω από την εμπειρία μου το εξής: Υπάρχει η υψηλή πολιτική που κάνει η Κυβέρνηση, τα κόμματα, η πολιτική της ανάκαμψης της οικονομίας, αλλά υπάρχουν και τα μικρά, καθημερινά, που δεν κοστίζουν σε χρήμα, αλλά που μπορούν να βοηθήσουν στην ανάκαμψη της οικονομίας, που μπορούν να βοηθήσουν στην ελπίδα του ελληνικού λαού, γιατί έχουν να κάνουν με την καθημερινότητά του και την προοπτική του.

Θα πω απλά ένα παράδειγμα: Η Μαγνησία, ο Βόλος, το λιμάνι του Βόλου, τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της Μαγνησίας, του Αλμυρού, του Βελεστίνου, είναι τέτοια συγκριτικά πλεονεκτήματα που δημιουργούν προϋποθέσεις και συνιστούν προωθητική κίνηση για να είναι η Μαγνησία με τα λιμάνια της, πύλη της νοτιοανατολικής Ευρώπης, στο θέμα των μεταφορών, στο θέμα των εξαγωγών.

Γι' αυτό έλεγα πριν ότι ο χωροταξικός και ρυθμιστικός σχεδιασμός δεν είναι απλώς όροι και περιορισμοί δόμησης. Είναι η προοπτική και το όραμα για το πώς θα είμαστε τα επόμενα τριάντα-πενήντα χρόνια, έχοντας, βεβαίως, μια σύγκλιση του ελληνικού με τον ευρωπαϊκό χώρο, με την ευρωμεσογειακή λεκάνη, με τη νοτιανατολική Ευρώπη, με τη γεωστρατηγική δυναμική που αναπτύσσεται, με τις νέες αγορές. Όλα αυτά, λοιπόν, συνιστούν τελικά την αγωνία, την ανησυχία, αλλά και την ανάγκη να αλλάξουμε μοντέλο μελέτης και ανάπτυξης.

Άρα, οι ζώνες οικιστικού ελέγχου, ενώ ήταν εργαλεία που βοήθησαν πραγματικά μια εποχή, για να προστατευτεί το περιβάλλον, σήμερα είναι πραγματικά άχρηστα εργαλεία. Ενώ προχωρούμε στα γενικά πολεοδομικά σχέδια, προχωρούμε στα ΣΧΟΟΑΠ, έχουμε άλλου είδους μελέτες και άλλου είδους εργαλεία, με τους νόμους που έχουμε κάνει εδώ στη Βουλή και που έχουν κάνει και έχουν προωθήσει όλες οι κυβερνήσεις, δεν μπορεί να θέλουμε να κάνουμε εργατικές κατοικίες και να μη μπορεί να γίνουν σε μια περιοχή που γύρω-γύρω υπάρχει οικιστική ανάπτυξη, γιατί –λέει- είναι γη υψηλής παραγωγικότητας.

Οι φορείς αγροτικής ανάπτυξης, το ΕΘΙΑΓΕ κ.λπ. λένε ότι εκεί δεν μπορεί να φυτρώσει τίποτα. Και η Ιερά Μητρόπολη Δημητριάδος σάς έχει καταθέσει κείμενα γι' αυτό. Δεν μπορεί σε περιοχές καλλικρατικών δήμων οι ζώνες οικιστικού ελέγχου να εμποδίζουν την τουριστική ανάπτυξη, να εμποδίζουν να δημιουργηθούν δηλαδή όλες εκείνες οι προϋποθέσεις, για να μπορέσει ο κόσμος να προχωρήσει όχι μόνο στην οικοδομική δραστηριότητα, όπως την εννοούν οι οικολογούντες και οι αναπτυξιολογούντες με την έννοια «τσιμέντο».

Όχι! Η πρόκληση και η πρόσκληση στη νέα εποχή είναι αυτή, κύριε Πρόεδρε. Είναι πώς πραγματικά θα μπορέσουμε σε αυτήν τη δύσκολη συγκυρία να βρούμε αυτά τα συγκριτικά πλεονεκτήματα, να προστατέψουμε το περιβάλλον, να διευρύνουμε την αξία του περιβάλλοντος. Όμως, το περιβάλλον έχει και μια νέα αγορά με την καινοτομία και με τις δυνατότητες που έχουμε: Πράσινη ανάπτυξη, βιώσιμη ανάπτυξη, φωτοβολταϊκά. Η Μαγνησία, ο Δήμος Βόλου, το ρυθμιστικό αυτό είναι που πρέπει να κανονίσει, να ρυθμίσει, να αλλάξει και όχι να μείνει κολλημένο σε εκείνες τις εμμονές που κάποιοι από εμάς -μελετητές, κατασκευαστές, πολιτικοί, θεσμοί- έχουμε, αν θέλετε, με το σολιψισμό μας κατορθώσει τελικά να επιβάλουμε ως τη μόνη συνταγή ανάπτυξης της χώρας. Όχι, δεν είναι η μόνη συνταγή ανάπτυξης της χώρας!

Για να μην μπαίνω σε λεπτομέρειες, κύριε Υπουργέ, θα καταθέσω στα Πρακτικά ένα σύνολο γνωμοδοτήσεων, αιτιάσεων, αιτιολογικών εκθέσεων, κοινοβουλευτικού ελέγχου και προσωπικών, αλλά και θεσμών, των δημοτικών συμβουλίων και των επιστημονικών φορέων της Μαγνησίας, για να δείτε τελικά ότι υπάρχουν δρόμοι και τρόποι που μπορούν να βοηθήσουν την Ελλάδα, να βοηθήσουν τη Μαγνησία.

Αν μου επιτρέπετε, κύριε Πρόεδρε, επειδή είστε λόγιος, θέλω να πω ότι έχω μια αγωνία.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ (Υπουργός Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής): Λόγιος;

ΡΟΔΟΥΛΑ ΖΗΣΗ (Β' Αντιπρόεδρος της Βουλής): Ναι, είναι λόγιος ο κύριος Πρόεδρος και θέλω να θυμίσω τι λέει ο Κοέλιο. Αν μου επιτρέψετε, θα το παραφράσω.

Λέει, λοιπόν, ότι το πώς θα είμαστε σε μεγάλη ηλικία –στα επόμενα χρόνια λέω εγώ- θα εξαρτηθεί από τον τρόπο με τον οποίο ζήσαμε, με τον οποίο νομοθετήσαμε, με τον οποίο δώσαμε κατευθύνσεις για ανάπτυξη. Μπορεί να καταλήξουμε σαν πόλη-φάντασμα –λέει ο Κοέλιο- ή σαν γενναιόδωρο δέντρο, που συνεχίζει να είναι σημαντικό, ακόμη και όταν δεν μπορεί πια να στέκεται όρθιο.

Εμείς, λοιπόν, πρέπει, κύριε Υπουργέ, να το αποφασίσουμε. Είμαστε πολιτικοί. Είμαστε και τεχνοκράτες, κύριε Υπουργέ. Όμως, επειδή έξω, στην κοινωνία, επικρατεί η άποψη ότι εμείς

τα ξέρουμε όλα, ότι δεν ακούμε τους πολίτες, ότι δεν κάνουμε πραγματική διαβούλευση, διαβούλευση ουσίας, δηλαδή το «πρώτα ο πολίτης» δεν το έχουμε βάλει στην ατζέντα μας ως ουσιαστική δουλειά, αλλά απλώς ως σύνθημα, θα πρέπει να το αποδείξουμε και στην πράξη. Θα πρέπει δηλαδή να αποδείξουμε ότι τώρα, σε αυτές τις δύσκολες εποχές, είμαστε και επί τοις δεινοίς ευέλπιδες, όπως λέει ο Θουκυδίδης. Έχουμε οπλοστάσιο νομικό, πολιτικό, οραματικό να κάνουμε πράγματα.

Κύριε Υπουργέ, για την πόλη που γεννήθηκα, το Βόλο, για το Νομό που γεννήθηκα, τη Μαγνησία, για μια περιοχή που είναι στολίδι στην Ελλάδα και που μπορεί πραγματικά να παίξει σημαντικό ρόλο και στο ΑΕΠ, αλλά και στην ευφορία της ψυχής των πολιτών όλης της Ελλάδας, επιτρέψτε μου να θέλω να είναι πραγματικά μπροστά σε όλες αυτές τις νέες καινοτόμες πολιτικές, που αλλάζουν τελικά το ρου της ιστορίας, αλλά κυρίως την καθημερινότητα του πολίτη.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

(Στο σημείο αυτό η Β' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. Ροδούλα Ζήση καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βαΐτσης Αποστολάτος): Σας ευχαριστούμε πάρα πολύ, κυρία Ζήση.

Το είδος monachus monachus ανήκει πλέον στο περίφημο ΥΠΕΚΑ και μεγαλώνοντας, ο κίνδυνος είναι μην καταλήξει το θέμα εκεί. Ευτυχώς που αυτό το πάλλευκο ρούχο που φοράτε, κάνει το «Ροδούλα» «Κρινιώ» και δίνει ελπίδα!

Ορίστε, κύριε Υπουργέ, έχετε το λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ (Υπουργός Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής): Κύριε Πρόεδρε, δυσκολεύομαι ειλικρινά να μπω ανάμεσα στο δικό σας λόγιο λόγο και σε αυτόν της κ. Ζήση. Θα επιχειρήσω να το κάνω όσο μπορώ καλύτερα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βαΐτσης Αποστολάτος): Ο δικός σας είναι χρήσιμος ως πρακτικός, εφαρμόσιμος, για να κάνει τη ζωή καλύτερη.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ (Υπουργός Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής): Κυρία Αντιπρόεδρε, θα μπορούσα να σας απαντήσω υπηρεσιακά και να σας πω τα βήματα που κάνουμε. Να σας πω, δηλαδή, ότι πέρα από το ρυθμιστικό του Βόλου, για το μεγάλο ζήτημα της ολοκλήρωσης της χωρικής οργάνωσης της Μαγνησίας έχουμε ήδη προκηρύξει το διαγωνισμό για την αξιολόγηση, αναθεώρηση, εξειδίκευση του περιφερειακού πλαισίου, χωροταξικού σχεδιασμού και αειφόρου ανάπτυξης της Περιφέρειας Θεσσαλίας. Και όλοι θα συμφωνήσουμε ότι είναι μία διαδικασία, η οποία, εάν γίνει σωστά, εάν γίνει μέσα από τη δημόσια διαβούλευση, εάν γίνουν όλα όσα προβλέπει ο νόμος, σύμφωνα με τις διαδικασίες παρακολούθησης, αξιολόγησης, εφαρμογής, συμμετοχής της κοινωνίας των πολιτών, των επαγγελματικών ενώσεων κ.λπ., τότε θα καταλήξει σε κάτι, για το οποίο όλοι θα μπορούμε να αισθανόμαστε καλά.

Ξέρουμε, όμως, πάρα πολύ καλά ότι, πέρα από τα εργαλεία, πέρα από το κατά πόσο οι ζώνες οικιστικού ελέγχου είναι πλέον κατάλληλες ή όχι, πέρα από το πώς πρέπει κανείς να ξαναδεί τα διάφορα θεσμικά εργαλεία, τα ΣΧΟΑΠ κ.λπ., εν τέλει, ο χωρικός σχεδιασμός σε πολύ μεγάλο βαθμό είναι μία διαδικασία, στην οποία αντιπαρατίθενται διαφορετικές απόψεις για το χώρο. Και δεν το λέω με ένα στείρο τρόπο. Δεν λέω, δηλαδή, απλώς ότι έχουμε αυτούς που θέλουν την ανάπτυξη και αυτούς που θέλουν την προστασία του περιβάλλοντος. Αυτού του είδους τις διακρίσεις, θα έλεγα, τις έχουμε προσπεράσει εδώ και πολύ καιρό. Όμως, υπάρχουν μικρά και μεγάλα συμφέροντα, φιλόδοξα και ενδιαφέροντα σχέδια, που πάντα εστιάζουν σε δύο-τρεις σημειακές παρεμβάσεις, γύρω από τις οποίες γίνεται όλη η συζήτηση.

Εγώ θα ήθελα το Υπουργείο, του οποίου έχω την τιμή να προΐσταμαι, να φέρνει στο δημόσιο διάλογο το ευρύτερο ζήτημα που θέσατε κι εσείς. Και αυτό να αποτυπώνεται στα ρυθμιστικά σχέδια, αυτό να αποτυπώνεται στον περιφερειακό σχεδιασμό.

Από εκεί και πέρα, θα κάνουμε μία συζήτηση σε βάθος γύρω από το κατά πόσο μία συγκεκριμένη επιλογή είναι η σωστή ή όχι. Να μην αφήνουμε, όμως, το ευρύτερο ζήτημα έξω από το κάδρο. Και το ευρύτερο ζήτημα είναι ότι ο περιφερειακός μας σχεδιασμός πρέπει να λαμβάνει υπόψη του το πού βρίσκεται η ελληνική οικονομία αυτή τη στιγμή, πρέπει να έχει όραμα για το πού θέλει να πάει, πρέπει να βλέπει τα συγκριτικά πλεονεκτήματα και να σχεδιάζει ρεαλιστικά σε ένα βάθος χρόνου. Νομίζω ότι το Υπουργείο Περιβάλλοντος με μία σειρά από αποφάσεις που έχει πάρει το τελευταίο χρονικό διάστημα έχει αποδείξει το ρεαλισμό του, μέσα στα πλαίσια, όμως, που του έχει καθορίσει η πολιτεία και ο νομοθέτης, τα οποία είναι ότι θέλουμε μία πράσινη, βιώσιμη ανάπτυξη, που σέβεται το περιβάλλον και η οποία δημιουργεί πλούτο και δουλειές για τους πολίτες σε μία πολύ δύσκολη κατάσταση.

Κλείνω, ευχαριστώντας σας για την ερώτηση και επαναλαμβάνοντας την πρόσκληση του Υπουργείου για μία συνάντηση για τα ζητήματα αυτά.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βαΐτσης Αποστολάτος): Ευχαριστούμε τον Υπουργό, τον κ. Παπακωνσταντίνου.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θα ήθελα να κάνω μία ανακοίνωση προς το Σώμα:

Οι Υπουργοί Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Εσωτερικών, Οικονομικών, Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, Προστασίας του Πολίτη, Πολιτισμού και Τουρισμού και ο Αναπληρωτής Υπουργός Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, κατέθεσαν σχέδιο νόμου: «Νέος Τρόπος Έκδοσης Αδειών Δόμησης, Ελέγχου Κατασκευών και λοιπές διατάξεις».

Επίσης, οι Υπουργοί Προστασίας του Πολίτη, Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Εσωτερικών, ο Αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης και Υπουργός Οικονομικών και οι Υπουργοί Εθνικής Άμυνας, Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, κατέθεσαν σχέδιο νόμου: «Εθελοντισμός στο Λιμενικό Σώμα – Ελληνική Ακτοφυλακή και στο Πυροσβεστικό Σώμα και άλλες διατάξεις».

Παραπέμπονται στις αρμόδιες Διαρκείς Επιτροπές.

Επίσης, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ανακοινώνω προς το Σώμα ότι η Διακομματική Επιτροπή «Για τη μελέτη του μεταναστευτικού ζητήματος» που έχει συσταθεί κατά τα άρθρα 44 και 45 του Κανονισμού της Βουλής και για την οποία η Ολομέλεια της Βουλής έχει ορίσει προθεσμία υποβολής της έκθεσής της μέχρι τέλους της Β' Συνόδου, ζητεί παράταση της λειτουργίας της έως και την 31η Οκτωβρίου 2011. Με τη σύμφωνη γνώμη της Διάσκεψης των Προέδρων προτείνεται η παράταση λειτουργίας των εργασιών της μέχρι την 31η Οκτωβρίου 2011.

Το Σώμα εγκρίνει;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βαΐτσης Αποστολάτος): Το Σώμα ενέκρινε, ομοφώνως.

Τέλος, οι Ειδικές Μόνιμες Επιτροπές 1) Ελληνισμού της Διασποράς 2) Προστασίας Περιβάλλοντος 2α) Υποεπιτροπή Υδατικών Πόρων 3) Έρευνας και Τεχνολογίας 4) Ισότητας Νεολαίας και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου 4α) Υποεπιτροπή για τα Θέματα των Ατόμων με Αναπηρία 5) Περιφερειών 5α) Υποεπιτροπή Νησιωτικών και Ορεινών Περιοχών και στ) Οδικής Ασφάλειας καταθέτουν τις εκθέσεις τους, σύμφωνα με το άρθρο 43Α παράγραφος 6 του Κανονισμού της Βουλής.

Οι εκθέσεις των παραπάνω επιτροπών έχουν ως εξής:

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΙΓ' – ΣΥΝΟΔΟΣ Β'
ΕΙΔΙΚΗ ΜΟΝΙΜΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ

ΕΚΘΕΣΗ

ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΜΟΝΙΜΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ ΤΗΣ ΔΙΑΣΠΟΡΑΣ

ΠΡΟΣ ΤΗ ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Κατά τη Β' Τακτική Σύνοδο της ΙΓ' Περιόδου, η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Ελληνισμού της Διασποράς συνεστήθη με την υπ' αριθμ. 13791/9244, από 15 Οκτωβρίου 2010, απόφαση του Προέδρου της Βουλής, σύμφωνα με το άρθρο 43Α' του Κανονισμού της Βουλής.

Η Επιτροπή συγκροτείται από 30 μέλη και αποτελέσθηκε από τους Βουλευτές, κ.κ. Χρυσή Αράπογλου, Ιωσήφ Βαλυράκη, Ιωάννη Βλατή, Νικόλαο Ζωίδη, Ευδοξία (Εύα) Καϊλή, Ηλία Καρανίκα, Ευστάθιο Κουτμερίδη, Σπυρίδωνα Μοσχόπουλο, Εμμανουήλ Μπεντενιώτη, Μάρκο Μπόλαρη, Ελένη (Έλενα) Παναρίτη, Μιχαήλ Παντούλα, Αικατερίνη Περλεπέ – Σηφουνάκη, Παύλο Στασινό, Εμμανουήλ Στρατάκη, Μαρία – Γλυκερία (Μάγια) Τσόκλη, Θεόδωρο Καράογλου, Γεώργιο Καρασμάνη, Γεώργιο Κασαπίδη, Αλέξανδρο Κοντό, Θεόφιλο Λεονταρίδη, Παναγιώτη Μελά, Νικόλαο Παναγιωτόπουλο, Μιχαήλ Παπαδόπουλο, Σπυρίδωνα Ταλιαδούρο, Ιωάννη Ζιώγα, Βαρβάρα (Βέρα) Νικολαΐδου, Σπυρίδωνα – Άδωνι Γεωργιάδη, Αλέξανδρο Χρυσανθακόπουλο και Αναστάσιο Κουράκη.

Πρόεδρος της Επιτροπής εξελέγη, στις 20 Οκτωβρίου 2010, ο κ. Ηλίας Καρανίκας. Το αξίωμα του Α' Αντιπροέδρου της Επιτροπής κατέλαβε ο κ. Σπυρίδων Ταλιαδούρος, του Β' Αντιπροέδρου ο κ. Ιωάννης Ζιώγας και του Γραμματέως ο κ. Σπυρίδων – Άδωνις Γεωργιάδης.

Ο Βουλευτής, κ. Μάρκος Μπόλαρης, που περιλαμβανόταν στην αρχική σύνθεση της Επιτροπής, αντικαταστάθηκε από την Βουλευτή, κυρία Ελπίδα Τσουρή, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 6245/4143, από 1 Ιουλίου 2011, απόφαση του Προέδρου της Βουλής.

Αντικείμενο της Επιτροπής, σύμφωνα με το άρθρο 43Α' του Κανονισμού της Βουλής, είναι *«η διατήρηση και προαγωγή των σχέσεων και των δεσμών της Εθνικής Αντιπροσωπείας και του Ελληνικού Λαού με τον απανταχού Ελληνισμό, ο συντονισμός των δράσεων της Βουλής των Ελλήνων και του Συμβουλίου Απόδημου Ελληνισμού, η μελέτη των προβλημάτων των Αποδήμων Ελλήνων, η προώθηση της επίλυσής τους, καθώς και η ενίσχυση των σχέσεων με τα ελληνικής καταγωγής μέλη άλλων κοινοβουλίων».*

Η δράση της Επιτροπής αποσκοπεί στην ανάδειξη του ενδιαφέροντος του Ελληνικού Κοινοβουλίου για τον Οικουμενικό Ελληνισμό, ενώ προτεραιότητά της αποτελούν τα εκπαιδευτικά και πολιτιστικά ζητήματα, τα θέματα επικοινωνίας και η προβολή των ελληνικών θέσεων στο Εξωτερικό.

Η Επιτροπή πραγματοποίησε 17 συνεδριάσεις, συνολικής διάρκειας 28 ωρών, κατά τις οποίες εκλήθησαν σε ακρόαση, προς ενημέρωση των μελών της, ο Υπουργός Πολιτισμού και Τουρισμού, κ. Παύλος Γερουλάνος, η Αναπληρωτής Υπουργός Παιδείας και Δια Βίου Μάθησης, κυρία Φώφη Γεννηματά, ο Υφυπουργός Εξωτερικών, κ. Δημήτριος Δόλλης, ο Γενικός Διευθυντής της Γενικής Γραμματείας Απόδημου Ελληνισμού, πρέσβυς, κ. Πέτρος Παναγιωτόπουλος, ο Διευθυντής των Διεθνών Τηλεοπτικών Εκπομπών της Ε.Ρ.Τ. Α.Ε., κ. Νίκος Μεγγρέλης, καθώς και εκπρόσωποι Φορέων και Οργανώσεων, όπως εμφαίνεται στο αντίστοιχο κεφάλαιο της Έκθεσης.

ΙΙ. ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΑ ΠΟΥ ΚΛΗΘΗΚΑΝ ΣΕ ΑΚΡΟΑΣΗ

Συνεδρίαση της 20ής Οκτωβρίου 2010
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Εκλογή Προεδρείου.

Συνεδρίαση της 7ης Δεκεμβρίου 2010
(Κοινή Συνεδρίαση της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Ελληνισμού της
Διασποράς με τη Διαρκή Επιτροπή Εθνικής Άμυνας και Εξωτερικών Υποθέσεων)
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Ακρόαση των κ.κ. Δρ. Ted Galen Carpenter, Αντιπροέδρου του Τμήματος Σπουδών Άμυνας και Εξωτερικής Πολιτικής του Ινστιτούτου CATO, και Nick Larigakis, Μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου του American Hellenic Institute, Inc., σε θέματα εξωτερικής πολιτικής των Ηνωμένων Πολιτειών στην Ανατολική Μεσόγειο.

Στη συνεδρίαση των Επιτροπών παρέστη ο Υφυπουργός Εξωτερικών, κύριος Δημήτριος Δόλλης.

Συνεδρίαση της 14ης Δεκεμβρίου 2010
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Προγραμματισμός του έργου της Επιτροπής.

Συνεδρίαση της 12ης Ιανουαρίου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Ενημέρωση των μελών της Επιτροπής από τον Υφυπουργό Εξωτερικών, κύριο Δημήτριο Δόλλη, σχετικά με την πολιτική του Υπουργείου για θέματα του Απόδημου Ελληνισμού.

Συνεδρίαση της 1ης Φεβρουαρίου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Η συμμετοχή των αποστολών της Βουλής σε εκδηλώσεις Ομογενειακών Οργανώσεων.

Συνεδρίαση της 10ης Φεβρουαρίου 2011
Θέματα ημερήσιας διάταξης:
α) Ενημέρωση των μελών της Επιτροπής σχετικά με τα προβλήματα της Ομογένειας στην Κωνσταντινούπολη, την Ίμβρο και την Τένεδο.
β) Συγκρότηση Υποεπιτροπών.

Στη συνεδρίαση της Επιτροπής παρέστησαν οι κ.κ. Νικόλαος Ουζούνογλου, Πρόεδρος της Οικουμενικής Ομοσπονδίας Κωνσταντινουπολιτών (ΟΙ.ΟΜ.ΚΩ), Ιωάννης Κτιστάκης, Νομικός Σύμβουλος του Οικουμενικού Πατριαρχείου, Πάρις Ασανάκης, Πρόεδρος του Συλλόγου Ιμβρίων, Παύλος Σταματίδης, Πρόεδρος της Ιμβριακής Ένωσης Μακεδονίας – Θράκης, Απόστολος Κερκινέογλου, Πρόεδρος του Συλλόγου Τενεδίων «Ο Τέννης», και Μιχαήλ Μαυρόπουλος, Γενικός Γραμματέας της Οικουμενικής Ομοσπονδίας Κωνσταντινουπολιτών.

Συνεδρίαση της 2ας Μαρτίου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Ενημέρωση από την Αναπληρωτή Υπουργό Παιδείας και Δια Βίου Μάθησης, κυρία Φώφη Γεννηματά, σχετικά με θέματα εκπαίδευσης των Ομογενών.

Συνεδρίαση της 13ης Απριλίου 2011
Θέματα ημερήσιας διάταξης:
α) Ενημέρωση της Επιτροπής και αποτίμηση της συμμετοχής των διακομματικών κοινοβουλευτικών αντιπροσωπειών στις εκδηλώσεις Ομογενειακών Οργανώσεων για την Επέτειο της 25ης Μαρτίου.
β) Ενημέρωση της Επιτροπής από Αντιπροσωπεία της Ελληνοαμερικανικής Οργάνωσης «American Hellenic Educational Progressive Association» (AHEPA) υπό τον ανώτατο Πρόεδρο, κ. Νικόλαο Καρακώστα.

Στη συνεδρίαση της Επιτροπής παρέστησαν οι κ.κ. Νικόλαος Αρουτζίδης, Πρόεδρος της AHEPA Καναδά, Christine Constantine, Ύπατη Πρόεδρος του Γυναικείου Τμήματος «Θυγατέρες της Πη-

νελόπης», Κυριακή Αμανατίδη, Ύπατη Πρόεδρος της Γυναικείας Νεολαίας «Κορασίδες της Αθηνάς», Βασίλης Μωσαΐδης, Εκτελεστικός Διευθυντής, Γιάννης Μητρόπουλος, Κυβερνήτης Περιφέρειας Ελλάδας, Αντώνης Μαυρομαράς, Μέλος, Frank Pappas, Μέλος, Έλενα Σαβιολάκη, Εκτελεστική Διευθύντρια του Γυναικείου Τμήματος «Θυγατέρες της Πηνελόπης», Sammy Thomas, Μέλος, και Νικόλας Βαμβακιάς, Ύπατος Ταμίας.

Συνεδρίαση της 25ης Μαΐου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Η πολιτική του Υπουργείου Πολιτισμού και Τουρισμού στον τομέα του Τουρισμού, εν σχέσει με τον Απόδημο Ελληνισμό.
Τα μέλη της Επιτροπής ενημέρωσε ο Υπουργός Πολιτισμού και Τουρισμού, κύριος Παύλος Γερουλάνος.

Συνεδρίαση της 28ης Ιουνίου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Ενημέρωση των μελών της Επιτροπής από τον Γενικό Διευθυντή της Γενικής Γραμματείας Απόδημου Ελληνισμού, πρέσβυ, κ. Πέτρο Παναγιωτόπουλο, σχετικά με ζητήματα που συνδέονται με το Συμβούλιο Απόδημου Ελληνισμού.

Συνεδρίαση της 20ης Ιουλίου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Συζήτηση, σχετικά με τη σύνταξη της Έκθεσης της Επιτροπής – Ορισμός Εισηγητών, κατά θέματα.

Συνεδρίαση της 26ης Ιουλίου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Συζήτηση επί θεμάτων, που συνδέονται με τους Έλληνες Ομογενείς, στα πλαίσια της διενέργειας απογραφής από το Αλβανικό Κράτος.
Τα μέλη της Επιτροπής ενημέρωσε ο Υφυπουργός Εξωτερικών, κύριος Δημήτριος Δόλλης.

Συνεδρίαση της 2ας Αυγούστου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Συζήτηση και έγκριση της Έκθεσης της Επιτροπής.

Συνεδρίαση της 31ης Αυγούστου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Ενημέρωση από τον κ. Νίκο Μεγγρέλη, Διευθυντή των Διεθνών Τηλεοπτικών Εκπομπών της Ε.Ρ.Τ. Α.Ε., σχετικά με την πολιτική της ERT World για τη Διασπορά.

Συνεδρίαση της 21ης Σεπτεμβρίου 2011
(Κοινή Συνεδρίαση της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Ελληνισμού της
Διασποράς με τη Διαρκή Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων)
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Επεξεργασία και εξέταση του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων «Ελληνόγλωσση εκπαίδευση στο εξωτερικό και άλλες διατάξεις».

Συνεδρίαση της 22ας Σεπτεμβρίου 2011
(Κοινή Συνεδρίαση της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Ελληνισμού της Διασποράς με τη Διαρκή Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων)
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Συνέχιση της επεξεργασίας και εξέτασης του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων «Ελληνόγλωσση εκπαίδευση στο εξωτερικό και άλλες διατάξεις» (2η συνεδρίαση – ακρόαση εξωκοινοβουλευτικών προσώπων).

Συνεδρίαση της 22ας Σεπτεμβρίου 2011
(Κοινή Συνεδρίαση της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Ελληνισμού της Διασποράς με τη Διαρκή Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων)
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Συνέχιση της επεξεργασίας και εξέτασης του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων «Ελληνόγλωσση εκπαίδευση στο εξωτερικό και άλλες διατάξεις» (3η συνεδρίαση).

ΙΙΙ. ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ ΥΠΟΕΠΙΤΡΟΠΩΝ

Η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Ελληνισμού της Διασποράς, με ομόφωνη απόφασή της, κατά τη συνεδρίαση της 10ης Φεβρουαρίου 2011, συγκρότησε επτά (7) γεωγραφικές και επτά (7) θεματικές Υποεπιτροπές, αντικείμενο των οποίων είναι η μελέτη και επεξεργασία των προβλημάτων των Ομογενών, καθώς και η υποβολή σχετικών εισηγήσεων.
Η σύνθεση των γεωγραφικών Υποεπιτροπών έχει ως ακολούθως:

Ευρώπη:
Πρόεδρος: Βαλυράκης Ιωσήφ
Ζωίδης Νικόλαος
Κουτμερίδης Ευστάθιος
Καρασμάνης Γεώργιος
Λεονταρίδης Θεόφιλος
Παπαδόπουλος Μιχαήλ
Ταλιαδούρος Σπυρίδων
Νικολαΐδου Βαρβάρα (Βέρα)
Χρυσανθακόπουλος Αλέξανδρος

Καναδάς – Η.Π.Α. – Κεντρική και Νότια Αμερική:
Πρόεδρος: Παναρίτη Ελένη (Έλενα)
Αράπογλου Χρυσή
Βαλυράκης Ιωσήφ
Βλατής Ιωάννης
Ζωίδης Νικόλαος
Καϊλή Ευδοξία (Εύα)
Κουτμερίδης Ευστάθιος
Μοσχόπουλος Σπυρίδων
Μπεντενιώτης Εμμανουήλ
Περλεπέ – Σηφουνάκη Αικατερίνη
Στρατάκης Εμμανουήλ
Τσόκλη Μαρία – Γλυκερία (Μάγια)
Καράογλου Θεόδωρος
Καρασμάνης Γεώργιος
Λεονταρίδης Θεόφιλος
Παναγιωτόπουλος Νικόλαος
Ζιώγας Ιωάννης
Γεωργιάδης Σπυρίδων – Άδωνις
Κουράκης Αναστάσιος

Αυστραλία:
Πρόεδρος: Στασινός Παύλος
Βλατής Ιωάννης
Ζωίδης Νικόλαος
Μοσχόπουλος Σπυρίδων
Μπεντενιώτης Εμμανουήλ
Στρατάκης Εμμανουήλ
Καράογλου Θεόδωρος
Νικολαΐδου Βαρβάρα (Βέρα)
Γεωργιάδης Σπυρίδων – Άδωνις

Ασία – Αφρική:
Πρόεδρος: Κουράκης Αναστάσιος
Μπεντενιώτης Εμμανουήλ
Παναρίτη Ελένη (Έλενα)
Στασινός Παύλος
Τσόκλη Μαρία – Γλυκερία (Μάγια)
Καράογλου Θεόδωρος
Καρασμάνης Γεώργιος
Κοντός Αλέξανδρος
Λεονταρίδης Θεόφιλος
Παναγιωτόπουλος Νικόλαος
Γεωργιάδης Σπυρίδων – Άδωνις

Βαλκάνια και Χώρες της πρώην Σοβιετικής Ένωσης:
Πρόεδρος : Κουτμερίδης Ευστάθιος
Αράπογλου Χρυσή
Μπόλαρης Μάρκος
Παντούλας Μιχαήλ
Περλεπέ – Σηφουνάκη Αικατερίνη
Παπαδόπουλος Μιχάλης
Ταλιαδούρος Σπυρίδων
Χρυσανθακόπουλος Αλέξανδρος
Κουράκης Αναστάσιος

6) Κωνσταντινούπολη – Ίμβρος – Τένεδος:
Πρόεδρος: Αράπογλου Χρυσή
Βαλυράκης Ιωσήφ
Μπόλαρης Μάρκος
Παντούλας Μιχαήλ
Τσόκλη Μαρία – Γλυκερία (Μάγια)
Μελάς Παναγιώτης
Παπαδόπουλος Μιχάλης
Ταλιαδούρος Σπυρίδων
Γεωργιάδης Σπυρίδων – Άδωνις

7) Ελληνισμός της Αλβανίας:
Πρόεδρος: Παντούλας Μιχαήλ
Βαλυράκης Ιωσήφ
Μοσχόπουλος Σπυρίδων
Μπόλαρης Μάρκος
Κασαπίδης Γεώργιος
Μελάς Παναγιώτης
Παπαδόπουλος Μιχάλης
Γεωργιάδης Σπυρίδων – Άδωνις

Η σύνθεση των θεματικών Υποεπιτροπών έχει ως ακολούθως:

Θεσμικά Δίκτυα του Απόδημου Ελληνισμού:
Πρόεδρος: Στρατάκης Εμμανουήλ
Στασινός Παύλος
Καράογλου Θεόδωρος
Χρυσανθακόπουλος Αλέξανδρος

Παιδεία – Νεολαία – Πολιτισμός – Ελληνικές Έδρες Εξωτερικού – Δίκτυα Επικοινωνίας του Απόδημου Ελληνισμού:
Πρόεδρος: Παντούλας Μιχαήλ
Αράπογλου Χρυσή
Βλατής Ιωάννης
Καϊλή Ευδοξία (Εύα)
Κουτμερίδης Ευστάθιος
Μοσχόπουλος Σπυρίδων
Μπεντενιώτης Εμμανουήλ
Περλεπέ – Σηφουνάκη Αικατερίνη
Στρατάκης Εμμανουήλ
Τσόκλη Μαρία – Γλυκερία (Μάγια)
Καράογλου Θεόδωρος
Καρασμάνης Γεώργιος
Λεονταρίδης Θεόφιλος
Παπαδόπουλος Μιχάλης
Ταλιαδούρος Σπυρίδων
Γεωργιάδης Σπυρίδων – Άδωνις
Κουράκης Αναστάσιος

Ορθόδοξα Πατριαρχεία – Αρχιεπισκοπές Εξωτερικού:
Πρόεδρος: Βλατής Ιωάννης
Μπόλαρης Μάρκος
Παναρίτη Ελένη (Έλενα)
Παντούλας Μιχαήλ
Καρασμάνης Γεώργιος
Κασαπίδης Γεώργιος
Κοντός Αλέξανδρος
Λεονταρίδης Θεόφιλος
Μελάς Παναγιώτης
Γεωργιάδης Σπυρίδων – Άδωνις

Οικονομία – Επενδύσεις:
Πρόεδρος: Μπεντενιώτης Εμμανουήλ
Αράπογλου Χρυσή
Βαλυράκης Ιωσήφ
Βλατής Ιωάννης
Ζωίδης Νικόλαος
Κουτμερίδης Ευστάθιος
Μπόλαρης Μάρκος
Παναρίτη Ελένη (Έλενα)
Στρατάκης Εμμανουήλ
Καράογλου Θεόδωρος
Καρασμάνης Γεώργιος
Λεονταρίδης Θεόφιλος
Παναγιωτόπουλος Νικόλαος
Χρυσανθακόπουλος Αλέξανδρος

Διακεκριμένοι Έλληνες του Εξωτερικού:
Πρόεδροι: Μπόλαρης Μάρκος και Παναρίτη Ελένη (Έλενα)
Αράπογλου Χρυσή
Βαλυράκης Ιωσήφ
Ζωίδης Νικόλαος
Καϊλή Ευδοξία (Εύα)
Μοσχόπουλος Σπυρίδων
Μπεντενιώτης Εμμανουήλ
Τσόκλη Μαρία – Γλυκερία (Μάγια)
Κοντός Αλέξανδρος
Γεωργιάδης Σπυρίδων – Άδωνις

Παλιννοστούντες Ομογενείς:
Πρόεδρος: Στασινός Παύλος
Μοσχόπουλος Σπυρίδων
Στρατάκης Εμμανούηλ
Μελάς Παναγιώτης
Παπαδόπουλος Μιχάλης
Χρυσανθακόπουλος Αλέξανδρος

Αποτελεσματικότητα της Επιτροπής

IV. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ, κ. ΗΛΙΑ ΚΑΡΑΝΙΚΑ

Μετά από ένα χρόνο συνεπούς και στοχοθετημένης λειτουργίας της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Ελληνισμού της Διασποράς συνεδριάσαμε για να εγκρίνουμε την Έκθεση της Επιτροπής μετά από δεκαεπτά (17) συνολικά συνεδριάσεις, με οκτώ (8) διαφορετικές θεματικές ενότητες.

Απαριθμήσαμε τέσσερις (4) ενημερώσεις των μελών της Επιτροπής από πλευράς Υπουργών και Πολιτικής Ηγεσίας και συγκεκριμένα:
- σχετικά με τα θέματα του Αποδήμου Ελληνισμού,
- σχετικά με την εκπαίδευση των Ελλήνων Ομογενών,
- σχετικά με την πολιτική στον τομέα του Τουρισμού και
- σχετικά με τα ζητήματα του Συμβουλίου Αποδήμου Ελληνισμού.

Μέσα από τις αρχικές μας συναντήσεις διαφάνηκε έντονη τόσο η ανάγκη όσο και η επιθυμία, από πλευράς Προεδρείου και όλων των μελών της Επιτροπής, για τη διατήρηση και ενίσχυση του διακομματικού της χαρακτήρα και της κατά τόπους εκπροσώπησής της, με όσο το δυνατόν πιο πλήρη και αντικειμενικό τρόπο. Θέση των μελών της Επιτροπής ήταν αυτή η εκπροσώπηση να πρεσβεύει τη στάση της πατρίδας μας και της Κυβέρνησης ειδικότερα απέναντι στους Αποδήμους, αλλά και τις προσπάθειες και τις «ζυμώσεις» των απόψεων και των καταθέσεων εμπειριών και προτάσεων των ίδιων των μελών της Επιτροπής.

Βασική προτεραιότητα της θητείας μου, ως Προέδρου, υπήρξε μία ρεαλιστική πρόταση: η ορθολογική διαχείριση των οικονομικών των αποστολών εξωτερικού, η οποία προέκυψε και

από τη δυσχερή οικονομική συγκυρία για τη χώρα μας, αλλά και από μία γενικότερη ανάγκη για περιορισμό των δαπανών, που βάρυναν τον προϋπολογισμό της Βουλής τα τελευταία χρόνια. Ήταν, είναι και θα παραμείνει χρέος μας η εκπροσώπηση και η εκπλήρωση των υποχρεώσεών μας απέναντι στον Ελληνισμό της Διασποράς και το έτος που πέρασε προσπαθήσαμε αυτό να το μεταδώσουμε και στον κόσμο και να το ικανοποιήσουμε στο ακέραιο με τον πλέον εφικτό οικονομικό τρόπο (τα έξοδα των αποστολών από 139.000 ευρώ το 2009, μειώθηκαν στα 22.000 ευρώ για το 2010, πενήντα (50) άτομα συμμετείχαν το 2009, έντεκα (11) το 2011).

Για αυτό τον λόγο η εξοικονόμηση αυτή αποτελεί κατάκτηση για το σύνολο της Επιτροπής, όπως και η κοινή μας παραδοχή ότι θα επισκεπτόμαστε τους συμπατριώτες μας με τέτοια συνέπεια και συχνότητα, ώστε να καταγράφονται τα προβλήματά τους και να αποτελούν αυτά το αντικείμενο συζήτησης μέσα στην Επιτροπή της Βουλής για την παραγωγή νομοθετικών παρεμβάσεων ή προτάσεων προς την Κυβέρνηση.

Το θέμα της ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης μας απασχόλησε με πιο ουσιαστικό τρόπο απ' ό,τι παλαιότερα, καθώς η διαρκής ανάγκη για την εμφύσηση της γλώσσας στους Ομογενείς, σε συνδυασμό με τη διάδοσή της πλέον και σε πέμπτη γενιά Ελλήνων στο εξωτερικό, επαναπροσδιόρισαν δύο βασικά σημεία για την πολιτική στην ελληνόγλωσση εκπαίδευση: τους καλύτερους σημερινούς δυνατούς τρόπους της εκμάθησής της και τα «κανάλια», νομοθετικά και κοινωνικά, μέσα από τα οποία αυτή θα επιβιώσει και θα καλλιεργηθεί στη Διασπορά. Αναδείχτηκε η ανάγκη για μεγαλύτερη συμμετοχή σε όλη αυτή τη διαδικασία και των τοπικών κοινοτήτων, ενώ το διαδίκτυο, περισσότερο από ποτέ, αναγνωρίστηκε ως το βασικό εργαλείο ανάδειξής της. Τα δύο τελευταία στοιχεία αποτελούν πλέον, μετά και την παρουσίαση του νομοσχεδίου για την ελληνόγλωσση εκπαίδευση από την Αναπληρωτή Υπουργό Παιδείας και Δια Βίου Μάθησης, κυρία Φώφη Γεννηματά, τους κεντρικούς άξονες και για την ανάδειξη των κέντρων «Λόγος» ανά τον κόσμο.

Ένα ακόμη θέμα, που προσεγγίστηκε από άλλη οπτική και με πιο ουσιαστικό τρόπο, ήταν το ίδιο το Συμβούλιο Αποδήμου Ελληνισμού (Σ.Α.Ε). Ζητήματα εκπροσώπησης, συμμετοχής, διαστρωματικής, ηλικιακής, γεωγραφικής και κοινωνικής αντιπροσώπευσης, αλλά και δημοκρατίας συζητήθηκαν για πρώτη φορά, ύστερα από πολλά χρόνια, σε έναν πιο ανοιχτό διάλογο. Σε αυτό τον διάλογο, από πλευράς πολιτικής ηγεσίας, συμμετείχε και μας έδωσε τα «φώτα» του, με τη χρόνια εμπειρία του, ένας άνθρωπος της ίδιας της διπλωματίας, ο Γενικός Διευθυντής της Γενικής Γραμματείας Αποδήμου Ελληνισμού και διατελέσας πρέσβυς, κ. Πέτρος Παναγιωτόπουλος. Από αυτή τη θέση, ξεκίνησε ένας διάλογος με περισσότερα σημεία εξωστρέφειας για τη στρατηγική χάραξη της πολιτικής της Ελλάδας για τον Απόδημο Ελληνισμό στα πλαίσια της Επιτροπής και το σημείο αυτό αποτελεί πλέον κόμβο για τη μελλοντική χάραξη του έργου της.

Στον τομέα του Τουρισμού, περάσαμε από την αντίληψη μιας πιο ευκαιριακής σχέσης με φορείς του εξωτερικού σε μία προσέγγιση μιας σχέσης περισσότερο στρατηγικής, με γνώμονα τη διατήρηση πιο δυνατών δεσμών με κοιτίδες της Ομογένειας. Κατατέθηκαν προτάσεις για την καλύτερη σύνδεση των δύο σε ό,τι αφορά την εξεύρεση καλύτερων τρόπων ανταλλαγής απόψεων επιχειρηματιών, που δραστηριοποιούνται στο κομμάτι του τουρισμού, αλλά και σημαντικών προσωπικοτήτων, ενώ επαναπροσδιορίστηκε ο ρόλος και η ανάγκη οι ελληνικές επιχειρήσεις να στηρίξουν εκ των έσω την τουριστική εργασία ως αντίδοτο στην κρίση που μας διαπερνά.

Σε σχέση με τον αρχικό μας προγραμματισμό, θα μπορούσα να πω ότι στις θεματικές παραμείναμε σταθεροί σε όσα θέματα από την αρχή προσδιορίσαμε ως σημαντικά και ότι από πλευράς πολιτικής ηγεσίας λάβαμε ένα καλό επίπεδο ενημέρωσης για τις πρωτοβουλίες ανά τομέα.

Τέλος, θα ήθελα να προσθέσω ότι οι αποστολές εξωτερικού, η παρουσία στην Επιτροπή μας της Αντιπροσωπείας της Ελληνοαμερικανικής Οργάνωσης «American Hellenic Educational Progressive Association» (AHEPA), καθώς και η συνάντηση των μελών της Επιτροπής με τα μέλη της Παγκόσμιας Διακοινοβουλευτικής Ένωσης Ελληνισμού (ΠΑ.Δ.Ε.Ε.) μας έφεραν πιο κοντά στην επιδίωξη να κατανοήσουμε καλύτερα τις ανάγκες και τις στοχεύσεις της Ομογένειας, αλλά και να εντοπίσουμε σωστότερα τους τρόπους σύνδεσης της με την Ελλάδα.

V. ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ

Α. ΘΕΜΑΤΑ ΤΗΣ ΟΜΟΓΕΝΕΙΑΣ ΣΤΗΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗ, ΤΗΝ ΙΜΒΡΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΤΕΝΕΔΟ

ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ: ΧΡΥΣΗ ΑΡΑΠΟΓΛΟΥ

Για τα θέματα της Ομογένειας στην Κωνσταντινούπολη, την Ίμβρο και την Τένεδο πραγματοποιήθηκε ειδική συνεδρίαση της Επιτροπής, στην οποία συμμετείχαν ο Πρόεδρος και μέλη της Οικουμενικής Ομοσπονδίας Κωνσταντινουπολιτών, ο Νομικός Σύμβουλος του Οικουμενικού Πατριαρχείου, ο Πρόεδρος και μέλη του Συλλόγου Ιμβρίων, ο Πρόεδρος της Ιμβριακής Ένωσης Μακεδονίας Θράκης και ο Πρόεδρος του Συλλόγου Τενεδίων «Ο Τέννης». Κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης, οι εκπρόσωποι των Ομογενειακών Οργανώσεων ενημέρωσαν την Επιτροπή για τις εξελίξεις που δρομολογήθηκαν σχετικά με τα θέματα της Ομογένειας, που αφορούν τα παρακάτω ζητήματα:

1. Για πρώτη φορά, μετά από το 1950, η Τουρκική Κυβέρνηση αποδέχθηκε ως θεσμικό συνομιλητή την Οικουμενική Ομοσπονδία Κωνσταντινουπολιτών.

2. Ιδρύθηκε Σωματείο – συντονιστικός φορέας των ευαγών Ιδρυμάτων της Ομογένειας, με στόχο την επαρκέστερη διεκδίκηση των περιουσιών. Μέλη του Σωματείου, το οποίο διαθέτει αναγνωρισμένη νομική μορφή, είναι πρόσωπα που προέρχονται από τις διοικήσεις των ευαγών Ιδρυμάτων.

3. Για το θέμα του ορφανοτροφείου της Πριγκήπου, η Τουρκία δέχθηκε την απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου, χωρίς να ασκήσει έφεση και το ακίνητο ενεγράφη στο κτηματολόγιο στο όνομα του Οικουμενικού Πατριαρχείου, εξέλιξη που, σε συνδυασμό με τη γνώμη της Επιτροπής της Βενετίας, ανοίγει τον δρόμο για την αναγνώριση της νομικής προσωπικότητας του Πατριαρχείου.

4. Στο Συμβούλιο των Βακουφίων για πρώτη φορά, μετά το 1932, συμμετέχει ως εκπρόσωπος όλων των μειονοτήτων Έλληνας. Επομένως, θα υπάρξει πιο οργανωμένη διεκδίκηση της Ομογένειας στο θέμα της κυριότητας εκατοντάδων δημευμένων ακινήτων, που ανήκαν σε μειονοτικά ιδρύματα, τα οποία έχουν κηρυχθεί από το κράτος «κατειλημμένα» (mazbut) και έχουν τεθεί υπό την διαχείριση της Γενικής Διεύθυνσης Βακουφίων. Στην κατηγορία αυτή ανήκουν, κυρίως, τα Ορθόδοξα Μοναστήρια, στα οποία δεν αναγνωρίζεται νομική προσωπικότητα, εκκλησίες και κοινοτικά κτίρια. Στην Ίμβρο δύο από τα συνολικά επτά ιδρύματα εμπίπτουν σε αυτή την κατηγορία. Για τα κτίσματα και τα «mazbut» έχουν ήδη δρομολογηθεί οι νόμιμες διαδικασίες για την κατοχύρωσή τους.

5. Υπήρξε, σε συνεργασία με το Ελληνικό Κοινοβούλιο και με Έλληνες Ευρωβουλευτές, οργανωμένη παρουσίαση των θέσεων της Ομογένειας στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και σε διεθνείς οργανισμούς. Η Οικουμενική Ομοσπονδία Κωνταντινουπολιτών εντάχθηκε ως επίσημο μέλος στην Ομοσπονδία των μειονοτήτων της Ευρώπης.

6. Μετά από επίσκεψη οργανώσεων των Ιμβρίων στις Η.Π.Α., στο πλαίσιο επίσημης αποστολής, επιτεύχθηκε η επίσημη αναφορά της παραβίασης των περιουσιακών και εκπαιδευτικών δικαιωμάτων στην Ίμβρο και την Τένεδο σε κείμενα του Διεθνούς

Οργανισμού «United States Commission on International Religious Freedom» (USCIRF).

7. Δόθηκε η υπόσχεση από την Τουρκική Κυβέρνηση για την κατάθεση νόμου, που θα δίνει τη δυνατότητα της απόκτησης της τουρκικής ιθαγένειας σε όσους την είχαν χάσει στο παρελθόν.

Ταυτοχρόνως, έγινε αναφορά στα παρακάτω ζητήματα, για τα οποία και ζητήθηκε η συμβολή της Επιτροπής για την επίλυσή τους:

1. Στην ανάγκη να υπάρξει συνέχεια στη στήριξη της Ελληνικής Πολιτείας για θέματα παιδείας. Η διάθεση εκπαιδευτικού υλικού και οι έγκαιρες αποσπάσεις εκπαιδευτικών για τη λειτουργία του Ζαππείου Νηπιαγωγείου ήταν προς τη σωστή κατεύθυνση. Παρόλα αυτά εξακολουθούν να υπάρχουν ζητήματα που αφορούν:

Τους περιορισμούς που τίθενται στην εγγραφή μαθητών στα ελληνικά σχολεία της Κωνσταντινούπολης, στον αποκλεισμό των παιδιών ελληνικής ιθαγένειας, που οι γονείς τους ζουν και εργάζονται στην Κωνσταντινούπολη, στη συνεχιζόμενη έλλειψη μειονοτικών εκπαιδευτικών και στη μη επιχορήγηση των σχολείων της μειονότητας από το Τουρκικό κράτος.

Την ανάγκη να επαναλειτουργήσουν τα σχολεία στην Ίμβρο και την Τένεδο στα κτίρια που είχαν δημευτεί από το 1964.

2. Η μη αναγνώριση του τίτλου και της νομικής προσωπικότητας του Οικουμενικού Πατριαρχείου.

3. Περιορισμοί στην παραμονή Ορθόδοξων ιερωμένων στην Τουρκία, που δεν ισχύουν για τα άλλα δόγματα, παρά τα θετικά βήματα που έγιναν το τελευταίο διάστημα.

4. Μη καταβολή αποζημίωσης για τα ακίνητα των μειονοτικών ιδρυμάτων, που έχουν καταπατηθεί από το Τουρκικό Κράτος και έχουν διατεθεί σε τρίτους.

5. Εκτεταμένο σχέδιο κατάσχεσης ιδιωτικών περιουσιών από το κράτος.

6. Άδικες και αδιαφανείς διαδικασίες καταγραφής στο κτηματολόγιο της Ίμβρου, για την αποκατάσταση των οποίων απαιτούνται χρονοβόρες, δυσανάλογα πολυέξοδες, δικαστικές διαδικασίες που αποθαρρύνουν τη μαζική διεκδίκηση ακινήτων (οι πρώτες σχετικές προσφυγές αναμένεται να εκδικαστούν από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων εντός του έτους).

7. Παραβίαση των κληρονομικών δικαιωμάτων των εκπατρισθέντων Ελλήνων, που έχουν αποκτήσει την ελληνική ιθαγένεια, αποκόπτοντας και τον τελευταίο δεσμό αυτών και των απογόνων τους με τον τόπο καταγωγής τους.

8. Μη αναγνώριση της κυριότητας των μειονοτήτων επί των νεκροταφείων τους.

9. Ζητήματα ακτοπλοϊκής και αεροπορικής σύνδεσης της Ελλάδας με την Ίμβρο και την Τένεδο. Η σύνδεση μπορεί να γίνει εφικτή μόνο μέσα από την ίδρυση τελωνείου.

Με βάση τα παραπάνω, η αρμόδια Επιτροπή αποφάσισε ομόφωνα να στηρίξει την προώθηση των συγκεκριμένων ζητημάτων στους αρμόδιους φορείς και να παρακολουθήσει την εξέλιξη τους.

Επίσης, η Επιτροπή εκπροσωπήθηκε, τον Φεβρουάριο του 2011, από την Βουλευτή, κυρία Χρύσα Αράπογλου, στην εκδήλωση που οργανώθηκε από το Ελληνικό Ίδρυμα Ιστορικών Μελετών, στο Προξενικό Μέγαρο Κωνσταντινούπολης, για την παρουσίαση του ιστορικού ντοκιμαντέρ «Η Σιωπηλή Σχολή», με θέμα την ιστορία της Σχολής της Χάλκης. Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε με αφορμή τα πενήντα χρόνια από την αποφοίτηση της Α.Θ.Π. Οικουμενικού Πατριάρχη, κ.κ. Βαρθολομαίου, από την Ιερά Θεολογική Σχολή της Χάλκης.

Β. ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΑΠΟΣΤΟΛΕΣ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ

ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΕΣ: ΧΡΥΣΗ ΑΡΑΠΟΓΛΟΥ – ΕΛΕΝΑ ΠΑΝΑΡΙΤΗ

Με στόχο την αποτελεσματικότερη παρουσία των μελών της Επιτροπής στις εκδηλώσεις της Ομογένειας πραγματοποιήθηκε συνεδρίαση της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Ελληνισμού της Διασποράς, με θέμα ημερήσιας διάταξης «Η συμμετοχή των αποστολών της Βουλής σε εκδηλώσεις Ομογενειακών Οργανώσεων». Κατά τη συνεδρίαση συζητήθηκαν οι τρόποι, με τους οποίους μπορεί να καταστεί αποτελεσματικότερη, τόσο για τη λειτουργία της Επιτροπής, όσο και για τις ανάγκες της Ομογένειας, η παρουσία των Ελλήνων Βουλευτών και αποφασίστηκε:

1. Να υπάρξει άμεση σύνδεση των επιμέρους αποστολών με το έργο και τη λειτουργία των θεματικών και γεωγραφικών Υποεπιτροπών της Επιτροπής και πιο συγκεκριμένα:

α. Η κάθε Υποεπιτροπή – γεωγραφική και θεματική – να καταθέσει τον δικό της προγραμματισμό δράσεων, στον πλαίσιο του οποίου θα εντάσσονται και οι προσκλήσεις για την εκπροσώπηση της Επιτροπής στο εξωτερικό.

β. Για κάθε αποστολή στο εξωτερικό να ενημερώνονται οι επικεφαλής των Υποεπιτροπών, προκειμένου να παρέχουν στοιχεία στους συμμετέχοντες:

για σημαντικές πολιτικές που επεξεργάζονται και τρέχοντα θέματα που διαχειρίζονται,

για τις εθνικές πολιτικές και πρωτοβουλίες που βρίσκονται σε εξέλιξη,

για εξειδικευμένα θέματα που χρήζουν ειδικής διαχείρισης και αντιμετώπισης,

για τη δυνατότητα συναντήσεων με φορείς και επιφανείς Έλληνες του Εξωτερικού που σχετίζονται με τα παραπάνω θέματα και

για την πραγματοποίηση συναντήσεων όχι μόνο με φορείς της Ομογένειας, αλλά και με εκπροσώπους των Εθνικών ή και Τοπικών Κοινοβουλίων, καθώς και άλλων αρμοδίων φορέων.

γ. Οι θεσμικοί εκπρόσωποι της χώρας μας, που συμμετέχουν στις αποστολές, πρέπει να έχουν ουσιαστική παρουσία και η επιλογή τους να γίνεται βάσει συγκεκριμένων κριτηρίων, ανάλογα με το θέμα της αποστολής και της εξειδίκευσής τους.

Επισημαίνεται ότι η συγκεκριμένη ομόφωνη απόφαση δεν υλοποιήθηκε και οι διαδικασίες που περιγράφηκαν δεν ακολουθήθηκαν μέχρι σήμερα.

2. Υπό το βάρος των σημαντικών δημοσιονομικών προβλημάτων της χώρας να υπάρξει μείωση του αριθμού των βουλευτών που θα συμμετέχουν στις αποστολές και διεύρυνση των περιοχών επίσκεψης, με παράλληλη πρόβλεψη για αντιπροσωπευτική συμμετοχή βουλευτών όλων των κομμάτων.

Στη διάρκεια της παρούσας Συνόδου πραγματοποιήθηκαν οι παρακάτω αποστολές:

Συμμετοχές στις Εορταστικές Εκδηλώσεις της 25ης Μαρτίου 2011

Η.Π.Α. (Τάμπα- Φλώριδα) 24-28/3/2011 – Μάξιμος Χαρακόπουλος (Ν.Δ.), Δημήτριος Παπαδημούλης (ΣΥ.ΡΙΖ.Α.)

Η.Π.Α. (Φιλαδέλφεια) 19-21/3/2011 – Έλενα Παναρίτη (ΠΑ.ΣΟ.Κ.), η οποία συνέχισε για Νέα Υόρκη

Η.Π.Α. (Νέα Υόρκη) 24-28/3/2011 – Έλενα Παναρίτη (ΠΑ.ΣΟ.Κ.), Αθανάσιος Δαβάκης (Ν.Δ.), Αλέξανδρος Χρυσανθακόπουλος (ΛΑ.Ο.Σ.)

Η.Π.Α. (Βοστώνη) 7-11/4/2011 – Ευστάθιος Κουτμερίδης (ΠΑΣΟΚ)

Καναδάς (Τορόντο) 25-29/3/2011 – Εμμανουήλ Στρατάκης (ΠΑ.ΣΟ.Κ.), Νίκος Παπακωνσταντίνου (Κ.Κ.Ε.)

Αυστραλία (Μελβούρνη) 26-29/3/2011 – Ηλίας Καρανίκας (ΠΑ.ΣΟ.Κ.), Μάριος Σαλμάς (Ν.Δ.), Ιωάννης Ζιώγας (Κ.Κ.Ε.)

Λοιπές συμμετοχές

Γερμανία (Γκύτερσλο) 17-21/3/2011 – Χρήστος Μαγκούφης (ΠΑ.ΣΟ.Κ.)

Γ. ΘΕΜΑΤΑ ΟΜΟΓΕΝΕΙΑΚΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΜΙΧΑΗΛ ΠΑΝΤΟΥΛΑΣ

Ι. ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ

1. Η Ελληνική Πολιτεία αποσπά κατ' έτος σε διάφορες χώρες σε όλο τον κόσμο πάνω από 1.500 εκπαιδευτικούς για την άσκηση συγκεκριμένου έργου (συντονιστές εκπαίδευσης, δασκάλους ελληνικής γλώσσας στα Πανεπιστήμια, προξενικούς υπαλλήλους – υπευθύνους θεμάτων εκπαίδευσης, δασκάλους ελληνικής γλώσσας στα δημοτικά σχολεία, γυμνάσια και λύκεια), ενώ, ταυτοχρόνως, χρησιμοποιεί και ομογενείς εκπαιδευτικούς. Παρά το γεγονός, όμως, ότι το Ελληνικό Κράτος διαθέτει σημαντικούς οικονομικούς πόρους και αρκετό ανθρώπινο δυναμικό για την ενίσχυση της ελληνικής παιδείας, εντούτοις το αποτέλεσμα δεν είναι αντίστοιχο των προσδοκιών.

2. Το κατάλληλο διδακτικό υλικό, που είναι απαραίτητο για τα σχολεία των Ομογενών, εάν και όποτε υπάρχει, δεν αποστέλλεται και δεν διανέμεται εγκαίρως στους μαθητές και εκπαιδευτικούς, με προφανή τα αρνητικά αποτελέσματα.

3. Η επιλογή των προς απόσπαση εκπαιδευτικών δεν υπηρετεί τους στόχους στελέχωσης αυτών των σχολείων, παρά μόνο σκοπιμότητες της εσωτερικής πολιτικής στην Ελλάδα. Ουδέποτε αναπτύχθηκε ένα πρόγραμμα αδελφοποιήσεων (συμβατικών και διαδικτυακών) μεταξύ των ομογενειακών σχολείων με επιλεγμένα σχολεία της μητροπολιτικής Ελλάδας, γεγονός που θα δημιουργούσε μόνιμες σχέσεις μεταξύ των σχολείων και των μαθητών τους με ό,τι θετικό αυτό συνεπάγεται.

4. Μέχρι στιγμής δεν υπήρξε σχέδιο αξιοποίησης των ομογενών εκπαιδευτικών, οι οποίοι διαμένουν μονίμως στις χώρες αυτές, γνωρίζουν τη γλώσσα και τη λειτουργία του εκπαιδευτικού συστήματος. Η αξιοποίησή τους για τη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας, πέραν των άλλων θετικών, θα συμβάλει στη μείωση του υψηλού κόστους λειτουργίας των δομών διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας.

5. Η παροχή υποτροφιών σε ομογενείς μαθητές θα πρέπει να συνδυαστεί με την υποχρέωση δεκαετούς παραμονής τους στις περιοχές από όπου προέρχονται για την παροχή υπηρεσιών στους συμπατριώτες τους.

6. Η καλή έως άριστη γνώση της ελληνικής γλώσσας αποτελεί ενοποιητικό στοιχείο μεταξύ των ελληνικής καταγωγής μαθητών και μεταξύ αυτών και του εθνικού κέντρου. Αποτελεί την κιβωτό του ελληνικού πολιτισμού, που ενώνει τη σημερινή εποχή με τη μακραίωνη παρουσία και πορεία της Ομογένειας στα μέρη όπου αυτή διαβιοί. Η γνώση, επομένως, της ελληνικής γλώσσας, ιδιαιτέρως δε από τη νέα γενιά, αποτελεί πρώτιστο καθήκον της μητροπολιτικής Ελλάδας, η οποία θα πρέπει να χρησιμοποιήσει προς τούτο κάθε πρόσφορο μέσο.

ΙΙ. ΘΕΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΝ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΗ

1. Η χρονολογική αποτύπωση του αριθμού των μαθητών της Ομογένειας στην Κωνσταντινούπολη έχει ως εξής:

Σχ. έτη	Μαθητές	Δημοτικά Σχολεία	Λύκεια
1933-34	7.635	92	6
1948-49	4.256	44	6
1975-76	1.594	22 (846 μαθ.)	5 (748 μαθ.)
1982-83	660	351 μαθ.	309 μαθ.
1990-91	414	208 μαθ.	206 μαθ.
2008-09	245	7 (65 μαθ.)	3 (148 μαθ.) 2 νηπ. (32 μαθ.)

2. Το σημαδιακό και «μαύρο» 1955, με τα γνωστά γεγονότα, οδήγησε στη συρρίκνωση της παρουσίας των Ελλήνων της Πόλης. Το έτος 1964 έχουμε παύσεις εκπαιδευτικών με συνεχείς προφάσεις, αφαίρεση όλων των στοιχείων από τα σχολεία, που αναφέρονταν ή θύμιζαν κάτι το ελληνικό και τέλος, απαγορεύτηκε η εγγραφή μαθητών που δεν προσδιορίζονται ως «Rum Orthodox». Σε όλα αυτά θα πρέπει να προστεθεί και μία παράμετρος με δυσμενείς συνέπειες και στον τομέα της ελληνικής εκπαίδευσης. Πρόκειται για τις απαλλοτριώσεις των ακινήτων, που ανήκαν στα μέλη της Ομογένειας, γεγονός που δημιούργησε σοβαρά οικονομικά προβλήματα, που αύξησαν την πίεση και το κύμα φυγής προς την Ελλάδα, με συνέπεια τη δραστική μείωση του αριθμού των μαθητών των σχολείων.

3. Ο συνολικός αριθμός των μαθητών που φοιτούν σήμερα στα ελληνικά ιστορικά σχολεία της Κωνσταντινούπολης δεν είναι μεγαλύτερος από 260 μαθητές, από τους οποίους, μάλιστα, ένα μεγάλο ποσοστό (60%) είναι Αντιοχείτες. Από τους ομογενείς μαθητές οι 130 πηγαίνουν στα ελληνικά σχολεία, ενώ 50 προτιμούν να φοιτούν σε ξένα σχολεία.

4. Προτάσεις βελτίωσης και αντιστροφής της κατάστασης:

α) Διορισμός δεύτερου νηπιαγωγού (μετακλητού) στο Νηπιαγωγείο της Ζαππείου Σχολής.

β) Λειτουργία Παιδικού Σταθμού (απρόσκοπτη λειτουργία αυτού που λειτούργησε στον Γαλατά και άδεια για δεύτερο Παιδικό Σταθμό στη Ζάππειο Σχολή) με δυνατότητα παράλληλης εκπαίδευσης και των γονέων στην ελληνική γλώσσα, γιατί σε ένα τμήμα των μαθητών η γλώσσα ομιλίας στο σπίτι είναι η τουρκική.

γ) Στις περιπτώσεις αυτές η διδασκαλία να οργανώνεται κατά τέτοιο τρόπο, ώστε η ελληνική να διδάσκεται ως δεύτερη μητρική γλώσσα και όχι απλά ως μία ακόμη ξένη γλώσσα.

δ) Διασφάλιση της δυνατότητας εγγραφής στα μειονοτικά σχολεία της Πόλης και των παιδιών των Ελλήνων υπηκόων που εργάζονται εκεί.

ε) Απρόσκοπτη λειτουργία των σχολείων της Πόλης μέσω της παραγωγής, έγκρισης και έγκαιρης διάθεσης του απαραίτητου διδακτικού υλικού και αποστολής του αναγκαιούντος εκπαιδευτικού προσωπικού.

στ) Λειτουργία Ελληνικού Πολιτιστικού Κέντρου στην Κωνσταντινούπολη και Λέσχης Ελληνικής Νεολαίας.

ζ) Θεσμοθέτηση περισσότερων υποτροφιών για την υποστήριξη των μαθητών για την παραμονή τους στην Πόλη. Ενθάρρυνση της αναχώρησής τους σημαίνει αποδυνάμωση του εκεί ελληνικού – ρωμαίικου στοιχείου, γεγονός που μπορεί να σημάνει και το οριστικό τέλος της ιστορικής παρουσίας του Ελληνισμού στην περιοχή. Στον τομέα αυτό επιβάλλεται η συνεργασία της Ελληνικής Πολιτείας με την ιδιωτική πρωτοβουλία.

η) Θεσμοθέτηση της δυνατότητας θερινών διακοπών σε οικογένειες στην Ελλάδα (μέσω του Οργανισμού Εργατικής Εστίας ή του Οργανισμού Αγροτικής Εστίας), ώστε οι δεσμοί με το εθνικό κέντρο να ενισχυθούν και τα νέα παιδιά να κατανοήσουν σε βάθος τον τρόπο λειτουργίας της χρήσης της ελληνικής γλώσσας στην καθημερινότητα.

θ) Ένταση των προσπαθειών για δημιουργία δημοτικού μειονοτικού ελληνικού σχολείου στην Ίμβρο, ώστε να ενθαρρυνθεί η παλιννόστηση Ομογενών στο νησί.

ΙΙΙ. ΘΕΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΝ ΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΙΣ ΧΩΡΕΣ ΤΗΣ τ. ΣΟΒΙΕΤΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

1. Η ελληνική παρουσία στον ευρύτερο χώρο της πρώην Τσαρικής Ρωσίας και Σοβιετικής Ένωσης μετράει πολλούς αιώνες από σήμερα. Το αξιοθαύμαστο είναι ότι αυτός ο Ελληνισμός, παρά τις δύσκολες στιγμές στην ιστορική του διαδρομή, επέδειξε αξιοθαύμαστη αντοχή. Τηρουμένων των αναλογιών την ίδια εμμονή επιδεικνύει και σήμερα. Παντού υπάρχουν ελληνικοί σύλλογοι και ομοσπονδίες, στα πανεπιστήμια λειτουργούν τμήματα ελληνικής γλώσσας και πολιτισμού, η ελληνική γλώσσα κατακτά συνεχώς το ενδιαφέρον από τις νέες γενιές των Ομογενών, οι εκδηλώσεις που οργανώνονται υποδηλώνουν την έντονη ελληνική παρουσία στις περιοχές αυτές.

2. Στην προσπάθεια διατήρησης και ενίσχυσης της εθνικής του ταυτότητας ο Ελληνισμός της περιοχής πολλές φορές αισθάνεται μόνος. Οι υποσχέσεις του εθνικού κέντρου περισσεύουν σε σχέση με τα έργα, ενώ οι ελληνικές διπλωματικές αρχές κατηγορούνται από όλους για αδιαφορία και απαξιωτική συμπεριφορά απέναντι στους Ομογενείς.

3. Για κάθε μία χώρα της περιοχής θα πρέπει να συγκροτηθεί ένα στρατηγικό σχέδιο με ορίζοντα μία δεκαετία. Με βάση τα στοιχεία που θα συγκεντρωθούν θα προσδιοριστούν οι σκοποί, οι στόχοι και οι τρόποι υλοποίησής τους. Το σχέδιο αυτό θα έχει ως βασικό του μέλημα τη γνώση της ελληνικής γλώσσας και θα τίθεται υπό συνεχή αξιολόγηση.

4. Οι αποσπασμένοι Έλληνες εκπαιδευτικοί θα πρέπει να καλύπτουν όχι μόνο τις ανάγκες διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας, αλλά σε συνεργασία με τις διπλωματικές αρχές και τους ομογενειακούς φορείς να γίνουν οι κοινωνοί του ελληνικού πολιτισμού στις τοπικές κοινωνίες. Ταυτοχρόνως, οι αποσπασμένοι από την Ελλάδα εκπαιδευτικοί να αναλάβουν και την επιμόρφωση των υπηρετούντων ήδη ομογενών δασκάλων της ελληνικής γλώσσας.

5. Για τη στελέχωση των τάξεων ελληνικής γλώσσας και των εδρών στα Πανεπιστήμια με ομογενείς εκπαιδευτικούς επιβάλλεται η εφαρμογή προγράμματος υποτροφιών για τη μεσοπρόθεσμη και μακροπρόθεσμη ικανοποίηση αυτού του στόχου. Απόφοιτοι Λυκείων από τις συγκεκριμένες χώρες να φοιτούν ως υπότροφοι στα ελληνικά πανεπιστήμια (παιδαγωγικές και φιλοσοφικές σχολές) με την υποχρέωση της επιστροφής και παραμονής στις ιδιαίτερες πατρίδες τους για δέκα (10) χρόνια. Οι ομογενείς εκπαιδευτικοί θα διδάσκουν την ελληνική γλώσσα και θα αμείβονται προς τούτο από την Ελλάδα.

6. Η ανάπτυξη προγράμματος παραγωγής εκπαιδευτικού υλικού προσαρμοσμένου στις ανάγκες διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας των Ομογενών των χωρών αυτών, σε συνδυασμό με την εξέταση επιτόπιας παραγωγής, ώστε και η έγκριση από τους εκεί εθνικούς φορείς να είναι ευχερέστερη.

7. Η υποστήριξη των εδρών ή τμημάτων ελληνικής γλώσσας να καταστεί εθνική υπόθεση με τη συντονισμένη δράση των Υπουργείων Παιδείας, Πολιτισμού και Εξωτερικών. Η συγκεκριμένη πολιτική αποκτά ευρύτερες διαστάσεις και δεν αφορά μόνο την Ομογένεια.

8. Το δίκτυο αδελφοποιήσεων των ομογενειακών σχολείων με σχολεία της μητροπολιτικής Ελλάδας, οι ανταλλαγές πολιτιστικών/αθλητικών σχημάτων, τα προγράμματα φιλοξενίας νέων στην Ελλάδα, η χρήση του διαδικτύου στην επικοινωνία σχολείων και φυσικών προσώπων (εκπαιδευτικών - μαθητών) κ.λπ. θα πρέπει να υπηρετούν το στόχο της ενίσχυσης της ελληνογλωσσίας και της ουσιαστικής σύνδεσης των Ομογενών με την ιστορική πατρίδα.

Η αξιοπιστία της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Ελληνισμού της Διασποράς δεν θα κριθεί βέβαια από την καταγραφή των καλών προθέσεων των μελών της, όσο από την προώθηση και επίλυση των προβλημάτων που απασχολούν τους Ομογενείς. Στο παρελθόν αποδείχτηκε ότι η στασιμότητα πολλών από αυτά δεν οφειλόταν τόσο στην έλλειψη χρημάτων όσο στην εμπεδωμένη νοοτροπία μέρους του πολιτικού προσωπικού και της διοίκησης ότι ο Ελληνισμός της Διασποράς είναι χρήσιμος μόνο όσο εξυπηρετεί προσωπικές ή μικροκομματικές σκοπιμότητες. Η ανατροπή της επικίνδυνης αυτής αντίληψης θα αποτελέσει το πλέον αποφασιστικό βήμα για τη διαφορετική θεώρηση των προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι Ομογενείς.

IV. ΘΕΜΑΤΑ ΠΟΥ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΝ ΤΗ ΜΕΙΟΝΟΤΙΚΗ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΣΤΗΝ ΑΛΒΑΝΙΑ

Η Αλβανία είναι η μόνη χώρα όπου διαβιοί ελληνική μειονότητα με το status της εθνικής μειονότητας. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα τη λειτουργία δημόσιων μειονοτικών ελληνικών σχολείων στις περιοχές των Ν.Αργυροκάστρου, Αγ. Σαράντα/Δελβίνου και Πρεμετής. Το πρόγραμμα σε αυτά τα σχολεία καθορίζεται από το Υπουργείο Παιδείας της γείτονος χώρας. Ταυτοχρόνως, στην Αλβανία, με άδεια των αρχών, επιτράπηκε η λειτουργία δίγλωσσων (αλβανο-ελληνικών) σχολικών μονάδων (Νηπιαγωγείο-Δημοτικό-Γυμνάσιο/Λύκειο) στα Τίραννα (Αρσάκειο), Κορυτσά (Όμηρος) και Χειμάρρα (Όμηρος), ενώ σε πολλές περιοχές της Αλβανίας λειτουργούν από ιδιώτες φροντιστήρια ελληνικής γλώσσας. Οι εκπρόσωποι της Ελληνικής Ομογένειας έχουν κωδικοποιήσει τα προβλήματα της ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης στην Αλβανία. Οι ελληνικές διπλωματικές αρχές στη συγκεκριμένη χώρα και τα Υπουργεία Εξωτερικών και Παιδείας της Ελλάδας έχουν πλήρη γνώση αυτών των προβλημάτων. Αυτό που απουσιάζει είναι η συγκρότηση και υλοποίηση συγκεκριμένου σχεδίου προς σταδιακή επίλυσή τους.

Για τη συζήτηση του μείζονος αυτού θέματος προτείνω να προγραμματιστεί ειδική συνεδρίαση της Μόνιμης Επιτροπής Ελληνισμού της Διασποράς με την παρουσία εκπροσώπων της Ελληνικής Ομογένειας στην Αλβανία.

Έως να συμβεί αυτό, επιβάλλεται να ορισθεί συντονιστής εκπαίδευσης στην πρεσβεία της Ελλάδας στα Τίραννα και βοηθός του στο Ελληνικό Προξενείο Αργυροκάστρου.

V. ΕΥΡΩΠΑΙΚΕΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΧΩΡΕΣ

Το καθεστώς της ελληνόγλωσσης εκπαίδευσης σε αυτές τις χώρες θα ανατραπεί σε μεγάλο βαθμό με την ψήφιση του σχεδίου νόμου για την ομογενειακή εκπαίδευση, η σύνταξη του οποίου έχει ολοκληρωθεί από το Υπουργείο Παιδείας. Το περιεχόμενο αυτού του σχεδίου νόμου πρέπει να τύχει ενδελεχούς συζήτησης στην Επιτροπή Ελληνισμού της Διασποράς.

Δ. ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ: ΜΑΡΙΑ – ΓΛΥΚΕΡΙΑ (ΜΑΓΙΑ) ΤΣΟΚΛΗ

Οι πολιτικές του Ελληνικού Κράτους για τον πολιτισμό και τον τουρισμό είναι αποφασιστικής σημασίας για τον Ελληνισμό της Διασποράς, διότι μέσω αυτών κρίνεται η συνεκτικότητα του ελληνικού στοιχείου, η σύνδεση και η επαφή των Ελλήνων της Διασποράς με το μητροπολιτικό κέντρο και η διαμόρφωση μακροπρόθεσμων στρατηγικών συνεργασιών και συμμαχιών των απανταχού Ελλήνων.

Ειδικότερα, ο πολιτισμός και ο τουρισμός αποτελούν κομβικούς τομείς της εθνικής πολιτικής για τον Απόδημο Ελληνισμό για δύο λόγους:

λόγω της σημασίας τους για τη διατήρηση των πνευματικών δεσμών συνέχειας του Ελληνισμού, αλλά και της επαφής της Διασποράς με το εθνικό κέντρο, δεδομένου, μάλιστα, ότι οι Απόδημοι αποτελούν ένα σημαντικό κοινό, που επισκέπτεται την Ελλάδα για τουρισμό, αλλά και για να επανασυνδεθεί με τις ιστορικές και πολιτιστικές του ρίζες και

λόγω της προστιθέμενης αξίας που μπορεί να έχει ο ισχυρός ρόλος της Διασποράς στο εξωτερικό, εφόσον αξιοποιηθεί ως πρεσβευτής του ελληνικού πολιτισμού, ως γέφυρα διαπολιτισμικού διαλόγου και ως παράγοντας υποστήριξης του ελληνικού τουρισμού.

Η Επιτροπή Ελληνισμού της Διασποράς, αναγνωρίζοντας τη σημασία της πολιτιστικής και τουριστικής πολιτικής της χώρας για τον Ελληνισμό της Διασποράς:

Θεσμικά/στρατηγικά ζητήματα

Χαιρετίζει την τοποθέτηση Υφυπουργού Εξωτερικών αρμοδίου για τα ζητήματα του Ελληνισμού της Διασποράς, καθώς, επίσης, και την τοποθέτηση Γενικού Διευθυντή στη Γενική Γραμματεία Απόδημου Ελληνισμού και θεωρεί στρατηγικής σημασίας τη στενή και μεθοδική τους συνεργασία με την ηγεσία του Υπουργείου Πολιτισμού και Τουρισμού,

Κρίνει απαραίτητη την αναδιοργάνωση του Συμβουλίου Αποδήμου Ελληνισμού (Σ.Α.Ε.) προς την κατεύθυνση της δημοκρατικής και αντιπροσωπευτικής εκπροσώπησης (πληθυσμιακής, γεωγραφικής, διαγενεακής), της ανεξαρτησίας, αλλά και της διαμόρφωσης ενός δυναμικού οργάνου προβολής του ελληνικού πολιτισμού και τουρισμού ανά τον κόσμο, σε συνεργασία με το Υπουργείο Πολιτισμού και Τουρισμού, καθώς και με τις πρεσβείες και τα προξενεία της Ελλάδας στο εξωτερικό,

Θεωρεί αναγκαία τη χάραξη και την εφαρμογή αποτελεσματικής πολιτιστικής και οικονομικής διπλωματίας από πλευράς Ελληνικού Κράτους, με τη συμμετοχή και τη συνδρομή και των Αποδήμων, για την προώθηση του ελληνικού πολιτισμού και τουρισμού ανά τον κόσμο,

Θεωρεί ότι η επικοινωνιακή πολιτική οφείλει να αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της προσπάθειας προώθησης των ζητημάτων πολιτισμού και τουρισμού, που αφορούν τον Ελληνισμό της Διασποράς, και ως εκ τούτου κρίνει ότι ο ρόλος της ERT WORLD και του Διαδικτύου, σε αυτή την προσπάθεια, είναι κομβικής σημασίας.

Τουρισμός

Επαναλαμβάνει τη θέση που διατύπωσε στο πλαίσιο της Έκθεσης της Επιτροπής για το έτος 2010 ότι «μία αποτελεσματική τουριστική πολιτική για τον Απόδημο Ελληνισμό βασίζεται σε δύο πυλώνες: στη μεγαλύτερη δυνατή διευκόλυνση της πρόσβασης των Αποδήμων στην Ελλάδα και στην παροχή κινήτρων για την προσέλκυσή τους, αλλά και στην αξιοποίηση της δυναμικής παρουσίας τους στο εξωτερικό με σκοπό την προβολή του ελληνικού τουρισμού»,

Πιστεύει ότι για την χάραξη αποτελεσματικής πολιτικής για τον τουρισμό σε σχέση με τον Απόδημο Ελληνισμό είναι απαραίτητη η στρατηγική προσέγγιση του τελευταίου, δεδομένου ότι αποτελεί ένα ανομοιογενές σύνολο που παρουσιάζει πολλές διαφορές (γεωγραφικές, εισοδηματικές, ηλικιακές κ.λπ.). Αναγνωρίζοντας τη δυσκολία ενός εγχειρήματος καταγραφής του Απόδημου Ελληνισμού, η Επιτροπή θεωρεί, ωστόσο, ότι η θεματική στόχευση ανά ομάδα, όπως θα προέκυπτε μέσα από μία έρευνα, θα διευκόλυνε και θα πολλαπλασίαζε την αποτελεσματικότητα της τουριστικής πολιτικής σε σχέση με τον Απόδημο Ελληνισμό,

Ευελπιστεί ότι με τη νέα αρχιτεκτονική διοίκηση της χώρας, η περιφερειακή τουριστική πολιτική θα αποτελέσει βασικό εργαλείο ενίσχυσης της τουριστικής προβολής της χώρας και ότι το εργαλείο αυτό θα συνδεθεί με την πολιτική για τον Απόδημο Ελληνισμό,

Κρίνει απαραίτητη την ενθάρρυνση των επενδύσεων από πλευράς των Αποδήμων Ελλήνων στην πατρίδα μας για τη στήριξη της αναπτυξιακής προσπάθειας της χώρας σε αυτή τη δύσκολη συγκυρία. Στο πλαίσιο αυτό, θεωρεί ότι οι στρατηγικές επαφές, που πραγματοποίησε η ηγεσία του Υπουργείου Πολιτισμού και Τουρισμού για την ανίχνευση των ενδιαφερόντων και για την ενημέρωση των Αποδήμων, ήταν ιδιαίτερα ωφέλιμες. Σημαντική είναι, προς την κατεύθυνση αυτή, και η προώθηση των ρυθμίσεων για την τουριστική κατοικία. Η Επιτροπή, ωστόσο, θεωρεί αναγκαία την άμεση προώθηση του «fast track» για τον τουρισμό, παράλληλα με την επικαιροποίηση του ειδικού χωροταξικού για τον τουρισμό,

Πιστεύει ότι, προκειμένου να εξασφαλιστεί η ουσιαστική συμβολή και συμμετοχή του Απόδημου Ελληνισμού στην τουριστική προβολή και προώθηση της χώρας, θα πρέπει να υπάρχει μία μόνιμη δομή συνεργασίας μεταξύ Υπουργείου Πολιτισμού και Τουρισμού, Ε.Ο.Τ., τουριστικών φορέων, φορέων Αποδήμων, πρεσβειών/προξενικών αρχών στο εξωτερικό και ΕΡΤ. Η αποτελεσματικότητα της ομάδας διαχείρισης κρίσης, που συστήθηκε από την ηγεσία του Υπουργείου Πολιτισμού και Τουρισμού το 2010, θα πρέπει, συνεπώς, να αποτελέσει πρότυπο για την εφαρμογή μιας συντονισμένης και μακροπρόθεσμης συνεργασίας,

Χαιρετίζει την προσπάθεια της ηγεσίας του Υπουργείου Πολιτισμού και Τουρισμού για την προβολή της χώρας μέσω Διαδικτύου, με τη συμμετοχή νεολαίων Αποδήμων στην καμπάνια «myGreece», μέσω της μετάδοσης διαφημιστικών σποτ μέσω της ERT WORLD, αλλά και μέσω της σύναψης στρατηγικών συμμαχιών με ομογενειακά μέσα. Στο πλαίσιο αυτό, χαιρετίζει την υποστήριξη από πλευράς Υπουργείου Πολιτισμού και Τουρισμού και Ε.Ο.Τ. της εκστρατείας της ομογενειακής εφημερίδας της Νέας Υόρκης «Greek News», με στόχο την ενίσχυση του ελληνικού τουρισμού,

Επιμένει στη θέση που διατύπωσε στο πλαίσιο της Έκθεσης της Επιτροπής για το έτος 2010 ότι «είναι ιδιαίτερα σημαντικό να βελτιωθούν οι συνθήκες πρόσβασης των Αποδήμων στην Ελλάδα, μέσω της επέκτασης του δικτύου πτήσεων των αεροπορικών εταιρειών, εκεί όπου υπάρχουν ελλείψεις, αλλά και μέσω της παροχής κινήτρων για την προσέλκυσή των Αποδήμων στην Ελλάδα (για παράδειγμα, μέσω ειδικών προγραμμάτων και πακέτων προσφορών, ενδεχομένως και σε συνεργασία με τους επαγγελματικούς φορείς του τουρισμού)». Σημειώνει, ωστόσο, την επιτυχία της έναρξης απευθείας πτήσεων μεταξύ Αθήνας και Νέας Υόρκης,

Θεωρεί ότι η συνεργασία με ταξιδιωτικά πρακτορεία ελληνικής ιδιοκτησίας στο εξωτερικό και η παροχή κινήτρων προς αυτά θα συνέβαλε σημαντικά στην ενίσχυση των τουριστικών εισροών στην Ελλάδα,

Είναι πεπεισμένη ότι η ελληνική γαστρονομία και τα ποιοτικά ελληνικά προϊόντα αποτελούν ιδιαίτερα σημαντικούς «πρεσβευτές» της χώρας μας στο εξωτερικό και για το λόγο αυτό θεωρεί απαραίτητη τη συστηματική συνεργασία με τους ιδιοκτήτες ελληνικών εστιατορίων του εξωτερικού για την βέλτιστη προβολή του ελληνικού τουρισμού μέσω δράσεων ενημέρωσης και εκπαίδευσης, αλλά και την τοποθέτηση της ελληνικής γαστρονομίας «στην αιχμή του δόρατος» της στρατηγικής προώθησης της χώρας. Ταυτόχρονα, θεωρεί σημαντική την ενίσχυση των εξαγωγών ποιοτικών ελληνικών προϊόντων, σε συντονισμένη δράση με το Υπουργείο Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και με τον Ελληνικό Οργανισμό Εξωτερικού Εμπορίου,

Θεωρεί ότι η παροχή φορολογικών κινήτρων για την αποκατάσταση κατοικιών Αποδήμων, ειδικότερα σε σύνδεση με εγκατα-

λελειμμένους οικισμούς, θα συνέβαλε και στη διατήρηση της επαφής των Αποδήμων με τη χώρα, αλλά και στη διατήρηση της αρχιτεκτονικής μας παράδοσης.

Πολιτισμός

Επικροτεί την πολιτική του Υπουργείου Πολιτισμού και Τουρισμού ως προς την αντιμετώπιση των πολιτιστικών εκδηλώσεων, που πραγματοποιούνται στο εξωτερικό, αφενός ως ευκαιρία συσπείρωσης του Απόδημου Ελληνισμού και αφετέρου ως τμήμα της προσπάθειας για την προώθηση της Ελλάδας σε τουριστικό επίπεδο,

Τονίζει εκ νέου τη σημασία που αποδίδει στον σημαντικό ρόλο της **πολιτιστικής διπλωματίας** και για το λόγο αυτό επαναφέρει την πρότασή της για τη σύσταση **θέσεων Πολιτιστικών Ακολούθων** με ευρείες αρμοδιότητες και τον απαραίτητο προϋπολογισμό στη διάθεσή τους, οι οποίοι θα λειτουργούν και ως «διαμεσολαβητές» μεταξύ Διασποράς και Ελληνικής Πολιτείας στον τομέα του πολιτισμού, αναζητώντας, για παράδειγμα, χορηγίες Αποδήμων για την οργάνωση εκδηλώσεων, που θα ενισχύουν την εξωστρέφεια της χώρας ή για την ένταξη ελληνικών παραγωγών σε διεθνή φεστιβάλ κύρους κ.λπ..

ERT WORLD

Θεωρεί ότι η ERT WORLD, ειδικά στη σημερινή συγκυρία, αποτελεί ένα πολύτιμο εργαλείο επικοινωνίας με τους Έλληνες της Διασποράς, αλλά και επαφής και πρόσβασης με την κοινή γνώμη σε ολόκληρο τον κόσμο,

Χαιρετίζει τον σχεδιασμό από πλευράς της ΕΡΤ και της ERT WORLD, της μετάδοσης του προγράμματος σε τρεις ροές (Ευρώπη – Ευρασία, Η.Π.Α. –Καναδάς, Ωκεανία – Αυστραλία – Νέα Ζηλανδία), στο πλαίσιο του εν εξελίξει διαγωνισμού για τη μεταφορά του σήματος παγκοσμίως,

Χαιρετίζει την προσπάθεια της ERT WORLD, η οποία παρά τις δυσκολίες, κατάφερε να καταρτίσει κατάλογο των εδρών ελληνικών σπουδών και των ελληνικών κοινοτήτων/συλλόγων του εξωτερικού, ο οποίος θα συνδεθεί με την ιστοσελίδα της ΕΡΤ, συμβάλλοντας έτσι στη δημιουργία μιας παγκόσμιας γέφυρας Ελληνισμού,

Χαιρετίζει την υπογραφή σύμβασης μεταξύ ERT World και EuroparlTV για τη χρήση υποτιτλισμένων θεμάτων του διαδικτυακού καναλιού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου από πλευράς ERT WORLD,

Χαιρετίζει τη διοργάνωση που έγινε, τον περασμένο Νοέμβριο, από την ERT WORLD και τη Διεύθυνση Διεθνών Σχέσεων της ΕΡΤ για τη συνάντηση της Ομάδας Bruges (Bruges Group – International Broadcasters) υπό την αιγίδα της EBU στην Αθήνα, στο πλαίσιο του οποίου υπήρξε χρήσιμη ανταλλαγή εμπειρίας σε σχέση με το ευρωπαϊκό και διεθνές τηλεοπτικό τοπίο,

Χαιρετίζει την επέκταση των συμφωνιών καλωδίωσης του προγράμματος της ERT WORLD στην Ανατολική Ευρώπη (Cable Coordination Eastern Europe) στο πλαίσιο της EBU, εγχείρημα που αποφέρει ήδη έσοδα για την ΕΡΤ,

Επικροτεί τα σχέδια που έχουν εκπονηθεί για την υποστήριξη της προσπάθειας, η οποία έχει αναληφθεί για την ανανέωση του στελεχιακού δυναμικού, του προγράμματος, του περιεχομένου και του «προφίλ» της ERT WORLD,

Θεωρεί αναγκαία την προσέγγιση εκτός του κοινού των Ελλήνων της Διασποράς **και του διεθνούς κοινού**, μέσω της μετάδοσης αγγλόφωνου δελτίου ειδήσεων, αγγλόφωνων θεματικών εκπομπών - υποτιτλισμένων προγραμμάτων, με σκοπό την ενίσχυση της θετικής εικόνας της Ελλάδας στο εξωτερικό και την προώθηση του πολιτισμού και του τουρισμού,

Κρίνει απαραίτητη την ενίσχυση της δικτύωσης και των νέων τεχνολογιών στο πλαίσιο της λειτουργίας της ERT WORLD (καλωδιακά δίκτυα, ιστοσελίδα, IPTV). Ειδικά, σε ό,τι αφορά τη διαδικτυακή μετάδοση σε πραγματικό χρόνο, η αναδιαρθρωμένη ιστοσελίδα της ΕΡΤ δίνει τη δυνατότητα ζωντανής μετάδοσης εκπομπών,

Θεωρεί ότι ο προγραμματισμός της ERT WORLD θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις ανάγκες των νεότερων γενεών της Διασποράς και προς την κατεύθυνση αυτή προτείνει την παραγωγή σειράς για την ελληνική γλώσσα.

Ε. ΝΕΟΛΑΙΑ

ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ: ΕΥΑ ΚΑΪΛΗ

Το ζήτημα της αξιοποίησης της Νεολαίας της Ελληνικής Διασποράς δεν αποτελεί μόνο μία βασική παράμετρο στην ευρύτερη ατζέντα της οργανωμένης έκφρασης και δράσης της Ομογένειας. Είναι, πολύ περισσότερο, το ζήτημα με τη μεγαλύτερη δυναμική και σημασία στη διαχείριση της πολιτιστικής, πολιτικής, οικονομικής και γλωσσικής ενότητας του Ελληνισμού ανά τον κόσμο. Αυτό, ωστόσο, αν και φαντάζει λογικό, δεν είναι ούτε προφανές ούτε αυτονόητο, καθώς ποτέ δεν υπήρξε ένας συνεκτικός και σαφώς προσδιορισμένος στόχος, που να υποστηρίζει και να επιτυγχάνει αυτή την ενότητα, είτε λόγω τοπικιστικών διαφορών (ρητών και άρρητων) μεταξύ των γεωγραφικών περιφερειών, είτε λόγω πολιτικών διαφορών, είτε λόγω προσωπικών διαφορών. Αυτές οι διαφορές δεν μας επέτρεψαν να προχωρήσουμε στην εκπόνηση και, κυρίως, στην υλοποίηση ενός συγκεκριμένου προγράμματος συλλογικής δράσης με συγκεκριμένους μετρήσιμους στόχους υπό το πλαίσιο συγκεκριμένων αρχών, σκοπών, μεθόδων και μέσων.

Πάντοτε, παρονομαστής κάθε δράσης της Ομογένειας (ή της Ελλάδας σε σχέση με την Ομογένεια) ήταν το ελάχιστο αποδεκτό σημείο σύγκλισης στη βάση του ότι όλοι είμαστε φορείς μίας κοινής εθνικής προέλευσης, ενός κοινού πολιτισμού και μίας κοινής γλώσσας. Αφού, λοιπόν, δεν θα μπορούσαμε να προγραμματίσουμε και να συντονιστούμε σε κάτι περισσότερο από αυτό, επικεντρωθήκαμε σε προσπάθειες που διασφαλίζουν για τον «κύκλο ζωής των γενεών» της Διασποράς, τουλάχιστον, το κεφάλαιο της κοινής ιστορικής, πολιτιστικής και γλωσσικής παράδοσης. Επιπλέον, αποκτήσαμε μία αμυντική στάση έναντι του κύματος της παγκοσμιοποίησης, φοβούμενοι ότι αυτή αποτελεί επιταχυντή της διαδικασίας «αφελληνοποίησης»/«αμερικανοποίησης» των Ελλήνων Ομογενών δεύτερης, τρίτης ή τέταρτης γενιάς. Αυτή η στάση μας οδήγησε σε μία συγκεκριμένη αντίληψη για το πώς η Νεολαία της Διασποράς θα πρέπει να αναπτυχθεί και να δράσει. Έτσι, στον ιστότοπο του Σ.Α.Ε. αναφέρεται το εξής:

«Η Νεολαία του Σ.Α.Ε. θα πρέπει να έχει ρόλο σε δράσεις παιδείας, πολιτισμού, να ενεργοποιηθεί μέσω του Διαδικτύου. Θα πρέπει να έχει ρόλο, ώστε να μπορεί ενεργά να συμμετέχει. Στον σύγχρονο, γρήγορο κόσμο μας, θα συνεργαστούμε, ώστε να εκφράζει και να εκφράζεται η νέα γενιά, το μέλλον του Απανταχού Ελληνισμού. Θέληση όλων μας είναι η υποστήριξη των νέων του εξωτερικού στην ήδη διαμορφούμενη δική τους σύγχρονη ταυτότητα του Απόδημου Έλληνα. Αυτό μπορεί να συμβεί με τη διάχυση ελληνικών, σύγχρονων και παραδοσιακών πολιτιστικών τάσεων, τον ψηφιακό πολιτισμό και, βεβαίως, με τη στήριξη της αυτοοργάνωσής τους».

Αν και το πλαίσιο που διατυπώνεται φαίνεται να είναι αρκετά ευρύ, ωστόσο το λειτουργικό μέρος αυτής της διατύπωσης περιλαμβάνει μία άποψη με δύο πολύ βασικές κατευθύνσεις, δηλαδή ότι «ο κόσμος μας αλλάζει» και ότι οι νέοι θα πρέπει «να αυτοοργανωθούν και να δράσουν χρησιμοποιώντας τις σύγχρονες μορφές δικτύωσης», με στόχο «τη διαμόρφωση της ταυτότητάς τους και την προώθηση της πολιτιστικής τους διαφορετικότητας». Η εργαλειακή σημασία αυτής της διατύπω-

σης είναι ότι μέσα αποτελούν η αυτοοργάνωση και η χρήση των νέων τεχνολογιών, στόχος είναι η διαμόρφωση και η προώθηση της πολιτιστικής διαφορετικότητας του Ελληνισμού και πλαίσιο όλων αυτών είναι «ένας κόσμος που αλλάζει γρήγορα».

Είναι, όμως, αυτή η διαχειριστική λογική, σε σχέση με τη Νεολαία της Ομογένειας, αυτό που, πραγματικά, χρειάζεται η νέα γενιά των απανταχού Ελλήνων σε ένα γρήγορα μεταβαλλόμενο παγκοσμιοποιημένο περιβάλλον; Πιστεύουμε ότι η μεγιστοποίηση των ωφελημάτων μέσα από την αυτοοργάνωση, τη συμμετοχικότητα και τη χρήση των νέων τεχνολογιών θα μπορούσε να είναι πραγματικά πολλαπλασιαστική, αν ακολουθούσαμε μία περισσότερο επιθετική αντίληψη ως προς το εύρος του στόχου, μέσα στο πλαίσιο της παγκόσμιας δικτύωσης. Αυτή η αντίληψή μας προϋποθέτει μία συγκεκριμένη μεταβολή στην υπάρχουσα διαχειριστική λογική: πλέον η πολιτιστική διαφορετικότητα των Ελλήνων Ομογενών, με την κοινή παράδοση, την κοινή καταγωγή, την ιστορική μνήμη και τη γλώσσα, δεν αποτελεί τον στόχο, αλλά το κυρίαρχο μέσο, «το όχημα» για τη συμμετοχή σε ένα δίκτυο ομοεθνών, που βρίσκονται σε όλα τα μήκη και τα πλάτη της γης και οι οποίοι έχουν έναν απτό στόχο: ο καθένας ξεχωριστά να έχει μία επίδραση στο κοινωνικό, πολιτικό, οικονομικό και πολιτιστικό περιβάλλον του.

Ουσιαστικά, προτείνουμε μία στροφή στον τρόπο, με τον οποίο αντιμετωπίζουμε το ζήτημα της Νεολαίας στην Ομογένεια. Αναφερόμαστε στην ανάπτυξη ενός διεθνούς δικτύου νέων ανθρώπων, όπου τους ενώνει η κοινή εθνική τους βάση και η πρόθεσή τους να ασκήσουν τη δική τους θετική επίδραση στον τόπο που βρίσκονται. Μία επίδραση, όμως, που δεν θα είναι μόνο πολιτιστική, αλλά πολυεπίπεδη και θα περιλαμβάνει κάθε πτυχή και κάθε ενδιαφέρον της κοινωνίας. Ο Μιτεράν είχε πει ότι αν ήταν Έλληνας ηγέτης, κάθε του δράση και απόφαση θα πέρναγε μέσα από τον ελληνικό πολιτισμό. Αυτή η τοποθέτηση είναι εξόχως ρεαλιστική, καθώς ο πολυεπίπεδος χαρακτήρας του ελληνικού πολιτισμού επιτρέπει τη συνεκτική και μεθοδική του επίδραση σε κάθε παραγωγικό στόχο μίας σύγχρονης κοινωνίας, από το ζήτημα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και τη δημοκρατία, μέχρι την πολιτιστική εξέλιξη, τις επιστήμες, την οικονομική μεγέθυνση και την επιχειρηματικότητα.

Ο νεολαίος Ομογενής θα πρέπει να έχει πλήρη συνείδηση του γεγονότος ότι η εθνικότητά του και η ελληνική παράδοση είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τον σύγχρονο κόσμο και ότι αποτελεί μέρος ενός μεγάλου, παγκόσμιου και πολιτιστικά ηγεμονικού δικτύου ανθρώπων, που στόχος τους είναι να επιδράσουν δημιουργικά στην κοινωνία που βρίσκονται. Αυτή η συνείδηση μπορεί να καλλιεργηθεί στον νέο σε δύο επίπεδα. Στο πρώτο επίπεδο, θα πρέπει να εκπαιδευτεί όχι μόνο μαθαίνοντας Ελληνικά και Ελληνισμό, αλλά μαθαίνοντας τη συνάφειά τους με το σύγχρονο κόσμο και νοιώθοντας ότι αυτά αποτελούν έναν κοινό κώδικα για είκοσι πέντε εκατομμύρια ανθρώπους σε όλο τον κόσμο. Δεύτερον, θα πρέπει από νωρίς να μετέχει σε ένα παγκόσμιο δίκτυο Ελληνισμού, προκειμένου να μάθει να οργανώνεται, να επικοινωνεί, να δρα συλλογικά, να ασκεί ηγεσία, να συμμετέχει, να δημιουργεί, να συνεργάζεται και να νοιώθει χρήσιμος για τους ομοεθνείς του στο δίκτυο και για την τοπική του κοινωνία.

Στη σύγχρονη παγκοσμιοποιημένη κοινωνία υπάρχουν πολλά παραγωγικά και φτηνά εργαλεία για την ανάπτυξη διεθνών δικτύων, κάτι που κάνει την παγκοσμιοποίηση να μοιάζει όχι με «δυνάμει απειλή», αλλά με «δυνάμει σύμμαχο» για κάθε οργανωμένο σύνολο, που δεν δρα αμυντικά και με εσωστρέφεια, αλλά εξωστρεφώς και επιθετικά. Άλλωστε, η ιστορία του Ελληνισμού αποτελεί ένα σαφές μάθημα για κάθε σύγχρονο Έλληνα, καθώς δείχνει ότι ό,τι πετύχαμε σαν πολιτισμός, το πετύχαμε όταν ανοιχτήκαμε στον κόσμο και πήραμε πρωτοβουλίες να επιδράσουμε σε αυτόν. Το πνεύμα της εξωστρέφειας και της αλλαγής οφείλει να είναι το βασικό συστατικό στοιχείο μίας παραγωγικής και δυναμικής Νεολαίας, της οποίας η πολιτιστική παράδοση είναι παγκόσμια και τα όριά της, λόγω της επέκτασής της, είναι τα όρια του κόσμου.

Αν κάποιος χαρακτήριζε τον σύγχρονο παγκοσμιοποιημένο κόσμο σαν ένα μεγάλο παλιρροϊκό κύμα, που στο πέρασμά του σκεπάζει κάθε πολιτιστική διαφορετικότητα υποκαθιστώντας τη με μία άλλη κυρίαρχη, δεν θα είχε άδικο. Θα ήταν, όμως, λάθος επιλογή να φτιάξουμε ένα οχυρό και να ελπίζουμε ότι το κύμα πέφτοντας πάνω του δεν θα το διαλύσει. Σωστή επιλογή είναι να φτιάξουμε μία σανίδα για να αναρριχηθούμε στη κορυφή του κύματος και να πάμε με αυτό όσο πιο μακριά γίνεται. Το γεγονός ότι ο ελληνικός πολιτισμός είναι κύριο συστατικό στοιχείο της σύγχρονης κοινωνίας, μας επιτρέπει να είμαστε σίγουροι ότι *με το κύμα* το ταξίδι θα είναι μεγαλύτερο, από ότι θα ήταν *κόντρα στο κύμα*.

Ένα σημαντικότατο στοιχείο προς αυτή τη κατεύθυνση είναι οι Νεολαίες της Ομογένειας να αποκτήσουν σχέσεις και μεταξύ των περιφερειών και με την μητροπολιτική Ελλάδα. Μιλώντας για «σχέσεις», σύμφωνα με το υπόδειγμα που περιγράψαμε πιο πάνω, δεν περιοριζόμαστε μόνο σε πολιτιστικές ανταλλαγές. Αναφερόμαστε σε ένα ευρύτερο πλαίσιο σχέσεων, που περιλαμβάνει εκπαιδευτικές δραστηριότητες, επιστημονικές ανταλλαγές, επαγγελματικές ανταλλαγές, πολιτικά fora, κοινές διπλωματικές ενέργειες επιπέδου «Truck-II», περιβαλλοντικές πρωτοβουλίες κ.λπ.. Τέτοιες δράσεις είναι πολυεπίπεδες και περιλαμβάνουν όχι μόνο το πλήθος των ενδιαφερόντων που έχουν σήμερα οι νέοι άνθρωποι, αλλά και το έντονο στοιχείο της συλλογικής δράσης και επίδρασης σε ένα παγκόσμιο επίπεδο.

Όπως αναφέρει το Σ.Α.Ε., η νεολαία πρέπει να αυτοοργανώνεται. Μία αποκεντρωμένη αντίληψη στη διαχείριση ενός επιθετικού προγράμματος της Νεολαίας είναι σημαντική. Ωστόσο, θα πρέπει να ορίσουμε το πλαίσιο της αυτοοργάνωσης. Πρέπει αυτή να είναι αυτόνομη, αλλά να εκπορεύεται από το Σ.Α.Ε. ή την Ελληνική Πολιτεία ή θα πρέπει να είναι ανεξάρτητη; Και η μία και η άλλη εκδοχή μπορούν να βρουν πολλούς υποστηρικτές με τεκμηριωμένα επιχειρήματα. Σημαντικό, ωστόσο, σε αυτή τη φάση είναι να δημιουργηθούν οι δομικές προϋποθέσεις, που θα οδηγήσουν με συντεταγμένο τρόπο σε μία στρατηγική για τη Νεολαία της Διασποράς. Χρειάζεται, συνεπώς, ένα όργανο, το οποίο να χαίρει της πλήρους νομιμοποίησης όλων των Ομογενών και στο οποίο οι νέοι να διατυπώσουν τους στόχους τους, τις αρχές της δράσης τους, τις μεθόδους προγραμματισμού τους, τα μέσα υλοποίησης των στόχων και της εφαρμογής των προγραμμάτων τους, καθώς και κριτήρια αξιολόγησης των πεπραγμένων τους.

Οι τεχνικές λεπτομέρειες, που θα οδηγήσουν στην εκπόνηση μίας «Στρατηγικής για τη Νεολαία της Διασποράς», δεν αφορούν το συγκεκριμένο κείμενο. Ωστόσο, είναι προφανές από το πνεύμα αυτού του κειμένου ότι τη στρατηγική θα την εκπονήσουν οι ίδιοι οι νέοι μέσα από μία δική τους διαδικασία και δεν θα την ετοιμάσει κανένας ερήμην αυτών. Επιπρόσθετα, τόσο ο ρόλος του Ελληνικού Κράτους, όσο και ο ρόλος κάθε οργανωμένου φορέα έκφρασης της Ομογένειας θα πρέπει να είναι επικουρικός και όχι χειραγωγικός. Μία τέτοια προσέγγιση δεν εκφράζει μόνο μία σύγχρονη μορφή αντίληψης της ηγεσίας, αλλά, κυρίως, αποτελεί έκφραση της εμπιστοσύνης και της αποδοχής μας προς τους νέους ανθρώπους, από τους οποίους προσδοκούμε πολλά.

ΣΤ. ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΕΙΣΗΓΗΤΕΣ: ΕΛΕΝΑ ΠΑΝΑΡΙΤΗ – ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΑΡΑΟΓΛΟΥ

Ι. Εισαγωγή

Στη σημερινή δύσκολη οικονομική συγκυρία είναι απαραίτητη η χάραξη μίας σύγχρονης, στοχευμένης και συντονισμένης πολιτικής για τον Απόδημο Ελληνισμό, που θα αξιοποιεί και θα αναδεικνύει το σύνολο των δημιουργικών δυνάμεων του Ελληνισμού, εντός και εκτός Ελλάδας, με *όραμα,* με *στρατηγική*, με *σταθερές*

δομές και με *ορατά* και *μετρήσιμα αποτελέσματα*. Είναι γεγονός ότι σήμερα η χώρα μας περνάει μία μεγάλη οικονομική κρίση, ίσως την μεγαλύτερη μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο, η οποία καθιστά επιτακτική τόσο την ανάγκη ανανέωσης του παραγωγικού και επενδυτικού συστήματός της, όσο και την ανάγκη ανανέωσης των σχέσεών μας με τον Απόδημο Ελληνισμό με πιο αποτελεσματικά και ουσιαστικά μέσα.

II. Επενδύσεις

Είναι σημαντικό να δοθεί *όραμα συμμετοχής* στους Ομογενείς, που διαπρέπουν στις χώρες υποδοχής τους και διεθνώς, ούτως ώστε να μπορέσουν να διαδραματίσουν πρωταγωνιστικό ρόλο στην αλλαγή της Ελλάδας, με σκοπό την ανανέωση τόσο της παραγωγικής και τεχνολογικής μας βάσης, όσο και της υφιστάμενης τεχνογνωσίας. Προς αυτή την κατεύθυνση, απαραίτητη προϋπόθεση είναι η *παροχή κινήτρων* και μία στοχευμένη *οικονομική διπλωματία* για την ενίσχυση της επιχειρηματικής δραστηριότητάς των Ομογενών στην Ελλάδα.

Σήμερα, στο πλαίσιο της παρούσας μεταρρυθμιστικής περιόδου, στοχεύουμε στον εναγκαλισμό των Ελλήνων του Εξωτερικού και στην προώθηση σχέσεων συνεργασίας με εκείνους της Ελλάδας, με σκοπό την καινοτομία, την έρευνα, τις επενδύσεις και την παραγωγή κέρδους ως μέσο στήριξης της ανάπτυξης και της εξόδου μας από την οικονομική κρίση, στην οποία έχουμε εισέλθει. Πολλοί Έλληνες διαπρέπουν στον ακαδημαϊκό χώρο, καθώς επίσης, πολλοί άλλοι ανήκουν στους οικονομικά επιφανέστερους του κόσμου με επιθυμία να επενδύσουν στη χώρα μας. Συνεπώς, πρέπει να υπάρξει ενθάρρυνση προς όλες τις κατευθύνσεις για να προσελκύσουμε τους μεγάλους αυτούς Έλληνες να *επενδύσουν* στην πατρίδα μας.

Για αυτό τον σκοπό υπάρχει άμεση ανάγκη δημιουργίας ενός *ασφαλούς, σταθερού και νομικά κατοχυρωμένου επενδυτικού* περιβάλλοντος, όπου η *απλοποίηση του φορολογικού καθεστώτος* παίζει πρωταρχικό ρόλο.

Σε ό,τι αφορά τις επενδύσεις, έχει γίνει μία *σειρά από επαφές* με *επιφανείς Έλληνες* για τη διερεύνηση των κατάλληλων δράσεων στους κατάλληλους τομείς για να επενδύσουν τα κεφάλαιά τους. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τον Υπουργό Πολιτισμού και Τουρισμού, κ. Παύλο Γερουλάνο, κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης της Επιτροπής Ελληνισμού της Διασποράς, στις 25 Μαΐου 2011, αναμένεται προς ψήφιση ένα «fast track» τουρισμού για να δοθούν άδειες λειτουργίας σε ξενοδοχειακές μονάδες, οι οποίες βρίσκονται σε εκκρεμότητα. Από όλες τις αιτήσεις για επενδύσεις που βρίσκονται στο «*Invest in Greece*», περίπου, *το 60% αυτών, σχετίζονται με τον τουρισμό*, αλλά κωλύονται σε μια *δαιδαλώδη διαδικασία* αδειοδότησης, για την οποία γίνεται προσπάθεια απλοποίησης.

III. Επαναπατρισμός έμψυχου επιστημονικού δυναμικού

Ένα από τα βασικά προβλήματα της χώρας μας είναι η *διαρροή νέων ικανών επιστημόνων προς το εξωτερικό.* Πλήθος επιστημόνων ελληνικής καταγωγής *διαπρέπουν* εκτός των ελληνικών συνόρων και η επιστροφή τους στην πατρίδα δεν προβάλλει ως ελκυστική επιλογή. Ως εκ τούτου, πρέπει να δημιουργηθούν οι συνθήκες για τον επαναπατρισμό των Ελλήνων του Εξωτερικού ή και για την ουσιαστική συνεργασία ανταλλαγής τεχνογνωσίας με αντίστοιχους Έλληνες επιστήμονες που ζουν στην Ελλάδα, ώστε να μπορέσουν με τις γνώσεις και τις ικανότητές τους να προσφέρουν τα μέγιστα στην αναγέννηση και την ανάπτυξη της χώρας μας.

Σε αυτό το πλαίσιο, ένα σημαντικό βήμα θα αποτελούσε η *δημιουργία μιας νομικής βάσης, που θα προσφέρει κίνητρα επαναπατρισμού και κατοχύρωση της πνευματικής περιουσίας,* που έχουν ήδη αναπτύξει οι Ομογενείς ή που θα προσφέρουν. Πρόκειται για μία πρωτοβουλία που ήδη έχει λειτουργήσει σε άλλες χώρες. Τα κίνητρα μπορούν να είναι *φορολογικές ελαφρύνσεις και κοινωνικές παροχές* σε Έλληνες επιστήμονες Ομογενείς, που επιλέγουν να επαναπατριστούν για να εργαστούν στην Ελλάδα, να αναπτύξουν επαγγελματική δραστηριότητα στη χώρα μας και να μεταφέρουν εδώ την μόνιμη κατοικία τους ή ακόμη και να εργαστούν σε συγκεκριμένους τομείς με Έλληνες του εσωτερικού από τις χώρες υποδοχής τους.

IV. Οι Ομογενείς «Πρέσβεις» της Ελλάδος στο Εξωτερικό

Με βάση το προταθέν πλαίσιο αναφοράς και λαμβάνοντας υπόψη τον στρατηγικό ρόλο του ανθρώπινου δυναμικού της Ελλάδας, ως πρωταρχικού παράγοντα υλοποίησης των στρατηγικών στόχων της χώρας, προτείνουμε τη δημιουργία μιας πλατφόρμας συνεργασίας, δικτύωσης, δημιουργίας και καινοτομίας με τους Έλληνες της Διασποράς. Η μισή καρδιά του Ελληνισμού χτυπάει εκτός των γεωγραφικών εθνικών συνόρων. Οφείλουμε να χτίσουμε ένα ενεργό, αληθές και διαρκές δίκτυο Ελλήνων, που θα γίνουν οι «Πρέσβεις» της Ελλάδος στην ανύψωση της πατρίδας μας στο διεθνές στερέωμα.

Το *όραμα* αυτό θα μπορούσε να αποτυπωθεί ως *«η δημιουργία και η διατήρηση ενός αξιακού οργανωσιακού δικτύου, μέσω της ανακάλυψης, προβολής και βοήθειας των Ελλήνων ταλαντούχων πολιτών, ανεξάρτητα από την ηλικία και τη χώρα διαμονής τους, παρέχοντάς τους την ευκαιρία και τις προϋποθέσεις να εφαρμόσουν τις ιδέες τους, επενδύοντας στο προσωπικό και το κοινό εθνικό συμφέρον».*

V. Τουρισμός ως ενίσχυση της οικονομίας

Ο Απόδημος Ελληνισμός θα μπορέσει να βοηθήσει στον τουρισμό της χώρας μας, καθώς είναι γεγονός ότι ένας από τους δύο πυλώνες, το στήριγμα, δηλαδή, της οικονομίας μας, διαχρονικά και όχι μόνο σήμερα, είναι ο τουρισμός. Προς αυτή την κατεύθυνση, χρειάζεται να ληφθούν μέτρα ώστε:

1) η Ελλάδα να καταστεί πρώτη *επιλογή τόπου διακοπών* για τους Ομογενείς και

2) να απλοποιηθεί *το σύστημα δικαιωμάτων ιδιοκτησίας με ευνοϊκότερους και ασφαλέστερους όρους, ενώ, ταυτόχρονα, να υπάρξει η κατάλληλη ενημέρωση από τους οικονομικούς αντιπροσώπους στις Πρεσβείες.*

VI. Country Branding

Με βάση τα στοιχεία της FutureBrand σε συνεργασία με το BBC World News, στην έκθεση «FutureBrand 2010 Country Brand Index», η δυναμική της επωνυμίας μιας χώρας βασίζεται σε πέντε σημαντικούς άξονες:

1) στον τουρισμό,
2) στην παράδοση και την κουλτούρα,
3) στην επιχειρηματικότητα,
4) στην ποιότητα ζωής και
5) στο σύστημα αξιολόγησης.

Στην ετήσια αυτή Έκθεση, που δημοσιοποιείται για πέμπτη συνεχή χρονιά, η Ελλάδα υποχώρησε οκτώ θέσεις, και από την 14η ανάμεσα σε 110 χώρες το 2009, βρέθηκε στην 22η θέση το 2010. Αυτή η προφανής και τρανταχτή, κατά την Έκθεση, υποχώρηση της Ελλάδας οφείλεται στην οικονομική κρίση και στα προβλήματα που προκύπτουν από την διαμορφωθείσα κατάσταση στις εργασιακές σχέσεις.

Το Country Branding σε μακρο-κλίμακα ενσωματώνει πολλά από τα άυλα στοιχεία μιας χώρας και τον τρόπο που την αντιλαμβάνονται οι άλλες χώρες και οι πολίτες τους, αλλά και οι ίδιοι οι

πολίτες της. Το κυριότερο στοιχείο, όμως, είναι το ανθρώπινο δυναμικό της χώρας, που με τις δραστηριότητες και τα ταλέντα που έχει, μπορεί να καθιερώσει και να διατηρήσει μία χώρα πολύ υψηλά στις προτιμήσεις, δημιουργώντας, για παράδειγμα, το όνομα «Ελλάδα» συνώνυμο της ποιότητας, της γνώσης, του φυσικού πλούτου και της ομορφιάς.

Μία συνετή και συνεπής πολιτική country branding, εμφορούμενη από υψηλές αξίες και ιδεώδη, θα βοηθήσει τη χώρα να μετατρέψει το αρνητικό κλίμα, στο οποίο περιδινείται το τελευταίο διάστημα.

VII. Επίλογος

Ειδικότερα, αυτές τις δύσκολες ώρες για την πατρίδα μας, η Ελλάδα θα πρέπει να μπορεί να στηριχτεί στον Ελληνισμό της Διασποράς και στην ουσιαστική βοήθεια που μπορούν οι Έλληνες, όπου γης, να προσφέρουν. Χρειάζεται, όμως, και από την πλευρά μας μία *στοχευμένη οικονομική διπλωματική προσπάθεια,* καθώς και μία *δυναμική εκστρατεία ενημέρωσης και διαφήμισης των προοπτικών, που διαμορφώνονται στην Ελλάδα, για τον επιχειρηματικό κόσμο της Διασποράς.*

Ζ. ΨΗΦΟΣ ΤΩΝ ΟΜΟΓΕΝΩΝ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ

Το ζήτημα της Ψήφου των Ομογενών δεν είναι καινούριο. Είναι ένα ζήτημα, που απασχολεί την Ελληνική Πολιτεία, αλλά, ιδιαίτερα, και την Ελληνική Ομογενειακή Κοινότητα για πολλά χρόνια. Κατά καιρούς έγιναν προσπάθειες με τελευταία αυτή της Κυβέρνησης του κ. Καραμανλή, οι οποίες, όμως, για διάφορους λόγους δεν τελεσφόρησαν και δεν έφεραν το επιθυμητό αποτέλεσμα για τους Έλληνες της Διασποράς.

Για το δικαίωμα της Ψήφου των Ομογενών εμφανίζονται, κατά την άποψη μας, σημαντικές διαφωνίες, σχετικά με το περιεχόμενο, αλλά και την ουσία της ίδιας της Ψήφου. Παρόλα αυτά, ο βασικός σκοπός και στόχος πρέπει να είναι η εκπροσώπηση και η ενσωμάτωση των Ελλήνων της Διασποράς στην ελληνική κοινωνική και πολιτική πραγματικότητα.

Συνεπώς, οφείλουμε οι όποιες δυσκολίες και διαφωνίες να ξεπεραστούν, ούτως ώστε να συνομολογήσουμε και να συμφωνήσουμε όλα τα κόμματα, με απόλυτη ειλικρίνεια, τις διαδικασίες, τις δεσμεύσεις, αλλά και τους περιορισμούς και το νομοθετικό πλαίσιο που θα καθορίσει το δικαίωμα της Ψήφου των Ομογενών, κάτι το οποίο προκύπτει ως δυνατότητα και από το Σύνταγμα της Ελλάδας (άρθρο 51, παράγραφος 4).

Για να συμβεί αυτό, το προτεινόμενο πλαίσιο είναι ανάγκη να μην υπόκειται σε μικροπολιτικές και μικροκομματικές σκοπιμότητες, όπως συνέβη στο παρελθόν, αλλά να εξασφαλίζει δύο βασικές προϋποθέσεις:

α) Το αδιάβλητο της Ψήφου των Ομογενών και

β) Την ισότιμη παρουσίαση όλων των κομμάτων, που θα διεκδικήσουν την ψήφο των Ελλήνων της Διασποράς.

Είναι ένα θέμα πολύπλοκο, το οποίο, όμως, αποτελεί πάγιο αίτημα των Ομογενών και οφείλουμε να βρούμε μία κοινή συνισταμένη, που να αφουγκραστεί τις ανάγκες, να κατανοήσει και να σεβαστεί τις απόψεις και τη γνώμη της οργανωμένης έκφρασης του Απόδημου Ελληνισμού, δηλαδή του Συμβουλίου Απόδημου Ελληνισμού (Σ.Α.Ε.), αλλά και των πρωτοβάθμιων και δευτεροβάθμιων μαζικών οργάνων των Ελλήνων της Διασποράς.

Είναι γεγονός πως αν δεν υπάρξει μία καθαρή και ουσιαστική αντιπροσώπευση των Ομογενών στην Ελληνική Βουλή από Ομογενείς Βουλευτές, οι οποίοι θα προωθούν τα αιτήματα και θα πασχίζουν για τον Ελληνισμό της Διασποράς, το Σ.Α.Ε. και οι υπόλοιποι μαζικοί φορείς της Ελληνικής Διασποράς, όσο καλά και εάν λειτουργούν, δεν θα μπορέσουν να πετύχουν εξίσου θετικά αποτελέσματα. Το Σ.Α.Ε. και οι Έλληνες Ομογενείς Βουλευτές θα μπορούσαν να λειτουργούν συμπληρωματικά. Επομένως, είναι πιο επίκαιρο από ποτέ η Ψήφος των Ελλήνων της Διασποράς να απεγκλωβιστεί από λογικές μικροκομματικές και στείρου κομματικού καιροσκοπισμού, αλλά να αντιμετωπιστεί πιο πλατιά, με γνώμονα τις ανάγκες και των Ομογενών, αλλά και της χώρας μας.

Για όλους τους παραπάνω λόγους προτείνεται μέσα από νομοθετικές και συνταγματικές ρυθμίσεις:

α) Η Ψήφος των Ομογενών να μην συνυπολογίζεται στην είσοδο ή μη κάποιου κόμματος στη Βουλή (στο όριο του 3%), λόγω της διαφοροποίησης που εκ των πραγμάτων έχει η ψήφος των Αποδήμων με την ψήφο των Ελλήνων της Επικράτειας.

β) Να δημιουργηθεί ξεχωριστή εκλογική «Περιφέρεια Εξωτερικού» αποκλειστικά για τους Απόδημους Έλληνες και να μην διαχέεται η Ψήφος των Ελλήνων της Διασποράς σε όλες τις εκλογικές περιφέρειες της Ελλάδας, εξομοιώνοντας με αυτό τον τρόπο τον κάτοικο μιας οποιασδήποτε εκλογικής περιφέρειας με τον μόνιμο κάτοικο εξωτερικού.

Η εκλογική «Περιφέρεια Εξωτερικού» να είναι χωρισμένη σε τρεις εκλογικές ζώνες – γεωγραφικά διαμερίσματα:

1) Ευρώπη,

2) Βόρειος και Νότιος Αμερική και

3) Αφρική, Ασία και Ωκεανία.

Οι Απόδημοι Έλληνες να ψηφίζουν αποκλειστικά σε αυτή και να εκλέγουν με την Ψήφο τους ένα αριθμό «Ομογενών Βουλευτών», τουλάχιστον ίσο με το 5% του συνόλου των Βουλευτών. Δηλαδή, να δοθούν το λιγότερο στον Απόδημο Ελληνισμό δεκαπέντε (15) έδρες στο Ελληνικό Κοινοβούλιο. Αυτοί οι Βουλευτές θα πρέπει υποχρεωτικά να προέρχονται από τους Απόδημους. Αυτή η επιλογή θα αυξήσει το ενδιαφέρον των Αποδήμων για την πατρίδα και την εκλογή απευθείας «δικών» τους Βουλευτών.

γ) Ως προς τη διαδικασία της ψηφοφορίας. Προτείνεται η θέσπιση επιστολικής ψήφου, χωρίς να αποκλείονται και άλλες μορφές, κυρίως γιατί δίνει τη δυνατότητα εύκολα σε όλους να ψηφίσουν, εφόσον είναι ελληνικής καταγωγής και έχουν το δικαίωμα, δηλαδή είναι εγγεγραμμένοι στα ελληνικά δημοτολόγια και στους ελληνικούς εκλογικούς καταλόγους και έχουν γραφεί με αίτησή τους σε ειδικούς εκλογικούς καταλόγους. Η κατανομή των Βουλευτών, ανάμεσα στις προτεινόμενες εκλογικές περιφέρειες, θα πρέπει να γίνει σε σχέση με τον αριθμό των εγγεγραμμένων στους αντίστοιχους εκλογικούς καταλόγους.

δ) Να θεσπιστεί ενιαίο ψηφοδέλτιο σε κάθε ζώνη, όπου σε αυτό θα υπάρχουν οι συνδυασμοί όλων των κομμάτων, που θα διεκδικούν την Ψήφο του Ελληνικού Λαού. Με αυτό τον τρόπο θα αποφευχθεί ο τεράστιος όγκος ψηφοδελτίων.

Συγχρόνως, πρέπει η Ελληνική Πολιτεία με επίσημο τρόπο, κυρίως μέσω των πρεσβειών της χώρας μας, αλλά και με απευθείας διακρατικές συμφωνίες, να εξασφαλίσει την ισότιμη προεκλογική παρουσίαση των θέσεων όλων των πολιτικών ελληνικών κομμάτων, χωρίς καμιά εξαίρεση.

Επίσης, είναι ιδιαίτερα σημαντικό και κρίσιμο να εξασφαλίζεται η εγγύηση ότι η Ψήφος των Ελλήνων Υπηκόων θα είναι ελεύθερη και μυστική και ότι για τους ψηφοφόρους δεν θα προκύψει κανένα μειονέκτημα, τόσο στην εργασία τους, όσο και στα δικαιώματά τους στη χώρα όπου διαβιούν και εργάζονται.

Συνολικά τα προβλήματα, που αντιμετωπίζουν οι Ομογενείς μας, είναι πολλά και περίπλοκα και διαφέρουν από τόπο σε τόπο. Η θέσπιση της Ψήφου των Ομογενών πρέπει να γίνει το εφαλτήριο, ώστε η εκάστοτε Ελληνική Κυβέρνηση, αλλά και όλες οι πολιτικές δυνάμεις να εγκύψουμε πάνω σε αυτά, με μια διαφορετική λογική από αυτή που μέχρι σήμερα αντιμετώπισαν οι Κυβερνήσεις μας τον Ελληνισμό της Διασποράς.

Η πολιτική για τον Ελληνισμό της Διασποράς δεν μπορεί αποσπασματικά να μείνει μόνο στο θέμα της Ψήφου. Χρειάζεται άμεσα να χαραχθούν νέες πολιτικές για την ελληνόγλωσση εκπαίδευση, την προώθηση του ελληνικού πολιτισμού και την υπεράσπιση της ελληνικής πολιτιστικής ταυτότητας, κάτι το οποίο με την περικοπή των κονδυλίων για τις αποσπάσεις δασκάλων και καθηγητών είναι πολύ δύσκολο να επιτευχθεί.

Πάγια αιτήματα και ανάγκες των Ομογενών μας, όπως η έλλειψη διακρατικών συμφωνιών της Ελλάδας με πολλές χώρες

πάνω σε ασφαλιστικά και συνταξιοδοτικά ζητήματα, δεν έχουν διευθετηθεί ακόμα. Επίσης, ζητήματα στράτευσης και παλιννόστησης απασχολούν πολλούς Απόδημους Έλληνες. Το Ελληνικό Κράτος οφείλει να υπάρξει αρωγός στη διευθέτηση όλων αυτών των ζητημάτων για τους Ομογενείς μας. Αναμφίβολα, όμως, η εκπροσώπηση των Ομογενών μας στη Βουλή θα βοηθήσει στην ανάδειξη των προβλημάτων του Απόδημου Ελληνισμού και θα διευκολύνει την επίλυση τους, ενισχύοντας τους δεσμούς της Ομογένειας με τη Μητροπολιτική Ελλάδα, με ευεργετικά για όλο τον Ελληνισμό αποτελέσματα.

VI. Τέλος, η Επιτροπή, κατά τη συνεδρίαση της 2ας Αυγούστου 2011, ενέκρινε, κατά πλειοψηφία, τις Εισηγήσεις των Μελών της, που συναπαρτίζουν την Έκθεση της Επιτροπής.

Η Έκθεση υποβάλλεται προς την Ολομέλεια της Βουλής.

Αθήνα, 30 Σεπτεμβρίου 2011

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΗΛΙΑΣ ΚΑΡΑΝΙΚΑΣ

Ο Α' ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ **Ο Β' ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ**

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΤΑΛΙΑΔΟΥΡΟΣ **ΙΩΑΝΝΗΣ ΖΙΩΓΑΣ**

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΣΠΥΡΙΔΩΝ – ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

ΧΡΥΣΗ ΑΡΑΠΟΓΛΟΥ
ΙΩΣΗΦ ΒΑΛΥΡΑΚΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΛΑΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΖΩΙΔΗΣ
ΕΥΔΟΞΙΑ (ΕΥΑ) ΚΑΪΛΗ
ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ ΚΟΥΤΜΕΡΙΔΗΣ
ΣΠΥΡΙΔΩΝΑΣ ΜΟΣΧΟΠΟΥΛΟΣ
ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΜΠΕΝΤΕΝΙΩΤΗΣ
ΕΛΕΝΗ (ΕΛΕΝΑ) ΠΑΝΑΡΙΤΗ
ΜΙΧΑΗΛ ΠΑΝΤΟΥΛΑΣ
ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΠΕΡΛΕΠΕ – ΣΗΦΟΥΝΑΚΗ
ΠΑΥΛΟΣ ΣΤΑΣΙΝΟΣ
ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΣΤΡΑΤΑΚΗΣ
ΜΑΡΙΑ - ΓΛΥΚΕΡΙΑ (ΜΑΓΙΑ) ΤΣΟΚΛΗ
ΕΛΠΙΔΑ ΤΣΟΥΡΗ
ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΚΑΡΑΟΓΛΟΥ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΡΑΣΜΑΝΗΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΑΣΑΠΙΔΗΣ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΚΟΝΤΟΣ
ΘΕΟΦΙΛΟΣ ΛΕΟΝΤΑΡΙΔΗΣ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΕΛΑΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ
ΜΙΧΑΗΛ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ
ΒΑΡΒΑΡΑ (ΒΕΡΑ) ΝΙΚΟΛΑΪΔΟΥ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΧΡΥΣΑΝΘΑΚΟΠΟΥΛΟΣ
ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΚΟΥΡΑΚΗΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΙΓ'- ΣΥΝΟΔΟΣ Β'
ΕΙΔΙΚΗ ΜΟΝΙΜΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΕΚΘΕΣΗ
ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΜΟΝΙΜΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ
ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΠΡΟΣ ΤΗ ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Α. Εισαγωγή – Αντικείμενο εργασιών Επιτροπής

Η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Προστασίας Περιβάλλοντος ιδρύθηκε, ως θεσμός, με τροποποίηση του άρθρου 43 Α' του Κανονισμού της Βουλής, που επικυρώθηκε με απόφαση της Ολομέλειας της Βουλής, κατά την συνεδρίαση της 17ης Φεβρουαρίου 2005 (ΦΕΚ 49 Α'/25.2.2005).

Κατά την Β' Τακτική Σύνοδο της ΙΓ' Περιόδου, η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Προστασίας Περιβάλλοντος συνεστήθη, με την υπ' αριθμ. 13791/9244, από 15 Οκτωβρίου 2010, απόφαση του Προέδρου της Βουλής.

Ως αντικείμενο εργασιών της Επιτροπής ορίζεται η παρακολούθηση και η αξιολόγηση της κατάστασης του περιβάλλοντος στη χώρα και των συνεπειών των διαφόρων δράσεων επ' αυτού. Η Επιτροπή συμβάλλει συμβουλευτικά στη λήψη αποφάσεων και στη χάραξη της εθνικής στρατηγικής για την προστασία του περιβάλλοντος.

Συγκεκριμένα στόχοι της Επιτροπής είναι η προστασία του αστικού και φυσικού περιβάλλοντος από ανθρωπογενείς δράσεις και φυσικές καταστροφές, η βελτίωση και ανάπλαση του αστικού περιβάλλοντος και η αποκατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος, η διατήρηση της βιολογικής ποικιλότητας της ελληνικής φύσης και των οικοσυστημάτων, η ορθολογική διαχείριση των ορυκτών πόρων, όπως επίσης και η προώθηση των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, καθώς και η ενθάρρυνση πολιτικών βιώσιμης ανάπτυξης στους τομείς της γεωργίας, του τουρισμού, της βιομηχανίας, των μεταφορών, της βιοτεχνολογίας και της ενέργειας.

Επιπλέον στην αρμοδιότητα της Επιτροπής ανήκει η έκφραση γνώμης επί της ετήσιας εθνικής έκθεσης για την κατάσταση του περιβάλλοντος και επί των λοιπών εκθέσεων που κατατίθενται στη Βουλή, επί της εθνικής στρατηγικής για τη μείωση εκπομπών των αερίων του θερμοκηπίου, επί της εθνικής στρατηγικής για τη βιώσιμη ανάπτυξη, επί της εφαρμογής των κοινοτικών οδηγιών και διεθνών συμβάσεων κ.λπ..

Για την επίτευξη του σκοπού της η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Προστασίας Περιβάλλοντος μπορεί να συνδέεται, επί θεματικής βάσης, με ανάλογες δραστηριότητες των κοινοβουλίων άλλων χωρών, διεθνών οργανισμών, κρατικών ή μη κυβερνητικών οργανώσεων, ιδρυμάτων, ερευνητικών κέντρων κ.α., καθώς επίσης να ενθαρρύνει τη διεθνή συνεργασία και έρευνα, ιδίως εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στον τομέα της προστασίας του περιβάλλοντος.

Η Επιτροπή συγκροτήθηκε από τριάντα (30) μέλη και συγκεκριμένα από τους Βουλευτές: Κωνσταντίνο Καρτάλη (Πρόεδρο), Σταύρο Καλογιάννη (Α' Αντιπρόεδρο), Ιωάννη Ζιώγα (Β' Αντιπρόεδρο), Μαυρουδή Βορίδη (Γραμματέα), Αριάδνη Αγάτσα, Ιωάννη Αμοιρίδη, Αντωνία Αντωνίου, Δημήτριο Βαρβαρίγο, Ιωάννη Βούρο, Κωνσταντίνο Γείτονα, Αθανάσιο Γικόνογλου, Βασίλειο Έξαρχο, Μαρία Θεοχάρη, Μιχαήλ Κατρίνη, Δημήτριο Λιντζέρη, Αθανασία Μερεντίτη, Αφροδίτη Παπαθανάση, Εμμανουήλ Σκουλάκης, Μαρία Σκραφνάκη, Μιχαήλ Γιαννάκη, Αθανάσιο Γιαννόπουλο, Κωνσταντίνο Μαρκόπουλο, Νικόλαο Καντερέ, Όλγα Κεφαλογιάννη, Ανδρέα Λυκουρέντζο, Κυριάκο Μητσοτάκη, Κωνσταντίνο Τασούλα, Διαμάντω Μανωλάκου, Παύλο Μαρκάκη, και Ηρώ Διώτη.

Η Βουλευτής, Αικατερίνη Φαρμάκη αντικατέστησε τον Εμμανουήλ Σκουλάκη, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 421/297, από 14 Ιανουαρίου 2011, απόφαση του Προέδρου της Βουλής και οι Βουλευτές Ανδρέας Τριανταφυλλόπουλος και Σπυρίδων Κουβέλης αντικατέστησαν τους Βουλευτές Μιχαήλ Κατρίνη και Ιωάννη Αμοιρίδη, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 6245/4143, από 1 Ιουλίου 2011, απόφαση του Προέδρου της Βουλής

Η Επιτροπή πραγματοποίησε είκοσι οκτώ (28) συνεδριάσεις, κατά τις οποίες κλήθηκαν σε ακρόαση, μέλη της Κυβέρνησης, εκπρόσωποι της Περιφερειακής και Τοπικής Αυτοδιοίκησης, υπηρεσιακοί παράγοντες, εκπρόσωποι φορέων και μη κυβερνητικών περιβαλλοντικών οργανώσεων και ειδικοί επιστήμονες. Στις συνεδριάσεις συμμετείχαν, με γόνιμο και εποικοδομητικό τρόπο, οι βουλευτές – μέλη της Επιτροπής.

Η έγκριση του σχεδίου Έκθεσης της Επιτροπής έγινε στις 28 Ιουλίου 2011. Λόγω της επιμήκυνσης της συνόδου, οι εργασίες της Επιτροπής διήρκεσαν από τις 12 Οκτωβρίου 2010 μέχρι τις 30 Σεπτεμβρίου 2011.

Τέλος, στα πλαίσια της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Προστασίας Περιβάλλοντος, λειτούργησε και η Υποεπιτροπή Υδατικών Πόρων. Το πόρισμα της Υποεπιτροπής εγκρίθηκε στη Συνεδρίαση της 23ης Ιουνίου 2011 και στη συνέχεια, στη συνεδρίαση της 28ης Ιουνίου 2011 κατετέθη στην Επιτροπή Περιβάλλοντος.

Β. Λειτουργία και προγραμματισμός έργου Επιτροπής Περιβάλλοντος

Β1. Λειτουργία της Επιτροπής

Η λειτουργία της Επιτροπής βασίσθηκε στα εξής:

1. Αξιοποίηση της θεσμικής αναβάθμισης της Επιτροπής.
2. Επιλογή και εξέταση θεμάτων που αποτελούν μείζονα περιβαλλοντικά ζητήματα της χώρας, με μέριμνα στην κατά το δυνατόν μέγιστη χωρική αναφορά.
3. Ουσιαστική και σε βάθος εξέταση των θεμάτων στο πρότυπο της λειτουργίας αντίστοιχων Επιτροπών σε ξένα Κοινοβούλια.
4. Εξωστρέφεια της Επιτροπής.
5. Παρακολούθηση του νομοθετικού έργου στο βαθμό που συναρτάται άμεσα ή έμμεσα με το περιβάλλον και την ενέργεια.
6. Ευελιξία στη θεματολογία, ώστε να παρακολουθεί την επικαιρότητα όπως αυτή διαμορφώθηκε (λ.χ. πυρηνικό ατύχημα στην Ιαπωνία).
7. Συνέργεια με τις Διαρκείς ή Ειδικές Μόνιμες Επιτροπές της Βουλής.
8. Αξιοποίηση της επιστήμης ως εργαλείου στη λήψη πολιτικών αποφάσεων.
9. Αξιοποίηση των προτάσεων των ακαδημαϊκών, ερευνητικών, επιστημονικών και άλλων φορέων στην Ελλάδα (Ν.Π.Δ.Δ., Ν.Π.Ι.Δ., Μ.Κ.Ο.).

Β2. Προγραμματισμός έργου

Η Επιτροπή επέλεξε ως κεντρικό θέμα το δίπτυχο «Περιβάλλον και Ανάπτυξη», ενώ προγραμμάτισε συνεδριάσεις της για την εξέταση της προόδου του περιφερειακού σχεδιασμού διαχείρισης απορριμμάτων, της ανασυγκρότησης του Ιστορικού Κέντρου της Αθήνας και της αντιπυρικής προετοιμασίας ενόψει της επικείμενης θερινής περιόδου.

Γ. Θεματολογία της Επιτροπής Προστασίας Περιβάλλοντος για το διάστημα 12.10.2010 – 30.9.2011

Συνεδρίαση της Τρίτης, 12 Οκτωβρίου 2010
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Πορεία υλοποίησης του κτηματολογίου και των δασικών χαρτών.
Τα μέλη της Επιτροπής ενημέρωσε ο Πρόεδρος της «ΚΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ Α.Ε.», κ. Απόστολος Αρβανίτης.

Συνεδρίαση της Τετάρτης, 20 Οκτωβρίου 2010
Θέμα ημερήσιας διάταξης: Εκλογή Προεδρείου

Συνεδρίαση της Τρίτης, 2 Νοεμβρίου 2010
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Προγραμματισμός του έργου της Επιτροπής.

Συνεδρίαση της Πέμπτης, 18 Νοεμβρίου 2010
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Πολιτικές και μέτρα που θα διασφαλίσουν την ισόρροπη προώθηση του δίπτυχου: «Περιβάλλον και Ανάπτυξη».
Τα μέλη της Επιτροπής ενημέρωσαν ο Γεώργιος Ηλιόπουλος, Β' Αντιπρόεδρος του Τ.Ε.Ε., και οι κυρίες Βιβή Μπάτσου, Πρόεδρος του Συλλόγου Ελλήνων Πολεοδόμων και Χωροτακτών (Σ.Ε.ΠΟ.Χ.) και Μάρθα Χουσιανάκου, Αντιπρόεδρος (Σ.Ε.ΠΟ.Χ.).

5. Συνεδρίαση της Τετάρτης, 24 Νοεμβρίου 2010
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Ομιλία του Αναπληρωτή Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών και Διευθυντή του Προγράμματος των Ηνωμένων Εθνών για το Περιβάλλον (UNEP), κ. Achim Steiner, με θέμα: «Προς μια Πράσινη Οικονομία: Ευκαιρίες για την ευρύτερη περιοχή της Μαύρης Θάλασσας».
Στη Συνεδρίαση παρέστει ο Υφυπουργός Εξωτερικών κ. Σπύρος Κουβέλης.
(Κοινή Συνεδρίαση της Επιτροπής Περιβάλλοντος με την Διαρκή Επιτροπή Εθνικής Άμυνας και Εξωτερικών Υποθέσεων.)

6. Συνεδρίαση της Τετάρτης, 1 Δεκεμβρίου 2010
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
«Περιβάλλον και Ανάπτυξη: Ρυθμιστικά Σχέδια Πόλεων - Διαχείριση
Ελεύθερων Χώρων».
Τα μέλη της Επιτροπής ενημέρωσε η Υπουργός Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής, κυρία Κωνσταντίνα Μπιρμπίλη.

Συνεδρίαση της Τρίτης 14 Δεκεμβρίου 2010
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
«Περιβάλλον και Ανάπτυξη: Ενεργειακά δίκτυα στην Ελλάδα και στην ευρύτερη περιοχή- Νεότερες εξελίξεις στην πολιτική της Ε.Ε. για την Ενέργεια».
Τα μέλη της Επιτροπής ενημέρωσαν *ο κ. Ιωάννης Μανιάτης, υφυπουργός Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.*

8. Συνεδρίαση της Τρίτης, 11 Ιανουαρίου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
«Περιβάλλον και Ανάπτυξη: Η πολιτική της Δ.Ε.Η. Α.Ε. για την Ενέργεια».
Τα *μέλη της Επιτροπής ενημέρωσε ο Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος της Δ.Ε.Η. Α.Ε., κ Αρθούρος Ζερβός.*
(Κοινή Συνεδρίαση με την Ειδική Μόνιμη *Επιτροπή Έρευνας και Τεχνολογίας*.)

Συνεδρίαση της Τρίτης, 25 Ιανουαρίου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
«Περιβάλλον και Ανάπτυξη».
Τα μέλη της Επιτροπής ενημέρωσαν ο κ. Νίκος Κανελλόπουλος, Πρόεδρος του Ελληνικού Οργανισμού Τουρισμού (Ε.Ο.Τ.), ο κ. Γεώργιος Χασιώτης, Εκπρόσωπος της WWF Ελλάς και η κυρία Μαλαμώ Κορμπέτη, Εκπρόσωπος της Ελληνικής Ορνιθολογικής Εταιρίας.

Συνεδρίαση της Τρίτης, 15 Φεβρουαρίου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
«Περιβάλλον και Ανάπτυξη».
Τα μέλη της Επιτροπής ενημέρωσαν ο καθηγητής κ .Ιωάννης Στουρνάρας, Γενικός Διευθυντής του Ιδρύματος Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (Ι.Ο.Β.Ε.), ο κ. Ευθύμιος Βιδάλης, Αντιπρό-

εδρος του Δ.Σ. του Συνδέσμου Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (Σ.Ε.Β.) και Πρόεδρος του Συμβουλίου του Σ.Ε.Β. για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη και ο κ. Γεώργιος Κοτρωνιάς, Δήμαρχος Λαμιέων και Πρόεδρος της Επιτροπής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδος (Κ.Ε.Δ.Κ.Ε.).

Συνεδρίαση της Τρίτης, 22 Φεβρουαρίου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
«Περιβάλλον και Ανάπτυξη».
Τα μέλη της Επιτροπής ενημέρωσαν οι κ.κ. Γιάννης Σγουρός, Περιφερειάρχης Αττικής, Πρόεδρος Περιφερειαρχών Ελλάδας και Χρήστος Πολυζωγόπουλος, Πρόεδρος της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής της Ελλάδος (Ο.Κ.Ε.).

Συνεδρίαση της Τρίτης, 8 Μαρτίου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
«Περιβάλλον και Ανάπτυξη».
Τα μέλη της Επιτροπής ενημέρωσε ο κ. Ηλίας Λιακόπουλος, Γενικός Γραμματέας Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής, σχετικά με τα περιβαλλοντικά και αναπτυξιακά ζητήματα της Αττικής.

Συνεδρίαση της Τρίτης, 15 Μαρτίου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
«Περιβάλλον και Ανάπτυξη».
Τα μέλη της Επιτροπής ενημέρωσε ο κ. Γεώργιος Καμίνης, Δήμαρχος Αθηναίων, σχετικά με τα περιβαλλοντικά και αναπτυξιακά ζητήματα του Ιστορικού Κέντρου της Αθήνας.

Συνεδρίαση της Τετάρτης, 23 Μαρτίου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
«Σταθμοί Πυρηνικής Ενέργειας: Μέλλον ή παρελθόν;»
Τα μέλη της Επιτροπής ενημέρωσαν οι κ.κ. Χρήστος Χουσιάδας, Πρόεδρος του Δ.Σ. της Ελληνικής Επιτροπής Ατομικής Ενέργειας (Ε.Ε.Α.Ε.), Νικόλαος Κανελλόπουλος, Διευθυντής του Εθνικού Κέντρου 'Ερευνας Φυσικών Επιστημών (Ε.Κ.Ε.Φ.Ε.) «ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ», Ιωάννης Παπάζογλου, Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου και Διευθυντής του Ινστιτούτου Πυρηνικής Τεχνολογίας και Ακτινοπροστασίας του Ε.Κ.Ε.Φ.Ε. "Δ", και Ανδρέας Οικονομόπουλος, Ερευνητής του Ινστιτούτου Πυρηνικής Τεχνολογίας και Ακτινοπροστασίας και Ε.Κ.Ε.Φ.Ε. "Δ".
(Κοινή Συνεδρίαση με την Ειδική Μόνιμη *Επιτροπή Έρευνας και Τεχνολογίας*.)

Συνεδρίαση της Τρίτης, 4 Απριλίου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
«Περιβάλλον και Ανάπτυξη».
Τα μέλη της Επιτροπής ενημέρωσαν *η κυρία Στυλιανή Μενδώνη, Γενική Γραμματέας του Υπουργείου Πολιτισμού και Τουρισμού και ο κ. Σταύρος Μπένος, Πρόεδρος του Σωματείου «Διάζωμα» (ανάδειξη αρχαίων θεάτρων).*

Συνεδρίαση της Τρίτης , 12 Απριλίου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
«Περιβάλλον και Ανάπτυξη».
Τα μέλη της Επιτροπής ενημέρωσαν ο Υπουργός Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, κ Μιχαήλ Χρυσοχοΐδης και ο Αναπληρωτής Υπουργός Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, κ. Σωκράτης Ξυνίδης.

Συνεδρίαση της Πέμπτης, 7 Απριλίου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Ομιλία- Συζήτηση του Επιτρόπου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αρμοδίου για θέματα Περιβάλλοντος, κ Jazez Potocnik.
(Κοινή Συνεδρίαση με την Διαρκή Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου και με την Ειδική Διαρκή Επιτροπή Ευρωπαϊκών Υποθέσεων.)

Συνεδρίαση της Τρίτης, 10 Μαΐου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
«Αντιπυρική Προστασία: Έναρξη αντιπυρικής περιόδου. Προγραμματισμός, σχεδιασμός και ειδικότερα μέτρα».
Τα μέλη της Επιτροπής ενημέρωσαν ο Υπουργός Προστασίας του Πολίτη, κ. Χρήστος Παπουτσής, ο Υφυπουργός Προστασίας του Πολίτη, κ. Εμμανουήλ Όθωνας και ο Γενικός Γραμματέας Πολιτικής Προστασίας, κ. Γεώργιος Γκούφας.

Συνεδρίαση της Πέμπτης, 12 Μαΐου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Ομιλία της Επιτρόπου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αρμόδιας για τη Δράση για το κλίμα, κυρίας Connie Hedegaard και ανταλλαγή απόψεων για το θέμα: «Μετάβαση σε μια οικονομία χαμηλών εκπομπών άνθρακα μέχρι το 2050: Οδικός χάρτης».
(Κοινή Συνεδρίαση με την Ειδική Διαρκή Επιτροπή Ευρωπαϊκών Υποθέσεων.)

Συνεδρίαση της Τετάρτης, 25 Μαΐου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Παρουσίαση της πενταετούς Έκθεσης του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Περιβάλλοντος «Κατάσταση του Περιβάλλοντος στην Ευρώπη-Προκλήσεις και προοπτικές για την Ευρώπη και την Ελλάδα».
Τα μέλη της Επιτροπής ενημέρωσαν ο Ειδικός Γραμματέας Υδάτων του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, κ. Ανδρέας Ανδρεαδάκης και η Πρόεδρος του Εθνικού Κέντρου Περιβάλλοντος και Αειφόρου Ανάπτυξης, κυρία Χριστίνα Θεοχάρη.

Συνεδρίαση της Πέμπτης, 16 Ιουνίου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
«Παρουσίαση του Σχεδίου αξιοποίησης του πρώην αεροδρομίου του Ελληνικού».
Τα μέλη της Επιτροπής ενημέρωσαν ο κύριος Χαράλαμπος Παμπούκης, Υπουργός Επικρατείας και ο κύριος Σπύρος Πολάλης, Πρόεδρος της «Ελληνικό Α.Ε.».

Συνεδρίαση της Τετάρτης, 28 Ιουνίου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Συζήτηση και έγκριση του σχεδίου Έκθεσης της Επιτροπής

Συνεδρίαση της Πέμπτης, 7 Ιουλίου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Παρουσίαση της Έκθεσης της Επιτροπής Μελέτης Επιπτώσεων Κλιματικής Αλλαγής «Οι περιβαλλοντικές, οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής στην Ελλάδα».
Τα μέλη της Επιτροπής ενημέρωσε ο ακαδημαϊκός και συντονιστής των εργασιών της Επιτροπής Μελέτης Επιπτώσεων Κλιματικής Αλλαγής, κ Χρήστος Ζερεφός.

Συνεδρίαση της Τετάρτης, 27 Ιουλίου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Πολεοδομικές και Χωροταξικές Προτεραιότητες του Υπουργείου.
Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής
Τα μέλη της Επιτροπής ενημέρωσε ο Υπουργός Περιβάλλοντος,
Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, κ. Γιώργος Παπακωνσταντίνου.

Συνεδρίαση της Πέμπτης, 4 Αυγούστου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
«Παρουσίαση της κατάστασης του Περιβάλλοντος – Ατμοσφαιρική
Ρύπανση – Ηχορύπανση.»
Τα μέλη της Επιτροπής ενημέρωσε ο Διευθυντής του Ινστιτούτου
Ερευνών Περιβάλλοντος του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών,
κ. Μιχάλης Πετράκης.

26. Συνεδρίαση της Τετάρτης, 31 Αυγούστου 2011
Θέματα ημερήσιας διάταξης:
Αντιμετώπιση του προβλήματος των νοσοκομειακών απόβλη-

των.

Περιβαλλοντική κατάσταση του Θριάσιου Πεδίου.

Τα μέλη της Επιτροπής ενημέρωσε η κυρία Μαργαρίτα Καραβασίλη, Ειδική Γραμματέας Επιθεώρησης Περιβάλλοντος και Ενέργειας του Υπουργείου Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

Συνεδρίαση της Τετάρτης, 14 Σεπτεμβρίου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Παρουσίαση του Νέου Ρυθμιστικού Σχεδίου Αθήνας –Αττικής 2021.

Τα μέλη της Επιτροπής ενημέρωσαν ο Πρόεδρος του Οργανισμού

Ρυθμιστικού Σχεδίου και Προστασίας Περιβάλλοντος Αθήνας, Κ. Γιάννης Πολύζος και ο Πρόεδρος του Τεχνικού Επιμελητηρίου Ελλάδος (Τ.Ε.Ε.), κ Χρήστος Σπίρτζης.

Συνεδρίαση της Πέμπτης, 22 Σεπτεμβρίου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:

«Πετρελαιοκίνηση αυτοκινήτων σε Αθήνα και Θεσσαλονίκη»

Τα μέλη της Επιτροπής ενημέρωσαν ο Υπουργός Περιβάλλοντος,

Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, κ. Γεώργιος Παπακωνσταντίνου.

Δ. Συνολική αποτίμηση εργασιών Επιτροπής Περιβάλλοντος – αξιολόγηση και προτάσεις

Δ1. Υλοποίηση προγραμματισμού

Η Επιτροπή τήρησε τον προγραμματισμό που είχε καταρτίσει με την έναρξη λειτουργίας της. Κατά τη διάρκεια των εργασιών της, απαιτήθηκε μεγαλύτερη επικέντρωση στο Θεματικό Κύκλο «**Περιβάλλον και Ανάπτυξη**», αν και έμφαση δόθηκε επίσης στην επικαιροποίηση της προόδου, σε ότι αφορά στην υλοποίηση του Περιφερειακού Σχεδιασμού για τη διαχείριση των απορριμμάτων στην Αττική και του σχεδίου ανασυγκρότησης του Ιστορικού Κέντρου της Αθήνας.

Η Επιτροπή επέδειξε την απαιτούμενη ευελιξία για την εξέταση θεμάτων που απασχόλησαν την κοινή γνώμη (λ.χ. υλοποίηση περιφερειακού σχεδιασμού για τα απορρίμματα, πυρηνικό ατύχημα στην Ιαπωνία, κ.α.).

Δ2. Ανταπόκριση φορέων

Αξίζει να επισημανθεί η υψηλή ανταπόκριση όλων των φορέων στις εργασίες της Επιτροπής, τόσο σε πολιτικό επίπεδο (Υπουργός/Υφυπουργός/Γ.Γ.) όσο και σε επίπεδο υπηρεσιακών παραγόντων με σχετική εξειδίκευση. Η ανταπόκριση αυτή ενίσχυσε σημαντικά το κύρος της Επιτροπής και επιβοήθησε τις εργασίες της.

Δ3. Εξωστρέφεια της Επιτροπής

Δ3.1 Ενημέρωση του Προέδρου της Δημοκρατίας κ. Κάρολου Παπούλια από την Επιτροπή Περιβάλλοντος της Βουλής των Ελλήνων για τη χρήση της πυρηνικής ενέργειας

Σκοπός της επίσκεψης ήταν η ενημέρωση του Προέδρου της Δημοκρατίας για τις εργασίες της Επιτροπής και ειδικότερα για τα συμπεράσματα της σε ότι αφορά στη χρήση της πυρηνικής ενέργειας.

Ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας έδειξε ιδιαίτερο ενδιαφέρον για τα Συμπεράσματα και ενθάρρυνε την παρακολούθηση της εφαρμογής των προτάσεων που περιλαμβάνονται σε αυτά.

Δ3.2 Διάχυση στοιχείων – συμπερασμάτων - προτάσεων

Η Επιτροπή εφάρμοσε ένα σύστημα διαρκούς ηλεκτρονικής ενημέρωσης των εμπλεκόμενων φορέων (Φορείς του Δημοσίου, ΜΚΟ, άλλοι φορείς) σε ότι αφορά στοιχεία που κατατίθεντο στην Επιτροπή αλλά και τις προτάσεις και τα συμπεράσματα από τις εργασίες της. Το σύστημα αυτό εφαρμόσθηκε και για τα μέσα ενημέρωσης (κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο).

Δ3.3 Ανάρτηση των Πορισμάτων των Εργασιών της Επιτροπής στο Διαδίκτυο και στην Ιστοσελίδα της Βουλής των Ελλήνων

Δ3.4 Συνεργασία με το Μεσογειακό Σχέδιο Δράσης των Ηνωμένων Εθνών

Δ3.5 Συνεργασία με το Κανάλι της Βουλής

Οι εργασίες της Επιτροπής καλύφθηκαν από το Κανάλι της Βουλής τόσο μέσα από τη μετάδοση των Συνεδριάσεων, όσο και μέσα από ειδικές εκπομπές (Ιστορικό Κέντρο, αντιπυρική προστασία).

Η Επιτροπή ευχαριστεί θερμά το προσωπικό του Καναλιού της Βουλής για την ανταπόκριση του και επισημαίνει και αναγνωρίζει το δυναμικό που προσφέρει το Κανάλι της Βουλής για την πληρέστερη ενημέρωση των πολιτών.

Δ4. Επιστημονική και διοικητική στήριξη

Η Επιτροπή είχε ιδιαίτερα ικανοποιητική διοικητική στήριξη από το προσωπικό της Βουλής και εξαιρετική συνεργασία με τη Διεύθυνση των Ειδικών Μόνιμων Επιτροπών της Βουλής. Ευχαριστεί προς τούτο τις κυρίες Αικατερίνη Πανουργιά – Σταμαδιανού και Μάρθα Καμπέρου και τα στελέχη της Διεύθυνσης, ιδιαιτέρως τον κ. Κώστα Βασιλάκη.

Αντίθετα στο θέμα της επιστημονικής στήριξης, η Επιτροπή δεν είχε την απαιτούμενη στήριξη από τη Βουλή. Το θέμα της επιστημονικής στήριξης είχε επισημανθεί και στην πρόταση της Επιτροπής προς τον Πρόεδρο της Βουλής κ. Φ. Πετσάλνικο στο πλαίσιο των εργασιών για την αναθεώρηση του Κανονισμού της Βουλής.

Ε. Εργασίες της Επιτροπής Περιβάλλοντος ανά Θεματικό Κύκλο – Διαπιστώσεις και Συμπεράσματα

Ε.1 Γενική εικόνα για την εφαρμογή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας στην Ελλάδα

Κατά τη διάρκεια των εργασιών της Επιτροπής εξετάστηκε η εφαρμογή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας στην Ελλάδα και ειδικότερα ο βαθμός ενσωμάτωσης της αντίστοιχης διεθνούς και Κοινοτικής νομοθεσίας, η ύπαρξη και λειτουργία μηχανισμών ελέγχου, η στελέχωση των αρμόδιων υπηρεσιών, ο χαρακτήρας των καταγγελλόμενων παραβάσεων, ο συντονισμός των αρμόδιων υπηρεσιών και η διάθεση επαρκούς πληροφόρησης προς το κοινό.

Γενικές διαπιστώσεις

1. Στην χώρα μας παρατηρείται το εξής παράδοξο: από τη μία καταγράφεται ελλιπής ή ελλειμματική εφαρμογή της νομοθεσίας και από την άλλη παρατηρείται νομοθετικός πληθωρισμός σχετικά με την προστασία του περιβάλλοντος. Το διφυές αυτό παράδοξο λειτουργεί ανασταλτικά ως προς την προστασία του περιβάλλοντος.

2. Σε αρκετές περιπτώσεις παρατηρείται καθυστέρηση στην ενσωμάτωση της Ευρωπαϊκής Νομοθεσίας για το Περιβάλλον στο Εθνικό Δίκαιο.

Ειδικές διαπιστώσεις

1. Η Ειδική Υπηρεσία Επιθεωρητών Περιβάλλοντος (Ε.Υ.Ε.Π.) λειτουργεί χωρίς νομική υποστήριξη και στερείται της δυνατότητας προανακριτικού έργου.

2. Οι ανθρώπινοι πόροι της Ε.Υ.Ε.Π. δεν αρκούν για να παρακολουθούνται οι περιβαλλοντικές υποθέσεις που παρουσιάζονται καθώς το υπάρχον προσωπικό είναι 36 άτομα εκ των οποίων

29 επιθεωρητές και 7 τεχνικό – διοικητικό προσωπικό.

3. Παρατηρείται σχετική αδυναμία είσπραξης των προστίμων που επιβάλλονται για διάφορες περιβαλλοντικές παραβάσεις. Κατά το έτος 2008 σε σύνολο 231 υποθέσεων επιβλήθηκαν πρόστιμα συνολικού ύψους 7,4 εκ. Ευρώ ενώ το 2009 σε σύνολο 70 υποθέσεων μόλις 1,5 εκ. Ευρώ. Σύμφωνα με έρευνα του Υ.ΠΕ.Κ.Α. υπολογίζεται ότι το 71% των προστίμων έχουν εισπραχθεί.

4. Οι πιο συνηθισμένες παραβάσεις αφορούν στην έλλειψη ή μη λειτουργία αντιρρυπαντικής τεχνολογίας αερίων εκπομπών, στην έλλειψη αδειοδότησης για διαχείριση επικινδύνων αποβλήτων, στη μη τήρηση οριακών τιμών εκροών υγρών αποβλήτων και στην πλημμελή παρακολούθηση (monitoring) εκπομπών (αερίων και υγρών αποβλήτων).

5. Σύμφωνα με την Οδηγία 2008/99/ΕΕ με την οποία το ελληνικό δίκαιο βρίσκεται υπό εναρμόνιση τυποποιούνται ως αδικήματα:

α) η απόρριψη, εκπομπή ή εισαγωγή ποσότητας υλικών ή ιοντίζουσας ακτινοβολίας στον αέρα, το έδαφος ή το νερό,
β) η συλλογή, μεταφορά, ανάκτηση ή διάθεση αποβλήτων,
γ) η αποστολή αποβλήτων,
δ) η λειτουργία μονάδας, η οποία εκτελεί επικίνδυνες δραστηριότητες ή στην οποία αποθηκεύονται ή χρησιμοποιούνται επικίνδυνες ουσίες ή παρασκευάσματα,
ε) η παραγωγή, η επεξεργασία, ο χειρισμός, η χρήση, η κατοχή, η αποθήκευση, η μεταφορά, η εισαγωγή, η εξαγωγή ή η διάθεση πυρηνικών υλικών ή άλλων επικινδύνων ραδιενεργών ουσιών,
στ) η θανάτωση, ο αφανισμός, η κατοχή ή η σύλληψη προστατευόμενων ειδών της άγριας χλωρίδας ή πανίδας,
ζ) η εμπορία με προστατευόμενα είδη άγριας πανίδας ή χλωρίδας ή μερών ή παραγώγων αυτών,
η) κάθε συμπεριφορά που προκαλεί την ουσιαστική υποβάθμιση οικολογικού ενδιαιτήματος εντός προστατευόμενης περιοχής,
θ) η παραγωγή, εισαγωγή, εξαγωγή, διάθεση στην αγορά ή η χρήση ουσιών που καταστρέφουν τη στιβάδα του όζοντος.

7. Αναφορικά με τις προβλέψεις της νομοθεσίας για αδειοδοτήσεις (Αποφάσεις Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων – Α.Ε.Π.Ο.) διαπιστώνεται ότι τα τρία επίπεδα περιβαλλοντικής αδειοδότησης: κεντρικό (Υπουργείο), περιφερειακό (Δ/νσεις ΠΕ.ΧΩ.), Νομαρχιακό, παρουσιάζουν σημαντική διαφοροποίηση της «ποιότητας» και της πληρότητας των Α.Ε.Π.Ο., αν και υπάρχει σαφής τάση βελτίωσης τα τελευταία χρόνια.

8. Στα ενθαρρυντικά σημεία της εφαρμογής της νομοθεσίας στην Ελλάδα πρέπει να αναφερθούν :
α. Η ευαισθητοποίηση – συμμετοχή της κοινωνίας των πολιτών
β. Η ευκολότερη πρόσβαση στη σχετική περιβαλλοντική πληροφορία - Διάχυση της ενημέρωσης
γ. Η ανάπτυξη τεχνολογιών παρακολούθησης (monitoring)
δ. Η ευρεία ανάπτυξη θεματικών κύκλων σπουδών σχετικών με το περιβάλλον.

9. Οι αναφορές των πολιτών σχετίζονται με αυθαίρετες παρεμβάσεις στο οικιστικό και πολιτιστικό περιβάλλον, με παραβάσεις της περιβαλλοντικής νομοθεσίας, την υποβάθμιση του φυσικού περιβάλλοντος, και τη γενικότερη υποβάθμιση της ποιότητας ζωής, στοχεύουν στον εντοπισμό της κακοδιοίκησης και της ελλιπούς προστασίας των δικαιωμάτων του πολίτη, καθώς και στην υπόδειξη των νομίμων λύσεων και στην αποκατάσταση της νομιμότητας.

Ειδικά ως προς το **οικιστικό περιβάλλον** βασικότερο αίτιο των αναφορών απετέλεσαν οι σοβαρές καθυστερήσεις στην έγκριση και εφαρμογή πολεοδομικών σχεδίων και οι μακροχρόνιες δεσμεύσεις ιδιοκτησιών για πολεοδομικούς σκοπούς.

Ε.2 Πολεοδομικός και χωροταξικός σχεδιασμός

Διαπιστώσεις

1. Ο συνήθης χρόνος ολοκλήρωσης μίας πολεοδομικής μελέτης και των πράξεων εφαρμογής της κυμαίνεται από 12 έως 18 χρόνια (!).

2. Εκκρεμούν οι εγκρίσεις 420 Γενικών Πολεοδομικών Σχεδίων, ορισμένα εκ των οποίων θα πρέπει να αναθεωρηθούν ώστε να λάβουν υπόψη τους τις πρόνοιες του Σχεδίου Καλλικράτης.

3. Από τις 2000 αναγκαίες πολεοδομικές μελέτες σε επίπεδο επικράτειας, έχουν ολοκληρωθεί – την τελευταία 20ετία – οι 950 (δηλαδή οριακά το 50%), ενώ από τις 2000 πράξεις εφαρμογής που έπρεπε να έχουν εκπονηθεί και κυρωθεί, έχει ολοκληρωθεί μόλις το 20%.

4. Οι πόλεις αγνοούν τον πολεοδομικό σχεδιασμό που συχνά θεωρείται ως η εκ των υστέρων νομιμοποίηση ιδιωτικών επιλογών και των δυναμικών της αγοράς γης.

5. Τα εγκεκριμένα σχέδια πόλεως προβλέπουν Κοινόχρηστους Χώρους (ΚΧ) που όμως δεν υλοποιούνται, είτε διότι η Τοπική Αυτοδιοίκηση δεν διαθέτει τους αναγκαίους πόρους, είτε διότι δεν αφιερώνει τους πόρους που διαθέτει και το πολιτικό της ενδιαφέρον σε τέτοιου τύπου 'επενδύσεις' που έχουν μακροχρόνια αποτελέσματα και δεν καταγράφονται στο άμεσο 'πολιτικό όφελος'.

6. Ο ιδιωτικός χώρος είναι κυρίαρχος με αποτέλεσμα ο δημόσιος χώρος να υποβαθμίζεται, ενώ απουσιάζει η αρχιτεκτονική στα δημόσια έργα.

7. Παρά τις προσπάθειες που έχουν καταβληθεί, το ισχύον πολεοδομικό πλαίσιο είναι σύνθετο και χρονοβόρο.

8. Συχνά το αστικό περιβάλλον και η προστασία του χρησιμοποιούνται ως το άλλοθι για οικονομικά μέτρα, όπως για παράδειγμα οι ημιυπαίθριοι χώροι.

9. Χρειάζεται ένας γενικευμένος διάλογος για τον νέο Γενικό Οικοδομικό Κανονισμό ο οποίος θα αξιοποιήσει τις δυνατότητες της αρχιτεκτονικής μέσα από αρχιτεκτονικούς διαγωνισμούς για όλα τα δημόσια κτίρια με δυνατότητα έκφρασης περισσότερο σύγχρονων ρευμάτων καθώς κάθε εποχή πρέπει να αποτυπώνει την παρουσία της.

Ε2.1 Ωρίμανση Ρυθμιστικών Σχεδίων

Η οριστικοποίηση των Ρυθμιστικών Σχεδίων της Αθήνας και άλλων πόλεων παρουσιάζει σημαντικές καθυστερήσεις. Ειδικότερα σε ότι αφορά στο Ρ.Σ. της Αθήνας, οι καθυστερήσεις έχουν ως αποτέλεσμα κρίσιμοι χώροι της πόλης (πρώην α/δ Ελληνικού, Ελαιώνας, Ιστορικό Κέντρο, Γουδή) να ανταγωνίζονται αντί λειτουργούν με συμπληρωματικότητα.

Επιπροσθέτως παραμένει ως κεντρική κατεύθυνση των Ρ.Σ. η ανάσχεση της επέκτασης των πόλεων. Τέτοιες πολιτικές είναι:

α) η θεσμοθέτηση των χρήσεων γης στον εξωαστικό χώρο (για να αντιμετωπιστούν οι έντονες πιέσεις οικοδόμησης και η αυθαίρετη δό ηση),
β) ο έλεγχος της εξάπλωσης μέσα από περιορισμένο αριθμό νέων οργανωμένων οικιστικών αναπτύξεων υψηλής ποιότητας και φιλικών προς το περιβάλλον,
γ) η κεντρική ή τοπική πριμοδότηση για την ανάπτυξη «ήδη χρησιμοποιημένης γης» όπου το κόστος κατεδάφισης ή απορ-

ρύπανσης είναι απαγορευτικό για την επένδυση,

δ) η μείωση των συντελεστών δόμησης σε αναθεωρήσεις Γενικών Πολεοδομικών Σχεδίων και

ε) η προώθηση αντισταθμιστικών μηχανισμών για την εξασφάλιση κοινόχρηστων χώρων από τους Δήμους, όπως π.χ τράπεζες γης ή ενεργοποίηση του αστικού αναδασμού

Ε2.2 Αποτίμηση προόδου στο θέμα του Ιστορικού Κέντρου της Αθήνας

Στο διάστημα 2.2011 έως 6.2011, η Επιτροπή διαπίστωσε σχετική ενεργοποίηση των εμπλεκόμενων φορέων για το θέμα του Ιστορικού Κέντρου της Αθήνας, κυρίως σε ότι αφορά το Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη (ενίσχυση μέτρων ασφάλειας, κατάρτιση σχεδίου μέτρων διυπουργικής εμβέλειας). Επιπροσθέτως αποτελεί ιδιαίτερα θετική εξέλιξη η ανακοίνωση του Κυβερνητικού σχεδίου ανασυγκρότησης του Ιστορικού Κέντρου της Αθήνας.

Πλην όμως οι ρυθμοί παραμένουν αργοί ενώ παραμένει ζητούμενο η αποσαφήνιση των αρμοδιοτήτων των εμπλεκόμενων φορέων αλλά και ο ενιαίος επιτελικός συντονισμός.

Τέλος εκτιμάται ότι το Σχέδιο της Κυβέρνησης θα πρέπει να συμπεριλάβει επίσης μέτρα για τη διατήρηση της ενεργού επιχειρηματικότητας στο Κέντρο της πόλης καθώς και για την ανάσχεση της περαιτέρω συγκέντρωσης μεταναστών χωρίς νόμιμα έγγραφα στην ίδια περιοχή.

Ε.3 Περιβάλλον και Ανάπτυξη

Ε3.1 Εισαγωγικές παρατηρήσεις

1. Το δίπτυχο «**Περιβάλλον και Ανάπτυξη**» απαιτεί την συνάρθρωση της οικονομικής ανάπτυξης με την περιβαλλοντική προστασία και την κοινωνική συμμετοχή. Κύρια επιδίωξη πρέπει να αποτελεί η προστασία, η αναβάθμιση και η αειφορική διαχείριση του περιβάλλοντος, ώστε να αποτελέσει το υπόβαθρο για την προστασία της δημόσιας υγείας, την άνοδο της ποιότητας ζωής των πολιτών καθώς και να συμβάλει στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της Οικονομίας

2. Επομένως η ισόρροπη σχέση μεταξύ περιβάλλοντος και ανάπτυξης αποτελεί την θεμελιώδη προϋπόθεση για την επίτευξη της βιώσιμης ανάπτυξης.

3. Η Επιτροπή διαπιστώνει ότι στην Ελλάδα το δίπτυχο αυτό είναι σχετικά ετεροβαρές και έχει την καινοτομία ότι είναι ετεροβαρές και προς τις δύο κατευθύνσεις. Δηλαδή, σε κάποιες περιπτώσεις η ανάπτυξη προκαλεί ζημία στο περιβάλλον και σε κάποιες άλλες περιπτώσεις η επίκληση της περιβαλλοντικής προστασίας περιορίζει την ανάπτυξη. Είναι σίγουρο ότι χρειάζεται μια ισόρροπη προσέγγιση του δίπτυχου αυτού για να μπορέσει και να προστατευθεί το περιβάλλον και να υπάρχει ανάπτυξη στη χώρα μας, τουλάχιστον, με βάση κάποιους συγκεκριμένους κανόνες.

4. Για το λόγο αυτό η Επιτροπή εξέτασε στον κύκλο «Περιβάλλον και Ανάπτυξη» τις προϋποθέσεις, τις προτάσεις πολιτικής και τα αναγκαία μέτρα για την ουσιαστική, ισόρροπη, υποστήριξη του δίπτυχου «Περιβάλλον και Ανάπτυξη».

5. Ειδικότερα εξετάστηκαν η εφαρμογή της περιβαλλοντικής νομοθεσίας στην Ελλάδα, ο εθνικός χωροταξικός σχεδιασμός και τα Ρυθμιστικά Σχέδια της Αθήνας και των άλλων ελληνικών πόλεων, ο περιβαλλοντικός και τεχνολογικός εκσυγχρονισμός του παραγωγικού τομέα, η διάσταση της προστασίας του περιβάλλοντος στα εθνικά αναπτυξιακά προγράμματα, η συμβολή του πολιτισμού στην αναπτυξιακή διαδικασία, το πλαίσιο περιβαλλοντικών ελέγχων και οι ανάγκες αναμόρφωσης του, ο ρόλος της τοπικής αυτοδιοίκησης και η συνέργεια με τον Καλλικράτη κ.α.

6. Για την εξέταση του δίπτυχου «Περιβάλλον και Ανάπτυξη» κλήθηκαν εκπρόσωποι των συναρμόδιων Υπουργείων (Υ.ΠΕ.Κ.Α., Υπουργείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, Υπουργείο Πολιτισμού κ.α.), και φορείς όπως η Κ.Ε.Δ.Κ.Ε., το Τ.Ε.Ε., ο Σ.Ε.Π.Ο.Χ., ο Σ.Ε.Β., η ΔΕΗ, η WWF, η Ορνιθολογική Εταιρεία κ.τ.λ. και κατέθεσαν τις απόψεις τους σε μια διαμορφούμενη ατζέντα ερωτημάτων με βασικούς πυλώνες:

α. την περιβαλλοντική πολιτική και νομοθεσία με έμφαση στις περιβαλλοντικές αδειοδοτήσεις και την περιβαλλοντική ευθύνη,

β. το χωρικό σχεδιασμό (χωροταξικό, ρυθμιστικό, πολεοδομικό, τοπικής κλίμακας),

γ. τον αναπτυξιακό σχεδιασμό με έμφαση στον παραγωγικό τομέα και τον τουρισμό,

δ. την ενεργειακή πολιτική,

ε. την τοπική αυτοδιοίκηση.

Ε.3.2 Περιβαλλοντική πολιτική και νομοθεσία

1. Η Επιτροπή θεωρεί ότι από την εξέταση της περιβαλλοντικής νομοθεσίας των χωρών της Ε.Ε., διαπιστώνεται ότι ο κορμός της περιβαλλοντικής νομοθεσίας είναι σε ποσοστό 80% κοινός, καθώς διαμορφώνεται πάνω στις κοινοτικές Οδηγίες και τους κοινοτικούς κανονισμούς. Όμως, μια επένδυση στη Δανία και τη Γερμανία προχωρά πιο γρήγορα από ό,τι αυτή που προχωρά στην Ελλάδα. Άρα, το πρόβλημα δεν εντοπίζεται στην περιβαλλοντική νομοθεσία, αλλά στα υπόλοιπα ζητήματα που συναρτώνται με τη δομή του κράτους και τη δημόσια διοίκηση, όπως η γραφειοκρατία, η πολυνομία και η έλλειψη ενός συγκροτημένου χωροταξικού σχεδίου που αντέχει στο χρόνο. Η περιβαλλοντική νομοθεσία αυτή κάθε αυτή δεν δημιουργεί κωλύματα στην αναπτυξιακή διαδικασία, εκείνο όμως το οποίο θα πρέπει άμεσα να αντιμετωπιστεί είναι η μη αποτελεσματική λειτουργία των αρμόδιων δομών που έχουν ορισθεί για την τήρηση της περιβαλλοντικής νομοθεσίας σε επίπεδο Κεντρικής, Περιφερειακής Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης και Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

2. Η Επιτροπή εκτιμά ότι το καθεστώς περιβαλλοντική αδειοδότησης αποτελεί μείζον θέμα. Για ένα έργο μεσαίας κλίμακας και άνω απαιτείται από 18 έως 32 μήνες για την έγκριση περιβαλλοντικών όρων.

3. Η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι στη διάρκεια του τρέχοντος έτους έγιναν κάποια πρώτα βήματα προώθησης του περιβαλλοντικού νομοθετικού έργου καθώς ενσωματώθηκε στο εθνικό δίκαιο μια σειρά ευρωπαϊκών Οδηγιών με ενδεικτικά πρόσφατα παραδείγματα την Οδηγία «INSPIRE» για τη γεωχωρική πληροφορία, την Κοινοτική Οδηγία για τη θαλάσσια στρατηγική, το εθνικό σχέδιο δράσης για τις ανανεώσιμες πηγές και τη μείωση της κατανάλωσης ενέργειας, ενώ προωθείται και για εναρμόνιση η νέα οδηγία- πλαίσιο για τα απόβλητα. Αναλήφθηκαν επίσης νομοθετικές πρωτοβουλίες, όπως ο νόμος για την κύρωση των δασικών χαρτών και το Πράσινο Ταμείο, για την ενεργειακή απόδοση των κτιρίων καθώς και για την προστασία της βιοποικιλότητας.

4. Η Επιτροπή εκτιμά ότι παραμένει ως σημαντική εκκρεμότητα η εναρμόνιση με την νέα ευρωπαϊκή νομοθεσία- οδηγία για την ποιότητα του αέρα.

5. Παραμένουν επίσης οι εκκρεμότητες με σοβαρό αναπτυξιακό αντίκτυπο, οι κυριότερες των οποίων αφορούν στις διαδικασίες περιβαλλοντικής αδειοδότησης και σε ορισμένα ειδικά χωροταξικά σχέδια, ιδίως για τον Τουρισμό και τη Βιομηχανία, και ρυθμιστικά σχέδια των μεγάλων πόλεων, με προφανή βαρύνουσα σημασία αυτό της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης.

6. Η Οδηγία 2004/35 και το Π.Δ. 148/2009, αποτελούν τα πρώτα βήματα στο ζήτημα της περιβαλλοντικής ευθύνης. Η

εφαρμογή της αρχής «ο ρυπαίνων πληρώνει», δεν πρέπει να αποτελέσει άλλοθι αύξησης της ρύπανσης λόγω της δυνατότητας πληρωμής. Πιο συγκεκριμένα, δεν πρέπει να χαλαρώσει η μέριμνα των επιχειρήσεων για την πρόληψη, δηλαδή την εξ' αρχής αποφυγή πρόκλησης περιβαλλοντικής ζημίας, επειδή θα έχει υπάρξει χρηματοοικονομική δυνατότητα εκ των υστέρων αποκατάστασής της.

7. Η εφαρμογή των διατάξεων των παραπάνω νομοθετημάτων για την περιβαλλοντική ευθύνη αναμένεται να δημιουργήσει στην Ελλάδα μια νέα αγορά στον κλάδο των ασφαλίσεων, αυτή της ασφάλισης έναντι κινδύνου πρόκλησης περιβαλλοντικής ζημίας. Η εμπειρία στο εξωτερικό δείχνει, ότι η αγορά αυτή χρειάζεται αυστηρή ρύθμιση και επιτήρηση, ώστε να είναι διαρκώς εξασφαλισμένη η φερεγγυότητα των εταιριών, η αποτροπή υπεκφυγών και η επάρκεια των αποζημιώσεων, οι οποίες θα πρέπει να αντιστοιχούν στο πραγματικό κόστος αποκατάστασης και όχι σε κάποιο «αντικειμενικό» και κατά κανόνα μικρότερο. Μερικά χρήσιμα συμπεράσματα μπορούν να αντληθούν από την εμπειρία των εγγυητικών επιστολών στις λατομικές εκμεταλλεύσεις.

8. Είναι απολύτως αναγκαία η κωδικοποίηση της περιβαλλοντικής νομοθεσίας, έτσι ώστε να είναι γνωστές, διαφανείς και σαφείς όλες οι υποχρεώσεις προστασίας του περιβάλλοντος. Με τον τρόπο αυτό, όχι μόνο διευκολύνονται οι περιβαλλοντικοί έλεγχοι, αλλά κυρίως εξυγιαίνεται ο ανταγωνισμός, αφού αποσαφηνίζονται οι κανόνες και το πλαίσιο προστασίας και εφαρμογής τους.

9. Είναι επίσης αναγκαία η μείωση της χρονικής διάρκειας ισχύος των αποφάσεων έγκρισης περιβαλλοντικών όρων, η οποία σήμερα είναι συνήθως δεκαετής. Με τον τρόπο αυτό, θα επιτευχθεί η συχνότερη επικαιροποίηση των περιβαλλοντικών υποχρεώσεων και η ενσωμάτωση των απαιτήσεων της διαρκώς εξελισσόμενης περιβαλλοντικής νομοθεσίας.

10. Η συμμόρφωση με τις περιβαλλοντικές υποχρεώσεις, είτε της γενικής νομοθεσίας είτε των περιβαλλοντικών όρων, δεν μπορεί να αναμένεται ότι θα επιτευχθεί αποτελεσματικά μόνο με εργαλεία καταστολής όπως είναι οι περιβαλλοντικοί έλεγχοι (και μάλιστα εκ των υστέρων, μετά την τέλεση της ζημίας). Χρειάζεται η ενίσχυση των εκούσιων προληπτικών μηχανισμών που οι φορείς έργων και δραστηριοτήτων μπορούν να εφαρμόσουν (π.χ. συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης τύπου ISO 14000 ή EMAS, πιστοποίησης περιβαλλοντικών κατασκευών κ.α.). Οι μηχανισμοί αυτοί έχουν ενσωματωμένη και κυρίαρχη την έννοια των εσωτερικών ελέγχων και επομένως, μπορούν να προλάβουν πιθανές περιβαλλοντικές ζημίες πολύ αποτελεσματικότερα από ότι μη έγκαιροι συνήθως εξωτερικοί έλεγχοι.

Ε.3.3 Χωρικός σχεδιασμός

1. Η Επιτροπή διαπιστώνει ότι ο ισχύων εθνικός χωροταξικός σχεδιασμός απαιτεί τροποποιήσεις ώστε να στηρίξει αποτελεσματικότερα το δίπτυχο «Περιβάλλον και Ανάπτυξη».

2. Η αξία αυτού του θεσμικού πλαισίου εξουδετερώνεται, αφενός από τη μη ουσιαστική σύνθεσή του με τον οικονομικό προγραμματισμό και τον προγραμματισμό των επενδύσεων, τη σχέση του χωροταξικού θεσμικού πλαισίου με το εθνικό πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων, τον προγραμματισμό για την ανάπτυξη αλλά και τα άλλα ειδικά αναπτυξιακά προγράμματα.

3. Φαινόμενα όπως η έκδηλη εσωστρέφεια της πολεοδομικής διοίκησης, ο πληθωρισμός διατάξεων και η έλλειψη συνοχής και ποιότητας της πολεοδομικής νομοθεσίας, ο στατικός χαρακτήρας και η αδυναμία των εγκεκριμένων πολεοδομικών σχεδίων να ανταποκριθούν στις συνεχώς μεταβαλλόμενες ανάγκες και δεδομένα, η υπέρμετρη βραδύτητα των σχετικών διοικητικών διαδικασιών, η αναποτελεσματικότητα των μηχανισμών εφαρμογής του πολεοδομικού σχεδιασμού, η διάχυτη ανασφάλεια δικαίου και η αδυναμία των υφισταμένων πολεοδομικών θεσμών να εγγυηθούν την προστασία της ιδιοκτησίας καθώς και την προώθηση της επιχειρηματικής δραστηριότητας αναδεικνύονται ως ορισμένες από τις πιο σημαντικές παθογένειες του ελληνικού συστήματος πολεοδομικού σχεδιασμού, που έχουν παγιωθεί την τελευταία δεκαπενταετία.

4. Με βάση τις εκτιμήσεις του Τ.Ε.Ε. (Ιανουάριος 2011) μόνο το 7,73% των Δήμων (επίπεδο καποδιστριακών) διαθέτουν Γ.Π.Σ.. Με βάση τα νέα χωρικά δεδομένα των Καλλικράτειων Δήμων επτά (7) Δήμοι σε σύνολο 325 διαθέτουν Γ.Π.Σ. – ΣΧΟΟΑΠ που καλύπτει το σύνολο της γεωγραφικής του έκτασης. Υπάρχει ένα πρόγραμμα 345 παλαιών Δήμων (ποσοστό 33,36%) που βρίσκεται σε διαδικασία εκπόνησης μελέτης Γ.Π.Σ. ή ΣΧΟΟΑΠ (φάση προκήρυξης και σταδίων Α, Β1 και Β2). Το πρόγραμμα δυστυχώς δε συντονίζεται ούτε παρακολουθείται σε κεντρικό επίπεδο.

5. Σύμφωνα με έρευνα της ΚΕΔΚΕ οι μεγαλύτερες καθυστερήσεις κατά την εκπόνηση Πολεοδομικών Μελετών και Πράξεων Εφαρμογής προκύπτουν κύρια λόγω υποβολής ενστάσεων επί του ιδιοκτησιακού ενώ το σημαντικότερο κόστος (60-65% επί του συνόλου) των Πολεοδομικών Μελετών και Πράξεων Εφαρμογής αφορά στην σύνταξη των κτηματογραφικών διαγραμμάτων και πινάκων.

6. Ο χωροταξικός και πολεοδομικός σχεδιασμό στη κρίσιμη περίοδο που διανύουμε και στην παράλληλη ανάγκη, αφενός κινητοποίησης της οικονομίας και άρα των δημοσίων και των ιδιωτικών επενδύσεων ή των συνεργασιών δημοσίου και ιδιωτικού τομέα και αφετέρου, ο επαναπροσανατολισμός ενός νέου μοντέλου ανάπτυξης προς την αειφορία είναι προϋπόθεση επιτυχίας για τη χώρα. Και αυτό γιατί ο σχεδιασμός θα διευκολύνει την επίλυση της ανταγωνιστικής σχέσης που παρατηρείται μεταξύ περιβάλλοντος και ανάπτυξης σε κάθε επίπεδο: από το εθνικό, από τη διαδικασία «Fast Track» των επενδύσεων έως τους μικρούς «Καλλικρατικούς» Δήμους, τις περιφερειακές και τοπικές επενδύσεις αλλά και τα έργα υποδομής όλης της χώρας.

7. Απαιτείται άμεση επανεξέταση του θεσμικού πλαισίου σε ότι αφορά στη σχέση χωροταξικού, πολεοδομικού σχεδιασμού και εθνικού προγραμματισμού, δηλαδή δημόσιες επενδύσεις, κοινοτικές πρωτοβουλίες ή τοπικού προγραμματισμού, επιχειρησιακά σχέδια ΟΤΑ, ολοκληρωμένα σχέδια αστικής ή αγροτικής ανάπτυξης κτ.λ..

8. Η έξοδος από την κρίση προϋποθέτει νέα ολοκληρωμένη αντιμετώπιση της ανάπτυξης. Η ανάγκη επανόδου, σε πρώτη προτεραιότητα της χωροταξίας και του σχεδιασμού, είναι επιτακτική γιατί χωρίς την χωροταξία η προστασία του περιβάλλοντος με τομεακές, τεχνολογικές προσεγγίσεις, με μέτρα άρσης επιπτώσεως θα είναι μάταιη.

9. Αναγκαία είναι η κινητοποίηση για την έγκαιρη επικαιροποίηση του περιφερειακού χωροταξικού σχεδιασμού για τις νέες αυτοδιοικητικές περιφέρειες, παράλληλα με την προσπάθεια του αναπτυξιακού σχεδιασμού τους ώστε ο ένας σχεδιασμός να βοηθήσει τον άλλον.

10. Αναγκαία είναι η κινητοποίηση για την ολοκλήρωση του πολεοδομικού σχεδιασμού, στο επίπεδο των ρυθμιστικών σχεδίων και των γενικών πολεοδομικών σχεδίων.

Ε.3.4 Αναπτυξιακός σχεδιασμός

Παραγωγικός τομέας

1.Για την Επιτροπή είναι αυτονόητο ότι η επανεκκίνηση της αναπτυξιακής διαδικασίας απαιτεί και ένα περιβάλλον φιλικό και ελκυστικό προς τις επιχειρήσεις.

2. Το γραφειοκρατικό κόστος δεν είναι ουδέτερο ως προς το μέγεθος της επιχείρησης. Για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις αποτελεί δυσανάλογο βάρος, σε βαθμό που να συνιστά ανασταλτικό παράγοντα για την άσκηση της επιχειρηματικότητας. Ο περιορισμός του γραφειοκρατικού κόστους συνιστά «σπάσιμο» της αλυσίδας που κρατά δέσμιες, το 98% των ελληνικών επιχειρήσεων.

3. Η γραφειοκρατία όπως και η προβληματική λειτουργία της αγοράς έχουν και μια απτή περιβαλλοντική διάσταση. Οι επιχειρήσεις που ρυπαίνουν και συνεχίζουν να λειτουργούν βασίζονται στην ικανότητά τους να περνάνε μέσα από τις σχισμές του συστήματος. Όταν ένα κράτος δεν έχει αναλυτικά στοιχεία για τις επιχειρήσεις που λειτουργούν, πώς μπορεί να αξιοποιήσει τους μηχανισμούς ελέγχου που διαθέτει; Αντίστοιχα, οι επιχειρήσεις που κλείνουν, λόγω της κρίσης, καταλήγουν πολλές φορές σε ρυπογόνα κουφάρια. Πέρα από την απώλεια της παραγωγικής δραστηριότητας εδώ υπάρχει και ένα σημαντικό περιβαλλοντικό κόστος. Ποιος, λοιπόν, και με τι διαδικασίες θα αναλάβει την περιβαλλοντική αποκατάσταση του οικοπέδου μιας βιομηχανίας που κλείνει;

4. Στο πλαίσιο της πρόσφατης δύσκολης δημοσιονομικής συγκυρίας ο αναπτυξιακός σχεδιασμός θα πρέπει να στραφεί πέραν των παραδοσιακών εργαλείων οικονομικής χρηματοδότησης αναπτυξιακών παρεμβάσεων όπως οι κλασικές ενισχύσεις και οι επιδοτήσεις.

5.Παρά το γεγονός ότι η αειφόρος τουριστική ανάπτυξη έχει τύχει γενικότερης πολιτικής αποδοχής σε παγκόσμιο επίπεδο, ωστόσο δεν έχει ακόμα προσδιοριστεί ο επιχειρησιακός τρόπος επίτευξής της. Ειδικότερα, στην Ελλάδα μέχρι σήμερα, σημασία δόθηκε μόνο σε ελάχιστες από τις παραμέτρους που προτείνει η Παγκόσμια Κοινότητα και η Ευρωπαϊκή Ενωση (Ε.Ε.).

6.Η εξασφάλιση ισορροπίας μεταξύ περιβάλλοντος και τουριστικής ανάπτυξης, γενικά, επιχειρείται, μέσω ευρέως θεσμικού πλαισίου με ρύθμιση σε εθνικό επίπεδο και επικέντρωση στην προστασία του πρώτου, ενώ το Σύνταγμα (αρθ. 24) αναφέρεται, επίσης, στην υποχρέωση της Πολιτείας για την προστασία του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος. Δεν παραλείπεται μνεία στην προστασία των δασών, των μνημείων, των παραδοσιακών περιοχών, σε θέματα χωροταξίας και πολεοδομίας, ζητήματα που σχετίζονται άμεσα με τον Τουρισμό στο βαθμό που οι δραστηριότητες του τομέα αφορούν στο περιβάλλον. Πέραν αυτού, υπάρχουν, ειδικές ρυθμίσεις που αναφέρονται αποκλειστικά σε τουριστικές δραστηριότητες, όπως εγκρίσεις περιβαλλοντικών όρων για ίδρυση τουριστικών εγκαταστάσεων, εγκρίσεις χωροθέτησης τουριστικών δραστηριοτήτων, συστήματα βιολογικού καθαρισμού και διάθεσης στερεών αποβλήτων, κλπ.

7. Σήμερα η τουριστική πολιτική επενδύει στην προώθηση της πράσινης ανάπτυξης στον τουρισμό, μέσα από τις δράσεις που σχεδιάζονται στα πλαίσια του Ε.Σ.Π.Α. και στον τομέα τουρισμού. Στο πλαίσιο αυτό, ο εμπλουτισμός του τουριστικού προϊόντος με την ανάπτυξη των εγκαταστάσεων ειδικής τουριστικής υποδομής και των εναλλακτικών ήπιων μορφών τουρισμού, καθώς και ο εκσυγχρονισμός των τουριστικών μονάδων με καινοτόμες παρεμβάσεις που θα βελτιώνουν την ενεργειακή και περιβαλλοντική τους απόδοση, διαδραματίζει κυρίαρχο ρόλο στην αναπτυξιακή προσπάθεια που επιχειρείται.

8. Το θεσμικό πλαίσιο του χωροταξικού σχεδιασμού επηρεάζει αναμφίβολα την τουριστική πολιτική και ειδικότερα στο μέτρο που αυτή αφορά την χωροθέτηση, ανάπτυξη, προώθηση, προβολή των τουριστικών δραστηριοτήτων. Δηλαδή, ότι σχετίζεται με τα τουριστικά καταλύματα, τις μεταφορές, την εστίαση και την αναψυχή.

Ενεργειακή πολιτική

9. Η νέα στρατηγική της Ευρωπαϊκής Ένωσης ενόψει του 2020, με τίτλο «Ενέργεια 2020» εντοπίζει πέντε βασικές προτεραιότητες:

Η πρώτη προτεραιότητα την επόμενη δεκαετία της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι η εξοικονόμηση ενέργειας. Ο ποσοτικοποιημένος στόχος είναι σε βάθος δεκαετίας να έχουμε εξοικονόμηση κατά 20% σε σχέση με το αναπτυξιακό μοντέλο που έχουμε σήμερα.

Ο δεύτερος άξονας προτεραιότητας της Ευρωπαϊκής ενεργειακής Πολιτικής, είναι η ολοκλήρωση της αγοράς ενέργειας, μέσω ανάπτυξης υποδομών. Ουσιαστικά, μέσω της ανάπτυξης αγωγών και υποδομών, κυρίως στο χώρο του Φυσικού Αερίου και δευτερευόντως στο χώρο του Πετρελαίου και ασφαλώς πάντα στο χώρο του Ηλεκτρισμού.

Η τρίτη προτεραιότητα είναι η εξασφάλιση ασφαλούς και προσιτής ενέργειας για τους καταναλωτές.

Η τέταρτη προτεραιότητα της νέας Ευρωπαϊκής ενεργειακής Πολιτικής, είναι η επίτευξη πρωτοκαθεδρίας της Ε.Ε. στην ενεργειακή τεχνολογία και καινοτομία.

Τέλος, η πέμπτη προτεραιότητα είναι η ενίσχυση της εξωτερικής διάστασης της ενεργειακής πολιτικής

10. Στην Ελλάδα το μείγμα (εγκαταστημένης) ισχύος όπως είναι σήμερα στο διασυνδεδεμένο σύστημα, αποτελείται, περίπου, από 47% λιγνίτες, 18% φυσικό αέριο, 7% πετρέλαιο και 28% υδροηλεκτρικά και ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Ο στόχος της πολιτικής για το 2020, είναι 20% λιγνίτες, 22% φυσικό αέριο και το 58% της εγκατεστημένης ισχύς να είναι από Α.Π.Ε..

Τοπική αυτοδιοίκηση

11. Η περιορισμένη ετοιμότητα της αυτοδιοίκησης για αειφορικό σχεδιασμό, η έλλειψη ρυθμιστικών σχεδίων και γενικών πολεοδομικών σχεδίων, η έλλειψη πόρων και επαρκούς τεχνικής στήριξης και η επικάλυψη αρμοδιοτήτων είναι οι παράγοντες που διαμορφώνουν την αδυναμία της αυτοδιοίκησης να ολοκληρώσει τον επιχειρηματικό της ρόλο σχεδόν σε όλες τις περιπτώσεις, όπου η αυτοδιοίκηση είναι δικαιούχος προγραμμάτων.

12. Σε σχέση με την εφαρμογή του Καλλικράτη και τη μεταφορά αρμοδιοτήτων παραμένουν σημαντικά κενά (π.χ. με την αρμοδιότητα της ΕΠΑΕ) που επηρεάζουν την ουσιαστική ενεργοποίηση της αυτοδιοίκησης στην προστασία του περιβάλλοντος.

Ε.4 Χρήση της πυρηνικής ενέργειας

Με αφορμή το πυρηνικό ατύχημα στην Ιαπωνία, η Επιτροπή Περιβάλλοντος εξέτασε, σε συνεργασία με την Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Έρευνας της Βουλής των Ελλήνων, το θέμα της χρήσης της πυρηνικής ενέργειας. Το κείμενο των Συμπερασμάτων των Επιτροπών έχει ως εξής**:**

«Τα μέλη των Επιτροπών Έρευνας και Περιβάλλοντος της Βουλής των Ελλήνων:

- εκφράζουν την ειλικρινή τους συμπαράσταση στο δοκιμαζόμενο λαό της Ιαπωνίας,

- θεωρούν θετική την προσέγγιση της Ελληνικής Κυβέρνησης ως προς τη μη χρήση της πυρηνικής ενέργειας στο ενεργειακό μείγμα της Ελλάδος,

- θεωρούν ότι το πρόσφατο πυρηνικό ατύχημα στην Ιαπωνία ανοίγει εκ νέου τη συζήτηση για τη χρήση της πυρηνικής ενέργειας και τη διαχείριση των πυρηνικών αποβλήτων καθώς διαπιστώνεται ότι απόλυτος μηδενισμός της απρόβλεπτης μεταβλητής είναι πρακτικά αδύνατος,

- τονίζουν ότι επείγει η πραγματοποίηση, υποχρεωτικών και όχι εθελοντικών, ελέγχων (τεστ αντοχής) σε όλους τους πυρηνικούς σταθμούς που λειτουργούν σε Ευρωπαϊκές χώρες, το αργότερο μέχρι το τέλος του 2011,

- θεωρούν αυτονόητο ότι όσοι πυρηνικοί σταθμοί δεν ανταποκριθούν στους ελέγχους (τεστ αντοχής), θα διακοπεί η λειτουργία τους,

- υποστηρίζουν ότι οι έλεγχοι (τεστ αντοχής) πρέπει να είναι διεθνείς και όχι εθνικοί και να τελούν υπό την αιγίδα της EURATOM,

- τονίζουν την ανάγκη αυστηροποίησης της Κοινοτικής νομοθεσίας για τη χρήση της πυρηνικής ενέργειας ώστε να περιλαμβάνονται κριτήρια όπως η σεισμική επικινδυνότητα των περιοχών όπου λειτουργούν ή πρόκειται να κατασκευασθούν πυρηνικοί σταθμοί και η ηλικία των εγκαταστάσεων,

- εκφράζουν τον ειδικότερο προβληματισμό τους τόσο ως προς τη λειτουργία πυρηνικών σταθμών σε χώρες που είναι γειτονικές προς την Ελλάδα όσο και ως προς τα σχέδια γειτονικών χωρών για την περαιτέρω ενίσχυση των πυρηνικών τους προγραμμάτων,

- εκφράζουν την ιδιαίτερη ανησυχία τους για την πολιτική πρόθεση της Τουρκίας να αναπτύξει πυρηνικό πρόγραμμα,

- υποστηρίζουν ότι στο πλαίσιο της εξωτερικής ενεργειακής πολιτικής η Ευρωπαϊκή Ένωση θα πρέπει να καταβάλλει προσπάθεια ώστε να διασφαλιστεί ότι οι γειτονικές χώρες θα προσχωρήσουν στην Κοινή Σύμβαση για την ασφάλεια διαχείρισης αναλωθέντων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων (Βιέννη, 1997),

- θεωρούν αναγκαία, δεδομένου του διασυνοριακού χαρακτήρα της πυρηνικής ενέργειας, την πλήρη εναρμόνιση των γειτονικών χωρών με τη Διεθνή Σύμβαση για τη διασυνοριακή μεταφορά ρύπανσης

- υποστηρίζουν ότι οι γείτονες χώρες μέλη της Ε.Ε. οφείλουν να εφαρμόζουν την Οδηγία 85/337 περί εκτίμησης επιπτώσεων ορισμένων δημόσιων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον, οδηγία η οποία προβλέπει ότι για την κατασκευή πυρηνικών εγκαταστάσεων πρέπει να προηγείται η εκπόνηση σχετικής έκθεσης που θα αξιολογεί τις άμεσες και έμμεσες επιπτώσεις, από την υλοποίηση τους, στο περιβάλλον συμπεριλαμβανομένων των σεισμικών κινδύνων,

- υποστηρίζουν ότι το πνεύμα της παραπάνω Οδηγίας θα πρέπει να καλύπτεται και από χώρες που διεκδικούν την ένταξη τους στην Ευρωπαϊκή Ενωση,

- αντιλαμβάνονται ότι η άμεση εγκατάλειψη της χρήσης της πυρηνικής ενέργειας από όσα Κράτη Μέλη την περιλαμβάνουν στο ενεργειακό τους μοντέλο δεν είναι εφικτή αλλά υποστηρίζουν ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει τη δυνατότητα και την υποχρέωση να διαμορφώσει και να εφαρμόσει μία μακροπρόθεσμη στρατηγική απεξάρτησης από την πυρηνική ενέργεια, με παράλληλη διοχέτευση των πόρων της σε άλλες πηγές ενέργειας με έμφαση στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας,

- υποστηρίζουν ειδικότερα ότι με πρότυπο τον Οδικό Χάρτη για τον χαμηλό άνθρακα ως το 2050, μπορεί να σχεδιαστεί ένας νέος Οδικός Χάρτης για απαλλαγμένη από πυρηνικά Ευρώπη και προτείνουν ότι ο νέος αυτός Οδικός Χάρτης θα πρέπει να αποτελεί και βασικό κριτήριο για την αξιολόγηση των αιτήσεων των χωρών για ένταξη στην Ευρωπαϊκή Ένωση,

- θεωρούν αναγκαία την ενεργοποίηση των Επιτροπών Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Περιφερειακής Ανάπτυξης των Εθνικών Κοινοβουλίων της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην κατεύθυνση του κειμένου συμπερασμάτων,

- εξουσιοδοτούν τους Προέδρους των Επιτροπών Έρευνας και Προστασίας Περιβάλλοντος να καταθέσουν το παρόν Κείμενο Συμπερασμάτων στον Πρόεδρο της Δημοκρατίας, στον Πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων, στον Πρόεδρο της Κυβέρνησης και στους Προέδρους των Κοινοβουλευτικών Ομάδων καθώς και να το κοινοποιήσουν προς τους ενδιαφερόμενους φορείς.»

(Το κείμενο Συμπερασμάτων εγκρίθηκε κατά πλειοψηφία)

ΣΤ. Τελικά συμπεράσματα – Προτάσεις

Με βάση τα παραπάνω, η Επιτροπή Περιβάλλοντος της Βουλής των Ελλήνων:

- Θεωρεί απολύτως εσφαλμένη την άποψη ότι σε περιόδους οικονομικής κρίσης η προστασία του περιβάλλοντος αποτελεί πολυτέλεια.

- Υποστηρίζει ότι όποτε μία επένδυση παρακολούθησε την περιβαλλοντική νομοθεσία, η ταχύτητα της ήταν ικανοποιητική. Όποτε όμως επιχειρήθηκαν παρεκκλίσεις από την περιβαλλοντική νομοθεσία, η επένδυση είτε επιβραδύνθηκε ή σταμάτησε.

- Διαπιστώνει ότι στην Ελλάδα το δίπτυχο «Περιβάλλον και Ανάπτυξη» είναι σχετικά ετεροβαρές και έχει την καινοτομία ότι είναι ετεροβαρές και προς τις δύο κατευθύνσεις, αν και στην πλειονότητα των περιπτώσεων σε βάρος του περιβάλλοντος. Δηλαδή, σε κάποιες περιπτώσεις η ανάπτυξη προκαλεί ζημία στο περιβάλλον και σε κάποιες άλλες περιπτώσεις η επίκληση της περιβαλλοντικής προστασίας περιορίζει την ανάπτυξη.

- Υποστηρίζει ότι για την ισόρροπη ανάπτυξη του δίπτυχου «Περιβάλλον και Ανάπτυξη» πρέπει να υπάρχει ιεράρχηση των επιπέδων προστασίας και χρήσης του φυσικού περιβάλλοντος. Απαιτείται δηλαδή ο προσδιορισμός των τμημάτων του εδάφους, των υδάτων, των ενδιαιτημάτων και της θάλασσας όπου η αξία διατήρησης τους υπερβαίνει οποιαδήποτε άλλη αξία χρήσης και απαιτεί αυστηρή προστασία, όπως επίσης και ο προσδιορισμός των τμημάτων εκείνων όπου με τις κατάλληλες βέβαια προσαρμογές είναι δυνατή η ανάπτυξη παραγωγικών δραστηριοτήτων και ταυτόχρονα η πλήρης διασφάλιση της προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος.

- Θεωρεί ότι η ύπαρξη σχεδιασμού (εθνικός χωροταξικός σχεδιασμός, ειδικά χωροταξικά) και άλλων εργαλείων (Κτηματολόγιο, Δασολόγιο ή ακόμα και Κτηματολόγιο Αρχαιολογικών χώρων), αποτελούν βασικές προϋποθέσεις για την παραγωγική συνύπαρξη της ανάπτυξης και του περιβάλλοντος.

- Θεωρεί ότι βασικοί πυλώνες της ανάπτυξης και της απασχόλησης αποτελούν τομεακές πολιτικές όπως η βιομηχανία, η ενέργεια, ο τουρισμός, η γεωργία κ.ά. Αυτές οφείλουν να ενσωματώσουν την περιβαλλοντική διάσταση μέσω της τήρησης της νομοθεσίας και επιπλέον μέσω της υιοθέτησης εργαλείων πιστοποίησης που μπορούν να λειτουργήσουν ως συγκριτικά τους πλεονεκτήματα στο πλαίσιο ενός «πράσινου» ανταγωνισμού που αναπτύσσεται σε πανευρωπαϊκό επίπεδο και όχι μόνον, π.χ τουριστικές εγκαταστάσεις με περιβαλλοντική πιστοποίηση (Eco-label), βιολογική γεωργία, βιομηχανία με πιστοποίηση στην περιβαλλοντική διαχείριση (EMAS), κ.α.

- Διαπιστώνει ότι σε αντίθεση με όλες τις άλλες κοινοτικές χώρες, στην Ελλάδα τρέχουν παράλληλα τρεις διαδικασίες: α) προγραμματισμός ανάπτυξης των επενδύσεων β) περιβαλλοντική πολιτική και έλεγχος των επιπτώσεων και γ) χωροταξικός και πολεοδομικός σχεδιασμός στο όνομα της αειφορίας. Οι διαδικασίες αυτές δεν συναντιούνται μεταξύ τους, αλλά στην ουσία αποτελούν τρεις μονολόγους με φθίνουσα ως προς τη σειρά τους ισχύ, με τις γνωστές συνέπειες, όπως γραφειοκρατία, καθυστέρηση των επενδύσεων, πολύ συχνά και ακυρώσεων, αναποτελεσματικότητα στη προστασία του περιβάλλοντος και υποβάθμιση της ποιότητας ζωής και φυσικά της ποιότητας της ανάπτυξης.

- Επισημαίνει την ανάγκη για την κωδικοποίηση της περιβαλλοντικής νομοθεσίας, προκειμένου να καταστεί αποτελεσματική η τήρησή της και εκφράζει τις έντονες επιφυλάξεις της για τις τροποποιήσεις της πολεοδομικής και χωροταξικής νομοθεσίας με την τακτική των κοινών υπουργικών αποφάσεων που ουσιαστικά παρακάμπτουν τον υπερκείμενο σχεδιασμό.

- Θεωρεί αναγκαία την αναθεώρηση της λειτουργίας των δομών αδειοδότησης για να μειωθούν οι χρόνοι αδειοδότησης όχι σε βάρος της ποιότητας, αλλά μέσω της άρσης των γραφειοκρατικών εμποδίων και του κατακερματισμού των αρμοδιοτήτων.

- Προτείνει σε ειδικές περιπτώσεις ιδιαίτερα οχλουσών δραστηριοτήτων ή δραστηριοτήτων που αναπτύσσονται σε

ευαίσθητες οικολογικά περιοχές, τη μείωση της χρονικής διάρκειας ισχύος των αποφάσεων έγκρισης περιβαλλοντικών όρων, η οποία σήμερα είναι συνήθως δεκαετής. Με τον τρόπο αυτό, θα επιτευχθεί η συχνότερη επικαιροποίηση των περιβαλλοντικών υποχρεώσεων και η ενσωμάτωση των απαιτήσεων της διαρκώς εξελισσόμενης περιβαλλοντικής νομοθεσίας.

- Προτείνει τη διατήρηση μητρώου περιβαλλοντικών παραβάσεων από σημειακές και γραμμικές πηγές με ανάρτηση τους στο διαδίκτυο.

- Προτείνει την ενίσχυση των εκούσιων προληπτικών μηχανισμών που οι φορείς έργων και δραστηριοτήτων μπορούν να εφαρμόσουν (π.χ. συστήματα περιβαλλοντικής διαχείρισης τύπου ISO 14000 ή EMAS, πιστοποίησης περιβαλλοντικών κατασκευών κ.α.).

- Θεωρεί πρώτης προτεραιότητας ζήτημα την εφαρμογή του Π.Δ. για την Περιβαλλοντική Ευθύνη.

- Προτείνει την εξέταση του μέτρου της περιβαλλοντικής ενημερότητας που θα προκύπτει αν η επιχείρηση έχει εκπληρώσει τις υποχρεώσεις που έχει αναλάβει σχετικά με: α) την έγκριση περιβαλλοντικών όρων, β) την αποπληρωμή περιβαλλοντικών προστίμων, γ) την ενσωμάτωση περιβαλλοντικών τεχνολογιών και τεχνικών.

- Προτείνει ότι επιχειρήσεις που παραβιάζουν συστηματικά την περιβαλλοντική νομοθεσία δεν θα είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση από τον αναπτυξιακό νόμο ή και θα υποχρεούνται της επιστροφής των αναπτυξιακών επιδοτήσεων. Αντιθέτως προτείνει κίνητρα για επιχειρήσεις με καλές περιβαλλοντικές επιδόσεις.

- Εκτιμά ως θετική την αλλαγή του μοντέλου αδειοδότησης της μεταποίησης στη χώρα, από τη λογική - που υπήρχε συνήθως - του «πρώτα ελέγχω» και «μετά αδειοδοτώ» αλλά και επισημαίνει την ανάγκη για συστηματικούς ελέγχους μετά τη λειτουργία των μεταποιητικών επιχειρήσεων.

- Θεωρεί θετική εξέλιξη τη δυνατότητα ενίσχυσης – μέσα από τον αναπτυξιακό νόμο - παραγωγικών επενδύσεων για την ενσωμάτωση τεχνολογιών/τεχνικών προστασίας και εξοικονόμησης ενέργειας και υδατικών πόρων και καλεί το Υπουργείο Περιφερειακής Ανάπτυξης να προτάξει ενισχύσει κατά προτεραιότητα επενδυτικές προτάσεις που περιλαμβάνουν ως στόχο την προστασία του περιβάλλοντος,

- Καλεί το Υπουργείο Οικονομικών να επεκτείνει, στα πλαίσια των διαμορφούμενων δημοσιονομικών περιθωρίων, τις ρυθμίσεις του ν. 3842/10 για φορολογικές ελαφρύνσεις σε επενδύσεις που μειώνουν το περιβαλλοντικό αποτύπωμα, και σε επενδύσεις που προστατεύουν την ποιότητα και την ποσότητα των υδατικών πόρων,

- Εκφράζει τη θετική της γνώμη για τη λειτουργία της Ειδικής Υπηρεσίας Επιθεωρητών Περιβάλλοντος και προτείνει τη μετατροπή της είτε σε ανεξάρτητη αρχή ή σε αρχή που προσομοιάζει τον τρόπο λειτουργίας του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης.

- Προτείνει την περαιτέρω ενίσχυση της Υπηρεσίας με εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό αλλά και την επέκταση των αρμοδιοτήτων της Ειδικής Υπηρεσίας ώστε να έχει τη δυνατότητα προανακριτικού έργου.

- Προτείνει την αναθεώρηση του Εθνικού Χωροταξικού Σχεδίου με ενσωματωμένη και κυρίαρχη τη διάσταση της πράσινης ανάπτυξης και της ποιοτικής παραγωγής και προσαρμοσμένο στις νέες δυνατότητες που δημιουργήθηκαν ή αναμένονται να δημιουργηθούν από μεταρρυθμιστικές τομές στο κράτος, όπως π.χ. ο ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ.

- Υποστηρίζει ότι στην κατεύθυνση αυτή θα έπρεπε α) να δοθεί μεγαλύτερο βάρος στη διευκόλυνση της χωροθέτησης των επενδύσεων στις περιπτώσεις εκείνες που δεν καλύπτονται από τα υφιστάμενα χωροταξικά πλαίσια μέσω της κατάρτισης ειδικών σχεδίων ολοκληρωμένης ανάπτυξης με τη μορφή Προεδρικών Διαταγμάτων, β) να εναρμονιστεί ο αναπτυξιακός νόμος και το χωροταξικό πλαίσιο, γ) να γίνει αυτοτελής σχεδιασμός των περιβαλλοντικών υποδομών στο χωροταξικό πλαίσιο και δ) να εναρμονιστούν τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα με τα Περιφερειακά Χωροταξικά Πλαίσια.

- Προτείνει επίσης την αναθεώρηση των ειδικών χωροταξικών πλαισίων του τουρισμού και της βιομηχανίας στρέφοντας έτσι τους παραγωγικούς αυτούς τομείς στην «πράσινη» ανάπτυξη και την βιώσιμη αξιοποίηση του περιβαλλοντικού κεφαλαίου της χώρας.

- Υποστηρίζει ότι σε σχέση με την έγκριση των ΣΧΟΑΑΠ, ΓΠΣ, και των Πολεοδομικών Μελετών τίθεται θέμα της σύντμησης του χρόνου έγκρισης από το αρμόδιο Υπουργείο (ΠΕΚΑ) καθώς και μείωσης των σταδίων και των ενδιάμεσων δομών (υπηρεσιών) που παρεμβαίνουν.

- Θεωρεί αναγκαίο το συγχρονισμό εκπόνησης Πολεοδομικών Μελετών και Πράξεων Εφαρμογής με τις Μελέτες Κτηματολογίου έτσι ώστε και πόροι να εξοικονομηθούν αλλά και να επισπευστούν οι χρόνοι εκπόνησης των επιμέρους μελετών.

- Προτείνει τη δημιουργία μιας νέας και ευέλικτης μονάδας στο Συμβούλιο της Επικρατείας που θα στελεχώνεται και με μηχανικούς και ειδικούς επιστήμονες που θα υποβοηθούν στην εκδίκαση των υποθέσεων υπό το πρίσμα της ακαδημαϊκής τους εξειδίκευσης.

- Προτείνει την αξιοποίηση των ομολόγων έργου για τη χρηματοδότηση – από το δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα – έργων άμεσου ή έμμεσου περιβαλλοντικού χαρακτήρα.

- Θεωρεί ότι ο τουρισμός δεν μπορεί να αντιμετωπίζεται μόνο τομεακά, αλλά ως μέρος ενός συνολικού εθνικού -τοπικού συστήματος συνδεόμενου με την εθνική - τοπική οικονομία και παραγωγή, την ισόρροπη λειτουργία των οικοσυστημάτων, τη διαφύλαξη φυσικών και πολιτισμικών πόρων, το σεβασμό στα τοπικά ήθη και έθιμα.

- Υποστηρίζει ότι η πολιτική της αειφόρου τουριστικής ανάπτυξης αποτελεί πρόκληση για τις τουριστικές επιχειρήσεις, οι οποίες πρέπει να προσαρμοστούν στις νέες απαιτήσεις της διεθνούς κοινότητας υιοθετώντας σειρά λειτουργικών βελτιώσεων (π.χ. εκπαίδευση - κατάρτιση, επαγγελματική νοοτροπία, συνέργειες, κομβικές δικτυώσεις, προστασία του περιβάλλοντος, πρότυπα ποιότητας).

- Θεωρεί λανθασμένη τη δημιουργία πολεοδομικών γραφείων στον ΕΟΤ για την έκδοση, ερήμην ουσιαστικά του ΥΠΕΚΑ, οικοδομικών αδειών για τουριστικές επενδύσεις.

- Υποστηρίζει ότι η πολιτική για την τουριστική κατοικία δεν θα πρέπει να οδηγεί σε αυξήσεις των όρων δόμησης στις κατά περίπτωση περιοχές αλλά και δεν θα πρέπει να δρομολογείται ερήμην του Ειδικού Χωροταξικού Σχεδίου για τον Τουρισμό και των Περιφερειακών Χωροταξικών Σχεδίων.

- Θεωρεί ότι η δρομολόγηση επενδύσεων για σύνθετα τουριστικά καταλύματα που αναπτύσσονται σε εκτάσεις μεγαλύτερες των 300 στρεμμάτων, θα πρέπει να προβλέπει την έγκριση τοπικών αναπτυξιακών σχεδίων με τη μορφή ΠΔ και επισημαίνει ότι σε αντίθετη περίπτωση ελλοχεύουν σημαντικοί

κίνδυνοι για το τοπικό περιβάλλον.

- Υποστηρίζει ότι η βελτίωση του περιβάλλοντος και η μείωση του κόστους λειτουργίας από την υιοθέτηση οικολογικών προτύπων αποτελούν σημαντικό κίνητρο για την υιοθέτηση ενός συστήματος οικολογικής λειτουργίας και πιστοποίησης.

- Θεωρεί ότι η απλούστευση των διαδικασιών, η μείωση της γραφειοκρατίας και η αναβάθμιση της εξυπηρέτησης των πολιτών και των επιχειρήσεων σε ότι αφορά τις αδειοδοτήσεις και εγκρίσεις των τουριστικών εγκαταστάσεων, μπορεί να επιτευχθεί, μεταξύ άλλων, με τη σύμπτυξη των αδειοδοτικών και εγκριτικών διαδικασιών, χωρίς αυτό να συνεπάγεται κατ' ανάγκη και μεταβολή της σημερινής διοικητικής δομής. Αυτό συμβαίνει ήδη, ως προς τη δυνατότητα ενιαίου σταδίου έγκρισης καταλληλότητας του οικοπέδου, γηπέδου και της αρχιτεκτονικής μελέτης της τουριστικής εγκατάστασης, ειδικότερα ως προς τα τουριστικά καταλύματα.

- Υποστηρίζει ότι περαιτέρω σύμπτυξη μπορεί να γίνει για τις εγκαταστάσεις ειδικής τουριστικής υποδομής ως προς τα στάδια της έγκρισης σκοπιμότητας, όπου αυτό απαιτείται ως είναι. Το στάδιο αυτό μπορεί να συγχωνευθεί με το στάδιο έγκρισης καταλληλότητας του γηπέδου.

- Θεωρεί ως 1η προτεραιότητα τη νομοθετική τακτοποίηση των τουριστικών εγκαταστάσεων (λ.χ. χιονοδρομικά κέντρα) ώστε να αποκτήσουν άδεια λειτουργίας.

- Θεωρεί ως προτεραιότητα τη μεσοπρόθεσμη – σταδιακή προφανώς - μετάβαση σε μία οικονομία χαμηλού άνθρακα και υποστηρίζει ότι η μετάβαση αυτή θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις οικονομικές και αναπτυξιακές συνθήκες όπως αυτές διαμορφώνονται,

- Εκτιμά ότι παραμένει σημαντική προτεραιότητα η εφαρμογή του προγράμματος για την εξοικονόμηση ενέργειας και για την προώθηση της ενεργειακής αποδοτικότητας των κτιρίων,

- Θεωρεί αναγκαία την εξομάλυνση του ζητήματος που έχει προκύψει σε ότι αφορά στην εγκατάσταση φωτοβολταικών συστημάτων από αγρότες,

- Θεωρεί αναγκαία τη μείωση της τιμής του βιομηχανικού ρεύματος με στόχο την τόνωση της ανταγωνιστικότητας της παραγωγής, ενώ επισημαίνει την ανάγκη περιορισμού της επιβάρυνσης των τιμολογίων ηλεκτρικού ρεύματος με το τέλος ΑΠΕ,

- Κρίνει ως ανησυχητική την εξάρτηση μεγάλων παραγωγικών φορέων - βιομηχανιών της χώρας (κυρίως της ΔΕΗ) από την υποχρέωση αγοράς (από το 2013 και μετά) δικαιωμάτων εκπομπής αερίων θερμοκηπίου,

- Θεωρεί αναγκαία τη στήριξη επενδύσεων στον τομέα των ΑΠΕ των οποίων η τεχνολογική βάση παράγεται σε κάποιο ποσοστό στη χώρα μας και επισημαίνει την ανάγκη για αυξημένη προώθηση της γεωθερμίας,

- Θεωρεί αναγκαία την προώθηση ενεργειακών επενδύσεων στην κατηγορία της βιομάζας υψηλής καθαρότητας με κίνητρα για τη συγκέντρωση γεωργικών-αγροτικών υπολειμμάτων,

- Εκφράζει την ανησυχία της για τις καθυστερήσεις σε ότι αφορά στην αναθεώρηση του Ρυθμιστικού Σχεδίου της Αθήνας αλλά και για την οριστικοποίηση των Ρ.Σ. της Θεσσαλονίκης, των Ιωαννίνων, του Βόλου, της Πάτρας, της Λάρισας και του Ηρακλείου,

- Επισημαίνει την ανάγκη επανεξέτασης της Κ.Υ.Α. για τη γη υψηλής παραγωγικότητας και εντοπίζει ως μείζονα προτεραιότητα την κατάρτιση – σε εθνική κλίμακα – χαρτών που θα αποτυπώνουν τις περιοχές που χαρακτηρίζονται ως γη υψηλής παραγωγικότητας,

- Εκφράζει την ικανοποίηση της για την κατάρτιση του Κυβερνητικού Σχεδίου για την ανασυγκρότηση του Ιστορικού Κέντρου της Αθήνας αλλά επισημαίνει ότι το Σχέδιο αυτό εμφανίζει καθυστερήσεις στην εφαρμογή του αλλά και ότι πρέπει να εμπλουτιστεί με ειδικότερα μέτρα για τη διατήρηση της ενεργού επιχειρηματικότητας στο Ι.Κ. και για την ανάσχεση της περαιτέρω συγκέντρωσης μεταναστών χωρίς νόμιμα έγγραφα σε αυτό.

- Επιμένει στην αναγκαιότητα κατάρτισης ειδικού προγράμματος μείωσης της νέας γενιάς αερίων ρύπων που εμφανίζονται στην Αθήνα, στη Θεσσαλονίκη αλλά και σε μεσαία αστικά κέντρα στην περιφέρεια με εξαιρετικά δυσμενείς επιπτώσεις για την ανθρώπινη υγεία.

- Επισημαίνει ότι η πρόοδος που καταγράφεται στο θέμα της ποιότητας του αέρα στους εσωτερικούς χώρους, είναι εξαιρετικά περιορισμένη και εκφράζει την ανησυχία της για το γεγονός ότι συνεχίζει να απουσιάζει ένα επαρκές θεσμικό πλαίσιο.

- Θεωρεί ότι το μοντέλο διαχείρισης των απορριμμάτων οφείλει να βασίζεται σε λύσεις όπως πρόληψη, επαναχρησιμοποίηση, ανακύκλωση, ανάκτηση ενέργειας και διάθεση, με το συνδυασμό των λύσεων να εξαρτάται από την περιοχή, τις διαθέσιμες ποσότητες απορριμμάτων και τη σύνθεση τους. Νέες τεχνολογίες που μπορούν να ενσωματωθούν σε αυτό το μοντέλο πρέπει να εξεταστούν χωρίς προκαταλήψεις, σε συνδυασμό με επιτυχημένες πρακτικές στο εξωτερικό και σε συνάρτηση και με το κόστος διαχείρισης ανά τόνο παραγόμενων απορριμμάτων.

- Εκτιμά ότι παραμένει ως εκκρεμότητα η αποσαφήνιση από τα συναρμόδια Υπουργεία των βασικών κατευθυντήριων γραμμών για τη διαχείριση των απορριμμάτων ώστε άμεσα οι Περιφέρειες να αποφασίσουν για το μοντέλο διαχείρισης των απορριμμάτων που ταιριάζει στις ανάγκες τους. Κοινός τόπος είναι ότι κανένα τέτοιο μοντέλο δεν πρέπει να γίνει αποδεκτό αν δεν δίνει έμφαση στην επαναχρησιμοποίηση και στην ανακύκλωση των απορριμμάτων.

- Επισημαίνει τις σοβαρές καθυστερήσεις στην υλοποίηση του Περιφερειακού Σχεδιασμού για τη διαχείριση των απορριμμάτων στην Αττική και καλεί τους αρμόδιους φορείς να επισπεύσουν κάθε σχετική διαδικασία σε συνεργασία με τις τοπικές κοινωνίες.

-Επισημαίνει ότι το ζήτημα της διαχείρισης των επικίνδυνων αποβλήτων (συμπεριλαμβανόμενων και των νοσοκομειακών) αν και παραμένει κρίσιμο, εντούτοις αντιμετωπίζεται αποσπασματικά από την Πολιτεία.

Τέλος η Επιτροπή:

Αναθέτει στον Πρόεδρό της να υποβάλει ως εισήγηση το παρόν Πόρισμα στον Πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων, με την παράκληση να διαβιβασθεί, αφού εγκριθεί, στους Προέδρους των Κοινοβουλευτικών Ομάδων και στα μέλη της Βουλής των Ελλήνων και να αναρτηθεί στο δικτυακό τόπο της Βουλής.

Αναθέτει στον Πρόεδρό της να παρουσιάσει το παρόν πόρισμα στους Υπουργούς ΠΕ.Κ.Α., Υποδομών, Περιφερειακής Ανάπτυξης, Οικονομικών, Αγροτικής Ανάπτυξης και Εσωτερικών, αλλά και να αποστείλει το Πόρισμα σε κάθε φορέα που αναπτύσσει πολιτική, επιστημονική ή κοινωνική δραστηριότητα σε θέματα φυσικού περιβάλλοντος και τοπικής ανάπτυξης.

Ζ. Η Επιτροπή, κατά τη συνεδρίαση της 28ης Ιουνίου 2011, ενέκρινε, κατά πλειοψηφία, την Εισήγηση του Προέδρου της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Προστασίας Περιβάλλοντος, κ. Κωνσταντίνου Καρτάλη.

Η Έκθεση της Επιτροπής υποβάλλεται προς την Ολομέλεια

της Βουλής.

Αθήνα, 30 Σεπτεμβρίου 2011

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΤΑΛΗΣ

Ο Α' ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ **Ο Β' ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ**

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ **ΙΩΑΝΝΗΣ ΖΙΩΓΑΣ**

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

ΑΓΑΤΣΑ ΑΡΙΑΔΝΗ
ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΑΝΤΩΝΙΑ
ΒΑΡΒΑΡΙΓΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
ΒΟΥΡΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΓΕΙΤΟΝΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΓΙΚΟΝΟΓΛΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ
ΕΞΑΡΧΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ
ΘΕΟΧΑΡΗ ΜΑΡΙΑ
ΚΟΥΒΕΛΗΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ
ΛΙΝΤΖΕΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
ΜΕΡΕΝΤΙΤΗ ΑΘΑΝΑΣΙΑ
ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΗ ΑΦΡΟΔΙΤΗ
ΣΚΡΑΦΝΑΚΗ ΜΑΡΙΑ
ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΠΟΥΛΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ
ΦΑΡΜΑΚΗ - ΓΚΕΚΗ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ
ΓΙΑΝΝΑΚΗΣ ΜΙΧΑΗΛ
ΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ
ΚΑΝΤΕΡΕΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ
ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗ ΟΛΓΑ
ΛΥΚΟΥΡΕΝΤΖΟΣ ΑΝΔΡΕΑΣ
ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ ΚΥΡΙΑΚΟΣ
ΤΑΣΟΥΛΑΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΜΑΝΩΛΑΚΟΥ ΔΙΑΜΑΝΤΩ
ΜΑΡΚΑΚΗΣ ΠΑΥΛΟΣ
ΗΡΩ ΔΙΩΤΗ

ΥΠΟΕΠΙΤΡΟΠΗ ΥΔΑΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΜΟΝΙΜΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΥΠΟΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΥΔΑΤΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΙΔΙΚΗ ΜΟΝΙΜΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Α. Εισαγωγή – Αντικείμενο εργασιών Υποεπιτροπής

Η Υποεπιτροπή Υδατικών Πόρων της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Προστασίας Περιβάλλοντος, ιδρύθηκε με την τροποποίηση του άρθρου 43 Α' του Κανονισμού της Βουλής, που επικυρώθηκε, με απόφαση της Ολομέλειας της Βουλής, κατά την συνεδρίαση της 25ης Ιουνίου 2008 (ΦΕΚ 126 Α' / 2.7.2008) και αποτελείται από το ένα τρίτο (1/3) του αριθμού των μελών της Επιτροπής.

Ως αντικείμενο εργασιών της Υποεπιτροπής Υδατικών Πόρων ορίζεται η διαρκής παρακολούθηση, αξιολόγηση και αποτύπωση της κατάστασης των υδατικών πόρων της χώρας, η διερεύνηση και εκτίμηση ζητημάτων που σχετίζονται με την επάρκειά τους και η υποβολή προτάσεων για την αποτελεσματικότερη διαχείρισή τους.

Οι προτάσεις της Υποεπιτροπής υποβάλλονται στην Επιτροπή και διαβιβάζονται από τον Πρόεδρο της Βουλής στις αρμόδιες διαρκείς Επιτροπές, στους αρμόδιους Υπουργούς και στους αρμόδιους Φορείς.

Κατά την Β' Τακτική Σύνοδο της ΙΓ' Περιόδου, η Υποεπιτροπή Υδατικών Πόρων συνεστήθη, με την υπ' αριθμ. 16027/10782 από 17 Δεκεμβρίου 2010, απόφαση του Προέδρου της Βουλής.

Η Υποεπιτροπή συγκροτήθηκε από δέκα (10) μέλη της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Προστασίας του Περιβάλλοντος. Μέλη της Υποεπιτροπής ορίσθηκαν οι Βουλευτές κ.κ.:Καρτάλης Κωνσταντίνος (Προεδρεύων), Αγάτσα Αριάδνη, Αντωνίου Αντωνία, Γικόνογλου Αθανάσιος, Θεοχάρη Μαρία, Μερεντίτη Σούλα, Καλογιάννης Σταύρος, Ζιώγας Ιωάννης, Βορίδης Μαυρουδής και Διώτη Ηρώ.

Η Υποεπιτροπή πραγματοποίησε δέκα (10) συνεδριάσεις κατά τις οποίες εκλήθησαν σε ακρόαση δημόσιοι λειτουργοί και ειδικοί επιστήμονες. Οι εργασίες της Υποεπιτροπής διήρκεσαν από τις 13 Οκτωβρίου 2010 έως τις 30 Σεπτεμβρίου 2011.

Η Υποεπιτροπή Υδατικών Πόρων εξέτασε, κατά τις εργασίες της, κυρίως, το θέμα της ποιότητας του πόσιμου νερού. Εξέτασε επίσης τη λειτουργία της ΕΥΔΑΠ και των Δημοτικών Επιχειρήσεων Υδρευσης και Αποχέτευσης καθώς και τον ρόλο του Ε.Φ.Ε.Τ.. Παράλληλα, συνεχίζοντας το έργο της από την Κοινοβουλευτική Περίοδο 2009-2010, επικαιροποίησε την κατάσταση των υδάτων στις λίμνες και στους ποταμούς της χώρας, κυρίως σε ό,τι αφορά στην εφαρμογή των αναγκαίων μέτρων προστασίας τους και εξέτασε την υδρογεωλογική λεκάνη της Κεντρικής Μακεδονίας και ειδικότερα ασχολήθηκε με το τρίπτυχο «Αξιός-Λουδίας-Αλιάκμονας». Τέλος η Υποεπιτροπή επικαιροποίησε την πρόοδο σε ό,τι αφορά στην προστασία του Πηνειού ποταμού και εξέτασε τα περιβαλλοντικά ζητήματα, που συναρτώνται με την υπό ανασύσταση λίμνη της Κάρλας.

Β. Συνεδριάσεις της Υποεπιτροπής και πρόσωπα που κλήθηκαν σε ακρόαση στο διάστημα 13 Οκτωβρίου 2010 – 30 Σεπτεμβρίου 2011

1. Συνεδρίαση της Τετάρτης, 13 Οκτωβρίου 2010
(η συνεδρίαση πραγματοποιήθηκε με τη σύνθεση της Α' Συνόδου)
Θέματα ημερήσιας διάταξης: α) Αποτελέσματα των περιβαλ-

λοντικών επιθεωρήσεων στους ποταμούς Ασωπό και Πηνειό, την περιοχή Μεσσαπίας Ευβοίας και αλλού. β) Εφαρμογή της νομοθεσίας για την Περιβαλλοντική Ευθύνη.

Τα μέλη της Υποεπιτροπής ενημέρωσε η Ειδική Γραμματέας Επιθεώρησης Περιβάλλοντος και Ενέργειας του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, κυρία Μαργαρίτα Καραβασίλη.

2. Συνεδρίαση της Τετάρτης, 12 Ιανουαρίου 2011

Θέμα ημερήσιας διάταξης: Προγραμματισμός του έργου της Υποεπιτροπής.

3. Συνεδρίαση της Τρίτης, 8 Φεβρουαρίου 2011

Θέμα ημερήσιας διάταξης: Ενημέρωση από τον κ. Γεώργιο – Ιωάννη Νυχά, Πρόεδρο του Ενιαίου Φορέα Ελέγχου Τροφίμων (Ε.Φ.Ε.Τ.), για θέματα ποιότητας πόσιμου νερού.

4. Συνεδρίαση της Τρίτης, 29 Μαρτίου 2011

Θέμα ημερήσιας διάταξης: Ποιότητα πόσιμου νερού

Την Υποεπιτροπή ενημέρωσαν ο κ. Θεμιστοκλής Λέκκας, Πρόεδρος της Εταιρείας Ύδρευσης και Αποχέτευσης Πρωτεύουσας (ΕΥΔΑΠ Α.Ε.) και ο κ. Μιχαήλ Ταμήλος, Πρόεδρος της Ένωσης Δημοτικών Επιχειρήσεων Ύδρευσης και Αποχέτευσης (Ε.Δ.Ε.Υ.Α.).

5. Συνεδρίαση της Πέμπτης, 14 Απριλίου 2011

Θέμα ημερήσιας διάταξης: Ποιότητα και ποσότητα νερών.

Την Υποεπιτροπή ενημέρωσε η κυρία Μαργαρίτα Καραβασίλη, Ειδική Γραμματέας του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

6. Συνεδρίαση της Τετάρτης, 18 Μαΐου 2011

Θέμα ημερήσιας διάταξης: Κατάσταση των Ποταμών της Ελλάδας. Η Περίπτωση του Φορέα Διαχείρισης Δέλτα Αξιού - Λουδία – Αλιάκμονα.

Την Υποεπιτροπή ενημέρωσε ο κ. Θεμιστοκλής Κουϊμτζής, Πρόεδρος του Δ.Σ. του Φορέα Διαχείρισης Δέλτα Αξιού - Λουδία – Αλιάκμονα.

7. Συνεδρίαση της Πέμπτης, 23 Ιουνίου 2011

Θέμα ημερήσιας διάταξης:

Συζήτηση και έγκριση του σχεδίου Έκθεσης της Υποεπιτροπής.

8. Συνεδρίαση της Τετάρτης, 13 Ιουλίου 2011

Θέμα ημερήσιας διάταξης: Διαχείριση Υδατικών Πόρων στις Νησιωτικές Περιοχές.

Την Υποεπιτροπή ενημέρωσαν ο κ. Ιωάννης Μαχαιρίδης, Περιφερειάρχης Νοτίου Αιγαίου, και ο κ. Διονύσιος Ασημακόπουλος, Καθηγητής ΕΜΠ, Συντονιστής της μονάδας Διαχείρισης Ενεργειακών και Περιβαλλοντικών Συστημάτων.

9. Συνεδρίαση της Τετάρτης, 24 Αυγούστου 2011

Θέμα ημερήσιας διάταξης: Διαχείριση Υδατικών Πόρων στην περιοχή της Μεσογείου: Πιέσεις, Κλιματική Αλλαγή και αναγκαία μέτρα.

Την Υποεπιτροπή ενημέρωσαν ο καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών, κ Μιχάλης Σκούλλος, Πρόεδρος της Παγκόσμιας Σύμπραξης για το Νερό (Global Water Partnership).

10. Συνεδρίαση της Τρίτης 27 Σεπτεμβρίου 2011

Θέμα ημερήσιας διάταξης: Αξιοποίηση μετεωρολογικών και υδρολογικών δεδομένων σε εθνική και τοπική κλίμακα- το παράδειγμα της οργάνωσης και λειτουργίας του δικτυακού τόπου του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών (www.meteo.gr).

Την Υποεπιτροπή ενημέρωσαν οι Ερευνητές του Ινστιτούτου Βιώσιμης Ανάπτυξης του Εθνικού Αστεροσκοπείου Αθηνών, κυρία Βασιλική Κοτρώνη και κ. Κωνσταντίνος Λαγουβάρδος.

Γ. Ποιότητα πόσιμου νερού

Στη Συνεδρίαση στις 8.2.2011 συμμετείχε ο Πρόεδρος του Ενιαίου Φορέα Ελέγχου Τροφίμων Γ. Νυχάς, ενώ στη Συνεδρίαση στις 29.3.2011 συμμετείχαν ο Πρόεδρος της ΕΥΔΑΠ Θ. Λέκκας και ο Πρόεδρος της Ενωσης Δημοτικών Επιχειρήσεων Υδρευσης και Αποχέτευσης Μιχ. Ταμήλος.

Γ1. Νομοθετικό – Διοικητικό Πλαίσιο - Αρμοδιότητες

Παρατηρείται πληθώρα επικαλυπτόμενων διατάξεων και κανονισμών που συχνά δημιουργούν προβλήματα στο ζήτημα της συνολικής διαχείρισης των υδατικών πόρων και ειδικότερα του πόσιμου νερού.

Η επικάλυψη αρμοδιοτήτων αφορά κυρίως το χαρακτηρισμό του νερού ως «τροφίμου» ή όχι και κατ επέκταση αφορά τον τρόπο διαχείρισής του.

Η πλέον σχετική νομοθεσία είναι η **Κοινή Υπουργική Απόφαση (Υ2/2600/2001 - ΦΕΚ-892 Β'/11-7-01) (Διορθ. σφαλμ. στο ΦΕΚ 1082 Β'/14-8-01): Ποιότητα του νερού ανθρώπινης κατανάλωσης", σε συμμόρφωση προς την οδηγία 98/83/ΕΚ του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 3ης Νοεμβρίου 1998)**, που αναφέρεται ως «ποιότητα νερού ανθρώπινης κατανάλωσης σε συμμόρφωση με την Οδηγία 98/83/ΕΚ». Η Οδηγία 98/83/ΕΚ αποσκοπεί στην διασφάλιση της ποιότητας του νερού, που λαμβάνουν οι καταναλωτές, τόσο ως πόσιμο νερό, όσο και ως συστατικό τροφίμων. Το πόσιμο νερό είναι το υπ' αριθμόν ένα είδος διατροφής και είναι υψίστης σημασίας για την ικανοποίηση των βασικών αναγκών του ανθρώπου.

Υπάρχει επίσης η πρόσφατη Οδηγία 2009/54/ΕΚ (**ΟΔΗΓΙΑ 2009/54/ΕΚ της 18ης Ιουνίου 2009 σχετικά με την εκμετάλλευση και τη θέση στο εμπόριο των φυσικών μεταλλικών νερών)** σχετικά με την εκμετάλλευση και τη θέση στο εμπόριο των φυσικών μεταλλικών νερών. Η εν λόγω Οδηγία αποτελεί αναδιατύπωση των επιμέρους Οδηγιών.

Σύμφωνα με τον κανονισμό 178/2002 (***Για τον καθορισμό των γενικών αρχών και απαιτήσεων της νομοθεσίας για τα τρόφιμα, για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Αρχής για την Ασφάλεια των Τροφίμων και τον καθορισμό διαδικασιών σε θέματα ασφαλείας των τροφίμων***) το νερό πρέπει να θεωρείται τρόφιμο.

Στην Ελλάδα, η αρμόδιότητα για το νερό διαχέεται: Για τα υπόγεια νερά υπεύθυνο είναι το Υ.ΠΕ.Κ.Α. Το Υ.ΠΕ.Κ.Α. με το Υπουργείο Εσωτερικών έχουν αρμοδιότητα για τα Δίκτυα ύδρευσης. Το Υπουργείο Υγείας έχει αρμοδιότητα για την υγιεινή του νερού. Ο Ε.Φ.Ε.Τ. ελέγχει το εμφιαλωμένο νερό. Τέλος αρμοδιότητες έχουν οι Αυτοδιοικητικές Αρχές, αν και με αρμοδιότητες που πρέπει να αποσαφηνιστούν μετά το νέο καθεστώς που δημιουργήθηκε με τη διοικητική μεταρρύθμιση «Καλλικράτης».

Πριν την εφαρμογή της διοικητικής μεταρρύθμισης «Καλλικράτης» λειτουργούσαν στην Ελλάδα 227 Δ.Ε.Υ.Α. οι οποίες εκπροσωπούνταν από την ένωση των Ε.Δ.Ε.Υ.Α. και εξυπηρετούσαν 4.300.000 κατοίκους. Με τον «Καλλικράτη», οι Δ.Ε.Υ.Α. μειώνονται σε 142, και συμπεριλαμβάνουν επίσης Δήμους που δεν είχαν μέχρι σήμερα Δ.Ε.Υ.Α. Ο αριθμός των πολιτών που εξυπηρετούνται από τις Δ.Ε.Υ.Α. εκτιμάται ότι ανέρχεται σε 5.125.000 κάτοικοι.

Βάσει κριτηρίων οι Δ.Ε.Υ.Α. διακρίνονται σε μικρές, μεγάλες και μεσαίες. Οι μικρές Δ.Ε.Υ.Α. στους μικρούς Δήμους δεν είχαν τη δυνατότητα να αναπτύξουν τα ανάλογα εργαστήρια και τους ανάλογους μηχανισμούς και δομές, προκειμένου να εξασφαλίσουν μια άριστη ποιότητα νερού. Οι μεσαίες και μεγάλες Δ.Ε.Υ.Α. έχουν αναπτύξει δικά τους εργαστήρια και στον τομέα του ελέγχου του νερού και στον τομέα του ελέγχου των ρύπων. Εκτιμάται ότι οι πρωτεύουσες των νομών και ορισμένες μεγάλες πόλεις πληρούν τους όρους με τους οποίους ελέγχουν την ποιότητα του νερού.

Εκτιμάται ότι με τον Καλλικράτη, οι νέες Δ.Ε.Υ.Α. θα εξυπηρετούν και τους πρώην δήμους που δεν είχαν κάνει καμία υποδομή. Ο στόχος είναι να υπάρχει σωστή ανάλυση και σωστή αξιολόγηση της ποιότητας του νερού ακόμα και στο πιο απομακρυσμένο χωριό της ελληνικής περιφέρειας.

Γ2. Ποσοτική Αποτύπωση Υδατικών Πόρων Πόσιμου Νερού

Το 90% του νερού που χρησιμοποιείται κατά μέσο όρο αντι-

στοιχεί στη γεωργία και το 10% είναι μόνο για αστική και βιομηχανική χρήση.

Παρατηρείται ανεπάρκεια νερού λόγω της χωρικής και χρονικής αναντιστοιχίας διαθεσιμότητας και ανάγκης νερού. Υπάρχουν περιοχές που το νερό διαπιστώνεται σε επάρκεια αλλά και περιοχές με σημαντικές ελλείψεις.

Το δίκτυο που ελέγχει η ΕΥΔΑΠ είναι 9.500 χιλιόμετρα.

Γ3. Έλεγχος Πόσιμου Νερού – Αρμοδιότητες Ελέγχου – Διαδικασίες Ελέγχου

Στην κατηγορία «νερό ανθρώπινης κατανάλωσης» είτε στη φυσική του κατάσταση, είτε μετά από επεξεργασία, ανεξάρτητα από την προέλευσή του και το εάν παρέχεται από δίκτυο διανομής, βυτίο ή συσκευασμένο σε φιάλες ή δοχεία, περιλαμβάνονται:

- το νερό που διατίθεται για ανθρώπινη κατανάλωση (πόση, μαγείρεμα, προπαρασκευή τροφής ή άλλες οικιακές χρήσεις)
- το νερό που χρησιμοποιείται στις βιομηχανίες τροφίμων και ποτών για την παρασκευή, επεξεργασία, συντήρηση ή εμπορία προϊόντων ή ουσιών που προορίζονται για ανθρώπινη κατανάλωση
- και το νερό που επηρεάζει τον τελικό βαθμό υγιεινής των τροφίμων και των ποτών.

Παρατηρείται συναρμοδιότητα στο καθεστώς ελέγχων που μπορεί να δημιουργεί δυσλειτουργία καθώς υπάρχουν πολλοί εμπλεκόμενοι φορείς (Υπουργείο Υγείας, Ε.Φ.Ε.Τ., Δ.Ε.Υ.Α., Δήμοι).

Επισημαίνεται ειδικότερα ότι ο έλεγχος του νερού δικτύου ασκείται από τις κατά περίπτωση δημοτικές επιχειρήσεις ύδρευσης-αποχέτευσης καθώς και από τις επιχειρήσεις-παρόχους πόσιμου νερού (ΕΥΔΑΠ, κ.ά.).

Η ΕΥΔΑΠ διαθέτει τέσσερις μονάδες επεξεργασίας νερού στις οποίες πραγματοποιούνται:

- υποχλωρίωση,
- κροκίδωση για να συσσωματωθούν τα αιωρούμενα στερεά και καθίζηση για να φύγουν,
- διήθηση μέσα από φίλτρα άμμου, όπου απομακρύνονται τα στερεά που δεν πήγαν στην καθίζηση, αλλά συγχρόνως, γίνεται και συγκράτηση μικροβίων, μικροοργανισμών, με διάφορους μηχανισμούς μέσα στο στόμα του φίλτρου.

Το νερό μεταχλωριώνεται και δίνεται πλέον στην κατανάλωση με απόλυτη ασφάλεια ως προς την μικροβιολογική του κατάσταση. Σύμφωνα με την ΕΥΔΑΠ προβλέπεται να μειωθεί η ποσότητα του χλωρίου για μια σειρά από λόγους, και για λόγους οσμών, αλλά και για λόγους ποιότητας του νερού.

Ο έλεγχος από την ΕΥΔΑΠ περιλαμβάνει μικροβιολογικούς ελέγχους, τοξικολογικές μετρήσεις για φυσικοχημικές παραμέτρους, βιολογικές και φυσικά χημικές, για μια σειρά από ανόργανα και οργανικά χημικά.

5. Η ποιότητα του πόσιμου νερού εξαρτάται άμεσα από το καθεστώς λειτουργίας της ΕΥΔΑΠ και τους ελέγχους που πραγματοποιεί.

6. Το νερό του δικτύου θα πρέπει να τύχει αποδοτικότερων και αποτελεσματικότερων ελέγχων. Σύμφωνα με την Ε.Δ.Ε.Υ.Α. το νερό που παρέχεται στους πολίτες είναι γενικά σε πολύ καλή ποιότητα, ιδίως στις πόλεις που έχουν γίνει καινούργια, σύγχρονα δίκτυα. Πρέπει επίσης να ληφθεί υπόψη ότι σε πολλούς, κυρίως ορεινούς, απομακρυσμένους δήμους ή και σε νησιά μπορεί το νερό να είναι καλής ποιότητας όμως η ποιότητα του δικτύου από το οποίο μεταφέρεται το νερό από τις πηγές προς τις πόλεις μπορεί να είναι πολύ παλιό ή να έχει προβλήματα, με αποτέλεσμα το νερό που φτάνει στα υδραγωγεία να μην είναι πάντα σε άριστη ποιότητα.

7. Παρατηρείται η αναγκαιότητα επιπλέον ελέγχων:

- του νερού που παρέχεται από βυτίο στο σημείο που το νερό βγαίνει από το βυτίο
- του νερού που τοποθετείται σε φιάλες ή δοχεία προς πώληση στο σημείο όπου το νερό τοποθετείται σε φιάλες ή δοχεία
- του νερού που χρησιμοποιείται σε επιχειρήσεις παραγωγής τροφίμων.

8. Ο Ε.Φ.Ε.Τ. είναι υπεύθυνος μόνο για τα εμφιαλωμένα νερά: Τα επιτραπέζια νερά, (το νερό που προσφέρεται από το εμπόριο συσκευασμένο και προορίζεται για ανθρώπινη κατανάλωση), τα φυσικά μεταλλικά νερά (μικροβιολογικά υγιεινό νερό, που προέρχεται από ένα υπόγειο υδροφόρο ορίζοντα και που υπόκειται σε εκμετάλλευση από μια ή περισσότερες φυσικές ή τεχνικές, μετά από γεώτρηση, εξόδους μιας πηγής) και, τέλος, τα νερά της πηγής που εμφιαλώνονται στο σημείο της υδροληψίας.

9. Ο Ε.Φ.Ε.Τ. έχει επιτελικό και ελεγκτικό ρόλο στο εμφιαλωμένο νερό που χρησιμοποιείται σε επιχειρήσεις παραγωγής τροφίμων. Οι έλεγχοι του Ε.Φ.Ε.Τ. χωρίζονται σε δύο κατηγορίες: αυτοί που εξετάζουν χημικές παραμέτρους και αυτοί που ελέγχουν μικροβιολογικές παραμέτρους. Ουσιαστικά στις χημικές παραμέτρους εντάσσονται τα βαρέα μέταλλα, χρώμιο, μαγγάνιο, βρωμικά ιόντα και άλλες παράμετροι όπως το pH, αγωγή δημοτικά, σκληρότητα, νιτρικά και διάφοροι άλλοι χημικοί παράγοντες. Οι μικροβιολογικές παράμετροι είναι τα κολοβακτηριοειδή που είναι σημείο κρίσης για την ποιότητα νερού το E. Coli, εντερόκοκκοι, pseudomonas aeruginosa και έχουμε την απαρίθμηση καλλιεργειών στους 22^0 και 37^0 C και ένα επίσης παθογόνο μικρόβιο το Clostridium Perfingens.

10. Σχετικά με το νερό που χρησιμοποιείται σε επιχειρήσεις παραγωγής τροφίμων, γίνονται έλεγχοι στα πλαίσια ελέγχου του συστήματος αυτοελέγχου της εκάστοτε επιχείρησης (HACCP).

11. Από το 2003 μέχρι το 2010 έχουν εκπονηθεί διάφορα προγράμματα ελέγχου του εμφιαλωμένου νερού από τον Ε.Φ.Ε.Τ. (Πρόγραμμα Π.Ο.Ε.Σ.Ε.). Για το 2003 αναφέρεται ότι πραγματοποιήθηκαν συνολικά 353 έλεγχοι σε εμφιαλωμένα νερά, εκ των οποίων οι 285 αφορούσαν μικροβιολογικά κριτήρια και οι 68 την παρουσία των βρωμικών ιόντων. Τα αποτελέσματα έδειξαν συμμόρφωση κατά 99%. Τρία (3) δείγματα ήταν μη σύμφωνα σε σύνολο 288 δειγμάτων και οι χημικοί παράμετροι ήταν 100% συμμορφωμένες με τις παραμέτρους που έχουν τεθεί από τις κοινοτικές οδηγίες.

12. Στο πρόγραμμα Π.Ο.Ε.Σ.Ε. για το 2010 ο Ε.Φ.Ε.Τ. πραγματοποίησε 162 ελέγχους σε εμφιαλωμένα νερά, εκ των οποίων οι 72 αφορούσαν μικροβιολογικές παραμέτρους και οι άλλοι 90 χημικές παραμέτρους. Διαπιστώθηκε συμμόρφωση κατά 97%.

13. Από την υλοποίηση του προγράμματος επίσημου ελέγχου εμφιαλωμένων νερών του έτους 2010, προκύπτουν προβλήματα που αφορούν στη συνεργασία με τις (πρώην) νομαρχιακές αυτοδιοικήσεις και τις Διευθύνσεις Γεωργίας και Εμπορίου.

Δ. Επικαιροποίηση ως προς την κατάσταση των υδάτων στις λίμνες και στους ποταμούς της χώρας – Συνεδρίαση στις 14.4.2011

Τα στοιχεία από την Υπηρεσία Επιθεωρητών Περιβάλλοντος δείχνουν ότι το πρόβλημα της ρύπανσης του υδροφόρου ορίζοντα στην Ελλάδα γενικεύεται μετά τα ευρήματα για ρύπανση του υδροφόρου ορίζοντα στο Θριάσιο με εξασθενές χρώμιο και βαρέα μέταλλα σε πολύ μεγάλες ποσότητες.

Αποδεικνύεται από τις επιθεωρήσεις της Ειδικής Υπηρεσίας Επιθεωρητών Περιβάλλοντος στο Θριάσιο ότι ένας από τους λόγους της ρύπανσης των νερών είναι η ανεξέλεγκτη και παράνομη απόρριψη επικινδύνων αποβλήτων σε ΧΑΔΑ, στα ρέματα κ.λπ..

Σύμφωνα με την Υπηρεσία Επιθεωρητών Περιβάλλοντος παρατηρούνται στις λίμνες της Ελλάδας υψηλές ποσότητες τοξικών, όπως το νικέλιο. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι στις περιοχές του Αλιάκμονα, της Κορώνειας, της Βόλβης, της Βιστωνίδας, του Μαραθώνα, της Λεκάνης της Πτολεμαϊδας, του Νέστου, του Σπερχειού κ.λπ.. Μόλυβδος έχει εντοπιστεί σε είκοσι (20) περιοχές: στον Αλιάκμονα, στις Πρέσπες, στην Κορώνεια, στη Λίμνη Αμβρακία, στη Λεκάνη Πτολεμαΐδας, στη Βεγορίτιδα, στις Πέτρες, στον Έβρο κ.λπ.. Υδράργυρος εντοπίζεται σε πέντε περιοχές, όπως στον Πηνειό Ηλείας, στον Ευρώτα, στον Μόρνο, στο Βοιωτικό Κηφισό.

Σοβαρά φαινόμενα ευτροφισμού εξ' αιτίας της ρύπανσης παρατηρούνται σε πολλές περιοχές των νερών της χώρας όπου υπάρχουν νεκρές ζώνες για την υδρόβιο ζωή, σε μεγάλη ένταση ή σε μικρότερη. Μεγαλύτερα ή μικρότερα προβλήματα ευτροφισμού παρατηρούνται στην Ελευσίνα, στο Θερμαϊκό, στον Αμβρακικό, στον Αργολικό κόλπο, στην Πάτρα, στο Ηράκλειο και στην λιμνοθάλασσα του Μεσολογγίου.

Παρατηρούνται προβλήματα ρύπανσης που προέρχονται από τις γεωργικές δραστηριότητες - νιτρορύπανση και υπεράντληση των υδάτων.

Παρατηρείται καθυστέρηση στην εφαρμογή και στη θεσμοθέτηση διαχειριστικών σχεδίων για την διαχείριση λεκανών απορροής, και βέλτιστων τεχνικών και πρακτικών άρδευσης.

Παρατηρείται έλλειψη επαρκών ελέγχων ως προς την χρήση των φυτοφαρμάκων (δοσολογία, τρόπος χρήσης, κ.α.).

Η βιομηχανική ρύπανση παραμένει μια από τις μεγάλες αιτίες ρύπανσης των επιφανειακών και υπόγειων νερών. Αφορά κυρίως, μεταλλουργεία, αλουμινοβιομηχανία, φινιστήρια, βιομηχανίες που είναι χρήστες τοξικών πρώτων υλών, που όταν αδειοδοτούνται δεν δηλώνουν το σύνολο των πρώτων υλών, που διαχειρίζονται και κυρίως, δεν δηλώνουν το σύνολο των επικινδύνων αποβλήτων τα οποία παράγουν. Αποτέλεσμα είναι, ότι οι αδειοδοτήσεις που δίνονται δεν λαμβάνουν υπόψη το πραγματικό πρόβλημα.

Οι γεωτρήσεις, οι αντλήσεις και η χρήση ύδατος από βιομηχανικές δραστηριότητες που έχουν ανάγκη νερό, όταν γίνεται με αυθαίρετο τρόπο και χωρίς αδειοδότηση επιδεινώνουν το πρόβλημα.

«Τοξικές βόμβες» υπάρχουν και μέσα στην Αθήνα και είναι ο Βοτανικός, ο Ταύρος, ο Ασπρόπυργος, η Ελευσίνα, όπου υπάρχουν στα εγκαταλελειμμένα εργοστάσια υπάρχουν στον υπαίθριο χώρο τους, αλλά και εντός του εργοστασίου τεράστιες ποσότητες τοξικών πρώτων υλών που μετατράπηκαν σε επικίνδυνα απόβλητα.

Οι ποσότητες του εξασθενούς χρωμίου, που βρέθηκαν στο Θριάσιο -ενώ στις πιο κρίσιμες στιγμές στον Ασωπό μετρήθηκαν 120, 150 ή 200 μικρογραμμάρια στο λίτρο- ήταν 480 με 500 μικρογραμμάρια στο λίτρο.

Ε. Εξέταση της υδρογεωλογικής λεκάνης της Κεντρικής Μακεδονίας ως προς το τρίπτυχο "Αξιός-Λουδίας-Αλιάκμονας» - Συνεδρίαση της 18.5.2011

ΥΔΑΤΙΚΟ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑ ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Το Υδατικό Διαμέρισμα Κεντρικής Μακεδονίας αποτελεί τ ή α της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας και η συνολική του έκταση είναι 10.390 km². Περιλα βάνει ολόκληρο το Νο ό Χαλκιδικής, εγάλα τ ή ατα των Νο ών Θεσσαλονίκης, Κιλκίς, Η αθίας και Πέλλας, και ικρό τ ή α του Νο ού Σερρών.

Κύριες υδρολογικές λεκάνες

Οι κύριες λεκάνες του δια ερίσ ατος είναι αυτές των λι νών Θεσσαλονίκης [Βόλβη, Λαγκαδά (Κορώνεια) και Μαυρόβου] με συνολική έκταση 2.161km², του Αξιού (1.614 km²), του Λουδία (1.409 km²) και του Γαλλικού (1.022 km²). Άλλες αξιόλογες λεκάνες, ε έκταση ικρότερη των 600 km², είναι αυτές των ποτα ών Χαβριά, Ανθε ούντος, Ολύνθιου και της λί νης Δοϊράνης.

1. Αλιάκμονας

Η Ε.Υ.Ε.Π. δεν έχει ασχοληθεί, μέχρι σήμερα, με τις πηγές ρύπανσης στη λεκάνη του ποταμού, με εξαίρεση τους 5 ελέγχους που πραγματοποίησε σε ισάριθμες βιομηχανίες κονσερβοποιίας φρούτων στην περιοχή της αποστραγγιστικής τάφρου 66 (Τ66), η οποία συμβάλλει στον Αλιάκμονα κατάντη των εν σειρά φραγμάτων και εισηγήθηκε την επιβολή προστίμων συνολικού ύψους **280.000** .

Το ζήτημα της διάθεσης υγρών αποβλήτων από τις προαναφερθείσες δραστηριότητες στην Τ66 μαζί με τις παράνομες αμμοληψίες και χωματερές στη κοίτη του Αλιάκμονα που έχουν καταγγελθεί, θεωρούνται οι πιο σημαντικές αιτίες υποβάθμισης της ποιότητας των νερών του.

2. Λουδίας

Στο Λουδία καταλήγουν τα στραγγιστικά μεγάλου τμήματος της πεδιάδας Θεσσαλονίκης, στην οποία η καλλιέργεια είναι εντατική. Η Ε.Υ.Ε.Π. πραγματοποίησε συνολικά 4 ελέγχους σε ισάριθμες δραστηριότητες της περιοχής και εισηγήθηκε την επιβολή προστίμων συνολικού ύψους 66.000 .

3. Αξιός

Η λεκάνη απορροής του Αξιού είναι σχετικά μικρή στο ελληνικό έδαφος. Η κοίτη του είναι προστατευόμενη περιοχή και από τους μέχρι τώρα ελέγχους προκύπτει ότι δέχεται σημαντικές πιέσεις από τις αμμοληψίες. Η Ε.Υ.Ε.Π. πραγματοποίησε συνολικά 10 ελέγχους σε ισάριθμες δραστηριότητες της περιοχής και εισηγήθηκε την επιβολή προστίμων συνολικού ύψους **116.550** .

4. Γαλλικός

Η δραστηριότητα της Ε.Υ.Ε.Π. στον ποταμό αυτό αφορούσε βιομηχανικές δραστηριότητες κοντά ή στην κοίτη του. Συνολικά έχει πραγματοποιήσει 5 ελέγχους και η μέχρι σήμερα ολοκλήρωση των 3 από τις 5 υποθέσεις έχει οδηγήσει στη εισήγηση επιβολής προστίμων συνολικού ύψους 65.000 ΕΥΡΩ.

Κύριες πιέσεις

Οι έντονες γεωργικές και κτηνοτροφικές δραστηριότητες που αναπτύσσονται στην περιοχή αποτελούν την κύρια πηγή ρύπανσης των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων. Επιση αίνεται η εγάλη συνεισφορά στο ρυπαντικό φορτίο της σταβλισ ένης κτηνοτροφίας και η αναγκαιότητα υποβολής των φορτίων αυτών σε κατάλληλη επεξεργασία. Πολύ ση αντική είναι επίσης και η επιβάρυνση από γεωργικές δραστηριότητες, κυρίως ως προς το άζωτο. Σημαντική παράμετρο στο συνολικό ρυπαντικό φορτίο των αποδεκτών αποτελούν και οι βιομηχανίες μεταποίησης / συσκευασίας αγροτικών προϊόντων που παροχετεύουν τα υγρά τους απόβλητα σε αυτούς.

Ειδικότερες επισημάνσεις (από την παρουσίαση του Καθ. Θ. Κουϊμτζή, Προέδρου του Φορέα Διαχείρισης Δέλτα Αξιού-Λουδία-Αλιάκμονα)

Η περιοχή ευθύνης είναι 320.000 στρέμματα και είναι ο μεγαλύτερος υδροβιότοπος της Ελλάδας, λαμβανομένου υπόψη ότι υπάρχουν ακόμη 180.000 στρέμματα (γ' ζώνη) που είναι ρυζοκαλλιέργειες και είναι έμμεσα ένας μεγάλος επίσης υδροβιότοπος.

Υπάρχουν 278 είδη πουλιών ενδημικά και μεταναστευτικά, τα οποία έχουν αναγνωριστεί.

Η προστασία της περιοχής καθορίζεται από τη Συνθήκη Ραμσάρ και από το Δίκτυο NATURA 2000. Είναι μια περιοχή η οποία χωρίζεται σε ζώνες απολύτου προστασίας, που είναι τα Δέλτα των ποταμών και στη γ' ζώνη, η οποία φιλοξενεί αγροτικές δραστηριότητες.

Ο Φορέας ιδρύθηκε το 2003, είναι Ν.Π.Ι.Δ., εποπτεύεται από το Υ.ΠΕ.Κ.Α., εδρεύει στη Χαλάστρα και διοικείται από 9μελές Δ.Σ. στο οποίο εκπροσωπούνται η Πολιτεία, η Τ.Α., παραγωγικοί φορείς και περιβαλλοντικές οργανώσεις.

Ο Φορέας χρηματοδοτείται αποκλειστικά από το Ε.Σ.Π.Α. και ευρωπαϊκά προγράμματα. Από το 2010 έως το 2015, ο προϋπολογισμός του Φορέα ανέρχεται σε 4.700.000 ευρώ.

ΣΤ. Προστασία Πηνειού ποταμού - Επικαιροποίηση προόδου

Προτάσεις πορίσματος Υποεπιτροπής (6.2010)

α) Προώθηση των αναγκαίων έργων για την επαρκή τροφοδοσία του ποταμού με υδατικές μάζες ώστε να αποφεύγονται οι μεγάλες διακυμάνσεις στη στάθμη του.

Εκκρεμεί.

β) Επιτάχυνση της εκπόνησης του Σχεδίου Διαχείρισης των Λεκανών Απορροής Ποταμών του Υδατικού Διαμερίσματος Θεσσαλίας, σε κάθε περίπτωση νωρίτερα από το τέλος του 2011 που προβλέπει σήμερα το Υ.ΠΕ.Κ.Α.

Σε εξέλιξη – το 1ο σχέδιο θα είναι διαθέσιμο εντός του 2011.

γ) Αμεσος καθορισμός Ποιοτικών Περιβαλλοντικών Προτύπων και Οριακών Τιμών Εκπομπών (σε όρους Ετήσιας Μέσης Συγκέντρωσης (ΕΜΣ – ΠΠΠ) και Μέγιστης Επιτρεπόμενης Συγκέντρωσης (ΜΕΣ – ΠΠΠ) των υγρών βιομηχανικών αποβλήτων, βιομηχανικών και άλλων δραστηριοτήτων, που βρίσκονται εντός της λεκάνης του Πηνειού ποταμού κατ' αναλογία της περίπτωσης του Ασωπού ποταμού.

Η σχετική Κ.Υ.Α. έχει εκδοθεί.

δ) Ανάπτυξη σταθερού και χωρικά πυκνού δικτύου παρακολούθησης της ποιότητας των υδάτων του ποταμού Πηνειού στο πλαίσιο του Εθνικού Δικτύου Παρακολούθησης.

Εκκρεμεί.

ε) Κατάρτιση και συστηματική υλοποίηση ενός συγκροτημένου προγράμματος περιβαλλοντικών ελέγχων στην υδρογεωλογική λεκάνη του Πηνειού ποταμού μέσα από το οποίο θα επιτευχθεί μία συνολική απογραφή των σημειακών και γραμμικών πηγών ρύπανσης που καταγράφονται στον ποταμό Πηνειό και θα είναι δυνατή η λήψη των αναγκαίων μέτρων.

Περιβαλλοντικοί έλεγχοι πραγματοποιούνται τόσο από την Ε.Υ.Ε.Π. όσο και την Περιφέρεια Θεσσαλίας. Πλην όμως πραγματοποιούνται περιστασιακά και δεν υπάρχει περιοδικότητα. Επιπρόσθετα εκκρεμεί η συνολική απογραφή των σημειακών και γραμμικών πηγών ρύπανσης.

στ) Αναστολή λειτουργίας όλων των σημειακών πηγών που αναπτύσσονται κατά μήκος του ποταμού, σε περίπτωση που δεν ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις της περιβαλλοντικής νομοθεσίας.

Καμία πρόοδος ακόμα και για τις πηγές εκείνες για τις οποίες διαπιστώθηκε ότι προκαλούν ρύπανση.

ζ) Υποβοήθηση των τοπικών παραγωγικών μονάδων στον εκσυγχρονισμό τους ως προς την περιβαλλοντική τους λειτουργία, μέσα από σχετικό πλαίσιο κινήτρων που θα δρομολογηθεί από το Υπουργείο Οικονομίας και το Υπουργείο Οικονομικών.

Η σχετική νομοθεσία (νέος αναπτυξιακός νόμος, Επιχειρηματικά Πάρκα) ψηφίσθηκε από τη Βουλή και προβλέπει κίνητρα για τον εκσυγχρονισμό των παραγωγικών μονάδων ως προς την περιβαλλοντική τους λειτουργία.

η) Κατοχύρωση της προστασίας του ποταμού με τον καθορισμό ζώνης άμεσης προστασίας, η οποία δεν πρέπει να είναι μικρότερη από τα 100m πλάτος, μετά το ανώτερο όριο της κοίτης για κάθε πλευρά, την παύση υδροληψίας με απευθείας άντληση παρά μόνο από προκαθορισμένα και εγκεκριμένα σημεία άντλησης, τη δημιουργία υποχρεωτικά στεγανών βόθρων ή δικτύου αποχέτευσης ή και μεταφοράς σε βιολογικούς καθαρισμούς των αστικών αποβλήτων χωριών ή και μικρών πόλεων, έτσι ώστε να καταργηθούν οι απορροφητικοί βόθροι τουλάχιστον στους οικισμούς που άπτονται του ποταμού ή βρίσκονται σε απόσταση μικρότερη από τα 500 μέτρα από αυτόν και την απαγόρευση διάτρησης γεωτρήσεων σε απόσταση τουλάχιστον 200 μέτρα από τον ποταμό με παράλληλη πρόβλεψη για τη στεγάνωση των αδειοδοτημένων αρδευτικών γεωτρήσεων.

Περιορισμένη πρόοδος.

Ζ. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Ζ1. Ποιότητα πόσιμου νερού

1. Είναι αναγκαία η ενίσχυση των ελέγχων που πραγματοποιούνται από τον Ε.Φ.Ε.Τ. στο αντικείμενο ευθύνης του (εμιφαλωμένο νερό). Στο ίδιο μήκος κύματος θεωρείται αναγκαία η ενίσχυση του στελεχειακού δυναμικού του Ε.Φ.Ε.Τ. και η αποσαφήνιση του πλαισίου συνεργασίας με τα συναρμόδια Υπουργεία και τις Διευθύνσεις Υγείας των Περιφερειών.

2. Αποτελεί 1η προτεραιότητα ο έλεγχος της ποιότητας του πόσιμου νερού στα δημοτικά δίκτυα, ιδίως σε Δήμους που δεν διαθέτουν Δ.Ε.Υ.Α. ή διαθέτουν Δ.Ε.Υ.Α. που δεν είναι οργανωμένες εργαστηριακά.

3. Αποτελεί επίσης σημαντική προτεραιότητα η σταδιακή ενσωμάτωση των μικρών Δήμων, που στερούνται επαρκών υποδομών για τον εργαστηριακό έλεγχο της ποιότητας του νερού, στις λειτουργίες των Δ.Ε.Υ.Α. ώστε να διασφαλίζεται η βέλτιστη δυνατή ποιότητα του πόσιμου νερού.

4. Είναι αναγκαία η ανάληψη κεντρικής ευθύνης από το Γενικό Χημείο του Κράτους για τον έλεγχο της ποιότητας του πόσιμου νερού σε τακτική ή δειγματοληπτική βάση.

5. Αποτελεί 1η προτεραιότητα η αποσαφήνιση των αρμοδιοτήτων μεταξύ των κρατικών φορέων σε ότι αφορά στον έλεγχο της ποιότητας του νερού. Σήμερα για τα υπόγεια νερά υπεύθυνο είναι το Υ.ΠΕ.Κ.Α., το Υπουργείο Υγείας είναι υπεύθυνο για την υγιεινή του νερού, ο Ε.Φ.Ε.Τ. έχει ευθύνη για το εμφιαλωμένο νερό και το Υπουργείο Εσωτερικών και το Υ.ΠΕ.Κ.Α. είναι υπεύθυνα για τα δίκτυα ύδρευσης.

6. Επείγει η αναλυτική εξέταση της κατάστασης των δικτύων μεταφοράς νερού από τις πηγές προς τις πόλεις. Επισημαίνεται η ανάγκη για τη μέγιστη απορρόφηση των κοινοτικών κονδυλίων που διατίθενται για τη βελτίωση της ποιότητας του νερού, τη μείωση των διαρροών και τη βελτίωση των δικτύων προσαγωγής του νερού από τις πηγές προς την πόλη.

Ζ2. Επιφανειακά – υπόγεια ύδατα

1. Με γνώμονα την κακή ή ελλειμματική κατάσταση των υπογείων υδάτων, παραμένει προτεραιότητα η αξιοποίηση των επιφανειακών υδατικών πόρων ε την κατασκευή έργων (μικρής και εσαίας κλί ακας) πεδινής και ορεινής υδρονομίας. Τα έργα αυτά θα επιτρέψουν την κάλυψη των υδατικών αναγκών των ελλει ματικών περιοχών της χώρας και τη ερική επαναφορά των υπόγειων υδατικών πόρων σε ανεκτή κατάσταση.

2. Η αποσαφήνιση της κλίμακας των έργων αυτών παραμένει κρίσιμο ζητούμενο. Σε κάθε περίπτωση θα πρέπει να αποφεύγονται έργα που ξεπερνούν με το μέγεθος τους την τοπική κλίμακα. Εργα μεγαλύτερης κλίμακας θα πρέπει να υποστηρίζονται επαρ-

κώς από τις διαχειριστικές μελέτες κάθε υδατικού διαμερίσματος.

3. Οι επικαιροποιήσεις των Περιφερειακών Χωροταξικών Σχεδίων, που βρίσκονται σε εξέλιξη από το Υ.ΠΕ.Κ.Α., θα πρέπει να λάβουν σοβαρά υπόψη τους την προστασία – αλλά και την αξιοποίηση - των επιφανειακών και υπόγειων υδάτων. Οι επικαιροποιήσεις αυτές θα πρέπει να δρομολογηθούν σε συνεργασία του Υ.ΠΕ.Κ.Α. με το Υπουργείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης, το Υπουργείο Εσωτερικών αλλά και την οικεία κατά περίπτωση Περιφέρεια.

4. Παραμένει ζητούμενο η στενή συνεργασία μεταξύ Υ.ΠΕ.Κ.Α. και Υπ. Αγροτικής Ανάπτυξης σε ότι αφορά στη συνδιαμόρφωση του καταλόγου των έργων υδρονομίας που θα δρομολογηθούν στο πλαίσιο του Προγράμματος Αλ. Μπαλτατζής. Η Υποεπιτροπή αν και αναγνωρίζει τις προσπάθειες που καταβάλλονται, επισημαίνει ότι δεν έχει ακόμα επιτευχθεί η αναγκαία συνεργασία. Προτείνει δε ότι για την κατάρτιση του καταλόγου των έργων θα πρέπει να ληφθούν υπόψη, μεταξύ άλλων, η ποιότητα και ποσότητα των υδατικών πόρων ανά υδατικό διαμέρισμα, η κλιματική αλλαγή και οι χωρικές επιπτώσεις που παρατηρούνται ή προβλέπονται, η εξέλιξη της αγροτικής οικονομίας σε συνάρτηση με την Κ.Α.Π., κ.α.

5.Σε ότι αφορά στην προστασία των υπογείων υδάτων, προτείνεται:

α)η διακοπή ή η ουσιαστική είωση των αντλήσεων υπόγειου νερού ε αντίστοιχη εξοικονό ηση νερού για άρδευση και εξέταση της δυνατότητας ετατροπής αρδευό ενων εκτάσεων σε ξηρικές,

β) η εφαρ ογή έτρων είωσης των ση ειακών (π.χ. βόθροι), αλλά και διάχυτων, γεωργικής κυρίως προέλευσης πηγών ρύπανσης (φυτοφάρ ακα, νιτρικά) ε υιοθέτηση εταξύ άλλων ορθών γεωργικών πρακτικών,

γ) η υποκατάσταση των υπόγειων νερών ε επιφανειακά, έσω της κατασκευής έργων τα ίευσης επιφανειακών νερών και εθόδων ανάκτησης και επαναχρησι οποίησης επεξεργασ ένων υγρών αποβλήτων,

δ) ο τεχνητός ε πλουτισ ός των υδροφορέων.

Με την εξαίρεση της πολιτικής του Υ.ΠΕ.Κ.Α. για την επαναχρησιμοποίηση των επεξεργασμένων υγρών αποβλήτων, οι υπόλοιπες προτάσεις (σημεία α, β και δ) παραμένουν επίκαιρες. Η Υποεπιτροπή επισημαίνει ειδικότερα τη σοβαρή εκκρεμότητα σε ότι αφορά στην έκδοση της Κ.Υ.Α. για τον έλεγχο των αγροτικών γεωτρήσεων.

Ζ3. Ποιοτική κατάσταση - επικαιροποίηση

Η Υποεπιτροπή Υδατικών Πόρων διαπιστώνει εν γένει πρόοδο στην εφαρμογή της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ. Επισημαίνει εκ νέου ότι:

1. Η ποιοτική κατάσταση των υδατικών πόρων θα πρέπει να επαναξιολογηθεί στα πλαίσια της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ, ώστε πέρα από τις κλασικές φυσικοχη ικές παρα έτρους να διερευνηθεί η οικολογική κατάσταση των επιφανειακών και υπογείων υδάτων ως προς βιολογικές παρα έτρους και τις ουσίες προτεραιότητας.

2. Η αξιολόγηση της ποιοτικής κατάστασης θα πρέπει να υποστηριχθεί από ένα ενιαίο και πυκνό δίκτυο παρακολούθησης που θα λειτουργεί υπό την αιγίδα του Υ.ΠΕ.Κ.Α.. Το εν λόγω δίκτυο δρομολογείται από το Υ.ΠΕ.Κ.Α. με χρηματοδότηση από το Ε.Π.ΠΕΡ.Α.Α., όμως οι ρυθμοί υλοποίησης του πρέπει να επιταχυνθούν. Στο δίκτυο αυτό θα συνδέονται επιμέρους δίκτυα που λειτουργούν σε τοπική κλίμακα ή δίκτυα/μετρητικοί σταθμοί που ενεργοποιούνται για περιορισμένο χρονικό διάστημα στα πλαίσια ερευνητικών προγραμμάτων. Η ορθολογική λειτουργία ενός τέτοιου δικτύου επιβάλλει την τυποποίηση των εθοδολογιών λήψης και επεξεργασίας των ετρήσεων, την αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών (τηλε ετρία, τηλεπισκόπηση), τη διοικητική αναδιάρθρωση της στελέχωσης των υδρολογικών υπηρεσιών των διαφόρων φορέων και την εκπαίδευση του προσωπικού τους, ειδικότερα αυτού των χα ηλότερων βαθ ίδων (παρατηρητές, υδρο ετρητές).

3. Είναι απολύτως αναγκαία η χωρική και χρονική ενίσχυση των περιβαλλοντικών ελέγχων από την Ε.Υ.Ε.Π. μέσα από την κατάρτιση ολοκληρωμένων σχεδίων περιοδικών ελέγχων σε συνεργασία με τις Περιφέρειες.

4. Προτείνεται η διατήρηση μητρώου περιβαλλοντικών παραβάσεων από σημειακές και γραμμικές πηγές με ανάρτηση τους στο διαδίκτυο.

5. Προτείνεται η μείωση του φορολογικού βάρους των φορέων της μεταποίησης που εκσυγχρονίζουν τις περιβαλλοντικές υποδομές τους (διαχείριση λυμάτων και απορριμμάτων) και περιορίζουν το περιβαλλοντικό τους αποτύπωμα,

6. Υποστηρίζεται η υποχρεωτική συνάρτηση αναπτυξιακών επιδοτήσεων με την υιοθέτηση τεχνολογιών και τεχνικών για τη μείωση της ρύπανσης στην πηγή.

7. Για τη μείωση της ρύπανσης των υπόγειων νερών λόγω της παρουσίας υψηλών συγκεντρώσεων νιτρικών, προτείνεται η συστη ατική εφαρ ογή και επέκταση των ήδη υιοθετη ένων κανόνων ορθής γεωργικής πρακτικής κυρίως στις περιοχές που είναι ευπρόσβλητες από τη νιτρορρύπανση.

8. Προτείνεται επίσης η συνέχιση από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης των προγραμμάτων αντιμετώπισης της νιτρορρύπανσης με αυστηρή όμως τεκμηρίωση ως προς την αναγκαιότητα των προγραμμάτων.

9. Για την εφαρμογή της Οδηγίας για την Περιβαλλοντική Ευθύνη, είναι αναγκαία η κατάρτιση μελετών υποβάθρου για την κατάσταση των επιφανειακών και υπογείων υδάτων για το σύνολο της επικράτειας. Οι μελέτες αυτές θα επιτρέψουν τη σύγκριση της κατάστασης κάθε υδατικού αποδέκτη πριν και μετά ανθρωπογενή επέμβαση.

10. Για την προστασία των ποταμών και λιμνών προτείνεται η οριοθέτηση τους κατά απόλυτη προτεραιότητα και σε 2η φάση ο καθορισμός ζώνης άμεσης προστασίας, η οποία δεν πρέπει να είναι μικρότερη από τα 50 μέτρα πλάτος.

11. Προτείνονται επίσης η παύση υδροληψίας με απευθείας άντληση παρά μόνο από προκαθορισμένα και εγκεκριμένα σημεία άντλησης, η δημιουργία υποχρεωτικά στεγανών βόθρων ή δικτύου αποχέτευσης ή και μεταφοράς σε βιολογικούς καθαρισμούς των αστικών αποβλήτων χωριών ή και μικρών πόλεων, έτσι ώστε να καταργηθούν οι απορροφητικοί βόθροι τουλάχιστον στους οικισμούς που άπτονται του ποταμού/λίμνης ή βρίσκονται σε απόσταση μικρότερη από τα 500 μέτρα από αυτόν και την απαγόρευση διάτρησης γεωτρήσεων σε απόσταση τουλάχιστον 200 μέτρα από τον ποταμό/λίμνη με παράλληλη πρόβλεψη για τη στεγάνωση των αδειοδοτημένων αρδευτικών γεωτρήσεων.

12. Ως προς το ζήτημα του εξασθενούς χρωμίου, η Υποεπιτροπή εκφράζει την έντονη ανησυχία της για τον πολλαπλασιασμό των περιοχών στις οποίες καταγράφονται αυξημένες τιμές. Θεωρεί ζήτημα 1ης προτεραιότητας τον έλεγχο της βιομηχανικής ρύπανσης στο Θριάσιο Πεδίο και την οριστική διακοπή και αποκατάσταση των Χ.Α.Δ.Α.. Θεωρεί επίσης αναγκαία την κατάρτιση ειδικών προγραμμάτων προστασίας των επιφανειακών και υπογείων υδάτων στο Θριάσιο Πεδίο και στη Μεσσαπία, Ευβοίας.

Ζ4. Ποσοτική κατάσταση – Ζήτηση/Χρήση

1. Προτείνεται η υιοθέτηση μέτρων για την εξοικονό ηση νερού, τόσο για την υδρευτική όσο κυρίως για την αρδευτική χρήση. Για παράδειγμα στα συστή ατα επιφανειακής άρδευσης,

οι απώλειες νερού θα πορούσαν να ειωθούν ε τη χρήση κλειστών δικτύων καταιωνισ ού και ε στάγδην άρδευση.

2. Προτείνεται η ενίσχυση της χρήσης η συ βατικών υδατικών πόρων (επαναχρησι ο-ποίηση λυ άτων ή χρήση ό βριων, υφάλ- υρων κ.λπ. νερών). Απαραίτητες προϋποθέσεις αποτελούν η οικονομική ενίσχυση τέτοιων δράσεων (λ.χ. μέσω του αναπτυξιακού νόμου) και η θέσπιση κατάλληλου νο οθετικού πλαισίου.

3. Κρίνεται απολύτως αναγκαία η συνάρτηση των Ρυθμιστικών Σχεδίων, Σ.Χ.Ο.Ο.Α.Π. και Ζ.Ο.Ε. με το υδατικό δυναμικό κάθε περιοχής.

4. Προτείνεται η αναθεώρηση των Ειδικών Χωροταξικών Σχεδίων για τον Τουρισμό και τις Α.Π.Ε. με βάση αλλαγές στην τρέχουσα και μελλοντικώς εκτιμώμενη διαθεσιμότητα υδατικών πόρων για ύδρευση και άρδευση, όπως προκύπτουν από την κλιματική αλλαγή ή αλλαγές σε αστικά συγκροτήματα.

5. Σε όλες τις περιπτώσεις φραγ άτων προτείνεται να επανεξεταστούν οι όροι λειτουργίας τους ε αναφορά στις κατάντη φυσικές (καθεστώς ροής, φερτά) και οικολογικές συνθήκες.

Ζ5. Προστασία λίμνης Κάρλας

Η Υποεπιτροπή θεωρεί ότι τα μέτρα για την προστασία της λίμνης Κάρλας δεν μπορούν να αποσυνδεθούν από τα αντίστοιχα μέτρα για την προστασία του Πηνειού σε ότι αφορά στην ποιοτική και ποσοτική κατάσταση των υδάτων του. Με βάση τα στοιχεία που κατατέθηκαν στην Υποεπιτροπή σε ότι αφορά στην κατάσταση της λίμνης Κάρλας, προτείνονται τα εξής:

1. Οριστικοποίηση του θεσμικού πλαισίου (Π.Δ.) λειτουργίας του Φορέα Διαχείρισης Κάρλας-Μαυροβουνίου-Κεφαλόβρυσου Βελεστίνου. Ειδικότερα επείγει η αποσαφήνιση του φορέα που θα έχει την ευθύνη λειτουργίας του έργου (λ.χ. των αντλιοστασίων και θυροφραγμάτων) τόσο μέχρι την ολοκλήρωση του όσο και στο διάστημα μετά την ολοκλήρωση και παραλαβή του. Η άποψη που εκφράζεται στο παρόν σημείωμα είναι ότι ο Φ.Δ. θα πρέπει να αναλάβει το σύνολο των σχετικών αρμοδιοτήτων μέσα από ένα κανονισμό λειτουργίας που θα αποσαφηνίζει το ρόλο και τις επιμέρους αρμοδιότητες άλλων φορέων, ειδικότερα δε της Διεύθυνσης Υδάτων της Περιφέρειας Θεσσαλίας (αντίστοιχοι κανονισμοί λειτουργίας εφαρμόζονται και στα φράγματα). Μέχρι της έκδοσης του Π.Δ. (ή και της ολοκλήρωσης και παραλαβής του έργου), την ευθύνη του έργου αναλαμβάνει η Ε.Υ.Δ.Ε. Κάρλας του Υπουργείου Υποδομών ή Διεύθυνση Υδάτων της Περιφέρειας Θεσσαλίας.

2. Κατάρτιση και υλοποίηση ενός συγκροτημένου και περιοδικού προγράμματος περιβαλλοντικών ελέγχων στην υδρογεωλογική λεκάνη του Πηνειού ποταμού (συμπεριλαμβανόμενης και της Κάρλας) μέσα από το οποίο θα επιτευχθεί μία συνολική απογραφή των σημειακών και γραμμικών πηγών ρύπανσης και θα είναι δυνατή η λήψη των αναγκαίων μέτρων.

3. Αναστολή λειτουργίας όλων των σημειακών πηγών που αναπτύσσονται κατά μήκος του ποταμού Πηνειού ή στην περιοχή της Κάρλας, σε περίπτωση που δεν ανταποκρίνονται στις απαιτήσεις της περιβαλλοντικής νομοθεσίας.

4. Επικαιροποίηση των Ποιοτικών Περιβαλλοντικών Προτύπων και Οριακών Τιμών Εκπομπών (σε όρους Ετήσιας Μέσης Συγκέντρωσης (ΕΜΣ – ΠΠΠ) και Μέγιστης Επιτρεπόμενης Συγκέντρωσης (ΜΕΣ – ΠΠΠ) των υγρών βιομηχανικών αποβλήτων, βιομηχανικών και άλλων δραστηριοτήτων, που βρίσκονται εντός της λεκάνης του Πηνειού ποταμού κατ' αναλογία της περίπτωσης του Ασωπού ποταμού.

5. Αναθεώρηση Αποφάσεων Έγκρισης Περιβαλλοντικών Όρων (ΑΕΠΟ) βιομηχανιών-βιοτεχνιών-παραγωγικών μονάδων της περιοχής του Πηνειού (και των παραποτάμων του) και της Κάρλας, σύμφωνα με τις βέλτιστες διαθέσιμες τεχνικές, κατά προτεραιότητα βιομηχανικών δραστηριοτήτων.

6. Ανάπτυξη ειδικού επιχειρησιακού προγράμματος μεταξύ Υπουργείου Περιφερειακής Ανάπτυξης, Υ.ΠΕ.Κ.Α. και Περιφέρειας Θεσσαλίας για τον τεχνολογικό εκσυγχρονισμό των επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στην εγγύτητα του Πηνειού και της Κάρλας σε ότι αφορά στην προστασία του περιβάλλοντος, με έμφαση στην επεξεργασία των λυμάτων.

7. Καθορισμός ελεύθερης παρόχθιας ζώνης στον Πηνειό πλάτους κατ' ελάχιστον 50 μέτρων, για να αποφευχθούν σημεία ρύπανσης.

8. Παύση υδροληψίας από τον Πηνειό (και τους παραποτάμους του) με απευθείας άντληση παρά μόνο από προκαθορισμένα και εγκεκριμένα σημεία άντλησης.

9. Απαγόρευση διάτρησης γεωτρήσεων σε απόσταση τουλάχιστον 200 μέτρων από τον ποταμό/λίμνη με παράλληλη πρόβλεψη για τη στεγάνωση των αδειοδοτημένων αρδευτικών γεωτρήσεων.

10. Έλεγχος γεωτρήσεων στην ευρύτερη περιοχή Πηνειού – Κάρλας.

11. Επέκταση αγωγού Βιολογικού Καθαρισμού της Λάρισας κατά 200 μέτρα, έτσι ώστε η απορροή των επεξεργασμένων λυμάτων να γίνεται κατάντη της παροχής προς την λίμνη Κάρλα - αναθεώρηση της σχετικής Κ.Υ.Α. που αφορά στη λειτουργία του ΒΙΟ.ΚΑ. Λάρισας.

12. Κατά απόλυτη προτεραιότητα ολοκλήρωση των διαδικασιών κατασκευής του Τεχνητού Υδροβιότοπου της λίμνης Κάρλας που λειτουργεί στραγγιστικά για την ευρύτερη περιοχή επιτυγχάνοντας μία πρώτη φυσική επεξεργασία των υδάτων.

13. Ενίσχυση τεχνικών στοιχείων του έργου ώστε να ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της Περιβαλλοντικής και Τεχνικής Εκθεσης του 1999:

α) Τροποποίηση τεχνικών όρων του έργου (της Κάρλας) στην τάφρο Τ2.

β) Ολοκλήρωση του συλλεκτήρα Σ3 ο οποίος προορίζεται για τη στράγγιση των ορεινών περιοχών ΒΑ του έργου και τη μεταφορά των στραγγισμάτων στον ταμιευτήρα Κάρλας.

γ) Κατασκευή του συλλεκτήρα Σ4 (επί του παρόντος έχει κατασκευαστεί μόνο το έργο εκβολής του) ώστε να αποστραγγίζει έκταση 371 τ.χλμ.

δ) Κατασκευή των έργων ορεινής υδρονομίας (αναβαθμοί σε χείμαρρους) για την αντιμετώπιση του ζητήματος των φερτών υλών και της επιφανειακής διάβρωσης των εδαφών.

ε) Εκβάθυνση της τάφρου 1Τ ώστε να λειτουργήσει ως δεξαμενή σταθεροποίησης με στόχο τα στραγγιστικά ύδατα να υφίστανται ένα πρώτο καθαρισμό κατά την παραμονή τους σε αυτή.

14. Ειδική προστασία για το ρέμα Ασμάκι το οποίο δέχεται νερά από το αρδευτικό – στραγγιστικό δίκτυο του Τ.Ο.Ε.Β. Πηνειού, βιομηχανικά υγρά απόβλητα και στραγγίσματα καλλιεργούμενων εκτάσεων.

15. Εφαρμογή Κανόνων Ορθής Γεωργικής Πρακτικής που αφορούν την ορθολογική χρήση των λιπασμάτων, φυτοφαρμάκων.

16. Συνέχιση του προγράμματος μείωσης της νιτρορύπανσης με παράλληλη εφαρμογή προγράμματος για τη μείωση της χρήσης φωσφορικών λιπασμάτων.

17. Μόνιμη δομή συστήματος παρακολούθησης και καταγραφής ποιοτικών και ποσοτικών χαρακτηριστικών του περιβάλλο-

ντος (Φυσικό, Ανθρωπογενές) που θα παρακολουθεί δείκτες (ποσοτικούς και ποιοτικούς) και άμεση δημοσιοποίηση των αποτελεσμάτων των μετρήσεων με ανάρτησή τους στην ιστοσελίδα του Φορέα, στη βάση ενεργειών που έχει ήδη δρομολογήσει ο Φορέας.

18. Κατάρτιση αναλυτικής μελέτης υποβάθρου για το σύστημα «Πηνειός-Κάρλα», με έμφαση στην ευρύτερη περιοχή της υπό ανασύστασης λίμνης.

Τέλος επισημαίνεται ότι η ολοκλήρωση του έργου για την ανασύσταση της λίμνης Κάρλας προϋποθέτει την κατασκευή και του αρδευτικού έργου – μέσα από χρηματοδότηση του Προγράμματος Αλ. Μπαλτατζής - καθώς μόνο μέσω του εν λόγω έργου θα είναι δυνατή η επανακυκλοφορία των υδάτων και η ανανέωση της λίμνης. Στο ίδιο πλαίσιο επείγει η κατασκευή του αρδευτικού δικτύου προϋποθέτει την ολοκλήρωση του αναδασμού του Στεφανοβικείου που ακόμα εκκρεμεί.

Με βάση τα παραπάνω, η Υποεπιτροπή Υδατικών Πόρων της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Περιβάλλοντος της Βουλής των Ελλήνων:

Θεωρεί απολύτως αναγκαία την εντατικοποίηση των ελέγχων για την ποιότητα του πόσιμου νερού, ιδίως στους μικρούς Δήμους που δεν διαθέτουν Δ.Ε.Υ.Α. ή που οι Δ.Ε.Υ.Α. δεν έχουν την κατάλληλη εργαστηριακή υποδομή.,

Θεωρεί αναγκαία την ενσωμάτωση, στο πλαίσιο του Καλλικράτη, των μικρών Δήμων στις λειτουργίες των Δ.Ε.Υ.Α..

Θεωρεί επιτακτική ανάγκη τον άμεσο και λεπτομερή καταμερισμό των αρμοδιοτήτων σε ότι αφορά στον έλεγχο των υδάτων (πόσιμο νερό, εμφιαλωμένα νερά, νερά πηγών, επιφανειακά ύδατα, υπόγεια ύδατα).

Θεωρεί αναγκαία την ενίσχυση του Γενικού Χημείου του Κράτους ώστε να αναλάβει αυξημένες αρμοδιότητες στο θέμα της ποιότητας του πόσιμου νερού για λογαριασμό της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και ειδικότερα σε επείγουσες περιπτώσεις υποβάθμισης της ποιότητας του πόσιμου νερού.

Θεωρεί αναγκαίο τον περιοδικό έλεγχο της λειτουργίας των Δ.Ε.Υ.Α. σε ότι αφορά στα μέτρα που λαμβάνουν για την προστασία της ποιότητας του πόσιμου νερού.

Αναγνωρίζει τις ενέργειες του Υ.ΠΕ.Κ.Α. για την υλοποίηση της Οδηγίας 2000/60/ΕΚ και καλεί για περαιτέρω επίσπευση των διαδικασιών (καταγραφή πιέσεων και ανάλυση επιπτώσεων, οικονο ική ανάλυση χρήσεων, σύνταξη προγρα άτων παρακολούθησης, προώθηση διαδικασιών διαβούλευσης σύνταξη προγρα άτων διαχείρισης, κ.α.) που θα οδηγήσουν στην πλήρη εφαρμογή των μέτρων για την προστασία της ποιότητας και ποσότητας των υδατικών πόρων της χώρας.

Καλεί το Υ.ΠΕ.Κ.Α. να εφαρμόσει την Οδηγία για τις Πλημμύρες.

Καλεί τα συναρμόδια Υπουργεία να ενισχύσουν με εξειδικευμένο ανθρώπινο δυναμικό και τις αναγκαίες πιστώσεις, κατά προτεραιότητα, την Ειδική Υπηρεσία Επιθεωρητών Περιβάλλοντος, τον Ε.Φ.Ε.Τ. και το Γενικό Χημείο του Κράτους και κατά προτίμηση μέσω μετατάξεων από άλλους φορείς του Δημοσίου.,

Εκτιμά ότι αξίζει να μελετηθεί η μετατροπή της Ειδικής Υπηρεσίας Επιθεωρητών Περιβάλλοντος του Υ.ΠΕ.Κ.Α. σε ανεξάρτητη αρχή ή η προσαρμογή της στον τρόπο λειτουργίας του Γενικού Επιθεωρητή Δημόσιας Διοίκησης.

Θεωρεί θετική εξέλιξη τη δυνατότητα ενίσχυσης – μέσα από τον αναπτυξιακό νόμο - παραγωγικών επενδύσεων για την ενσωμάτωση τεχνολογιών/τεχνικών προστασίας και εξοικονόμησης των υδατικών πόρων και καλεί το Υπουργείο Περιφερειακής Ανάπτυξης να προτάξει ενισχύσει κατά προτεραιότητα επενδυτικές προτάσεις που περιλαμβάνουν ως στόχο την προστασία της ποιότητας και ποσότητας των υδάτων αλλά και την επεξεργασία των λυμάτων.

Καλεί το Υπουργείο Οικονομικών να επεκτείνει, στα πλαίσια των διαμορφούμενων δημοσιονομικών περιθωρίων, τις ρυθμίσεις του ν. 3842/10 για φορολογικές ελαφρύνσεις σε επενδύσεις που μειώνουν το περιβαλλοντικό αποτύπωμα, και σε επενδύσεις που προστατεύουν την ποιότητα και την ποσότητα των υδατικών πόρων.

Καλεί το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης να ενισχύσει τα προγράμματα αντιμετώπισης της νιτρορύπανσης (Οδηγία 91/676/ΕΚ) και να σχεδιάσει, σε συνεργασία με το Υ.ΠΕ.Κ.Α., ένα χωροταξικά ισόρροπο πρόγραμμα κατασκευής έργων πεδινής και ορεινής υδρονομίας.

Καλεί το Υπουργείο Εσωτερικών να προτάξει το θέμα της διαχείρισης των υδατικών πόρων στο πρώτο διάστημα εφαρμογής του Σχεδίου ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗΣ με έμφαση στη λειτουργία των Δ.Ε.Υ.Α..

Καλεί τα Υπουργεία ΠΕ.Κ.Α. και Αγροτικής Ανάπτυξης να δρομολογήσουν δράσεις επανόρθωσης της περιβαλλοντικής ζημιάς που έχει υποστεί το υδατικό σύστημα της χώρας, σε περιοχές εντατικής γεωργίας ή καταγραφής υψηλής ρύπανσης επιφανειακών και υπογείων υδάτων, όπως η περιοχή Ασωπού-Οινοφύτων, Μεσσαπίας, Πηνειού, Κάρλας, κ.α.

Καλεί το Υ.ΠΕ.Κ.Α. να ενισχύσει το ρόλο και τις αρμοδιότητες των Φορέων Διαχείρισης ώστε να είναι αποτελεσματικότερη η προστασία των οικοσυστημάτων και η αντιμετώπιση παραβατικών συμπεριφορών.

Καλεί το Υ.ΠΕ.Κ.Α. να εκπονήσει ένα ειδικό πρόγραμμα παρακολούθησης της ποιότητας και της ποσότητας των υδάτων των διασυνοριακών ποταμών.

Καλεί το Υ.ΠΕ.Κ.Α. να συγκαλέσει και να λειτουργήσει το Εθνικό Συμβούλιο Υδάτων.

Καλεί το Υ.ΠΕ.Κ.Α. να αναπτύξει ειδικό πρόγραμμα προστασίας του Δέλτα Αξιού-Λουδία και Αλιάκμονα και ειδικότερα να υλοποιήσει εκτενές πρόγραμμα περιβαλλοντικών ελέγχων κατά μήκος του ποταμού Αλιάκμονα,

Καλεί τον Εισαγγελέα Περιβάλλοντος να αναλάβει ειδική πρωτοβουλία για την εξέταση των περιβαλλοντικών προβλημάτων που σχετίζονται με την ποιότητα των νερών.

Τέλος, η Υποεπιτροπή Υδατικών Πόρων:

Αναθέτει στον Πρόεδρό της να υποβάλει ως εισήγηση το παρόν Πόρισμα στην Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Περιβάλλοντος της Βουλής των Ελλήνων, με την παράκληση να διαβιβασθεί, αφού εγκριθεί, στον Πρόεδρο της Βουλής των Ελλήνων, στους Προέδρους των Κοινοβουλευτικών Ομάδων και στα μέλη της Βουλής των Ελλήνων και να αναρτηθεί στο δικτυακό τόπο της Βουλής.

Αναθέτει στον Πρόεδρό της να παρουσιάσει το παρόν πόρισμα στους Υπουργούς ΠΕ.Κ.Α., Υποδομών, Περιφερειακής Ανάπτυξης, Οικονομικών, Αγροτικής Ανάπτυξης και Εσωτερικών, αλλά και να αποστείλει το Πόρισμα σε κάθε φορέα που αναπτύσσει πολιτική, επιστημονική ή κοινωνική δραστηριότητα σε θέματα φυσικού περιβάλλοντος και τοπικής ανάπτυξης.

Η. Η Υποεπιτροπή, κατά τη συνεδρίαση της 23ης Ιουνίου 2011, ενέκρινε, κατά πλειοψηφία, την Εισήγηση του Προεδρεύοντος της Υποεπιτροπής Υδατικών Πόρων και Προέδρου της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Προστασίας Περιβάλλοντος, κ. Κωνσταντίνου Καρτάλη.

Η Έκθεση της Υποεπιτροπής Υδατικών Πόρων κατατίθεται στην Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Προστασίας Περιβάλλοντος και αποτελεί συνοδό κείμενο της Έκθεσης της.

Αθήνα, 23 Ιουνίου 2011

Ο ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ ΤΗΣ ΥΠΟΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΤΑΛΗΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

ΑΓΑΤΣΑ ΑΡΙΑΔΝΗ
ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΑΝΤΩΝΙΑ
ΓΙΚΟΝΟΓΛΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ
ΘΕΟΧΑΡΗ ΜΑΡΙΑ
ΚΑΡΤΑΛΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΜΕΡΕΝΤΙΤΗ ΑΘΑΝΑΣΙΑ
ΚΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ
ΖΙΩΓΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΒΟΡΙΔΗΣ ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ (ΜΑΚΗΣ)
ΔΙΩΤΗ ΗΡΩ

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΙΓ' – ΣΥΝΟΔΟΣ Β'
ΕΙΔΙΚΗ ΜΟΝΙΜΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

ΕΚΘΕΣΗ

ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΜΟΝΙΜΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

ΠΡΟΣ ΤΗ ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Κατά τη Β' Τακτική Σύνοδο της ΙΓ' Περιόδου, η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Έρευνας και Τεχνολογίας συνεστήθη με την υπ' αριθμ.13791/9244 από 15 Οκτωβρίου 2010 απόφαση του Προέδρου της Βουλής, σύμφωνα με το άρθρο 43Α' του Κανονισμού της Βουλής.

Η Επιτροπή συγκροτείται από 25 Μέλη και αποτελέσθηκε από τους Βουλευτές κ.κ. Αλέξανδρο Αθανασιάδη, Παναγιώτη Αντωνακόπουλο, Σταύρο Αρναουτάκη, Βασίλειο Γιουματζίδη, Απόστολο Κατσιφάρα, Μαρία Μίχου, Νικόλαο Σαλαγιάννη, Κωνσταντίνο Σπηλιόπουλο, Μιχαήλ Τζελέπη, Άγγελο Τόλκα, Νικόλαο Τσώνη, Αικατερίνη Φαρμάκη – Γκέκη, Αθανάσιο Χαντάβα, Ελευθέριο Αυγενάκη, Γεώργιο Βλάχο, Αθανάσιο Δαβάκη, Ιωάννη Ιωαννίδη, Κωνσταντίνο Κόλλια, Νικόλαο Λέγκα, Μιχαήλ Μπεκίρη, Αθανάσιο Μπούρα, Ιωάννη Ζιώγα, Νικόλαο Παπακωνσταντίνου, Ηλία Πολατίδη και Μιχαήλ Κριτσωτάκη.

Πρόεδρος της Επιτροπής εξελέγη, στις 20 Οκτωβρίου 2010, ο κ. Κωνσταντίνος Σπηλιόπουλος. Το αξίωμα του Α' Αντιπροέδρου της Επιτροπής κατέλαβε ο κ. Αθανάσιος Μπούρας, του Β' Αντιπροέδρου ο κ. Ιωάννης Ζιώγας και του Γραμματέα ο κ. Ηλίας Πολατίδης.

Οι Βουλευτές κ.κ. Ελευθέριος Αυγενάκης, Σταύρος Αρναουτάκης, Απόστολος Κατσιφάρας, Αικατερίνη Φαρμάκη - Γκέκη και Άγγελος Τόλκας, που περιελαμβάνοντο στην αρχική σύνθεση της Επιτροπής, αντικαταστάθηκαν από τους Βουλευτές κ.κ. Ευστάθιο Κωνσταντινίδη, Ιωάννη Μιχελογιαννάκη, Μαρία Κυριακοπούλου, Ευαγγελία Κουρουπάκη και Ιωάννη Αμοιρίδη, αντίστοιχα, σύμφωνα με τις υπ' αριθμ.15525/10428 από 2 Δεκεμβρίου 2010, 421/297 από 14 Ιανουαρίου 2011 και 6245/4143 από 1η Ιουλίου 2011 αποφάσεις του Προέδρου της Βουλής.

Ο Βουλευτής κ. Κωνσταντίνος Σπηλιόπουλος διετέλεσε Πρόεδρος της Επιτροπής μέχρι την 17η Ιουνίου 2011, ημερομηνία κατά την οποία ανέλαβε υπουργικό αξίωμα.

Νέο μέλος της Επιτροπής, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 6245/4143 από 1η Ιουλίου 2011 απόφαση του Προέδρου της Βουλής, ορίστηκε η Βουλευτής κυρία Βασιλική Αλεξανδρίδου.

Στη συνέχεια, Πρόεδρος της Επιτροπής εξελέγη, στις 13 Ιουλίου 2011, ο Βουλευτής κ. Ιωάννης Αμοιρίδης.

Σύμφωνα με το άρθρο 43Α' του Κανονισμού της Βουλής, το πλαίσιο των εργασιών της Επιτροπής προσδιορίζεται ως ακολούθως:

«Αντικείμενο της επιτροπής έρευνας και τεχνολογίας είναι η παρακολούθηση των εξελίξεων στην επιστημονική έρευνα και την τεχνολογία και η αξιολόγησή τους. Επίσης, αντικείμενο της επιτροπής αυτής είναι η μελέτη και η παρακολούθηση ζητημάτων βιοηθικής. Η επιτροπή συμβάλλει συμβουλευτικά στη λήψη αποφάσεων και στη χάραξη στρατηγικών τόσο για την έρευνα όσο και την τεχνολογία σε εθνικό επίπεδο, λαμβάνοντας υπόψη τα ιδιαίτερα κοινωνικά, οικονομικά, πολιτικά, επιστημονικά και πολιτιστικά χαρακτηριστικά της χώρας μας.

Για την επίτευξη του σκοπού της η επιτροπή μπορεί να συνδέεται, επί θεματικής βάσης, με ανάλογες δραστηριότητες των κοινοβουλίων άλλων χωρών, διεθνών οργανισμών, κρατικών ή μη κυβερνητικών οργανώσεων, ιδρυμάτων, ερευνητικών κέντρων κ.ά., επίσης να ενθαρρύνει τη διεθνή συνεργασία, ιδίως εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στους τομείς της έρευνας, της τεχνολογίας και της τεχνολογικής αποτίμησης, καθώς και την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των αντίστοιχων κοινοβουλευτικών σωμάτων».

Η Επιτροπή πραγματοποίησε 20 συνεδριάσεις, συνολικής διάρκειας 40 ωρών, περίπου, κατά τις οποίες εκλήθησαν σε ακρόαση, προς ενημέρωση των μελών της, Υπουργοί, Υφυπουρ-

γοί, Ακαδημαϊκοί Καθηγητές, ερευνητές και ειδικοί επιστήμονες, δημόσιοι λειτουργοί και εκπρόσωποι Φορέων, όπως εμφαίνεται στο αντίστοιχο Κεφάλαιο της Έκθεσης.

ΙΙ. ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΑ ΠΟΥ ΚΛΗΘΗΚΑΝ ΣΕ ΑΚΡΟΑΣΗ

Συνεδρίαση της 20ης Οκτωβρίου 2010
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Εκλογή Προεδρείου.

Συνεδρίαση της 26ης Οκτωβρίου 2010
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Προγραμματισμός του έργου της Επιτροπής.

Συνεδρίαση της 14ης Δεκεμβρίου 2010
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Η συμβολή του Ιδρύματος Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (Ι.Ο.Β.Ε.) στην ανάπτυξη της έρευνας για την ανταγωνιστικότητα της Οικονομίας στη Χώρα μας.
Τα μέλη της Επιτροπής είχε κληθεί να ενημερώσει ο κ. Ιωάννης Στουρνάρας, Καθηγητής Οικονομικών του Πανεπιστημίου Αθηνών και Γενικός Διευθυντής του Ιδρύματος Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (Ι.Ο.Β.Ε.).

Συνεδρίαση της 11ης Ιανουαρίου 2011 (Κοινή συνεδρίαση με την Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Προστασίας Περιβάλλοντος)
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Η πολιτική της Δ.Ε.Η. Α.Ε. για την ενέργεια. (Θεματικός κύκλος: «Περιβάλλον και Ανάπτυξη»).
Τα μέλη των Επιτροπών είχε κληθεί να ενημερώσει ο Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος της Δ.Ε.Η. Α.Ε., κ. Αρθούρος Ζερβός.

Συνεδρίαση της 12ης Ιανουαρίου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Το μέλλον του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για την Ασφάλεια των Δικτύων και των Πληροφοριών (ENISA), που εδρεύει στο Ηράκλειο.
Τα μέλη της Επιτροπής είχαν κληθεί να ενημερώσουν οι κ.κ. Udo Helmbrecht, Εκτελεστικός Διευθυντής του ENISA, Κωνσταντίνος Στεφανίδης, Καθηγητής και Διευθυντής του Ινστιτούτου Πληροφορικής του Ι.Τ.Ε. και εκπρόσωπος της Ελλάδας στο Διοικητικό Συμβούλιο του ENISA, Μιχάλης Καραταράκης, Πρόεδρος του Συλλόγου «Οι φίλοι του ENISA» και Γεώργιος Δημητρίου, εκπρόσωπος του ENISA προς τις ελληνικές αρχές.

Συνεδρίαση της 27ης Ιανουαρίου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Ενημέρωση από την Υπουργό Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, κυρία Άννα Διαμαντοπούλου, σχετικά με την πολιτική του Υπουργείου στους τομείς έρευνας και τεχνολογίας.

Συνεδρίαση της 2ας Φεβρουαρίου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Η δραστηριότητα του Ελληνικού Ινστιτούτου Ηλεκτροκίνητων Οχημάτων (ΕΛ.ΙΝ.Η.Ο.), σχετικά με τη χρήση καθαρής ενέργειας στην κίνηση οχημάτων.
Τα μέλη της Επιτροπής είχε κληθεί να ενημερώσει ο Πρόεδρος του Ινστιτούτου, κ. Διονύσιος Νέγκας.

Συνεδρίαση της 8ης Φεβρουαρίου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Οι ερευνητικές δραστηριότητες του Ιδρύματος Ιατροβιολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών (Ι.ΙΒ.Ε.Α.Α.).
Τα μέλη της Επιτροπής είχε κληθεί να ενημερώσει ο Καθηγητής – Ερευνητής κ. Δημήτριος Θάνος, Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου του Ιδρύματος.

Συνεδρίαση της 9ης Μαρτίου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Παρουσίαση περιβαλλοντικής - αναπτυξιακής πρότασης, σχετικά με τα απόβλητα που παράγονται κατά την επεξεργασία του βωξίτη.
Τα μέλη της Επιτροπής είχε κληθεί ενημερώσει η κυρία Χάιδω - Στεφανία Καραγιάννη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου (Ε.Μ.Π.).

Συνεδρίαση της 23ης Μαρτίου 2011 (Κοινή συνεδρίαση με την Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Προστασίας Περιβάλλοντος)
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Σταθμοί Πυρηνικής Ενέργειας: Μέλλον ή παρελθόν;
Τα μέλη των Επιτροπών είχαν κληθεί να ενημερώσουν οι κ.κ. Χρήστος Χουσιάδας, Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Ελληνικής Επιτροπής Ατομικής Ενέργειας (Ε.Ε.Α.Ε.), Νικόλαος Κανελλόπουλος, Διευθυντής του Εθνικού Κέντρου Έρευνας Φυσικών Επιστημών (Ε.Κ.Ε.Φ.Ε.) «ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ» και Ιωάννης Παπάζογλου, Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου και Διευθυντής του Ινστιτούτου Πυρηνικής Τεχνολογίας και Ακτινοπροστασίας του Εθνικού Κέντρου Έρευνας Φυσικών Επιστημών (Ε.Κ.Ε.Φ.Ε.) «ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ».

Συνεδρίαση της 6ης Απριλίου 2011 (Κοινή συνεδρίαση με τη Διαρκή Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων)
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Το ελαιόλαδο και η μεσογειακή διατροφή. Ο ρόλος και η συμβολή της έρευνας στην ανάδειξη της σημασίας τους.
Τα μέλη των Επιτροπών είχαν κληθεί να ενημερώσουν ο κ. Ευστάθιος Ηλιοδρομίτης, Αναπληρωτής Καθηγητής Καρδιολογίας και οι κυρίες Ιωάννα Ανδρεάδου, Επίκουρη Καθηγήτρια Φαρμακευτικής Χημείας του Πανεπιστημίου Αθηνών, Αντωνία Τριχοπούλου, Καθηγήτρια Διατροφής και Προληπτικής Ιατρικής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών και Αθηνά Λινού, Καθηγήτρια της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών και Πρόεδρος της Εθνικής Επιτροπής Ελληνικής Διατροφής.

Συνεδρίαση της 12ης Απριλίου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Παρουσίαση εφαρμογών υψηλής τεχνολογίας.
Τα μέλη της Επιτροπής είχαν κληθεί να ενημερώσουν οι κ.κ. Παναγιώτης Κουβράκης, εκπρόσωπος της Εταιρείας «BETA CAE Systems» (εξειδικευμένο λογισμικό αυτοκινητοβιομηχανίας) και Ιωάννης Πολυχρονάκης, εκπρόσωπος της Εταιρείας «ATTISAT Satellite Systems» (επίπεδες δορυφορικές κεραίες).

Συνεδρίαση της 18ης Μαΐου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Συζήτηση για τη σύνταξη της Έκθεσης της Επιτροπής.
Ορισμός θεματικών ενοτήτων και εισηγητών.

Συνεδρίαση της 24ης Μαΐου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Έρευνες του Ιδρύματος Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (Ι.Ο.Β.Ε.), ως προς τις τρέχουσες εξελίξεις στην ελληνική οικονομία.
Τα μέλη της Επιτροπής είχε κληθεί να ενημερώσει ο Καθηγητής Οικονομικών του Πανεπιστημίου Αθηνών, κ. Ιωάννης Στουρνάρας, Γενικός Διευθυντής του Ιδρύματος.

Συνεδρίαση της 25ης Μαΐου 2011 (Κοινή συνεδρίαση με τη Διαρκή Επιτροπή Μορφωτικών Υποθέσεων)
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Ενημέρωση των μελών των Επιτροπών από την Υπουργό Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, κυρία Άννα Διαμαντοπούλου, για θέματα έρευνας και τεχνολογίας.

Συνεδρίαση της 15ης Ιουνίου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Ενημέρωση των μελών της Επιτροπής από τον κ. Δημήτριο Λουκά, Πρόεδρο της Ένωσης Ελλήνων Ερευνητών.

Συνεδρίαση της 13ης Ιουλίου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Εκλογή Προέδρου της Επιτροπής.

Συνεδρίαση της 21ης Ιουλίου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Συζήτηση και Έγκριση της Έκθεσης της Επιτροπής.

Συνεδρίαση της 14ης Σεπτεμβρίου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Παρουσίαση των αποτελεσμάτων της ερευνητικής εφαρμογής βηματοδοτών, τρίτης γενεάς.

Τα μέλη της Επιτροπής είχε κληθεί να ενημερώσει ο Καθηγητής του Πανεπιστημίου Αθηνών και Διευθυντής της Νευροχειρουργικής Κλινικής του Νοσοκομείου «Ο Ευαγγελισμός», κ. Δαμιανός Σακάς.

Συνεδρίαση της 28ης Σεπτεμβρίου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Επικαιροποίηση της ατζέντας «Ευρώπη 2020» στις νέες συνθήκες της οικονομικής κρίσης. Ευρύτερη ενημέρωση σε θέματα τρέχοντος ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος.

Τα μέλη της Επιτροπής είχε κληθεί να ενημερώσει ο Διευθυντής του Γραφείου της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Ελλάδα, κ. Παναγιώτης Καρβούνης.

ΙΙΙ. ΑΝΑΦΟΡΕΣ ΣΤΟ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Α. ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΤΟΥ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΙΩΑΝΝΗ ΑΜΟΙΡΙΔΗ

Διαπιστώνουμε, σήμερα, περισσότερο από ποτέ άλλοτε, τη μετάβαση από ένα βιομηχανικό παρελθόν σε μια νέα κοινωνία, της γνώσης, της έρευνας και της τεχνολογίας

Οι πρώτες ύλες, για πρώτη φορά στην παγκόσμια ιστορία, δεν αποτελούν τη βάση της παραγωγικής διαδικασίας. Η οικονομία βασίζεται λιγότερο στα εργατικά χέρια και περισσότερο στις υπηρεσίες.

Τομείς, όπως η έρευνα, η καινοτομία, οι νέες ψηφιακές τεχνολογίες και γενικότερα οι τεχνολογίες πληροφορικής και επικοινωνιών, αποτελούν το βασικό χαρακτηριστικό παράγοντα αυτής της νέας εποχής. Αποτελούν, πλέον, πλουτοπαραγωγικές πηγές.

Η ψηφιακή τεχνολογία προσδιορίζει μια ολόκληρη γενιά, τη λεγόμενη «γενιά του Διαδικτύου», η οποία ενημερώνεται, μορφώνεται και διαμορφώνει χαρακτήρα και συνείδηση μέσα από αυτό το μέσο.

Η στόχευση για έξοδο από την κρίση, μείωση της ανεργίας και ανάπτυξη στη Χώρα μας προϋποθέτει πολιτικές πρωτοβουλίες για ανάληψη συγκεκριμένων δράσεων, με σκοπό την προώθηση της έρευνας, της καινοτομίας, των νέων τεχνολογιών, της «πράσινης ανάπτυξης», αλλά και τον εξορθολογισμό του ρόλου των τεχνολογιών πληροφορικής και επικοινωνιών στη σύγχρονη ψηφιακή εποχή που διανύουμε.

Σήμερα, η Ευρωπαϊκή Ένωση βρίσκεται αντιμέτωπη μ' αυτές τις προκλήσεις, την αλλαγή του παγκόσμιου οικονομικού μοντέλου και τη διαμόρφωση της «γενιάς του Διαδικτύου», η οποία ήδη καλείται να διαχειριστεί το μέλλον της.

Δεν νοείται σήμερα οικονομική ανάπτυξη, χωρίς έρευνα, γνώση, καινοτομία, ψηφιακή τεχνολογία και «πράσινη ανάπτυξη».

Ταυτόχρονα, οι τεχνολογικές και ερευνητικές προκλήσεις θα πρέπει να υπηρετούν τη δημιουργία μιας ανθρωποκεντρικού περιεχομένου «κοινωνίας της πληροφορίας», χωρίς αποκλεισμούς, η οποία να προάγει την ποιότητα ζωής.

Η ενίσχυση της απασχόλησης, η διαφύλαξη των προσωπικών δεδομένων, η ηλεκτρονική εκπαίδευση στα δημόσια σχολεία, η προώθηση της κοινωνικής ενσωμάτωσης, η αναβάθμιση της δημόσιας διοίκησης, η προστασία της δημόσιας υγείας και του περιβάλλοντος, η διά βίου μάθηση των εργαζομένων των επιχειρήσεων και των επιχειρηματιών αποτελούν ορισμένους από τους τομείς που θα πρέπει να «υπηρετεί» η ερευνητική και τεχνολογική εξέλιξη.

Η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Έρευνας και Τεχνολογίας θα συνεχίσει, βασισμένη στις παραπάνω ηθικές αρχές, **να αναδεικνύει τις «καλές πρακτικές» και τις ευκαιρίες** που δημιουργούνται από τις καινοτόμες ερευνητικές και τεχνολογικές εφαρμογές.

Θα συμβάλλει συμβουλευτικά, επίσης, προτάσσοντας τη λήψη αποφάσεων για τη χάραξη στρατηγικών τόσο για την έρευνα όσο και για την τεχνολογία σε εθνικό επίπεδο, διευρύνοντας, παράλληλα, τις διεθνείς συνεργασίες, με σκοπό την ανταλλαγή πληροφοριών και εμπειριών.

Ταυτόχρονα, στις επιδιώξεις της εμπεριέχεται και η **συνεχής προσπάθεια κατάρτισης των μελών της Επιτροπής** σε μελλοντικές στρατηγικές των τομέων έρευνας και τεχνολογίας, στο ευρωπαϊκό και διεθνές περιβάλλον.

Β. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟ ΕΡΓΟ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΡΩΗΝ ΠΡΟΕΔΡΟ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟ ΣΠΗΛΙΟΠΟΥΛΟ

Για δεύτερη συνεχή σύνοδο στην παρούσα Επιτροπή κατείχα τη θέση του Προεδρεύοντος.

Η προσπάθεια που καταβλήθηκε είχε δύο επιδιώξεις:

Την εκτενέστερη και σφαιρικότερη ενημέρωση των μελών της Επιτροπής γύρω από τις ευρύτερες διεθνείς εξελίξεις και τις ακολουθούμενες πολιτικές στους τομείς της έρευνας και της τεχνολογίας. Προς αυτή την κατεύθυνση προσκλήθηκαν αρμόδιοι ομιλητές και, για δεύτερη συνεχή χρονιά, εξασφαλίστηκε από την Ε.Ε. χρηματοδότηση για την επίσκεψη των μελών της Επιτροπής σε τρία από τα κορυφαία ερευνητικά κέντρα της Ευρώπης στην πόλη Ίσπρα της Β. Ιταλίας.

Την πρόσκληση εκπροσώπων ερευνητικών, τεχνολογικών και επιχειρηματικών φορέων από την Ελλάδα, οι οποίοι συνέβαλαν σημαντικά στην ευρύτερη ενημέρωση των μελών της Επιτροπής για τα τεκταινόμενα στη Χώρα μας. Οι εισηγήσεις τους βοήθησαν να αναδειχθούν οι θετικές εμπειρίες, τα προβλήματα και οι δυσκολίες που χρήζουν νέων στρατηγικών και αντιμετώπισης.

Συμπερασματικά, στη συγκεκριμένη κοινοβουλευτική σύνοδο, οι αξιόλογες προσπάθειες στον τομέα της έρευνας και της τεχνολογίας βρήκαν στην Επιτροπή ένα βήμα προβολής, διαλόγου και υποστήριξης.

Και αυτή τη σύνοδο είχαμε εκτενή ενημέρωση για τις πολιτικές αποφάσεις και πρωτοβουλίες του Υπουργείου Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων στους αρμόδιους τομείς της έρευνας και της τεχνολογίας.

Οι λοιπές προσκλήσεις ομιλητών επικεντρώθηκαν σε τρεις βασικές κατευθύνσεις:

Πρώτον. Στις τεχνολογικές καινοτομίες και εφαρμογές, στις εμπειρίες και τα προβλήματα του τομέα της ενέργειας.

Δεύτερον. Στα αποτελέσματα, τα συμπεράσματα και τις δυσκολίες στο έργο των πανεπιστημιακών ερευνητικών ομάδων, ινστιτούτων και ιδρυμάτων.

Τρίτον. Σε θετικές, καινοτόμες, επιχειρηματικές, τεχνολογικές εφαρμογές.

Από τις εργασίες της Επιτροπής εξήχθησαν συμπεράσματα και υπήρξαν προτάσεις σε κάθε θέμα που συζητήθηκε.

Οι Βουλευτές – εισηγητές της παρούσας Έκθεσης θα τα αναπτύξουν εκτενώς.

Από πλευράς μου –εν συντομία- θεωρώ πως ορισμένα από τα συμπεράσματα και τις προτάσεις αξίζουν ιδιαίτερης προσοχής, όπως:

Ο οικονομικός και κοινωνικός αντίκτυπος από το εκάστοτε ερευνητικό έργο δεν έχει τον δείκτη αποτελεσματικότητας, όπως σε άλλες χώρες – μέλη της Ε.Ε.. Η πληθώρα δημοσιευμένων εργασιών έχει μικρή αντιστοιχία με εφαρμογές στους προαναφερθέντες τομείς. Η εφαρμογή καινοτόμων ερευνητικών αποτελεσμάτων, σε σύγκριση με τις δημοσιεύσεις, έχει μεγάλη απόσταση, συνεχίζοντας την απόκλιση από ένα σύγχρονο περιβάλλον οικονομίας και έντασης γνώσης. Συνεπώς, αποτελεί βασικό μελλοντικό κριτήριο αξιολόγησης ερευνητικού έργου ο συνδυασμός αποτελέσματος και αποδοτικής εφαρμογής.

Το νέο νομοθετικό πλαίσιο για την έρευνα και την τεχνολογία θα συμβάλει αποφασιστικά σε αλλαγές κατεστημένων και πολι-

τικών. Ο καθορισμός στρατηγικών κατευθύνσεων στο ερευνητικό έργο, ο συνδυασμός βασικής και εφαρμοσμένης έρευνας, ο τρόπος αξιολόγησης έκαστου ερευνητικού έργου και η δημιουργία ενός ευέλικτου χρηματοδοτικού πλαισίου από τον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα θα πρέπει να έχουν άμεση εφαρμογή σ' ένα διεθνές περιβάλλον συνεχών αλλαγών.

Σε μία παγκοσμιοποιημένη οικονομία, όπου η ανταγωνιστικότητα της Χώρας μας συνεχώς φθίνει, είναι απολύτως αναγκαία - παρά τα θετικά βήματα του τελευταίου χρόνου- η γρήγορη και αποτελεσματική απορρόφηση κοινοτικών πόρων στους τομείς της έρευνας και της τεχνολογίας. Η όποια καθυστέρηση θα έχει ως αποτέλεσμα τη βραδεία εφαρμογή -εις βάρος της ανάπτυξης- εκσυγχρονιστικών λύσεων στον τομέα της επιχειρηματικότητας, αλλά και στους τομείς της υγείας, της παιδείας, του περιβάλλοντος κ.λπ..

Κατά τις συζητήσεις στην Επιτροπή, ανεδείχθη η αναγκαιότητα συνεχούς και εμπεριστατωμένης μελέτης, πριν την υλοποίηση μελλοντικών εφαρμογών της έρευνας και της τεχνολογίας. Μία παιδεία, βασισμένη στις αξίες του ανθρωπισμού, της κοινωνικής και περιβαλλοντικής πρόνοιας και της επαγγελματικής κοινωνικής ευθύνης, θα πρέπει να παρακολουθεί και να θεσπίζει κριτήρια ορθής χρήσης των όποιων σύγχρονων, αναπτυξιακών, ερευνητικών και τεχνολογικών προκλήσεων.

Ο επιχειρηματικός κόσμος πρέπει -μέσω των φορέων του- να διεκδικήσει, αλλά και να συμβαδίσει με τις σύγχρονες τεχνολογικές προκλήσεις. Σήμερα, δεν υπάρχει, πλέον, κανένας τομέας επιχειρηματικής δραστηριότητας που δεν επηρεάζεται από τις νέες τεχνολογικές εφαρμογές. Οι επιχειρηματικές υποδομές, η παραγωγική διαδικασία, η επικοινωνία και η προβολή μπορούν να αποτελούν ανταγωνιστικό πλεονέκτημα μόνο με την προσαρμογή τους σε προηγμένες εφαρμογές τεχνολογίας και επικοινωνιών.

Η χρηματοδότηση του ερευνητικού έργου αλλάζει πλέον στόχευση. Η εφαρμοσμένη έρευνα και η καινοτομία βρίσκονται στο επίκεντρο. Παρά τη δύσκολη οικονομική συγκυρία, υπάρχουν δυνατότητες αξιοποίησης δημόσιων και ιδιωτικών πόρων. Οι συμπράξεις Δημοσίου και ιδιωτικών φορέων για την υποστήριξη του ερευνητικού έργου θα πρέπει να αναπτυχθούν σ' ένα ευνοϊκό νομοθετικό περιβάλλον. Ποιος ο λόγος να ενθαρρυνθεί η επιχειρηματική χρηματοδότηση ερευνητικών έργων, χωρίς καμία αποτελεσματικότητα στην οικονομική και κοινωνική πρόοδο;

Με τα παραπάνω αναφερθέντα, εύχομαι η Επιτροπή και στην προσεχή σύνοδο να συνεχίσει επιτυχώς το συμβουλευτικό - υποστηρικτικό έργο της, με σκοπό την περαιτέρω βελτίωση του κοινοβουλευτικού έργου, αλλά και των ασκούμενων πολιτικών στους τομείς της έρευνας και της τεχνολογίας.

Ευελπιστώ πως η παρούσα Έκθεση, με τις εισηγήσεις και τις προτάσεις των κ.κ. Βουλευτών που είναι μέλη της, θα τύχει θετικής ανταπόκρισης.

IV. ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ

Α. Περιβάλλον και Τεχνολογία
Εισηγητής: Παναγιώτης Αντωνακόπουλος

- Εισαγωγή

Η τεχνολογία είναι από τα βασικότερα επιτεύγματα του ανθρώπου. Η συνεχής εξέλιξη του ανθρώπου ήταν και είναι σε άμεση συνάρτηση με την εξέλιξη της τεχνολογίας, ως γέννημα της ανάγκης του να αποδεσμευτεί από την κυριαρχία της φύσης, αλλά και να βελτιώσει τις συνθήκες της ζωής του. Η τεχνολογία, ως αδιάκοπη συνέχεια και πορεία από σταθμό σε σταθμό και από κατάκτηση σε κατάκτηση, όπου η νεότερη προϋποθέτει την προγενέστερη, κατέληξε να πάρει τις διαστάσεις που έχει στην εποχή μας.

Παρ' όλα αυτά, η εξέλιξη της τεχνολογίας, μέχρι πρότινος, δεν ήταν άμεσα συνδεδεμένη με την προστασία του περιβάλλοντος. Ο «Homo Sapiens», που θεωρούσε τη Φύση ως ιερή και τη Γη ως μάνα που τον περιείχε και του παρείχε τα πάντα, υπερεκμεταλλεύτηκε τους φυσικούς πόρους σε τέτοιο βαθμό, ώστε από το «προς το ζην» οδηγήθηκε στο «ευ ζην», αγνοώντας τη σημαντικότητά τους και ότι οι φυσικοί πόροι δεν είναι ανεξάντλητοι.

Η κακοποίηση του περιβάλλοντος, προκειμένου να γίνει η εξαγωγή των πολύτιμων συστατικών του υπεδάφους, καθώς επίσης και η μόλυνση των λιμνών και των ποταμών, για να αυξηθεί η βιομηχανική παραγωγή, είναι λίγα από τα παραδείγματα που σχετίζονται με την υπερεκμετάλλευση του περιβάλλοντος, ένεκα του κέρδους, μέσω της εξέλιξης της τεχνολογίας.

Ως εκ τούτου, η φύση άρχισε να «τιμωρεί τον άνθρωπο» και εκείνος με τη σειρά του άρχισε να διαπιστώνει ότι δεν μπορεί να υπάρξει ανθρωπότητα, χωρίς βιώσιμο περιβάλλον. Ως «ο τρώσας και ιάσεται», συνέβαλε και συμβάλλει στην ανάπτυξη τεχνολογιών, οι οποίες προωθούν την προστασία του περιβάλλοντος και είναι φιλικές προς αυτό.

Η έρευνα και η τεχνολογία στην προώθηση του Περιβάλλοντος

Τα τελευταία χρόνια στη Χώρα μας παρατηρείται έντονο ενδιαφέρον, από την πλευρά της Πολιτείας και των αρμόδιων φορέων, για τη λήψη μέτρων υπέρ της προώθησης περιβαλλοντικών πολιτικών. Οι κατευθυντήριες γραμμές της Πολιτείας είναι καθαρά προς την κατεύθυνση υιοθέτησης πολιτικών, με απώτερο σκοπό να αναπτυχθούν τεχνολογίες φιλικές προς το περιβάλλον. Η πίεση της Ευρωπαϊκής Ένωσης για εφαρμογή των περιβαλλοντικών κανονισμών, καθώς επίσης και το ενδιαφέρον του ελληνικού Κράτους ώθησαν πολλούς οργανισμούς, αλλά και εταιρείες να συμμορφωθούν με τις εκάστοτε αποφάσεις.

Οι άξονες που αναπτύσσεται η τεχνολογία αφορούν την ενέργεια και την αντικατάσταση συμβατών μορφών ενέργειας από πηγές περισσότερο φιλικές, όπως είναι οι Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, αλλά και -όσο κρίνεται δυνατό- την αντικατάσταση του λιγνίτη από πηγές ενέργειας λιγότερο ρυπογόνους.

Σε αυτό τον άξονα κινείται η Δ.Ε.Η. Α.Ε, η οποία, σύμφωνα με την ευρωπαϊκή νομοθεσία 75/2010, είναι υποχρεωμένη να μεταβεί σε ένα πιο «περιβαλλοντικό μοντέλο» της μορφής 20-20-20, δηλαδή 20% Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας, 20% εξοικονόμηση ενέργειας, 20% μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, το οποίο συνεπάγεται μείωση της πηγής ενέργειας από λιγνίτη από 47% σε 20%, αύξηση του φυσικού αερίου από 18% σε 22%, σταθεροποίηση της χρήσης του πετρελαίου και αύξηση από 28% σε 58% των Α.Π.Ε., μαζί με τα υδροηλεκτρικά έργα μέχρι το έτος 2020. Απώτερος στόχος της Δ.Ε.Η. είναι η διασφάλιση της ανάπτυξης κυρίως με επενδύσεις σε νέες μονάδες σύγχρονης τεχνολογίας, πιο φιλικών για το περιβάλλον, με την αντικατάσταση των παλαιών ρυπογόνων μονάδων. Ήδη, στα άμεσα σχέδια της Δ.Ε.Η. είναι η απόσυρση 2.100 μεγαβάτ λιγνίτη και πετρελαίου και η δημιουργία δύο εργοστασίων, της «Πτολεμαΐδας 2» και του «Μελίτη 2», ισχύος 550 - 660 μεγαβάτ, όπως επίσης και πολλές επενδύσεις στα νησιά με λιγότερο ρυπογόνους μονάδες, συνολικού ύψους 6 δις ευρώ, από τα οποία τα 4 δις θα είναι για επενδύσεις συμβατικής ενέργειας και τα 2 δις για επενδύσεις Α.Π.Ε.

Η πολιτική της Δ.Ε.Η. Α.Ε για λιγότερους ρύπους και μειωμένες εκπομπές διοξειδίου του άνθρακα, καθώς και συμβατών ρύπων, απορρέει από το γεγονός της μείωσης του κόστους από τις δημοπρασίες για την αγορά των εκπομπών του διοξειδίου του άνθρακα. Ουσιαστικά, το κόστος των δημοπρασιών για την αγορά των εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα θα περάσουν κατευθείαν στον καταναλωτή, μέσω των τιμολογίων της Δ.Ε.Η., εκτός και εάν τελικά η Εταιρεία καταφέρει να μειώσει τους εκπεμπόμενους ρύπους, μέσω της υιοθέτησης εξελιγμένων τεχνολογιών φιλικότερων προς το περιβάλλον. Εν κατακλείδι, η Δ.Ε.Η. οφείλει να μειώσει τους εκπεμπόμενους ρύπους κατά 50% έως το τέλος του 2020.

Όσον αφορά την πολιτική της ενέργειας, οι προσπάθειες για ένα καθαρότερο περιβάλλον δεν εξαντλούνται στη λήψη δράσεων και μέτρων μόνο από τη Δ.Ε.Η.. Το περιβάλλον, σε συνάρτηση με την ενέργεια, είναι ένα θέμα πολυδιάστατο. Είναι σχεδόν επιβεβλημένο να προωθήσουμε δράσεις για ένα καθαρότερο περιβάλλον, απαλλαγμένο από επικίνδυνους ρύπους, πρόβλημα ιδιαίτερα έντονο στα μεγάλα αστικά κέντρα.

Πέρα από τους βιομηχανικούς ρύπους, τίθεται ένα σοβαρό θέμα για τη διαχείριση των εκπεμπόμενων ρύπων από τα μέσα μεταφοράς. Η εισαγωγή καινοτόμων τεχνολογιών στον τομέα του αυτοκινήτου θεωρείται σημαντική και συνάμα επιτακτική. Οι μεγάλες πόλεις έχουν ανάγκη από ένα «καθαρό αυτοκίνητο». Σ' αυτή την κατεύθυνση κινείται το ΕΛ.ΙΝ.Η.Ο., το οποίο αποσκοπεί σ' ένα καθαρότερο περιβάλλον, μέσω της διάδοσης νέων τεχνολογιών όσον αφορά το αυτοκίνητο.

Τέλος, σημαντική παράμετρος για την αναβάθμιση του περιβάλλοντος αποτελεί η προστασία του από τα απόβλητα που παράγονται κατά τη βιομηχανική επεξεργασία. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η επεξεργασία του βωξίτη και η εναπόθεση της κόκκινης ιλύος στον Κορινθιακό. Η ερυθρά ιλύς είναι κόκκινη λάσπη, η οποία οφείλει το χρώμα της στη μεγάλη περιεκτικότητα σε οξείδια του σιδήρου. Είναι στερεά και παράγεται κατά την επεξεργασία του αλουμινίου.

Το βασικότερο μειονέκτημα κατά την επεξεργασία του βωξίτη για την παραγωγή αλουμινίου είναι η παραγωγή μεγάλης ποσότητας ερυθράς λάσπης. Όσον αφορά τα ποσοστά επεξεργασίας του βωξίτη σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, η Ελλάδα παράγει το 50%.

Η μικρή έκταση της Χώρας μας δεν αφήνει περιθώρια για εναπόθεση της ερυθράς λάσπης. Ουσιαστικά, αυτό δημιουργεί προβλήματα, καθώς η ερυθρά ιλύς είναι πολύ αλκαλική για το περιβάλλον, με συνέπεια τα εδάφη όπου γίνεται η εναπόθεσή της να μην έχουν τη δυνατότητα να καλλιεργηθούν ξανά και ο υδροφόρος ορίζοντας να επιβαρύνεται πάρα πολύ από την αλκαλικότητά της.

Οι βασικότεροι τρόποι διαχείρισης είναι η αδρανοποίησή της και ο έλεγχος της ρευστότητάς της, με ανάμειξη θαλασσινού νερού. Επιπρόσθετα, σε κάποιες χώρες ακολουθείται η μέθοδος της αποξήρανσής της, καθώς επίσης και η χρήση χημικών διασπορέων, με σκοπό να γίνει πιο ρευστή και να γίνεται πιο εύκολα η μεταφορά της. Ακόμη, άρχισε να χρησιμοποιείται και στην ανάμειξη όξινων εδαφών, για να μειωθεί η οξύτητά τους.

Προβλήματα που παρατηρούνται κατά την εφαρμογή πολιτικών υπέρ του περιβάλλοντος

Κατά τη διαδικασία λήψης μέτρων για την προστασία του περιβάλλοντος, παρατηρούνται πάρα πολλά προβλήματα, τα οποία -τα περισσότερα- πηγάζουν από την πλευρά του κράτους.

Αρχικά, το γραφειοκρατικό μέρος του κράτους λειτουργεί ως ανασταλτικός παράγοντας στην εφαρμογή πρωτοβουλιών υπέρ του περιβάλλοντος. Υπάρχουν πάρα πολλές περιπτώσεις κατά τις οποίες το κράτος, μέσω των διαδικασιών που έχει θεσπίσει, καθυστερεί πάρα πολύ στην παραχώρηση αδειών. Για παράδειγμα, στη συνεδρίαση της Επιτροπής με θέμα τη χρήση καθαρής ενέργειας στην κίνηση των οχημάτων από το ΕΛ.ΙΝ.Η.Ο., ο κ. Νέγκας, Πρόεδρος του Ελληνικού Ινστιτούτου Ηλεκτροκινήτων Οχημάτων, ανέφερε ότι για την έκδοση αδειών κυκλοφορίας του πρώτου ηλεκτροκίνητου αυτοκίνητου χρειάστηκε τουλάχιστον ένας χρόνος. Το ίδιο πρόβλημα παρατηρείται και κατά την έκδοση άδειας για επενδύσεις στην ενέργεια. Οι αδειοδοτικές ταλαιπωρίες είναι ένας επιπρόσθετος παράγοντας, για μην γίνονται επενδύσεις στον τομέα της ενέργειας.

Η έλλειψη επιχειρησιακού προγράμματος ενέργειας για την επόμενη πενταετία δημιουργεί επιπρόσθετα προβλήματα στη χάραξη πολιτικών δράσεων τόσο από τη Δ.Ε.Η. όσο και από το ίδιο το κράτος.

Ο υπερτριπλασιασμός του ύψους των τελών για Α.Π.Ε αποτελεί περιοριστικό παράγοντα για την είσοδο νέων επενδυτών στον κλάδο.

Ένα ουσιαστικό πρόβλημα, το οποίο προέκυψε μέσα από όλες τις συνεδριάσεις που έγιναν κατά τη διάρκεια της Συνόδου, ήταν σχετικά με την αφομοίωση κονδυλίων για έρευνα. Όλοι οι προσκεκλημένοι επιστημονικοί φορείς ανέφεραν ότι αντιμετωπίζουν προβλήματα στην αφομοίωση κονδυλίων για έρευνα που σχετίζεται με το περιβάλλον και προάγει την ποιότητα ζωής του ανθρώπου.

Προτάσεις

Απλοποίηση της αδειοδοτικής διαδικασίας για επενδύσεις στην ενέργεια

Διαμόρφωση πολιτικής από την πλευρά του Υπουργείου για χάραξη πολιτικής όσον αφορά την ενέργεια

Διάλογος με τις τοπικές κοινωνίες για επενδύσεις στον τομέα της ενέργειας

Ουσιαστική συνεργασία με το Υπουργείο για την παρουσίαση επιχειρησιακού προγράμματος ενέργειας για την επόμενη πενταετία

Ενδιαφέρον από τους πολιτικούς φορείς για λήψη μέτρων και γρήγορη εφαρμογή αυτών

Τα τέλη από τις Α.Π.Ε να επιστρέφουν υπό τη μορφή επιδοτήσεων, ώστε να μειώνεται το κόστος προς τον καταναλωτή

Μείωση των τελών για Α.Π.Ε.

Άμεσες επενδύσεις σε λιγότερο ρυπογόνους μονάδες, ώστε στο μέλλον να μειωθεί το κόστος εξαγοράς ρύπων, το οποίο σε βάθος χρόνου θα επιβαρύνει τα τιμολόγια των καταναλωτών

Περισσότερα χρήματα στην έρευνα, αλλά σε στοχευόμενα προγράμματα που σχετίζονται με δράσεις για το περιβάλλον. Η Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας χρειάζεται να επαναπροσδιορίσει τη διάθεση των πόρων σε προγράμματα που αφορούν το περιβάλλον και προάγουν την ποιότητα ζωής και την υγεία του ανθρώπου

Περισσότερες επενδύσεις όσον αφορά το «καθαρό αυτοκίνητο», το οποίο θα αποτελέσει μια «ανάσα» σε βάθος χρόνου

Προώθηση της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης.

Β. Σταθμοί Πυρηνικής Ενέργειας: Μέλλον ή παρελθόν;
Εισηγητής: Αλέξανδρος Αθανασιάδης

Η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Έρευνας και Τεχνολογίας, με αφορμή τον σεισμό και το μεγάλο ατύχημα που συνέβη στην Ιαπωνία, συνεδρίασε στις 23-3-2011 από κοινού με την Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Προστασίας Περιβάλλοντος.

Εξέφρασαν την ειλικρινή τους συμπαράσταση στον δοκιμαζόμενο λαό της Ιαπωνίας, αναγνωρίζοντας ότι όλος ο κόσμος είναι ευαισθητοποιημένος, όταν συμβαίνουν τόσο τραγικά γεγονότα.

Η Επιτροπή θεωρεί ότι το πρόσφατο πυρηνικό ατύχημα άνοιξε εκ νέου τη συζήτηση για τη χρήση της πυρηνικής ενέργειας και τη διαχείριση των πυρηνικών αποβλήτων, καθώς διαπιστώθηκε ότι είναι πρακτικά αδύνατο να επιτευχθεί ο απόλυτος μηδενισμός της απρόβλεπτης μεταβλητής. Κρίθηκε, λοιπόν, ως θετική η προσέγγιση της ελληνικής Κυβέρνησης να μην συμπεριλάβει την πυρηνική ενέργεια στο ενεργειακό μείγμα της Ελλάδας.

Με βάση αυτή την εξέλιξη, προσκλήθηκαν για την καλύτερη και πιο εμπεριστατωμένη ενημέρωση των μελών των Επιτροπών ο Υφυπουργός Ενέργειας, Περιβάλλοντος και Κλιματικής Αλλαγής, κ. Ιωάννης Μανιάτης, καθώς και οι διακεκριμένοι επιστήμονες Χρήστος Χουσιάδας, Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Ελληνικής Επιτροπής Ατομικής Ενέργειας (Ε.Ε.Α.Ε.), Νικόλαος Κανελλόπουλος, Διευθυντής του «Δημόκριτου», Ιωάννης Παπάζογλου, μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου του «Δημόκριτου, Ίων Σταματελάτος, Διευθυντής Ερευνών του «Δημόκριτου», Ανδρέας Οικονομόπουλος, Ερευνητής του «Δημόκριτου», και Σίμος Σιμόπουλος, Καθηγητής Πυρηνικής Τεχνολογίας και Πρύτανης του Ε.Μ.Π., οι οποίοι κατέγραψαν και ανέλυσαν διεξοδικά τόσο τα προβλήματα και τους κινδύνους από τη χρήση της πυρηνικής ενέργειας σε παγκόσμιο επίπεδο όσο και τη σχέση με τη λειτουργία πυρηνικών σταθμών στην ευρύτερη περιοχή της βαλκανικής χερσονήσου.

Υπήρξαν διαβεβαιώσεις ότι η ποσότητα της ραδιενέργειας που θα φτάσει στην Ελλάδα, λόγω της ατμοσφαιρικής διασποράς, θα είναι στην πραγματικότητα ελάχιστη.

Ο Υπουργός διαβεβαίωσε τους παρευρισκόμενους ότι, παρόλο που υπάρχουν ποικίλα αντικρουόμενα συμφέροντα στο ζήτημα της πυρηνικής ενέργειας, από την πλευρά της Ελλάδας δεν τίθεται θέμα ένταξής της στο ενεργειακό ισοζύγιο της Χώρας. Αντιθέτως, δήλωσε ότι θα στηριχθεί από την πλευρά της Κυβέρ-

νησης κάθε πρωτοβουλία της Επιτροπής και του Συμβουλίου που θα αποσκοπεί στη μείωση της χρήσης της, καθότι είναι η μοναδική μορφή ενέργειας της οποίας η τεχνογνωσία και η διαχείριση σε κάθε επίπεδο τυχαίνει να είναι κτήμα λίγων ανθρώπων.

Ο Υπουργός σημείωσε τον θετικό ρόλο που μπορεί να έχει η Euroatom στον έλεγχο της χρήσης της πυρηνικής ενέργειας. Παράλληλα, ανέπτυξε έναν προβληματισμό, αναφορικά με το θέμα του ελέγχου ασφαλείας των πυρηνικών αντιδραστήρων από τα ίδια τα κράτη αποκλειστικά και κατά πόσο αυτός ο έλεγχος θα έπρεπε να άπτεται αποκλειστικά των αρχών της εθνικής κυριαρχίας των κρατών ή είναι στην ουσία του ένα πρόβλημα με περιφερειακό χαρακτήρα. Αυτή τη στιγμή, μάλιστα, υπάρχουν περίπου 140 τέτοιοι αντιδραστήρες στην Ε.Ε.. Είναι ένα ζήτημα, λοιπόν, ευρώ-γειτονικού ενδιαφέροντος. Τη Χώρα μας, όμως, την απασχολεί ιδιαιτέρως, λόγω της γειτνίασής της με την Τουρκία και τη Βουλγαρία όπου υπάρχουν αντιδραστήρες στους οποίους πρέπει να εφαρμοστούν τα κατάλληλα τεστ κοπώσεως. Η Ελλάδα, από την πλευρά της, πιστεύει ότι τέτοιοι έλεγχοι θα έπρεπε να είναι υποχρεωτικοί με τη συμμετοχή όχι μόνο των κρατών – μελών, αλλά και της Euroatom και σε κάθε περίπτωση να έχουν διεξαχθεί μέχρι το τέλος του 2011.

Ο Υπουργός έκλεισε την ομιλία του, θέτοντας το ζήτημα των ελέγχων και της ασφάλειας των πληθυσμών και το κατά πόσο μπορεί να αναπτυχθεί μια κοινή δράση για το θέμα από τα εθνικά κοινοβούλια στο πλαίσιο της Διεθνούς Διακοινοβουλευτικής Ένωσης και σε συνεννόηση με το Ευρωκοινοβούλιο. Προέτρεψε τις Επιτροπές και την Ολομέλεια της Βουλής να αποκτήσουν μια ακόμη πιο ενεργή δραστηριότητα πάνω στο συγκεκριμένο ζήτημα.

Μέσα από τις ομιλίες των υπόλοιπων προσκεκλημένων επιστημόνων, αυτό που βγήκε, σαν απόσταγμα, ήταν ότι τα πυρηνικά ατυχήματα στην Ιαπωνία αποτέλεσαν σημείο καμπής για τη διεθνή ενεργειακή πολιτική. Ουδείς, ουσιαστικά, αμφισβήτησε το γεγονός ότι η χρήση πυρηνικής ενέργειας για ειρηνικούς σκοπούς εγκυμονεί κινδύνους ασφαλείας που ακόμη και σήμερα δεν έχουν εξαλειφθεί. Η πυρηνική ενέργεια, ακόμη και χωρίς το παραμικρό ατύχημα, κρίνεται ως ακριβός τρόπος παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, ενώ το μακροοικονομικό κόστος ή το κόστος για το δημόσιο σύστημα υγείας -που προκύπτει από πυρηνικά ατυχήματα σαν αυτό της Ιαπωνίας- είναι άκρως επιβαρυντικό για το κοινωνικό σύνολο. Αυτή η επιβάρυνση καθιστά αναγκαία την πραγματοποίηση υποχρεωτικών και όχι εθελοντικών τεστ αντοχής σε όλους τους εν ενεργεία πυρηνικούς σταθμούς των ευρωπαϊκών χωρών.

Σ' αυτό το σημείο, έγινε ιδιαίτερη αναφορά στη συνεργασία που έχει αναπτύξει ο «Δημόκριτος» με αντίστοιχα μεγάλα ερευνητικά κέντρα του εξωτερικού, όπως το «PNNL», το Pacific National Northwest Labaratory», με σκοπό να αναβαθμίσει και να αναπτύξει περαιτέρω τη δράση του σε δύο τομείς: Πρώτον, στο να αποκτήσει το «know how» της ροής σε πορώδη υλικά ρευστών, μελετώντας τη δυνατότητα κατασκευής φράγματος, κατά μήκος ενός ποταμού, ώστε να αποφεύγεται η όποια διαρροή, και δεύτερον, λόγω του προβλήματος του Ακούγιου, στο να μας παρέχει το PNNL το αντίστοιχο και σ' αυτό τον τομέα «know how» που μπορεί να μας είναι χρήσιμο.

Το σύνολο των μελών των Επιτροπών υπογράμμισε την ανάγκη αυστηροποίησης της κοινοτικής νομοθεσίας για τη χρήση της πυρηνικής ενέργειας, ώστε να συμπεριληφθούν σ' αυτήν κριτήρια αναφορικά με την ηλικία των πυρηνικών εγκαταστάσεων ή τη σεισμική επικινδυνότητα των περιοχών λειτουργίας/κατασκευής πυρηνικών σταθμών.

Παράλληλα, εκφράστηκε ένας ειδικότερος και πιο εξειδικευμένος προβληματισμός για τη λειτουργία των πυρηνικών σταθμών σε γειτονικές με την Ελλάδα χώρες, καθώς και για τα υπάρχοντα σχέδια περαιτέρω επέκτασης και ενίσχυσης των πυρηνικών τους προγραμμάτων.

Ειδικότερη μνεία έγινε στη δεδηλωμένη πολιτική πρόθεση της Τουρκίας να αναπτύξει το υπάρχον πυρηνικό της πρόγραμμα και τον αντίστοιχο προβληματισμό που δημιουργεί μια τέτοια πολιτική.

Στη βάση αυτού του προβληματισμού, αναπτύχθηκε η συλλογιστική από την πλειοψηφία των ομιλητών ότι θα ήταν αναγκαίο από την πλευρά της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στα πλαίσια της εξωτερικής ενεργειακής πολιτικής της, να γίνει προσπάθεια να διασφαλιστεί ότι οι γειτονικές χώρες θα υιοθετήσουν την Κοινή Σύμβαση για την ασφάλεια διαχείρισης αναλωθέντων καυσίμων και ραδιενεργών αποβλήτων, όπως υπογράφηκε στη Βιέννη το 1997, της οποίας η αναγκαιότητα είναι δεδομένη, λόγω του διασυνοριακού χαρακτήρα των επιπτώσεων της πυρηνικής ενέργειας. Απαιτείται, λοιπόν, η πλήρης εναρμόνιση των γειτονικών χωρών με τη Διεθνή Σύμβαση για τη διασυνοριακή μεταφορά ρύπανσης, ώστε να υπάρξει κοινή συνισταμένη διαδικασιών και μέτρων που θα διασφαλίζουν κατάλληλη προστασία.

Η Οδηγία 85/337 πρέπει να εφαρμόζεται από τις γείτονες χώρες - μέλη της Ε.Ε., αφού αποσκοπεί στη σωστή εκτίμηση των επιπτώσεων ορισμένων δημοσίων και ιδιωτικών έργων στο περιβάλλον. Σ' αυτή προβλέπεται ότι, πριν την κατασκευή ενός πυρηνικού εργοστασίου, είναι απαραίτητο να έχει προηγηθεί η εκπόνηση σχετικής έκθεσης αξιολόγησης των άμεσων και έμμεσων επιπτώσεων στο περιβάλλον τόσο πριν από την υλοποίηση του έργου όσο και μετά απ' αυτή. Σ' αυτούς συμπεριλαμβάνονται και οι κίνδυνοι από σεισμούς. Κοινή συνισταμένη των συμπερασμάτων των δύο Επιτροπών ήταν ότι το πνεύμα της συγκεκριμένης Οδηγίας θα πρέπει να διέπει και τις πολιτικές των χωρών που διεκδικούν την ένταξή τους στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Τα μέλη των δύο Επιτροπών κατανοούν απόλυτα το γεγονός ότι δεν είναι εφικτή η άμεση εγκατάλειψη της χρήσης της πυρηνικής ενέργειας απ' όσα κράτη - μέλη την περιλαμβάνουν στην ενεργειακή παραγωγή τους. Παρόλα αυτά, θεωρούν ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση οφείλει να διαμορφώσει και να στηρίξει ουσιαστικά μια μακροπρόθεσμη στρατηγική απεξάρτησης από την πυρηνική ενέργεια, η οποία θα συμπεριλαμβάνει και παράλληλη διοχέτευση των πόρων της σε άλλες μορφές ενέργειας, με ιδιαίτερη έμφαση στις Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας.

Έχοντας ως «μοντέλο ανάπτυξης» τον Οδικό Χάρτη για την οικονομία χαμηλών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα μέχρι το 2050, μπορεί να σχεδιαστεί και να πραγματοποιηθεί ένας καινούργιος Οδικός Χάρτης για μια Ευρώπη που μέχρι το 2050 θα έχει απαλλαγεί πλήρως από την οποιαδήποτε χρήση πυρηνικής ενέργειας. Αυτός ο Χάρτης, με τις προϋποθέσεις εφαρμογής του, μπορεί να αποτελέσει στο μέλλον ουσιαστικό κριτήριο αξιολόγησης των αιτήσεων ένταξης νέων κρατών στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Επίσης, ιδιαίτερη μνεία έγινε στον σπουδαίο ρόλο που πρέπει να έχουν τα στερεά καύσιμα στο ενεργειακό ισοζύγιο της Χώρας μας. Κρίθηκε ότι δεν θα έπρεπε σε καμιά περίπτωση να απαξιωθεί η σπουδαιότητα του ρόλου τους στην ενεργειακή αυτονομία της Χώρας, από τη στιγμή, μάλιστα, που ο ορυκτός πλούτος υπάρχει, η τεχνογνωσία στον τομέα είναι δεδομένη, αλλά και τα συστήματα περιορισμού της ρύπανσης του περιβάλλοντος έχουν πια αναπτυχθεί σε τέτοιο βαθμό που την περιορίζουν σημαντικά. Εθνικός στόχος και εθνικό μας καύσιμο, λοιπόν, θα έπρεπε να είναι ο λιγνίτης, ίσως και το φυσικό αέριο, αλλά σε καμιά περίπτωση η πυρηνική ενέργεια.

Γ. Το ελαιόλαδο και η μεσογειακή διατροφή.
Ο ρόλος και η συμβολή της έρευνας στην ανάδειξη της σημασίας τους.

Εισηγητές: Μαρία Κυριακοπούλου
Ευαγγελία Κουρουπάκη
Ιωάννης Μιχελογιαννάκης

Η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Έρευνας και Τεχνολογίας συνεδρίασε στις 6 Απριλίου 2011 από κοινού με τη Διαρκή Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων με θέμα: Το ελαιόλαδο και η μεσογειακή διατροφή. Ο ρόλος και η συμβολή της έρευνας στην ανάδειξη της σημασίας τους.

Τα μέλη των Επιτροπών ενημέρωσαν η κυρία Αντωνία Τριχοπούλου, Καθηγήτρια Διατροφής και Προληπτικής Ιατρικής του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, η κυρία Αθηνά Λινού, Καθηγήτρια της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστη-

μίου Αθηνών και Πρόεδρος της Εθνικής Επιτροπής Ελληνικής Διατροφής, ο κ. Ευστάθιος Ηλιοδρομίτης, Αναπληρωτής Καθηγητής Καρδιολογίας και ο κ. Λέανδρος Σκαλτσούνης, Καθηγητής Φαρμακευτικής Χημείας του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Στην κοινή συνεδρίαση παρέστησαν ο Υφυπουργός Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, κ. Χρήστος Αηδόνης, καθώς και υπηρεσιακοί παράγοντες.

Από τις εισηγήσεις τους προκύπτουν τα παρακάτω συμπεράσματα:

ΒΑΣΙΚΕΣ ΔΙΑΠΙΣΤΩΣΕΙΣ - ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΜΕΛΕΤΩΝ

Το 2010 η Unesco αναγνώρισε ως παγκόσμια άυλη πολιτιστική κληρονομιά τη μεσογειακή διατροφή, βάση της οποίας αποτελεί η ελληνική παραδοσιακή διατροφή. Αυτή η διατροφή δρα προστατευτικά έναντι διαφόρων μορφών καρκίνου, όπως, για παράδειγμα, του καρκίνου του μαστού, καθώς και των καρδιαγγειακών νοσημάτων.

Είναι γνωστό ότι η μεσογειακή διατροφή αποτελεί αντικείμενο μελέτης και προβολής σε πολλά συνέδρια και ημερίδες.

Στα μέσα του ’80, το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών πραγματοποίησε συνέδριο στους Δελφούς με σχετικό θέμα και η ερευνητική ομάδα της κυρίας Τριχοπούλου, στα μέσα του ’90, επεξεργάστηκε και διαμόρφωσε μια μεθοδολογία, βάσει της οποίας αξιολογήθηκε θετικά η υιοθέτηση της μεσογειακής διατροφής.

Παράλληλα, με τις επιδημιολογικές μελέτες μπορούσε να εκτιμηθεί η θετική ή όχι επίδραση της μεσογειακής διατροφής στην υγεία.

Το μοντέλο αυτό το χρησιμοποίησαν ευρύτατα σε πάρα πολλά ερευνητικά κέντρα και σε διεθνές επίπεδο υπήρξαν πολλές ανακοινώσεις και δημοσιεύσεις. Μεταξύ των άλλων, η προαναφερθείσα ερευνητική ομάδα, από το 1992 έως σήμερα, μελέτησε τη χημική σύσταση σε περισσότερα από εκατό ελληνικά παραδοσιακά τρόφιμα, παρασκευασμένα με ελαιόλαδο και κατέληξε στο συμπέρασμα ότι η σύνθεσή τους είναι ένα κοκτέιλ υγείας.

Η μεθοδολογία της ομάδας για τη μελέτη των παραδοσιακών προϊόντων υιοθετήθηκε από δώδεκα χώρες στην Ευρώπη. Σήμερα, η ομάδα αυτή εκπαιδεύει στον τρόπο παρασκευής παραδοσιακών τροφίμων χώρες της Μαύρης Θάλασσας, μεταξύ των οποίων την Τουρκία και τη Βουλγαρία.

Το ελαιόλαδο απαραίτητο στοιχείο για τη σωστή ανάπτυξη

Σύμφωνα με στοιχεία της Εθνικής Επιτροπής Ελληνικής Διατροφής, τον τελευταίο χρόνο, στο πλαίσιο της διατροφής, κατεγράφησαν τουλάχιστον τριακόσιες (300) αγγλόφωνες δημοσιεύσεις που αφορούν το ελαιόλαδο, πολλές εκ των οποίων ανήκουν σε Έλληνες ερευνητές.

Είναι κοινή διαπίστωση ότι το ελαιόλαδο αποτελεί τη «σπονδυλική στήλη» της μεσογειακής διατροφής και ότι έχει πληθώρα ευεργετικών αποτελεσμάτων.

Στην Ελλάδα η κατά κεφαλήν κατανάλωσή του είναι η μεγαλύτερη στον κόσμο, φτάνοντας τα εικοσιτέσσερα κιλά τον χρόνο.

Οι έρευνες έχουν δείξει ότι το ελαιόλαδο είναι απαραίτητο για τη σωστή ανάπτυξη του νευρικού συστήματος του παιδιού και ότι γενικά βοηθά στη σωστή του ανάπτυξη.

Παρασκευή καλλυντικών

Μια άλλη διάσταση είναι ότι το ελληνικό λάδι χρησιμοποιείται ως κύριο συστατικό σε μια σειρά καλλυντικών υψηλής ποιότητος και κόστους, τα οποία παρασκευάζονται στο εξωτερικό, καθώς και ως βάση για την παρασκευή πληθώρας απορρυπαντικών και σαπουνιών.

Πρέπει να σημειώσουμε ότι ο Οργανισμός Τροφίμων και Φαρμάκων των Ηνωμένων Πολιτειών (FDA), τα τελευταία χρόνια, έχει κατοχυρώσει με νόμο τη δυνατότητα κάθε προϊόν που περιέχει λάδι (αυτό ισχύει και για άλλα προϊόντα) να φέρει την επισήμανση «δύο κουταλιές λαδιού την ημέρα μπορεί να σε προφυλάξουν από καρδιαγγειακά νοσήματα». Δυστυχώς, στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα δεν υπάρχει σχετική Οδηγία, αλλά, όταν και εφόσον γίνει, θα συμβάλει σημαντικά στις εξαγωγές μας.

Ελλάδα - δεύτερη χώρα σε παχυσαρκία

Οι διεθνείς μελέτες δείχνουν ότι το διατροφικό μοντέλο του Έλληνα έχει αλλάξει. Δυστυχώς, το ποσοστό της παχυσαρκίας, η οποία μάλιστα ξεκινά από την παιδική ηλικία, αυξάνεται με ανησυχητικό ρυθμό, καθώς τα τελευταία χρόνια υιοθετείται ένα μη υγιεινό διατροφικό μοντέλο. Αποτέλεσμα: Η Ελλάδα είναι η δεύτερη χώρα στην Ευρώπη με παχυσαρκία στην παιδική ηλικία.

Δεν είναι, άλλωστε, τυχαίο ότι οι κοινωνικές ανισότητες οδηγούν σε διατροφικές ανισότητες. Το μη υγιεινό διατροφικό μοντέλο και η παχυσαρκία πλήττουν περισσότερο τα μέλη της κοινωνίας που έχουν χαμηλό εισόδημα και χαμηλό μορφωτικό επίπεδο, καθώς και τα μέλη των μειονοτήτων.

ΔΡΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Στη δύσκολη οικονομική περίοδο που διανύει η Χώρα μας πρέπει να εστιάσουμε τις δυνάμεις μας, αξιοποιώντας τον φυσικό πλούτο μας, το κλίμα και τη μορφολογία του εδάφους μας, έτσι ώστε να επιτύχουμε τη μέγιστη απόδοση. Το ελαιόλαδο θα μπορούσε να παίξει πρωταγωνιστικό ρόλο στην αύξηση των εξαγωγών μας και να εξασφαλίσει σημαντικούς πόρους στη Χώρα μας.

α. Ειδική Γραμματεία Διατροφής και Άθλησης - Εθνική Επιτροπή Ελληνικής Διατροφής

Στο Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης συγκροτήθηκε η **Ειδική Γραμματεία Διατροφής και Άθλησης** που έχει ως στόχο την προβολή της υγιεινής διατροφής, με κύριο γνώμονα την προώθηση της μεσογειακής διατροφής και των εγχώριων παραγόμενων προϊόντων μας.

Στο πλαίσιο αυτό, τον Φεβρουάριο του 2010, ιδρύθηκε η **Εθνική Επιτροπή Ελληνικής Διατροφής,** η οποία εκπροσωπείται από πέντε Υπουργεία, το Υπουργείο Υγείας, το Υπουργείο Παιδείας, το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης, το Υπουργείο Πολιτισμού και το Υπουργείο Ενέργειας. Είναι γνωμοδοτική Επιτροπή και λειτουργεί ως συμβουλευτικό όργανο της Πολιτείας, ώστε να εφαρμοστούν ολοκληρωμένες πολιτικές.

Οι στόχοι της Επιτροπής είναι:

-η προαγωγή της υγείας,

-η ανάδειξη και η υποστήριξη της ταυτότητας της ελληνικής διατροφής,

-η οικονομική υποστήριξη των αγροτών,

-η ανάπτυξη οικολογικής συνείδησης

-η ενημέρωση της νέας γενιάς και η ενθάρρυνση της στροφής αυτής και των νέων παραγωγών σε παραδοσιακά και υγιεινά ελληνικά τρόφιμα.

β. Διανομή φρούτων και λαχανικών στα σχολεία

Το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης, εκτιμώντας ότι η υγιεινή διατροφή πρέπει να ξεκινά μέσα από τον χώρο του σχολείου και μάλιστα από τις μικρές ηλικίες, ύστερα από προκήρυξη σχετικού διαγωνισμού, έχει ήδη ξεκινήσει να διανέμει φρούτα και λαχανικά σε όλα τα σχολεία. Στην ίδια λογική κινήθηκε και το Υπουργείο Υγείας, με την εκπόνηση κανονισμού, σχετικά με τα τρόφιμα που υποχρεούνται να πωλούν τα κυλικεία των σχολείων.

γ. Μάθημα για τη διατροφή στα σχολεία

Το Υπουργείο Παιδείας κινείται σε παράλληλους ρυθμούς με τα υπόλοιπα Υπουργεία. Στο πλαίσιο της διατροφικής αγωγής, έχει ήδη εισάγει το μάθημα διατροφής σε οκτακόσια (800) ολοήμερα σχολεία και θα εισαχθεί και στα υπόλοιπα. Επίσης, έχει αυξήσει τις ώρες γυμναστικής στο πρόγραμμα του νέου σχολείου, υπογραμμίζοντας, έτσι, ότι η σωστή διατροφή και η σωματική άσκηση αποτελούν στάση ζωής.

δ. Εβδομάδα μαγειρικής

Το Υπουργείο Πολιτισμού έχει ορίσει την πρώτη εβδομάδα του Οκτώβρη ως «Gourmet Week» -εβδομάδα μαγειρικής- στο πλαίσιο του προγράμματος «ATHENS EVERY WEEK», με πολλά διατροφικά δρώμενα σε μεγάλες πόλεις της Ευρώπης και τη μετατροπή των γραφείων του Ε.Ο.Τ. σε «ελληνικά σπίτια», ως μέσο προβολής των ελληνικών τροφίμων.

Η Εθνική Επιτροπή Ελληνικής Διατροφής έχει εισηγηθεί να

οριστεί η πρώτη Κυριακή κάθε Οκτώβρη ως ημέρα ελληνικού διατροφικού πολιτισμού.

ε. Δράσεις

Η Εθνική Επιτροπή Ελληνικής Διατροφής στο πόρισμά της, που κατέθεσε τον Μάρτιο στα εμπλεκόμενα Υπουργεία, προτείνει μια σειρά από δράσεις:

την αξιοποίηση των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης και Δικτύωσης, όπως είναι το twitter και το facebook, δημιουργώντας μια ομάδα επαφής με τον τίτλο «Τρώμε Ελληνικά» («Eat the Greek way»), ώστε να προωθηθεί κατ' αυτό τον τρόπο η ελληνική διατροφή μεταξύ των νέων όχι μόνο της Ελλάδος, αλλά παγκοσμίως

την καθιέρωση μιας εβδομάδας ελληνικής διατροφής, με την προώθηση κάθε δυνατής δράσης. Είναι σε εξέλιξη η δημιουργία ενός σήματος ελληνικού διατροφικού πολιτισμού

τη δημιουργία σχετικής ιστοσελίδας, σε κάποιο τουλάχιστον Υπουργείο, με θέματα που αφορούν τη σωστή διατροφή, τον προσδιορισμό της ταυτότητας της ελληνικής διατροφής, την προώθησή της στις μικρομεσαίες και τις μεγάλες τουριστικές επιχειρήσεις

την αύξηση της φορολογίας σε τρόφιμα που βλάπτουν την υγεία και αντιστοίχως τη μείωσή της σε παραδοσιακά ελληνικά τρόφιμα

τη στενή συνεργασία της με το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης, ώστε να επιβάλλονται κυρώσεις, σε περιπτώσεις κατά τις οποίες προβάλλονται -κατά τη διάρκεια των παιδικών εκπομπών- διαφημίσεις που προάγουν την παχυσαρκία ή διαφημίζουν μη υγιεινά τρόφιμα.

Δράσεις της Εθνικής Επιτροπής Ελληνικής Διατροφής στον εκπαιδευτικό χώρο

Είναι πολλές οι δράσεις και οι προτάσεις της Επιτροπής και στον εκπαιδευτικό χώρο. Οι μαθητές αποκτούν εξοικείωση με την ελληνική παραδοσιακή διατροφή, συμμετέχοντας σε εκδηλώσεις προώθησης τοπικών ελληνικών προϊόντων, παρέχοντας εθελοντική εργασία σε αγροτικές εκμεταλλεύσεις και πραγματοποιώντας σχολικές εκδρομές και εκπαιδευτικές επισκέψεις, προσανατολισμένες στην κατεύθυνση αυτή.

Αξιοποίηση των φύλλων της ελιάς και άλλων ουσιών στη φαρμακολογία

Ένα από τα συστατικά του ελαιολάδου είναι η ολευρωπαϊνη, μια πολυφαινόλη που υπάρχει στα φύλλα της ελιάς. Για τα συστατικά αυτά διεξάγονται πολλές έρευνες και πειραματικές μελέτες από την Πανεπιστημιακή Καρδιολογική Κλινική της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, αναφορικά με την επίδρασή τους στη στεφανιαία νόσο και την αθυρωμάτωση.

Τα πειράματα έδειξαν και την ευεργετική επίδραση των συστατικών του ελαιολάδου σε μια άλλη κατηγορία παθήσεων που προέρχονται από τη χρήση κάποιων αντικαρκινικών φαρμάκων, τα οποία είναι τοξικά για το μυοκάρδιο. Η τοξική δράση των φαρμάκων αυτών αναστέλλεται, εάν χορηγηθεί η σωστή δόση ολευρωπαϊνης ταυτόχρονα με την αδριαμυκίνη, έτσι ώστε να επιτυγχάνεται πολύ καλύτερο αποτέλεσμα για τον ασθενή.

Βασικός στόχος της έρευνας, που διεξάγεται στο Φαρμακευτικό Τμήμα της Ιατρικής Σχολής Αθηνών, είναι η απομόνωση αυτών των ουσιών, ώστε να μελετηθούν με κάθε λεπτομέρεια και να αναδειχθεί η βιολογική τους δράση. Γι' αυτό και παρατηρείται πολύ μεγάλο ενδιαφέρον γι' αυτά τα προϊόντα από φαρμακευτικές εταιρείες.

Υπάρχουν τρόποι να αξιοποιήσουμε οικονομικά αυτό τον θησαυρό που μας προσφέρει απλόχερα η Χώρα μας, πουλώντας, για παράδειγμα, τα εξωτερικά φύλλα ελιάς καλής ποικιλίας που περιέχουν την ολευρωπαϊνη.

Επιπροσθέτως, υπάρχουν ουσίες αξιοποιήσιμες, οι οποίες συναντώνται, πέρα από τα φύλλα και τον καρπό της ελιάς, στα απόβλητα που παράγονται στα ελαιοτριβεία. Είναι γνωστό ότι η παραγωγή του ελαιολάδου προκαλεί μεγάλη περιβαλλοντική ρύπανση, μολύνοντας τα ρυάκια και τη θάλασσα. Ωστόσο, μέσα σε αυτά τα απόβλητα περιέχονται ουσίες, όπως η υδροξυτυροσόλη, από τις οποίες, αν κατορθώσουμε να τις απομονώσουμε, θα έχουμε μια πηγή με τεράστιο οικονομικό όφελος που θα ενδιαφέρει πολλές φαρμακευτικές εταιρείες.

Είναι σημαντικό οι καλλιεργητές της ελιάς και των εσπεριδοειδών να μην χρησιμοποιούν ανεξέλεγκτα φυτοφάρμακα, διότι πολλά από αυτά περνούν στα προϊόντα. Οι αγορές του εξωτερικού εφαρμόζουν αυστηρούς κανόνες σ' αυτό το επίπεδο.

Πολιτικές αναδιάρθρωσης, με στόχο την εξαγωγή του ελαιολάδου (Μεταποίηση-Ταυτότητα-Προβολή)

Προκειμένου να καταφέρουμε να εκμεταλλευτούμε και οικονομικά το ελαιόλαδο, απαιτείται η εφαρμογή συντονισμένων δράσεων αγροτικής πολιτικής. Πρέπει η αναλογία του 11,4% του εργατικού δυναμικού που απασχολείται στον αγροτικό τομέα, παράγοντας το 3,4% του Α.Ε.Π., να αλλάξει σημαντικά (να διπλασιαστεί τουλάχιστον το ποσοστό του παραγόμενου Α.Ε.Π.), εφαρμόζοντας πολιτικές ουσιαστικής αναδιάρθρωσης. Στόχος μας πρέπει να είναι η εξαγωγή του ελαιολάδου μας στην Ευρώπη, αλλά και την Αμερική.

Απαιτείται περαιτέρω ενίσχυση των πρωτοβουλιών πολλών παραγωγών και συνεταιρισμών για την τυποποίηση του λαδιού. Δυστυχώς, μεγάλο μέρος από το λάδι μας καταλήγει στην Ιταλία, όπου τυποποιείται, με αποτέλεσμα να πολλαπλασιάζεται η προστιθέμενη αξία του και να χάνει το οικονομικό πλεονέκτημα η Ελλάδα. Γι' αυτό, επιβάλλεται να υπάρξει πιστοποιημένο προϊόν, ώστε να δημιουργήσουμε προστιθέμενη αξία από τη μεταποίηση και την τυποποίηση, αποδεχόμενοι το γεγονός ότι η ποιότητα χρειάζεται ταυτότητα και ότι η ταυτότητα απαιτεί συγκεκριμένη διαδικασία παραγωγής και αξιόπιστο σύστημα πιστοποίησης.

Παράλληλα, ο ελληνικός διατροφικός πολιτισμός περιλαμβάνει, πέρα από τα τρόφιμα, και τον τρόπο με τον οποίο γίνεται η κατανάλωσή τους στα τραπέζια, τις γιορτές και τα πανηγύρια. Αυτό μπορεί να αποτελέσει βασικό στοιχείο της πολιτικής για την τουριστική μας ανάπτυξη. Στόχος μας θα πρέπει να είναι το να μην φεύγει ούτε ένας τουρίστας από την Ελλάδα, χωρίς να έχει προμηθευτεί ένα μπουκαλάκι ελαιόλαδο και ένα βάζο με ελιές.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Η ελληνική διατροφή, αδιαμφισβήτητα, προάγει την υγεία και η κατανάλωση ελαιολάδου αποτελεί το βασικό στοιχείο της. Είναι πλέον διαπιστωμένο ότι η σωστή διατροφή θα μπορούσε να μειώσει σε 30% τα έξοδα των φαρμακευτικών δαπανών.

Το ελληνικό ελαιόλαδο μπορεί και πρέπει να αξιοποιηθεί πολιτισμικά και οικονομικά. Οφείλουμε να υπηρετήσουμε την ύπαιθρο, μέσα από επιλεγμένες επενδύσεις, ώστε να εκμεταλλευτούμε στο μέγιστο βαθμό τις εδαφοκλιματικές συνθήκες που προνομιακά διαθέτει η Χώρα μας.

Πρέπει να αναδιοργανώσουμε τους συνεταιρισμούς και να κατοχυρώσουμε αυτό που ονομάζουμε «παραδοσιακό τρόφιμο».

Για την ανακάλυψη άγνωστων ακόμα ευεργετικών δράσεων του ελαιολάδου, πρωταρχική σημασία έχει η χρηματοδότηση της σχετικής έρευνας που διεξάγεται προς αυτή την κατεύθυνση τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Ευρώπη, ώστε να αξιοποιηθούν ευρέως και στον χώρο της ιατρικής επιστήμης.

Η σωστή διατροφή, η μεσογειακή διατροφή, είναι στάση ζωής.

Δ. Εφαρμογές υψηλής τεχνολογίας
Εισηγητής: Βασίλειος Γιουματζίδης

Στη διάρκεια της λειτουργίας της Β' Συνόδου της ΙΓ' Περιόδου, η Επιτροπή μας ασχολήθηκε με εταιρείες υψηλής τεχνολογίας που έχουν κάνει πράξη την πρωτογενή έρευνά τους. Έχουν εφαρμόσει, δηλαδή, τα αποτελέσματα που έχουν πετύχει στον τομέα της έρευνας και της καινοτομίας στις επιχειρήσεις τους και έχουν παράξει προϊόντα, τα οποία διατίθενται στην αγορά.

Είναι φανερό, λοιπόν, ότι στις παρακάτω αναφερόμενες επιχειρήσεις έχει εφαρμογή η άποψη ότι η έρευνα δεν γίνεται μόνο για την έρευνα, αλλά, κυρίως, γίνεται θεωρητική προσέγγιση, δηλαδή επιστήμη, και στη συνέχεια τεχνολογία που παράγει προϊόντα με οικονομικά αποτελέσματα.

Μάλιστα, σ' αυτή τη χρονική συγκυρία της δύσκολης οικονο-

μικής κατάστασης που βρίσκεται η Χώρα μας, χρειάζεται αλλαγή αναπτυξιακού μοντέλου και συνεπώς είναι αναγκαίο να δημιουργηθούν και νέες εταιρείες παραγωγής καινοτόμων προϊόντων, γιατί μόνο έτσι μπορούμε να στηρίξουμε πραγματικά τη μεγάλη προσπάθεια ανάταξης της οικονομίας μας, με δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, βελτίωση του εισοδήματος των εργαζομένων και κυρίως εισροή χρημάτων από τις πωλήσεις τους στο εξωτερικό.

Την Επιτροπή ενημέρωσαν εκπρόσωποι των Εταιρειών «BETA CAE Systems», η οποία παράγει εξειδικευμένο λογισμικό για τις αυτοκινητοβιομηχανίες, και «ATTISAT Satellite Systems», η οποία παράγει επίπεδες δορυφορικές κεραίες. Και οι δύο είναι ελληνικές Εταιρείες που με μεγάλη επιμονή και προσπάθεια κατάφεραν να μετουσιώσουν μια ιδέα, σε επίπεδο έρευνας, σε προϊόντα που εμπορεύονται στη διεθνή αγορά.

Η Εταιρεία «BETA CAE Systems» ιδρύθηκε το 1999 και ασχολείται με το Computer Aided Engineering (C.A.E.), δηλαδή με την εικονική σχεδίαση ενός προϊόντος. Η κύρια σημερινή απασχόληση της Εταιρείας αφορά τις αυτοκινητοβιομηχανίες σε όλο σχεδόν τον κόσμο. Έρχεται, λοιπόν, ο αρχιτέκτονας της αυτοκινητοβιομηχανίας και περιγράφει στην Εταιρεία πώς περίπου θα ήθελε ένα νέο μοντέλο αυτοκινήτου. Η πρώτη κίνηση της «BETA CAE Systems» είναι ο σχεδιασμός του αμαξιού με ένα πρόγραμμα σχεδίασης, το γνωστό Computer Aided Design (C.A.D.).

Παλαιότερα, μετά τη σχεδίαση, πηγαίναμε κατευθείαν στη δημιουργία ενός προτύπου. Όταν στις δοκιμές παρουσίαζε προβλήματα, ήμασταν αναγκασμένοι να δημιουργήσουμε ένα δεύτερο νέο πρότυπο και ούτω καθεξής, με αποτέλεσμα να δημιουργούμε κάθε φορά νέα καλούπια με μεγάλο κόστος παραγωγής στο τελικό προϊόν.

Σήμερα, με το CAE, πέρα από τη γεωμετρία του οχήματος, το χωρίζουμε σε πεπερασμένα στοιχεία, για να λύσουμε τις διαφορικές εξισώσεις που δημιουργούν οι μαθηματικοί. Οι στοιχειώδεις αυτές επιφάνειες δημιουργούν ένα σύστημα πολλών εξισώσεων με μεγάλο αριθμό αγνώστων, που αρκετές φορές είναι της τάξης κάποιων δισεκατομμυρίων. Μετά, ακολουθεί η αξιολόγηση με ένα άλλο εργαλείο που οπτικοποιεί τα αποτελέσματα, για να μπορούν να βγουν γρήγορα συμπεράσματα.

Τέλος, κατασκευάζεται το πρωτότυπο όχημα, το οποίο δεν έχει καμία σχέση με αυτό που γινόταν πριν 15 χρόνια, μιας και είναι πλέον ακριβές, της τάξης του 99,9%, ούτως ώστε να προχωρήσει σε ασφαλή παραγωγή.

Τα προϊόντα της Εταιρείας, λοιπόν, είναι λογισμικά προγράμματα, το ANSA που αφορά την προετοιμασία, το META που αφορά τη μετεπεξεργασία και το ΤΑΞΙΣ που τα συντονίζει.

Η πώληση των προϊόντων βρίσκει αγοραστές σε αυτοκινητοβιομηχανίες, αεροπορικές βιομηχανίες, βιομηχανίες κατασκευής τρένων και πλοίων, πολεμικές βιομηχανίες, χημικές βιομηχανίες, καθώς και στην εμβιομηχανική.

Τα προγράμματα αυτά συνήθως δεν πωλούνται, αλλά ενοικιάζονται, προσφέροντας, ταυτόχρονα, την υποστήριξή τους σε μόνιμη βάση.

Όσον αφορά τα οικονομικά στοιχεία της Εταιρείας, ενώ ο τζίρος της το 1999 - 2000 ανέρχονταν σε 4 εκατ. ευρώ, έφτασε το 2010 σε 18 εκατ. ευρώ.

Το 2001 η Εταιρεία απασχολούσε 17 μηχανικούς, ενώ σήμερα απασχολεί 122, σε σύνολο 142 υπαλλήλων, εκ των οποίων οι 14 κατέχουν διδακτορικό τίτλο.

Τέλος, η Εταιρεία είναι μέλος διεθνών οργανισμών που είναι σχετικοί με το αντικείμενο των πεπερασμένων στοιχείων ή του CAE και ταυτόχρονα συνεργάζεται με εταιρείες hardware, όπως είναι η IBM, η SAN και η HAPE, καθώς και με εταιρείες software, διαμορφώνοντας ένα σημαντικό cluster.

Η δεύτερη Εταιρεία είναι η «ATTISAT Satellite Systems» που το κύριο προϊόν παραγωγής της είναι οι επίπεδες δορυφορικές κεραίες. Είναι μία 100% ελληνική Εταιρεία που δημιουργήθηκε το 1997.

Πρόκειται για την εφαρμογή μιας τεχνολογίας που ενσωματώνει όλα τα στοιχεία μιας δορυφορικής κεραίας σε πολύ μικρό μέγεθος, με μεγάλη απόδοση και με δυνατότητα τοποθέτησης σε περιοχές πολύ ευαίσθητες περιβαλλοντικά.

Ο σχεδιασμός και τα εργαλεία παραγωγής ολοκληρώθηκαν στην Ελλάδα και, μετά από υπεργολαβίες σε Έλληνες κατασκευαστές, η Εταιρεία κάνει τη συναρμολόγηση, τον ποιοτικό έλεγχο και την εξαγωγή στην Ευρώπη, καλύπτοντας το 50% της ευρωπαϊκής αγοράς σ' αυτό τον τομέα.

Η προστιθέμενη αξία από την κεραία αγγίζει περίπου το 70%. Χαρακτηριστικό είναι ότι το προϊόν έχει σημαντικά πλεονεκτήματα, σε σχέση με τις κλασικές κεραίες, στην απόδοση, το μέγεθος και τον όγκο της.

Είναι γεγονός ότι είναι πλήρως ανακυκλώσιμη, γιατί τα υλικά της είναι κυρίως αλουμίνιο και πλαστικό, και μπορεί να πάρει μπροστά οποιοδήποτε σχέδιο, ούτως ώστε να είναι πρακτικά αόρατη η τοποθέτησή της.

Το δεύτερο πεδίο ενασχόλησης της Εταιρείας αφορά εφαρμογές σε δορυφορικές επικοινωνίες, σχεδιάζοντας δίκτυα για εφαρμογές είτε για εικόνα είτε για δεδομένα είτε για βίντεο.

Χαρακτηριστικές είναι οι συνεργασίες της Εταιρείας με την Εμπορική Τράπεζα στα Βαλκάνια, με το Υπουργείο Εξωτερικών στις πρεσβείες μας στη Βόρεια Αφρική, με τον «Δημόκριτο» για τη μετάδοση πολιτιστικών γεγονότων από άκρο εις άκρο σ' όλη την Ελλάδα, καθώς και η διασύνδεση του αεροδρομίου των Τιράνων με το αεροδρόμιο «Ελευθέριος Βενιζέλος».

Η Εταιρεία έχει έδρα την Αθήνα με εργοστάσιο στον Άγιο Δημήτριο, απασχολεί 4 μηχανικούς και συνολικά 10 άτομα, με ετήσιο τζίρο 1 εκατ. ευρώ, εκ των οποίων το 70% είναι εξαγωγές.

Είναι σημαντικό να γίνει γνωστό ότι, επειδή η Εταιρεία έχει την τεχνολογική δυνατότητα και την τεχνογνωσία, επιλέγει το κομμάτι εκείνο της αγοράς που μονοπωλιακά μπορεί να υποστηρίξει. Δηλαδή, πηγαίνουν σε nice market και όχι σε mass market.

Τα σημαντικότερα προβλήματα που αντιμετώπισε η Εταιρεία στη διάρκεια της λειτουργίας της έχουν να κάνουν:

Με την κατοχύρωση των πνευματικών δικαιωμάτων, παρόλο που για δέκα χρόνια πλήρωνε την ευρεσιτεχνία για τις επίπεδες δορυφορικές κεραίες.

Με την αποφυγή του mass market -λόγω του κόστους παραγωγής και των δικτύων διανομής στη Χώρα μας- και τον προσανατολισμό της σε nice market, λόγω της μεγαλύτερης ευκολίας να διαθέσει ανταγωνιστικά προϊόντα στη διεθνή αγορά.

Με την αδυναμία συνεργασίας με τα Πανεπιστήμια, προκειμένου να μεταφέρει τα αποτελέσματα της έρευνας στην παραγωγή, λόγω έλλειψης workshops, σε συνδυασμό με την αδυναμία σύνδεσης της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης με τις εταιρείες, για να έχουμε έτοιμους επιστήμονες να μπουν άμεσα στην παραγωγή.

Με την αδυναμία ανάθεσης ερευνητικής εργασίας σε Πολυτεχνεία, μιας και δεν δεσμεύονται στη μη δημοσίευση των αποτελεσμάτων, ούτως ώστε να διατηρείται το know-how, σε συνδυασμό με την ανυπαρξία οποιασδήποτε ρήτρας για ολοκλήρωσή της. Γι' αυτό η Εταιρεία έχει ενσωματώσει μόνη της την έρευνα.

Με την παρουσίαση αυτών των Εταιρειών, σαφέστατα διαμορφώνεται κλίμα αισιοδοξίας ότι υπάρχουν Έλληνες, οι οποίοι πραγματικά μπορούν να ανταγωνιστούν ισάξια και καλύτερα ξένες μεγάλες εταιρείες στον τομέα τους, να φτιάξουν επιτυχημένες επιχειρήσεις, να απασχολούν προσωπικό επιστήμονες και να έχουν οικονομικά οφέλη για τους ίδιους, τους εργαζόμενους, αλλά και το κράτος.

Ε. Ο ρόλος της Πολιτείας στην ανάπτυξη της έρευνας και τεχνολογίας

Εισηγητής: Αθανάσιος Χαντάβας

Διαχρονικά, ο τομέας της έρευνας αποτελεί βασικό πυλώνα ανάπτυξης, ειδικά στις ημέρες μας που οι τεχνολογικές εξελίξεις «τρέχουν» με ραγδαίους ρυθμούς. Εκτός των άλλων, οι δείκτες που συγκεντρώνει η κάθε χώρα στην τεχνολογική έρευνα και την καινοτομία προσμετρούνται στα κριτήρια που ορίζουν τον βαθμό της ανάπτυξής της.

Στην Ελλάδα, δυστυχώς, τα στοιχεία δεν ανταποκρίνονται στο επιθυμητό επίπεδο, δημιουργώντας ανησυχία για σημαντική

υστέρηση σε σχέση με τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες στον συγκεκριμένο τομέα.

Στην ετήσια έκθεση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας του 2011 για την εκτίμηση της ευρωπαϊκής ανταγωνιστικής θέσης στον κόσμο στους τομείς της έρευνας και της καινοτομίας, επισημαίνεται ότι η Ε.Ε. έχει τον μεγαλύτερο αριθμό ερευνητών στον κόσμο και ότι, με κριτήριο τους όρους χρηματοδότησης της έρευνας, την ερευνητική παραγωγή και τον αριθμό των πατεντών, παραμένει δεύτερη στον κόσμο μετά τις Ηνωμένες Πολιτείες.

Παρ' όλα αυτά, η θέση της Ε.Ε. στην έρευνα και την καινοτομία παρουσιάζει την τελευταία δεκαετία πτωτική τάση, η οποία συνδέεται, αφενός, με τις ανερχόμενες χώρες της Ασίας, την Ιαπωνία κ.λπ. και, αφετέρου, με την ενδογενή αδυναμία της Ε.Ε. να αντιμετωπίζει εσωτερικές αδυναμίες της στο σύστημα έρευνας και καινοτομίας. Ως μία από αυτές τις βασικές αδυναμίες αναγνωρίζεται η υποχρηματοδότηση της έρευνας και της καινοτομίας, συγκριτικά με την Αμερική και την Ιαπωνία.

Για την Ελλάδα τα στοιχεία είναι ιδιαίτερα σημαντικά. Την τελευταία δεκαετία (2000 - 2010), το ποσοστό χρηματοδότησης για έρευνα και καινοτομία στην Ελλάδα παραμένει στο 0,58% του Α.Ε.Π.. Το χαμηλό αυτό ποσοστό πρέπει να υπογραμμιστεί ιδιαίτερα, αν εξεταστεί σε σχέση με άλλες, περίπου ομοειδείς χώρες της Ευρωζώνης, όπως είναι η Πορτογαλία, όπου το αντίστοιχο ποσοστό ήταν 1,66% το 2009, ενώ, όταν το 2000 η χώρα παρουσίαζε ανάπτυξη 10,2% του Α.Ε.Π., η ιδιωτική συμμετοχή από το 0,28% το 2000 αυξήθηκε στο 0,96% του Α.Ε.Π., ξεπερνώντας ακόμα και αυτή τη δημόσια συμμετοχή.

Για την Ελλάδα, αντιθέτως, ακόμα και την περίοδο της υψηλής ανάπτυξης 2000 - 2007, η ιδιωτική συμμετοχή το 2007 έπεσε από το 0,19% στο 0,16% του Α.Ε.Π.. Για τη Χώρα μας η βασική χρηματοδότηση για την έρευνα και την καινοτομία παραμένει για την περίοδο 2007 - 2013 η κοινοτική συμμετοχή μέσω των διαρθρωτικών ταμείων. Η Ελλάδα, μέσω αυτών, σύμφωνα με την έκθεση, θα πρέπει να επενδύσει 4 δισ. για την καινοτομία, αναμένοντας από αυτή τη δαπάνη τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την ένταση στην καινοτομία. Επιπλέον, η χρηματοδότηση αναμένεται να έχει σημαντικά αποτελέσματα για την έρευνα και την καινοτομία στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις.

Παρ' όλη, όμως, την αισιοδοξία για την τεράστια αυτή οικονομική επένδυση, οι αριθμοί αποκαλύπτουν σημαντικά διαρθρωτικά προβλήματα στην ελληνική ερευνητική πραγματικότητα. Στο πεδίο του αριθμού των Ελλήνων ερευνητών, η Ελλάδα είναι κάτω από τον ευρωπαϊκό μέσο όρο, με 4,2 ερευνητές ανά 1.000 μέλη εργατικού δυναμικού, ενώ το αντίστοιχο ευρωπαϊκό ποσοστό είναι 6,3.

Ένα επίσης σημαντικό στοιχείο στο οποίο θα σταθούμε είναι το θέμα της ελληνικής συμμετοχής σε ερευνητικές προτάσεις στο πλαίσιο του 7ου Προγράμματος - Πλαισίου που αποτελεί τον σοβαρό βραχίονα της ερευνητικής και καινοτομικής πολιτικής της Ε.Ε., με συνολικό προϋπολογισμό, για την περίοδο 2007 - 2013, 50,521 δισ. ευρώ, έναντι 17,883 δισ. ευρώ, για την περίοδο 2000 - 2006.

Από την Ελλάδα, σε 248 μέχρι τώρα προσκλήσεις για υποβολή προτάσεων του 7ου Προγράμματος – Πλαισίου, υποβλήθηκαν 8.157 προτάσεις που αφορούν 12.177 αιτούντες (ελληνικές επιχειρήσεις, πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα με ευρωπαϊκές συμπράξεις), ζητώντας 3,798.98 δισ. ευρώ (το 4,30% του αιτούμενου ποσού όλων των χωρών της Ε.Ε. -27). Ενώ ο αριθμός των αιτήσεων κατατάσσει την Ελλάδα 7η στη λίστα των 27 χωρών, ο αριθμός των προτάσεων που εγκρίθηκαν (μόλις 1.976) την κατατάσσει 25η σ' αυτή τη λίστα, με ποσοστό επιτυχίας μόλις 16,2%, με ευρωπαϊκό μέσο όρο 21,6%.

Τα προβλήματα της έρευνας στην Ελλάδα, σύμφωνα με τις ομοσπονδίες και τα σωματεία εργαζομένων και επιστημόνων στα ερευνητικά κέντρα, συνοψίζονται στα εξής:

* Η ανεπαρκής χρηματοδότηση, η οποία σε ορισμένα ερευνητικά κέντρα δεν αρκεί ούτε για την κάλυψη της μισθοδοσίας

* Η έλλειψη εθνικής στρατηγικής και συντονισμού των φορέων, ενώ εντείνεται η εμπορευματοποίηση της έρευνας

* Η βασική έρευνα υποβαθμίζεται. Δεν ανανεώνεται το ερευνητικό δυναμικό. Στα περισσότερα ερευνητικά ιδρύματα έχουν να γίνουν προσλήψεις ερευνητών από το 1985, με αποτέλεσμα σήμερα ο μέσος όρος ηλικίας των ερευνητών να είναι τα 58 έτη.

Η επικρατούσα φιλοσοφία στην Ελλάδα είναι πως η έρευνα είναι πολυτέλεια και πως σε στιγμές λιτότητας ή μεγάλων δημοσιονομικών δυσκολιών θα έπρεπε να δίνει τη θέση της σε πιο άμεσες ανάγκες. Η πραγματικότητα, βέβαια, είναι ότι σε πάρα πολλές χώρες του κόσμου οι περίοδοι κρίσης συνοδεύτηκαν με αναθέρμανση, με ανασχεδιασμό των πολιτικών της δαπάνης του δημόσιου προϋπολογισμού και με αύξηση, αντί για μείωση, του ρόλου της έρευνάς τους. Αυτό για έναν πολύ απλό λόγο, διότι, εάν κάτι πρέπει να γίνει σε στιγμές κρίσης, είναι, ακριβώς, η τόνωση και η έμφαση σε εκείνους τους τομείς, οι οποίοι οδηγούν σε βελτίωση της παραγωγικότητας. Βεβαίως, η δημιουργία γνώσης είναι εκείνη που κατεξοχήν οδηγεί στη βελτίωση της παραγωγικότητας και συνολικά της οικονομίας.

Η κρισιμότητα της στιγμής για την Ελλάδα προϋποθέτει αναθεώρηση της πολιτικής της έρευνας τόσο στο θεσμικό όσο και στο οικονομικό πεδίο. Οι τρεις λέξεις - κλειδιά στις οποίες θα πρέπει να βασιστεί ο όποιος σχεδιασμός είναι οι εξής: διαφάνεια, προγραμματισμός και εξορθολογισμός.

Υπάρχει μεγάλη ανάγκη να καταρτιστεί ένα απλό, συγκεκριμένο και διαφανές πλαίσιο, εντός του οποίου θα εντάσσεται τόσο η λειτουργία των υπαρχόντων και μελλοντικών θεσμικών ερευνητικών κέντρων στην Ελλάδα όσο και οι κατευθύνσεις, βάσει των οποίων θα λειτουργεί ο συγκεκριμένος τομέας στη Χώρα μας.

Θα πρέπει να είναι ξεκάθαρο ποιους τομείς επιθυμούμε να ενισχύσουμε, καθώς η δύσκολη οικονομική συγκυρία στην οποία βρισκόμαστε δεν αφήνει πολλά περιθώρια εξάπλωσης σε κάθε ερευνητική προσπάθεια. Είναι αναγκαίο, λοιπόν, τα χρήματα που δίνονται από τον κρατικό προϋπολογισμό ή τα ευρωπαϊκά κονδύλια που διοχετεύονται για έρευνα στην Ελλάδα να δίνονται σε τομείς όπου εκείνη μπορεί να αποκτήσει συγκριτικό πλεονέκτημα, σε σχέση με τις άλλες χώρες.

Η ανάγκη εντοπίζεται, κυρίως, στον πρωτογενή και δευτερογενή τομέα, όπου τα αποτελέσματα της έρευνας μπορούν να ενισχύσουν την καινοτομία και την ανταγωνιστικότητα, ενώ, παράλληλα, μπορούν να δημιουργήσουν εκείνες τις προϋποθέσεις που θα ενισχύσουν τον τομέα της παραγωγής και της βιοτεχνίας – βιομηχανίας, τονώνοντας, εν συνεχεία, και τα δημοσιονομικά μεγέθη της Χώρας.

Στη βάση όμως αυτή, κρίνεται αναγκαίο να μεταβληθεί και η λογική του «δίνω χρήματα, ανεξαρτήτως των αποτελεσμάτων». Για να καταφέρουμε να παράξουμε σοβαρά αποτελέσματα στον συγκεκριμένο τομέα, αλλά και να εναρμονιστούν οι δείκτες μας με εκείνους των υπόλοιπων χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, χρειάζεται οι στόχοι να εντάσσονται και να συνυπολογίζονται στην ευρύτερη εθνική στρατηγική και να ελέγχονται τα αποτελέσματά τους. Με απλά λόγια, χρειάζεται η ποσοτικοποίηση των στόχων, σε συνδυασμό με τη δαπάνη των χρηματοδοτικών κονδυλίων. Σε αυτό το σημείο, κρίνεται σημαντική και η εισαγωγή του «εργαλείου» αξιολόγησης στους ερευνητικούς φορείς.

Εν ολίγοις, οι τρεις άξονες στους οποίους θα πρέπει να βασιστεί ο νέος εθνικός σχεδιασμός για τον τομέα της έρευνας και της τεχνολογίας στην Ελλάδα είναι:

Πρώτον, να περιλαμβάνει ερευνητικά σχέδια στη βάση των αναγκών της Πολιτείας, του αναπτυξιακού μοντέλου που θέλουμε να ακολουθήσουμε και στο οποίο μπορούμε να αποκτήσουμε συγκριτικό πλεονέκτημα ως Χώρα και ως οικονομία. Δίνοντας έμφαση ειδικά στον πρωτογενή τομέα, ένας τέτοιος σχεδιασμός μπορεί να υπηρετήσει και τον στόχο της περιφερειακής ανάπτυξης, ενισχύοντας και τα περιφερειακά ερευνητικά κέντρα, συνδέοντας την προσπάθεια αυτή με την παραγωγή σε επίπεδο γεωργίας και κτηνοτροφίας.

Δεύτερον, να περιλαμβάνει ένα συγκεκριμένο και διαφανές πλαίσιο λειτουργίας και χρηματοδότησης των ερευνητικών κέντρων, ώστε και νέοι ερευνητές να μπορούν να ενταχθούν, να ανανεωθεί το υπάρχον ερευνητικό δυναμικό, αλλά και να δοθεί η δυνατότητα σε πολλά από τα νέα παιδιά που τελειώνουν διδακτορικά στα καλύτερα πανεπιστήμια του κόσμου να επανέλθουν στη Χώρα.

Τρίτον, να εισαχθεί το κριτήριο της αξιολόγησης των ερευνητικών κέντρων, αλλά και των αποτελεσμάτων που παράγουν και να συνδεθεί με τα αντίστοιχα χρηματοδοτικά εργαλεία που παρέχει το Κράτος, ώστε να υπάρχουν διαφανείς διαδικασίες χρηματοδότησης. Στη βάση αυτή, θα είναι εφικτό να υπάρχει κι ένα μεσοπρόθεσμο πλάνο χρηματοδοτήσεων, ώστε να γίνει ένας ορθολογικός σχεδιασμός και από την πλευρά των ερευνητικών κέντρων.

ΣΤ. Δραστηριότητες Ιδρυμάτων, Οργανισμών και Ινστιτούτων στους τομείς Έρευνας και Τεχνολογίας
Εισηγητής: Κωνσταντίνος Κόλλιας

1. Εισαγωγή

Η Βουλή των Ελλήνων αναγνωρίζει τον ζωτικό ρόλο που παίζουν η έρευνα και η καινοτομία στις προοπτικές ανάπτυξης της Χώρας, προοπτικές που διαπερνούν όλο το φάσμα του κοινωνικού και παραγωγικού ιστού, ξεκινώντας από την εκπαίδευση και φτάνοντας μέχρι την οικονομία. Η παραγωγή νέων επιστημόνων, άρτια εκπαιδευμένων και εξειδικευμένων σε πολλά και ποικίλα επιστημονικά αντικείμενα τόσο των θετικών όσο και των θεωρητικών επιστημών, αποτελεί τη βάση για την παραγωγή νέας γνώσης, μιας γνώσης, η οποία μπορεί αποτελέσει εφαλτήριο βελτίωσης σε κάθε πτυχή της καθημερινότητας: από την υγεία και την προστασία του περιβάλλοντος, μέχρι την οικονομία και αυτό ακόμα το πολιτικό σύστημα.

Στον αντίποδα, η ελληνική Πολιτεία, διαχρονικά, δεν φαίνεται να αναγνωρίζει τον μείζονα ρόλο της επιστημονικής έρευνας, καθώς η συνδρομή της σε επίπεδο τόσο θεσμικό όσο και οικονομικό εμφανίζεται ανεπαρκής.

Η Επιτροπή Έρευνας και Τεχνολογίας είχε την τύχη να φιλοξενήσει διακεκριμένους Καθηγητές και ερευνητές, από διαφορετικούς επιστημονικούς κλάδους, ως εκπροσώπους ερευνητικών ιδρυμάτων. Ενημερωθήκαμε για το πλούσιο, χρήσιμο και, σε πολλές περιπτώσεις, διεθνώς αναγνωρισμένο έργο τους, καθώς και για τις προοπτικές που προσφέρει η εφαρμοσμένη έρευνα σε νευραλγικούς τομείς, όπως είναι η ιατρική και η βιοτεχνολογία. Η μόνιμη επωδός ήταν οι απεγνωσμένες εκκλήσεις των ερευνητών για την έμπρακτη αναγνώριση, εκ μέρους της Πολιτείας, του έργου των ερευνητικών ιδρυμάτων και της βαρύτητας που αυτό έχει για τη Χώρα μας.

Αναφορικά με τις δραστηριότητες Ιδρυμάτων, Οργανισμών και Ινστιτούτων στους τομείς της έρευνας και της τεχνολογίας, η Επιτροπή, σε πέντε συνεδριάσεις, στις 14/12/10, 12/01/11, 08/02/11, 24/05/11 και 15/06/11, ενημερώθηκε από τους:

Ιωάννη Στουρνάρα, Γενικό Διευθυντή του Ιδρύματος Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών

Κωνσταντίνο Στεφανίδη, Διευθυντή του Ινστιτούτου Πληροφορικής του Ιδρύματος Τεχνολογίας και Έρευνας

Μιχαήλ Καραταράκη, Πρόεδρο του Συλλόγου «Οι Φίλοι του ΕΝΙSA»

Δημήτριο Θάνο, Πρόεδρο του Επιστημονικού Συμβουλίου του Ιδρύματος Ιατροβιολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών

Χαράλαμπο Σαββάκη, Πρόεδρο και Επιστημονικό Διευθυντή του Ερευνητικού Κέντρου Βιοϊατρικών Επιστημών «Αλέξανδρος Φλέμινγκ»

Δημήτριο Λουκά, Πρόεδρο της Ένωσης Ελλήνων Ερευνητών

Μαρία Στουμπούδη, Γενική Γραμματέα της Ένωσης Ελλήνων Ερευνητών.

Από αυτές τις ιδιαίτερα διαφωτιστικές συζητήσεις, η Επιτροπή αποκόμισε μία ικανοποιητική εικόνα, τόσο για το έργο και τα επιτεύγματα των ερευνητικών κέντρων, όσο και για τα προβλήματα που πρέπει να αντιμετωπισθούν.

2. Στόχοι, έργο και επιτεύγματα

Η Επιτροπή Έρευνας και Τεχνολογίας ενημερώθηκε για τους στόχους της επιστημονικής έρευνας και τους τομείς όπου δραστηριοποιούνται τα ερευνητικά ιδρύματα στη Χώρα μας, ενώ λεπτομερέστερες πληροφορίες λάβαμε για το έργο και τα επιτεύγματα των ιδρυμάτων, εκπρόσωποι των οποίων παρέστησαν στις συνεδριάσεις της.

Σε αδρές γραμμές, οι στόχοι της επιστημονικής έρευνας είναι η ανάπτυξη και η εφαρμογή της επιστήμης, μέσω συνδυασμού βασικής και στοχευμένης έρευνας, η χρήση, η εφαρμογή και η ανάδειξη νέων προϊόντων, υπηρεσιών και τεχνολογιών, καθώς και η εκπαίδευση μεταπτυχιακών και διδακτορικών φοιτητών.

Σύμφωνα με επίσημα στοιχεία που μας παρείχαν οι εκπρόσωποι των ερευνητικών ιδρυμάτων, τα επιτεύγματα των Ελλήνων επιστημόνων στον χώρο της έρευνας είναι ενθαρρυντικά. Από το 1993 μέχρι το 2008, οι δημοσιεύσεις σε διεθνή περιοδικά, οι οποίες αποτελούν δείκτη τόσο των ποσοτικών όσο και των ποιοτικών επιδόσεων του τομέα, έχουν τετραπλασιαστεί, τοποθετώντας την Ελλάδα στην πέμπτη θέση μεταξύ των 30 χωρών του ΟΟΣΑ σε ρυθμό αύξησης. Εξίσου υψηλός είναι ο αριθμός διεθνών συνδημοσιεύσεων, ενώ ακόμα πιο θετικό είναι το γεγονός ότι οι δημοσιεύσεις Ελλήνων επιστημόνων έχουν υψηλότατο δείκτη αξιολόγησης και απήχησης.

Ενδεικτικά ήταν τα στοιχεία που μας έδωσε ο κ. Θάνος, Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου του Ιδρύματος Ιατροβιολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών, στο οποίο, από το 2004 μέχρι σήμερα, έχουν εκπαιδευτεί -στο Κέντρο Πειραματικής Χειρουργικής του Ιδρύματος- 3.650 χειρούργοι.

Το ίδρυμα έχει επιτύχει δύο διακρίσεις στην κατηγορία των νέων ερευνητών από το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Έρευνας, κατέχει τέσσερις διεθνείς πατέντες σε μεθόδους ανίχνευσης βιολογικών ουσιών και διαθέτει είκοσι εννέα περατωθείσες διατριβές επί διδακτορία, ενώ εκατόν είκοσι οκτώ είναι σε εξέλιξη. Υλοποιεί το πρόγραμμα «Ανοιχτό Σχολείο» για μαθητές της Γ' Λυκείου που ενδιαφέρονται για τη βιολογία, με σεμινάρια και επισκέψεις, ενώ στους μελλοντικούς του στόχους είναι η δημιουργία Ελληνικής Εθνικής Τράπεζας Βιολογικού Υλικού, η συμμετοχή στο Πανευρωπαϊκό Δίκτυο Βιολογικών Υλικών και Ιστών και η συμμετοχή στο Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Βιολογίας Συστημάτων.

Επίσης, ενδεικτικά της δουλειάς που γίνεται σε ερευνητικά ινστιτούτα, σ' έναν τελείως διαφορετικό κλάδο, είναι τα αποτελέσματα της έρευνας που μας παρουσίασε ο κ. Στουρνάρας από το Ι.Ο.Β.Ε., σχετικά με το αναπτυξιακό πρότυπο που χρειάζεται η Ελλάδα, τα οποία συμπεριελάμβαναν αναλύσεις για οικονομικούς δείκτες, τις επενδύσεις, αλλά και τα εμπόδια που ορθώνει η Πολιτεία, κυρίως στην επιχειρηματικότητα.

Θα ήταν βεβαίως αδύνατον η Επιτροπή να ενημερωθεί με λεπτομέρειες για το σύνολο των φορέων που δραστηριοποιούνται στον τομέα της έρευνας. Πήραμε, ωστόσο, ένα αντιπροσωπευτικό δείγμα τόσο για το έργο και τα επιτεύγματα όσο και για τα προβλήματα που αποδεικνύονται πολυάριθμα και δυσεπίλυτα.

3. Προβλήματα και προτάσεις

Τα μείζονα προβλήματα, όπως αναδείχθηκαν ενώπιον της Επιτροπής από εκπροσώπους των ερευνητικών ιδρυμάτων και των ερευνητών, είναι η χρηματοδότηση, ο κατακερματισμός του ερευνητικού χώρου, η έλλειψη συντονισμού και συνεργασίας μεταξύ φορέων, ιδρυμάτων και πανεπιστημίων. Διατυπώθηκαν και άλλα προβλήματα, όπως, για παράδειγμα, η έλλειψη προσανατολισμού της στοχευμένης έρευνας στις ανάγκες της ελληνικής οικονομίας, το έλλειμμα μετασχηματισμού της γνώσης σε προϊόντα και καινοτομία, η έλλειψη προβολής των επιτευγμάτων του τομέα, η έλλειψη κινητικότητας μεταξύ πανεπιστημίων και ερευνητικών κέντρων, το σοβαρό έλλειμμα έρευνας σε βασικές θεματικές.

3.1. Χρηματοδότηση

Το σύνολο των φορέων, που παρευρέθησαν στις συνεδριάσεις της Επιτροπής, ανέδειξαν ως υπ' αριθμόν ένα πρόβλημα του τομέα της έρευνας τα προβλήματα στη χρηματοδότηση. Η έλλειψη κρατικής χρηματοδότησης επηρεάζει τόσο αυτό καθεαυτό το έργο της έρευνας όσο και τις απαραίτητες υποδομές. Οι προκηρύξεις ερευνητικών προγραμμάτων τελματώνουν, η απορρόφηση κοινοτικών πόρων είναι χαμηλότατη, οι ελληνικός ιδιωτικός

τομέας είναι απρόθυμος να χρηματοδοτήσει την έρευνα, κυρίως εξαιτίας της έλλειψης κινήτρων, αλλά και του γεγονότος ότι η επιχειρηματικότητα στην Ελλάδα αφορά κυρίως υπηρεσίες και όχι την παραγωγή προϊόντων όπου θα ήταν ίσως χρησιμότερη η έρευνα και η καινοτομία. Όλα αυτά συμπιέζουν τις δυνατότητες των ερευνητικών κέντρων, δημιουργούν ελλείμματα στις υποδομές και εξωθούν νέους επιστήμονες στη φυγή.

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου του Ιδρύματος Ιατροβιολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών, κ. Θάνος, ανέφερε, για παράδειγμα, ότι, ενώ μέχρι και το 2009 η τακτική κρατική χρηματοδότηση ήταν ικανοποιητική, με αυξητική μάλιστα τάση, αποτελώντας το 15-27% των εσόδων του Ιδρύματος, το 2010 μειώθηκε κατά 50%. Σε ό,τι αφορά τη χρηματοδότηση μέσω προγραμμάτων, ανέφερε ότι ελληνικά προγράμματα δεν έχουν προκηρυχθεί μετά το 2004, ότι η εθνική συμμετοχή σε ευρωπαϊκά προγράμματα τα έτη 2008 και 2009 ήταν σχεδόν μηδενική και ότι, ενώ κάποια προγράμματα προκηρύχθηκαν το 2009, δεν έχουν εκταμιευθεί. Η χρηματοδότηση του Ιδρύματος προέρχεται από τη βιομηχανία και από ανταγωνιστικά προγράμματα εκτός Ελλάδας, κυρίως δε από την Ε.Ε. και τις Η.Π.Α., αποφέροντας έσοδα 19 εκατ. ευρώ, ποσό, δηλαδή, διπλάσιο από την κρατική χρηματοδότηση.

Παρόμοια εικόνα έδωσε και ο κ. Σαββάκης, Πρόεδρος και Επιστημονικός Διευθυντής του Ερευνητικού Κέντρου Βιοϊατρικών Επιστημών «Αλέξανδρος Φλέμινγκ», όπως και ο κ. Στουρνάρας από το Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών, ο οποίος επεσήμανε ότι το Ι.Ο.Β.Ε. έχει χάσει, πλέον, τους παραδοσιακούς ιδιώτες χορηγούς του και ότι η κρατική χρηματοδότηση είναι ελλιπής. Τόνισε δε και εκείνος τη σοβαρότατη αδυναμία απορρόφησης κονδυλίων της Ε.Ε..

Μια σφαιρική εικόνα για τη χρηματοδότηση της έρευνας στη Χώρα μάς έδωσε ο κ. Λουκάς, Πρόεδρος της Ένωσης Ελλήνων Ερευνητών. Η ερευνητική δραστηριότητα, η οποία συντελείται από τα Πανεπιστήμια, τα Τ.Ε.Ι., τα ερευνητικά κέντρα και τον ερευνητικό τομέα, απορρόφησε το 2008 περίπου το 0,57% του Α.Ε.Π., ποσοστό αρκετά χαμηλό σε σχέση με τις χώρες της Ε.Ε.. Το ποσοστό αυτό, μαζί με λοιπές επενδύσεις, οι οποίες αφορούν κυρίως την εθνική συμμετοχή σε ευρωπαϊκά προγράμματα, αντιστοιχούν σε περίπου 92 εκατ. ευρώ. Το ίδιο διάστημα, οι εξωτερικές πηγές χρηματοδότησης από ανταγωνιστικά προγράμματα απέδωσαν στην έρευνα περίπου 148 εκατ. ευρώ. Για το 2010, τα νούμερα είναι σημαντικά μειωμένα, τόσο σε ό,τι αφορά την κρατική επιχορήγηση, η οποία έφτασε τα 61 εκατ. ευρώ, όσο και αναφορικά με τις εξωτερικές εισροές, οι οποίες ήταν περίπου 71 εκατομμύρια. Σύμφωνα, μάλιστα, με τον κ. Λουκά, η μελλοντική προβολή για τη χρηματοδότηση της έρευνας δείχνει ότι, εφόσον συνεχιστεί αυτή η πορεία, η εθνική δαπάνη για την έρευνα θα είναι τουλάχιστον εξίσου χαμηλή.

Σε ό,τι αφορά το Ε.Σ.Π.Α., που αποτελεί μία από τις κύριες πηγές χρηματοδότησης της έρευνας στην Ελλάδα, οι δεσμεύσεις ξεπερνούσαν το 1,5 δις ευρώ. Στην πραγματικότητα, ωστόσο, εδώ και επτά χρόνια, δεν έχει εισρεύσει ούτε ένα ευρώ στα εργαστήρια, ενώ πρόσφατα ανακοινώθηκε η μείωση του προϋπολογισμού κατά 430 εκατ. ευρώ. Από το αρχικό 1,5 δις έχουν δεσμευθεί μόλις 48 εκατ. ευρώ και έχουν απορροφηθεί λίγο περισσότερα από 6 εκατ. ευρώ, ποσοστό δηλαδή 0,4%. Υπάρχουν θεματικές ενότητες, χωρίς κανένα ενταγμένο έργο, ενώ η αξιολόγηση των 1.500 και πλέον προτάσεων στις προκηρύξεις του 2009 καθυστέρησαν τουλάχιστον δέκα μήνες. Εξ αυτών, δημιουργείται ανησυχία για το εάν αυτή η εικόνα μπορεί να ανατραπεί τα επόμενα χρόνια και μάλιστα εν μέσω οικονομικής κρίσης, με δεδομένο, μάλιστα, ότι πολλά ερευνητικά έργα απειλούνται με απένταξη, λόγω της μη καταβολής της εθνικής συμμετοχής, είναι δε ορατή η πιθανότητα απώλειας κοινοτικών πόρων, λόγω χαμηλής απορροφητικότητας.

Θα ήθελα να αναφερθώ, τέλος, στους κινδύνους που δημιουργούνται για το κύρος τόσο της Χώρας όσο και της επιστημονικής - ερευνητικής κοινότητας, όπως επεσήμανε, για παράδειγμα, ο κ. Στεφανίδης, Διευθυντής του Ινστιτούτου Πληροφορικής του Ιδρύματος Τεχνολογίας και Έρευνας σε σχέση με τον ENISA. Η Ελλάδα είναι η φιλοξενούσα χώρα του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για την Ασφάλεια των Δικτύων και των Πληροφοριών, προσδίδοντάς μας έναν άτυπο ρόλο συντονιστή σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Η Ελλάδα έχει ενισχύσει τον Οργανισμό, αναλαμβάνοντας, για παράδειγμα, το κόστος στέγασής του. Η παραμονή του ENISA στη Χώρα μας προϋποθέτει τη διατήρηση της συμβολής της Πολιτείας. Και αυτό, βεβαίως, εξαρτάται από τη χρηματοδότηση του τομέα της έρευνας.

Συμπερασματικά, είναι φανερό ότι είναι θέμα πολιτικής επιλογής η διάθεση υψηλότερου ποσοστού από τον τακτικό προϋπολογισμό για τη χρηματοδότηση της έρευνας. Απαιτείται, αφενός, να δοθεί απόλυτη προτεραιότητα στην καταβολή της εθνικής συμμετοχής σε ευρωπαϊκά προγράμματα και, αφετέρου, να καταβληθεί τιτάνια προσπάθεια, για να ξεπεραστούν γραφειοκρατικά ή άλλα προσκόμματα που προβάλλει η Πολιτεία, προκειμένου να βελτιωθεί άμεσα η αξιοποίηση των κοινοτικών προγραμμάτων και η απορροφητικότητα στα ερευνητικά προγράμματα.

3.2. Συντονισμός και συνεργασία ερευνητικών φορέων

Επανειλημμένα επισημάνθηκε από τους εκπροσώπους των ερευνητικών κέντρων ο κατακερματισμός του ερευνητικού χώρου και η έλλειψη συντονισμού και συνεργασίας μεταξύ φορέων, ιδρυμάτων και πανεπιστημίων.

Πέρα από τη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας, η οποία εποπτεύει το μεγαλύτερο μέρος του ερευνητικού ιστού, υπάρχουν αρκετές ερευνητικές μονάδες, όπως τα ινστιτούτα της Ακαδημίας Αθηνών που υπάγονται σε άλλα Υπουργεία, υπηρεσίες και διάσπαρτα ερευνητικά κέντρα. Στο παρελθόν υπήρξαν νομοθετικές προσπάθειες και πρωτοβουλίες για τον εκσυγχρονισμό του πλαισίου λειτουργίας και τη συγχώνευση ερευνητικών φορέων, οι οποίες, ωστόσο, παρέμειναν στην πράξη ανενεργές. Το αποτέλεσμα είναι ο κατακερματισμός του ερευνητικού ιστού, η έλλειψη συντονισμού και συνεργασίας και, με την εξαίρεση του Ιδρύματος Τεχνολογίας και Έρευνας, η έλλειψη αλληλεπίδρασης των ερευνητικών ινστιτούτων και κέντρων με τα πανεπιστήμια.

Η πρόταση των εκπροσώπων που παρέστησαν στην Επιτροπή ήταν η ενοποίηση του ερευνητικού χώρου, με τη συγκέντρωση όλων των ερευνητικών φορέων, με τρόπο που να επιτρέπει καλύτερο συντονισμό του δικτύου, σύμπραξη των πανεπιστημίων και των ερευνητικών κέντρων και καλύτερη στόχευση της έρευνας, μέσω της συνέργειας ποικίλων γνωστικών και επιστημονικών αντικειμένων. Πέρα από την κοινή εποπτεία, προτάθηκε η δημιουργία και η λειτουργία ερευνητικών δικτύων, τεχνολογικών και ερευνητικών πάρκων, καθώς και πολιτιστικών δικτύων, ώστε να αξιοποιηθεί το σύνολο του πλούτου που υπάρχει στα Πανεπιστήμια και τα ερευνητικά κέντρα. Σε αυτό το πλαίσιο, επισημάνθηκε ότι είναι απαραίτητη η αξιολόγηση των επιδόσεων του ερευνητικού ιστού, καθώς και η ενίσχυση του ευρωπαϊκού χώρου έρευνας, μέσω πολιτικών συμπράξεων και των περιφερειακών πολιτικών έρευνας σε επίπεδο Ε.Ε..

Η ευελιξία, η διαφάνεια, η αποτελεσματικότητα, σε ό,τι αφορά τη διεξαγωγή της έρευνας, τη διαχείριση και την κατανομή κονδυλίων, και η μέγιστη μεταφορά τεχνογνωσίας από τα Πανεπιστήμια και τα ερευνητικά κέντρα προς τον παραγωγικό ιστό της Χώρας πρέπει να είναι το ζητούμενο μιας ουσιαστικής μεταρρύθμισης που θα συνενώσει και θα συντονίσει τον χώρο της έρευνας.

3.3. Γεφύρωση της γνώσης με την καινοτομία

Σύμφωνα με τα στοιχεία, ένα σημαντικό πρόβλημα στον χώρο της έρευνας στην Ελλάδα είναι η αδυναμία μετασχηματισμού της γνώσης σε προϊόντα και καινοτομία. Ένας βασικός λόγος για τον οποίο η Ελλάδα υστερεί σε αυτό τον τομέα είναι το γεγονός ότι η ενίσχυση της καινοτομίας εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τα διαρθρωτικά προγράμματα της Ε.Ε., στα οποία, όμως, η απορροφητικότητα των κονδυλίων παραμένει εξαιρετικά χαμηλή. Ο αριθμός των πατεντών στην Ελλάδα είναι σχετικά μικρός, οι περισσότερες δε προέρχονται από ιδιωτικές εταιρείες, κυρίως στον τομέα της βιολογίας και της χημικής βιομηχανίας, αποφέροντας

τεράστια κέρδη. Είναι, επομένως, ζητούμενο να χρηματοδοτηθεί επαρκώς και να ενθαρρυνθεί η διασύνδεση της γνώσης με την παραγωγή νέων προϊόντων και καινοτομίας, κάτι το οποίο απαιτεί, αφενός μεν, τη διαφοροποίηση της οικονομίας και της επιχειρηματικότητας, αφού οι ελληνικές επιχειρήσεις ασχολούνται κατά κύριο λόγο με τις υπηρεσίες και όχι με την παραγωγή προϊόντων, αφετέρου δε, τη βέλτιστη αξιοποίηση των ευρωπαϊκών προγραμμάτων για την καινοτομία.

3.4. Τομείς έρευνας - Προσανατολισμός της έρευνας στις ανάγκες της ελληνικής οικονομίας και κοινωνίας

Σύμφωνα με τους εκπροσώπους των ερευνητικών κέντρων που ακροάστηκε η Επιτροπή Έρευνας και Τεχνολογίας, το ερευνητικό έργο πρέπει να αφορά τόσο τη στοχευμένη έρευνα όσο και τη βασική.

Η βασική έρευνα δεν έχει προτεραιότητες, αφορά τη γνώση βασικών μηχανισμών, π.χ. της φύσης, της ζωής κ.λπ., έχει ως στόχο την αριστεία, την ποιότητα και την πρωτοτυπία, είναι απαραίτητο εργαλείο για την πρόοδο της ίδιας της επιστήμης και των παραγώγων της, ιστορικά δε έχει αποτελέσει το εφαλτήριο των πλέον θεμελιωδών και ρηξικέλευθων ανακαλύψεων. Ωστόσο, επειδή δεν έχει συγκεκριμένους στόχους και άμεση διασύνδεση με τις ανάγκες της αγοράς, υπάρχει κίνδυνος συρρίκνωσής της, προοπτική που πρέπει να αποφευχθεί.

Σε ό,τι αφορά τη στοχευμένη έρευνα, ακριβώς επειδή υπαγορεύεται από πραγματικές ανάγκες της οικονομίας και της αγοράς και εξυπηρετεί πρακτικούς τομείς, όπως είναι η προστασία του περιβάλλοντος και η ιατρική, τυγχάνει συνήθως καλύτερης χρηματοδότησης. Σε αυτή τη διαπίστωση συνηγορεί, άλλωστε, και η πρόσφατη ανακοίνωση της ηγεσίας του Υπουργείου Παιδείας, σύμφωνα με την οποία η δημόσια χρηματοδότηση της έρευνας θα αφορά τους τομείς της αγροβιοτεχνολογίας, της πράσινης ανάπτυξης και της ενέργειας, της πληροφορικής και της τεχνολογίας, των χημικών προϊόντων και της ιατρικής. Θα ήθελα να αναγνωρίσω ότι η ένταξη του αγροδιατροφικού τομέα στις προτεραιότητες της χρηματοδότησης της έρευνας είναι ιδιαίτερα θετικό βήμα για μία χώρα, η οποία μπορεί και πρέπει να στηριχθεί στον πρωτογενή τομέα.

Στον αντίποδα, ωστόσο, οφείλω να επισημάνω την απουσία από τις προτεραιότητες του Υπουργείου τομέων, οι οποίοι έχουν ιδιαίτερα αναπτυξιακό χαρακτήρα για τη Χώρα μας, όπως είναι η αρχαιολογία και ο πολιτισμός. Επιπλέον, επισημάνθηκε στην Επιτροπή, τόσο από τους ερευνητές όσο και από Βουλευτές, η έλλειψη εστίασης της έρευνας σε τομείς όπου δραστηριοποιούνται οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις, οι οποίες και αποτελούν τη ραχοκοκαλιά της επιχειρηματικότητας στη Χώρα μας. Όπως επεσήμανε η κυρία Στουμπούδη, Γενική Γραμματέας της Ένωσης Ελλήνων Ερευνητών, η Ελλάδα δεν έχει βαριά βιομηχανία, στην οποία απευθύνονται κατά κύριο λόγο οι πατέντες και τα οικονομικά αποτελέσματα της έρευνας είναι πιο προφανή. Έχουμε, όμως, πληθώρα μικρομεσαίων επιχειρήσεων, οι οποίες δραστηριοποιούνται, για παράδειγμα, στον τουρισμό και τη μεταποίηση και οι οποίες χρειάζονται την καινοτομία, για να αποκτήσουν ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα. Είναι, επομένως, θεμελιώδες η έρευνα να προσανατολιστεί στις ανάγκες της ελληνικής οικονομίας και κοινωνίας.

Επιπλέον, θα ήθελα να τονίσω τον κίνδυνο αποδυνάμωσης της έρευνας στον κλάδο των ανθρωπιστικών επιστημών, όπως είναι η κοινωνιολογία και η ιστορία. Η αντίληψη ότι, επειδή η αγορά δεν ενδιαφέρεται για τέτοιου είδους έρευνες, οι ανθρωπιστικές επιστήμες είναι καταδικασμένες στην ένδεια, είναι, κατά τη γνώμη μου, λανθασμένη. Το Πανεπιστήμιο της Οξφόρδης, για παράδειγμα, είχε το 2007 έσοδα 22 εκατ. λίρες μόνο από εξωτερική, ιδιωτική χρηματοδότηση των ερευνών στις κοινωνικές επιστήμες. Η διασύνδεση, επομένως, των ανθρωπιστικών επιστημών με την αγορά είναι χρήσιμη και επωφελής και για τις δύο πλευρές και πρέπει να ενθαρρυνθεί, θεωρώ δε αυτονόητη την ανάγκη συμμετοχής της Πολιτείας στην προώθηση της έρευνας σε αυτούς τους κλάδους.

3.5. Αναθέσεις μελετών και έργων στα Πανεπιστήμια

Ένας από τους λόγους που τα ελληνικά Πανεπιστήμια κατατάσσονται χαμηλά στις διεθνείς αξιολογήσεις είναι το γεγονός ότι η έρευνα σε αυτά υποχρηματοδοτείται. Αυτό δημιουργεί εμπόδια στο να περάσουν τα ερευνητικά τους προϊόντα στην καινοτομία, με αποτέλεσμα τα Πανεπιστήμια να εμποδίζονται στο να συμβάλουν στην ανάπτυξη. Βεβαίως, η ενθάρρυνση της ιδιωτικής έρευνας είναι εξίσου σημαντική, θα πρέπει, όμως, να υπάρχει ισοβαρής καταμερισμός.

Πέρα από τα αποτελέσματα που μπορεί να παράξει η πανεπιστημιακή έρευνα, πρέπει να λαμβάνουμε υπ' όψη μας και το γεγονός ότι η συντριπτική πλειοψηφία των νέων ερευνητών και επιστημόνων ξεκινά από τα Πανεπιστήμια. Ωστόσο, υπάρχουν νέοι επιστήμονες, οι οποίοι κέρδισαν κρατικές υποτροφίες, έχουν σχεδόν ολοκληρώσει τις διδακτορικές τους διατριβές και ακόμη δεν έχουν πάρει ούτε ένα ευρώ. Υπάρχουν μεγάλα δημόσια έργα, τα οποία απαιτούν μελέτες, όπως ο εμπλουτισμός του υδροφόρου ορίζοντα, η διάβρωση των ακτών, έργα αντιπλημμυρικά και αρδευτικά. Τέτοιες μελέτες ανατίθενται συχνά σε πανεπιστημιακούς, οι οποίοι, όμως, τις εκπονούν εκτός Πανεπιστημίου.

Και σε αυτή την περίπτωση ένας από τους βασικούς λόγους είναι η έλλειψη χρηματοδότησης. Επισημάνθηκε από τον κ. Λουκά, από την Ένωση Ελλήνων Ερευνητών, ότι, ιδιαίτερα στα πρώτα επιχειρησιακά προγράμματα έρευνας, ήταν απαραίτητο να βρεθεί ιδιωτικός φορέας που να επιθυμεί να συμμετέχει με 35% τουλάχιστον στη χρηματοδότηση, προκειμένου μία ερευνητική ομάδα να πάρει το πρόγραμμα. Η επαρκής χρηματοδότηση, επομένως, είναι προϋπόθεση για την ανάθεση στα Πανεπιστήμια μελετών που μπορούν να παράξουν σημαντικές γνώσεις και οφέλη τόσο σε οικονομικό όσο και σε κοινωνικό επίπεδο.

3.6. Απήχηση της έρευνας στην κοινωνία

Το γεγονός ότι το μεγαλύτερο μέρος της κοινωνίας αγνοεί τα επιτεύγματα της επιστημονικής έρευνας, καθώς και τις θετικές επιπτώσεις που αυτά έχουν στην καθημερινότητα και την ποιότητα ζωής του μέσου πολίτη, δημιουργεί σοβαρό έλλειμμα νομιμοποίησης της χρηματοδότησης της έρευνας στη Χώρα μας. Όπως προανέφερα, υπάρχει, πράγματι, έλλειμμα στον μετασχηματισμό της γνώσης σε προϊόντα και καινοτομία. Η επιστροφή, δηλαδή, στην κοινωνία της επένδυσης που γίνεται στην έρευνα είναι περιορισμένη και πρέπει οι επιδόσεις να βελτιωθούν.

Πέραν όμως τούτου, η έρευνα αποδίδει αποτελέσματα μετά από 10 - 15 χρόνια και στο μεσοδιάστημα είναι βέβαιο ότι θα υπάρξουν αποτυχίες και αστοχίες. Αυτός, όμως, είναι ο μοναδικός τρόπος για την πρόοδο της επιστήμης, μία πρόοδο, η οποία επιστρέφει στην κοινωνία, γεγονός αυταπόδεικτο σε κάθε πτυχή της καθημερινότητάς μας. Θεωρώ ότι είναι θέμα προβολής, ενημέρωσης και παιδείας. Ίσως θα έπρεπε η ελληνική Πολιτεία να μεριμνήσει, ώστε η ερευνητική διαδικασία και τα αποτελέσματά της να επικοινωνηθούν στον πολίτη, προκειμένου και η χρηματοδότηση της έρευνας να αποκτήσει ευρύτερη νομιμοποίηση στη συνείδηση της κοινωνίας και τα μεγάλα επιτεύγματα της επιστήμης να τύχουν της αναγνώρισης που δικαιωματικά τους αξίζει.

V. Οι Εισηγήσεις έγιναν δεκτές, κατά πλειοψηφία, και συναπαρτίζουν την Έκθεση της Επιτροπής, η οποία υποβάλλεται προς την Ολομέλεια της Βουλής.

Αθήνα, 30 Σεπτεμβρίου 2011

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΙΩΑΝΝΗΣ ΑΜΟΙΡΙΔΗΣ

Ο Α' ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ **Ο Β' ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ**

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΜΠΟΥΡΑΣ **ΙΩΑΝΝΗΣ ΖΙΩΓΑΣ**

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΗΛΙΑΣ ΠΟΛΑΤΙΔΗΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΑΔΗΣ
ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΑΛΕΞΑΝΔΡΙΔΟΥ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΝΤΩΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ
ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΓΙΟΥΜΑΤΖΙΔΗΣ
ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ
ΜΑΡΙΑ ΚΥΡΙΑΚΟΠΟΥΛΟΥ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΙΧΕΛΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ
ΜΑΡΙΑ ΜΙΧΟΥ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΣΑΛΑΓΙΑΝΝΗΣ
ΜΙΧΑΗΛ ΤΖΕΛΕΠΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΤΣΩΝΗΣ
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΧΑΝΤΑΒΑΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΛΑΧΟΣ
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΔΑΒΑΚΗΣ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΟΛΛΙΑΣ
ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΛΕΓΚΑΣ
ΜΙΧΑΗΛ ΜΠΕΚΙΡΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ
ΜΙΧΑΗΛ ΚΡΙΤΣΩΤΑΚΗΣ

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΙΓ' - ΣΥΝΟΔΟΣ Β'
ΕΙΔΙΚΗ ΜΟΝΙΜΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΙΣΟΤΗΤΑΣ, ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

ΕΚΘΕΣΗ

ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΜΟΝΙΜΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ, ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

ΠΡΟΣ ΤΗ ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Κατά τη Β' Τακτική Σύνοδο της ΙΓ' Περιόδου, η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Ισότητας, Νεολαίας και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου συνεστήθη με την υπ' αριθμ. 13791/9244, από 15 Οκτωβρίου 2010, απόφαση του Προέδρου της Βουλής, σύμφωνα με το άρθρο 43 Α' του Κανονισμού της Βουλής.

Η Επιτροπή συγκροτείται από 13 μέλη και αποτελέσθηκε από τους Βουλευτές, κ.κ. Παναγιώτη Αντωνακόπουλο, Σάββα Εμινίδη, Παναγιώτα (Πέμη) Ζούνη, Παναγιώτη Κουρουμπλή, Αθανασία (Σούλα) Μερεντίτη, Ελένη Τσιαούση, Βασιλική Τσόνογλου - Βυλλιώτη, Μαρία Κόλλια - Τσαρουχά, Έλενα Ράπτη, Ευγενία Τσουμάνη - Σπέντζα, Ιωάννη Γκιόκα, Ουρανία Παπανδρέου - Παπαδάκη και Ηρώ Διώτη.

Πρόεδρος της Επιτροπής εξελέγη, στις 20 Οκτωβρίου 2010, ο κ. Παναγιώτης Αντωνακόπουλος. Το αξίωμα του Α' Αντιπροέδρου της Επιτροπής κατέλαβε η κυρία Μαρία Κόλλια - Τσαρουχά, του Β' Αντιπροέδρου ο κ. Ιωάννης Γκιόκας και του Γραμματέα η κυρία Ουρανία Παπανδρέου - Παπαδάκη.

Ο Βουλευτής, κ. Παναγιώτης Κουρουμπλής, που περιλαμβανόταν στην αρχική σύνθεση της Επιτροπής, αντικαταστάθηκε από τη Βουλευτή, κυρία Μαρία – Ελένη Αποστολάκη, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 6245/4143, από 1 Ιουλίου 2011, απόφαση του Προέδρου της Βουλής.

Αντικείμενο της Επιτροπής, σύμφωνα με το άρθρο 43 Α' του Κανονισμού της Βουλής, είναι *«η μελέτη, η έρευνα και η διατύπωση προτάσεων με σκοπό την προώθηση στην εκπαίδευση, στην οικογένεια και στους άλλους κοινωνικούς θεσμούς της αρχής της ισότητας των φύλων, ιδίως σε θέματα απασχόλησης, σεβασμού και προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου και κάθε άλλη ενέργεια που συμβάλλει στην κατοχύρωση και εφαρμογή της αρχής αυτής από τη διοίκηση και τους, εν γένει, δημόσιους φορείς, κατά τους ορισμούς της παραγράφου 2 του άρθρου 4 και της παραγράφου 2 του άρθρου 116 του Συντάγματος».*

Ειδικότερα, η παράγραφος 2 του άρθρου 4 ορίζει ότι *«Οι Έλληνες και οι Ελληνίδες έχουν ίσα δικαιώματα και υποχρεώσεις».*

Η παράγραφος 2 του άρθρου 116 παρέχει ρητό συνταγματικό θεμέλιο για τη λήψη από τον νομοθέτη μέτρων θετικής δράσης και αποβλέπει στη συνολική εξισορρόπηση των πραγμάτων και την αποκατάσταση, σε γενικότερο επίπεδο, της ισότητας των δύο φύλων. Με τη διάταξη αυτή επιλύονται ερμηνευτικά προβλήματα και αποσαφηνίζεται ότι *«Δεν αποτελεί διάκριση λόγω φύλου η λήψη θετικών μέτρων για την προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών. Το Κράτος μεριμνά για την άρση των ανισοτήτων που υφίστανται στην πράξη, ιδίως σε βάρος των γυναικών».*

Η Επιτροπή πραγματοποίησε 19 συνεδριάσεις, συνολικής διάρκειας 36 ωρών, περίπου, κατά τις οποίες εκλήθησαν σε ακρόαση, προς ενημέρωση των μελών της, Υπουργοί, Γενικοί Γραμματείς Υπουργείων, δημόσιοι λειτουργοί και εκπρόσωποι Φορέων και Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων, όπως εμφαίνεται στο αντίστοιχο κεφάλαιο της Έκθεσης.

ΙΙ. ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΑ ΠΟΥ ΚΛΗΘΗΚΑΝ ΣΕ ΑΚΡΟΑΣΗ

1. Συνεδρίαση της 20ής Οκτωβρίου 2010
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Εκλογή Προεδρείου.

2. Συνεδρίαση της 26ης Οκτωβρίου 2010
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Προγραμματισμός του έργου της Επιτροπής.

3. Συνεδρίαση της 24ης Νοεμβρίου 2010
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Συζήτηση, σε αναφορά με τη «Διεθνή Ημέρα για την Πάταξη της Βίας κατά των Γυναικών».
Στη συνεδρίαση παρέστησαν εκπρόσωποι γυναικείων Οργανώσεων και Φορέων.

4. Συνεδρίαση της 30ής Νοεμβρίου 2010
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Πολιτικές απασχόλησης και κοινωνικής προστασίας για άτομα με αναπηρία και ευπαθείς κοινωνικές ομάδες.
Τα μέλη της Επιτροπής ενημέρωσαν η Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, κυρία Λούκα Κατσέλη, και οι κ.κ. Ιωάννης Βαρδακαστάνης και Θωμάς Κλεισιώτης, Πρόεδρος και Α' Αντιπρόεδρος της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.με.Α.), αντίστοιχα.

5. Συνεδρίαση της 16ης Δεκεμβρίου 2010
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης και γυναικεία πρότυπα.
Τα μέλη της Επιτροπής ενημέρωσαν η Γενική Γραμματέας Ισότητας των Φύλων, κυρία Μαρία Στρατηγάκη, καθώς και οι κυρίες Εύη Δεμίρη (Δημοσιογράφος) και Ίρις Αυδή – Καλκάνη (Δικηγόρος ε.τ .– Συγγραφέας), Μέλη του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης (Ε.Σ.Ρ.) και Δώρα Παπαδάκη (Δικηγόρος), Νομική Σύμβουλος του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης (Ε.Σ.Ρ.).

6. Συνεδρίαση της 19ης Ιανουαρίου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Πολιτικές απασχόλησης και νέα γενιά.
Τα μέλη της Επιτροπής ενημέρωσε ο Γενικός Γραμματέας Νέας Γενιάς, κ. Γιάννος Λιβανός.

7. Συνεδρίαση της 31ης Ιανουαρίου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Οικονομική κρίση και δικαιώματα του ανθρώπου.
Τα μέλη της Επιτροπής ενημέρωσαν οι κ.κ. Δημήτριος Αρβανιτοζήσης, Μέλος της Γραμματείας Εργαζόμενης Νεότητας της Γενικής Συνομοσπονδίας Εργατών Ελλάδας (Γ.Σ.Ε.Ε.), Ιωάννης Βαρδακαστάνης, Πρόεδρος της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.με.Α.), Παναγιώτης Αλτάνης, Πρόεδρος του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικής Αλληλεγγύης (Ε.Κ.Κ.Α.), Νικήτας Κανάκης, Πρόεδρος της Οργάνωσης «Γιατροί του Κόσμου» και Ιωάννης Σφακιανάκης, Εκπρόσωπος του Κέντρου Υποδοχής Αστέγων του Δήμου Αθηναίων.

8. Συνεδρίαση της 17ης Φεβρουαρίου 2011
Θέματα ημερήσιας διάταξης:
α) Το πρόβλημα της παιδικής εργασίας.
β) Συμπληρωματικές προτάσεις ως προς τον προγραμματισμό του έργου της Επιτροπής.
Τα μέλη της Επιτροπής ενημέρωσαν οι κ.κ. Γεώργιος Μόσχος, Βοηθός Συνήγορος του Πολίτη (Κύκλος Δικαιωμάτων του Παιδιού), Κώστας Γιαννόπουλος και Χαρά Γροσδάνη, Πρόεδρος και Κοινωνική Λειτουργός του Συλλόγου «Το Χαμόγελο του Παιδιού», αντίστοιχα, καθώς και η κυρία Μελπομένη Παυλοπούλου, Διευθύντρια της Διεύθυνσης Προγραμματισμού και Συντονισμού της Κεντρικής Υπηρεσίας του Σώματος Επιθεώρησης Εργασίας (Σ.ΕΠ.Ε.) του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης.

9. Συνεδρίαση της 3ης Μαρτίου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Νέοι αγρότες – νέα αγροτική οικονομία.
Τα μέλη της Επιτροπής ενημέρωσαν ο Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κ. Ιωάννης Κουτσούκος, καθώς και οι κ.κ. Παύλος Σατολιάς, Υπεύθυνος Νέων Αγροτών της Πανελλήνιας Συνομοσπονδίας Ενώσεων Γεωργικών Συνεταιρισμών (ΠΑΣΕΓΕΣ), Πρόεδρος της Ένωσης Νέων Συνεταιρισμένων Αγροτών (Ε.Ν.Σ.Α.) και Πρόεδρος της Ένωσης Αγροτικών Συνεταιρισμών (Ε.Α.Σ.) Καλαβρύτων, Λεωνίδας Πολυμενάκος και Βασίλειος Κόλλιας, Γενικός και Ειδικός Γραμματέας της Πανελλήνιας Ένωσης Νέων Αγροτών Ελλάδος, αντίστοιχα, Γιάννης Σταμόπουλος και Δημήτριος Δάλκας, Γενικός Γραμματέας και Μέλος του Δ.Σ. της Γενικής Συνομοσπονδίας Αγροτικών Συλλόγων Ελλάδας (ΓΕ.Σ.Α.Σ.Ε.), αντίστοιχα.

10. Συνεδρίαση της 17ης Μαρτίου 2011
Θέματα ημερήσιας διάταξης:
α) Απολογισμός της Ημερίδας, με θέμα «Γυναίκα και Μ.Μ.Ε.».
β) Συγκρότηση ομάδων εργασίας.

11. Συνεδρίαση της 13ης Απριλίου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Διάγνωση και αντιμετώπιση του Αυτισμού.
Τα μέλη της Επιτροπής ενημέρωσαν η κυρία Σταυρούλα Κατσικάρου, Προϊσταμένη της Διεύθυνσης Ψυχικής Υγείας του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, η κυρία Αικατερίνη Παπανικολάου, Παιδοψυχίατρος, οι κυρίες Ερασμία Μαρκοπούλου και Ελευθερία Νικολοπούλου, Πρόεδρος και Διοικητικά Υπεύθυνη του Συλλόγου Γονέων, Κηδεμόνων και Φίλων Αυτιστικών Ατόμων Ν. Λάρισας, αντίστοιχα, καθώς και ο κ. Ηλίας Παρίσης, Πρόεδρος της Ελληνικής Εταιρείας Προστασίας Αυτιστικών Ατόμων.

12. Συνεδρίαση της 4ης Μαΐου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Συζήτηση, σχετικά με τις δραστηριότητες και τα προβλήματα του Συλλόγου «Το Χαμόγελο του Παιδιού».
Τα μέλη της Επιτροπής ενημέρωσαν ο Υφυπουργός Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, κ. Χρήστος Αηδόνης, ο Γενικός Γραμματέας Πρόνοιας, κ. Γεώργιος Κατριβάνος, καθώς και οι κ.κ. Έφη Μεγαγιάννη, Εκπρόσωπος του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, Ράνια Οικονόμου, Εκπρόσωπος της Γενικής Γραμματείας Διαχείρισης Κοινοτικών και άλλων Πόρων του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Γεώργιος Γανωτής, Νομικός Σύμβουλος της ΟΠΑΠ Α.Ε. και Κώστας Γιαννόπουλος, Πρόεδρος του Συλλόγου «Το Χαμόγελο του Παιδιού».

13. Συνεδρίαση της 24ης Μαΐου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Γυναίκες σε θέσεις ευθύνης στους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης και η άσκηση των αρμοδιοτήτων τους.
Στη συνεδρίαση παρέστησαν οι κυρίες Παναγιώτα Ορφανίδου, Δήμαρχος Βοΐου, Παρασκευή Βρυζίδου, Δήμαρχος Εορδαίας, Μαρία Πετρακογιώργη-Ανυφαντάκη, Δήμαρχος Φαιστού, Ελένη Λαΐτσου, Δήμαρχος Ρήγα Φερραίου, Χαρίκλεια Ουσουτζόγλου-Γεωργιάδη, Δήμαρχος Βέροιας, Ευτυχία Αποστολάκη, Δήμαρχος Ν. Φιλαδέλφειας/Ν. Χαλκηδόνας, Μαρία Ανδρούτσου, Δήμαρχος Αγ. Δημητρίου Αττικής, Σταυρούλα Μπραΐμη-Μπότση, Δήμαρχος Σουλίου, καθώς και τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του Πολιτικού Συνδέσμου Γυναικών, κυρίες Έφη Μπέκου (Πρόεδρος), Ρένα Κιτσοπανίδου (Γενική Γραμματέας) και Κατερίνα Παπακώστα, Ταξιαρχούλα-Λίτσα Σηφάκη, Χριστίνα-Τέτα Διαμαντοπούλου, Ιλεάνα Σακκά, Ράνια Παπαϊωάννου (Αντιπρόεδροι), Μαρία Συναρέλλη, Αριστέα Κοτσιφάκη και Διονυσία Αντωνίου (Μέλη).

14. Συνεδρίαση της 14ης Ιουνίου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Δικαιώματα του παιδιού – Διατροφικές απειλές.
Τα μέλη της Επιτροπής ενημέρωσαν ο Πρόεδρος της Πανελλήνιας Ένωσης Εποπτών Δημόσιας Υγείας, κ. Ευάγγελος Πασβούρης, ο Πρόεδρος του ΙΝΚΑ – Γενικής Ομοσπονδίας Καταναλωτών Ελλάδας, κ. Γεώργιος Λεχουρίτης και η Αντιπρόεδρος της Ανώτατης Συνομοσπονδίας Γονέων Μαθητών Ελλάδας (Α.Σ.Γ.Μ.Ε.), κυρία Κανέλλα Γεωργοπούλου.

15. Συνεδρίαση της 6ης Ιουλίου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Απειλές που πηγάζουν από το Διαδίκτυο.

Τα μέλη της Επιτροπής ενημέρωσαν ο Προϊστάμενος της Υποδιεύθυνσης Δίωξης Ηλεκτρονικού Εγκλήματος κ. Εμμανουήλ Σφακιανάκης, ο κ. Κωνσταντίνος Σιώμος, Ψυχίατρος Παιδιών και Εφήβων - Πρόεδρος της Ελληνικής Εταιρίας Μελέτης της Διαταραχής Εθισμού στο Διαδίκτυο, η κυρία Άρτεμις Τσίτσικα, Παιδίατρος - Υπεύθυνη της Μονάδας Εφηβικής Υγείας του Νοσοκομείου Παίδων «Αγλαΐα Κυριακού» και ο κ. Βίκτωρας Τσιαφούτης, Νομικός Σύμβουλος της Μη Κυβερνητικής Οργάνωσης Ε.Κ.ΠΟΙ.ΖΩ. (Ένωση Καταναλωτών «Η Ποιότητα της Ζωής»).

16. Συνεδρίαση της 19ης Ιουλίου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Συζήτηση, σχετικά με τη σύνταξη της Έκθεσης της Επιτροπής και ορισμός Εισηγητών, κατά θέματα.

17. Συνεδρίαση της 23ης Αυγούστου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Τα ιδιαίτερα προβλήματα, που συνδέονται με την περίοδο της εφηβείας.

Τα μέλη της Επιτροπής ενημέρωσαν ο Γενικός Γραμματέας Νέας Γενιάς του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, κ. Γιάννος Λιβανός, ο Γενικός Γραμματέας Δημόσιας Υγείας του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, κ. Αντώνης Δημόπουλος και η κυρία Άρτεμις Τσίτσικα, Παιδίατρος - Υπεύθυνη της Μονάδας Εφηβικής Υγείας του Νοσοκομείου Παίδων «Αγλαΐα Κυριακού».

18. Συνεδρίαση της 15ης Σεπτεμβρίου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Συζήτηση επί των Εισηγήσεων, που θα συμπεριληφθούν στην Έκθεση της Επιτροπής.

19. Συνεδρίαση της 22ας Σεπτεμβρίου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Συζήτηση και έγκριση της Έκθεσης της Επιτροπής.

ΙΙΙ. ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ

Α. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΚΑΙ ΕΥΠΑΘΕΙΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΟΜΑΔΕΣ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΣΑΒΒΑΣ ΕΜΙΝΙΔΗΣ

Τα άτομα με αναπηρίες αντιμετωπίζουν περιορισμούς στην εξεύρεση απασχόλησης, στην επαγγελματική τους αποκατάσταση και, γενικότερα, σε όλες τις δραστηριότητες και τις πτυχές της ζωής τους.

Τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν ποικίλουν και εξαρτώνται από τη φύση της αναπηρίας τους, αλλά και από τις κοινωνικές προκαταλήψεις έναντι της αναπηρίας τους.

Η θέσπιση μέτρων και πολιτικών για την απασχόληση και την κοινωνική προστασία των ατόμων με αναπηρία και των ευπαθών κοινωνικών ομάδων βρίσκεται, εδώ και αρκετά χρόνια, ψηλά στην ατζέντα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το άρθρο 26 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναγνωρίζει το δικαίωμα των ατόμων με αναπηρία να επωφελούνται από μέτρα, που προορίζονται για την εξασφάλιση της αυτονομίας τους, της κοινωνικής και επαγγελματικής τους ένταξης και της συμμετοχής τους στη ζωή της κοινότητας.

Τα άτομα με αναπηρία, που αντιπροσωπεύουν σήμερα πάνω από το 15% του πληθυσμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης, έχουν τα ίδια δικαιώματα με όλους τους άλλους πολίτες της Ευρώπης.

Οι Κυβερνήσεις των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης οφείλουν να μεριμνούν για να μπορούν αυτά τα άτομα να ασκούν τα δικαιώματά τους.

Βασικός στόχος τους θα πρέπει να είναι τα άτομα με αναπηρία να μπορούν να ανταποκρίνονται στο ρόλο και τις υποχρεώσεις τους ως πολίτες, να έχουν τις ίδιες δυνατότητες επιλογής και να ρυθμίζουν τη ζωή τους, όπως τα άτομα χωρίς αναπηρία.

Οι σχετικές δράσεις πρέπει να στοχεύουν στη διασφάλιση της προσβασιμότητας και της κοινωνικής ένταξης επί ίσοις όροις με τους άλλους.

Η κοινωνική πολιτική που εφαρμόζεται για τα ΑμεΑ και τις ευπαθείς κοινωνικές ομάδες πρέπει να έχει στο επίκεντρο την παροχή μακροχρόνιας φροντίδας και στήριξης, την επιδοματική ενίσχυση λόγω αναπηρίας, την αποκατάσταση και κοινωνική επανένταξη, την ελαχιστοποίηση των οικονομικών και κοινωνικών επιπτώσεων της αναπηρίας, τις ανισότητες στον χώρο της υγείας, τη μείωση του κοινωνικού αποκλεισμού, την εξάλειψη των διαφόρων εμποδίων, τη διευκόλυνση των μετακινήσεων και την αξιοποίηση της τεχνολογίας των πληροφοριών.

Η θέσπιση μέτρων και πολιτικών για την επαγγελματική ένταξη των ατόμων με αναπηρία στη χώρα μας είναι συνταγματική επιταγή, καθώς το άρθρο 21 παρ. 6 του Συντάγματος αναφέρει ότι «Τα άτομα με αναπηρίες έχουν δικαίωμα να απολαμβάνουν μέτρων που εξασφαλίζουν την αυτονομία, την επαγγελματική ένταξη και τη συμμετοχή τους στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της Χώρας».

Το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης είναι αρμόδιο για τη διαμόρφωση, υλοποίηση και παρακολούθηση των πολιτικών απασχόλησης και των ίσων ευκαιριών για τα άτομα με αναπηρίες και τις ευπαθείς ομάδες.

Το θέμα αυτό απασχόλησε την Επιτροπή Ισότητας, Νεολαίας και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου στη συνεδρίαση της 30ής Νοεμβρίου 2010, στην οποία εκλήθησαν η Υπουργός Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, κυρία Λούκα Κατσέλη, και ο Πρόεδρος της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία, κ. Ιωάννης Βαρδακαστάνης, μαζί με τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου.

Η κυρία Κατσέλη έκανε μία εκτενή ανάλυση για τις πολιτικές, τα μέτρα και τις προτεραιότητες του Υπουργείου, καθώς και για τα προγράμματα που εκπονούνται για τα ΑμεΑ και τις ευπαθείς κοινωνικές ομάδες.

Οι βασικές δράσεις στο πλαίσιο αυτής της πολιτικής συνοψίζονται ως εξής:

Α. Πολιτικές και προτεραιότητες για την προώθηση της ισότητας και της ίσης μεταχείρισης

- Η εφαρμογή της αρχής παροχής ίσων ευκαιριών και ίσης μεταχείρισης αποτελεί θεμελιώδες συστατικό στον σχεδιασμό και την υλοποίηση κάθε πολιτικής του Υπουργείου.
- Με την ψήφιση του ν. 3896/2011 (ΦΕΚ Α' 207/08.12.2010) για την εφαρμογή της αρχής των ίσων ευκαιριών και της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών σε θέματα εργασίας και απασχόλησης (εναρμόνιση της κείμενης νομοθεσίας με την Οδηγία 2006/54/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουλίου 2006), δημιουργείται και στη χώρα μας ένα ενιαίο και συνεκτικό θεσμικό πλαίσιο για την εφαρμογή, τόσο στον ιδιωτικό, όσο και στο δημόσιο τομέα, της αρχής της ίσης μεταχείρισης ανδρών και γυναικών σε θέματα εργασίας και απασχόλησης (πρόσβαση στην απασχόληση, επαγγελματική εξέλιξη, επαγγελματική κατάρτιση και εκπαίδευση, ισότητα στις συνθήκες και τους όρους εργασίας, καθώς και στα επαγγελματικά συστήματα κοινωνικής ασφάλισης).
- Με τη μεταφορά της Γενικής Γραμματείας Νέας Γενιάς και της Γενικής Γραμματείας Καταναλωτή στο Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, καθώς και με τον συντονισμό της μεταναστευτικής πολιτικής και τη σύσταση Ειδικής Γραμματείας, τίθενται στο επίκεντρο των πολιτικών του Υπουργείου η κοινωνική ένταξη και η προστασία ευπαθών κοινωνικών ομάδων.

Προτεραιότητες πολιτικής για το 2011 για την κοινωνική ένταξη και την προστασία ευπαθών κοινωνικών ομάδων

- Διαβούλευση και κατάθεση του Εθνικού Μεταρρυθμιστικού Προγράμματος για την καταπολέμηση της ανεργίας, της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.
- Νέο θεσμικό πλαίσιο για την Κοινωνική Οικονομία και τη σύσταση Ταμείου Κοινωνικής Οικονομίας.
- Προώθηση τοπικών ολοκληρωμένων προγραμμάτων στήριξης της εργασίας.
- Διεύρυνση κοινωνικών παροχών προς ανέργους και άλλες ευπαθείς ομάδες, με προτεραιότητα σε υπηρεσίες ιατροφαρμακευτικής και νοσοκομειακής περίθαλψης.
- Υλοποίηση και επέκταση στοχευμένων προγραμμάτων για

τη διατήρηση και την αύξηση θέσεων εργασίας, καθώς και την αποτελεσματική ένταξη των νέων, των γυναικών και των κοινωνικά ευάλωτων ομάδων στην αγορά εργασίας.

• Αναμόρφωση θεσμικού πλαισίου και ανάληψη δράσεων για στήριξη των νέων και της οικογένειας.

• Θεσμικές παρεμβάσεις για την προστασία των καταναλωτών.

• Θεσμικές παρεμβάσεις για τα ΑμεΑ.

Β. Πολιτικές και προτεραιότητες για ΑμεΑ

1. Εκκρεμότητες παρελθόντος

i. Τα αποτελέσματα του διαγωνισμού της προκήρυξης θέσεων εργασίας για τον δημόσιο τομέα, που πραγματοποιήθηκε, με βάση τον ν. 2643/1998, το 2008, ανακοινώθηκαν από τον Οργανισμό Απασχόλησης Εργατικού Δυναμικού τον Απρίλιο του 2011, αλλά η τοποθέτηση των προστατευομένων ατόμων με αναπηρία αναβλήθηκε, καθώς εκκρεμεί η μεταφορά της αρμοδιότητας εφαρμογής του ν. 2643/1998 για την απασχόληση των ατόμων με αναπηρία από τις Υπηρεσίες του ΟΑΕΔ στις Περιφερειακές Διοικήσεις της χώρας (σύμφωνα με το άρθρο 28 του «Καλλικράτη»).

ii. Η προκήρυξη νέων θέσεων εργασίας του ιδιωτικού τομέα και των δημοσίων επιχειρήσεων και οργανισμών, που πραγματοποιήθηκε με βάση τον ν. 2643/1998 τον Δεκέμβριο του 2008, ανεστάλη λόγω αλλαγής των συνθηκών από τα στοιχεία του 2005, βάσει των οποίων έγινε η προκήρυξη, αλλά και λόγω αποφυγής νομικών εμπλοκών και ταλαιπωρίας όσων είχαν υποβάλει αίτηση, οι οποίοι θα συμπεριληφθούν αυτοδίκαια, όταν εκδοθεί η νέα προκήρυξη.

2. Προγράμματα ΟΑΕΔ

i. Ειδικό τριετές πρόγραμμα ενίσχυσης εργοδοτών με επιχορήγηση των συνολικών ασφαλιστικών εισφορών, για την πρόσληψη 2.300, ανέργων ατόμων με αναπηρίες (ΑμεΑ), απεξαρτημένων από εξαρτησιογόνες ουσίες, αποφυλακισμένων, νεαρών παραβατικών ατόμων ή νεαρών ατόμων που βρίσκονται σε κοινωνικό κίνδυνο. Οι 2.080 θέσεις αφορούν αποκλειστικά ΑμεΑ. Η επιδότηση είναι ίση προς το ύψος των ασφαλιστικών εισφορών των ατόμων που θα προσληφθούν για 3 χρόνια και με δέσμευση για διατήρηση του προσωπικού για 12 μήνες ακόμη. Ο προϋπολογισμός ανέρχεται σε 30,6 εκατ. ευρώ.

Στόχος του προγράμματος είναι η δημιουργία νέων θέσεων εργασίας με την επιχορήγηση μέρους του μισθολογικού και μη μισθολογικού κόστους, που αντιστοιχεί στο σύνολο των ασφαλιστικών εισφορών, ως κίνητρο για την πρόσληψη 2.300 άνεργων ατόμων ευπαθών κοινωνικών ομάδων, εκ των οποίων οι 2.200 με πλήρη απασχόληση και οι 100 με μερική, κατ' ελάχιστον τετράωρη, ημερήσια απασχόληση του εργαζομένου. Καινοτομία αυτού του προγράμματος είναι ότι, για πρώτη φορά, παρέχεται η δυνατότητα πρόσληψης ΑμεΑ, που θα παρέχουν τις υπηρεσίες τους με τηλε-εργασία.

ii. Πρόγραμμα επιχορήγησης 50 θέσεων Εργονομικής Διευθέτησης του Χώρου Εργασίας για Άτομα με Αναπηρίες, με σκοπό τη βελτίωση των συνθηκών εργασίας των απασχολουμένων ΑμεΑ, τη στήριξή τους στον εργασιακό χώρο, την εξάλειψη των εμποδίων ένταξης στην αγορά εργασίας, καθώς και τη διασφάλιση ίσων ευκαιριών. Ο ΟΑΕΔ συμμετέχει στην εργονομική διευθέτηση του χώρου εργασίας, με ποσοστό 90% επί του κόστους της απαιτούμενης δαπάνης, για καθεμία από τις εργονομικές διευθετήσεις και μέχρι του ποσού των 2.500 ευρώ. Δικαιούχοι του συγκεκριμένου προγράμματος είναι οι επιχειρήσεις που θα ενταχθούν στο ανωτέρω πρόγραμμα ενίσχυσης εργοδοτών για την απασχόληση ΑμεΑ. Ο προϋπολογισμός είναι συνολικού ύψους 250.000 ευρώ και συμπεριλαμβάνεται στα 30,6 εκατ. ευρώ του ανωτέρω προγράμματος.

iii. Πρόγραμμα επιχορήγησης 800 νέων ελεύθερων επαγγελματιών ανέργων, από 18 έως 64 ετών, εκ των οποίων 600 θέσεις αφορούν αποκλειστικά Άτομα με Αναπηρίες (ΑμεΑ), 100 θέσεις άνεργα άτομα απεξαρτημένα από εξαρτησιογόνες ουσίες και 100 θέσεις άνεργα άτομα αποφυλακισμένα. Η διάρκεια του προγράμματος είναι 36 μήνες, το συνολικό ποσό επιχορήγησης για τον κάθε επαγγελματία είναι 28.000 ευρώ, ο συνολικός προϋπολογισμός είναι 22,5 εκατ. ευρώ.

3. Εθνικό Μεταρρυθμιστικό Πρόγραμμα για την καταπολέμηση της ανεργίας, της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού

Το Εθνικό Μεταρρυθμιστικό Πρόγραμμα για την καταπολέμηση της ανεργίας, της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού είναι μία απόφαση του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου, που ελήφθη τον Ιούνιο του 2010, το οποίο έχει χρονικό ορίζοντα και θέτει τους στόχους για την Ευρώπη του 2020. Στο πλαίσιο αυτό, το Υπουργείο Εργασίας συντονίζει το Εθνικό Μεταρρυθμιστικό Πρόγραμμα για την απασχόληση, την κοινωνική ένταξη και την προστασία, μέσα στην οποία ενσωματώνονται και οι πολιτικές για άτομα με αναπηρία και τις ευπαθείς κοινωνικές ομάδες.

Το κάθε κράτος – μέλος πρέπει να θέσει ποσοτικούς και ποιοτικούς στόχους για τη δεκαετία 2010 – 2020.

Από τη χώρα μας έχουν τεθεί δύο ποσοτικοί στόχοι και ένας ποιοτικός στόχος.

Οι δύο ποσοτικοί στόχοι είναι, πρώτον, να αυξηθεί η απασχόληση από το περίπου 64%, που ήταν το 2010, για άτομα από 20 έως 64 ετών, στο 70% και, δεύτερον, όσον αφορά στη φτώχεια και τον κοινωνικό αποκλεισμό, να πάψουν να είναι, μέχρι το 2020, 450.000 άτομα κάτω από το όριο της φτώχειας, το οποίο οριοθετείται στα περίπου 6.000 ευρώ ανά άτομο και 13.000 ευρώ ανά οικογένεια.

Ο ποιοτικός στόχος είναι η δημιουργία ενός δικτύου ασφαλείας με παροχή βασικών κοινωνικών υπηρεσιών, τροφή, στέγη, πρωτοβάθμια ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη, για τις κοινωνικά ευάλωτες ομάδες, αλλά και για τους ανέργους.

4. Κοινωνική Οικονομία και Ταμείο Κοινωνικής Οικονομίας

i. Δημιουργείται νέο θεσμικό πλαίσιο για την Κοινωνική Οικονομία και τη σύσταση Κοινωνικών Επιχειρήσεων από ενώσεις φυσικών ή και νομικών προσώπων, με στόχο την ανάπτυξη οικονομικών δραστηριοτήτων για την εξυπηρέτηση κοινωνικών σκοπών, όπως η προσφορά υπηρεσιών στο σπίτι, οι υπηρεσίες φροντίδας, η ένταξη στην αγορά εργασίας ανέργων, η υποστήριξη κοινωνικής επανένταξης, η δημόσια και οικιακή ασφάλεια, η τοπική ανάπτυξη με την ανάπτυξη πολιτιστικών υπηρεσιών και τοπικών προϊόντων, οι εργασίες συντήρησης, ανακαίνισης και βελτίωσης κτιρίων, η βελτίωση αστικού περιβάλλοντος, η διαχείριση και λειτουργία καταστημάτων με τοπικό χαρακτήρα, οι υπηρεσίες προστασίας και διατήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς κ.λπ..

ii. Με το νέο θεσμικό πλαίσιο θεμελιώνεται η δέσμευση της Κυβέρνησης για τη στήριξη και την ανάπτυξη της κοινωνικής και αλληλέγγυας επιχειρηματικότητας στη χώρα και δημιουργούνται οι προϋποθέσεις συμβολής της κοινωνικής οικονομίας στο πεδίο της απασχόλησης ευάλωτων ομάδων του πληθυσμού, κοινωνικοοικονομικής επανένταξης αποκλεισμένων κοινωνικά ομάδων, ανάσχεσης της ανεργίας σε περιοχές έντονης οικονομικής κρίσης και προώθησης εναλλακτικών μορφών επιχειρηματικότητας.

iii. Συστήνεται Ταμείο Κοινωνικής Οικονομίας, σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Ένωση, για την παροχή μικροπιστώσεων και δανείων, με ιδιαίτερα ευνοϊκούς όρους, για δράσεις των κοινωνικών επιχειρήσεων, που φτιάχνονται με το καινούριο θεσμικό πλαίσιο και αποσκοπούν στην ένταξη στην οικονομική ζωή συγκεκριμένων κοινωνικών ομάδων, όπως ΑμεΑ, γυναίκες, νέοι, μακροχρόνια άνεργοι, μετανάστες ή άτομα που κινδυνεύουν από τον κοινωνικό αποκλεισμό.

5. Τοπικά Ολοκληρωμένα Προγράμματα Απασχόλησης και Προστασίας Ευπαθών Ομάδων

Προωθούνται τοπικά ολοκληρωμένα προγράμματα στήριξης της εργασίας και καταπολέμησης του κοινωνικού αποκλεισμού, τα οποία θα εκπονηθούν ανάλογα με τις ανάγκες της κάθε περιοχής. Έχει ξεκινήσει ένα πιλοτικό πρόγραμμα από τον ΟΑΕΔ για την Καστοριά, με συγκεκριμένα μέτρα για τη δημιουργία 300 νέων θέσεων εργασίας, με την επιχορήγηση του μισθολογικού και μη μισθολογικού κόστους, που αντιστοιχεί στο 100% των ασφαλιστικών εισφορών και τη διατήρηση των υπαρχόντων θέσεων εργασίας. Προτεραιότητα για συμμετοχή στο πρόγραμμα έχουν τα άτομα με αναπηρίες. Το πρόγραμμα συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο της Ευρωπαϊκής Ένω-

σης και από εθνικούς πόρους.

Ο στόχος είναι μέσα σε κάθε ένα από αυτά τα προγράμματα να υπάρχει μια συγκεκριμένη δράση για κοινωνικά ευάλωτες ομάδες και εξατομικευμένης προσέγγισης των ατόμων με αναπηρία. Όλα τα άτομα με αναπηρία δεν αντιμετωπίζουν το ίδιο πρόβλημα και για αυτόν το λόγο χρειάζεται να υπάρχουν εξατομικευμένες υπηρεσίες και στήριξη, ανάλογα με το άτομο και τις ανάγκες του.

6. Αναβάθμιση Εθνικού Παρατηρητηρίου ΑμεΑ

Στο πλαίσιο των συστημικών παρεμβάσεων του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού» (Ε.Π. ΑΝ.Α.Δ.), εκπονείται από την Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία μελέτη για αναδιάρθρωση και επέκταση του ρόλου του Εθνικού Παρατηρητηρίου ΑμεΑ (συστηματική έρευνα, ανάλυση και παρουσίαση των εξελίξεων και των τάσεων σε τομείς που σχετίζονται με τα Άτομα με Αναπηρία, εισήγηση μέτρων, πολιτικών και προγραμμάτων στους αρμόδιους φορείς, επιστημονική υποστήριξη δημόσιου τομέα, ευρύτερου δημόσιου τομέα, ιδιωτικού τομέα, καθώς και άλλων φορέων σε θέματα που αφορούν τα ΑμεΑ, δημιουργία τράπεζας πληροφοριών με βάσεις δεδομένων για δράσεις, έργα, στατιστικά στοιχεία και δείκτες που αφορούν τα ΑμεΑ κ.λπ.).

7. Νέο θεσμικό πλαίσιο για τα ΑμεΑ

Γίνονται συζητήσεις με την Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία για τη δημιουργία ενός νέου θεσμικού πλαισίου για τα άτομα με αναπηρία. Προτάθηκε να γίνει μία μεικτή επιτροπή από τους φορείς, από τις Υπηρεσίες του Υπουργείου, αλλά και από Βουλευτές που έχουν εμπειρία, προκειμένου να γίνουν γρηγορότερα οι απαιτούμενες θεσμικές ρυθμίσεις, για ένα σύγχρονο θεσμικό πλαίσιο για τα άτομα με αναπηρία.

8. Εθνικό πρότυπο για τις φιλικές προς τα ΑμεΑ επιχειρήσεις

Ο σχεδιασμός, η υλοποίηση και η προβολή του εθνικού προτύπου για τις φιλικές προς τα ΑμεΑ επιχειρήσεις γίνεται από τη Γενική Γραμματεία Καταναλωτή, σε συνεργασία με τον Ελληνικό Οργανισμό Τυποποίησης (ΕΛΟΤ).

9. Ενιαίο Κέντρο Πιστοποίησης Αναπηρίας

Ο ν. 3863/2010 (παρ.7, άρθρο 6) προβλέπει την κατάργηση των Υγειονομικών Επιτροπών και την αντικατάστασή τους από το ενιαίο Κέντρο Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕΠΑ), υπό την ευθύνη του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, από την 1η Μαρτίου 2011 (τελικά η έναρξη λειτουργίας μετατέθηκε για την 1η Σεπτεμβρίου 2011).

Στόχος είναι ο περιορισ ός στο 7% με 8%, που είναι ο μέσος όρος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, του αριθ ού των αναπηρικών συντάξεων, από 14,5%, που είναι σή ερα. Εκτι άται ότι, σή ερα, περίπου 60.000 ε 70.000 «ανάπηροι – αϊ ούδες» παίρνουν αναπηρικές συντάξεις. Συνολικά, οι δικαιούχοι αναπηρικών συντάξεων υπολογίζονται στις 400.000.

Με νέο σύστημα εξέτασης των συντάξεων αναπηρίας θα επανεξεταστούν και οι υπάρχουσες συντάξεις αναπηρίας που δεν είναι οριστικές. Το Κέντρο Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕ.Π.Α.) θα εξασφαλίσει ενιαία υγειονο ική κρίση για τον καθορισ ό του βαθ ού αναπηρίας των ασφαλισ ένων όλων των ασφαλιστικών τα είων, συ περιλα βανο ένου του Δημοσίου, καθώς και των ανασφάλιστων. Στο Κέντρο Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕ.Π.Α.)θα υπάγεται ειδικό σώ α ιατρών υγειονο ικών επιτροπών αναπηρίας.

Τα μέλη της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία κατέθεσαν τις παρακάτω προτάσεις:

Κατάρτιση ενός εθνικού προγράμματος δημόσιων πολιτικών για την προστασία των ανθρώπων με αναπηρία και ίδρυση ενός εθνικού ταμείου για τη χρηματοδότηση αυτού του προγράμματος.

Σύσταση στο Υπουργείο Εργασίας μιας οριζόντιας Υπηρεσίας, μίας Διεύθυνσης, η οποία θα έχει την ευθύνη του σχεδιασμού, της παρακολούθησης και της υλοποίησης των κεντρικών πολιτικών του Υπουργείου για τα άτομα με αναπηρία, είτε μεμονωμένα είτε ατομικά.

Θεσμική παρέμβαση με ένα νόμο – πλαίσιο, που θα καλύψει την εργασία, την κοινωνική προστασία, τους καταναλωτές, τη νέα γενιά και τη μεταναστευτική πολιτική, εντάσσοντας οριζοντίως τα ζητήματα της πολιτικής, αλλά και τη λήψη εξειδικευμένων μέτρων, όπου απαιτείται.

Θέσπιση ενός νέου ανεξάρτητου νόμου για την απασχόληση των ατόμων με αναπηρία, των οποίων το ποσοστό ανεργίας σε περιόδους ευημερίας είναι διπλάσιο σε σχέση με του μέσου πληθυσμού και έχει γιγαντωθεί, σήμερα, λόγω της οικονομικής κρίσης. Ο νόμος αυτός πρέπει να αποκόπτει τα άτομα με αναπηρία από τον νόμο που έχει θεσπιστεί για άλλες κατηγορίες, όπως οι πολύτεκνοι και οι τρίτεκνοι, να αλλάζει το σύστημα ποσόστωσης για την τοποθέτηση στον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα, που, σήμερα, είναι ανομοιογενές και να λαμβάνει υπόψη τη διαφορετικότητα των περιπτώσεων των ΑμεΑ.

Για ένα άτομο που, σε κάποια στιγμή της ζωής του αποκτά αναπηρία, πρέπει η πρώτη προτεραιότητα να είναι η επανένταξή του στην αγορά εργασίας και όχι, όπως γίνεται σήμερα, η συνταξιοδότησή του.

Να καταργηθεί το πλαφόν που μπήκε στο εξωιδρυματικό επίδομα των τετραπληγικών και παραπληγικών.

Να καταργηθεί η περικοπή των δώρων στις συνταξιούχες μητέρες κάτω των 60 χρονών με τετραπληγικό παιδί.

Τα μέλη της Επιτροπής Ισότητας, Νεολαίας και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου συμφώνησαν ότι οι πιο αδύναμες ομάδες του πληθυσμού και, πρωτίστως, τα πρόσωπα με αναπηρία πλήττονται περισσότερο από την κρίση και τη νέα φτώχεια, με την ανεργία να αποτελεί το μεγαλύτερο πρόβλημα.

Για τις πολιτικές απασχόλησης και κοινωνικής πρόνοιας διατυπώθηκαν ερωτήσεις, παρατηρήσεις και προτάσεις, οι οποίες κωδικοποιούνται ως εξής:

Προτάθηκε η εκπόνηση ενός πιλοτικού τοπικού ολοκληρωμένου προγράμματος για απασχόληση στον ιδιωτικό τομέα, το οποίο θα αναλάβουν να υλοποιήσουν σε δύο – τρεις νομούς οι τοπικοί φορείς της Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία. Το πρόγραμμα αυτό θα υποστηρίζεται από συμβούλους επαγγελματικής προώθησης και αποκατάστασης και θα έχει ως στόχο να αναδείξει ότι ένας ανάπηρος μπορεί να είναι ιδιαίτερα παραγωγικός σε συγκεκριμένες εργασίες.

Προτάθηκε η ένταξη ατόμων από ευάλωτες κοινωνικές ομάδες σε προγράμματα κοινωνικής εργασίας.

Τέθηκε το θέμα της κάρτας αναπηρίας, που έχει ψηφιστεί εδώ και αρκετά χρόνια (ν. 2430/1996), αλλά δεν έχει εφαρμοστεί και συνεχίζεται το απαράδεκτο φαινόμενο των επανεξετάσεων από διάφορες επιτροπές, ατόμων με μόνιμες και μη αναστρέψιμες αναπηρίες.

Επισημάνθηκε η ανάγκη να αντιμετωπίζεται το ζήτημα της αναπηρίας ως ένα ζήτημα οριζόντιου χαρακτήρα, που πρέπει να διέπει όλες τις πολιτικές και δράσεις μιας Πολιτείας και να ενσωματώνεται, κατά το δυνατόν σε κάθε πολιτική. Αυτό προϋποθέτει τη δημιουργία ενός κεντρικού σημείου συντονισμού των πολιτικών και των Υπουργείων.

Τονίστηκε ότι πρέπει να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στις πολιτικές για ιδιαίτερα ευπαθείς ομάδες, όπως είναι οι νέοι και οι γυναίκες με αναπηρία.

Προτάθηκε η σύσταση μιας ομάδας εργασίας, αποτελούμενη από μέλη της Επιτροπής και εκπροσώπους των Υπουργείων Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και Υγείας και Πρόνοιας, η οποία θα παρακολουθεί τον σχεδιασμό, την υλοποίηση και την εφαρμογή των πολιτικών για τις ευπαθείς κοινωνικές ομάδες.

Ζητήθηκε να διευκρινιστεί από πού θα βρεθούν οι πόροι για τα προγράμματα στήριξης των ευπαθών ομάδων και για τη δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη για τους ανέργους.

Έγινε αναφορά στην ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Ευρωπαϊκή στρατηγική για την αναπηρία 2010-2020 και στην Έκθεση του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (Ο.Ο.Σ.Α.) «Ασθένεια, Αναπηρία και Εργασία: Καταρρίπτοντας τα εμπόδια». Η ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στηρίζεται σε ένα πλαίσιο δράσης για την πλήρη οικονομική και κοινωνική συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία και την εξάλειψη των εμποδίων σε οκτώ τομείς, οι οποίοι είναι οι εξής: η προσβασιμότητα, η συμμετοχή, η ισότητα, η απασχόληση, η εκπαίδευση και κατάρτιση, η κοινωνική προστασία, η υγεία και η

εξωτερική δράση. Η Έκθεση του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (Ο.Ο.Σ.Α.) αναφέρει ότι οι Κυβερνήσεις πρέπει να ενισχύσουν τα οικονομικά κίνητρα για την εργασία των ατόμων που λαμβάνουν επιδόματα αναπηρίας και να αναμορφώσουν επειγόντως τις δομές στήριξης αναπήρων, για να βοηθήσουν άτομα με ειδικές ανάγκες να επιστρέψουν στην εργασία τους.

Η Υπουργός Εργασίας, κυρία Λούκα Κατσέλη, τοποθετήθηκε στη δευτερολογία της πάνω στα ζητήματα που τέθηκαν και πιο συγκεκριμένα:

Συμφώνησε με τις προτάσεις για την προκήρυξη δύο-τριών πιλοτικών τοπικών ολοκληρωμένων προγραμμάτων για απασχόληση ατόμων με αναπηρία ή κοινωνικά ευάλωτων ομάδων στον ιδιωτικό τομέα, με την υπογραφή επιχειρησιακής συμφωνίας υλοποίησης με τους εταίρους. Τα προγράμματα αυτά μπορούν να υλοποιηθούν σε συνεργασία με ενδιάμεσους φορείς και την Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Συμφώνησε με την πρόταση για τη σύσταση ομάδας εργασίας, από μέλη της Επιτροπής και εκπροσώπους των αρμοδίων Υπουργείων, η οποία θα παρακολουθεί σε συστηματική βάση την πορεία υλοποίησης των πολιτικών και τις δράσεις για τα άτομα με αναπηρία.

Συμφώνησε με το θέμα που τέθηκε για τον συντονισμό των πολιτικών και της συνεργασίας των συναρμοδίων Υπουργείων για ζητήματα κοινωνικά ευαίσθητων ομάδων.

Ανέφερε ότι υπάρχουν πάρα πολλοί πόροι, που δεν αξιοποιούνται και ότι τα χρήματα για τα ΑμεΑ προέρχονται από τέσσερις διαφορετικές πηγές: το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Ανθρώπινου Δυναμικού, ειδικά για θέματα κοινωνικής ένταξης και προστασίας, το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Δια Βίου Μάθησης, τον αλληλόχρεο λογαριασμό ΙΚΑ – ΟΑΕΔ και το ταμείο παγκοσμιοποίησης, το οποίο έχει μείνει ανενεργό. Για την κινητοποίηση των πόρων από τα διάφορα ταμεία χρειάζεται μια ειδική τεχνογνωσία, την οποία η Δημόσια Διοίκηση δεν διαθέτει πάντοτε και γι' αυτό θα δημιουργηθεί ένας νέος Οργανισμός, ώστε να υπάρχουν μόνιμες δομές σε κάθε Υπουργείο, με την τεχνογνωσία και την εξειδίκευση που χρειάζεται.

Σχετικά με το θέμα της δωρεάν ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης για τους ανέργους, το κόστος ανέρχεται στα 30 με 40 εκατομμύρια ευρώ.

Για την επιδοματική πολιτική γίνεται μία γενική αναμόρφωση και μία επαναξιολόγηση των παροχών από μία κοινή διϋπουργική επιτροπή με το Υπουργείο Υγείας και σε συνεργασία με τον Οργανισμό Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (Ο.Ο.Σ.Α.). Έγινε επαναφορά της χορήγησης των δώρων και του έκτακτου επιδόματος σε παραπληγικούς και τυφλούς.

Η κάρτα αναπηρίας είναι θέμα του Υπουργείου Υγείας, αλλά γίνεται και στο Υπουργείο Εργασίας μία επεξεργασία για την έκδοση μιας κάρτας, που θα αφορά άτομα με συγκεκριμένα χαρακτηριστικά, όπως μακροχρόνια άνεργοι, άτομα με αναπηρία κ.λπ. και θα μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη χορήγηση βασικών κοινωνικών υπηρεσιών, όπως μετακινήσεις, τροφή, στέγαση, πρωτοβάθμια ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, πληρωμή του ηλεκτρικού ρεύματος κ.λπ..

Συμπερασματικά, η ένταξη και προστασία των ατόμων με αναπηρία και των ευπαθών κοινωνικών ομάδων και η προώθηση της ισότητας και της ίσης μεταχείρισής τους αποτελούν κοινωνικές ευθύνες και πολιτικές προτεραιότητες.

Ο καλύτερος τρόπος για να στηριχθούν τα άτομα με προβλήματα υγείας ή αναπηρίας είναι να ξεφύγουν από τη φτώχεια. Η είσοδος των ανθρώπων αυτών στην ανεργία και η αδυναμία τους να ξαναβρούν εργασία τα οδηγεί αναπόφευκτα στην μετατροπή του επιδόματος ανεργίας σε επίδομα αναπηρίας, κάτι το οποίο έχει και μεγαλύτερο κοινωνικό κόστος, αλλά το χειρότερο είναι ότι εγκλωβίζει τα άτομα αυτά σε ένα επίπεδο διαβίωσης που κινείται στα όρια της φτώχειας.

Για αυτόν το λόγο, η προσπάθεια θα πρέπει να προσανατολιστεί στην εργασιακή επανένταξη των ΑμεΑ και των ευπαθών ομάδων και η αρμόδια Επιτροπή της Βουλής μπορεί να παίξει καταλυτικό ρόλο για την επιτάχυνση και την αποτελεσματικότητα των σχεδιαζόμενων πολιτικών και δράσεων.

Β. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΝΕΑ ΓΕΝΙΑ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΣΑΒΒΑΣ ΕΜΙΝΙΔΗΣ

Το πρόβλημα της ανεργίας συναντάται σε όλες τις ηλικίες, κυρίως, όμως, πλήττονται οι νέοι.

Σύμφωνα με την Ελληνική Στατιστική Αρχή, το ποσοστό ανεργίας ανερχόταν σε 16,6% τον Μάιο του 2011, από 12% που ήταν τον Μάιο του 2010 και έναντι 8,5% τον Μάιο του 2009.

Ο εφιάλτης της ανεργίας για τους 800.000 και πλέον ανέργους αφορά περισσότερο τους νέους, καθώς 4 στους 10, ηλικίας από 15 έως 24 ετών και 2 στους 10, ηλικίας από 25 έως 34 ετών, δεν μπορούν να βρουν δουλειά.

Τα στοιχεία δείχνουν ότι οι νέοι είναι αυτοί που πλήττονται ιδιαίτερα από την κρίση. Από το 2009 το ποσοστό ανεργίας των νέων αυξήθηκε κατά 20%.

Στη συζήτηση, που έγινε στην Επιτροπή, αναδείχτηκε η διαφωνία με τα επίσημα στατιστικά, που λαμβάνουν ως βάση τις ηλικίες πριν την ενηλικίωση, των 15, 16 και 17 ετών, αλλά και για τις ηλικίες από 18 έως 24 ετών, καθώς το 75% των νέων αυτών των ηλικιών, στην Ελλάδα, τελειώνοντας το σχολείο, σπουδάζει.

Η ηλικία των 15 ετών δεν μπορεί να θεωρείται ως αφετηρία του εργασιακού βίου και ένταξης στην παραγωγική διαδικασία. Η ανήλικη εργασία πρέπει να αντιμετωπίζεται και να αναλύεται υπό το πρίσμα της στήριξης των οικογενειών, των οποίων τα παιδιά αναγκάζονται να εγκαταλείψουν τη βασική εκπαίδευσή τους για να εργαστούν.

Σύμφωνα, πάντως, με τα τελευταία στοιχεία του ΟΑΕΔ, τον Ιούλιο του 2011 η καταγεγραμμένη ανεργία έφτασε τους 699.658 ανέργους, με το ποσοστό ανεργίας στην ηλικιακή ομάδα κάτω των 30 χρονών να ανέρχεται στο 28,09%, ενώ στην ηλικιακή ομάδα των 30 έως 54 ετών να φτάνει το 62,7%.

Η πραγματική, βέβαια, ανεργία είναι μεγαλύτερη, γιατί σε αυτήν δεν υπολογίζονται, για παράδειγμα, οι αυτοαπασχολούμενοι άνεργοι ή όσοι κάνουν ένα μεροκάματο την εβδομάδα ή τον μήνα. Ειδικότερα, για τους νέους, δεν είναι καταγεγραμμένο, για παράδειγμα, το ποσοστό των φοιτητών που εξαιτίας της κρίσης ψάχνουν για δουλειά για να μπορέσουν παράλληλα να σπουδάσουν ή των νέων που παραμένουν οικονομικά εξαρτημένοι από τις οικογένειές τους. Υπάρχει, επίσης, η ανεργία των γυναικών, που αναγκάζονται να μην δουλεύουν εξαιτίας της μητρότητας και της έλλειψης κρατικών υποστηρικτικών δομών.

Η Πολιτεία έχει επιλέξει τα τελευταία χρόνια να αντιμετωπίσει αυτό το φαινόμενο, που λαμβάνει εκρηκτικές διαστάσεις, με πολιτικές ενίσχυσης της απασχόλησης και όχι επιδότησης της ανεργίας.

Τα προγράμματα, που σχεδιάζονται και υλοποιούνται, έχουν στο επίκεντρο την προώθηση της επιχειρηματικότητας και στόχο τη στήριξη των υπαρχόντων θέσεων εργασίας, αλλά και τη δημιουργία νέων θέσεων, ειδικά για νέους και ευάλωτες ομάδες.

Πρωταγωνιστικό ρόλο στην κατάρτιση και υλοποίηση προγραμμάτων απασχόλησης για νέους έχει το Υπουργείο Εργασίας, με τη Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς και τον ΟΑΕΔ, αλλά και τα Υπουργεία Παιδείας και Περιφερειακής Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας.

Οι δράσεις αυτές δίνουν έμφαση στην επιχειρηματικότητα και την καινοτομία και χρηματοδοτούνται από εθνικούς πόρους, από το ΕΣΠΑ και μέσω προγραμμάτων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Πρόγραμμα Επιστημονικής Υποστήριξης Νέων Αγροτών

Το Πρόγραμμα Επιστημονικής Υποστήριξης Νέων Αγροτών αφορά αγρότες και ενώσεις νέων αγροτών, οι οποίες θα πρέπει να απαρτίζονται το λιγότερο από 31 μέλη, ηλικίας έως 40 ετών. Η φιλοσοφία και ο βασικός στόχος του είναι η σύζευξη δύο κόσμων, που συχνά δεν συναντώνται, των ενώσεων αγροτών και των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων. Το πρόγραμμα είναι πιλοτικό και στον πρώτο κύκλο του ανταποκρίθηκαν επτά ενώσεις αγρο-

τών και τρία πανεπιστημιακά ιδρύματα, με αρκετά τμήματα. Οι περιοχές που επελέγησαν, με γεωγραφικά κριτήρια, σε σχέση και με τα Πανεπιστήμια που υπέβαλαν, επίσης, αίτηση και των οποίων οι προτάσεις προκρίθηκαν, είναι η Αργολίδα, η Βοιωτία, η Λακωνία, η Θεσσαλονίκη, η Αχαΐα, οι Σέρρες και η Καρδίτσα. Τα αποτελέσματα αυτής της σύζευξης θα παρουσιάζονται σε εκθέσεις προϊόντων αγροτών, τόσο στην Αθήνα, όσο και στην Περιφέρεια.

Για την εκπόνηση του Προγράμματος υπήρχε συνεργασία με την Πανελλήνια Ένωση Νέων Αγροτών και το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης, έτσι ώστε να υπάρξει συγκερασμός της πολιτικής στόχευσης και των αναγκών των αγροτών.

Υπάρχουν προτάσεις, για τις οποίες έχει εγκριθεί η χρηματοδότηση για την εκπόνηση και εφαρμογή της μελέτης σε ενεργειακά αυτόνομες αγροτικές μονάδες.

Μια άλλη δράση είναι η χρηματοδότηση εγκατάστασης αισθητήρων, ώστε οι αγρότες να έχουν δεδομένα για το χωράφι που καλλιεργούν, για παράδειγμα υγρασίας κ.λπ., τα οποία θα τους στέλνονται μέσω ενός συστήματος, που θα θυμίζει το GPS. Έτσι θα ξέρουν πώς θα πρέπει να αντιμετωπίσουν τις ανάγκες του χωραφιού τους εξατομικευμένα πλέον και θα υπάρχει η αντίστοιχη συμβουλευτική.

Άλλες δράσεις εκπαίδευσης αφορούν τους τομείς του μάρκετινγκ, της επιχειρηματικότητας στον αγροτικό τομέα, της καινοτομίας, του αγροτουρισμού, της ηλεκτρονικής προώθησης των αγροτικών προϊόντων, της συγκομιδής και αξιοποίησης βιομάζας από αγροτικές – δασικές εκμεταλλεύσεις με σκοπό την παραγωγή ενέργειας, καθώς και τα λογότυπα και την τυποποίηση σε ένα βιομηχανικό «design», τόσο των εκθέσεων που παρουσιάζουν τα προϊόντα τους, όσο και τον συσκευασιών με τις οποίες τα προωθούν.

Το μοντέλο που υποστηρίζεται είναι αυτό του αγρότη - φροντιστή της φύσης και η προσπάθεια αφορά την ανταπόκριση όσο το δυνατόν περισσότερων νέων, ώστε να συνειδητοποιήσουν την αξία της ζωής του αγρότη και των τοπικών προϊόντων, μέσα από ηλεκτρονικά παιχνίδια.

Στο πλαίσιο του προγράμματος «Επιστημονική Υποστήριξη Νέων Αγροτών», το Τμήμα Σχεδιασμού και Τεχνολογίας Ξύλου και Επίπλου του Παραρτήματος Καρδίτσας του ΤΕΙ Λάρισας, σε συνεργασία με τη Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς, διοργάνωσε τον Ιούλιο και τον Αύγουστο του 2011 ενημερωτικές εισηγήσεις και επιμορφωτικές εκδηλώσεις για νέους αγρότες κάτω των 40 χρονών, στους Νομούς Σερρών, Καρδίτσας και Θεσσαλονίκης, με στόχο την ενημέρωση πάνω στις επιστημονικές εξελίξεις και τη μεταφορά τεχνογνωσίας στον νεανικό πληθυσμό της υπαίθρου.

Πιλοτικό Πρόγραμμα για την Κινητικότητα των Νέων του Μεσογειακού Γραφείου Νεότητας (Mediterranean Office for Youth - «ΜΟΥ»)

Ένα πρόγραμμα, πάλι από εθνικούς πόρους, είναι το Μεσογειακό Γραφείο Νεότητας. Πρόκειται για μία πρωτοβουλία της Γαλλίας, που αφορά τις χώρες της Μεσογείου και υλοποιείται μαζί με το Υπουργείο Παιδείας.

Το Μεσογειακό Γραφείο Νεότητας «ΜΟΥ» είναι ένας μη κερδοσκοπικός οργανισμός, με σκοπό την προώθηση της κινητικότητας των νέων της περιοχής της Μεσογείου. Για το σκοπό αυτό το Μεσογειακό Γραφείο Νεότητας έχει νομική προσωπικότητα, λαμβάνει εθελοντική οικονομική συνεισφορά από τις συμμετέχουσες χώρες, διεθνείς οργανισμούς, ιδιώτες και επιχειρήσεις.

Στο Μεσογειακό Γραφείο Νεότητας συμμετέχουν οι εξής 16 χώρες: Αλβανία, Βοσνία-Ερζεγοβίνη, Κροατία, Κύπρος, Αίγυπτος, Γαλλία, Ελλάδα, Ιταλία, Λίβανος, Μάλτα, Μαυροβούνιο, Μαρόκο, Σλοβενία, Ισπανία, Τυνησία και Τουρκία. Η Ελλάδα είναι η τρίτη σε συμμετοχές Πανεπιστημιακών Ιδρυμάτων σε όλη τη Μεσόγειο, μετά τη Γαλλία και την Ισπανία.

Ο στόχος του είναι να δημιουργήσει μεταπτυχιακά και διδακτορικά προγράμματα από κοινού με χώρες της Μεσογείου, ώστε να μειώσει τον ρυθμό εξόδου εκροής μυαλών και άριστων νέων προς την Αμερική. Αυτό συνδυάζεται με την απασχόληση, αφού, όταν αποφοιτήσουν οι υπότροφοι από αυτά τα προγράμματα, θα έχουν τη δυνατότητα να εργαστούν, για δύο χρόνια, στις επιχειρήσεις που θα έχουν συμβληθεί με το πρόγραμμα, σε αντικείμενα σχετικά με τις σπουδές τους. Άρα, ενώνει την εκπαίδευση με τις ανάγκες της αγοράς εργασίας.

Το Μεσογειακό Γραφείο Νεότητας σχεδιάστηκε για να αναδείξει την αποφασιστική επίδραση που έχει η εκπαιδευτική κινητικότητα στην ανάπτυξη, τις διαπολιτισμικές ανταλλαγές και την αμοιβαία κατανόηση στην περιοχή της Μεσογείου.

Στα τρία πρώτα χρόνια της λειτουργίας του (2011-2014), το Μεσογειακό Γραφείο Νεότητας θα επιδιώξει να εκπληρώσει δύο βασικές αποστολές:

α) το Πιλοτικό Πρόγραμμα για την Κινητικότητα των Νέων και

β) να δημιουργήσει ένα κέντρο πληροφοριών για την κινητικότητα στην περιοχή της Μεσογείου.

Το Πιλοτικό Πρόγραμμα για την Κινητικότητα των Νέων σχεδιάστηκε με σκοπό να προωθήσει ελκυστικές εκπαιδευτικές επιλογές από το χώρο της Μεσογείου, οι οποίες περιλαμβάνουν μεταδευτεροβάθμια προγράμματα σε γνωστικά αντικείμενα, σχετικά με την ανάπτυξη της περιοχής, αρχική εργασιακή εμπειρία και αξιοποίηση των αποκτηθέντων δεξιοτήτων στις χώρες καταγωγής των σπουδαστών.

Κατά τη διάρκεια της τριετούς, πειραματικής φάσης του Προγράμματος, το Μεσογειακό Γραφείο Νεότητας θα προωθήσει την ανάπτυξη **κοινών προγραμμάτων σπουδών**, με συμμετοχή τουλάχιστον δύο Ιδρυμάτων Ανώτατης Εκπαίδευσης από διαφορετικές χώρες, με επίκεντρο τα προγράμματα σπουδών μεταπτυχιακού και διδακτορικού επιπέδου, με σκοπό να παράσχει στους φοιτητές τα απαραίτητα κεφάλαια, ώστε να διευκολύνει την κινητικότητα τους, καθώς και την προσωρινή τους εγκατάσταση και αρχική επαγγελματική εμπειρία στη συμμετέχουσα χώρα της επιλογής τους.

Κατά τη διάρκεια της πιλοτικής περιόδου 2011-2014, το Μεσογειακό Γραφείο Νεότητας εκδίδει σε ετήσια βάση προσκλήσεις σε Ιδρύματα Ανώτατης Εκπαίδευσης για υποβολή προτάσεων.

Η **πρώτη** πρόσκληση για την ένταξη προγραμμάτων μεταπτυχιακών και διδακτορικών σπουδών στο Πιλοτικό Πρόγραμμα για την Κινητικότητα των Νέων **κυκλοφόρησε την 1η Οκτωβρίου 2010** και η προθεσμία υποβολής προτάσεων **έληξε την 12η Δεκεμβρίου 2010**.

Πρόγραμμα Υποστήριξης Πρωτοβουλιών Νέων

Το Πρόγραμμα Υποστήριξης Πρωτοβουλιών για Νέους της Γενικής Γραμματείας Νέας Γενιάς υποστηρίζει πρωτοβουλίες νέων, που έχουν ως σκοπό την προώθηση των αρχών της κοινωνικής επιχειρηματικότητας, καθώς και δράσεις που αφορούν την καλλιέργεια κουλτούρας επιχειρηματικότητας.

Οι στόχοι του προγράμματος είναι:

να στηριχτούν οικονομικά πρωτοβουλίες, δράσεις και προγράμματα, που διοργανώνονται και υλοποιούνται στην Ελλάδα από φορείς νέων ή φορείς, η δράση των οποίων απευθύνεται στη νέα γενιά, με γνώμονα τον εθελοντισμό και την ενεργό κοινωνική συμμετοχή και

να παρουσιαστεί η επιχειρηματικότητα στους νέους με τέτοιο τρόπο, ώστε να εξοικειωθούν με την έννοια της επιχειρηματικότητας και να αποτελεί συνειδητή επιλογή και όχι έσχατη λύση.

Διακοπές και Εθελοντισμός

Το πρόγραμμα «διακοπές και εθελοντισμός» εντάσσεται στο ΕΣΠΑ και υλοποιείται από τη Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς, σε συνεργασία με τον ΕΟΤ και τα ΕΛΤΑ.

Σκοπός του είναι η δημιουργική αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου των νέων, προσφέροντας τη δυνατότητα εθελοντικής απασχόλησης σε νέους από 18 έως 28 ετών, για ένα μήνα, στα υποκαταστήματα του ΕΟΤ και των ΕΛΤΑ πανελλαδικά.

Οι νέοι, που συμμετέχουν στη δράση, έρχονται σε μία πρώτη επαφή με ένα εργασιακό περιβάλλον, ενώ καλύπτεται ένα μέρος του κόστους διαμονής, της διατροφής, της μετάβασης και της

επιστροφής στις περιοχές που θα εργαστούν.

Με την προσφορά αυτή αντιμετωπίζονται οι αυξημένες ανάγκες που έχουν οι τουριστικές περιοχές κατά τη διάρκεια του καλοκαιριού.

Παρατηρητήριο Νεανικής Επιχειρηματικότητας

Η παροχή έγκυρης και δομημένης πληροφόρησης για το επιχειρηματικό περιβάλλον και την κατάσταση της αγοράς και της οικονομίας είναι κεφαλαιώδους σημασίας για κάθε επιχειρηματικό εγχείρημα. Για την παροχή αυτής της πληροφόρησης στους νέους, αλλά και σε κάθε ενδιαφερόμενο, θεσμοθετήθηκε το Παρατηρητήριο Νεανικής Επιχειρηματικότητας.

Το έργο, που εντάσσεται στο επιχειρησιακό πρόγραμμα Εκπαίδευση και Αρχική Επαγγελματική Κατάρτιση» (Ε.Π.Ε.Α.Ε.Κ. ΙΙ), συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και συλλέγει πληροφορίες, σε συνεργασία με τις Θυρίδες Νεανικής Επιχειρηματικότητας, τις επεξεργάζεται επιστημονικά και τις παρέχει μέσω του διαδικτύου και με κάθε προσφερόμενο μέσο στους ενδιαφερομένους.

Στις αρμοδιότητες του Παρατηρητηρίου Νεανικής Επιχειρηματικότητας περιλαμβάνεται η ανάληψη πρωτοβουλιών για την ενημέρωση της κοινής γνώμης και ειδικά των νέων, ο σχεδιασμός και η εφαρμογή προγραμμάτων, στο πλαίσιο του εκπαιδευτικού συστήματος, με στόχο την καλλιέργεια επιχειρηματικής συνείδησης και την ενθάρρυνση της επιχειρηματικής δράσης και η σύνταξη μελετών και συμπερασματικών εκθέσεων για την επιχειρηματικότητα και τη βελτίωση του επιχειρηματικού περιβάλλοντος.

Θυρίδες Νεανικής Επιχειρηματικότητας

Το Πρόγραμμα «Θυρίδες Νεανικής Επιχειρηματικότητας» δημιουργήθηκε στο πλαίσιο του ΕΣΠΑ από τη Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς και το Ινστιτούτο Νεολαίας, στην προσπάθειά τους να ανταποκριθούν στις προκλήσεις και τις απαιτήσεις της σύγχρονης εποχής και την προσπάθεια των νέων ανθρώπων να εισέλθουν στην παραγωγική διαδικασία, δημιουργώντας μια δική τους επιχείρηση.

Το Ινστιτούτο Νεολαίας ανέλαβε την εκτέλεση του Προγράμματος «Αναβάθμιση και Επέκταση της Λειτουργίας των Θυρίδων Επιχειρηματικότητας για την Ενθάρρυνση και Στήριξη της Νεανικής Επιχειρηματικότητας».

Το Ινστιτούτο Νεολαίας είναι Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου, το οποίο υπάγεται στην εποπτεία του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων και θεσμοθετήθηκε με βάση το άρθρο 17 του ν.3369/2005 για την προώθηση της νεανικής καινοτομίας μέσα από δράσεις και ευρωπαϊκά προγράμματα.

Στο πρόγραμμα έγινε πλήρης ανασχεδιασμός και αναδιοργάνωση, ώστε να υπάρξει διαφάνεια και αποτελεσματικότητα, γιατί την προηγούμενη περίοδο δεν απέδωσε τα αποτελέσματα που είχε σε άλλες χώρες, στις οποίες εφαρμόστηκε.

Οι Θυρίδες Νεανικής Επιχειρηματικότητας προσφέρουν δωρεάν συμβουλευτικές υπηρεσίες και ενθαρρύνουν νέους, που θέλουν να ασχοληθούν με το «επιχειρείν», με στόχο:

την προώθηση επιχειρηματικής συνείδησης στους νέους και

τη στήριξη των νέων που θέλουν να ασχοληθούν με επιχειρηματική δραστηριότητα, καθώς και των νέων που ασχολούνται ήδη με επιχειρηματική δραστηριότητα.

Οι νέοι, που αποφασίζουν να δημιουργήσουν τη δική τους επιχείρηση, μπορούν να πάρουν πληροφορίες για το από πού μπορούν να αντλήσουν χρηματοδότηση, τι προγράμματα τρέχουν σε όλα τα Υπουργεία και σε επίπεδο Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και τις πρώτες συμβουλές, νομικές, σε επίπεδο λογιστικής υποστήριξης και κάθε άλλη βοήθεια και υποστήριξη που θα χρειαστούν στα πρώτα τους βήματα, προκειμένου να ξέρουν με τι πρόκειται να ασχοληθούν.

Με τις Θυρίδες Νεανικής Επιχειρηματικότητας γίνεται μία παρέμβαση εκεί που φαίνεται ότι υπάρχουν τα μεγαλύτερα εμπόδια για την εκδήλωση της νεανικής επιχειρηματικότητας, όπως:

στον τομέα της επιχειρηματικής νοοτροπίας ή κουλτούρας και

στα πρακτικά εμπόδια που συναντούν οι νέοι στην προσπάθεια εκκίνησης του επιχειρηματικού τους εγχειρήματος.

Η εμπειρία που συγκεντρώνεται στις Θυρίδες μπορεί να λειτουργήσει υποβοηθητικά για την εισαγωγή μαθημάτων επιχειρηματικότητας στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Προγράμματα δια βίου μάθησης του Υπουργείου Παιδείας

Τον Ιούνιο του 2011 εγκρίθηκε η χρηματοδότηση για την υλοποίηση πέντε σημαντικών προγραμμάτων Δια Βίου Μάθησης, που αφορούν πάνω από 400.000 πολίτες και ξεκινούν τον Σεπτέμβριο του 2011. Με τα προγράμματα αυτά δίνεται έμφαση στους νέους, στη βοήθεια που χρειάζονται ειδικά σε αυτή την πολύ δύσκολη στιγμή, προκειμένου να σπουδάσουν και να αποκτήσουν εργασιακή εμπειρία. Προσφέρεται μια δεύτερη ευκαιρία στην εκπαίδευση και γίνεται προσπάθεια να συνδεθεί η γνώση με την απασχόληση.

Από αυτά τα προγράμματα, εκείνα που αφορούν περισσότερο τους νέους είναι τα εξής:

1. Κουπόνι Αρχικής Κατάρτισης

Το «Κουπόνι (voucher) Αρχικής Επαγγελματικής Κατάρτισης» πρόκειται για ένα πιλοτικό πρόγραμμα κατάρτισης νέων, μέσα από το ΕΣΠΑ. Αντικείμενο του έργου αποτελεί η χορήγηση κουπονιών αρχικής κατάρτισης σε νέους 18 έως 25 ετών, τα οποία αντιστοιχούν σε πιστωτικές μονάδες, που μπορούν οι νέοι που συμμετάσχουν στο πρόγραμμα να τις εξαργυρώνουν σε πιστοποιημένους και συμβεβλημένους φορείς κατάρτισης.

Η κατάρτιση μέσω χορήγησης κουπονιών προσφέρει τη δυνατότητα στους άμεσα ωφελούμενους να λαμβάνουν υπηρεσίες αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης από πιστοποιημένους παρόχους (δηλ. δημόσια και ιδιωτικά ΙΕΚ).

Τα πλεονεκτήματα από τη χρήση των κουπονιών κατάρτισης είναι η δυνατότητα στους ωφελούμενους να επιλέγουν οι ίδιοι την ειδικότητα κατάρτισης και τον φορέα αρχικής κατάρτισης, σύμφωνα με τις προσωπικές τους ανάγκες.

Τα κουπόνια αρχικής κατάρτισης δεν απευθύνονται μόνο σε ανέργους και μπορούν να δίδονται σε δικαιούχους νέους:

- είτε με οικονομικά - κοινωνικά κριτήρια, για ειδικότητα σπουδών που οι ίδιοι επιλέγουν (voucher κοινωνικών κριτηρίων)

- είτε σε συγκεκριμένο αριθμό δικαιούχων, που θα επιλέξουν συγκεκριμένες ειδικότητες, οι οποίες υπηρετούν την αναπτυξιακή προοπτική της χώρας, όπως θα τις ορίσει το Υπουργείο Παιδείας, από τις λειτουργούσες σήμερα 217 ειδικότητες αρχικής επαγγελματικής κατάρτισης σε δημόσια και ιδιωτικά ΙΕΚ (voucher επιλεγμένων ειδικοτήτων).

Συνολικά το έργο έχει προϋπολογισμό 44 εκατ. ευρώ για την περίοδο 2011 – 2015 και θα διανείμει κουπόνια κατάρτισης σε περίπου 55.000 νέους, 18 έως 25 ετών, που επιθυμούν να σπουδάσουν σε δημόσια και ιδιωτικά ΙΕΚ.

2. Επικαιροποίηση γνώσεων αποφοίτων ΑΕΙ-ΤΕΙ

Η πράξη αφορά την οργάνωση και υλοποίηση προγραμμάτων επιμόρφωσης παλαιότερων αποφοίτων ανώτατων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων της χώρας, σε τομείς σχετικούς με το επιστημονικό πεδίο σπουδών τους, με στόχο την επικαιροποίηση των γνώσεών τους και τη συμπλήρωση των δεξιοτήτων τους, σύμφωνα με τις πρόσφατες εξελίξεις στην επιστήμη και στην τεχνολογία.

Η ελάχιστη διάρκεια ενός προγράμματος επιμόρφωσης είναι 30 ώρες και η μέγιστη 200.

Ο συνολικός αριθμός των αποφοίτων, που θα επιμορφωθούν, εκτιμάται σε 17.000 άτομα. Ο προϋπολογισμός του έργου ανέρχεται στα 20.000.000 ευρώ.

Ένα ακόμα πρόγραμμα του Υπουργείου Παιδείας που προωθείται είναι το **«Εισιτήριο στην απασχόληση».**

Ωφελούμενοι του προγράμματος θα είναι νέοι και ενήλικες, οι οποίοι θα αποκτήσουν αρχική κατάρτιση και νέες επαγγελματικές δεξιότητες στο σύνολο των τομέων/κλάδων της οικονομικής δραστηριότητας και ειδικότερα σε επιχειρήσεις που δημιουρ-

γούν προστιθέμενη αξία.

Ειδικότερα, υποστηρίζεται η ένταξη νέων και ενηλίκων στην αγορά εργασίας, μέσω απόκτησης γνώσεων, δεξιοτήτων και υλοποίησης πρακτικής άσκησης σε επιχειρήσεις των κλάδων.

Μετά την ολοκλήρωση των προγραμμάτων κατάρτισης, οι επιχειρήσεις θα αναλαμβάνουν την υποχρέωση να προσλάβουν μέρος των εκπαιδευθέντων για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.

Υπολογίζεται ότι ο αριθμός των ωφελούμενων νέων θα ανέλθει στις 20.000 την τριετία 2011 – 2013 .

Open Coffee

Μέσα από τα προγράμματα θα δίνεται η δυνατότητα σε νέους, σε τοπικό επίπεδο, που θέλουν να ασχοληθούν με το «επιχειρείν» ή που ήδη ασχολούνται, να μαζεύονται, να συγκεντρώνονται και να έρχονται σε επαφή με επιχειρηματίες νέους ή και μη, ώστε να υπάρχει ανταλλαγή εμπειριών και ιδεών, που θα μπορούσε να καταλήξει σε συνεργασία.

Τα «open coffee» είναι ένα ανοιχτό και συμμετοχικό κίνημα, που ξεκίνησε ως ιδέα, το 2007, στο Λονδίνο, διαδόθηκε σύντομα σε δεκάδες πόλεις σε όλο τον κόσμο και έχει έρθει και στη χώρα μας.

Οι δράσεις που αναπτύσσονται σε αυτά έχουν, κυρίως, ως αντικείμενο:

τη δικτύωση προσώπων με κοινά ενδιαφέροντα για τη διαμόρφωση συνεργειών,

την καλλιέργεια της κουλτούρας της καινοτομίας και του «επιχειρείν» και

τη διάδοση των νέων τεχνολογιών, με έμφαση στο διαδίκτυο.

Startup Greece

Το «Startup Greece» είναι μια ψηφιακή πλατφόρμα πληροφόρησης, δικτύωσης και συνεργασίας, με στόχο να δημιουργήσει και να αναδείξει μια νέα γενιά επιχειρηματιών στην Ελλάδα, να φέρει κοντά ανθρώπους και ιδέες και να αλλάξει την αντίληψη για την επιχειρηματικότητα στη χώρα.

Υποστηρίζεται από το Υπουργείο Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και την Ελληνική Κυβέρνηση, σε συνεργασία με κοινότητες νέων επιχειρηματιών.

Το «Startup Greece» συνδυάζει μια «online» κοινότητα επιχειρηματικότητας με μια βάση γνώσης και πληροφορίας, ειδικευμένης στο «επιχειρείν».

Η ηλεκτρονική διεύθυνση «StartupGreece.gov.gr» φέρνει κοντά υπάρχοντες και μελλοντικούς επιχειρηματίες, ειδικούς, νέες και εδραιωμένες επιχειρήσεις, κυβερνητικούς και δημόσιους φορείς, τράπεζες και άλλες μορφές χρηματοπιστωτικών οργανισμών, ιδιώτες επενδυτές ή απλά ταλαντούχους ανθρώπους και δημιουργικά εγχειρήματα.

Προγράμματα ΟΑΕΔ για νέους

Ο ΟΑΕΔ έχει εξειδικευμένα προγράμματα για νέους ηλικίας 16 έως 24 ετών, που είναι νεοεισερχόμενοι στην αγορά εργασίας, καθώς και άλλα προγράμματα με ποσοστώσεις στους νέους.

Στο πλαίσιο υλοποίησης της κυβερνητικής πολιτικής για την απασχόληση, ο ΟΑΕΔ έχει καταρτίσει από το 2010 προγράμματα προώθησης της απασχόλησης και ανάσχεσης της ανεργίας, σύμφωνα με τις κατευθυντήριες γραμμές της ευρωπαϊκής και της εθνικής πολιτικής για την απασχόληση.

Στο πλαίσιο αυτό, ο Οργανισμός, ως κεντρική δομή διαχείρισης των ενεργητικών πολιτικών απασχόλησης, επιδιώκει, για την καλύτερη αποτελεσματικότητα των μέτρων, τη μέγιστη δυνατή συνεργασία, μέσω προγραμματικών συμφωνιών ή συμπράξεων για την υλοποίηση των πολιτικών, με φορείς των κοινωνικών εταίρων, της τοπικής αυτοδιοίκησης και της επαγγελματικής εκπαίδευσης, σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο.

Τα προγράμματα που υλοποιεί από το 2010 ο Οργανισμός, με έμφαση στους νέους, είναι τα εξής:

ειδικό τετραετές πρόγραμμα προώθησης της απασχόλησης, με επιχορήγηση των ασφαλιστικών εισφορών, για την πρόσληψη 40.000 ανέργων, με αυξημένη επιχορήγηση στους νέους έως 30 ετών,

ειδικό διετές πρόγραμμα προώθησης της απασχόλησης, με επιχορήγηση των ασφαλιστικών εισφορών, για την πρόσληψη 25.000 ανέργων, με έμφαση στους νέους έως 30 ετών και

«πρόγραμμα απόκτησης εργασιακής εμπειρίας για την απασχόληση 10.000 ανέργων ηλικίας 16 έως 24 ετών, νεοεισερχομένων στην αγορά εργασίας, σε ιδιωτικές επιχειρήσεις και γενικά σε εργοδότες του ιδιωτικού τομέα», με Σύμβαση Απόκτησης Εργασιακής Εμπειρίας, με στόχο τη διευκόλυνση της ένταξης των νέων στην αγορά εργασίας. Η διάρκεια της σύμβασης αυτής μπορεί να ανέρχεται σε 12 μήνες και, εφόσον μετατραπεί σε σύμβαση εργασίας, η διάρκεια της επιχορήγησης φτάνει τους 24 μήνες.

Στις δράσεις του Οργανισμού συμπεριλαμβάνεται ο Άξονας Αρχικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης Νέων, που περιλαμβάνει την Αρχική Επαγγελματική Εκπαίδευση (μαθητεία για νέους 15 έως 23 ετών) και την Κατάρτιση (για νέους έως 25 ετών).

Ειδικότερα, ο θεσμός της μαθητείας συνδυάζει θεωρητική εκπαίδευση στο σχολείο και πρακτική άσκηση σε επιχειρήσεις. Η μαθητεία καλύπτει ένα σημαντικό κενό στην επαγγελματική εκπαίδευση των νέων, οι οποίοι ενδιαφέρονται να ενταχθούν στην αγορά εργασίας. Το σύστημα μαθητείας αποτελεί συνδετικό κρίκο της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης με την απασχόληση, δράσεις αλληλένδετες και αλληλοεξαρτώμενες.

Στον άξονα αυτό εντάσσονται τα δυο παρακάτω προγράμματα εκπαίδευσης και αναφέρονται στη δημιουργία 16.000 ευκαιριών επαγγελματικής εκπαίδευσης, που απευθύνονται αποκλειστικά σε νέους:

Διετές πρόγραμμα επαγγελματικής εκπαίδευσης, με παράλληλη επιδοτούμενη πρακτική άσκηση σε επιχειρήσεις, σε ειδικότητες και των τριών τομέων οικονομικής δραστηριότητας. Το πρόγραμμα υλοποιείται σε 51 σχολεία.

Προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης στα ΙΕΚ του ΟΑΕΔ, σε ειδικότητες και των τριών τομέων οικονομικής δραστηριότητας. Τα προγράμματα υλοποιούνται σε 31 σχολεία.

Επιπλέον, από τις αρχές του 2011, ο Οργανισμός προχώρησε στο διπλασιασμό του ημερήσιου επιδόματος προς τις επιχειρήσεις για την πρακτική άσκηση των μαθητών επαγγελματικών σχολών του ΟΑΕΔ (ΕΠΑ.Σ Μαθητείας), από 6 σε 12 ευρώ και τον καθορισμό της αμοιβής των ασκούμενων μαθητών στο 70% του κατώτατου μισθού της Εθνικής Γενικής Συλλογικής Σύμβασης Εργασίας.

Τα στοχευμένα προγράμματα σε νέους που υλοποιούνται εντός του 2011 είναι τα εξής:

Επιχορήγηση επιχειρήσεων για την πρόσληψη 5.000 ανέργων πτυχιούχων έως 35 ετών, Ανώτατων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, πανεπιστημιακού και τεχνολογικού τομέα,

Απασχόληση απόφοιτων δευτεροβάθμιας επαγγελματικής εκπαίδευσης, που το πρόγραμμα σπουδών τους εμπεριέχει θεωρητική εκπαίδευση στο σχολείο και θεσμοθετημένη πρακτική άσκηση σε εργοδότες, σε πραγματικές συνθήκες εργασίας.

Υλοποιούνται, επίσης, τα εξής δύο προγράμματα προώθησης της επιχειρηματικότητας των ανέργων, που αφορούν και δίνουν έμφαση σε νέους:

Το πρόγραμμα επιχορήγησης 6.000 νέων ελευθέρων επαγγελματιών – Νέων Επιστημόνων, έως 34 ετών, με τον διακριτικό τίτλο «ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΝΕΩΝ ΕΛΕΥΘΕΡΩΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΩΝ – ΝΕΟΙ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΕΣ ΕΤΟΥΣ 2009».

Πρόγραμμα επιχορήγησης 2.500 νέων ελευθέρων επαγγελματιών, ηλικίας 22 έως 64 ετών. Οι μισές θέσεις στο πρόγραμμα αυτό ορίζεται να καλυφθούν από νέους 22 έως 32 ετών.

Επενδυτικός Νόμος

Ο νέος **Επενδυτικός Νόμος 3908/2011** ανοίγει την πόρτα σε επιχειρηματίες που δραστηριοποιούνται σε ένα εύρος κλάδων της αγοράς, δύο φορές ανά έτος (Απρίλιο και Οκτώβριο). Ιδιαί-

τερη έμφαση δίνεται σε επιχειρήσεις νέων έως 40 ετών, σε συνέργειες μεταξύ μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων τοπικής εμβέλειας και σε τεχνολογικά καινοτόμες επιχειρήσεις. Προβλέπει δέσμη κινήτρων, με συνδυασμό επιχορήγησης - επιδότησης leasing - φοροαπαλλαγής και χαμηλότοκα δάνεια, μέσω ενός ειδικού ταμείου στήριξης των επιχειρήσεων, του Εθνικού Ταμείου Επιχειρηματικότητας και Ανάπτυξης (Ε.Τ.Ε.ΑΝ.).

Η χρηματοδότηση ανθρώπινου κεφαλαίου και λειτουργικών δαπανών φτάνει μέχρι το 1.000.000 ευρώ, για τα πρώτα πέντε χρόνια λειτουργίας της επιχείρησης.

Πρόγραμμα «Καρλομάγνος»

Το Ευρωπαϊκό Βραβείο Νεότητας «Καρλομάγνος» έχει συσταθεί και διοργανώνεται σε συνεργασία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Ιδρύματος του Διεθνούς Βραβείου «Καρλομάγνος» του Άαχεν. Απονέμεται σε προγράμματα ή δράσεις που πραγματοποιούνται από νέους 16 έως 30 ετών και προάγουν την κοινωνική συνοχή και την κατανόηση μεταξύ των λαών των ευρωπαϊκών κρατών. Τα προγράμματα ή οι δράσεις, που βραβεύονται και με χρηματικό έπαθλο, πρέπει να χρησιμεύουν ως πρότυπα για τους νέους που ζουν στην Ευρώπη και να προσφέρουν πρακτικά παραδείγματα Ευρωπαίων που ζουν μαζί ως μία κοινότητα. Στις δράσεις που επιλέγονται, περιλαμβάνονται και αυτές που αφορούν ανταλλαγές νέων, καλλιτεχνικές και διαδικτυακές δραστηριότητες, με ευρωπαϊκή πάντοτε διάσταση. Από κάθε κράτος μέλος προκρίνεται μόνο μία δράση.

Στη συζήτηση που έγινε στην Επιτροπή για τις πολιτικές απασχόλησης για την Νέα Γενιά, παρουσία του Γενικού Γραμματέα Νέας Γενιάς, κ. Γιάννου Λιβανού, διατυπώθηκαν οι παρακάτω παρατηρήσεις και προτάσεις:

Τα προγράμματα πρέπει να παρακολουθούνται βήμα-βήμα, να ελέγχονται, να αξιολογούνται και να αναμορφώνονται, εάν η προστιθέμενη κοινωνική τους αξία είναι περιορισμένη. Τα αποτελέσματά τους πρέπει να παρουσιάζονται και να δημοσιοποιούνται.

Ο ρόλος της Γενικής Γραμματείας Νέας Γενιάς είναι πολύ κρίσιμος για τους νέους εν μέσω της κρίσης και είναι πολύ σημαντική η αύξηση της αξιοπιστίας της υπηρεσίας στους φορείς και τους νέους. Οι δράσεις της πρέπει να προβάλλονται με κάθε πρόσφορο μέσο, για να τις μάθει ο κόσμος, να τις μάθουν οι νέοι.

Προτάθηκε η στενότερη και πιο τακτική συνεργασία και επαφή μεταξύ της Επιτροπής και της Γενικής Γραμματείας Νέας Γενιάς, ώστε να υπάρχει το καλύτερο δυνατό αποτέλεσμα για την κοινωνία και τους νέους.

Υπήρξε κοινή διαπίστωση ενός μεγάλου ελλείμματος ενημέρωσης και πληροφόρησης για τα προγράμματα και τις πολιτικές απασχόλησης. Για την αντιμετώπιση του προβλήματος προτάθηκε να οργανωθούν από κοινού περιφερειακές συναντήσεις για την παρουσίαση των προγραμμάτων. Η ενημέρωση δεν πρέπει να γίνεται μόνο μέσω διαδικτύου και εργαλείων κοινωνικής δικτύωσης, όπως το «facebook», αλλά να γίνεται και δια ζώσης ενημέρωσης, γιατί όλοι οι νέοι δεν έχουν επαφή με το διαδίκτυο, ενώ, πολλές φορές, τα πράγματα δεν είναι και απολύτως κατανοητά μέσω διαδικτύου και χρειάζεται επεξήγηση και παρουσίαση.

Ένα μεγάλο πρόβλημα για τους νεοεισερχόμενους στην αγορά εργασίας είναι ότι δεν ξέρουν τα δικαιώματά τους. Για το θέμα αυτό το Υπουργείο Εργασίας χρηματοδοτεί την έκδοση ενός οδηγού, που θα κωδικοποιεί την εργατική νομοθεσία, θα δίνει, δηλαδή, στους νέους, συνοπτικά και συγκεντρωμένα, την πληροφόρηση που θέλουν και το όποιο θεσμικό πλαίσιο υπάρχει αναφορικά με τα εργασιακά τους, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους, θα τους δίνει πληροφορίες για τα αντίστοιχα στην ευρωπαϊκή νομοθεσία, για το πώς θα μπορούν να καταρτίσουν ένα βιογραφικό, πώς πηγαίνουν σε μια συνέντευξη, τι εστί συνδικαλισμός κ.λπ..

Για το θέμα των διασυνοριακών επαφών και των ανταλλαγών, με χώρες όχι μόνο με τις οποίες συνορεύουμε, αλλά και γενικότερα, προτάθηκε η υλοποίηση προγραμμάτων για τη νέα γενιά, συναντήσεων και ανταλλαγής απόψεων. Δόθηκε το παράδειγμα του Έβρου και των Πανεπιστημίων της Ορεστιάδας και της Αδριανούπολης στην Τουρκία, που απέχουν περίπου 5 χλμ.. Ένα τέτοιο πρόγραμμα είναι το «Youth in action», το οποίο προωθεί τις ανταλλαγές μεταξύ εθελοντών, όχι μόνο από χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά της Ευρώπης γενικότερα.

Ιδιαίτερη αναφορά έγινε στο πρόβλημα της ψυχικής υγείας των νέων ανθρώπων που πάσχουν από συμπτώματα, όπως η κατάθλιψη, εξαιτίας της απώλειας ή της μη ανεύρεσης εργασίας. Για αυτό το θέμα έχει γίνει, μέσω του ΕΣΠΑ, μία καμπάνια από τα αρμόδια Υπουργεία.

Τονίστηκε ότι πρέπει να παραχθεί ένα Εθνικό Σχέδιο Δράσης και πολιτικής της κυβέρνησης για τα προβλήματα των νέων. Ο σχεδιασμός για την εθνική πολιτική πρέπει να έχει ως πρώτη προτεραιότητα τους νέους και να θέσει τη νέα γενιά στο προσκήνιο. Μέσα από έναν τέτοιο εθνικό σχεδιασμό, πρέπει να προβλέπεται και η ανάληψη πρωτοβουλιών για τη βελτίωση της νομοθεσίας και η υποστήριξη όλων αυτών των στόχων με έργα.

Για το πρόβλημα της μετανάστευσης νέων παιδιών και νέων επιστημόνων στο εξωτερικό, προκειμένου να βρουν κάποια εργασία, πρέπει να αντιστραφεί το κύμα της μετανάστευσης και να δοθούν κίνητρα στους νέους να παραμείνουν στον τόπο τους.

Σχετικά με τον αναπτυξιακό νόμο, η Γραμματεία Νέας Γενιάς θα μπορούσε να αξιοποιήσει την εμπειρία της από τις συναντήσεις που έχει πραγματοποιήσει με καινοτόμους νέους επιχειρηματίες και να διοργανώσει, σε συνεργασία και με το Υπουργείο Περιφερειακής Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας και το Ινστιτούτο Νεολαίας, ημερίδες ενημέρωσης των νέων. 'Ετσι, θα κατανοήσουν τι ακριβώς λέει αυτός ο νόμος και πού μπορεί να βρει εφαρμογή σε αυτούς τους ανθρώπους.

Οι πολιτικές απασχόλησης για τη Νέα Γενιά, που υλοποιούνται, πρέπει να στοχεύουν στην ενίσχυση της νεανικής καινοτομικής επιχειρηματικότητας.

Η επιχειρηματικότητα είναι ένας πολύ σημαντικός παράγοντας για την ανάπτυξη της χώρας μας, που είναι το μεγάλο ζητούμενο στη σημερινή συγκυρία για την έξοδο από την κρίση και την ύφεση.

Η δημιουργία υγιών επιχειρήσεων από νέους ανθρώπους συμβάλλει στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της ελληνικής οικονομίας και δίνει μια επιπλέον διέξοδο στο πρόβλημα της επαγγελματικής αποκατάστασης πολλών νέων.

Προγράμματα του Ο.Α.Ε.Δ. για την καταπολέμηση της ανεργίας υπήρχαν και παλιότερα, αλλά, δυστυχώς, ούτε έλυσαν ούτε αναμένεται να λύσουν το πρόβλημα. Η διαφορά των καινούργιων προγραμμάτων από τα παλαιότερα έχει να κάνει με τη διαφορετική φιλοσοφία, με την οποία αντιμετωπίζονται σήμερα οι άνεργοι, π.χ. το επίδομα ανεργίας μετατρέπεται πλέον σε επίδομα απασχόλησης.

Δεν έχει νόημα να επιδοτείται κάποιος για να κάθεται, αλλά έχει πολλαπλή αξία να δίνονται χρήματα σε κάποιον για να δουλέψει. Επιπλέον, για να πιάνουν τόπο τα χρήματα που διατίθενται, όπως αυτά για την επιδότηση των ασφαλιστικών εισφορών των νεοεισερχόμενων στην εργασία, πρέπει να ελέγχονται και να αξιολογείται η ανταποδοτικότητά τους σε νέες σταθερές θέσεις εργασίας.

Γ. ΕΝΔΟΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΒΙΑ

ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ: ΠΕΜΗ ΖΟΥΝΗ

Η ενδοοικογενειακή βία είναι ένα ιδιαίτερο φαινόμενο και αποτελεί, αναμφισβήτητα, μια κατάφορη παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Πρόκειται, δυστυχώς, για φαινόμενο διαδεδομένο σε όλες τις κοινωνίες και σε όλες τις κοινωνικές τάξεις, ανεξάρτητα από το επίπεδο ανάπτυξης, το βαθμό πολιτικής σταθερότητας, τον πολιτισμό και τη θρησκεία.

Ποσοστιαία, τα θύματα της ενδοοικογενειακής βίας είναι σε συντριπτική πλειοψηφία τους γυναίκες, ακολουθούν τα παιδιά και ελάχιστα είναι τα περιστατικά που αφορούν τους άντρες. Με

βάση τα καταγγελλόμενα περιστατικά, οι θύτες είναι, στη συντριπτική πλειοψηφία τους, άντρες.

Τα παιδιά – είτε ως άμεσα, είτε ως έμμεσα θύματα της κοινωνικής αυτής παθογένειας – συντελούν στη διαιώνιση ενός φαύλου κύκλου βίας στην ενήλικη πλέον ζωή τους, είτε μετατρεπόμενα σε θύτες, είτε ανεχόμενα την άσκηση βίας εις βάρος τους, θεωρώντας την φυσιολογική. Τα παιδιά-θύματα ενδοοικογενειακής βίας εμφανίζουν πλήθος ψυχοσωματικές και άλλου είδους διαταραχές, είναι δε πιο ευάλωτα στην εμπλοκή τους σε παραβατικές συμπεριφορές.

Η βία σε βάρος των γυναικών αποτελεί μάστιγα της κοινωνίας. Το σύστημα αξιών διαιωνίζει τα στερεότυπα της ανδρικής κυριαρχίας και της γυναικείας κατωτερότητας. Σύμφωνα με τον ορισμό του Συμβουλίου της Ευρώπης *«Πράξεις βίας κατά των γυναικών είναι όσες τους επιβάλλουν σωματικό, σεξουαλικό ή ψυχικό πόνο, άμεσα ή έμμεσα, με απάτη, αποπλάνηση, απειλή, εξαναγκασμό ή άλλον τρόπο, με σκοπό ή αποτέλεσμα τον εκφοβισμό, την τιμωρία ή την ταπείνωσή τους ή την διατήρηση του στερεοτυπικού τους ρόλου ή την άρνηση της ανθρώπινης αξιοπρέπειας τους, της σεξουαλικής τους αυτοδιάθεσης, της σωματικής, ψυχικής και ηθικής τους ακεραιότητας ή την υποτίμηση της ασφάλειάς τους, του αυτοσεβασμού ή της προσωπικότητάς τους ή της απαξίωσης των σωματικών και πνευματικών τους ικανοτήτων».*

Το φαινόμενο της βίας – και ιδιαίτερα της ενδοοικογενειακής – απασχολεί τη διεθνή κοινότητα τα τελευταία χρόνια.

Έως πρόσφατα επικρατούσε η αντίληψη ότι παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων αφορούσε μόνον τις σχέσεις του ατόμου με το Κράτος ή τις δραστηριότητες που αναπτύσσονται στον δημόσιο χώρο .Έτσι, δεν αναγνωρίζονταν ως παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων πράξεις που γίνονταν στο χώρο της οικογένειας, διότι θεωρείτο ως ιδιωτικός χώρος. Αποτέλεσμα αυτού ήταν να μην περιλαμβάνεται η βία κατά των γυναικών στις παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Το 1993, με τη Διεθνή Διάσκεψη Κορυφής του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών (Βιέννη), **αναγνωρίστηκαν τα δικαιώματα των γυναικών ως ανθρώπινα δικαιώματα.**

Ήδη, όμως, από το 1975 παρατηρείται μια έντονη κινητοποίηση διεθνώς, με σκοπό την προώθηση πολιτικών και τη διαμόρφωση δράσεων συλλογής και αναλύσεως των δεδομένων σχετικά με τη βία.

Ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών, διεθνείς οργανώσεις, ερευνητικά και εκπαιδευτικά ινστιτούτα και επιτροπές υλοποιούν δράσεις για την αντιμετώπιση και την πρόληψη της βίας κατά των γυναικών και συνιστούν την ενίσχυση της νομοθεσίας των κρατών-μελών, με στόχο την ευαισθητοποίηση των γυναικών.

Σταθμός στην εξέλιξη της ισότητας των φύλων και την απόρριψη των φαινομένων βίας αποτελεί η πλατφόρμα δράσης του **Πεκίνου το 1995**, όπου πλην των άλλων αποφασίστηκε:

α) να προωθηθούν οι στόχοι της ισότητας, της ανάπτυξης και της ειρήνης για όλες τις γυναίκες σε όλο τον κόσμο,

β) να εφαρμοσθούν οι προϋπάρχουσες διεθνείς συμβάσεις για την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών και

γ) να προληφθούν και να εξαλειφθούν όλες οι μορφές βίας κατά των γυναικών και των κοριτσιών.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο υποστηρίζει την πρωτοβουλία οργάνωσης εκστρατείας ενημέρωσης για την βία κατά των γυναικών με τίτλο «Βία κατά των γυναικών - Ανοχή Μηδέν».

Στη χώρα μας το Σύνταγμα των Ελλήνων του 1975 αναγνωρίζει την ισότητα των δυο φύλων.

Η αρχή αυτή, όμως, παραβιάζεται ευθέως από την ενδοοικογενειακή βία. Τον Οκτώβριο 2006 ψηφίσθηκε ο ν.3500/2006 «για την αντιμετώπιση της βίας και άλλες διατάξεις», που περιέχει θετικά στοιχεία στην προσέγγιση του φαινομένου, από νομική σκοπιά, με στόχο την προστασία της γυναίκας, αλλά και ευρύτερου κύκλου προσώπων, όπως τα παιδιά, τους υπερήλικες, τους ανήμπορους, δίνοντας το στίγμα ότι η βία, που εκδηλώνεται μέσα στην οικογένεια, δεν είναι ιδιωτική υπόθεση, αλλά μια σοβαρή κοινωνική παθογένεια, που η πολιτεία οφείλει να καταπολεμήσει. Αφήνει, όμως, περιοχές ακάλυπτες και δυσλειτουργίες, με τον θεσμό της «ποινικής διαμεσολάβησης», που στην πράξη οδήγησε σε ανίερους συμβιβασμούς. Ο νόμος αυτός προβλέπει τον ποινικό κολασμό του δράστη, αλλά σπάνια επεβλήθη αμετάτρεπτη ποινή φυλακίσεως σε αυτόν.

Παρά την άνω νομοθετική ρύθμιση η καθημερινή πρακτική έχει αποδείξει ότι αυτή δεν αρκεί, ώστε να αποφεύγεται η «δευτερογενής θυματοποίηση» των θυμάτων στα δικαστήρια, σε βάρος των θυμάτων που έχουν την γενναιότητα να καταγγείλουν τον δράστη, αλλά και ο συχνά διαπιστούμενος κοινωνικός διασυρμός, που ακολουθεί την καταγγέλλουσα.

Η παραπάνω αιτία συντελεί, ώστε ελάχιστα περιστατικά βίας να καταγγέλλονται επωνύμως, γεγονός που, δυστυχώς, οδηγεί στην αναπαραγωγή του φαινομένου ή και τη δημιουργία νέων μορφών βίας.

Οι γυναίκες μετανάστριες είναι περισσότερο «ευάλωτες» στην ενδοοικογενειακή κακοποίηση και στην κακοποίηση στους χώρους εργασίας (περίπτωση Κούνεβα), όπου συχνά πρωταγωνιστούν ως θύματα σε περιστατικά βίας, την οποία δεν κοινοποιούν, λόγω του υπερβολικού φόβου, της αδυναμίας επικοινωνίας, της μη σταθερής διαμονής σε ένα μέρος ή λόγω δυσκολιών στη νομιμοποίησή τους.

Τεράστιο ζήτημα κακοποίησης, εξάλλου, αποτελεί και η «εμπορευματοποίηση» του γυναικείου σώματος, με οποιονδήποτε τρόπο: η προβολή του ως προϊόντος διαφήμισης, η αναπαραγωγή μέσα από τα Μ.Μ.Ε. στρεβλωμένων αντιλήψεων για την ισότητα των φύλων, το «trafficking», που μετατρέπει τη γυναίκα σε «πράγμα» υπό διαπραγμάτευση, με τον δράστη να κρατά τα νομιμοποιητικά της έγγραφα, το δουλεμπόριο γυναικών κ.λπ..

Οι δομές και το νομικό πλέγμα στη χώρα μας αδυνατούν να αντιμετωπίσουν επαρκώς τη φύση, τη σοβαρότητα και τις συνέπειες του φαινομένου της πάσης φύσεως βίας, που στρέφεται κατά των γυναικών. Ο φόβος, ο θυμός, η απογοήτευση, η ανικανότητα, η κατάθλιψη, ο εξευτελισμός, η έλλειψη αυτοεκτίμησης που βιώνει η κακοποιημένη γυναίκα δεν έχουν, δυστυχώς, ως αντιστάθμισμα τον επαρκή κολασμό του δράστη.

Ανά τον κόσμο, τουλάχιστον, μια στις τρεις γυναίκες έχει πέσει θύμα ξυλοδαρμού, βιασμού ή άλλου είδους κακοποίησης.

Τριάντα πέντε (35) δολοφονίες γυναικών – θυμάτων βίας από τον σύζυγο, τον σύντροφο, τον πατέρα ή άλλο συγγενικό πρόσωπο το 17μηνο είναι ο τραγικός απολογισμός στη χώρα μας, ένας δολοφονικός κατάλογος που δεν λέει να κλείσει.

Το 20% έως 25% των Ευρωπαίων γυναικών έχουν υποστεί σωματική βία, τουλάχιστον, μία φορά στη ζωή τους στο πεδίο της «σεξουαλικής παρενόχλησης», ενώ στη χώρα μας, στο πεδίο της διακίνησης και της εμπορίας ανθρώπων, τα θύματα, σύμφωνα με τους υπολογισμούς της Διεθνούς Αμνηστίας, ξεπερνούν τους 500.000 ανθρώπους τον χρόνο.

Η πολιτεία κάνει πράξη την παράγραφο 2 του αρθρ.116 του Συντάγματος των Ελλήνων, σύμφωνα με την οποία, το Κράτος μεριμνά για την άρση των ανισοτήτων που υφίστανται στην πράξη, ιδίως σε βάρος των γυναικών, και προσανατολίζεται προς την κατεύθυνση προστασίας όλων αυτών των πληττομένων και κοινωνικά ευπαθών ομάδων, θυμάτων των πιο πρωτόγονων μορφών βίας. Η Γενική Γραμματεία Ισότητας, με ένα νέο «Εθνικό Πρόγραμμα καταπολέμησης της βίας κατά των γυναικών 2009-2013», οριοθετεί ένα εθνικό σχέδιο δράσεων πρόληψης και ευαισθητοποίησης της κοινωνίας, δομών και υπηρεσιών, κατάρτισης αστυνομικών, εκπαιδευτικών, δικαστών, επαγγελματιών ψυχοκοινωνικής στήριξης γυναικών – θυμάτων βίας, μετά από τεκμηρίωση και έρευνα με δίκτυα υπηρεσιών, που θα προσφέρουν προστασία και υποστήριξη στις γυναίκες αυτές, με προτάσεις βελτίωσης της ήδη υπάρχουσας νομοθεσίας, του ν. 3500/2006 «περί ενδοοικογενειακής βίας», του ν. 3588/2006 «για την καταπολέμηση της σεξουαλικής παρενόχλησης στους χώρους εργασίας», των αρθρ. 336 περί βιασμού κ.λπ. του Ποινικού Κώδικα, του άρθρου περί σωματεμπορίας, διευκόλυνση αλλοτρίας ακολασίας κ.ο.κ., σε συνεργασία με μη κυβερνητικές οργανώσεις και γυναικείους φορείς, με την επαναδραστηριοποίηση του «εθνικού παρατηρητηρίου για την βία κατά των γυναικών», με συνεχή επαφή με το ευρωπαϊκό λόμπυ γυναικών και άλλες πρωτοβουλίες.

Παρόλη, όμως, τη διεθνή κινητοποίηση και τις όποιες νομοθετικές παρεμβάσεις, σημειώνονται, ακόμη, μεγάλα ελλείμματα,

τόσο στο πεδίο της ενημέρωσης – πληροφόρησης, όσο και στο επίπεδο των δομών υποστήριξης, αποκατάστασης και επανένταξης των θυμάτων, καθώς οι δομές που υπάρχουν είναι λίγες, συναντώνται μόνο στα μεγάλα αστικά κέντρα – πολλές φορές δεν είναι γνωστά στο ευρύ κοινό – και πολλά από αυτά εναπόκεινται στην ιδιωτική πρωτοβουλία, χωρίς, όμως, να υπόκεινται πάντα σε κάποιον εμπεριστατωμένο επιστημονικά δημόσιο έλεγχο.

Σημαντικό, τέλος, πρόβλημα αποτελεί το γεγονός ότι ένα μικρό μόνο ποσοστό των πραγματικών περιστατικών ενδοοικογενειακής βίας καταγγέλλονται επίσημα. Πρόκειται για ζήτημα, που, συνήθως, παραμένει καλά κρυμμένο μυστικό εντός του στενού οικογενειακού και κοινωνικού περιβάλλοντος, γεγονός που δεν επιτρέπει την αποτίμηση του πραγματικού, υπαρκτού μεγέθους και, κατά συνέπεια, δυσκολεύει την αποτελεσματική, εφαρμοσμένη κρατική παρέμβαση, καθώς στηρίζεται, κυρίως, σε εκτιμήσεις.

Προτείνονται οι εξής παρεμβάσεις για την αντιμετώπιση του φαινομένου της ενδοοικογενειακής βίας:

ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Είναι υποχρέωση της κοινωνίας η ενημέρωση του συνόλου αυτής για τις μορφές βίας και για τον τρόπο που αυτή ασκείται. Η ενημέρωση μπορεί να γίνει με ποικίλους τρόπους:

Τα ΜΜΕ, μέσω κατάλληλων εκπομπών, μπορούν να παρουσιάζουν τις μορφές βίας, να ενημερώνουν τους πολίτες και να τους ευαισθητοποιούν.

Θα πρέπει να οργανωθούν εκστρατείες ενημέρωσης, που θα απευθύνονται όχι μόνο στις γυναίκες, αλλά στο σύνολο της κοινωνίας.

Το διαδίκτυο, ένα σημαντικό μέσο επικοινωνίας στις μέρες μας, θα πρέπει να συμβάλει στην αντιμετώπιση αυτού του φαινομένου. Θα μπορούσε να δημιουργηθεί ένας ιστότοπος, όπου οι κακοποιημένες γυναίκες θα μπορούν να καταγγείλουν το φαινόμενο, καθώς και ένα πεδίο άμεσης επικοινωνίας, όπου θα μπορούν να εκφράζονται, να ανταλλάσσουν απόψεις, να ενημερώνονται και να ζητούν άμεσες απαντήσεις από ειδικούς.

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ

Δημιουργία οικογενειακού δικαστηρίου, με δικαστές που θα ειδικεύονται σε αυτά τα θέματα.

Ταχύτερη εκδίκαση των υποθέσεων και ταχύτερη λήψη αποφάσεων.

Άμεση εφαρμογή περιοριστικών μέτρων.

Αποζημιώσεις ηθικές και υλικές.

Αναθεώρηση της ισχύουσας νομοθεσίας.

Συνεργασία δικαστών με ειδικά εκπαιδευμένο προσωπικό.

Διαμόρφωση ειδικών προγραμμάτων για τις γυναίκες θύματα και τα παιδιά τους, ώστε να μπορούν να επανενταχθούν ομαλά στην κοινωνία.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Πρέπει να ενταχθούν στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα μαθήματα κοινωνικής εκπαίδευσης, να γίνονται σεμινάρια από ειδικούς για τα ανθρώπινα δικαιώματα, αλλά και για την ισότητα των φύλων, ώστε τουλάχιστον οι επόμενες γενιές να αποκτήσουν μία πιο υπεύθυνη στάση και συμπεριφορά απέναντι στους συνανθρώπους τους, αλλά και μέσα στην οικογένειά τους.

Οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να λάβουν κι αυτοί με τη σειρά τους την απαραίτητη εκπαίδευση από ειδικούς επιστήμονες, οι οποίοι θα τους δώσουν τις κατευθυντήριες γραμμές για να μπορούν να αντιμετωπίσουν φαινόμενα και περιστατικά βίας.

ΚΡΑΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ

α) ΑΣΤΥΝΟΜΙΑ

Δημιουργία επιμορφωτικών σεμιναρίων για τους αστυνομικούς, ώστε να λάβουν την απαραίτητη εκπαίδευση, προκειμένου να αντιμετωπίζουν καλύτερα και ταχύτερα τα θύματα και να βρίσκουν τρόπους αποφυγής της περαιτέρω θυματοποίησής τους.

Κατάρτιση ενός ενιαίου μητρώου, όπου θα γίνεται άμεση καταγραφή όλων των καταγγελιών.

β) ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ΔΟΜΕΣ

Δημιουργία Συμβουλευτικών Κέντρων ανά περιφέρεια, στελεχωμένων με το κατάλληλο επιστημονικό προσωπικό.

Κατασκευή και λειτουργία ξενώνων για τη στέγαση των θυμάτων και των οικογενειών τους, με παράλληλη χορήγηση επαγγελματικού προσανατολισμού, όπως και παροχή νομικής και ιατρικής βοήθειας.

Οικονομική υποστήριξη των θυμάτων.

Δημιουργία 24ωρης τηλεφωνικής γραμμής εξυπηρέτησης καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, για άμεση συμβουλευτική υποστήριξη και παροχή νομικής βοήθειας από τους κατά τόπους Δικηγορικούς Συλλόγους.

Χρηματοδότηση για τη δημιουργία υποστηρικτικών δομών, με κονδύλια από την Ευρωπαϊκή Ένωση και τα Προγράμματα ΕΣΠΑ.

γ) ΥΓΕΙΑ

Δημιουργία προγραμμάτων για την εκπαίδευση του επιστημονικού, ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού.

δ) ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΚΑΙ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ ΜΕΤΑΞΥ ΦΟΡΕΩΝ

Συνεργασία μεταξύ συναρμόδιων Υπουργείων (Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη, Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων).

Δραστηριοποίηση του Εθνικού Παρατηρητηρίου, που ιδρύθηκε το 2003, και παράλληλη συνεργασία με τα Παρατηρητήρια άλλων χωρών, ώστε να υπάρχει άμεση δραστηριοποίηση για τον περιορισμό και την καταπολέμηση του φαινομένου.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΙΚΑ

Η καταπολέμηση της ενδοοικογενειακής βίας αποτελεί τελικά μία δημόσια πρόκληση, που πρέπει να αντιμετωπιστεί δυναμικά ως ένα κοινωνικό πρόβλημα, το οποίο οφείλουμε να εκριζώσουμε οριστικά. Η μάχη θα είναι διαρκής και η βούλησή μας, να τη δώσουμε, μεγάλη. Για αυτό η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Ισότητας, Νεολαίας και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της, δεν θα πρέπει να περιοριστεί στην κατάθεση της Έκθεσής της, αλλά να παρακολουθεί το κυβερνητικό έργο και να αναλαμβάνει πρωτοβουλίες, σε άμεση και συνεχή συνεργασία με τους αρμόδιους Υπουργούς και άλλους φορείς.

Δ. ΠΑΤΑΞΗ ΤΗΣ ΒΙΑΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ: ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΤΣΟΝΟΓΛΟΥ – ΒΥΛΛΙΩΤΗ

Βία κατά των γυναικών σημαίνει κάθε πράξη βίας με βάση το φύλο, που έχει ως συνέπεια σωματική, σεξουαλική ή ψυχολογική βλάβη, τον εξαναγκασμό ή την αυθαίρετη στέρηση ελευθερίας, είτε στη δημόσια είτε στην ιδιωτική ζωή, και υπό την ευρεία έννοια καλύπτει την σεξουαλική κακοποίηση, την ενδοοικογενειακή βία, την σεξουαλική παρενόχληση, την βία στα σχολεία, την εμπορία γυναικών, την σεξουαλική εκμετάλλευση, ως και την διακριτική μεταχείριση μειονεκτούντων και κοινωνικά ευπαθών ατόμων, βία λεκτική, ψυχολογική, παρεμπόδιση στην εργασία και στην ελευθερία.

Η βία κατά των γυναικών με οποιαδήποτε μορφή, είτε πρόκειται για βία μέσα στην οικογένεια, είτε στην απασχόληση τους, είναι φαινόμενο πολύ παλαιό ως προς την προέλευση του, πλην αντιμετωπιζόταν ως ένα ζήτημα ελάσσονος σημασίας. Άλλωστε η θεωρία της επιθετικής κυριαρχίας του άνδρα πάνω στην γυναίκα θεωρείτο φυσικό δικαίωμα του άνδρα, που μάλιστα αποτυπωνόταν στο σύστημα ενός συνόλου πολιτιστικών αξιών, που έδινε το προβάδισμα στη φυσική δύναμη.

Αυτός ο μύθος διατηρήθηκε επί χρόνια ακόμη και στη δική μας χώρα και λειτουργούσε μέσα από θεσμούς, όπως η οικογένεια, το σχολείο, η συναναστροφή. Στη βάση αυτής της θεωρήσεως η γυναίκα, αδύναμη από τη φύση της, κατατάσσεται σε κατώτερο ον, που οφείλει να δέχεται κάθε μορφής βίας που κατευθύνεται εναντίον της.

Με την πάροδο των χρόνων η πίεση που ασκήθηκε από τις γυναικείες οργανώσεις, το φεμινιστικό κίνημα, τόσο σε εθνικό, όσο

και σε παγκόσμιο επίπεδο, οδήγησε στην ένταξη της αρχής της ισότητας σε πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε μία προσπάθεια περιορισμού και εξουδετέρωσης κάθε μορφής διάκρισης.

Από το έτος 1975 παρατηρείται μια έντονη κινητοποίηση διεθνώς με σκοπό την προώθηση πολιτικών και διαμόρφωση δράσεων συλλογής και αναλύσεως των δεδομένων σχετικά με τη βία.

Ο Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών, διεθνείς οργανώσεις, ερευνητικά και εκπαιδευτικά ινστιτούτα και επιτροπές υλοποιούν δράσεις για την αντιμετώπιση και την πρόληψη της βίας κατά των γυναικών, συνιστούν την ενίσχυση της νομοθεσίας των κρατών – μελών, με στόχο την ευαισθητοποίηση των γυναικών.

Σταθμός στην εξέλιξη της ισότητας των φύλων και την απόρριψη των φαινομένων βίας αποτελεί η πλατφόρμα δράσης του Πεκίνου το 1995, όπου πλην των άλλων αποφασίστηκε:

α) να προωθηθούν οι στόχοι της ισότητας, της ανάπτυξης και της ειρήνης για όλες τις γυναίκες σε όλο τον κόσμο,

β) να εφαρμοσθούν οι προυπάρχουσες διεθνείς Συμβάσεις για την εξάλειψη της βίας κατά των γυναικών και

γ) να προληφθούν και να εξαλειφθούν όλες οι μορφές βίας κατά των γυναικών και των κοριτσιών.

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο υποστηρίζει την πρωτοβουλία οργάνωσης εκστρατείας ενημέρωσης για τη βία κατά των γυναικών με τίτλο «Βία κατά των γυναικών - Ανοχή Μηδέν».

Οι παραπάνω πολιτικές και δράσεις ουσιαστικά εντάσσονται στο πλαίσιο της ισότητας των δυο φύλων, πλην από την ένταξη της ισότητας στις πολιτικές που δεν εξασφαλίζει αυτόματα και την προστασία τους.

Στη χώρα μας το Σύνταγμα των Ελλήνων του 1975 αναγνωρίζει την ισότητα των δύο φύλων.

Η αρχή αυτή, όμως, παραβιάζεται ευθέως από την ενδοοικογενειακή βία. Τον Οκτώβριο του 2006 ψηφίσθηκε ο ν. 3500/2006 «για την αντιμετώπιση της βίας και άλλες διατάξεις», που περιέχει θετικά στοιχεία στην προσέγγιση του φαινομένου από νομική σκοπιά με στόχο την προστασία της γυναίκας, αλλά και ευρύτερου κύκλου προσώπων, όπως τα παιδιά, τους υπερήλικους, τους ανήμπορους, δίνοντας το στίγμα ότι η βία, που εκδηλώνεται μέσα στην οικογένεια, δεν είναι ιδιωτική υπόθεση, αλλά μία σοβαρή κοινωνική παθογένεια, που η πολιτεία οφείλει να καταπολεμήσει, πλην, όμως, άφησε περιοχές «ακάλυπτες» και δυσλειτουργίες με τον θεσμό της «ποινικής διαμεσολάβησης», που στην πράξη οδήγησε σε ανίερους συμβιβασμούς. Ο νόμος αυτός προβλέπει τον ποινικό κολασμό του δράστη, αλλά σπάνια επεβλήθη αμετάτρεπτη ποινή φυλακίσεως σε αυτόν.

Παρά την άνω νομοθετική ρύθμιση η καθημερινή πρακτική έχει αποδείξει ότι αυτή δεν αρκεί, ώστε να αποφεύγεται η «δευτερογενής θυματοποίηση» των θυμάτων στα δικαστήρια, σε βάρος των θυμάτων που έχουν την γενναιότητα να καταγγείλουν τον δράστη, αλλά και ο συχνά διαπιστούμενος κοινωνικός διασυρμός, που ακολουθεί την καταγγέλλουσα.

Η παραπάνω αιτία συντελεί, ώστε ελάχιστα περιστατικά βίας να καταγγέλλονται επωνύμως, γεγονός που, δυστυχώς, οδηγεί στην αναπαραγωγή του φαινομένου ή και τη δημιουργία νέων μορφών βίας.

Οι γυναίκες μετανάστριες είναι περισσότερο «ευάλωτες» στην ενδοοικογενειακή κακοποίηση, στην κακοποίηση στους χώρους εργασίας (περίπτωση Κούνεβα), όπου συχνά πρωταγωνιστούν ως θύματα σε περιστατικά βίας, που δεν κοινολογούν λόγω του υπερβολικού φόβου, της αδυναμίας επικοινωνίας, της μη σταθερής διαμονής σε ένα μέρος ή λόγω δυσκολιών στη νομιμοποίησή τους.

Τεράστιο ζήτημα κακοποίησης, εξάλλου, αποτελεί και η «εμπορευματοποίηση» του γυναικείου σώματος, η προβολή του ως προϊόντος διαφήμισης, η αναπαραγωγή μέσα από τα Μ.Μ.Ε. στρεβλωμένων αντιλήψεων για την ισότητα των φύλων, το «trafficking», που μετατρέπει τη γυναίκα σε «πράγμα» υπό διαπραγμάτευση με τον δράστη να κρατά τα νομιμοποιητικά της έγγραφα, το δουλεμπόριο γυναικών, που καμιά νομική διάταξη δεν είναι σε θέση να αποδώσει το μέγεθος του ποινικού κολασμού, που πρέπει ως, ελάχιστο αντιστάθμισμα, να επιβληθεί στον δράστη.

Το πρόβλημα της βίας κατά των γυναικών έχει πάρει τεράστιες διαστάσεις σε όλες τις χώρες και αποτελεί τη σοβαρότερη περίπτωση καταπάτησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων με δραματικές και επώδυνες επιπτώσεις στη φυσική, ψυχική και συναισθηματική υγεία των κακοποιημένων γυναικών.

Οι δομές και το νομικό πλέγμα στη χώρα μας αδυνατούν να αντιμετωπίσουν επαρκώς τη φύση, τη σοβαρότητα και τις συνέπειες του φαινομένου της πάσης φύσεως βίας που στρέφεται κατά των γυναικών. Ο φόβος, ο θυμός, η απογοήτευση, η ανικανότητα, η κατάθλιψη, ο εξευτελισμός, η έλλειψη αυτοεκτίμησης που βιώνει η κακοποιημένη γυναίκα δεν έχουν, δυστυχώς, ως αντιστάθμισμα τον επαρκή κολασμό του δράστη. Η βία διαπερνά όλη την κοινωνική διαστρωμάτωση οιουδήποτε κοινωνικού, μορφωτικού και οικονομικού επιπέδου, οιουδήποτε πολιτισμού και κοινωνίας.

Ανά τον κόσμο, τουλάχιστον, μια στις τρεις γυναίκες έχει πέσει θύμα ξυλοδαρμού, βιασμού ή άλλου είδους κακοποίησης.

Τριάντα πέντε (35) δολοφονίες γυναικών θυμάτων βίας από τον σύζυγο, τον σύντροφο, πατέρα ή άλλο συγγενικό πρόσωπο το 17μηνο είναι ο τραγικός απολογισμός στη χώρα μας, ένας δολοφονικός κατάλογος που δεν λέει να κλείσει.

Το 20% έως 25% των Ευρωπαίων γυναικών έχουν υποστεί σωματική βία, τουλάχιστον, μία φορά στη ζωή τους στο πεδίο της «σεξουαλικής παρενόχλησης» (1 στις 2 γυναίκες), ενώ στη χώρα μας, στη διακίνηση και εμπορία ανθρώπων, τα θύματα, σύμφωνα με τους υπολογισμούς της Διεθνούς Αμνηστίας, ξεπερνούν τους 500.000 ανθρώπους τον χρόνο. Όπως αντιλαμβανόμαστε, πρόκειται για μάστιγα με μία από τις πιο διαδεδομένες επιθέσεις εναντίον της ανθρώπινης αξιοπρέπειας.

Με μεγάλη αποφασιστικότητα η νέα Κυβέρνηση κάνει πράξη την παράγραφο 2 του αρθρ.116 του Συντάγματος των Ελλήνων, σύμφωνα με το οποίο το Κράτος μεριμνά για την άρση των ανισοτήτων, που υφίστανται στην πράξη, ιδίως σε βάρος των γυναικών και προσανατολίζεται προς την κατεύθυνση προστασίας όλων αυτών των πληττομένων και κοινωνικά ευπαθών ομάδων, θυμάτων των πιο πρωτόγονων μορφών βίας. Η Γενική Γραμματεία Ισότητας υπάγεται, πλέον, στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων. Με ένα νέο «Εθνικό Πρόγραμμα καταπολέμησης της βίας κατά των γυναικών 2009-2013» οριοθετεί ένα εθνικό σχέδιο δράσεως, πρόληψης και ευαισθητοποίησης της κοινωνίας, δομών και υπηρεσιών, κατάρτισης αστυνομικών, εκπαιδευτικών, δικαστών, επαγγελματιών ψυχοκοινωνικής στήριξης γυναικών θυμάτων βίας μετά από τεκμηρίωση και έρευνα με δίκτυα υπηρεσιών, που θα προσφέρουν προστασία και υποστήριξη στις γυναίκες αυτές. Με προτάσεις βελτίωσης της ήδη υπάρχουσας νομοθεσίας του ν. 3500/2006 «περί ενδοοικογενειακής βίας», του ν. 3588/2006 «δια την καταπολέμηση της σεξουαλικής παρενόχλησης στους χώρους εργασίας», των αρθρ. 336 επ. περί βιασμού κ.λπ. του Ποινικού Κώδικα, του άρθρου περί σωματεμπορίας, διευκόλυνση αλλοτρίας ακολασίας κ.ο.κ., σε συνεργασία με μη κυβερνητικές οργανώσεις και γυναικείους φορείς, με την επαναδραστηριοποίηση του «εθνικού παρατηρητηρίου για τη βία κατά των γυναικών» και συνεχή επαφή με το ευρωπαϊκό λόμπυ γυναικών και λοιπές πρωτοβουλίες.

Ο πόνος και το αίμα της βίας είναι πόνος όλων μας και είναι αυτονόητη η μηδενική ανοχή μας.

Η βία κατά των γυναικών και των κοριτσιών δεν κοιτά ούτε ηλικία, ούτε τάξη, ούτε γεωγραφικό διαμέρισμα. Ο βιασμός είναι όπλο στον πόλεμο, τιμωρία στην ειρήνη, κατοχή στον γάμο. Το αίμα και ο πόνος ανήκουν σε κάθε κακοποιημένη γυναίκα, αλλά οι πληγές ανήκουν σε όλες τις γυναίκες του κόσμου. Η βία και η κακοποίηση κατά των γυναικών και των κοριτσιών είναι το αποτέλεσμα συγκεκριμένων ιστορικών, οικονομικών και κοινωνικών σχέσεων. Αυξάνεται μέρα με τη μέρα και όσο βαθαίνει η ανισότητα και για αυτό αύριο η βία θα έχει τη μορφή πανδημίας.

Τα τελευταία χρόνια, όμως, στην Ελλάδα έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος, αναφορικά με την ισότητα των δύο φύλων. Παρόλα αυτά, όμως, εξακολουθούν να εκκρεμούν σημαντικά ζητήματα, που οφείλουμε να τα αντιμετωπίσουμε ως γυναίκες, ως πολιτεία και ως κοινωνία.

Η βία κατά των γυναικών είναι ένα φαινόμενο άρρηκτα συνδε-

δεμένο με την ύπαρξη, αλλά και την διαιώνιση των ανισοτήτων μεταξύ των δύο φύλων και αποτελεί μορφή έκφρασης της σχέσης ισχύος μεταξύ των δύο φύλων. Αυτή η ανισότητα είναι που συνέβαλε στην κυριαρχία των ανδρών επί των γυναικών, οδηγώντας με αυτό τον τρόπο στην παρεμπόδιση της χειραφέτησής τους, δημιουργώντας, ταυτόχρονα, φαινόμενα κοινωνικού αποκλεισμού.

Η βία κατά των γυναικών, λοιπόν, είναι ένα διαχρονικό και όχι ένα πρωτόγνωρο φαινόμενο, όπως πολλοί θα ήθελαν να το παρουσιάσουν. Είναι ένα φαινόμενο, που έρχεται ως αποτέλεσμα μιας διαχρονικής, άρα και κληρονομικής συμπεριφοράς, που έχει ρίζες στο μακρινό παρελθόν, αλλά που τις τελευταίες δεκαετίες έγινε ευρύτερα γνωστό και πλέον αντιμετωπίζεται ως φαινόμενο κοινωνικής παθογένειας.

Θα είναι λάθος μας να μην παραδεχτούμε ότι έχει σημειωθεί πρόοδος στο συγκεκριμένο θέμα, καθώς όλο και περισσότερες γυναίκες το κοινοποιούν κι έχουν γίνει προσπάθειες αντιμετώπισής τους, με αποτέλεσμα τα κρούσματα να έχουν μειωθεί αισθητά. Έτσι οδηγηθήκαμε, ως κοινωνία, στη συνειδητοποίηση του γεγονότος κι εκ μέρους της διεθνούς κοινότητας και, παράλληλα, συνειδητοποιήσαμε ότι πρόκειται για ένα κοινωνικό φαινόμενο, το οποίο, αν δεν αντιμετωπιστεί άμεσα και με επιτυχία, δεν θα εξαλειφθεί, αντιθέτως θα λάβει ανεξέλεγκτες διαστάσεις. Ο ν.3500/2006 για την αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας, καθώς και ο ν.3064/2002, που αναφέρεται στο «human trafficking» είναι ένα πρώτο, αλλά μεγάλο βήμα για τη χώρα μας.

Οι ελλείψεις δεν είναι μόνο νομοθετικές και δεν κάνουν μόνο αυτές την ειδοποιό διαφορά. Η έλλειψη ενημέρωσης, ο φόβος, η έλλειψη πολιτικών πρόληψης, ο εκφοβισμός σε συνάρτηση με τις απειλές, η λάθος λειτουργία των Μ.Μ.Ε., που προωθούν, έμμεσα και άμεσα, τη βία σε όλες τις εκδοχές της και την κάνουν υποσυνείδητα κομμάτι της καθημερινότητάς μας, η έλλειψη ειδικών, στους οποίους θα μπορούν να απευθύνονται οι ενδιαφερόμενες-θύματα, η ανεπάρκεια υποστηρικτικών και προστατευτικών δομών, η ελλιπής εκπαίδευση, η μικρή συμμετοχή των γυναικών στην αγορά εργασίας, η εκμετάλλευσή τους από το οικογενειακό κι εργασιακό περιβάλλον, η ανεργία που πλήττει περισσότερο τις γυναίκες, οι άνισες επαγγελματικές ευκαιρίες εύρεσης εργασίας και εξέλιξης σε αυτήν, οι πολλαπλοί ρόλοι που εδώ και αιώνες καλείται καθημερινά να παίζει η γυναίκα, η ανεπαρκής συμμετοχή της στα κέντρα λήψης αποφάσεων, η μη αναγνώριση του ρόλου της και της προσφοράς της, αλλά και η μη ολοκληρωμένη έρευνα και συγκέντρωση στοιχείων για την τεκμηρίωση της πραγματικότητας έχουν σαν αποτέλεσμα το φαινόμενο αυτό να υποθάλπεται και να επιδεινώνεται με την πάροδο του χρόνου.

Πρέπει να προσπεράσουμε το γεγονός ότι οι οικονομικές και κοινωνικές συνθήκες, μέσα σε μία ταξική κοινωνία, καθιστούν τη γυναίκα πολίτη δεύτερης κατηγορίας, φτηνό και ευέλικτο εργατικό δυναμικό, δέσμια σε προσωπικές και οικογενειακές σχέσεις, οι οποίες είναι παθογόνες για την ίδια και για τα παιδιά της και, ενώ εξασφαλίζονται οι όροι της κοινωνικής και οικονομικής ανεξαρτησίας, επικεντρωνόμαστε στη φυλετική διάσταση, λέγοντας τη μισή αλήθεια, με στόχο την απόκρυψη της ευθύνης του συστήματος. Η κουλτούρα της κυρίαρχης τάξης καλλιεργεί τη λογική της ανοχής για το κοινωνικό αυτό πρόβλημα, μέσα από όλους τους ιδεολογικούς της μηχανισμούς, μέσα από τα Μ.Μ.Ε., έντυπα και ηλεκτρονικά, μέσα από τους θεσμούς, την εκκλησία κ.λ.π..

Η βασική λύση είναι οι γυναίκες να στηριχθούν στη δύναμή τους, να οργανωθούν και να παλέψουν μέσα από το λαϊκό κίνημα για να διεκδικήσουν τα δικαιώματά τους. Έτσι, μόνο, θα συνειδητοποιήσουν ότι οι φυλετικές διακρίσεις σε βάρος τους θα οξύνονται, όσο οι ταξικές διαφορές θα διευρύνονται. Όσο θα υπάρχει ο καπιταλισμός, θα βρίσκει έδαφος η εργασιακή και η σεξουαλική εκμετάλλευσή τους, αλλά και η κάθε είδους βία εναντίον τους. Αυτή η πολυποίκιλη καταπίεση και εκμετάλλευσή τους είναι διαχρονικά χρήσιμη.

Η σημερινή Κυβέρνηση θεωρεί τη βία κατά των γυναικών ως ένα σημαντικό θέμα, καθώς συνιστά κατάφωρη παραβίαση θεμελιωδών δικαιωμάτων και βασικών ατομικών ελευθεριών. Είναι η πρώτη φορά που η βία κατά των γυναικών διαχωρίζεται από το εθνικό σχέδιο δράσης για την ισότητα, αναδεικνύοντας την έμφαση που αποδίδει η Ελληνική Κυβέρνηση στην αντιμετώπιση αυτού του φαινομένου.

Η καταπολέμηση της έμφυλης βίας αποτελεί τελικά μία δημόσια πρόκληση, που πρέπει να αντιμετωπιστεί δυναμικά, ως ένα κοινωνικό πρόβλημα που οφείλουμε να εκριζώσουμε οριστικά. Η μάχη θα είναι διαρκής και η βούλησή μας να τη δώσουμε αστείρευτη.

ΚΥΒΕΡΝΗΤΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΣΕ ΟΚΤΩ ΕΠΙΠΕΔΑ

Νομοθεσία
Δομές
Υπηρεσίες
Πρόληψη και ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης
Κατάρτιση
Τεκμηρίωση και έρευνα
Κοινωνία των πολιτών και συνεργασία με τις μη κυβερνητικές οργανώσεις (Μ.Κ.Ο.)
Θεσμικό πλαίσιο συνεργασιών

ΠΑΡΕΜΒΑΣΕΙΣ

ΚΟΙΝΩΝΙΑ

Είναι υποχρέωση της κοινωνίας η ενημέρωση του συνόλου αυτής για τις μορφές βίας και για τον τρόπο που αυτή ασκείται. Η ενημέρωση μπορεί να γίνει με ποικίλους τρόπους:

Τα ΜΜΕ, μέσω κατάλληλων εκπομπών, θα μπορούν να παρουσιάζουν τις μορφές βίας, θα ενημερώνουν τους πολίτες και θα τους ευαισθητοποιούν. Οι διαφημίσεις και οι εκπομπές, που προβάλουν σκηνές βίας και υποσυνείδητα διαιωνίζουν το φαινόμενο, θα πρέπει να διακοπούν και να τους επιβληθούν ανάλογα πρόστιμα.

Θα πρέπει να οργανωθούν εκστρατείες ενημέρωσης, που θα απευθύνονται όχι μόνο στις γυναίκες, αλλά στο σύνολο της κοινωνίας.

Το διαδίκτυο, που είναι σημαντικό μέσο επικοινωνίας στις μέρες μας, θα πρέπει να συμβάλει στην αντιμετώπιση αυτού του φαινομένου. Θα μπορούσε να δημιουργηθεί ένας ιστότοπος, όπου οι κακοποιημένες γυναίκες θα μπορούν να καταγγείλουν το φαινόμενο, καθώς και ένα πεδίο άμεσης επικοινωνίας, όπου θα μπορούν να εκφράζονται, να ανταλλάσσουν απόψεις, να ενημερώνονται και να ζητούν άμεσες απαντήσεις από ειδικούς.

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ

Δημιουργία οικογενειακού δικαστηρίου με δικαστές, που θα ειδικεύονται σε αυτά τα θέματα.

Ταχύτερη εκδίκαση των υποθέσεων και ταχύτερη λήψη αποφάσεων.

Άμεση εφαρμογή περιοριστικών μέτρων.

Αποζημιώσεις ηθικές και υλικές.

Αναθεώρηση της ισχύουσας νομοθεσίας.

Συνεργασία δικαστών με ειδικά εκπαιδευμένο προσωπικό.

Διαμόρφωση ειδικών προγραμμάτων για τις γυναίκες θύματα και τα παιδιά τους, ώστε να μην νιώθουν παρείσακτες και να μπορούν να επανενταχθούν ομαλά στην κοινωνία.

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Πρέπει να ενταχθούν στο εκπαιδευτικό πρόγραμμα μαθήματα κοινωνικής εκπαίδευσης, να γίνονται σεμινάρια από ειδικούς για τα ανθρώπινα δικαιώματα, αλλά και για την ισότητα των φύλων, ώστε, τουλάχιστον, οι επόμενες γενιές να αποκτήσουν μία πιο υπεύθυνη στάση και συμπεριφορά απέναντι στους συνανθρώπους τους, αλλά και μέσα στην οικογένειά τους.

Οι εκπαιδευτικοί θα πρέπει να λάβουν και αυτοί με τη σειρά τους την απαραίτητη εκπαίδευση από ειδικούς επιστήμονες, οι οποίοι θα τους δώσουν τις κατευθυντήριες γραμμές για να δύνανται να αντιμετωπίσουν φαινόμενα και περιστατικά βίας.

Δημιουργία θέσης Σχολικού Ψυχολόγου.

Δημιουργία ειδικών σχολικών προγραμμάτων, ώστε να αντιμετωπίζονται ευκολότερα τα φαινόμενα βίας.

ΕΡΓΑΣΙΑ

Γνώση – ενημέρωση των εργασιακών δικαιωμάτων και σεβασμός αυτών.

Ίση πρόσβαση γυναικών και ανδρών στην απασχόληση.

Λήψη μέτρων ώστε να υπάρξει εξισορρόπηση της επαγγελματικής και της οικογενειακής ζωής.

Διατήρηση των μέτρων για την προστασία της εργαζόμενης μητέρας και προέκταση αυτών.

Λήψη αυστηρότερων μέτρων για παράνομες απολύσεις εγκύων.

Ενίσχυση της γυναικείας επιχειρηματικότητας και δημιουργία αντίστοιχων προγραμμάτων.

Δημιουργία προγραμμάτων εύρεσης εργασίας για γυναίκες.

Ανάπτυξη κατάλληλων μηχανισμών ελέγχου για την καταπάτηση των δικαιωμάτων των εργαζομένων.

Μέτρα αντιμετώπισης και πρόληψης της απροθυμίας των εργοδοτών να προσλάβουν γενικά γυναίκες και ειδικά εκείνες που βρίσκονται σε αναπαραγωγική ηλικία.

ΚΡΑΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ

α) Αστυνομία

Δημιουργία επιμορφωτικών σεμιναρίων για τους αστυνομικούς, ώστε να λάβουν την απαραίτητη εκπαίδευση, προκειμένου να αντιμετωπίζουν καλύτερα και ταχύτερα τα θύματα και να βρίσκουν τρόπους φυγής από την περαιτέρω θυματοποίησή τους.

Κατάρτιση ενός ενιαίου μητρώου, όπου θα γίνεται άμεση καταγραφή όλων των καταγγελιών.

β) Υποστηρικτικές δομές

Δημιουργία Συμβουλευτικών Κέντρων ανά περιφέρεια, στελεχωμένα με το κατάλληλο επιστημονικό προσωπικό.

Κατασκευή και λειτουργία ξενώνων για τη στέγαση των θυμάτων και των οικογενειών τους, με παράλληλη χορήγηση επαγγελματικού προσανατολισμού, παροχή νομικής και ιατρικής βοήθειας.

Οικονομική υποστήριξη των θυμάτων.

Δημιουργία 24ωρης τηλεφωνικής γραμμής εξυπηρέτησης καθ' όλη τη διάρκεια του έτους για άμεση συμβουλευτική υποστήριξη και παροχή νομικής βοήθειας από τους κατά τόπους Δικηγορικούς Συλλόγους.

Χρηματοδότηση για τη δημιουργία υποστηρικτικών δομών με κονδύλια από την Ευρωπαϊκή 'Ενωση και τα Προγράμματα ΕΣΠΑ.

γ) Υγεία

Δημιουργία προγραμμάτων για την εκπαίδευση του επιστημονικού, ιατρικού και νοσηλευτικού προσωπικού.

δ) Οργάνωση και συνεργασία μεταξύ φορέων

Συνεργασία μεταξύ συναρμόδιων Υπουργείων (Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη, Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, Υπουργείο Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων).

Δραστηριοποίηση του Εθνικού Παρατηρητηρίου που ιδρύθηκε το 2003 και παράλληλη συνεργασία με τα Παρατηρητήρια άλλων χωρών, ώστε να υπάρχει άμεση δραστηριοποίηση για τον περιορισμό και την καταπολέμηση του φαινομένου.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η βία κατά των γυναικών αποτελεί ένα καθημερινό φαινόμενο, που ταλανίζει γενιές γυναικών εδώ και πολλά χρόνια, ένα μυστικό τόσο φανερό, αλλά, ταυτόχρονα, και τόσο καλά κρυμμένο, ώστε να αποτελεί ένα από τα μελανότερα σημεία του πολιτισμού μας και της κοινωνίας μας. Η κακοποίηση, που υφίστανται οι γυναίκες σε οποιαδήποτε μορφή της, υποβιβάζει την ποιότητα του πολιτισμού μας κι εμείς καλούμαστε να έρθουμε αντιμέτωπες με την σκληρή πραγματικότητα. Η βία κατά των γυναικών είναι πάνω από όλα ζήτημα υπεράσπισης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ζήτημα δικαίου, ζήτημα πολιτισμού, κυρίως, όμως, ευθύνη όλων μας, αλλά και υποχρέωσή μας. Για αυτό τον λόγο πρέπει να παλέψουμε αδιαφορώντας για το κόστος και χρησιμοποιώντας κάθε δυνατό τρόπο και μέσο.

Η πολιτεία έχει κάνει βήματα προς αυτή την κατεύθυνση, αλλά δεν είναι αρκετά, ώστε να εξαλειφθεί το φαινόμενο. Θα πρέπει να προβληματιστούμε, να συνειδητοποιήσουμε τη σπουδαιότητα της κατάστασης και τις διαστάσεις του προβλήματος και να το εξετάσουμε από κάθε σκοπιά, ώστε να οδηγηθούμε στο επιθυμητό αποτέλεσμα. Οι στρατηγικές πρέπει να είναι παρεμβατικές και δραστικές, το ανθρώπινο δυναμικό πρέπει να αξιοποιείται κατάλληλα, προκειμένου να διαδραματίσει κυρίαρχο ρόλο στην καταπολέμηση του φαινομένου.

Εμείς, οι γυναίκες, πρέπει να μάθουμε να αλληλοϋποστηριζόμαστε, να τολμούμε, να μην σιωπούμε και να προτρέπουμε και τις υπόλοιπες γυναίκες να κάνουν το ίδιο. Σπάμε τη σιωπή μας! Αγωνιζόμαστε σωστά και ομαδικά για να βοηθήσουμε και τις γενιές γυναικών που ακολουθούν!

Είναι χρέος μας, αν όχι υποχρέωσή μας, να καταργήσουμε τις σχέσεις εξουσίας, οι οποίες δημιουργούν φόβο και αποκλεισμούς χωρίς διακρίσεις. Δεν πρέπει να δείχνουμε ανοχή σε οτιδήποτε μας βλάπτει, πρέπει να αλλάξουμε νοοτροπία και τρόπο σκέψης, πρέπει να αναλάβουμε ουσιαστικές δράσεις και να σταματήσουμε να είμαστε «πιόνια» σε ένα παιχνίδι σιωπής, που μας έχει επιβάλλει ο κοινωνικός και οικογενειακός μας περίγυρος. Πρέπει να αναλάβουμε τις ευθύνες μας ατομικά και συλλογικά και να δράσουμε αποτελεσματικά, πριν το φαινόμενο λάβει μεγαλύτερη έκταση.

Όσα μέτρα, όμως, και να λάβει η Πολιτεία, όποια θεσμικά πλαίσια ή υποδομές, και συμβουλευτικά κέντρα να δημιουργήσει θα είναι αναποτελεσματικά, εάν οι ίδιες οι γυναίκες, που θυματοποιούνται, δεν τολμήσουν, αν δεν αφυπνισθούν, ώστε να διεκδικούν, να καταγγέλλουν, να κοινολογούν το πρόβλημα, να αξιώνουν τον σεβασμό της ζωής τους, της σωματικής ακεραιότητάς τους, της αξιοπρέπειας και του σεβασμού των δικαιωμάτων τους, σε όποια σφαίρα και αν κινούνται στον δημόσιο ή ιδιωτικό τομέα, μέσα στην οικογένεια, στους χώρους εργασίας, στους χώρους ανάπτυξης και δραστηριότητας τους.

«Γυναίκες τολμήστε», σπάστε τη σιωπή σας! «Είμαστε εδώ και όλες μαζί μπορούμε».

Ε. ΜΕΣΑ ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑ ΠΡΟΤΥΠΑ

ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ: ΕΥΓΕΝΙΑ ΤΣΟΥΜΑΝΗ – ΣΠΕΝΤΖΑ

1. Η λειτουργία των στερεοτύπων

Τα στερεότυπα είναι προϋπάρχουσες, ταξινομημένες και υπεραπλουστευμένες απόψεις σχετικά με χαρακτηριστικά, που αποδίδονται σε ένα πρόσωπο ή μ΄Ια κατάσταση. Πρόκειται για αντιλήψεις, που εσωτερικεύονται αυθόρμητα ή ασυνείδητα από το άμεσο περιβάλλον και γίνονται δεκτές, δίχως να υπόκεινται σε λογική επεξεργασία. Γι' αυτό και οδηγούν σε στρεβλώσεις, γενικεύσεις και απαράλλακτες θεωρήσεις μιας ομάδας ατόμων, που, κατά κανόνα, εδράζονται σε ανακριβή και ατελή πληροφορία ή πληροφορία που συνάγεται από ένα χαρακτηριστικό στοιχείο σχετικό με ένα φυσικό, νοητικό ή άλλο γνώρισμα. Με βάση τις στερεότυπες αυτές αντιλήψεις για το φύλο, την εθνική καταγωγή, την αναπηρία και άλλα χαρακτηριστικά της ταυτότητας ενός ατόμου ερμηνεύονται και αξιολογούνται αβίαστα κοινωνικά φαινόμενα, στάσεις και συμπεριφορές, δίχως να αναζητούνται τα βαθύτερα αίτιά τους σε γεγονότα, κοινωνικές, οικονομικές ή πολιτισμικές συνθήκες.

2. Στερεότυπα σχετικά με το φύλο & τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης

Τα στερεότυπα σχετικά με το φύλο αποτελούν την πιο σοβαρή και ανθεκτική αιτία της ανισότητας σε όλους τους τομείς της ζωής, καθώς επηρεάζουν τις αντιλήψεις, τις στάσεις και τις συμπεριφορές ανδρών και γυναικών για την επαγγελματική και την προσωπική ζωή τους. Μάλιστα, όχι μόνο ενισχύουν την υπάρχουσα ανισότητα, εφόσον αναπαράγουν αντιλήψεις, αλλά και προωθούν ασύμμετρες «απεικονίσεις» των ανδρών και των γυναικών στην κοινωνία.

Τα Μ.Μ.Ε. διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση απόψεων και αντιλήψεων και άρα στην αναπαραγωγή των στερεοτύπων για το φύλο και την καλλιέργεια γυναικείων «προτύ-

πων». Τόσο στα έντυπα, όσο και στα ηλεκτρονικά Μ.Μ.Ε. οι γυναίκες, είτε υπο-εκπροσωπούνται (η συχνότητα εμφάνισης των γυναικών είναι μικρότερη από εκείνη των ανδρών), είτε τους αποδίδονται χαρακτηριστικά που δεν σχετίζονται με τον πραγματικό ρόλο και τη θέση τους στην κοινωνία. Έτσι οι γυναίκες παρουσιάζονται ή γίνονται αντιληπτές ως αδύναμες, ευάλωτες και εξαρτημένες, αφοσιωμένες στον ρόλο της μητέρας, της συζύγου ή της ερωμένης. Οι επαγγελματικά επιτυχημένες γυναίκες απεικονίζονται ως «καριερίστριες» με «ανδρικά» χαρακτηριστικά (δυναμικές, ανταγωνιστικές, πολλές φορές με κυνική θεώρηση των πραγμάτων). Η υπο-εκπροσώπηση και η στερεοτυπική απεικόνιση των γυναικών στα Μ.Μ.Ε. τις περιορίζουν σε ρόλο παθητικό και δευτερεύοντα. Εσκεμμένα ή μη, τα Μ.Μ.Ε. ευνοούν ένα μοντέλο κοινωνίας, που βασίζεται, κατά κύριο λόγο, στην ανισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών.

Οι σχετικές με το φύλο αναπαραστάσεις των Μ.Μ.Ε. έχουν προφανείς επιδράσεις στη διαμόρφωση της ταυτότητας των γυναικών ήδη από την παιδική ηλικία, στη ζωή τους και τις επιλογές καριέρας. Έτσι οι γυναίκες, ουσιαστικά, κατευθύνονται στα αποκαλούμενα «γυναικεία» επαγγέλματα, τα οποία προσφέρουν περιορισμένες ευκαιρίες καριέρας, ενώ οι άνδρες καθοδηγούνται στα πεδία της έρευνας και της επιστήμης, καθώς και σε τεχνικά επαγγέλματα, που παρέχουν καλύτερες επαγγελματικές ευκαιρίες. Εμπεδώνεται ένας σεξισμός, που με τρόπο υπερβάλλοντα και επαναλαμβανόμενο «κανονικοποιεί» την αντίληψη των γυναικών ως «αντικειμένων» και την προσβολή της ανθρώπινης αξιοπρέπειας χάριν της ψυχαγωγίας. Αυτό με τη σειρά του μπορεί να εμπεδώσει την ψυχική και σωματική βία εις βάρος τους. Η αντιμετώπιση του φαινομένου της βίας κατά των γυναικών σχετίζεται, επομένως, άμεσα με την καταπολέμηση των στερεοτύπων για το φύλο στα Μ.Μ.Ε..

2.1 Υπο-εκπροσώπηση των γυναικών στα Μ.Μ.Ε.

Σύμφωνα με το «Global Media Monitoring Project» (2005) του «Word Association for Christian Communication» - μιας σημαντικής διεθνούς Μη Κυβερνητικής Οργάνωσης για την προώθηση της κοινωνικής αλλαγής μέσω της επικοινωνίας -, η ανάλυση έντυπων και ραδιοτηλεοπτικών Μ.Μ.Ε. από 76 χώρες έδειξε ότι μόλις το 21% των προσώπων που εμφανίζονται στις ειδήσεις είναι γυναίκες. Στην επιχειρηματική και οικονομική ειδησεογραφία, το ποσοστό αυτό διαμορφώνεται στο 20%, ενώ στην πολιτική ειδησεογραφία περιορίζεται στο 14%. Οι δε απόψεις ειδικών στις ειδήσεις είναι γένους αρσενικού, καθώς το 86% των εκπροσώπων οργανισμών κάθε είδους που εμφανίζονται στις ειδήσεις και το 83% των ειδικών είναι άνδρες.

Ανάλογες είναι οι τάσεις, σύμφωνα με Έκθεση του Συμβουλίου, για την Εικόνα των γυναικών στα Μ.Μ.Ε. στη Γαλλία (2008). Οι γυναίκες αφορούν μόλις το 37% των θεμάτων που προβάλλονται στην τηλεόραση (63% για τους άνδρες), ενώ το 17% των φωτογραφιών στον εβδομαδιαίο τύπο μικτής αναγνωσιμότητας δείχνουν γυναίκες (έναντι 53% που δείχνουν άνδρες). Σε έρευνα του Γαλλικού Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης (CSA), οι γυναίκες στα Μ.Μ.Ε. χαρακτηρίζονται ως «αόρατες ή δευτερεύουσες υπάρξεις». Ο χρόνος των τοποθετήσεών τους σε εκπομπές είναι υποπολλαπλάσιος από εκείνο των ανδρών, ενώ η βαρύτητα που τους αποδίδεται είναι δευτερεύουσα. Αξιοποιούνται δε πολύ λιγότερο από τους άνδρες για να συνεισφέρουν σε συζητήσεις πολιτικού και οικονομικού περιεχομένου. Επίσης, μόνο το 37% των εμφανιζομένων στα ραδιοτηλεοπτικά Μ.Μ.Ε. είναι γυναίκες. Σε άλλη έρευνα καταγράφεται ότι, ενώ το 60% των φοιτητών των σχολών δημοσιογραφίας στη Γαλλία είναι γυναίκες, μόλις το 39% καταλήγει στην πρόσληψη και στην απορρόφηση από τα Μ.Μ.Ε..

Υπο-εκπροσώπηση των γυναικών παρατηρείται και σε χώρες με υψηλή συμμετοχή των γυναικών στην οικονομική και πολιτική ζωή. Παλαιότερη έρευνα δημοσίων τηλεοπτικών σταθμών στη Βόρεια Ευρώπη (1997-2001) έδειξε ότι μόλις το 32% των εμφανιζόμενων προσώπων είναι γυναίκες. Επίσης, οι γυναίκες απεικονίζονται, συνήθως, σε ρόλους σχετικά χαμηλού κοινωνικού κύρους: το 47% ως «απλών πολιτών» και το 37% των «θυμάτων» είναι γυναίκες, όταν η πλειονότητα των πολιτικών προσώπων (72%) και των ειδικών (80%) είναι άνδρες. Σημειώνεται ότι τα ευρήματα αυτά αφορούν χώρες, που έχουν επιδείξει σημαντική πρόοδο σε θέματα ισότητας.

Σε παγκόσμιο επίπεδο έχει σημειωθεί κάποια πρόοδος, καθώς η παρουσία των γυναικών σε ειδήσεις υψηλής προτεραιότητας διπλασιάστηκε κατά το διάστημα 1995 – 2005, τόσο στα θέματα πολιτικής (από 7% σε 14%), όσο και στα οικονομικά θέματα (από 10% σε 20%). Ωστόσο, όπως εκτιμά η Word Association for Christian Communication, θα απαιτηθούν 50 χρόνια έως ότου οι γυναίκες να αποτελέσουν κεντρικούς χαρακτήρες στις πολιτικές ειδήσεις και 30 χρόνια για να συμβεί αυτό στην οικονομική ειδησεογραφία.

2.2 Στερεοτυπικές απεικονίσεις των γυναικών στα Μ.Μ.Ε.

Τα Μέσα προβάλλουν, επίσης, εσφαλμένες και αναντίστοιχες με την πραγματικότητα απεικονίσεις των γυναικών.

Χαρακτηριστική ως προς αυτό είναι μελέτη του Πανεπιστημίου της Λιέγης (2009), σύμφωνα με την οποία οι γυναίκες εστιάζουν τα σχόλιά τους στη φυσική εμφάνιση ή τη φυσική τους κατάσταση, παρουσιάζονται ως συναισθηματικές και επικεντρωμένες στην οικογένεια, ενώ προβάλλονται σε παθητικές στάσεις παρουσιάζοντας το σώμα τους με τέτοιο τρόπο, ώστε να προκαλεί σεξουαλική επιθυμία. Αντιθέτως, οι άνδρες παρουσιάζονται ως ανταγωνιστικοί (διαφορετικά είναι χαμηλής ευφυΐας), λογικοί, με αίσθηση του χιούμορ, αρρενωποί και είθισται χωρικά να τοποθετούνται σε θέσεις υψηλότερες από αυτές των γυναικών.

Σε ό,τι αφορά τη βία κατά των γυναικών, η χρήση υποτονικής γλώσσας ή ευφημισμών συμβάλλει στη στρέβλωση της πραγματικότητας και την υποβάθμιση ενός φαινομένου, που συνιστά παραβίαση θεμελιωδών ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Σε μελέτη στη Γερμανία (1989), όπου έγινε γλωσσική ανάλυση των αναφορών του Τύπου σε περιστατικά βίας εις βάρος γυναικών, αναγνωρίστηκαν τρεις «τεχνικές», που τα Μέσα ανέπτυσσαν για την αντιμετώπιση αυτού του «άβολου» φαινομένου:

α) αγνόηση του δράστη με τη χρήση παθητικής φωνής («κακοποιημένες γυναίκες»),

β) ομαδοποίηση δράστη και θύματος, ώστε πλέον δεν επιτρέπει τη διαφοροποίησή τους («νεανική» βία αντί για «ενήλικη ανδρική» βία),

γ) υποβάθμιση και διαστρέβλωση, που φθάνει στο σημείο να καταλήγει κανείς στο αντίθετο συμπέρασμα με τη χρήση επικοινωνιακών τεχνικών.

Είναι σαφές ότι οι απεικονίσεις αυτές περιχαρακώνουν τα δύο φύλα στους παραδοσιακούς τους ρόλους και αποτελούν τροχοπέδη στην προώθηση της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών. Επομένως, η αντιμετώπιση των στερεοτύπων για το φύλο οφείλει να αποτελεί μέρος των ευρύτερων πολιτικών για την αντιμετώπιση των διακρίσεων λόγω φύλου και της προώθησης της ισότητας των φύλων.

3. Ευρωπαϊκές κατευθύνσεις για την αντιμετώπιση των στερεοτύπων για το φύλο στα Μ.Μ.Ε.

Ο ρόλος των Μ.Μ.Ε. στην προαγωγή της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, την αντιμετώπιση των διακρίσεων κάθε είδους και την προαγωγή της ισότητας των φύλων είναι αποφασιστικός. Επιπλέον, η εκπαίδευση και η επιμόρφωση είναι απαραίτητες για την αναγνώριση και την υπέρβαση των στερεοτύπων ήδη από την παιδική ηλικία. Στην κατεύθυνση αυτή έχει προταθεί, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ένα ευρύ φάσμα πολιτικών. Αυτό περιλαμβάνει:

την οργάνωση εκστρατειών ενημέρωσης,

την ενσωμάτωση στη σχετική με την ισότητα των φύλων νομοθεσία ρυθμίσεων, με στόχο την αντιμετώπιση των στερεοτύπων για το φύλο,

την ενίσχυση και την αποτελεσματική λειτουργία των ρυθμιστικών Αρχών για τα Μ.Μ.Ε. (ή των αυτορρυθμιστικών αρχών των ιδίων των Μ.Μ.Ε.), ώστε να συμβάλουν στην αντιμετώπιση των διακρίσεων με βάση το φύλο και την προαγωγή της ισότητας μεταξύ ανδρών και γυναικών,

την επεξεργασία, σε συνεργασία με δημόσιους και ιδιωτικούς οργανισμούς Μ.Μ.Ε., κωδίκων δεοντολογίας, που θα απαγορεύουν σεξιστικές πρακτικές και εικόνες και θα στοχεύουν στην

ισόρροπη παρουσία ανδρών και γυναικών στα Μ.Μ.Ε., αλλά και στην ενσωμάτωση της διάστασης του φύλου,

την εισαγωγή δεικτών ή άλλων ποσοτικών μέτρων, τουλάχιστον στα δημόσια ραδιοτηλεοπτικά μέσα, καθώς και τον ορισμό συγκεκριμένων ποσοτικών και ποιοτικών στόχων για τη συμμετοχή και την αναπαράσταση των γυναικών,

τη δημιουργία μηχανισμών παρακολούθησης και αξιολόγησης των αυτορρυθμιστικών οργάνων των Μ.Μ.Ε. σχετικά με την πρόληψη των στερεοτύπων για το φύλο,

τη σύσταση ενός ευρωπαϊκού συστήματος παρακολούθησης και ανταλλαγής καλών πρακτικών μεταξύ χωρών,

την έμφαση σε προγράμματα για παιδιά και έφηβους, που αμφισβητούν τις στερεοτυπικές εικόνες των δύο φύλων και των σεξιστικών στάσεων στην κοινωνία και

την ενίσχυση της διδασκαλίας στα σχολεία των τρόπων ερμηνείας του περιεχομένου των Μ.Μ.Ε. και αποκωδικοποίησης των στερεοτύπων για το φύλο.

Σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, τα κράτη - μέλη μπορούν να αναλάβουν θεσμικές πρωτοβουλίες για την αντιμετώπιση των στερεοτύπων για το φύλο στα Μ.Μ.Ε.. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονται η θεσμοθέτηση μέτρων για την ποινικοποίηση των στερεοτυπικών σχολίων, της ενθάρρυνσης της έμφυλης βίας και της προσβολής ατόμων ή ομάδων με βάση το φύλο, καθώς και η διευκόλυνση των εισαγγελικών αρχών να αναλαμβάνουν δράση σε περιπτώσεις σοβαρών σεξιστικών αναφορών. Επίσης, τα Κοινοβούλια των κρατών - μελών μπορούν να ενθαρρύνουν τα μέλη τους, ώστε να μη χρησιμοποιούν σεξιστική γλώσσα και να μην καταφεύγουν στη χρήση στερεοτύπων για το φύλο κατά την άσκηση των κοινοβουλευτικών τους καθηκόντων.

Σε πρόσφατο σχετικό της κείμενο (2010), η Κοινοβουλευτική Διάσκεψη του Συμβουλίου της Ευρώπης έχει απευθύνει έκκληση για την προώθηση της ορατότητας και της σημασίας των γυναικών στα Μ.Μ.Ε. στα κράτη - μέλη προτείνοντας:

τη συστηματική - ποσοτική και ποιοτική - ανάλυση της κατάστασης και του ρόλου των γυναικών στα Μ.Μ.Ε.,

τη δημιουργία καταλόγων με γυναίκες ειδικούς, στις οποίες μπορούν να απευθύνονται τα Μ.Μ.Ε. για διάφορα θέματα,

την καθιέρωση βραβείων και διαγωνισμών για την αναγνώριση εκείνων των μέσων, που προάγουν την ισόρροπη εκπροσώπηση και συμμετοχή ανδρών και γυναικών και

την ίδρυση «δεξαμενών σκέψης» («think – tanks») για την προώθηση της ισότητας των φύλων, οι οποίες θα θέτουν σχετικές προτάσεις υπόψη των αρμοδίων για τα Μ.Μ.Ε. ρυθμιστικών Αρχών.

Επίσης, έχει καταθέσει δέσμη προτάσεων προς τα Μ.Μ.Ε., τα οποία καλεί να αναλάβουν την εκπαίδευση των δημοσιογράφων τους, ώστε οι τελευταίοι να ενσωματώνουν τη διάσταση του φύλου στις ειδησεογραφικές αναφορές τους, να λάβουν υπόψη τη διάσταση αυτή κατά τη λειτουργία των δικών τους οργάνων δεοντολογίας, υιοθετώντας συστάσεις των κωδίκων καλής πρακτικής και να επιδιώξουν μία πιο ισορροπημένη εκπροσώπηση των γυναικών και μία μη στερεοτυπική προβολή ανδρών και γυναικών, συμβάλλοντας με αυτό τον τρόπο στην υπέρβαση των εμποδίων προς την ισότητα των φύλων.

4. Σχετικές δράσεις της Ελληνικής Πολιτείας

Η Γενική Γραμματεία Ισότητας των Φύλων του Υπουργείου Εσωτερικών προωθεί τα τελευταία χρόνια - έχοντας εξασφαλίσει και σχετικά κοινοτικά κονδύλια - δέσμη δράσεων για την άρση των υφιστάμενων κοινωνικών και πολιτισμικών αντιλήψεων αναφορικά με τους στερεοτυπικούς ρόλους γυναικών και ανδρών.

Στόχος των παρεμβάσεων είναι:

α) η παρουσίαση γυναικείων θεμάτων στα Μ.Μ.Ε., καθώς και θεμάτων που αφορούν την ισότητα ανδρών και γυναικών, κατά τρόπο που δεν αναπαράγει και δεν δημιουργεί διακρίσεις με βάση το φύλο, αλλά συμβάλλει στην πραγματοποίηση της ουσιαστικής ισότητας,

β) η διαμόρφωση θετικής κουλτούρας παρουσίασης των θεμάτων ισότητας και λήψης όλων των αναγκαίων μέτρων και ρυθμίσεων στα πεδία αρμοδιότητας των συνεργαζόμενων φορέων, προκειμένου να συμβάλουν στην προσπάθεια για την πραγματοποίηση της ουσιαστικής ισότητας των φύλων. Στο πλαίσιο αυτό αναπτύσσει συνεργασίες με δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς, που μπορούν να ασκήσουν επιρροή στον τρόπο με τον οποίο παρουσιάζονται και προβάλλονται τα θέματα ισότητας των φύλων από τα Μ.Μ.Ε., όπως:

το Συμβούλιο Ελέγχου Επικοινωνίας για την επανεξέταση του Ελληνικού Κώδικα Διαφήμισης και Επικοινωνίας (2007) και την ένταξη νέου παραρτήματος, που θα εξειδικεύει την παρουσίαση των διαφημίσεων με την οπτική του φύλου,

το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης, για το οποίο υπάρχει η δυνατότητα ενίσχυσης, μέσω του ΕΣΠΑ, της δράσης του για θέματα φύλου,

τον Σύνδεσμο Διαφημιζομένων Ελλάδος για την ανάπτυξη κοινών δράσεων (βραβείο διαφήμισης, ευαισθητοποίηση – ενημέρωση των μελών τους) με στόχο την προώθηση της ισότητας των φύλων και

την ΕΡΤ και την Ένωση Ιδιωτικών Σταθμών Εθνικής Εμβέλειας.

Επίσης, συνεργάζεται με τη Γενική Γραμματεία Τύπου για την εναρμόνιση με την Οδηγία 2007/65/ΕΚ, αναφορικά με την άσκηση τηλεοπτικών δραστηριοτήτων, με στόχο τη συμπερίληψη ειδικής διάταξης σχετικά με την ισότητα των φύλων.

Με πρωτοβουλία της Γενικής Γραμματείας Ισότητας απονέμεται από το «Ίδρυμα Προαγωγής Δημοσιογραφίας Αθανασίου Μπότση» το ετήσιο Βραβείο Ισότητας σε δημοσιογράφους, που συμβάλλουν στην ανάδειξη θεμάτων ισότητας μέσα από την προβολή τους στον Τύπο. Από το 2007 έχει, επίσης, θεσμοθετηθεί χρηματικό βραβείο με την επωνυμία «Γυναίκα και Ισότητα Ευκαιριών» για ταινία, η οποία πραγματεύεται με επιτυχή τρόπο ζητήματα ισότητας και ανάδειξης του ρόλου των γυναικών. Το βραβείο απονέμεται κάθε χρόνο στο πλαίσιο του Φεστιβάλ Κινηματογράφου Θεσσαλονίκης. Το 2009 θεσπίστηκε, εξάλλου, νέο βραβείο Ισότητας στο πλαίσιο της δράσης της Ταινιοθήκης της Ελλάδας.

Παράλληλα, η Γενική Γραμματεία Ισότητας έχει δεσμεύσει ήδη από το 2007 κονδύλια του ΕΣΠΑ για τη χρηματοδότηση γυναικείων οργανώσεων, προκειμένου να προβούν σε δράσεις, που αφορούν και παρεμβάσεις στα Μ.Μ.Ε.. Επιπρόσθετα, προβαίνει σε γραπτές καταγγελίες προς το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης και ενθαρρύνει τις γυναικείες οργανώσεις να κάνουν το ίδιο.

Στον τομέα του Πολιτισμού αναπτύσσει δράση για την παραγωγή και την πρόσληψη καλλιτεχνικών έργων, τα οποία προωθούν τα ζητήματα της ισότητας των δύο φύλων. Ιδιαίτερη σημασία έχουν και παρεμβατικά προγράμματα, που έχουν υλοποιηθεί στα σχολεία τα τελευταία χρόνια και τα οποία στοχεύουν στην αντιμετώπιση των στερεοτύπων.

5. Ο ρόλος του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης

Το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης (Ε.Σ.Ρ.) είναι ένας ελεγκτικός μηχανισμός, η δράση του οποίου εδράζεται στο άρθρο 15, παρ. 2 του Συντάγματος. Μεταξύ άλλων, το Ε.Σ.Ρ. καταρτίζει Κώδικες Δεοντολογίας Διαφημίσεων και Ψυχαγωγικών Προγραμμάτων, απευθύνει προς δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς οδηγίες, συστάσεις ή ερωτήματα σχετικά με την εφαρμογή των διατάξεων των οικείων νόμων και κανονιστικών πράξεων και ελέγχει γενικά την τήρηση των διατάξεων που διέπουν τη λειτουργία των δημόσιων και των ιδιωτικών ραδιοφωνικών και τηλεοπτικών επιχειρήσεων και επιβάλλει τις προβλεπόμενες διοικητικές κυρώσεις.

Το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης ενεργεί είτε αυτεπάγγελτα είτε κατόπιν καταγγελίας. Η διαδικασία εξέτασης ενός θέματος από το Ε.Σ.Ρ. περιλαμβάνει την καταγραφή των πραγματικών περιστατικών, τη σύνταξη νομικής εισήγησης και τη συζήτησή της στην Ολομέλεια του Ε.Σ.Ρ., την ακρόαση των υπευθύνων για την παράβαση, την έκδοση απόφασης - με ενδεχόμενη επιβολή κυρώσεων - και την κοινοποίησή της στους εμπλεκόμενους.

6. Απόψεις που κατατέθηκαν στη σχετική συνεδρίαση της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Ισότητας, Νεολαίας και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου για την αντιμετώπιση των στερεοτύπων για

το φύλο στα Μ.Μ.Ε.

Στη συνεδρίαση, που πραγματοποιήθηκε στις 16/12/2010, υποστηρίχθηκε ότι, σε αντίστιξη με τον κατασταλτικό έλεγχο που ασκεί το Εθνικό Συμβούλιο Ραδιοτηλεόρασης, ιδιαίτερα σημαντικός για τον περιορισμό της συστηματικής απαξίωσης του γυναικείου φύλου μέσα από την αναπαραγωγή ευτελιστικών, στρεβλών ή παρωχημένων προτύπων για το γυναικείο φύλο είναι ο προληπτικός έλεγχος εκ μέρους των ιδίων των τηλεοπτικών σταθμών, με την ουσιαστική ενεργοποίηση των Επιτροπών Δεοντολογίας, για την οποία απαιτούνται πρωτοβουλίες και παρεμβάσεις.

Συμφωνήθηκε ότι στην κατεύθυνση της συμμόρφωσης των ραδιοτηλεοπτικών μέσων μπορεί να συμβάλει η ενίσχυση της σχετικής νομοθεσίας, συμπεριλαμβανομένης της αυστηροποίησης των προβλεπόμενων κυρώσεων. Σχετικές εισηγήσεις έχουν συνταχθεί από νομικούς συμβούλους του Ε.Σ.Ρ., αξιοποιώντας το υπάρχον νομικό οπλοστάσιο που εκτείνεται από το Σύνταγμα και το ν. 1730/1987 έως τα Π.Δ. 77/2003, 100/2000 και 108/2010, καθώς και τους κανονισμούς του Ε.Σ.Ρ.. Οι διατάξεις αυτές επιβάλλουν τον σεβασμό της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, τη διασφάλιση της υψηλής ποιότητας των εκπομπών, την απαγόρευση διακρίσεων λόγω φύλου χρησιμοποιούν, είναι, ωστόσο, γενικές έννοιες, που επιδέχονται είτε διασταλτικής είτε συσταλτικής ερμηνείας.

Επίσης, προτάθηκε, στο πρότυπο βέλτιστων πρακτικών σε άλλα κράτη - μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η σύσταση επιτροπής με κύριες αρμοδιότητες την παρακολούθηση των γυναικείων προτύπων στα ραδιοτηλεοπτικά μέσα και την υποβολή προτάσεων στο νομοθετικό σώμα, την Κυβέρνηση, τις ανεξάρτητες αρχές και τους εκπροσώπους των μέσων και των εταιρειών παραγωγής τηλεοπτικού περιεχομένου. Σε αυτή την κατεύθυνση η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Ισότητας, Νεολαίας και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου μπορεί να διαδραματίσει σημαίνοντα ρόλο.

ΣΤ. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟ ΕΡΓΟ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ: ΟΥΡΑΝΙΑ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ – ΠΑΠΑΔΑΚΗ

Τέσσερα από τα πολύ βασικά θέματα που απασχόλησαν την Επιτροπή Ισότητας, Νεολαίας και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου ήταν:

α) το πολύ σοβαρό ζήτημα της παιδικής εργασίας,

β) η σύνδεση του ρόλου του διαδικτύου με τα παιδιά και τους εφήβους, καθώς και οι απειλές που πηγάζουν από αυτό,

γ) οι διατροφικές απειλές και τα δικαιώματα του παιδιού και

δ) το μεγάλο και πολύ ευαίσθητο θέμα του αυτισμού.

Μία συντεταγμένη και οργανωμένη κοινωνία, όπως η δική μας, θα όφειλε μέχρι στιγμής να είχε βρει λύσεις, αν όχι για την λύση των παραπάνω θεμάτων, αλλά για την ουσιώδη και αποτελεσματική αντιμετώπισή τους. Τα τέσσερα αυτά ζητήματα, το καθένα από μόνο του και από τη δική του σκοπιά, επηρεάζουν και καταφέρνουν τις περισσότερες φορές «να ταράζουν τα νερά» μιας υγιούς καθημερινότητας σε ένα σπίτι.

Ποιά είναι τα όρια που επιτρέπει η ευαισθησία των παιδικών και εφηβικών ψυχών στους γονείς να κάνουν χρήση της όποιας ανάγκης ή μη, προκειμένου να ζητήσουν από τα παιδιά τους να συμβάλλουν στο οικογενειακό εισόδημα μέσω της εργασίας;

Πώς πρέπει να προστατέψει η ελληνική οικογένεια τα παιδιά της από τους κινδύνους και τις απειλές που πηγάζουν από το διαδίκτυο και τις ευκολίες που παρέχει και προσφέρει στην καθημερινότητα μας;

Ποιά θα πρέπει να είναι η καθημερινή πολιτική που οφείλει να ακολουθούν οι γονείς, προκειμένου η διατροφή των παιδιών, ειδικά στις πιο ευαίσθητες ηλικίες, να είναι πιο ασφαλής και να μην έχει επικίνδυνα αποτελέσματα;

Τι να πει κανείς για εκείνους τους «ήρωες-γονείς» που παρακολουθούν καθημερινά το παιδί τους να πάσχει από έντονη ψυχική διαταραχή και να περιμένουν από την πολιτεία το αυτονόητο, που δεν είναι άλλο από το να είναι κοντά τους με εκπαιδευτικές προτάσεις, που αφορούν την ειδική αγωγή από την αρχή της διάγνωσης του αυτιστικού συνδρόμου, καθώς και με προνοιακές και νομοθετικές πρωτοβουλίες που θα βελτιώσουν την καθημερινή σκληρή πραγματικότητα που βιώνουν;

ΠΑΙΔΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

Εμείς οφείλουμε να λέμε «εργασία ανηλίκων με προϋποθέσεις» (ολιγόωρη βοήθεια σε εργασίες των γονιών τους θερινούς μήνες και μόνο), καθώς σε μία τόσο ευαίσθητη περίοδο της ζωής του ανθρώπου, όπως είναι η παιδική, το άτομο έχει ανάγκη από σωστές συναναστροφές, εποικοδομητική μάθηση και εκπαίδευση, αλλά και από πολύ παιχνίδι για την σωστή κοινωνικοποίηση του και όχι από εργασία.

Το φαινόμενο της παιδικής εργασίας - της εργασίας των ανηλίκων κάτω από 18 χρόνων - δεν είναι πρόσφατο. Συγκεκριμένα, το φαινόμενο της εργασίας των παιδιών στον δρόμο εμφανίστηκε, κυρίως, στα τέλη της δεκαετίας ‘80 και στις αρχές του ‘90. Σήμερα, όμως, αποτελεί ζήτημα πρώτης προτεραιότητας, μια και πολλές κοινωνίες ζουν ή στοχεύουν σε ευημερία πλούτου εις βάρος ανηλίκων, που, συνήθως, καταγράφονται όχι απλά σαν εργαζόμενοι, αλλά εργαζόμενοι σε χείριστες μορφές εργασίας.

Καθημερινά, δεκάδες παιδιά στους δρόμους των μεγάλων ελληνικών πόλεων βιώνουν την πιο σκληρή εκδοχή της παιδικότητας, εργαζόμενα πολλές ώρες, για να στηρίξουν υλικά μια αποδυναμωμένη και περιθωριοποιημένη ομάδα ενηλίκων, ενώ την ίδια στιγμή η κοινωνία διαιωνίζει το φαινόμενο αυτό δείχνοντας οίκτο και κανείς δεν διερωτάται ποιά ήταν αυτά τα παιδιά, από πού έρχονταν, σε ποιές συνθήκες ζούσαν, ποιες, ακριβώς, ήταν οι αιτίες που τα έβγαλαν στο δρόμο, αλλά και ποιοί τα έβγαλαν στον δρόμο.

Σήμερα, σε διεθνές επίπεδο, πάνω από 200 εκατομμύρια παιδιά βρίσκονται υπό καθεστώς δουλείας, ενώ κάθε 3 δευτερόλεπτα σε κάποιο σημείο του πλανήτη πεθαίνει ένα παιδί εξαιτίας της φτώχειας, δηλαδή *1.200 παιδιά ανά ώρα!!!* Τα στοιχεία αυτά προκύπτουν από την τελευταία ετήσια Έκθεση για την Ανθρώπινη Ανάπτυξη του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, τη στιγμή που τα χαμηλότερα ποσοστά της σχετικής παιδικής φτώχειας (κάτω του 5%) έχουν επιτευχθεί στις τέσσερις σκανδιναβικές χώρες (Δανία, Φινλανδία, Νορβηγία και Σουηδία) και η Ελλάδα βρίσκεται στη μέση περίπου της κατάταξης με 12,4%.

Η παιδική εργασία στην Ελλάδα είναι στο περιθώριο της έρευνας και η χώρα μας έχει το μοναδικό πλεονέκτημα να εμφανίζει, ακόμα και σήμερα, κενά στοιχείων σε πολλές επίσημες ευρωπαϊκές στατιστικές αναφορές.

Με την πολιτική που ακολουθείται, σήμερα, στον τρόπο συλλογής δεδομένων, η εθνική στατιστική υπηρεσία έδινε πριν δύο χρόνια πληθυσμό 8.000 παιδιών εργαζομένων ηλικίας 16 έως 18 ετών. Αυτό, όμως, δεν είναι το πραγματικό νούμερο για την Ελλάδα. Τα πραγματικά στοιχεία της ντροπής για τη χώρα μας δείχνουν ότι περίπου 100.000 ανήλικοι κάτω των 18 ετών εργάζονται, ενώ, μόλις, λιγότεροι από 30.000 εξ αυτών εργάζονται νομίμως.

Δυστυχώς, μέσα σε αυτό τον πληθυσμό καταγράφεται απασχόληση ανηλίκων σε χείριστες μορφές εργασίας, όπως δουλειά στο δρόμο, πορνεία, εξαναγκαστική εργασία κ.ά.. Την ίδια στιγμή, στη χώρα μας 460.000 παιδιά ηλικίας κάτω των 18 ετών ζουν σε συνθήκες φτώχειας, ενώ το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, χωρίς να συμπεριλαμβάνει τον πληθυσμό Ρομά και μεταναστών, υπολογίζει ότι γύρω στις 40.000 παιδιά ετησίως εγκαταλείπουν το σχολείο πριν την ολοκλήρωση της εννιάχρονης υποχρεωτικής εκπαίδευσης και οδηγούνται στην αγορά εργασίας.

<u>Τι συμβαίνει, όμως, με τη παιδική εργασία στη χώρα μας, σύμφωνα με τη UNICEF</u>

Η Ελλάδα κατατάσσεται στις χώρες, που εφαρμόζουν «ελλιπή και ανεπαρκή» μέτρα για την προστασία της μητρότητας και του παιδιού. Τη διατύπωση της UNICEF επαληθεύουν και τα δεδομένα της ελληνικής πραγματικότητας. Το πρόβλημα της προστασίας του παιδιού στη χώρα μας είναι πολυσήμαντο, ενώ τα δικαιώματα των ανήλικων εργαζομένων καταπατώνται και το μεγαλύτερο ποσοστό των νεαρών απασχολούμενων δεν απολαμ-

βάνει τα εργασιακά του δικαιώματα και πέφτει θύμα εκμετάλλευσης, κυρίως, σε θέματα ωραρίου, συνθηκών εργασίας και ασφάλισης.

Η ελληνική νομοθεσία για την εργασία ανηλίκων στηρίζεται στις αντίστοιχες διεθνείς συμβάσεις. Όμως, η νομική κατοχύρωση των ανήλικων εργαζομένων στην Ελλάδα δεν αρκεί για την αντιμετώπιση ενός φαινομένου, το οποίο τα τελευταία έτη έχει διευρυνθεί.

Σύμφωνα με επίσημα στοιχεία, εργάζεται το 0,6% των δεκατετράχρονων παιδιών και το 9,8% των νέων ηλικίας 15 έως 19 χρονών, χωρίς να συμπεριλαμβάνονται τα παιδιά που εργάζονται ως βοηθοί στις οικογενειακές επιχειρήσεις, τα παιδιά των γεωργών και των κτηνοτρόφων, τα τσιγγανόπουλα και χιλιάδες άλλοι νέοι που προέρχονται από ομάδες, οι οποίες βρίσκονται στο οικονομικό και κοινωνικό περιθώριο.

115 εκατομμύρια παιδιά ανά τον κόσμο δεν πηγαίνουν σχολείο.

Πάνω από το 53% των παιδιών εκτός πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι κορίτσια.

250 εκατομμύρια παιδιά εργάζονται και μάλιστα σε σκληρές εργασίες, με την πλειοψηφία αυτών να έχουν εγκαταλείψει την εκπαίδευση.

70% της παιδικής εργασίας, παγκοσμίως, βρίσκεται στον αγροτικό τομέα.

Πάνω από 132 εκατομμύρια αγόρια και κορίτσια κάτω των 15 ετών εργάζονται σε αγροκτήματα και φυτείες, χειριζόμενα μηχανήματα, σπέρνοντας και θερίζοντας, ψεκάζοντας ζιζανιοκτόνα και φροντίζοντας ζώα.

Στην Ελλάδα

Κάθε χρόνο, 8.000 μαθητές εγκαταλείπουν την εκπαίδευση για οικονομικούς λόγους.

1 στους 10 Έλληνες (περίπου 1 εκατ. άνθρωποι) δεν τελείωσε ούτε καν το δημοτικό.

2.800.000 Έλληνες, ηλικίας 16 ετών και άνω, δεν έχουν ολοκληρώσει τη βασική εκπαίδευση, την υποχρεωτική 9ετή εκπαίδευση και η κύρια (αν όχι η μοναδική) αιτία είναι η εργασία.

100.000 παιδιά στη χώρα μας εργάζονται (κάποιοι κάνουν λόγο για μάστιγα).

Το 10% των παιδιών απαντούν ότι ξεκίνησαν να εργάζονται από τα 10 με 12 χρόνια τους, το 34% από τα 12 με 14 χρόνια τους και το 56% από14 ετών και πάνω.

Το 48% εργάζονται σε συνεργεία - μηχανουργεία, το 18% σε άλλες χειρωνακτικές δουλειές, το 14% στην οικοδομή και αλλού.

Η συντριπτική πλειοψηφία των παιδιών μικρής ηλικίας, 12 έως 14 ετών, εργάζεται στην αγροτική παραγωγή και ακολουθεί το εμπόριο, η βιομηχανία, η οικοδομή και ο τουρισμός. Σύμφωνα με στοιχεία της στατιστικής αρχής, τα παιδιά, ως φτηνή και ανειδίκευτη εργατική δύναμη, πραγματοποιούν τις πιο σκληρές εργασίες με αρνητικές επιπτώσεις τόσο στη σωματική τους διάπλαση και στη διαμόρφωση της προσωπικότητάς τους, όσο και στην ψυχική τους υγεία.

Τα αίτια της παιδικής εργασίας μπορούν να αναζητηθούν στη φτώχεια, τις άνισες εκπαιδευτικές δυνατότητες κατά γεωγραφική περιοχή, το αρνητικό οικογενειακό περιβάλλον, καθώς και την προκατάληψη απέναντι σε συγκεκριμένες κοινωνικές ομάδες (πρόσφυγες και τσιγγάνοι), οι οποίοι, λόγω των πολιτικών ανακατατάξεων της τελευταίας εικοσαετίας, έχουν αυξηθεί στην Ελλάδα.

Περισσότερα από 22.000 παιδιά χάνουν κάθε μέρα τη ζωής τους από έλλειψη εμβολίων, ακάθαρτο νερό, έλλειψη τροφής ή κακή διατροφή, σύμφωνα με στοιχεία της Unicef, ενώ πάνω από 1 εκατ. παιδιά εκτιμάται ότι πέφτουν κάθε χρόνο θύματα εμπορίας ανθρώπων (για πορνεία, παιδική εργασία, αφαίρεση οργάνων) και 158 εκατ. παιδιά, ηλικίας 5 έως 14 ετών, εργάζονται υπό σκληρές και απάνθρωπες συνθήκες.

Αισιόδοξο στοιχείο αποτελεί η είδηση ότι εκατομμύρια περισσότερα παιδιά παρακολουθούν σήμερα σχολείο απ' ό,τι πριν από 10 χρόνια.

Στην Ελλάδα, σύμφωνα με το Κοινωνικό Πορτρέτο της Ελλάδας 2010 (Εθνικό Κέντρο Κοινωνικών Ερευνών), το 23,3% των παιδιών, ηλικίας έως 17 ετών, ζουν στη φτώχεια και στο περιθώριο της κοινωνίας, ενώ το ποσοστό βαίνει αυξανόμενο.

Ταυτόχρονα, το ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα αδυνατεί να παράσχει ισότιμη σχολική φοίτηση σε όλα τα παιδιά. Το 7% των μαθητών εγκαταλείπουν το σχολείο στο δημοτικό ή το γυμνάσιο. Ανάλογο ποσοστό εφήβων εγκαταλείπει το λύκειο, ανεβάζοντας στο 14,6% το ποσοστό των παιδιών που αδυνατούν να ολοκληρώσουν τη δωδεκαετή εκπαίδευση. Ειδικότερα, μεταξύ των φτωχών παιδιών, αναλφάβητα είναι το 71,2%.

Σε ό,τι αφορά την παιδική εργασία, όπως επισημαίνει ο Συνήγορος του Παιδιού, Γιώργος Μόσχος, περίπου 30.000 έφηβοι εργάζονται νόμιμα, αλλά ο πραγματικός αριθμός των ανηλίκων εργαζομένων είναι πενταπλάσιος. Άλυτο παραμένει το σοβαρότατο κοινωνικό πρόβλημα των 4.000 με 5.000 αλλοδαπών παιδιών που εισέρχονται ετησίως ασυνόδευτα και ανυπεράσπιστα στην Ελλάδα, εύκολα θύματα κάθε εγκληματικής δραστηριότητας.

Ο συνδυασμός των παραπάνω εντείνει την εμφάνιση φαινομένων κοινωνικής παθογένειας, μέσα στα οποία εντάσσεται και η εκμετάλλευση των παιδιών. Ωστόσο, η ελληνική κοινωνία οφείλει να αντιμετωπίσει τα προβλήματα που δημιουργούνται στους «νεαρούς» πολίτες της, όταν καταπατώνται τα δικαιώματά τους. Η παιδική εργασία συνιστά ένα σύγχρονο κοινωνικό πρόβλημα για τη χώρα μας, που πρέπει να αντιμετωπιστεί.

Η διεθνής εμπειρία δείχνει ότι η προώθηση της οικονομικής ανάπτυξης, ο σεβασμός των κοινωνικών προτύπων εργασίας, η διάδοση της εκπαίδευσης σε όλους και η βέλτιστη κατανόηση των αναγκών και δικαιωμάτων του παιδιού μπορεί να δρομολογήσει τη σημαντική μείωση της παιδικής εργασίας και την επαναφορά του «παιδικού προλεταριάτου» στο φυσικό τους χώρο, το σχολείο.

Επιπλέον, η διευρυμένη εφαρμογή των διεθνών προτύπων εργασίας της Διεθνής Οργάνωσης Εργασίας (ΔΟΕ) και η παράλληλη συστράτευση των κυβερνήσεων, της εκπαιδευτικής κοινότητας, των κοινωνικών εταίρων (εργοδοτικές οργανώσεις, επιχειρήσεις, συνδικάτα), καθώς και των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών μπορούν να αποτελέσουν μια αποτελεσματική απάντηση στο οικουμενικό αίτημα για την εξάλειψη της παιδικής εργασίας.

Ο νόμος, επιπλέον, οφείλει να γίνει πιο αυστηρός απέναντι σε όλους εκείνους, που έχουν ως μοναδικό σκοπό την εκμετάλλευση της παιδικής ψυχής, αλλά και του σώματος. Τα παιδιά, που εργάζονται σήμερα στο δρόμο, στερούνται των θεμελιωδών δικαιωμάτων τους, όπως ασφάλεια, εκπαίδευση και αξιοπρεπείς συνθήκες διαβίωσης. Στερούνται της παιδικότητάς τους και είναι εκτεθειμένα στον κόσμο των ενηλίκων, με αποτέλεσμα να ωριμάζουν πρόωρα και να κοινωνικοποιούνται ατελώς, ενώ το κοινωνικό και επαγγελματικό τους μέλλον διαγράφεται αβέβαιο και αδιέξοδο.

Όλοι μαζί μπορούμε να κλείσουμε την πόρτα στην εκμετάλλευση των παιδιών, να δώσουμε την απάντησή μας σε όσους ζουν εις βάρος τους, αλλά και να δείξουμε ότι πίσω από τα θετικά νούμερα σταδιακής μείωσης της παιδικής εργασίας και εκμετάλλευσης που θέλει να δείχνει το επίσημο κράτος, υπάρχουν άνθρωποι, υπάρχουν παιδιά που βιώνουν την πιο σκληρή καθημερινότητα στη χώρα μας.

ΑΠΕΙΛΕΣ ΠΟΥ ΠΗΓΑΖΟΥΝ ΑΠΟ ΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ

Εθισμός των εφήβων στο διαδίκτυο

Τα συμπτώματα του εθισμού στο ιντερνέτ, μερικά από τα οποία εμφανίζουν τα παιδιά αυτά, είναι ανοχή (συνεχή παραμονή στο διαδίκτυο που αυξάνεται καθημερινά), συμπτώματα συνδρόμου απόσυρσης (θλιμμένη συμπεριφορά, μειωμένη ανταπόκριση στα εξωτερικά ερεθίσματα, απώλεια ενδιαφέροντος), αδυναμία τήρησης προκαθορισμένου χρόνου παραμονής στο διαδίκτυο, έκπτωση της λειτουργικότητας τους, άγχος και αίσθηση αποδιοργάνωσης εκτός διαδικτύου. Αποτέλεσμα όλων των παραπάνω είναι η σχολική αποτυχία, οι διαταραχές ύπνου, η κατάθλιψη, η μειωμένη αυτοεκτίμηση, η διαταραχή των διαπροσωπικών σχέσεων με τους φίλους και την οικογένεια, η μοναξιά, η μειωμένη φυσική δραστηριότητα και η χαμηλή ποιότητα ζωής.

Η έρευνα, που πραγματοποιεί η Μονάδα Εφηβικής Υγείας της

Β' Παιδιατρικής Κλινικής του Πανεπιστήμιου Αθηνών, έδωσε σημαντικά στοιχεία όσον αφορά τον χρόνο που καταναλώνουν οι έφηβοι στο διαδίκτυο, καθώς και με τι ασχολούνται, όταν βρίσκονται εντός:

53.4% χρησιμοποιούσαν το διαδίκτυο για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο του ενός έτους.

26% ανέφεραν καθημερινή χρήση και 8% χρήση μεγαλύτερη των 20 ωρών εβδομαδιαίως.

Τα αγόρια χρησιμοποιούσαν το διαδίκτυο σημαντικά περισσότερο από τα κορίτσια.

Ποσοστά χρήσης διαδικτύου

55% χρησιμοποιούν το διαδίκτυο για παιχνίδια,

40% για τα e-mail,

37,5% για chat (χώροι συνάντησης),

10% για αγορές,

4% για ενημέρωση σε θέματα σεξουαλικής διαπαιδαγώγησης,

27% θέματα επιμόρφωσης και

26% για ενημέρωση – υπηρεσίες.

Το 1% των παιδιών εμφανίζουν συμπτώματα εξάρτησης από το διαδίκτυο. Το 18,2% (ένα στα πέντε 15χρονα παιδιά) παρουσίαζαν περιοδικά ή συχνά προβλήματα σχετικά με την κατάχρηση διαδικτύου (κατάσταση πριν το εθισμό). Τα ποσοστά της έρευνας είναι υψηλά και ανησυχητικά. Το φαινόμενο της εξάρτησης από το διαδίκτυο είναι συχνότερο στα αγόρια, σε μονογονεϊκές ή δυσλειτουργικές οικογένειες, σε παιδιά με καταθλιπτικό συναίσθημα ή υπερκινητικότητα. Η αύξηση της επίπτωσης του διαζυγίου, η μοναξιά, η απουσία επίβλεψης από τους γονείς συμβάλουν στην ανάπτυξη του φαινομένου.

Εδώ, πρέπει να λάβουμε υπόψη μας και τις ιδιαιτερότητες που έχει η εφηβεία. Όσο ο έφηβος μεγαλώνει, ο πειραματισμός, ο μιμητισμός η περιέργεια, η μη συνειδητοποίηση του κινδύνου και η φυσιολογική αντίδραση σε κάθε καταπίεση γίνονται βασικά χαρακτηριστικά του και τον καθιστούν ευάλωτο και ευαίσθητο σε εξαρτήσεις.

Τα online παιχνίδια είναι υπεύθυνα για τον εθισμό των εφήβων στο διαδίκτυο. Τα online παιχνίδια βίας του διαδικτύου, πέρα από την εξάρτηση που μπορούν να προκαλέσουν, εξοικειώνουν τα παιδιά με τη βία και άρουν τις αναστολές τους στο αποτρόπαιο αυτό φαινόμενο. Στα μάτια των παιδιών η άσκηση βίας μπορεί να φέρεται σαν μια συνηθισμένη πράξη, χωρίς να συνειδητοποιούν πολλές φορές τις επιπτώσεις που έχει η άσκησή της σε παιδιά και ενήλικες. Συχνά συμβαίνει τα παιδιά να δημιουργούν ομάδες στα πλαίσια των ηλεκτρονικών παιχνιδιών, αλλά μετέπειτα να εξελίσσονται μερικές φορές σε συμμορίες με εγκληματική δράση.

Παραβατικότητα στο διαδίκτυο

Ιδιαίτερο κίνδυνο διατρέχουν τα παιδιά στα chat rooms. Επικοινωνούν με άγνωστους, αποστέλλουν φωτογραφίες και αλλά προσωπικά στοιχεία, χωρίς να γνωρίζουν ότι υπάρχει πιθανότητα να πέσουν θύματα εκβιαστών ή παιδοφιλικών οργανώσεων.

Η νεανική παραβατικότητα στο διαδίκτυο είναι μεγάλη. Έφηβοι εκβιάζουν και εκβιάζονται, διοχετεύουν φωτογραφίες και video συμμαθητών τους με προσβλητικό και παράνομο περιεχόμενο, εντάσσονται σε ρατσιστικές και άλλες παράνομες οργανώσεις, μπαίνουν σε σελίδες ακατάλληλες, διαδικτυακά καζίνο και παράνομα στοιχήματα.

Δυστυχώς, τα παιδιά είναι απροστάτευτα από τους κινδύνους που προανέφερα.

Τα περισσότερα internet café βρίσκονται δίπλα στα σχολεία, χωρίς να υπάρχει κανένας περιορισμός στην ηλικία, την θεματολογία των ιστοσελίδων, αλλά και το χρόνο που παραμένουν τα παιδιά στα internet. Οι γονείς στη χώρα μας είναι κατά το πλείστον, δυστυχώς, ψηφιακά αναλφάβητοι.

Με ψυχραιμία πρέπει να συνειδητοποιήσουν δυο βασικά πράγματα. Πρώτον, ότι δεν πρέπει να «δαιμονοποιούμε» το διαδίκτυο, καθώς αποτελεί τμήμα της κουλτούρας των εφήβων και δεύτερον, καμία απαγόρευση της χρήσης διαδικτύου δεν μπορεί να φέρει αποτέλεσμα, μιας και ο έφηβος έχει πλέον εύκολη πρόσβαση στο διαδίκτυο.

Οι γονείς από μικρή ηλικία πρέπει να βάζουν όρια στα παιδιά, όχι μόνο στη χρήση του διαδικτύου, αλλά για πολλά θέματα. Τα όρια, όταν στηρίζονται σε λογική βάση, δεν καταπιέζουν τα παιδιά, αλλά τα κατευθύνουν με ασφάλεια. Ο σεβασμός της προσωπικότητας των παιδιών από μικρή ηλικία είναι σημαντικό για την εφαρμογή πειθαρχίας.

Ο υπολογιστής πρέπει να βγει από το παιδικό δωμάτιο, ώστε ο γονιός να έχει καλύτερο έλεγχο χρήσης. Η χρησιμοποίηση ειδικών φίλτρων για τις επιβλαβείς ιστοσελίδες είναι μέτρο που μπορεί να βοηθήσει. Καλό είναι οι γονείς να αφιερώνουν χρόνο στο διαδίκτυο μαζί με τα παιδιά τους, έχοντας πάντα ανοιχτό κανάλι επικοινωνίας με τα παιδιά. Ο ρόλος του σχολείου πρέπει να γίνει πρωταγωνιστικός στο θέμα αυτό. Η δημιουργία μαθήματος για ασφαλές διαδίκτυο σε μικρές ηλικίες πιστεύω ότι είναι πλέον επιτακτική ανάγκη. Η επιμόρφωση των εκπαιδευτικών πάνω σε θέματα διαδικτύου θα βοηθούσε την άσχημη υπάρχουσα κατάσταση, όπως άλλωστε αναδεικνύεται και από την έρευνά μας.

Τον κώδωνα του κινδύνου κρούει η Μονάδα Εφηβικής Υγείας του Νοσοκομείου Παίδων «Αγλαΐα Κυριακού» για την δραστική αλλαγή του τρόπου ζωής της πλειοψηφίας των Ελληνόπουλων.

Τα αποτελέσματα της έρευνας που διεξήγαγε το 2010 είναι άκρως ανησυχητικά και θέτουν, κυρίως, τους γονείς προ των ευθυνών τους, όσον αφορά την υγεία των παιδιών τους, ψυχολογική και σωματική.

Ο εθισμός στο διαδίκτυο, περισσότερο στα παιδιά της επαρχίας, δείχνει με τον πιο χαρακτηριστικό τρόπο σε πόσο μεγάλο βαθμό έχουν αλλάξει οι συνήθειες των νέων μας και φυσικά καταδεικνύει την έλλειψη ενημέρωσης από μικρή ηλικία, είτε από τους γονείς, είτε από το σχολείο.

Κατά την πανελλαδική μελέτη του Νοσοκομείου «Αγλαΐα Κυριακού» για τους νέους και το ίντερνετ, προέκυψαν τα εξής στοιχεία:

Το 2,4% των εφήβων 15 έως 16 ετών παρουσιάζουν διαδικτυακή εξάρτηση και το 19,1% οριακή χρήση, που δυνητικά στο μέλλον μπορεί να οδηγήσει σε συμπεριφορές εξάρτησης.

Το ποσοστό των εφήβων με εξάρτηση από το διαδίκτυο ήταν μεγαλύτερο στις επαρχιακές πόλεις, σε σύγκριση με την Αττική (3,4% έναντι 1,3%).

Δεν διαπιστώθηκε διαφοροποίηση που να σχετίζεται με το φύλο και τα δίκτυα κοινωνικής δικτύωσης, τα οποία αποτελούν, πλέον, τον πρώτο σε συχνότητα λόγο που οι εξαρτημένοι έφηβοι χρησιμοποιούν το διαδίκτυο, ενώ ακολουθούν τα online παιχνίδια.

Από το σύνολο των εφήβων, το 63,7% θα δημοσιοποιούσαν προσωπικά τους στοιχεία, ενώ το 18,5% θα συναντούσαν κάποιον διαδικτυακό φίλο στο φυσικό κόσμο.

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ – ΔΙΑΤΡΟΦΙΚΕΣ ΑΠΕΙΛΕΣ

Μεγάλη συζήτηση έγινε στην επιτροπή για τη σύνδεση των κανόνων υγιεινής των κυλικείων των σχολείων στη χώρα μας με τους διατροφικούς κανόνες, που οφείλουν να ακολουθούν έναντι των παιδιών μας.

Στα παιδιά της σχολικής ηλικίας, σημαντικός παράγοντας που επηρεάζει την ποιότητα της διατροφής τους είναι τα τρόφιμα που διατίθενται και στη συνέχεια αγοράζονται από τα κυλικεία των σχολείων.

Όσον αφορά τα είδη, τα οποία επιτρέπεται να πωλούνται στα σχολικά κυλικεία, υπάρχει συγκεκριμένο νομοθετικό πλαίσιο, το οποίο καθορίζει ρητά ποιά πρέπει να διατίθενται.

Κάποια τρόφιμα θεωρούνται, σύμφωνα με τον νόμο, τα πιο ενδεδειγμένα για την προστασία της υγείας των μαθητών. Η ύπαρξη άλλων προϊόντων μέσα στα κυλικεία αποτελεί παράβαση του σχετικού νόμου και αιτία για καταγγελία της σχετικής σύμβασης. Προκύπτουν, όμως, σημαντικά ερωτήματα σε σχέση με τη συνιστώμενη ποιότητα των τροφίμων. Καταρχήν, δεν διευκρινίζεται ποιά πρέπει να είναι η ποιότητα του ψωμιού και των αρτοσκευασμάτων, που αναφέρονται στην λίστα που επιβάλλει ο νόμος (π.χ λευκό, μαύρο ή πιτυρούχο). Επίσης, δεν γίνεται αναφορά στο συνολικό ποσοστό λιπαρών που επιτρέπεται να διατίθενται από το κυλικείο και δεν γίνεται αναφορά στην ποιότητα

των λιπαρών (π.χ προτίμηση ελαιολάδου για όλες τις χρήσεις).

Σίγουρα όλες οι τροφές μπορούν να καταναλωθούν κατά περίπτωση και με μέτρο, χωρίς να έχουν ιδιαίτερη επίπτωση στην υγεία ή στο βάρος. Όμως, η ύπαρξη στο σχολικό κυλικείο και η αποκλειστική διάθεση μη υγιεινών επιλογών ευνοεί την καθημερινή κατανάλωσή τους, με σαφώς βλαβερές συνέπειες για την υγεία των μαθητών.

Επειδή το κυλικείο είναι ένας χώρος πολύ σημαντικός για τη σχολική υγεία και μπορεί να λειτουργήσει ως φορέας προαγωγής της υγείας των μαθητών και των διδασκόντων, προωθώντας ένα υγιεινό μοντέλο διατροφής, χρειάζεται πολύ μεγάλη προσοχή στα προϊόντα, τα οποία διαθέτει προς πώληση. Ειδικότερα, δίδεται έμφαση στο γεγονός ότι το κυλικείο αποτελεί ένα μέρος του γενικότερου σχολικού περιβάλλοντος. Το περιβάλλον αυτό έχει αποτελέσει αντικείμενο έρευνας και παρέμβασης από ποικίλες επιστημονικές ομάδες, οι οποίες έχουν καταλήξει και έχουν περάσει σε σχετικούς εθνικούς και διεθνείς οργανισμούς την οδηγία πως, αν πραγματικά επιζητούμε τη βελτίωση της υγείας των μελών της σχολικής κοινότητας, απαιτείται να αλλάξουμε συνολικά το σχολικό περιβάλλον.

Το κυλικείο, ως μέρος του περιβάλλοντος αυτού, θεωρείται χώρος που θα συντελέσει στην επίτευξη της προαναφερόμενης αλλαγής και όχι μία ευκαιρία της σχολικής επιτροπής να αυξήσει τα έσοδά της, ούτε μία ευκαιρία για κάποιον ιδιώτη να ιδρύσει μία κερδοφόρα επιχείρηση.

Εξάλλου, πλην της ενοικίασης του χώρου σε κάποιον ιδιώτη, το σχολείο έχει και άλλες επιλογές λειτουργίας του κυλικείου, όπως να δουλέψουν σε εθελοντική βάση οι γονείς των μαθητών ή να το αναλάβουν οι ίδιοι οι μαθητές μέσω των συμβουλίων τους, γεγονός που θα βοηθούσε πολύ και στην επίτευξη του στόχου του σχολείου, που αφορά την σωστή κοινωνικοποίηση των μαθητών και την ανάθεση ευθυνών που θα τους βοηθήσει στο μέλλον να λειτουργούν ως υπεύθυνοι πολίτες.

Ένα εργαλείο, για να επιτευχθούν οι επιδιωκόμενοι στόχοι και το σχολικό κυλικείο να αποτελέσει υγιή πυρήνα έλξης για τους μαθητές και τις μαθήτριες, πολύ περισσότερο τώρα που οι υποδομές μαγειρείων και χώρων εστίασης είναι μηδαμινές στα ολοήμερα σχολεία μας, είναι η ανάληψη από τη σχολική μονάδα ενός Προγράμματος Αγωγής Υγείας.

Ο γενικός σκοπός είναι η απόκτηση ικανότητας για τους μαθητές και μαθήτριες να προτείνουν για τον εαυτό τους ένα ιδανικό διαιτολόγιο για υγιεινή διατροφή, η οποία να είναι πλήρης σε όλα τα βασικά θρεπτικά συστατικά και, επομένως, να επιλέγουν ή να αντιστέκονται στην προσφορά μη υγιεινών τροφών.

Υπάρχουν κάποια αποτελέσματα της κακής διατροφής εκ μέρους των παιδιών μας και αυτά είναι τα εξής:

ΠΑΙΔΙΚΗ ΠΑΧΥΣΑΡΚΙΑ

Το μεγάλο μέγεθος του βρέφους κατά τη γέννηση, η απουσία θηλασμού, το κάπνισμα της μητέρας κατά την εγκυμοσύνη και το αυξημένο βάρος της αποτελούν σημαντικούς παράγοντες κινδύνου για την παιδική παχυσαρκία, σύμφωνα με μελέτη του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου.

Επιπλέον, σε μελέτη της Ελληνικής Ιατρικής Εταιρείας Παχυσαρκίας διαπιστώθηκε ότι περίπου το 25% των αγοριών στην παιδική και εφηβική ηλικία, το 20% των κοριτσιών στην παιδική ηλικία και το 15% των εφήβων κοριτσιών είχαν κοιλιακή παχυσαρκία και, κατά συνέπεια, αυξημένο καρδιομεταβολικό κίνδυνο στην μετέπειτα ζωή τους. Το συμπέρασμα που προκύπτει για τα νεαρά παιδιά και τους εφήβους είναι ότι η περίμετρος μέσης τους πρέπει να είναι μικρότερη από το μισό του ύψους τους.

Η διαφαινόμενη σχέση παχυσαρκίας, κατάθλιψης και ψυχιατρικών νοσημάτων σε παιδιά, αλλά κυρίως σε εφήβους, αποτελεί ένα σοβαρό θέμα, καθώς είναι γνωστό ότι ψυχιατρικοί ασθενείς σε φαρμακευτική θεραπεία εμφανίζουν συχνά μεγάλη αύξηση βάρους.

Σε μια πρωτοποριακή παρεμβατική μελέτη σε 365 τέτοιους ασθενείς, που διεξήχθη από το Τμήμα Διατροφής και Διαιτολογίας των ΤΕΙ Θεσσαλονίκης κατέστη δυνατή σημαντική απώλεια βάρους, της τάξης των 10 κιλών, μετά τη χορήγηση εξατομικευμένης δίαιτας μεσογειακού τύπου, διάρκειας 6 μηνών. Η απώλεια βάρους συνοδεύτηκε από μεγάλη βελτίωση δυσλιπιδαιμίας.

Σε άλλες σχετικές μελέτες αποδεικνύεται η λειτουργική χρησιμότητα αερόβιας άσκησης σε παχύσαρκους ασθενείς με κατάθλιψη και τονίζεται ο ρόλος των ιχθυελαίων σε συνδυασμό με την ολιγοθερμιδική δίαιτα στη βελτίωση της διάθεσης των ασθενών αυτών.

ΝΕΥΡΙΚΗ ΑΝΟΡΕΞΙΑ

Ανώφελη και επικίνδυνη είναι η αναζήτηση διαιτολόγου για ένα παιδί που έχει διατροφικές διαταραχές. Το πρόβλημα έχει ψυχολογική προέλευση και απαιτεί συστηματική θεραπεία.

Αρκετοί γονείς παρασύρονται από την εμμονή των παιδιών για μείωση του βάρους, έλεγχο των θερμίδων και καθημερινό ζύγισμα. Οι διατροφικές διαταραχές, ωστόσο, είναι μία σοβαρή απειλή, η οποία πρέπει να εντοπίζεται άμεσα από ειδικό θεραπευτή.

Οι περισσότεροι δεν αντιλαμβάνονται την επιρροή, που ασκεί η διαταραχή στο παιδί, ενώ πολλές φορές αναπτύσσονται και ακραίες συμπεριφορές και ενοχοποιούνται οι γονείς. Η κατάσταση αυτή, ωστόσο, προκαλείται από τη νευρική βουλιμία ή τη νευρική ανορεξία, οι οποίες υποβόσκουν.

Οι ειδικοί επιστήμονες τονίζουν ότι οι διατροφικές διαταραχές έχουν πάρει ανησυχητικές διαστάσεις τα τελευταία χρόνια, προσβάλλοντας, κυρίως, εφήβους. Η σοβαρότερη μορφή τους είναι η νευρική ανορεξία, η οποία είναι και η ψυχική νόσος με το μεγαλύτερο ποσοστό θνησιμότητας (20%). Οι επιδημιολογικές μελέτες -σημειώνει- δείχνουν ότι το 1% του ελληνικού πληθυσμού νοσεί από νευρική ανορεξία, το 5% από νευρική βουλιμία.

Το συνολικό ποσοστό των πασχόντων φτάνει στο 13%, καθώς εκτιμάται ότι το 7% του πληθυσμού φέρει μερικώς κάποια χαρακτηριστικά συμπτώματα και από τις δύο νόσους. Η ενημέρωση σχετικά με το πρόβλημα είναι ελλιπής στην Ελλάδα, με αποτέλεσμα να έχουν εδραιωθεί λάθος αντιλήψεις και μύθοι γύρω από το θέμα.

Η νευρική ανορεξία ξεκινάει, συνήθως, στην εφηβεία, με μία δίαιτα που βγαίνει εκτός ελέγχου. Τα άτομα αυτά έχουν συγκεκριμένα στοιχεία προσωπικότητας, είναι, δηλαδή, τελειομανή, ευσυνείδητα, συνεπή, θέλουν να ευχαριστούν τους άλλους, να έχουν υψηλές επιδόσεις. Έχουν χαμηλή αυτοεκτίμηση, δεν επιθυμούν να ρισκάρουν, εκτιμούν την αγνότητα, τον ασκητισμό, αποφεύγουν να κάνουν καινούργια πράγματα και έχουν υψηλή πιθανότητα να εκδηλώσουν ιδεοψυχαναγκαστική διαταραχή και κατάθλιψη.

ΤΗΛΕΟΡΑΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΤΡΟΦΗ

Η τηλεόραση αντικαθιστά το παιχνίδι και τη συναναστροφή, με αρνητικές συνέπειες για τους μικρούς τηλεθεατές. Μάλιστα, ένα πρόσθετο «βάσανο» για τους γονείς στη σχέση των παιδιών τους με την τηλεόραση είναι τα προϊόντα που διαφημίζονται και που αποτελούν «παιδικούς πειρασμούς». Δεν πρόκειται μόνο για παιχνίδια, αλλά και για δεκάδες σνακ ή άλλες «λιχουδιές», που ευθύνονται για την παιδική παχυσαρκία. Τέτοια προϊόντα, εξάλλου, συνηθίζεται να συνοδεύουν τις ώρες που παρακολουθεί κανείς τηλεόραση, είτε μεγάλος είτε παιδί. Σύμφωνα με την Ελληνική Εταιρεία Παχυσαρκίας, η τηλεόραση και άλλα «συστατικά» του σύγχρονου τρόπου ζωής προσθέτουν στο σώμα των παιδιών και των ενηλίκων ως και 800 γραμμάρια λίπους ετησίως. Οι επιστήμονες παρατηρούν όλο και περισσότερα παιδιά με κοιλιακό λίπος, το οποίο επιβαρύνει την ποιότητα ζωής και μειώνει το προσδόκιμο ζωής. Η κοιλιακή παχυσαρκία σχετίζεται με αυξημένο κίνδυνο καρδιαγγειακών νοσημάτων, ενώ αυξάνει και τον κίνδυνο για εμφάνιση διαβήτη τύπου ΙΙ.

ΖΑΧΑΡΗ – ΑΛΑΤΙ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΑ

Μία έρευνα, που δημοσιεύθηκε το 2008 στο Pediatrics, αναφέρει ότι σήμερα τα παιδιά λαμβάνουν το 10 με 15% της ημερήσιας ενεργειακής τους πρόσληψης από ροφήματα που περιέχουν ζάχαρη (όπως αναψυκτικά, ενεργειακά ροφήματα και φρουτοποτά, καθώς και φρουτοχυμούς). Τα τελευταία 10 χρόνια, η μέση ημερήσια θερμιδική κατανάλωση από αυτά τα ροφήματα αυξήθηκε από 242 θερμίδες σε 270 θερμίδες και συνεχίζει να αυξάνεται.

Τα περισσότερα από αυτά τα ποτά μας δίνουν άδειες θερμίδες, δηλαδή μας δίνουν θερμίδες χωρίς να μας προσφέρουν άλλα πολύτιμα θρεπτικά συστατικά. Επιπλέον, τα ροφήματα αυτά, εκτός της μεγάλης τους θερμιδικής πυκνότητας, δεν υποκινούν τους ίδιους μηχανισμούς που επιφέρουν τον κορεσμό, όπως η στερεά τροφή. Με λίγα λόγια, τα παιδιά παίρνουν άδειες θερμίδες, οι οποίες οδηγούν σε αύξηση βάρους. Τα ίδια προβλήματα προκαλούν και οι τροφές που είναι πλούσιες στο «ναρκωτικό» της εποχής που είναι το αλάτι.

ΔΙΑΓΝΩΣΗ ΚΑΙ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΟΥ ΑΥΤΙΣΜΟΥ

Ο αυτισμός είναι μία ισόβια αναπτυξιακή διαταραχή, μία αναπηρία, που εμποδίζει τα άτομα να κατανοούν σωστά όσα βλέπουν, ακούν και γενικά αισθάνονται. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα να αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα στις κοινωνικές σχέσεις, την επικοινωνία και τη συμπεριφορά τους.

Τα αυτιστικά άτομα πρέπει να μάθουν, με πολύ μεγάλο κόπο, φυσιολογικά πρότυπα λόγου και επικοινωνίας και σωστούς τρόπους να συνδέονται με ανθρώπους, αντικείμενα και γεγονότα. Οι μέθοδοι εκπαίδευσης που χρησιμοποιούνται είναι περίπου όμοιοι με αυτούς, που επιστρατεύονται για άτομα, που έχουν υποστεί κάποιο εγκεφαλικό επεισόδιο.

Ο αυτισμός είναι μια από τις πιο δυσνόητες και αινιγματικές καταστάσεις. Μέχρι σήμερα, δεν έχει βρεθεί θεραπεία για τον αυτισμό.

Τι προκαλεί τον αυτισμό;

Ο αυτισμός είναι μία νόσος, που επηρεάζει τον τρόπο που ο εγκέφαλος χρησιμοποιεί τις πληροφορίες. Η αιτία εξακολουθεί να παραμένει άγνωστη. Κάποιες έρευνες υποδεικνύουν ένα νευροβιολογικό πρόβλημα, που επηρεάζει εκείνα τα τμήματα του εγκεφάλου, τα οποία επεξεργάζονται την ομιλία και τις πληροφορίες, που δίνουν οι αισθήσεις. Ίσως υπάρχει μια δυσαναλογία κάποιων συγκεκριμένων νευροχημικών ουσιών στον εγκέφαλο. Γενετικοί παράγοντες μπορεί μερικές φορές να εμπλέκονται. Τελικά, ο αυτισμός είναι απόρροια ενός συνδυασμού διαφόρων αιτιών περιβαλλοντικών και γενετικών.

Δεν είναι υπαίτιοι οι γονείς που το παιδί τους έχει αυτισμό.

Ποιό είναι το πιο κοινό πρόβλημα στον αυτισμό;

Τα άτομα με αυτισμό έχουν εξαιρετική δυσκολία στην επικοινωνία με άλλους ανθρώπους.

Πόσο συχνός είναι ο αυτισμός;

Ο αυτισμός είναι μία από τις μείζονες αναπτυξιακές διαταραχές. Παρουσιάζεται σε ένα με δύο παιδιά σε κάθε χίλια που γεννιούνται.

Σύμφωνα με παλαιότερες επιδημιολογικές έρευνες, περίπου 4 έως 5 άτομα σε κάθε 10.000 έχουν κλασικό (ή τυπικό) αυτισμό και περίπου 20 άτομα σε κάθε 10.000 παρουσιάζουν αυτιστικές συμπεριφορές.

Σύμφωνα με τις τελευταίες επιδημιολογικές έρευνες, στην Ευρώπη, τα ποσοστά των ατόμων που εμφανίζουν αναπτυξιακές διαταραχές του φάσματος του αυτισμού ανέρχονται σε 60 με 80 σε κάθε 10.000. Με βάση αυτά τα δεδομένα, υπολογίζεται πως στην Ελλάδα πρέπει να υπάρχουν τουλάχιστον 80.000 με κλασικό αυτισμό και αυτιστικού τύπου διαταραχές ανάπτυξης.

Πώς επηρεάζει ο αυτισμός την συμπεριφορά;

Εκτός από τα σοβαρά προβλήματα στην ομιλία και τις κοινωνικές σχέσεις, τα άτομα με αυτισμό απολαμβάνουν συχνά τις ίδιες ψυχαγωγικές δραστηριότητες με τα άτομα, που δεν πάσχουν από κάποια αναπηρία. Συχνά, τους αρέσει η μουσική, το κολύμπι, η πεζοπορία, το τραγούδι, η ιππασία και άλλες δραστηριότητες.

Συχνά τα άτομα με αυτισμό μπορεί να έχουν ένα συγκεκριμένο ενδιαφέρον σε κάποια δραστηριότητα, στην οποία να έχουν γίνει «ειδικοί». Θέματα για συγκεκριμένα ενδιαφέροντα μπορεί να είναι το δελτίο καιρού, οι διαδρομές λεωφορείων, η γεωγραφία, οι μάρκες αυτοκίνητων, οι αθλητικές ειδήσεις κ.λπ.. Για άλλα άτομα, τα συγκεκριμένα ενδιαφέροντα μπορεί να είναι πράγματα που ερεθίζουν τις αισθήσεις τους, όπως το να βλέπουν το νερό να τρέχει και να χάνεται στην αποχέτευση, να ξεφυλλίζουν τις σελίδες ενός βιβλίου, να κουνούν ένα κομμάτι σύρμα, να τρίβουν τα χέρια τους σε συγκεκριμένα υφάσματα, ενώ συχνά αναπτύσσουν πολύ μεγαλύτερες ικανότητες σε κάποιους άλλους τομείς, όπως, για παράδειγμα, στη μνήμη.

Είναι σημαντικό να διαχωρίσουμε τον αυτισμό από την νοητική καθυστέρηση ή από άλλες διαταραχές. Η λανθασμένη διάγνωση θα οδηγήσει σε λανθασμένη θεραπεία και εκπαίδευση.

Μπορούν να βοηθηθούν τα άτομα με αυτισμό;

Μελέτες δείχνουν ότι όλα τα άτομα με αυτισμό μπορούν να βελτιωθούν σημαντικά με την κατάλληλη θεραπευτική, κυρίως, όμως, με την σωστή εκπαιδευτική αντιμετώπιση. Πολλά άτομα με αυτισμό δείχνουν τελικά μεγαλύτερη ανταπόκριση στους άλλους, καθώς μαθαίνουν να κατανοούν τον κόσμο γύρω τους.

Τα προγράμματα παρέμβασης πρέπει να οργανώνονται από ειδικώς εκπαιδευμένους δασκάλους, σε προγράμματα αυστηρά δομημένης διάρθρωσης, που δίνουν έμφαση στην ατομική καθοδήγηση. Τα άτομα με αυτισμό μπορούν να μάθουν να λειτουργούν στο σπίτι και στην κοινότητα. Κάποια μπορούν να μάθουν να ζουν μία σχεδόν φυσιολογική ζωή.

Η Πολιτεία πρέπει επιτέλους να δείξει το άλλο της πρόσωπο που πιστεύουμε ότι διαθέτει απέναντι στα παιδιά και τους εφήβους με αυτισμό, γιατί εμείς πιστεύουμε ότι όλοι αυτοί οι άνθρωποι παραμένουν για πάντα παιδιά. Οφείλει το κράτος να σταθεί αρωγός στο δύσκολό και πολλές φορές σκληρό έργο των γονιών εκείνων, που είναι πραγματικοί ήρωες και να βοηθήσει είτε μέσω της σωστής εκπαίδευσης, της πρόνοιας και των επιδομάτων είτε μέσω όλων εκείνων των δομών, που μπορούν να συνεισφέρουν στην καλυτέρευση της δύσκολης καθημερινότητας τους.

Ζ. ΝΕΟΙ ΑΓΡΟΤΕΣ – ΝΕΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ: ΗΡΩ ΔΙΩΤΗ

Α. ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ «ΝΕΟΙ ΑΓΡΟΤΕΣ – ΝΕΑ ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ»

Η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Ισότητας, Νεολαίας και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου συνεδρίασε, στις 3 Μαρτίου 2011, υπό την προεδρία του Προέδρου αυτής, κ. Παναγιώτη Αντωνακόπουλου, με θέμα «Νέοι αγρότες – νέα αγροτική οικονομία».

Στη συνεδρίαση εκλήθησαν και τοποθετήθηκαν επί του θέματος οι κ.κ. **Ιωάννης Κουτσούκος,** Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, **Παύλος Σατολιάς**, Υπεύθυνος Νέων Αγροτών της Πανελλήνιας Συνομοσπονδίας Ενώσεων Αγροτικών Συνεταιρισμών (ΠΑΣΕΓΕΣ), Πρόεδρος της Ένωσης Νέων Συνεταιρισμένων Αγροτών (Ε.Ν.Σ.Α.) και Πρόεδρος της Ένωσης Αγροτικών Συνεταιρισμών (Ε.Α.Σ.) Καλαβρύτων, **Βασίλειος Κόλλιας**, Ειδικός Γραμματέας της Πανελλήνιας Ένωσης Νέων Αγροτών Ελλάδας (Π.Ε.Ν.Α.), **Λεωνίδας Πολυμενάκος**, Γενικός Γραμματέας της Π.Ε.Ν.Α., **Γιάννης Σταμόπουλος**, Γενικός Γραμματέας της Γενικής Συνομοσπονδίας Αγροτικών Συλλόγων Ελλάδας (ΓΕ.Σ.Α.Σ.Ε.) και **Δημήτριος Δάλκας**, Μέλος του Δ.Σ. της ΓΕ.Σ.Α.Σ.Ε..

Β. ΠΕΠΡΑΓΜΕΝΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗΣ

Β.1. ΑΠΟΨΕΙΣ ΕΚΠΡΟΣΩΠΩΝ ΝΕΩΝ ΑΓΡΟΤΩΝ – ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

Ο κ. **Παύλος Σατόλιας** περιέγραψε την υφιστάμενη κατάσταση στον αγροτικό τομέα, όπου βάσει της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής, την τελευταία δεκαετία μόλις το 9% του ενεργού πληθυσμού ασχολείται με την αγροτική παραγωγή. Το αγροτικό εισόδημα έχει μειωθεί κατά 25%, ενώ ο αντίστοιχος μέσος όρος του ευρωπαϊκού αυξήθηκε κατά 5%. Ιδιαιτέρως σημαντικό κρίνεται ότι μόλις ένα 10% του αγροτικού πληθυσμού είναι κάτω από 30 ετών, ενώ η πλειοψηφία (το 60%) είναι άνω των 46 ετών.

Κύριο πρόβλημα είναι ο λάθος προσανατολισμός της εφαρμογής της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής, καθώς και της εγχώριας αγροτικής πολιτικής. Είναι επιτακτική η απαίτηση για μία συντονισμένη, στοχευμένη και ουσιώδη αγροτική πολιτική, η οποία μπορεί να συμβάλει σημαντικά στο οικονομικό εισόδημα της χώρας.

Στόχοι είναι η ανασυγκρότηση του Συνεταιριστικού Κινήματος, η πάταξη της γραφειοκρατίας, ο έλεγχος της αγοράς και η προάσπισή της από τα επικρατούντα καρτέλ και τα μονοπωλιακά σχήματα διανομής προϊόντων, καθώς και η ένταξη των αγροτικών επιχειρήσεων στο Εθνικό Ταμείο Επιχειρηματικότητας και Ανάπτυξης. Κριτική στα θέματα των σχεδίων βελτίωσης, της άδειας λειτουργίας κτηνοτροφικών μονάδων, των αγροτικών επενδύσεων και υποδομών, των αρδευτικών και της ύδρευσης, της ηλεκτροδότησης κτηνοτροφικών μονάδων, των κτηνοτροφικών ζωνών αναδασμών, καθώς και της χρήσης γης.

Στόχευση στη ζωική παραγωγή, γιατί είναι το πρώτο στο ελλειμματικό ισοζύγιο του κρέατος και του γάλακτος και βασικό προϊόν πρώτης ανάγκης. Δεν είναι δυνατή η ύπαρξη αγροτικής ή συνεταιριστικής πολιτικής, όταν δεν υπάρχει χρηματοδότηση. Αποτυχημένο το μοντέλο του νέου αγρότη, που ακολουθήθηκε έως σήμερα. Άμεση ανάγκη οργάνωσης της ζωής στην ύπαιθρο – εξασφάλιση παροχών υγείας και παιδείας. Ανώτατο όριο στις ενισχύσεις, ώστε να υπάρχει παραγωγή. Πλήρης διαχωρισμός της έννοιας του αγροτικού συνεταιρισμού ως οικονομική επιχείρηση των αγροτών από την έννοια του αγροτικού «συνδικαλισμού» των πελατειακών σχέσεων. Το μέλλον βρίσκεται στην Οργανωμένη Συνεταιριστική Γεωργία.

Ο κ. **Λεωνίδας Πολυμενάκος** ζήτησε διακομματική συνεργασία και συνεννόηση για τον καθορισμό αρχών και στόχων, που θα πρέπει να έχει η ελληνική γεωργία για να είναι ανταγωνιστική και βιώσιμη. Επίσης, προέκρινε την υλοποίηση επενδύσεων σε νέες αγροτικές καλλιέργειες, μέσω της τεχνολογίας, σε ποιοτικά προϊόντα που μπορεί να παραχθούν, αλλά δεν έχουν αναδειχθεί και στην εξαγωγή των προϊόντων στην αγορά, θέτοντας, όμως, ως προϋπόθεση την εκπαίδευση των αγροτών για την υλοποίηση όλων των παραπάνω στόχων. Αποτυχημένο το μέτρο των Νέων Αγροτών, όπως υλοποιείται.

Ο κ. **Βασίλης Κόλλιας** έθεσε ως βάση για να προχωρήσει η ελληνική ύπαιθρος την εκπαίδευση και την δια βίου ενημέρωση των αγροτών (τι και πώς το παράγουμε, με ποιές διαδικασίες κ.λπ.), στηλιτεύοντας το γεγονός ότι στη χώρα δεν υπάρχει διαχρονική εθνική αγροτική πολιτική, ενώ και οι αγροτικοί φορείς δεν έχουν καταφέρει να καταλήξουν σε μία εθνική αγροτική πολιτική.

Ο κ. **Γιάννης Σταμόπουλος** έθεσε ως προϋπόθεση της συνέχισης ύπαρξης της γεωργίας στη χώρα, τη λήψη σοβαρών μέτρων ενίσχυσης των νέων κατ' επάγγελμα αγροτών, αναδεικνύοντας ως βασικά προβλήματα την πρόσβαση στη γη, στο χρηματοπιστωτικό σύστημα, σε δικαίωμα παραγωγής και ενίσχυσης και την αβεβαιότητα για το μέλλον.

Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο αναθεώρησης της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής πρότεινε σειρά μέτρων, όπως ειδική πληρωμή υπέρ νέων αγροτών για ένα χρονικό διάστημα, προστιθέμενη στην ενιαία ενίσχυση εκμετάλλευσης του νέου αγρότη, δεσμευτικά αποθέματα που θα καλύπτουν επαρκώς τις ανάγκες των νέων, πριμοδότηση πρώτης εγκατάστασης, διαφάνεια στις αποφάσεις, διάθεση των ετήσιων πόρων του Αγροτικού Ταμείου σε μέτρα υπέρ των νέων, διάθεση των αδιάθετων πόρων του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013 υπέρ των νέων με ειδικές σύντομες διαδικασίες, επιδότηση του κόστους δανεισμού των επενδύσεων των νέων από ειδική γραμμή χρηματοδότησης του κοινοτικού προϋπολογισμού, προνομιακή μοριοδότηση των νέων σε αναπτυξιακά μέτρα (σχέδια βελτίωσης κ.λπ.), συνεκτικό εθνικό πρόγραμμα εκπαίδευσης, ενημέρωσης και παροχής συμβούλων, συνέχιση του μέτρου της πρόωρης συνταξιοδότησης.

Ο κ. **Δημήτρης Δάλκας** έθεσε το θέμα του χρέους του Οργανισμού Ελληνικών Γεωργικών Ασφαλίσεων (ΕΛ.Γ.Α.), πρωτίστως λόγω της μη απόδοσης από τους εμπόρους των παρακρατήσεων, που τους είχαν αποδοθεί από τους αγρότες. Ύπαρξη αρρυθμιών στις υπηρεσίες λόγω Καλλικράτη. Στρεβλό το μοντέλο αγροτικής ανάπτυξης που προτείνεται, το οποίο θα οδηγήσει στην «εργατοποίηση» των αγροτών και σε νέα φέουδα.

Ο Υφυπουργός Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, κ. **Ιωάννης Κουτσούκος**, προανήγγειλε σειρά νομοθετικών πρωτοβουλιών, που θα συζητηθούν στη Διαρκή Επιτροπή Παραγωγής και Εμπορίου, συμφωνώντας ότι πρέπει να υπάρξει εθνική στρατηγική για την αγροτική πολιτική και τοποθετώντας ως βασικές στρατηγικές επιλογές την ποιότητα – ταυτότητα των προϊόντων και την αειφορία, καθώς και τη στροφή στην παραγωγή σε σχέση με τις ανάγκες της χώρας.

Προανήγγειλε δε το «καλάθι των προϊόντων της περιοχής» ως τρόπο οργάνωσης της παραγωγής ανά Περιφέρεια, με τις προτεραιότητες που θα θέσουν οι αιρετοί των ΟΤΑ, ενώ το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων θα αναλάβει το επιχειρησιακό σχέδιο υποστήριξης της οργάνωσης της παραγωγής, της διακίνησης και της τυποποίησης αυτών των προϊόντων.

Έθεσε, ακόμη, την παράμετρο της επιστροφής των νέων στην ύπαιθρο, συνδέοντάς τη με την αύξηση του ποσοστού των νέων αγροτών, επισημαίνοντας ότι «*στη σημερινή συγκυρία, όπου η παραγωγική ανασυγκρότηση περνά μέσα από την ανάπτυξη της υπαίθρου, η ανάγκη ύπαρξης των νέων αγροτών γίνεται ακόμα πιο επιτακτική*», καθώς αυτοί μπορούν πιο εύκολα να παρακολουθήσουν τις αλλαγές που συντελούνται σε μία ανοιχτή παγκόσμια οικονομία, μπορούν να ενσωματώσουν πιο εύκολα τις νέες τεχνολογίες, να διαχειριστούν αποτελεσματικότερα τις επιπτώσεις και προκλήσεις των κλιματικών αλλαγών και να αξιοποιήσουν τις προοπτικές της βιώσιμης και πράσινης ανάπτυξης.

Στο πλαίσιο αναθεώρησης της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής, ο Υφυπουργός ανέφερε ότι η ελληνική πλευρά θα πιέσει για αύξηση της κοινοτικής συμμετοχής στα συγχρηματοδοτούμενα μέτρα που αφορούν τους νέους σε ποσοστό τουλάχιστον 80 προς 20, περαιτέρω διευκόλυνση των διαδικασιών διαδοχής και πρώτης εγκατάστασης, κάλυψη από τον Κοινοτικό Προϋπολογισμό του κόστους επιδότησης των τόκων των μεσομακροπρόθεσμων δανείων που συνάπτει ο νέος για επενδύσεις και αγορά γης και μέριμνα για τις ανάγκες των νέων αγροτών σε Κοινοτική Απόφαση που λαμβάνεται και αφορά πρόσφατες ενισχύσεις σε δικαιώματα.

Έθεσε, ακόμη, τα θέματα βελτιστοποίησης των όρων διαβίωσης στην ύπαιθρο, με αιχμή τα θέματα οικονομικών και κοινωνικών υποδομών, καθώς και της επαρκούς εκπαίδευσης και σύνδεσής της με τα πορίσματα της έρευνας και της επιστημονικής γνώσης.

Προανήγγειλε κατάθεση νομοσχεδίου αναδιοργάνωσης τριών βασικών Οργανισμών έρευνας, εκπαίδευσης και πιστοποίησης (Εθνικό Ίδρυμα Αγροτικής Έρευνας «ΕΘ.Ι.ΑΓ.Ε.», Οργανισμός Γεωργικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Απασχόλησης (Ο.Γ.Ε.Ε.Κ.Α.) – «ΔΗΜΗΤΡΑ», Οργανισμός Πιστοποίησης και Επίβλεψης Γεωργικών Προϊόντων «Ο.Π.Ε.ΓΕ.Π.») του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. (***Σ.Σ. Νομοσχέδιο δεν έχει κατατεθεί στη Βουλή, αλλά στις 24.8.2011 υπήρξε ενημέρωση από το* Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων *ότι εγκρίθηκε σε α' ανάγνωση από το Υπουργικό Συμβούλιο και θα τεθεί σε δημόσια διαβούλευση, ενώ υπάρχει και σχέδιο ΚΥΑ για τη συγχώνευση του Εθνικού Ιδρύματος Αγροτικής Έρευνας, του Οργανισμού Γεωργικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Απασχόλησης – «ΔΗΜΗΤΡΑ», του Οργανισμού Πιστοποίησης και Επίβλεψης Γεωργικών Προϊόντων – AGROCERT και του Ελληνικού Οργανισμού Γάλακτος και Κρέατος στον νέο «Ελληνικό Γεωργικό Οργανισμό – ΔΗΜΗΤΡΑ»).***

Ανακοινώθηκε η έγκριση προϋπολογισμού περίπου 8 εκατομμυρίων για 437 προγράμματα κατάρτισης 8.842 νέων αγροτών από τον Οργανισμό Γεωργικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης, Κατάρτισης και Απασχόλησης (Ο.Γ.Ε.Ε.Κ.Α.) - «ΔΗΜΗΤΡΑ». (***Σ.Σ. Την περίοδο Ιουλίου-Αυγούστου 2011 «έτρεξαν» μόλις 45 προγράμματα σε 35 νομούς σε όλες τις Περιφέρειες της χώρας***).

Επαφή του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων με Δημάρχους, ώστε να οριστούν σε κάθε Δήμο Αντιδήμαρχοι Αγροτικής Ανάπτυξης. (***Σ.Σ. Δεν γνωρίζουμε αν υπάρχει σαφής εικόνα στο* Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων*, εφόσον έχουν οριστεί αντιδήμαρχοι Αγροτικής Ανάπτυξης και***

στους 352 Καλλικρατικούς Δήμους).

Προαναγγέλθηκαν επίσης:

Σε συνεργασία με το Υπουργείο Ανάπτυξης και με δεσμευμένους πόρους από το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013 «Αλέξανδρος Μπαλτατζής», η δημιουργία αγροτικού Ταμείου Εγγυοδοσίας Μικρών και Πολύ Μικρών Επιχειρήσεων (Τ.Ε.Μ.Π.Μ.Ε.). (***Σ.Σ. σημερινό Εθνικό Ταμείο Επιχειρηματικότητας και Ανάπτυξης (Ε.Τ.Ε.ΑΝ.), ακόμη δεν έχει οριστικοποιηθεί κάτι***).

Απελευθέρωση «σχολάζουσας αγροτικής γης» του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, ώστε μέσω κινήτρων και αντικινήτρων, να δοθεί στους νέους παραγωγούς. (***Σ.Σ. Ανακοινώθηκε, το τελευταίο πενθήμερο του Αυγούστου 2011, η προετοιμασία σχεδίου νόμου του* Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων *με θέμα «Διαχείριση ακινήτων αρμοδιότητας Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων – Επίλυση ιδιοκτησιακών ζητημάτων – Αγροτικές Μισθώσεις», όπου περιλαμβάνεται αυτή η ρύθμιση. Δεν έχει περάσει από Υπουργικό Συμβούλιο, ούτε έχει τεθεί σε δημόσια διαβούλευση***).

Δικαιώματα νέων αγροτών: κατανομή χρημάτων από το εθνικό απόθεμα με κριτήρια και προτεραιότητα στους νέους και κατάργηση του 30% που υπήρχε ως κόστος μεταβίβασης των δικαιωμάτων για μεταβίβαση που αφορούν επαγγελματίες αγρότες. (***Σ.Σ. Στις 11.8.2011 έγινε η κατανομή νέων δικαιωμάτων ενιαίας ενίσχυσης για το 2010 (απόφαση* Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων*), με αξία/δικαίωμα στα 300 ευρώ ανά εκτάριο (αντί των 400 ευρώ που περίμεναν οι νέοι αγρότες), ενώ κάθε δικαιούχος μπορεί να λάβει μέχρι 4 δικαιώματα (αντί των 6) ανάλογα με τις διαθέσιμες εκτάσεις του. Επίσης, αναφέρθηκε ο προβληματισμός για την απουσία έστω και μιας υποτυπώδους διαδικασίας διαβούλευσης***).

Παρουσίαση στο Υπουργικό Συμβούλιο του σχεδίου νόμου για την αναδιοργάνωση και την ανασυγκρότηση του αγροτικού συνεταιριστικού κινήματος. (***Σ.Σ. Ολοκληρώθηκε η συζήτηση στην Επιτροπή, μπαίνει στις 6.9.2011 στην Ολομέλεια. Κατά τη διάρκεια της ακρόασης φορέων, τόσο η Πανελλήνια Συνομοσπονδία Ενώσεων Αγροτικών Συνεταιρισμών (ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ.), όσο και η Γενική Συνομοσπονδία Αγροτικών Συλλόγων Ελλάδας (ΓΕ.Σ.Α.Σ.Ε.) και η Πανελλήνια Ένωση Νέων Αγροτών (Π.Ε.Ν.Α.) εξέφρασαν αντιρρήσεις σε επιμέρους διατάξεις του σχεδίου νόμου***).

Β.2. ΑΠΟΨΕΙΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ – ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Εκφράσθηκε η άποψη ότι όλα όσα προαναγγέλθηκαν από τον Υφυπουργό έπρεπε ήδη να είχαν δρομολογηθεί, ενώ υπήρξε συμφωνία ως προς τη μεγάλη γραφειοκρατία, που αντιμετωπίζουν οι νέοι αγρότες στη συναλλαγή τους με το Υπουργείο και τις υπηρεσίες του (**Ουρανία Παπαδάκη-Παπανδρέου**).

Είναι εφικτή η αντιμετώπιση της ανεργίας με τη στήριξη νέων ανθρώπων, που θέλουν να ασχοληθούν με την παραγωγή και η παραγωγή ενός νέου κοινωνικού προϊόντος τόσο απ' την αξιοποίηση του φυσικού περιβάλλοντος, όσο και από τη χρήση νέας τεχνογνωσίας. Το Εθνικό Ίδρυμα Αγροτικής Έρευνας δεν χρησιμοποιήθηκε ποτέ από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων ως ερευνητικό εργαλείο για την στήριξη των αναδιαρθρώσεων στη γεωργία. Χαρακτηριστική η καθυστέρηση στο θέμα των αναδασμών. Το συνεταιριστικό κίνημα, ως έχει, έκλεισε πλέον τον κύκλο του. Απουσία οργανωμένων τοπικών αγορών και οργανωμένης διαχείρισης των προϊόντων, που ευνοούν τη δημιουργία και συντήρηση καρτέλ (**Παναγιώτης Κουρουμπλής**).

Στροφή νέων ανθρώπων, υψηλού μορφωτικού επιπέδου, στην αγροτική παραγωγή, που αναζητούν νέες ευκαιρίες στην πρωτογενή παραγωγή και, κυρίως, στις βιολογικές καλλιέργειες, που αντιμετωπίζουν σημαντικό πρόβλημα υποδομών, όταν γυρίζουν στα χωριά τους (π.χ. σχολεία). Κενά λειτουργίας και αρρυθμίες στην εξυπηρέτηση των αγροτών λόγω της μετακόμισης εδρών υπηρεσιών, λόγω Καλλικράτη. Ανάγκη πάταξης των καρτέλ, εξυγίανσης του συνεταιριστικού κινήματος, με πυρήνα τον πρωτοβάθμιο συνεταιρισμό που θα εξυπηρετεί τα συμφέροντα και τις ανάγκες των μελών του, θα στηρίζει το αγροτικό εισόδημα, θα μειώνει το κόστος, θα επιτυγχάνει καλύτερες τιμές και θα παρεμβαίνει στην αγορά. (***Σ.Σ. δεν ισχύει κάτι τέτοιο στο σχέδιο νόμου που κατατέθηκε στη Βουλή για τις Συλλογικές Αγροτικές Οργανώσεις***). Δημόσια και όχι ιδιωτική η Αγροτική Τράπεζα Ελλάδος. Ανάγκη δημιουργίας τράπεζας γης (**Ευαγγελία Αμμανατίδου-Πασχαλίδου**).

Η Ευρωπαϊκή Ένωση θέλει συγκεκριμένη αγροτική παραγωγή για να διασφαλίσει μεγαλύτερα κέρδη για τους εμποροβιομήχανους και, ταυτόχρονα, αυτή η παραγωγή να παράγεται από μεγαλοαγρότες επιχειρηματίες. Το μέτρο των νέων αγροτών, από τότε που ισχύει, δίνει προτεραιότητα σε αυτούς που έχουν προϋποθέσεις να φτιάξουν αγροτική εκμετάλλευση μεγαλύτερη από τον μέσο όρο, άρα δεν ευνοεί τον μικρό και μεσαίο αγρότη. Εκεί που υπάρχει μικρός πολυτεμαχισμένος κλήρος – όπως και την Ελλάδα – το μέτρο των νέων αγροτών δεν είχε καμία, σχεδόν, επιτυχία. Εάν δεν υπάρχουν οι προϋποθέσεις, δεν είναι δυνατόν να υπάρξει παραμονή των νέων ανθρώπων στην ύπαιθρο. Το νέο νομοσχέδιο μετατρέπει τις ενώσεις συνεταιρισμών από ενώσεις ανθρώπων σε ενώσεις του κεφαλαίου. Να λαμβάνονται υπόψη οι παραγωγικές δυνατότητες και οι διατροφικές ανάγκες της χώρας. Να υπάρχει κεντρικός σχεδιασμός μέσα από τους παραγωγικούς συνεταιρισμούς, που θα παράγουν προϊόντα υγιεινά και φθηνά και θα προστατεύουν το περιβάλλον (**Νικόλαος Μωραΐτης**).

Ενώ η αξία και η παραγωγή αυξήθηκαν, τα έσοδα δεν έχουν πάει στις γεωτρήσεις, στις νέες παραγωγές ή στους αγρότες, αλλά προς αυτούς που τροφοδοτούν τους αγρότες. Προβλήματα αγροτικών υποδομών και καθυστέρηση αναδασμών. Θέματα πολιτικής διαχείρισης του νερού και των περιοχών Natura. Δημιουργία υποστηρικτικού και προστατευτικού πλαισίου για τις αγροτικές επιχειρήσεις. Προβλήματα κοινωνικών υποδομών στην ύπαιθρο (κλείσιμο σχολείων, δημοσίων και κοινωφελών υπηρεσιών κ.λπ.). Πάταξη της γραφειοκρατίας (**Νικόλαος Τσώνης**).

Η έξοδος από την οικονομική κρίση δεν μπορεί να έρθει, εάν δεν προσέξουμε την παραγωγική διαδικασία και αν δεν παράγουμε. Στους νέους αγρότες και σε όλους όσους θέλουν να παράγουν, η πολιτεία πρέπει να δώσει εφόδια και την κατεύθυνση για να επενδύσουν. Αξιοποίηση του θεσμού της συμβολαιακής γεωργίας. Το νέο πρότυπο αγροτικής ανάπτυξης θα πρέπει να στηρίζεται στην παραγωγική και όχι στην επιδοματική γεωργία.

Το «τοπικό καλάθι αγροτικών προϊόντων» θα πρέπει να είναι, επίσης, πιστοποιημένο και να μπορεί με το σωστό μάρκετινγκ να προωθηθεί. Στόχος η επιτάχυνση της πορείας για την περιφερειακή ανάπτυξη του αγροτικού τομέα, με αναδιάρθρωση του αγροτικού πληθυσμού, στροφή στην παραγωγή, ενίσχυση των τοπικών προϊόντων κάθε περιφέρειας σε όλη τη χώρα, σύμφωνα με τα πρότυπα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (**Σάββας Εμινίδης**).

Κύριο πρόβλημα η γραφειοκρατία των υπηρεσιών, αλλά και η φοβερή καθυστέρηση στις χρηματοδοτήσεις των προγραμμάτων. Συζήτηση για δημιουργία αγροτικών Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών, που μέχρι σήμερα δεν έχουν υλοποιηθεί. Αναδιοργάνωση των υπηρεσιών του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων και στελέχωσή τους με το απαραίτητο προσωπικό. Δημιουργία ζωνών καλλιέργειας (**Ελένη Τσιαούση**).

Πολύ σημαντικό μέτρο το Μητρώο των Αγροτών, όπως και το Μητρώο Εμπόρων. Να συμμετέχουν, εκτός από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, σε εκθέσεις αγροτικών προϊόντων ανά τον κόσμο και οι τοπικοί σύλλογοι. Να υπάρχει έγκαιρη και καλύτερη ενημέρωση των αγροτικών φορέων για την ύπαρξη αυτών των εκθέσεων (**Βασιλική Τσόνογλου – Βυλλιώτη**).

Ο αγροτικός τομέας λίγο επηρεάζεται από εθνικές πολιτικές πλέον και θα πρέπει, κυρίως, να ασκούμε παρέμβαση σε εκείνα τα κέντρα που διαμορφώνουν τις πολιτικές στην περιοχή μας στην Ευρωπαϊκή Ένωση και μας αφορούν. Η Ευρωπαϊκή Ένωση συνεχώς συνάπτει συμφωνίες με τρίτες χώρες που παράγουν ανταγωνιστικά προϊόντα με τα δικά μας, της μεσογειακής λεκάνης και αυτό είναι ένα πολιτικό ζήτημα που μας αφορά άμεσα. Το ζήτημα των μεταλλαγμένων. Το συγκριτικό πλεονέκτημα της χώρας, που είναι ο μεγάλος πλούτος της βιοποικιλότητάς της, δεν έχει μέχρι τώρα αναδειχθεί. Σύσταση ομάδων παραγωγών

που θα μπουν και στη διακίνηση. Ενίσχυση της τεχνολογίας στην αγροτική δραστηριότητα (**Παναγιώτης Αντωνακόπουλος**).

Γ. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗΣ

Κοινή παραδοχή των εκπροσώπων των νέων αγροτών (Πανελλήνια Συνομοσπονδία Ενώσεων Αγροτικών Συνεταιρισμών «ΠΑ.Σ.Ε.ΓΕ.Σ.», Ένωση Νέων Συνεταιρισμένων Αγροτών «Ε.Ν.Σ.Α.», Πανελλήνια Ένωση Νέων Αγροτών «Π.Ε.Ν.Α.»), του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, αλλά και των Βουλευτών – Μελών της Επιτροπής αποτέλεσαν τα εξής:

Έλλειψη συντονισμένης, στοχευμένης και ουσιώδης αγροτικής πολιτικής, που θα μπορούσε να συμβάλει σημαντικά στο οικονομικό εισόδημα της χώρας. Ανάγκη διακομματικής συνεννόησης για την επίτευξή της.

Ο αγροτικός πληθυσμός είναι, ως επί το πλείστον, γερασμένος και μικρό ποσοστό κρατούν οι νέοι αγρότες (περίπου 10%), ενώ το αγροτικό εισόδημα φθίνει την τελευταία δεκαετία (περίπου -25%).

Οι νέοι αγρότες χρειάζονται πολύ μεγαλύτερη στήριξη από την Πολιτεία από όση λαμβάνουν έως σήμερα. Έχουν γίνει νομοθετικές και θεσμικές προσπάθειες, αλλά με στρεβλώσεις που τις έχουν καταστήσει αναποτελεσματικές.

Πρέπει να γίνει ένας σαφής διαχωρισμός μεταξύ του τι σημαίνει συνεταιριστικό κίνημα και συνεταιρισμός, που θα είναι η βάση ώθησης της παραγωγής και προώθησης των συμφερόντων των αγροτών από τον όρο του αγροτικού, κακώς εννοουμένου, συνδικαλισμού, που στήριξε και εξέθρεψε πελατειακές σχέσεις στην ύπαιθρο και κόστισε τόσο στους ίδιους τους αγρότες όσο και στη χώρα (πρόστιμα Ευρωπαϊκής Ένωσης για ενισχύσεις κ.λπ.).

Η εφαρμογή του ν.3852/2010 (Καλλικράτης) δημιούργησε προβλήματα στις υπηρεσίες αγροτικής ανάπτυξης, αφού η μεταφορά τους και οι μετακινήσεις εργαζομένων από υπηρεσία σε υπηρεσία δυσχέραναν περισσότερο τις συναλλαγές με το αγροτικό κοινό.

Η γραφειοκρατία και οι πολλές φορές «δύσχρηστές» προκηρύξεις ένταξης σε προγράμματα δημιουργούν εμπόδια για τους νέους αγρότες, ακόμη και σε επίπεδο συμμόρφωσης με τους όρους τους.

Επίσης, η γραφειοκρατία αποτελεί «αγκάθι» στην καταβολή ενισχύσεων και άλλων ενισχυτικών μέτρων στους νέους αγρότες.

Η έλλειψη λήψης ή η λήψη μη αποτελεσματικών μέτρων, καθώς και η απουσία οργανωμένων τοπικών αγορών και οργανωμένης διαχείρισης των προϊόντων έχουν αφήσει ανεξέλεγκτα τα καρτέλ εμπορίας και διανομής αγροτικών προϊόντων.

Έλλειψη επενδύσεων σε νέες αγροτικές καλλιέργειες μέσω της τεχνολογίας, σε ποιοτικά προϊόντα που μπορεί να παραχθούν, αλλά δεν έχουν αναδειχθεί.

Άμεση ανάγκη για διαρκή εκπαίδευση και δια βίου κατάρτιση – ενημέρωση των νέων, κυρίως, αγροτών για την παραγωγή καινοτόμων προϊόντων.

Ισχυροποίηση της ελληνικής θέσης στις διαπραγματεύσεις με την Ευρωπαϊκή Ένωση για την αναθεώρηση της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής μετά το 2013.

Πρόβλημα η δυσκολία πρόσβασης στη γη, αλλά και στο χρηματοπιστωτικό σύστημα.

Προβληματική η μεγάλη καθυστέρηση στην ολοκλήρωση των αναδασμών, αλλά και ο μικρός/πολυτεμαχισμένος κλήρος.

Οι κοινωνικές υποδομές στην ελληνική ύπαιθρο πάσχουν, αφού τέθηκαν πολλαπλώς ζητήματα έλλειψης ικανοποιητικών υπηρεσιών υγείας, παιδείας, καθώς και κοινωφελών υπηρεσιών.

Δ. ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Άμεση ανάγκη για επίτευξη συντονισμένης, στοχευμένης και ουσιώδους αγροτικής πολιτικής, που θα μπορούσε να συμβάλει σημαντικά στο οικονομικό εισόδημα της χώρας και στην έξοδό της από την κρίση.

Ισχυροποίηση της ελληνικής θέσης, για ουσιαστική στήριξη (και οικονομική) της αγροτικής παραγωγής, στις διαπραγματεύσεις με την Ευρωπαϊκή Ένωση για την αναθεώρηση της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής μετά το 2013.

Προτεραιότητα στην εκπαίδευση και κατάρτιση των νέων αγροτών, ώστε να μπορούν να αξιοποιήσουν νέες τεχνολογίες και μεθόδους, σε συνδυασμό με νέα δεδομένα από τη διεθνή εμπειρία στην αγροτική παραγωγή – τυποποίηση προϊόντων.

Ενίσχυση της τεχνολογίας στην αγροτική δραστηριότητα.

Παροχή περισσοτέρων κινήτρων και στήριξης (ουσιαστικά και οικονομικά), ώστε να αυξηθεί το ποσοστό των νέων που θα επιλέξουν να επιστρέψουν στην ύπαιθρο, να ασχοληθούν με την αγροτοκτηνοτροφική παραγωγή και να παράξουν νέα ανταγωνιστικά προϊόντα, με άξονα το τρίπτυχο «ποιότητα –επάρκεια – χαμηλή τιμή για τον καταναλωτή», ενισχύοντας το εισόδημά τους και προστατεύοντας το περιβάλλον.

Πάταξη της γραφειοκρατίας, με απλούστευση των διαδικασιών ένταξης στα προγράμματα, με ενίσχυση των δημοσίων υπηρεσιών αγροτικής ανάπτυξης.

Επαναπροσδιορισμός της έννοιας του αγροτικού συνεταιρισμού, με ριζική αλλαγή στο θεσμικό πλαίσιο, τον προσανατολισμό, τη συγκρότηση και τη λειτουργία τους, ώστε να διασφαλίζεται η δημοκρατία, η διαφάνεια, η δημόσια λογοδοσία και ο κοινωνικός έλεγχος, σε όλα τα στάδια της παραγωγής και διακίνησης αγροτικών προϊόντων, για τη στήριξη του αγρότη και της παραγωγής τους, μακριά από τις πελατειακές σχέσεις του παρελθόντος.

Στήριξη των αγροτικών επιχειρήσεων, μέσω της δημιουργίας ενός αγροτικού Εθνικού Ταμείου Επιχειρηματικότητας και Ανάπτυξης (Ε.Τ.Ε.ΑΝ., πρώην Τ.Ε.Μ.Π.Μ.Ε.), αλλά και στήριξη στον δημόσιο χαρακτήρα της Αγροτικής Τράπεζας της Ελλάδος στην υπηρεσία των αγροτοκτηνοτρόφων.

Άμεση ολοκλήρωση των αναδασμών και δημιουργία τράπεζας γης.

Άμεση ανάγκη οργάνωσης της ζωής στην ύπαιθρο – εξασφάλιση παροχών υγείας, παιδείας, πολιτισμού – με τη λειτουργία δημοσίων κοινωφελών υπηρεσιών και εκτός των αστικών κέντρων.

IV. ΘΕΣΕΙΣ ΤΟΥ ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΟΥ ΚΟΜΜΑΤΟΣ ΕΛΛΑΔΑΣ

Οι θέσεις και προτάσεις του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας, σχετικά με το θέμα «Πολιτικές Απασχόλησης και Νέα Γενιά», περιλαμβάνονται σε ιδιαίτερο υπόμνημα, που κατετέθη από τον Βουλευτή, κ. Ιωάννη Γκιόκα και έχει ως ακολούθως:

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΚΑΙ ΝΕΑ ΓΕΝΙΑ

Το πρόβλημα της ανεργίας, που μαστίζει τους εργαζόμενους και πλήττει ιδιαίτερα τη νεολαία, δεν είναι ένα νέο, ούτε πρόσκαιρο και προσωρινό φαινόμενο. Είναι σύμφυτο του κοινωνικού – οικονομικού συστήματος, στο οποίο ζούμε, των καπιταλιστικών σχέσεων παραγωγής.

Η ανεργία αξιοποιείται για να ασκηθεί πίεση από το κεφάλαιο και την εργοδοσία στους εργαζόμενους, ώστε να προωθηθούν πρωτοφανή αντεργατικά μέτρα, που από χρόνια βρίσκονται στο στόχαστρο του κεφαλαίου, όπως η κατάργηση, ουσιαστικά, των συλλογικών συμβάσεων και η προώθηση των ελαστικών εργασιακών σχέσεων, για να μειωθούν, ακόμα περισσότερο, η τιμή της εργατικής δύναμης και οι μισθοί των εργαζομένων. Ταυτόχρονα, η ανεργία αξιοποιείται για να συντηρείται ένα κλίμα τρομοκρατίας στους χώρους εργασίας, με την απειλή απόλυσης, ώστε να κάμπτονται οι αγωνιστικές κινητοποιήσεις των εργαζομένων.

Στις σημερινές συνθήκες της κρίσης, που είναι κρίση του καπιταλιστικού συστήματος, η ανεργία γίνεται εφιάλτης για τους εργαζομένους. Η κρίση καταστρέφει παραγωγικές δυνάμεις και πλήττει, πριν από όλα, την κύρια παραγωγική δύναμη, που είναι η εργατική τάξη, διογκώνοντας την ανεργία. Η ανεργία αυξάνεται όχι μόνον από τις απολύσεις εργαζομένων, αλλά και από την χρεοκοπία και καταστροφή των μικρομεσαίων αγροτών και των αυτοαπασχολούμενων της πόλης, που τροφοδοτούν τις στρατιές των ανέργων .

Οι νέοι τα μεγαλύτερα θύματα της ανεργίας

Η νεολαία, που προέρχεται από την εργατική τάξη και τα λαϊκά στρώματα, είναι το τμήμα εκείνο της κοινωνίας που δέχεται συντριπτικά πλήγματα από την ανεργία. Το ποσοστό της ανεργίας στους νέους έως 29 χρόνων είναι πάνω από 30%. Ένα πολύ μεγάλο ποσοστό αυτών των νέων δεν έχει δικαίωμα στην επιδότηση της ανεργίας, εργάζεται περιστασιακά, ανασφάλιστο, χωρίς δικαιώματα. Προορίζεται για φτηνό, ευέλικτο εργατικό δυναμικό.

Οι δυσκολίες, που αντιμετωπίζουν οι νέες και νέοι εργαζόμενοι, έχουν οξυνθεί ιδιαίτερα ως συνέπεια της καπιταλιστικής οικονομικής κρίσης. Ένα μεγάλο ποσοστό νέων εργαζομένων, ήδη από τα προηγούμενα χρόνια, εργαζόταν με ελαστικές σχέσεις εργασίας, με δίμηνες ή τρίμηνες συμβάσεις, με *«μπλοκάκι»*. Με τα νέα μέτρα του μνημονίου, την εργασιακή εφεδρεία, την κατάργηση των συλλογικών συμβάσεων εργασίας, την εκ περιτροπής εργασία, την απλήρωτη δουλειά για 10 -12 ώρες, τους μισθούς των 592 ευρώ για τους νεοεισερχόμενους στην αγορά εργασίας ηλικίας 18-25 ετών, την πολιτική *«ένας εργαζόμενος ανά οικογένεια»,* η κατάσταση θα χειροτερέψει.

Ήδη, με βάση τα στοιχεία για το β' τρίμηνο του 2011 (πηγή ΕΛ.ΣΤΑΤ.), το ποσοστό ανεργίας στους νέους ανέρχεται στο 32,9%, ειδικά στις νέες εργαζόμενες 15-29 ετών ανέρχεται στο 38,3%. Η πλειοψηφία των νέων άνεργων 15-29 ετών (303.500) είναι μακροχρόνια άνεργοι (48,53%), δηλαδή αναζητούν πάνω από ένα χρόνο εργασία. Την ίδια στιγμή, το 11,2% (69.400) των νέων εργαζομένων εργάζεται με μερική απασχόληση. Η πραγματική ανεργία, ωστόσο, είναι πολύ μεγαλύτερη και αυτό γιατί δεν υπολογίζονται όσοι, κυρίως νέοι, ζητούν δουλειά για πρώτη φορά. Δεν υπολογίζεται η ανεργία των αυτοαπασχολούμενων που κλείνουν τα μαγαζιά τους, καθώς και των αγροτών που ξεκληρίζονται. Δεν υπολογίζονται οι μισοάνεργοι ή αυτοί που δουλεύουν για ορισμένες ώρες την εβδομάδα. Δεν υπολογίζονται οι εποχιακά εργαζόμενοι.

Οξυμένες δυσκολίες θα αντιμετωπίσουν το επόμενο διάστημα συγκεκριμένες κατηγορίες εργαζομένων, όπως οι νέοι εκπαιδευτικοί, νέοι νοσηλευτές από συγχωνεύσεις, ελλείψεις προσωπικού, αλλαγές σε εργασιακές σχέσεις (συμβασιούχοι, ενοικιαζόμενοι). Πολλοί άνεργοι δεν θα μπορούν να πληρώσουν τους λογαριασμούς της ΔΕΗ, της ΕΥΔΑΠ, τα φορολογικά χαράτσια, τα πέντε ευρώ για τις υπηρεσίες στις δημόσιες δομές Υγείας και Πρόνοιας.

Πέρα όλων των άλλων η ανεργία αποτελεί «βόμβα» για τα οικονομικά των ασφαλιστικών ταμείων και άλλων οργανισμών, αφού, σύμφωνα και με τα επίσημα στοιχεία, τα τελευταία δύο χρόνια έχουν απολεσθεί ασφαλιστικές εισφορές δισεκατομμυρίων ευρώ από τις χιλιάδες απολύσεις, απειλώντας ακόμη και τις πενιχρές συντάξεις και τις παροχές.

Οι σημερινές πολιτικές «απασχόλησης»

Τα μέτρα που προωθεί η κυβέρνηση, αλλά και οι πολιτικές «απασχόλησης», που έχουν ακολουθηθεί μέχρι σήμερα, όχι μόνο δεν αντιμετώπισαν το πρόβλημα της ανεργίας των νέων (όπως προκύπτει και από τα στατιστικά στοιχεία), όχι μόνο δεν προσφέρουν ανακούφιση στους άνεργους, αλλά αντίθετα το όξυναν, ενώ την ίδια στιγμή με πρόσχημα την αντιμετώπιση της ανεργίας, δίνεται «ζεστό» χρήμα στο κεφάλαιο και την μεγάλη εργοδοσία.

Συγκεκριμένα:

Οι λεγόμενες ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης, που εφαρμόσθηκαν από όλες τις Κυβερνήσεις της χώρας μας, σύμφωνα και με τις αποφάσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δεν μείωσαν την ανεργία, ακόμα και στις περιόδους με υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης. Αντίθετα, τα προγράμματα «επιδότησης της εργασίας», που υλοποιούνται κυρίως μέσω του ΟΑΕΔ, αξιοποιήθηκαν για να εξασφαλισθούν νέα προνόμια στους μεγαλοεπιχειρηματίες, χρησιμοποιούνται για την κατεδάφιση των εργασιακών σχέσεων και των συλλογικών συμβάσεων εργασίας. Ανοίγει ο δρόμος για την μετατροπή συμβάσεων αορίστου χρόνου σε ορισμένου, για τη γενίκευση των ατομικών συμβάσεων, πράγμα που σημαίνει ότι οι μεγαλοεργοδότες μπορούν να έχουν τους εργαζόμενους σε μια διαρκή ομηρία και να τους απολύουν χωρίς αποζημίωση. Αξιοποιούνται για την αλλαγή στη σύνθεση των εργαζομένων σε επιχειρήσεις, μέσα από την απόλυση εργαζομένων με συγκροτημένα δικαιώματα και την αντικατάστασή τους από «επιδοτούμενους» εργαζομένους.

Τα προγράμματα «κοινωφελούς εργασίας» το μόνο που εξυπηρετούν είναι να ανακυκλώνουν ένα μικρό κομμάτι ανέργων, καταργώντας ντε φάκτο τις συλλογικές συμβάσεις εργασίας και διευκολύνοντας, παράλληλα, το κράτος να αποσυρθεί από μία σειρά κοινωνικούς τομείς και τομείς πρόνοιας. Οι εργαζόμενοι στα προγράμματα «κοινωφελούς εργασίας» εξασφαλίζουν πέντε μήνες δουλειά με μόλις 625 ευρώ τον μήνα. Μάλιστα, είναι υποχρεωμένοι μετά τη λήξη του προγράμματος να μείνουν άνεργοι για να έχουν δικαίωμα ένταξης τον επόμενο χρόνο στα προγράμματα.

Ορισμένα άλλα προγράμματα, όπως τα διάφορα κουπόνια κατάρτισης, η κοινωνική οικονομία, τα τοπικά προγράμματα, τα προγράμματα επανένταξης και νεανικής επιχειρηματικότητας είναι προγράμματα που, στην καλύτερη περίπτωση, αγγίζουν εκατό χιλιάδες ανέργους και σε βάθος πενταετίας. Τα προγράμματα νεανικής επιχειρηματικότητας θα έχουν μηδαμινά αποτελέσματα, ιδιαίτερα σήμερα, σε συνθήκες, όπου πλήττονται βάναυσα οι αυτοαπασχολούμενοι, αφενός λόγω της πολιτικής που ακολουθεί η κυβέρνηση, αφετέρου λόγω του ανταγωνισμού από τα μονοπώλια.

Είναι εμπαιγμός για τους νέους εργαζόμενους τα διάφορα προγράμματα Δια Βίου Μάθησης, που εκτός των άλλων περιλαμβάνουν την ένταξη νέων και ενηλίκων στην αγορά εργασίας έσω απόκτησης γνώσεων και υλοποίησης πρακτικής άσκησης σε επιχειρήσεις, οι οποίες θα αναλαμβάνουν την υποχρέωση να προσλάβουν κατόπιν ένα έρος των εκπαιδευθέντων για συγκεκριμένο χρονικό διάστη α, δηλαδή θα εξασφαλίζουν φτηνό εργατικό δυναμικό για τις επιχειρήσεις.

Η Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς, ο ΟΑΕΔ σε συνεργασία με επιχειρήσεις παραχωρούν «εκπτωτικές κάρτες» σε νέους ανέργους, που όχι μόνο δεν μπορούν να ικανοποιήσουν τις σύγχρονες ανάγκες των νέων εργαζομένων, των νέων ανέργων, αλλά ούτε καν να ανακουφίσουν από τις συνέπειες της ολομέτωπης αντιλαϊκής επίθεσης στη ζωή των εργατικών και λαϊκών οικογενειών. Προσφέρουν σε νέους ανέργους μειωμένες τιμές σε σεμινάρια επαγγελματικής επιμόρφωσης ή σε μαθήματα ξένων γλωσσών, τη στιγμή που ανάγκη τους είναι η σταθερή δουλειά με δικαιώματα.

Την ίδια στιγμή οι κυβερνήσεις στη χώρα μας, υλοποιώντας τις οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δημιούργησαν το αίσχος των δουλεμπορικών γραφείων, των λεγόμενων Γραφείων Ενοικίασης Εργαζομένων, για να θησαυρίζουν λίγοι, πατώντας, στην κυριολεξία, «επί πτωμάτων».

Πλάι σε όλα αυτά έρχεται να προστεθεί η αύξηση των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης και οι περικοπές στις πενιχρές συντάξεις, που καταδίκασαν ηλικιωμένους ανθρώπους να εργάζονται, μειώνοντας με αυτό τον τρόπο τη ζήτηση εργασίας, εξασφαλίζοντας έτσι περισσότερο και φθηνότερο εργατικό δυναμικό για το κεφάλαιο.

Άμεσα μέτρα προστασίας και ανακούφισης των ανέργων και ιδιαίτερα των νέων

Μπροστά σε αυτή την κατάσταση είναι επιτακτική ανάγκη η λήψη μέτρων για την προστασία και την ανακούφιση των ανέργων και των οικογενειών τους, μέτρα άμβλυνσης του δραματικού φαινομένου, πολύ περισσότερο τώρα, καθώς η κατάσταση το επόμενο διάστημα θα οξυνθεί. Η όποια ανάπτυξη ακολουθήσει την καπιταλιστική κρίση θα είναι αναιμική και βραχύβια. Οι θέσεις εργασίας, που θα δημιουργηθούν, θα είναι κακοπληρωμένες και υποπολλαπλάσιες από αυτές που χάθηκαν και θα χαθούν. Σε όλα αυτά έρχονται να προστεθούν χιλιάδες απολυμένων από το δημόσιο και συμβασιούχων που λήγει η σύμβασή τους. Ο τεράστιος αριθμός ανέργων, που υπάρχει, θα αυξηθεί από τους χιλιάδες αυτοαπασχολούμενους-επαγγελματοβιοτέχνες, μικρούς και μεσαίους αγρότες που καταστρέφονται από την αντιλαϊκή πολιτική, την κρίση και τις κατευθύνσεις τις Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα άμεσα αυτά μέτρα πρέπει να κινούνται στις παρακάτω κατευθύνσεις:

1. Επίδομα ανεργίας 1.120 ευρώ για όλους τους ανέργους, για όσο διαρκεί η ανεργία.

2. Απλοποίηση των προϋποθέσεων για τη χορήγηση του επιδόματος ανεργίας, επέκτασή του σε όσους έκλεισαν τα μαγαζιά τους ή εργάζονται περιστασιακά.

3. Πλήρη, δωρεάν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, με ανανέωση των βιβλιαρίων του ΙΚΑ και των άλλων Ταμείων, χωρίς όρους και προϋποθέσεις. Η κάλυψη να είναι από το κράτος με χρηματοδότηση 100%, συμπεριλαμβανομένων και των οικογενειών τους. Μείωση 30% των τιμολογίων ΔΕΚΟ με παράλληλη απαγόρευση της διακοπής παροχής νερού, ρεύματος και σταθερού τηλεφώνου.

4. Χορήγηση δωρεάν κάρτας απεριόριστων διαδρομών στις αστικές συγκοινωνίες.

5. Ο χρόνος ανεργίας να υπολογίζεται ως συντάξιμος χρόνος ασφάλισης και να βαρύνει το κράτος και τους εργοδότες.

6. Διαγραφή χρεών από τόκους και πάγωμα αποπληρωμής δανείων για όσο καιρό κάποιος είναι άνεργος.

7. Επιδότηση ενοικίου στο 100% της αξίας του από το κράτος.

8. Κρατική αγορά συγκέντρωσης και διάθεσης τροφίμων σε ανέργους.

9. Δημιουργία κρατικών πρατηρίων για ανάγκες ένδυσης, υπόδησης, ατομικής υγιεινής σε τιμές κόστους.

10. Δωρεάν παροχή πακέτου απαραίτητων σχολικών ειδών για τα παιδιά των ανέργων.

11. Πλήρη κάλυψη του κόστους των σπουδών για φοιτητές που οι γονείς τους είναι άνεργοι και φτωχοί αγρότες.

12. Να αρθεί ο περιορισμός για τα παιδιά των ανέργων που δεν γίνονται δεκτά σήμερα στους παιδικούς σταθμούς.

13. Να χορηγηθεί 1.000 ευρώ ετήσιο εφάπαξ βοήθημα για κάθε παιδί των εργαζομένων και των ανέργων από 100 ευρώ που ισχύει σήμερα.

14. Όλα τα χρήματα, ανεξάρτητα από την πηγή προέλευσής τους, που εισρέουν στον ΟΑΕΔ για την επιχορήγηση των επιχειρήσεων, να διατεθούν για την κάλυψη των αναγκών των ανέργων.

15. Καμία απόλυση συμβασιούχων σε δημόσιο και ιδιωτικό τομέα.

16. Αύξηση της αποζημίωσης που καταβάλλεται στους εργάτες και τους τεχνίτες λόγω απόλυσης, στο ύψος της αποζημίωσης που καταβάλλεται στους υπαλλήλους, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.2112/1920 και κατάργηση των Προεδρικών Διαταγμάτων που ισοπέδωσαν αποζημιώσεις και συλλογικές συμβάσεις εργασίας.

17. Ειδικά μέτρα για τους σπουδαστές στις σχολές μαθητείας και για τη συνολική αναβάθμιση της επαγγελματικής εκπαίδευσης, όπως κατάργηση των διδάκτρων στα δημόσια ΙΕΚ και επιδότηση διδάκτρων για σπουδαστές σε ιδιωτικά ΙΕΚ με κοινωνικοταξικά κριτήρια. Αναβάθμιση των υλικοτεχνικών υποδομών. Όλα όσα είναι απαραίτητα στη σχολή (βιβλία, εργαλεία, εξοπλισμός κ.λπ.) να παρέχονται στους σπουδαστές από το κράτος δωρεάν. Χορήγηση δωρεάν κάρτας απεριόριστων διαδρομών στις αστικές συγκοινωνίες. Δωρεάν σίτιση και στέγαση. Να επαναλειτουργήσουν οι λέσχες για να σιτίζονται δωρεάν οι σπουδαστές, να ανοίξουν εστίες, σύγχρονες και δωρεάν. Επιδότηση ενοικίου 100% για σπουδαστές από την επαρχία. Εξάωρο με αποδοχές οκταώρου. Οι ώρες της πρακτικής να πληρώνονται και να ασφαλίζονται με βάση τις κλαδικές και συλλογικές συμβάσεις εργασίας.

Για την αντιμετώπιση της ανεργίας

Είναι αλήθεια ότι η ριζική αντιμετώπιση του προβλήματος της ανεργίας μπορεί να γίνει μόνον στα πλαίσια μιας άλλης οργάνωσης της κοινωνίας, όπου τα βασικά και συγκεντρωμένα μέσα παραγωγής θα είναι κοινωνική ιδιοκτησία, με ολόπλευρη στήριξη των μικροπαραγωγών της πόλης και του χωριού στα πλαίσια ενός εθνικού σχεδιασμού, με κριτήριο τα συμφέροντα της χώρας και των εργαζομένων. Μόνο σε αυτές τις συνθήκες, όπου δεν θα υπάρχει «το κυνήγι» του καπιταλιστικού κέρδους, θα δημιουργηθούν οι συνθήκες για την εξάλειψη της ανεργίας. Ωστόσο και σήμερα μπορούν να γίνουν βήματα στην αντιμετώπιση της ανεργίας στο βαθμό που αυτό μπει στο επίκεντρο της διεκδίκησης και της πάλης των εργαζομένων, των ανέργων και ιδιαίτερα των νέων. Για να διεκδικηθούν:

Προσλήψεις στους τομείς Υγείας, Πρόνοιας, Εκπαίδευσης, Πολιτισμού και Αθλητισμού και κάλυψη των μεγάλων κενών που υπάρχουν, σε θέσεις εργασίας μόνιμης, πλήρους και αποκλειστικής απασχόλησης.

Δαπάνες για τα σημαντικά έργα κοινωνικών υποδομών που αφορούν τη βελτίωση των συνθηκών ζωής του λαού και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, όπως την αντιπλημμυρική προστασία και την αντισεισμική θωράκιση, την αξιοποίηση των υδάτινων πόρων, τις κατασκευές έργων για μέσα μαζικής μεταφοράς, για τη λαϊκή στέγη κ.ά..

Μόνιμη και σταθερή δουλειά για όλους, που είναι το βασικότερο δικαίωμα του ανθρώπου, με στόχο την εξαφάνιση της ανεργίας. Κατοχύρωση του τριανταπεντάωρου, επτάωρου, πενθήμερου και διασφάλιση της κυριακάτικης αργίας. Απαγόρευση όλων των ελαστικών μορφών απασχόλησης και κάθε μορφής ανασφάλιστης εργασίας. Μονιμοποίηση όλων των εργαζομένων χωρίς όρους και προϋποθέσεις.

V. Οι Εισηγήσεις έγιναν δεκτές, κατά πλειοψηφία και συναπαρτίζουν την Έκθεση της Επιτροπής, η οποία υποβάλλεται προς την Ολομέλεια της Βουλής.

Αθήνα, 30 Σεπτεμβρίου 2011

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΝΤΩΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

Η Α' ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ **Ο Β' ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ**

ΜΑΡΙΑ ΚΟΛΛΙΑ - ΤΣΑΡΟΥΧΑ **ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΚΙΟΚΑΣ**

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΟΥΡΑΝΙΑ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ - ΠΑΠΑΔΑΚΗ

ΤΑ ΜΕΛΗ

ΜΑΡΙΑ - ΕΛΕΝΗ ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗ
ΣΑΒΒΑΣ ΕΜΙΝΙΔΗΣ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ (ΠΕΜΗ) ΖΟΥΝΗ
ΑΘΑΝΑΣΙΑ (ΣΟΥΛΑ) ΜΕΡΕΝΤΙΤΗ
ΕΛΕΝΗ ΤΣΙΑΟΥΣΗ
ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΤΣΟΝΟΓΛΟΥ- ΒΥΛΛΙΩΤΗ
ΕΛΕΝΗ ΡΑΠΤΗ
ΕΥΓΕΝΙΑ ΤΣΟΥΜΑΝΗ - ΣΠΕΝΤΖΑ
ΗΡΩ ΔΙΩΤΗ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΙΓ' – ΣΥΝΟΔΟΣ Β'
ΥΠΟΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ
Της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Ισότητας, Νεολαίας και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου

ΕΚΘΕΣΗ
ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΙΔΙΚΗ ΜΟΝΙΜΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΙΣΟΤΗΤΑΣ, ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Ι. Εισαγωγή – Αντικείμενο εργασιών Υποεπιτροπής

Η Υποεπιτροπή για τα θέματα των Ατόμων με Αναπηρία, της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Ισότητας, Νεολαίας και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, ιδρύθηκε, ως θεσμός, με την τροποποίηση του άρθρου 43 Α' του Κανονισμού της Βουλής, που επικυρώθηκε, με απόφαση της Ολομέλειας της Βουλής, κατά τη συνεδρίαση της 25ης Ιουνίου 2008 (ΦΕΚ 126 Α' / 2.7.2008).

Στην Υποεπιτροπή μετέχει ένας Βουλευτής από κάθε Κοινοβουλευτική Ομάδα της Αντιπολίτευσης, χωρίς να θίγεται η απόλυτη πλειοψηφία της Κοινοβουλευτικής Ομάδας που διαθέτει την απόλυτη πλειοψηφία στη Βουλή.

Αντικείμενο της Υποεπιτροπής αυτής είναι η καταγραφή και η μελέτη των προβλημάτων, που αντιμετωπίζουν τα άτομα με αναπηρία, η κατοχύρωση ίσων ευκαιριών πρόσβασης στα αγαθά της κοινωνίας, της οικονομίας, του πολιτισμού και της ζωής και η υποβολή προτάσεων για τη συμπλήρωση και βελτίωση του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου.

Οι προτάσεις της Υποεπιτροπής υποβάλλονται στην Επιτροπή και διαβιβάζονται από τον Πρόεδρο της Βουλής στη Διαρκή Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων και στους αρμόδιους Υπουργούς.

Κατά τη Β' Τακτική Σύνοδο της ΙΓ' Περιόδου, η Υποεπιτροπή για τα Θέματα των Ατόμων με Αναπηρία συνεστήθη, με την υπ' αριθμ. 16027/10782, από 17 Δεκεμβρίου 2010, απόφαση του Προέδρου της Βουλής.

Η Υποεπιτροπή συγκροτήθηκε από εννέα (9) μέλη της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Ισότητας, Νεολαίας και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Μέλη της Υποεπιτροπής ορίσθηκαν οι Βουλευτές, κ.κ Παναγιώτης Αντωνακόπουλος, Σάββας Εμινίδης, Παναγιώτης Κουρουμπλής, Ελένη Τσιαούση, Βασιλική Τσόνογλου - Βυλλιώτη, Έλενα Ράπτη, Ιωάννης Γκιόκας, Ουρανία Παπανδρέου - Παπαδάκη και Ηρώ Διώτη. Ο Βουλευτής, κ. Παναγιώτης Κουρουμπλής, που μετείχε στην αρχική σύνθεση της Υποεπιτροπής, αντικαταστάθηκε από τη Βουλευτή, κυρία Παναγιώτα Ζούνη, σύμφωνα με την υπ' αριθμ.6629/4379, από 14 Ιουλίου 2011, απόφαση του Προέδρου της Βουλής.

Η Υποεπιτροπή πραγματοποίησε 8 συνεδριάσεις, συνολικής διάρκειας 14 ωρών, περίπου, κατά τις οποίες εκλήθησαν σε ακρόαση, προς ενημέρωση των μελών της, Υπουργοί, Γενικοί Γραμματείς Υπουργείων, δημόσιοι λειτουργοί και εκπρόσωποι Φορέων και Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων, όπως εμφαίνεται στο αντίστοιχο Κεφάλαιο της Έκθεσης.

ΙΙ. ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΥΠΟΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΑ ΠΟΥ ΚΛΗΘΗΚΑΝ ΣΕ ΑΚΡΟΑΣΗ

1. Συνεδρίαση της 25ης Ιανουαρίου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Ενημέρωση των μελών της Υποεπιτροπής, σχετικά με ζητήματα πολιτικής πρόνοιας, που αφορούν στα άτομα με αναπηρία.
Τα μέλη της Υποεπιτροπής ενημέρωσαν οι κ.κ. Γεώργιος Κατριβάνος, Γενικός Γραμματέας Πρόνοιας του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Χρήστος Νάστας, Γενικός Γραμματέας της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.μεΑ.).

2. Συνεδρίαση της 23ης Φεβρουαρίου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Προνοιακή πολιτική για ΑμεΑ παιδικής ηλικίας.
Τα μέλη της Υποεπιτροπής ενημέρωσαν οι κ.κ. Γεώργιος Κατριβάνος, Γενικός Γραμματέας Πρόνοιας του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Παναγιώτης Γκούμας, Διοικητής της 6ης Υγειονομικής Περιφέρειας (ΥΠΕ) Πελοποννήσου, Ιονίων Νήσων, Ηπείρου και Δυτικής Ελλάδας, Ιωάννης Βαρδακαστάνης, Πρόεδρος της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.μεΑ.) και Κώστας Γιαννόπουλος, Πρόεδρος του Οργανισμού «Το Χαμόγελο του Παιδιού».

3. Συνεδρίαση της 31ης Μαρτίου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Η πορεία του προγράμματος «Βοήθεια στο Σπίτι».
Τα μέλη της Υποεπιτροπής ενημέρωσαν οι κ.κ. Χρήστος Ντίκος, Επικεφαλής της Διαχειριστικής Αρχής του Επιχειρησιακού Προγράμματος Ανάπτυξης Ανθρώπινου Δυναμικού (Ε.Π.ΑΝ.Α.Δ.) του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης και Σίμος Δανιηλίδης, Πρόεδρος της Επιτροπής Κοινωνικής Πολιτικής, Απασχόλησης και Αλληλεγγύης της Κεντρικής Ένωσης Δήμων και Κοινοτήτων Ελλάδας (Κ.Ε.Δ.Κ.Ε.) – Δήμαρχος Νεάπολης-Συκεών Θεσσαλονίκης.

4. Συνεδρίαση της 14ης Απριλίου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Ειδική αγωγή και εκπαίδευση των ατόμων με αναπηρία.
Τα μέλη της Υποεπιτροπής ενημέρωσαν οι κ.κ. Γεώργιος Αλεβίζος, Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Ειδικής Αγωγής του Υπουργείου Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, Κωνσταντίνος Γαργάλης και Αγάπη Δημοπούλου, Πρόεδρος και Αντιπρόεδρος της Ομοσπονδίας Κωφών Ελλάδος, αντίστοιχα, Παρασκευή Τσαβαλιά, Γενική Γραμματέας της Εθνικής Ομοσπονδίας Τυφλών και Ερασμία Μαρκοπούλου, Πρόεδρος Γονέων και Κηδεμόνων Παιδιών με Αυτισμό του Ν. Λάρισας.

5. Συνεδρίαση της 18ης Μαΐου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Κοινωνικοί Λειτουργοί και Υπηρεσίες στήριξης των ατόμων με αναπηρία.
Τα μέλη της Υποεπιτροπής ενημέρωσαν η Πρόεδρος, κυρία Ευαγγελία Χαλβατζά και τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου του Συνδέσμου Κοινωνικών Λειτουργών Ελλάδος (Σ.Κ.Λ.Ε.).

6. Συνεδρίαση της 21ης Ιουλίου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Συζήτηση, σχετικά με τη σύνταξη της Έκθεσης της Υποεπιτροπής και ορισμός Εισηγητών, κατά θέματα.

7. Συνεδρίαση της 25ης Αυγούστου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Άτομα με αναπηρία και Τουρισμός.
Τα μέλη της Υποεπιτροπής ενημέρωσαν οι κ.κ.: Κωνσταντίνα Μπόγρη, Γενική Διευθύντρια Τουριστικής Πολιτικής και Οργάνωσης της Γενικής Γραμματείας Τουρισμού του Υπουργείου Πολιτισμού και Τουρισμού, Μαρίλη Χριστοφή, Συνεργάτης και Εμπειρογνώμονας της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία (ΕΣΑμεΑ) σε θέματα τουρισμού και προσβασιμότητας και Γεώργιος Δρακόπουλος, Γενικός Διευθυντής του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (Σ.Ε.Τ.Ε.).

8. Συνεδρίαση της 20ής Σεπτεμβρίου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Συζήτηση και έγκριση της Έκθεσης της Υποεπιτροπής.

III. ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ

ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΣΑΒΒΑΣ ΕΜΙΝΙΔΗΣ

Η ειδική αγωγή και εκπαίδευση στην Ελλάδα αποτελεί αρμοδιότητα του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων. Η αντιμετώπιση των ειδικών εκπαιδευτικών αναγκών των ατόμων με αναπηρία και οι διαπιστωμένες ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες είναι υποχρέωση της Πολιτείας.

Ειδικότερα, το Κράτος και οι Υπηρεσίες του οφείλουν να μεριμνούν και να διασφαλίζουν:

την πρόσβαση και τη συμμετοχή στο εκπαιδευτικό σύστημα των ατόμων με αναπηρία και των ευάλωτων κοινωνικών ομάδων.

την παροχή δωρεάν δημόσιας ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης στους αναπήρους, σε όλο το φάσμα και τα στάδια της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

ίσες ευκαιρίες στη μόρφωση και στην κοινωνική και επαγγελματική ένταξη σε όλους τους πολίτες με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

την άρση των κοινωνικών προκαταλήψεων έναντι ατόμων με αναπηρία.

την προμήθεια κατάλληλων βοηθημάτων και εξειδικευμένων εκπαιδευτικών εργαλείων.

Στην ελληνική νομοθεσία προβλέπεται η παροχή μιας σειράς από διευκολύνσεις και βοηθήματα για την ειδική αγωγή των ατόμων με αναπηρία, στη διάρκεια της γενικής ή τεχνικής και επαγγελματικής εκπαίδευσης, η οποία παρέχεται δωρεάν σε δημόσια κανονικά και ειδικά σχολεία.

Παρόλα αυτά καταγράφεται μία σειρά από προβλήματα, ελλείψεις και παραλείψεις, που καθιστούν αναγκαία την αναθεώρηση και βελτίωση του θεσμικού πλαισίου για την ειδική αγωγή και εκπαίδευση.

Η Υποεπιτροπή για τα Θέματα των Ατόμων με Αναπηρία, της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Ισότητας, Νεολαίας και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, συζήτησε εκτενώς, στη συνεδρίαση της 14ης Απριλίου 2011, τα θέματα γύρω από την ειδική αγωγή και εκπαίδευση των ατόμων με αναπηρία.

Στην Υποεπιτροπή κλήθηκαν να εκφράσουν τις απόψεις και προτάσεις τους, από την πλευρά των κοινωνικών εταίρων, ο Πρόεδρος της Ομοσπονδίας Κωφών Ελλάδος, κ. Κωνσταντίνος Γαργάλης, η Γενική Γραμματέας της Εθνικής Ομοσπονδίας Τυφλών, κυρία Παρασκευή Τσαβαλιά, η Αντιπρόεδρος της Ομοσπονδίας Κωφών Ελλάδος, κυρία Αγάπη Δημοπούλου και η Πρόεδρος Γονέων και Κηδεμόνων Παιδιών με Αυτισμό Νομού Λαρίσης, κυρία Ερασμία Μαρκοπούλου.

Από την πλευρά της αρμόδιας Διεύθυνσης Ειδικής Αγωγής του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων τοποθετήθηκε και απάντησε στις ερωτήσεις ο Προϊστάμενός της, κ. Γεώργιος Αλεβίζος.

Οι εκπρόσωποι των ατόμων με αναπηρία εξέφρασαν τους προβληματισμούς, τις παρατηρήσεις και τις προτάσεις τους. Τα ζητήματα που έθεσαν είναι τα εξής:

Ο αποκλεισμός της εισαγωγής των τυφλών στο 34,31% των Πανεπιστημίων και το 78,3% των ΤΕΙ, χωρίς επαρκή και τεκμηριωμένη αιτιολόγηση, από το μηχανογραφικό του 2010 και η ανάθεση, στη συνέχεια, της δυνατότητας ή όχι παρακολούθησης των σπουδών, από τυφλούς φοιτητές, στη διακριτική ευχέρεια των καθηγητών των τμημάτων, αποτελούν οφθαλμοφανή ρατσισμό και ένδειξη προκατάληψης, καθώς και προσπάθεια των διδασκόντων να καλύψουν τις δικές τους αδυναμίες διδασκαλίας.

Η παροχή των βιβλίων στους τυφλούς στα Δημοτικά, στα Γυμνάσια και στα Λύκεια είναι απαραίτητο να γίνεται σε έντυπη μορφή, στη γραφή Braille των τυφλών, και όχι σε ηλεκτρονική. Στα Πανεπιστήμια και στα ΤΕΙ δεν υπάρχει αντίρρηση να δίνονται σε ψηφιακή μορφή, αλλά στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση το έντυπο βιβλίο είναι βασικό, ενώ το ηλεκτρονικό μπορεί να δίνεται μόνο επικουρικά. Για αυτό το θέμα υπάρχει και επιστημονική τεκμηρίωση από καθηγητές και συμβούλους ειδικής αγωγής. Αντίθετα, όλα τα βιβλία για τα κωφά παιδιά, στις πρώτες τάξεις του Δημοτικού, στο μάθημα της γλώσσας και στα άλλα μαθήματα, πρέπει να δίνονται σε ηλεκτρονική μορφή, γιατί, λόγω έλλειψης ακοής, οι κωφοί μαθητές έχουν πάρα πολύ καλή οπτική αντίληψη και έτσι θα έχουν καλύτερη οπτική πρόσληψη.

Την τελευταία χρονιά παρατηρήθηκε το εξής φαινόμενο. Οι παράλληλες στηρίξεις στελεχώνονται από εκπαιδευτικούς γενικής αγωγής, με μία πολύ μικρή ή καθόλου επιμόρφωση. Προσλήφθηκαν πάρα πολλά άτομα, άσχετα από την ειδική αγωγή, για να κάνουν παράλληλη στήριξη, τα οποία μόλις είχαν αποφοιτήσει από τις παιδαγωγικές σχολές, χωρίς να έχουν περάσει κανένα σχετικό σεμινάριο και βρέθηκαν να αντιμετωπίζουν διάφορες αναπηρίες, με τις οποίες δεν είχαν έρθει ποτέ σε επαφή. Τα σεμινάρια εξοικείωσης με την αναπηρία των 400 ωρών, που ανακοίνωσε το Υπουργείο, δεν προσφέρουν εξειδίκευση σε συγκεκριμένες αναπηρίες. Επειδή πάσχουμε από εξειδικευμένους εκπαιδευτικούς, που θα γνωρίζουν τα χαρακτηριστικά και τις ιδιαίτερες μαθησιακές ανάγκες των παιδιών με αναπηρία, που φοιτούν στα σχολεία γενικής αγωγής, πρέπει να γίνει ένα Μεταπτυχιακό Τμήμα Ειδικής Αγωγής για την ειδίκευση των ενδιαφερομένων εκπαιδευτικών στην κάθε αναπηρία. Για παράδειγμα, ένας καθηγητής κωφών πρέπει να ξέρει τη νοηματική γλώσσα.

Είναι ανάγκη να καλυφθούν άμεσα τα κενά στο Τμήμα Ειδικής Αγωγής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, με μόνιμο προσωπικό πτυχιούχων ειδικής αγωγής.

Πρέπει να ψηφιστεί ένας νέος νόμος ειδικής αγωγής, στη θέση του ν. 3699/2008.

Ο όρος «κωφάλαλος» πρέπει να αντικατασταθεί με τον επιστημονικά και ιατρικά σωστό όρο «κωφό άτομο», γιατί δημιουργούνται πολλά προβλήματα στην εκπαίδευση, όπως ο αποκλεισμός από την εισαγωγή στα Πανεπιστήμια, χωρίς εξετάσεις, ενός ποσοστού βαρήκοων ατόμων. Τα κωφά παιδιά στην εκπαίδευση πρέπει να αντιμετωπίζονται όχι ως άτομα με αναπηρία, αλλά ως άτομα που ανήκουν σε μία γλωσσική μειονότητα, γιατί το πρόβλημα των κωφών είναι, στην ουσία, πρόβλημα επικοινωνίας. Γι' αυτό πρέπει να αντιμετωπίζονται διαφορετικά και να φτιαχτεί ένας ξεχωριστός νόμος, ειδικά για την εκπαίδευση των κωφών και βαρήκοων ατόμων.

Είναι άμεση ανάγκη το Υπουργείο Παιδείας να αναλάβει την εκπαίδευση των κωφών ατόμων σε προσχολικό επίπεδο και να δημιουργηθούν βρεφικοί νηπιακοί σταθμοί, ακριβώς, για κωφά άτομα.

Τα ειδικά σχολεία αντιμετωπίζουν μεγάλες ελλείψεις σε τεχνολογικό εξοπλισμό.

Υπάρχει έλλειψη προγραμμάτων ειδικών για κωφάλαλα άτομα. Υπάρχουν βιβλία προσαρμοσμένα στις ανάγκες των κωφών, που βρίσκονται στο Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, αλλά παραμένουν σε αχρησία.

Στην επαγγελματική εκπαίδευση πρέπει να υπάρξουν αλλαγές για να διευκολυνθεί η ένταξη των κωφών ατόμων, όπως η ύπαρξη ενός διερμηνέα, γιατί χωρίς διερμηνέα νοηματικής οι μαθητές δεν θα είναι σε θέση να παρακολουθήσουν τις ειδικότητες.

Τα ειδικά σχολεία κωφών και άλλων κατηγοριών, δημοτικών, γυμνασίων και λυκείων, πρέπει να μετατραπούν σε ολοήμερα, γιατί οι μαθητές δεν μπορούν να παρακολουθούν φροντιστήρια.

Πρέπει να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα παρακολούθησης των κωφών φοιτητών, που συναντάται και στα ΑΕΙ, γιατί και εκεί δεν υπάρχουν διερμηνείς, σε αντίθεση με τις άλλες χώρες της Ευρώπης, όπου υπάρχουν διερμηνείς σε όλα τα Ανώτατα Ιδρύματα.

Υπάρχει το πρόβλημα της γλωσσομάθειας στα γυμνάσια, στα λύκεια και στα πανεπιστήμια για τους κωφούς. Οι κωφοί μαθητές και φοιτητές θα πρέπει να απαλλάσσονται από τις ξένες γλώσσες.

Με τις συγχωνεύσεις και καταργήσεις σχολείων δημιουργούνται πολλά προβλήματα, όπως με το Ειδικό Δημοτικό Σχολείο Αθηνών Κωφών Βαρήκοων, το οποίο είναι το πρώτο σχολείο κωφών σε όλη την Ελλάδα και καταργείται, με συνέπεια να καλύπτουν μεγάλες αποστάσεις οι μαθητές.

Όταν φτιάχνονται οι νόμοι, πρέπει να λαμβάνονται πάντα υπόψη τα άτομα με αναπηρία. Για παράδειγμα, οι κωφοί καθηγητές-εκπαιδευτικοί, οι οποίοι δουλεύουν στα σχολεία κωφών, δεν μπορούν να συμμετέχουν στις συνελεύσεις του εκπαιδευτικού προσωπικού, γιατί ο νόμος λέει ότι θα πρέπει να συμμετέχει στη συνέλευση μόνο το εκπαιδευτικό προσωπικό και δεν μπορούν να έχουν διερμηνέα.

Πρέπει να καταργηθεί ο Εθνικός Φορέας Πιστοποίησης της Επαρκούς Γνώσης της Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας και της Γραφής Braille με τίτλο «Ενόρασις», που προβλέπεται στο νόμο της ειδικής αγωγής, αλλά στην ουσία, δεν έχει εφαρμοστεί ακόμα. Αυτός ο φορέας αποτελείται από διάφορους διοικητικούς υπαλλήλους, που δεν να έχουν την κατάλληλη κατάρτιση.

Προτείνεται η δημιουργία πιστοποιητικού γλωσσομάθειας της ελληνικής νοηματικής γλώσσας, όπως ακριβώς συμβαίνει με τις ξένες γλώσσες.

Η πιστοποίηση επάρκειας στην ελληνική νοηματική γλώσσα, η οποία δίνεται μετά από εξετάσεις επάρκειας από την Ομοσπονδία Κωφών Ελλάδος, θα πρέπει να είναι προϋπόθεση για την πρόσληψη καθηγητών.

Προτείνεται η δημιουργία στο Υπουργείο Παιδείας μίας Ειδικής Γραμματείας Ειδικής Αγωγής, που να στελεχώνεται από άτομα, τα οποία θα γνωρίζουν τα χαρακτηριστικά της κώφωσης, της τύφλωσης και της κάθε κατηγορίας αναπηρίας.

Τα εκπαιδευτικά πλαίσια, που προβλέπονται από τον ν.3699, πρέπει να δίνουν ίσες ευκαιρίες και ίσες δυνατότητες φοίτησης των μαθητών με πολύ ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και ιδιαίτερες ανάγκες, όπως είναι τα αυτιστικά παιδιά.

Δεν περιλαμβάνονται στο 5% του νόμου για την εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση τα παιδιά με αυτισμό και δεν προβλέπεται να παίρνουν μετεγγραφή στην περιοχή διαμονής τους. Είναι μία αδικία, που πρέπει να διορθωθεί.

Στο Κέντρο Εκπαιδεύσεως και Αποκαταστάσεως Τυφλών (Κ.Ε.Α.Τ.) στεγάζεται το μοναδικό τυπογραφείο γραφής Braille για τυφλούς, αλλά δεν λειτουργεί, διότι το Υπουργείο Υγείας, στο οποίο ανήκει, δεν πλήρωνε τα λειτουργικά του έξοδα. Το αποτέλεσμα είναι κανένα τυφλό παιδί να μην μπορεί να έχει τα βιβλία του. Το Υπουργείο Παιδείας πρέπει να επιχορηγήσει το τυπογραφείο.

Η μεγέθυνση των βιβλίων έχει μεγάλο κόστος. Υπάρχουν συσκευές, όπως η CCTV (Closed Circuit Television – Κλειστό Κύκλωμα Τηλεόρασης), η οποία κοστίζει 4.000 ευρώ και είναι ένας μεγεθυντικός φακός, όπου το βιβλίο τοποθετείται από κάτω και ανάλογα με τις ανάγκες μεγεθύνεται για ανθρώπους που έχουν ελάχιστη όραση. Αυτή μπορεί να δίδεται σε κάθε μαθητή υπό μορφή χρησιδανείου, διότι μπορεί, κάποια στιγμή, να τυφλωθεί, οπότε και δεν θα του χρειάζεται. Εάν έχει μία τέτοια συσκευή, δεν θα χρειάζεται η μετατροπή των βιβλίων και θα μειωθεί αυτό το κόστος.

Η Εθνική Ομοσπονδία Τυφλών είναι υπέρ της ένταξης των τυφλών στα κοινά σχολεία και όχι της φοίτησης σε ειδικά. Ειδικά σχολεία μπορεί να υπάρχουν εκεί, όπου θα πάνε τυφλοί μαθητές, οι οποίοι έχουν και πρόσθετα προβλήματα κάποιας ελαφράς νοητικής υστέρησης και πραγματικά δεν μπορούν να ενταχθούν στο κοινό σχολείο, έχοντας την παράλληλη στήριξη και υποβοήθηση με τα βιβλία τους. Ο τυφλός μαθητής μπορεί κανονικά να πάει στο κοινό σχολείο, εφόσον έχει την απαραίτητη τεχνολογική υποστήριξη, η οποία σήμερα λείπει.

Είναι ανάγκη να υπάρχει προσβασιμότητα σε όλες τις βιβλιοθήκες των πανεπιστημίων και των σχολείων και σε όλο το υλικό της πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Τα μέλη της Υποεπιτροπής ζήτησαν συγκεκριμένες λύσεις από την πλευρά του Υπουργείου και έκαναν τις δικές τους παρατηρήσεις, τοποθετήσεις και προτάσεις, οι οποίες κωδικοποιούνται ως εξής.

Η ειδική αγωγή είναι ένας πολύμορφος τομέας, στον οποίο έχουν γίνει αρκετά βήματα, αλλά δεν έχει φτάσει ακόμη στο επιθυμητό επίπεδο. Στα θετικά καταγράφεται ο διορισμός τριπλάσιων σε αριθμό εκπαιδευτικών, σε σχέση με πέρσι και πρόπερσι. Υπάρχει, όμως, ανάγκη για μία χαρτογράφηση των αναγκών σε εθνικό επίπεδο.

Η ειδική αγωγή πρέπει να εξατομικεύεται και να εξειδικεύεται στην κάθε μορφή και περίπτωση αναπηρίας και να υπάρχει για πολλές κατηγορίες, όπως τα αυτιστικά παιδιά, ειδική εκπαίδευση από το προνήπιο.

Σχετικά με την εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Υπάρχουν κατηγορίες αναπήρων που αδικούνται και λόγω της ιδιαιτερότητας της αναπηρίας τους δεν βρίσκονται στη λίστα μεταξύ των αναπήρων, που εισάγονται χωρίς εξετάσεις. Επίσης, πολλές φορές εισάγονται στο πανεπιστήμιο και άνθρωποι που δεν θα έπρεπε να εισαχθούν. Γι' αυτό θα πρέπει, κάποια στιγμή, να υπάρξει κάποια μορφή ειδικών εξετάσεων για τους αναπήρους, μέσω των οποίων θα εξασφαλίζεται η πρόσβασή τους στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.

Η έγκαιρη διάγνωση και παρέμβαση στην εκπαίδευση ενός τυφλού ή κωφού παιδιού έχει πολλαπλάσια αποτελέσματα στην απόδοσή του και πολύ λιγότερο οικονομικό κόστος. Πρέπει να δημιουργηθούν Κέντρα Πρώιμης Διάγνωσης. Η πρώιμη διάγνωση είναι καθοριστική και για τον αυτισμό και για την τυφλότητα και για την κινητική αναπηρία.

Το παιδί με αναπηρία πρέπει να εκπαιδεύεται από ειδικούς μέσα στο κοινό σχολείο. Από εκεί και πέρα, πρέπει να υπάρξουν υποστηρικτικές υπηρεσίες, όπως η δυνατότητα της νοηματικής γλώσσας σε κάθε σχολείο.

Τα προβλήματα της έλλειψης διερμηνέων και προσβασιμότητας για τους κινητικά αναπήρους στα Ελληνικά Πανεπιστήμια είναι σοβαρά και απαράδεκτα.

Θα πρέπει να εξεταστεί η δυνατότητα να υπάρχουν μέσα στις προκηρύξεις του Α.Σ.Ε.Π. εξετάσεις και στη νοηματική.

Στις προκηρύξεις για εκπαιδευτικούς, η επάρκεια δεν θα πρέπει να είναι πρόσθετο, αλλά υποχρεωτικό προσόν, όπως είναι και η γνώση της νοηματικής.

Πρέπει να αναθεωρηθεί όλο το νομικό πλαίσιο της ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης για τους ανάπηρους.

Για τα προγράμματα παράλληλης στήριξης, αργούν υπερβολικά οι εγκρίσεις και υπάρχει ένα θέμα με τη χρηματοδότηση, που είναι μέσω ΕΣΠΑ και λήγει το 2013.

Υπάρχει ένα μεγάλο ποσοστό σχολικής εγκατάλειψης παιδιών που είναι σε τμήματα ένταξης ή με παράλληλη στήριξη. Για αυτό το θέμα κρίνεται σκόπιμη η παρέμβαση του Υπουργείου.

Ο εκπρόσωπος του Υπουργείου Παιδείας για θέματα ειδικής αγωγής ατόμων με αναπηρία απάντησε στα ερωτήματα και ανέλυσε τα αποτελέσματα της πολιτικής του Υπουργείου και τον σχεδιασμό για το μέλλον.

Σύμφωνα με όσα είπε:

Ο μαθητικός πληθυσμός των ΑμεΑ σημείωσε, μέσα σε μία πενταετία, αύξηση 100%. Με τη χαρτογράφηση, που έγινε το 2001 από το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, κατεγράφησαν 575 μαθητές με αυτισμό, σε όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες. Στη χαρτογράφηση, που έγινε τελευταία, καταγράφηκαν γύρω στους 400 μαθητές στο νηπιαγωγείο,1.850 στο δημοτικό και 700 στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Οι μαθητές στα ειδικά σχολεία έχουν αυξηθεί από 16.700 σε 33.000 περίπου, οι οποίοι, μαζί με αυτούς που δεν φοιτούν σε κάποια σχολική μονάδα ή σε κάποιο τμήμα ένταξης του ειδικού σχολείου, φτάνουν τους 35.000. Ο όγκος αυτός των μαθητών δεν είναι δυνατόν να ενταχθεί στα εκπαιδευτικά πλαίσια, γιατί δεν υπάρχουν οι δομές και το εξειδικευμένο εκπαιδευτικό προσωπικό για την παράλληλη στήριξη.

Επειδή οι ανάγκες στα ειδικά σχολεία και στα τμήματα ένταξης είναι τεράστιες, φέτος υπερδιπλασιάστηκαν οι εκπαιδευτικοί στα σχολεία ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης και έφτασαν τους 3.450 από τον τακτικό προϋπολογισμό και σε αυτούς προστίθενται άλλοι 889 από το ΕΣΠΑ, για την υλοποίηση της παράλληλης στήριξης. Πέρσι οι παράλληλες στηρίξεις, που υλοποιούντο, ήταν περίπου 110 με 120 όλη τη χρονιά. Όλοι οι άλλοι μαθητές ήταν στο γενικό σχολειό, χωρίς καμία στήριξη.

Λόγω των τεράστιων αναγκών στα ειδικά σχολεία και στα τμήματα ένταξης και της ανεπάρκειας των υπαρχόντων

εκπαιδευτικών για την κάλυψη των θέσεων, νομοθετήθηκε, σε περίπτωση που δεν υπάρχουν εκπαιδευτικοί της ειδικής αγωγής, να προσλαμβάνονται εκπαιδευτικοί της γενικής εκπαίδευσης, με επιμόρφωση και με στήριξη αυτών των εκπαιδευτικών από τους εκπαιδευτικούς των Κέντρων Διαφοροδιάγνωσης, Διάγνωσης και Υποστήριξης ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (ΚΕΔΔΥ) και τους σχολικούς συμβούλους, στα εξειδικευμένα θέματα για κωφούς, τυφλούς ή άτομα με κινητικά προβλήματα. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να δημιουργηθούν κάποια προβλήματα, κυρίως στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, με εκπαιδευτικούς που δεν ήταν έτοιμοι να διδάξουν.

Όσον αφορά τα σεμινάρια, αυτά έχουν καταργηθεί με τον ν.3848/2010. Τα σεμινάρια δεν αποτελούν, πλέον, προσόν διορισμού στην ειδική αγωγή.

Έγινε προσπάθεια να γίνουν μόνιμες προσλήψεις πεντακοσίων εκπαιδευτικών ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης. Η Διεύθυνση Ειδικής Αγωγής και το Υπουργείο Παιδείας έχουν ετοιμάσει ό,τι έχει σχέση με τον διαγωνισμό και το θέμα έχει πάει στο ΑΣΕΠ. Αυτές οι προσλήψεις αφορούν δασκάλους ειδικής αγωγής, όσους έχουν αποφοιτήσει από το Πανεπιστήμιο του Βόλου και της Μακεδονίας. Θα είναι η πρώτη φορά που θα διοριστεί κάποιος απευθείας στην ειδική αγωγή, γιατί, μέχρι τώρα, οι διορισμοί γίνονταν στο γενικό σχολείο και, εφόσον είχε κάποιος τα προσόντα, πήγαινε με μετάθεση στην ειδική αγωγή.

Όσον αφορά τα βιβλία των αμβλυώπων, των μερικώς βλεπόντων και των τυφλών μαθητών του δημοτικού σχολείου, δεν πρέπει να αντικατασταθούν από την ηλεκτρονική μορφή. Πρέπει να υπάρχουν, παράλληλα, η έντυπη και η ψηφιακή μορφή. Το πρόβλημα που υπάρχει είναι να εκδίδονται στην ώρα τους τα ειδικά βιβλία για τους μερικώς βλέποντες. Υπάρχει μία Επιτροπή, από δέκα εκπαιδευτικούς, στο Αγρίνιο, η οποία μεγεθύνει τις γραμματοσειρές ανάλογα με την οπτική οξύτητα που έχει ο μαθητής. Αυτή τη στιγμή δίνεται μία παραγγελία για μία συγκεκριμένη γραμματοσειρά, ετοιμάζεται το βιβλίο, αλλά στην πορεία μπορεί να χρειάζεται ο μαθητής μεγαλύτερη γραμματοσειρά και να αχρηστευτούν τα βιβλία. Είναι ένα τεράστιο πρόβλημα με τεράστιο κόστος, το οποίο δεν μπορεί να λυθεί, ώστε να υπάρχουν εγκαίρως αυτά τα βιβλία.

Όσον αφορά το ψηφιακό κομμάτι για τους μερικώς βλέποντες μαθητές, έχει παραγγελθεί μέσω του ΕΣΠΑ ο αναγκαίος εξοπλισμός. Όλα τα ειδικά σχολεία θα εξοπλιστούν με υλικό, που πραγματικά έχουν ανάγκη. Έχουν καταγραφεί, μέσω των Περιφερειακών Διευθύνσεων, οι ανάγκες σε εξοπλισμό και έχουν ξεκινήσει να βγαίνουν οι προκηρύξεις, προκειμένου να αγοραστεί ο εξοπλισμός. Έχει γίνει πρόβλεψη για αυτούς τους μαθητές να υπάρχει μέσα στο σχολείο μία κλειστή κάμερα, στην οποία να βάζουν όποιο βιβλίο ή έντυπο υπάρχει στο σχολείο και να μεγεθύνεται, σε όποιο μέγεθος θέλουν αυτοί. Για να μην υπάρξει πραγματικός αποκλεισμός, τα βιβλία θα μετατραπούν σε ψηφιακή μορφή, τόσο για τους μερικώς βλέποντες, όσο και για τους τυφλούς.

Το θέμα της έγκαιρης παρέμβασης έχει μεγάλη σημασία, όχι μόνο στους κωφούς, αλλά για όλες τις κατηγορίες των αναπηριών. Εδώ υπάρχει ένα τεράστιο κενό, που πρέπει να καλυφθεί θεσμικά.

Ο νόμος για την ειδική αγωγή και εκπαίδευση θα πρέπει να αλλάξει, γιατί έχει δημιουργήσει τεράστια προβλήματα, όπως, για παράδειγμα, στην περίπτωση της Επιτροπής Ενόρασης, η οποία θα πιστοποιούσε για τη γραφή Braille και τη νοηματική. Η Επιτροπή απαρτίζεται από επτά διοικητικούς του Υπουργείου Παιδείας και μόνο ένα μέλος έχει σχέση με τα άτομα που έχουν πρόβλημα όρασης.

Για την επάρκεια στη νοηματική και στη γραφή Braille, υπάρχουν δύο Κέντρα, το «Ήλιος» και το Κέντρο Εκπαιδεύσεως και Αποκαταστάσεως Τυφλών (Κ.Ε.Α.Τ.) Καλλιθέας, που κάνουν την πιστοποίηση για την επάρκεια στη γραφή. Θα ήταν καλό, για την επάρκεια της νοηματικής γλώσσας, να μην μπερδεύουμε τη γλώσσα με την ομιλία. Υπάρχουν 24 Κέντρα Εκμάθησης Νοηματικής Γλώσσας και η Ομοσπονδία Κωφών πιστοποιεί με εξετάσεις, αν αυτοί που βγαίνουν από τις σχολές είναι επαρκείς. Όταν γίνονται προσλήψεις αναπληρωτών καθηγητών, λαμβάνεται σοβαρά υπ' όψιν η επάρκεια. Είναι πολύ σωστό, προκειμένου να προσληφθεί κάποιος, να έχει ολοκληρώσει και τα τέσσερα χρόνια σπουδών στη νοηματική. Μέχρι τώρα αρκούσε το τρίτο ή τέταρτο έτος. Αυτό γινόταν, γιατί δεν υπήρχαν πολλοί εκπαιδευτικοί με πλήρη επάρκεια για να διδάξουν. Από φέτος υπάρχουν αρκετοί καθηγητές πιστοποιημένοι και αυτό πρέπει να εκλείψει.

Φέτος, προκειμένου να βοηθηθούν τα παιδιά που έχουν πρόβλημα όρασης και ακοής, προηγήθηκαν στις προσλήψεις εκπαιδευτικοί, οι οποίοι είχαν επάρκεια στη νοηματική και στη Braille. Ο σκοπός ήταν να διασφαλιστεί πρώτα η εκπαίδευση των μαθητών, ανεξάρτητα από τον τόπο διαμονής. Έτσι, για παράδειγμα, εάν κάποιος ήταν δέκατος στον πίνακα ειδικής αγωγής και είχε και επάρκεια νοηματικής, ενώ από τον ένα πίνακα θα μπορούσε να είναι στην Αττική, σύμφωνα με τις επιθυμίες του, επειδή είχε δηλώσει και τη νοηματική και υπήρχε κωφός μαθητής στην Ξάνθη, για να αξιοποιηθεί ο εκπαιδευτικός, βρέθηκε στην Ξάνθη. Εάν προσλαμβάνονταν οι καθηγητές με τη σειρά, θα υπήρχαν μαθητές κωφοί και τυφλοί χωρίς κάλυψη.

Όσον αφορά τα αναλυτικά προγράμματα. Το 2003 είχε γίνει μία ολοκληρωμένη προσπάθεια για προγράμματα όλων των κατηγοριών, δηλαδή για κωφούς, τυφλούς, άτομα με κινητική αναπηρία, άτομα με ελαφρά νοητική υστέρηση, άτομα με βαριά νοητική υστέρηση και για τα εργαστήρια ειδικής επαγγελματικής εκπαίδευσης. Αυτά τα προγράμματα, δυστυχώς, δεν έφτασαν στα σχολεία και τώρα δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν, γιατί είναι παρωχημένα.

Όσον αφορά τις συγχωνεύσεις. Το Σχολείο Κωφών Αμπελοκήπων από 120 μαθητές, που είχε, έφτασε να έχει 19 εγγεγραμμένους, από τους οποίους οι τέσσερις αποφοιτούν φέτος και μόνο ένας είναι από τους Αμπελόκηπους. Οι εκπαιδευτικοί είναι περισσότεροι από τους μαθητές και φτάνουν τους 22. Τα επιπλέον έξοδα για τη μεταφορά των 18 μαθητών, που έρχονται από άλλες περιοχές, είναι 20.000 ευρώ. Ο σκοπός της συγχώνευσης δεν είναι η οικονομία, αλλά να μην ταλαιπωρούνται οι μαθητές. Στον ίδιο χώρο θα φτιαχτεί εργαστήριο ειδικής επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης για να στεγαστούν όλοι οι μαθητές με πολλαπλές αναπηρίες.

Η χαρτογράφηση των περιοχών είναι κάτι που ήδη γίνεται, μαζί με τον εξορθολογισμό του συστήματος.

Σχετικά με το ειδικό εκπαιδευτικό προσωπικό. Τελευταία έγιναν 120 προσλήψεις. Εκλήθησαν τα 120 άτομα ειδικού βοηθητικού εκπαιδευτικού προσωπικού για μόνιμο διορισμό και τελικά ήρθαν μόνο 95. Έτσι χάθηκαν 25 θέσεις και 25 πιστώσεις μόνιμου διορισμού.

Από φέτος ξεκίνησε η προσπάθεια να ενταχθούν και να στηριχθούν οι μαθητές με κινητικά προβλήματα και άλλου είδους αναπηρίες, οι οποίοι δεν έχουν νοητικά προβλήματα, στο γενικό σχολείο. Εκατόν τριάντα βοηθοί, ως ειδικό βοηθητικό προσωπικό, βρίσκονται σε μαθητές με κινητικά προβλήματα στο δημοτικό σχολείο. Είναι τελείως διαφορετικό να πάει ένα μικρό παιδί που έχει κινητικό πρόβλημα ή μία τετραπληγία σε ένα σχολείο στην πρώτη τάξη, όπου εκεί τα παιδιά το δέχονται αλλιώς, και σιγά – σιγά να προχωράει μαζί τους στις επόμενες τάξεις και είναι άλλο να το «φυτεύεις» σε ένα σχολείο στην ηλικία των δεκαπέντε ή δεκαεπτά ετών.

Από τους κωφούς μαθητές, οι μισοί είναι στα γενικά σχολεία και οι άλλοι μισοί στα σχολεία κωφών. Ο αριθμός τους δεν είναι πάνω από εκατόν εβδομήντα. Οι πενήντα στηρίζονται με παράλληλη στήριξη, με εκπαιδευτικούς ειδικής αγωγής που ξέρουν νοηματική. Είναι άλλοι μαθητές που έχουν κάνει κοχλιακά εμφυτεύματα και θέλουν ένα περιβάλλον ακουόντων. Θα έρθει μία στιγμή, μέχρι το 2015, όπου δεν θα υπάρχει σχολείο κωφών και αυτό είναι κάτι που θέλουμε, γιατί το θέμα είναι να μπορέσουν αυτά τα παιδιά να είναι στο γενικό σχολείο και να αξιοποιούν στο έπακρο τις δυνατότητές τους.

Ο σκοπός πρέπει να είναι, μέσα από ένα καινούργιο θεσμικό πλαίσιο, η ένταξη αυτών των μαθητών το γενικό σχολείο, αλλά αυτό χρειάζεται να γίνει από μικρή ηλικία. Μέχρι να πραγματοποιηθεί αυτή η αλλαγή του θεσμικού πλαισίου και να έχουμε πραγματικά δομημένες καταστάσεις, πρέπει αυτά τα

παιδιά να μην μείνουν ακάλυπτα.

Για τα δύο σχολεία που είναι για τους τυφλούς μαθητές, της Θεσσαλονίκης και της Αθήνας, τους εκπαιδευτικούς τους πληρώνει το Υπουργείο Παιδείας. Τα σχολεία αυτά είναι υπό την εποπτεία του Υπουργείου Παιδείας. Το κομμάτι, όμως, των βιβλίων, που έχουν σχέση με τους τυφλούς μαθητές, το κάλυπτε το Τυπογραφείο του Κέντρου κπαιδεύσεως και Αποκαταστάσεως Τυφλών (ΚΕΑΤ). Την εκτύπωση των βιβλίων των τυφλών και μερικώς βλεπόντων θα αναλάβει, πλέον, το Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων, που έχει αντικαταστήσει τον Οργανισμό Εκδόσεων Διδακτικών Βιβλίων.

Συμπεράσματα της διαδικασίας για την ειδική αγωγή των ατόμων με αναπηρία

Έχουν γίνει σημαντικά βήματα σε σχέση με την κατάσταση που υπήρχε πριν από μερικά χρόνια.

Τα προβλήματα των ΑμεΑ φαίνεται να είναι λιγότερα σε αυτό τον τομέα, συγκριτικά με αυτά που αντιμετωπίζουν σε άλλους τομείς, όπως ο τομέας της απασχόλησης και της κοινωνικής ένταξης, αλλά δεν παύουν να υπάρχουν.

Η αλλαγή του ισχύοντος θεσμικού πλαισίου δεν πρόκειται να λύσει ως δια μαγείας τα προβλήματα, αλλά μπορεί να είναι το απαραίτητο εργαλείο που χρειάζεται για να αντιμετωπιστούν πιο αποτελεσματικά.

Η πολιτική για τα ΑμεΑ δεν πρέπει να στηρίζεται σε γενικές διατάξεις, αλλά να εξειδικεύεται για κάθε μορφή αναπηρίας και να εξατομικεύεται ανάλογα με τις ιδιαιτερότητές της.

Όταν τοποθετούνται τα κατάλληλα άτομα στις κατάλληλες θέσεις πολιτικής ευθύνης, υπάρχουν και τα ανάλογα αποτελέσματα, τα οποία είναι, τις περισσότερες φορές, πολύ κοντά στα επιθυμητά.

Β. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟΥ ΛΕΙΤΟΥΡΓΟΥ

ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ: ΕΛΕΝΗ ΤΣΙΑΟΥΣΗ

Βασική μέριμνα του κοινωνικού λειτουργού είναι αφενός η πρόληψη, η αποτροπή μίας κοινωνικής δυσλειτουργίας και αφετέρου η αντιμετώπιση, η επίλυση των προβλημάτων που παρεμποδίζουν, περιορίζουν, αναστέλλουν ή και διαστρεβλώνουν την κοινωνική λειτουργικότητα του ατόμου, της οικογένειας, της ομάδας ή και της κοινότητας, ανεξαρτήτως της πληθυσμιακής ομάδας όπου ανήκουν ή το κοινωνικοοικονομικό status των ατόμων, με απώτερο σκοπό την κάλυψη των κοινωνικών αναγκών, αποβλέποντας στην κοινωνική ευημερία και δικαιοσύνη.

Η επιστήμη της κοινωνικής εργασίας αποτελεί κομμάτι της ιστορίας της κοινωνικής πρόνοιας, η οποία σχετίζεται με την οικονομική, κοινωνική, πολιτική, εθνική και παγκόσμια ιστορία. Ως εκ τούτου, η κοινωνική εργασία σχετίζεται ξεκάθαρα με την πολιτική πράξη, ως προς την εφαρμογή της.

Στις μέρες μας οι όροι «κοινωνικό πρόβλημα» και «κοινωνική κρίση» αποτελούν μέρος του καθημερινού λεξιλογίου, με πολυποίκιλο νόημα. Άλλοτε χαρακτηρίζουν καταστάσεις κοινωνικών αναγκών ή επιλογές της κυβερνητικής πολιτικής και άλλοτε αιτίες δυσλειτουργιών ή επικείμενες μελλοντικές συνέπειες των δυσλειτουργιών αυτών, Ακόμη, μπορεί να αναφέρονται σε προσωπικές ή και μαζικές αντιλήψεις, εκτιμήσεις ή και διαπιστωμένες, εξαιρετικά σοβαρές και κρίσιμες, καταστάσεις ατόμων, κοινωνικών ομάδων και κοινοτήτων.

Κάτι ανάλογο συμβαίνει και με τον όρο «κοινωνική αλλαγή», η οποία μπορεί να αναφέρεται σε διαδικασίες μεταβολής από τη μία κατάσταση στην άλλη, σε αλλαγές στη δομή του κοινωνικού συνόλου, αλλαγές βραχυπρόθεσμες ή μακροπρόθεσμες, περιορισμένης ή ευρείας κλίμακας, με προοδευτική ή οπισθοδρομική κατεύθυνση, με ενεργητικά ή και επιβλαβή αποτελέσματα.

Ο κοινωνικός λειτουργός, πολλές φορές, αποσκοπεί στις ριζικές, ριζοσπαστικές, ακόμα και ανατρεπτικές αλλαγές, για την εύρυθμη κοινωνική λειτουργία ατόμων, ομάδων και κοινοτήτων, για την κοινωνική ανάπτυξη και αυτοπραγμάτωση. Υπογραμμίζουν, αναδεικνύουν και υπερασπίζονται τα δικαιώματα και τις ατομικές ελευθερίες των ευπαθών κοινωνικών ομάδων, που αντιμετωπίζουν κοινωνικά προβλήματα.

Στη χώρα μας, ωστόσο, οι κοινωνικοί λειτουργοί εργάζονται, ως επί το πλείστον, στον δημόσιο τομέα, γεγονός που μπορεί να μπερδεύει ή και να διακυβεύει τα συμφέροντα της επιστήμης της κοινωνικής εργασίας και κατ' επέκταση του ευπαθή, συνήθως, πληθυσμού, που εξυπηρετούν. Είναι αναγκαίο, λοιπόν, να αναφέρουμε ότι ο κοινωνικός λειτουργός, κατά την άσκηση του επαγγέλματός του, αναπτύσσει έναν ή και περισσότερους ρόλους, ανάλογα με τη φύση της κοινωνικής υπηρεσίας στην οποία εργάζεται και τις ανάγκες των εξυπηρετουμένων. Παρέχει εξατομικευμένη συμβουλευτική στήριξη και παρέμβαση σε άτομα, οικογένειες, κοινωνικές ομάδες, οργανισμούς, συλλόγους, επιτροπές και κοινότητες, σε συνεργασία με άλλους επαγγελματίες και φορείς.

Μεσολαβεί μεταξύ αναγκών και διαθέσιμων πόρων, μεταξύ εξυπηρετούμενων και κοινωνικών υπηρεσιών, συστήνει και καθοδηγεί άτομα, ομάδες και κοινότητες στις υπάρχουσες υπηρεσίες, προκειμένου να αξιοποιήσουν τις παροχές τους.

Συνηγορεί, εκπροσωπεί, υπερασπίζεται και διαπραγματεύεται για την αναγνώριση και προστασία των δικαιωμάτων των εξυπηρετούμενων και για την εξασφάλιση των απαιτούμενων υπηρεσιών, όταν αυτές δεν είναι προσιτές.

Ενεργεί ως επίτροπος και εμπειρογνώμονας, συντάσσει εκθέσεις, γνωμοδοτεί και εισηγείται την έγκριση ή και διακοπή παρεχόμενων βοηθημάτων.

Αξιολογεί και αρχειοθετεί κοινωνικά προβλήματα με την κοινωνική έρευνα και παρεμβαίνει εφαρμόζοντας τη μέθοδο του κοινωνικού σχεδιασμού, όπου, σε συνεργασία με ομάδες σχεδιασμού, με την κοινότητα, με εταιρείες, με πολιτιστικούς συλλόγους κ.λπ., προχωρεί στη μελέτη, εισήγηση και ανάπτυξη πρωτοβουλιών και προγραμμάτων, με στόχο τη μεγιστοποίηση της ικανότητας του συστήματος για επαρκή κάλυψη των αναγκών.

Συμβουλεύει, διδάσκει και εμψυχώνει, τόσο σε σχέση με τον εξυπηρετούμενο, όσο και ως μέλος μιας διεπαγγελματικής ομάδας. Διευθύνει μία υπηρεσία, μία οργάνωση, μία μονάδα ή ένα πρόγραμμα. Επιτηρεί, επηρεάζει και αναπροσαρμόζει τη λειτουργία και την πολιτική της υπηρεσίας, αναζητά νέους πόρους και κατανέμει τους διαθέσιμους, αξιολογεί τα υπάρχοντα και αναπτύσσει νέα προγράμματα, εμψυχώνει το προσωπικό και αντιμετωπίζει τυχόν προβλήματα συνεργασίας.

Ως κλινικός θεραπευτής, εργαζόμενος σε φορείς και οργανώσεις του δημοσίου τομέα, ιδιωτικές, κερδοσκοπικές και μη, εθελοντικές οργανώσεις, ιδρύματα, θεραπευτήρια, νοσοκομειακές μονάδες, ο κοινωνικός λειτουργός, μέσα στη διεπιστημονική ομάδα, που αποτελείται, συνήθως, από ψυχίατρο, ψυχολόγο, νοσηλευτές και άλλους θεραπευτές, προσφέρει όσα έχουν προλογηθεί και, κατά κύριο λόγο, εργάζεται σε υποστηρικτικό, συμβουλευτικό και θεραπευτικό επίπεδο, προσφέροντας ψυχοθεραπευτική βοήθεια σε άτομα, οικογένειες και ομάδες.

Ειδικότερα, σημαντικός και καθοριστικός είναι ο ρόλος του κοινωνικού λειτουργού στην προστασία των ατόμων με ειδικές ανάγκες. Πρόκειται για μία ευπαθή κοινωνική ομάδα ατόμων, όπου, λόγω κάποιας συγγενούς ή επίκτητης σωματικής ή νοητικής μειονεξίας και διαφορετικότητας, αδυνατούν να αντιμετωπίσουν ικανοποιητικά όλες ή ένα μέρος των ατομικών και κοινωνικών τους αναγκών. Στα άτομα με ειδικές ανάγκες συγκαταλέγονται τα άτομα με κινητικές, σωματικές, αισθητηριακές βλάβες (τυφλοί, κωφοί), νοητικές ή γνωστικές μειονεξίες, ψυχοσυναισθηματικές διαταραχές, πάσχοντες από χρόνια νοσήματα, όπως νεφροπαθείς, καρδιοπαθείς, αιμορροφιλικοί, επιληπτικοί, άτομα με μεσογειακή αναιμία κ.λπ..

Σε μία εποχή κοινωνικής κρίσης, «αποξήρανσης», όπου οι αξίες της κοινωνικής δικαιοσύνης «αποφλοιώνονται», απειλώντας να «θρυμματίσει» κάθε έννοια αλληλεγγύης και αλληλοαποδοχής, το άτομο με ειδικές ανάγκες αντιμετωπίζει, για άλλη μία φορά, το φαινόμενο της περιθωριοποίησης και του κοινωνικού αποκλεισμού, ταυτιζόμενο με την ανικανότητα και την αντιπαραγωγικότητα. Ρόλος και στόχος του κοινωνικού λειτουργού είναι, παρεμβαίνοντας μέσω των παρεχόμενων υπηρεσιών (οικονομι-

κές παροχές, επιδόματα, συντάξεις, ιατροφαρμακευτική κάλυψη, προστατευμένα εργαστήρια δημιουργικότητας και παραγωγικότητας, ξενώνες φιλοξενίας, ιδρύματα περίθαλψης, παροχή ψυχοκοινωνικών και συμβουλευτικών υπηρεσιών), καθώς και των προαναφερόμενων ρόλων του, σε συνεργασία με τη διεπιστημονική ομάδα, μέσω της ψυχοκοινωνικής συμβουλευτικής υποστήριξης των ατόμων και των οικογενειών τους, να επιτευχθεί μία, όσο το δυνατόν, ικανοποιητική προσαρμογή και ένταξη του ατόμου με ειδικές ανάγκες, τόσο στο οικογενειακό του περιβάλλον, όσο και στο κοινωνικό σύνολο στο οποίο ζει, αξιοποιώντας προσφερόμενες υπηρεσίες και σχεδιάζοντας νέα προγράμματα εκπαίδευσης, κατάρτισης, περίθαλψης επαγγελματικής αποκατάστασης, ώστε να προληφθούν η απομόνωση, η περιθωριοποίηση, ο αποκλεισμός, η απογοήτευση, ο θυμός, οι ενοχές, το άγχος και να μετατραπούν σε ελπίδα για έναν αγώνα ίσων ευκαιριών και δικαιωμάτων, όπου υπάρχει σεβασμός και αποδοχή, τόσο από το οικογενειακό, όσο και από το σχολικό και κοινωνικό περιβάλλον, αλλά και το κράτος πρόνοιας.

Αναφέροντας και αναλύοντας, όσο αυτό είναι εφικτό, τον ρόλο και το έργο του κοινωνικού λειτουργού, τόσο σε μάκρο-επίπεδο όσο και σε μίκρο-επίπεδο, με τη σημαντική συνεισφορά του στα άτομα με ειδικές ανάγκες, διαφαίνεται πως πρόκειται για ένα «λειτούργημα», που κύριο στόχο έχει τη στήριξη των κοινωνικά ευπαθών ομάδων, που, όπως γνωρίζουμε, είναι αναγκαίο δικαίωμα και όχι πολυτέλεια.

Γ. ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ ΣΤΟ ΕΡΓΟ ΤΗΣ ΥΠΟΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΙΑ ΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΤΩΝ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ

ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ: ΟΥΡΑΝΙΑ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ- ΠΑΠΑΔΑΚΗ

Τρία από τα πολύ βασικά θέματα, που απασχόλησαν την Υποεπιτροπή για τα θέματα των Ατόμων με Αναπηρία της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Ισότητας, Νεολαίας και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, ήταν:

α) Ειδική Αγωγή και ΑμεΑ,

β) Προνοιακές Πολιτικές για παιδιά ΑμεΑ και

γ) Άτομα με Αναπηρία και Τουρισμός.

1. ΟΡΙΣΜΟΣ ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ

Με την ειδική αγωγή επιζητείται το παιδί, στα πλαίσια των δυνατοτήτων του, να γίνει ανεξάρτητο και παραγωγικό μέλος της κοινωνίας. Η ειδική αγωγή επιτυγχάνεται και προάγεται με τα εξής χαρακτηριστικά:

Ειδικές υποστηρικτικές υπηρεσίες (διαγνωστικές, ιατρικές, ψυχολογικές, εκπαιδευτικές).

Ειδικά προγράμματα.

Ειδικούς χώρους.

Ειδικά όργανα και μέσα, ειδικές τεχνικές διδασκαλίας.

Επίσης, ειδική αγωγή θεωρείται κάθε τι το επιπλέον που προσφέρεται στο παιδί. Πρέπει να προσφέρεται στον ευρύτερο χώρο του σχολείου και να παρέχεται σε χρονικά διαστήματα τέτοια, που να καλύπτεται ολόκληρη η σχολική ζωή του παιδιού.

α. Εκπαιδευτικά και υποστηρικτικά προγράμματα

Σε συνηθισμένες τάξεις η διδασκαλία των παιδιών με ειδικές ανάγκες επαφίεται ολοκληρωτικά στον δάσκαλο της τάξης και αυτός είναι υπεύθυνος για την εξατομίκευση της διδασκαλίας τους και την εφαρμογή των απαραίτητων προγραμμάτων για την αγωγή τους.

Υπάρχουν 4 είδη διδακτικών μοντέλων διδασκαλίας παιδιών με ειδικές ανάγκες, που έχουν ενσωματωθεί στην τάξη του σχολείου:

α. Δίχως την παροχή ειδικής βοήθειας. Στην περίπτωση αυτή, τοποθετούνται ένα ή δύο παιδιά με ειδικές ανάγκες στην τάξη, ανάλογα με το είδος των μαθησιακών τους δυσκολιών και ο δάσκαλος ευαισθητοποιείται και επιμορφώνεται, έτσι ώστε να μπορεί να ανταπεξέλθει στις αυξημένες του υποχρεώσεις. Είναι γεγονός ότι στην Ελλάδα οι περισσότεροι δάσκαλοι έχουν ελλιπή ειδική εκπαίδευση πάνω σε αυτά τα θέματα.

β. Με συνδιδασκαλία. Στην περίπτωση αυτή, ο εκπαιδευτικός της τάξης συνεργάζεται με τον ειδικό εκπαιδευτικό και η βοήθεια στα παιδιά με ειδικές ανάγκες παρέχεται με τέτοιο τρόπο, ώστε να αποφεύγεται η «ετικετοποίησή» τους. Το πρόγραμμα της τάξης καθορίζεται από τους δύο εκπαιδευτικούς από κοινού.

γ. Με την παροχή βοήθειας από περιπατητικό εκπαιδευτικό. Σε αυτό το μοντέλο διδασκαλίας, κάποιος ειδικός (ψυχολόγος, λογοπεδικός, δάσκαλος κ.λπ.) επισκέπτεται περιοδικά την τάξη (μία φορά την εβδομάδα) και δίνει οδηγίες τόσο στο παιδί που αντιμετωπίζει το πρόβλημα, όσο και στον δάσκαλό του, προμηθεύοντας, μάλιστα, και το απαραίτητο υλικό.

δ. Σε μη εκπαιδευτικά ιδρύματα. Στην περίπτωση αυτή, η υποστηρικτική ομάδα αποτελείται από έναν ψυχολόγο και τους σχολικούς συμβούλους της ειδικής αγωγής και της γενικής εκπαίδευσης. Η ομάδα επισκέπτεται το σχολείο μετά από πρόσκληση του δασκάλου και δίνει τις συμβουλές της, τόσο στον εκπαιδευτικό, όσο και στο παιδί και τους γονείς του.

Κύριοι στόχοι της είναι:

α) να γίνει κατανοητή η φύση του προβλήματος,

β) να γίνει αποδεκτό το παιδί και

γ) να ακολουθηθούν πρακτικές υποδείξεις και οδηγίες, ώστε να μειωθούν οι πιθανότητες παραπομπής σε ειδική τάξη.

Σε ειδικά τμήματα μέσα στο σχολείο, παρέχεται, επίσης, ειδική εκπαίδευση. Υπάρχουν δύο μορφές αυτού του είδους της διδασκαλίας:

α) Παρακολούθηση της κανονικής τάξης την περισσότερη ημέρα. Στην περίπτωση αυτή, το παιδί μπαίνει στην ειδική τάξη μόνο για τις ώρες και τα μαθήματα που χρειάζεται, ενώ τον υπόλοιπο χρόνο επανενσωματώνεται στην τάξη του. Με τον τρόπο, αυτό αντιμετωπίζονται, κυρίως, μαθησιακές δυσκολίες που έχουν να κάνουν με τη γραφή και την ανάγνωση ή τα μαθηματικά. Έρευνες στην Ελλάδα έχουν αποδείξει πως ένα ποσοστό της τάξης του 40% ξεπερνούν εντελώς το πρόβλημά τους, μετά την παρακολούθηση της ειδικής τάξης για ένα χρονικό διάστημα. Παραμένει, εντούτοις, το «στίγμα» στον μαθητή που τις παρακολουθεί και αυτό αποτελεί και το κυριότερο αρνητικό σημείο της μεθόδου.

β) Παρακολούθηση της ειδικής τάξης την περισσότερη ημέρα. Η μέθοδος εφαρμόζεται είτε με την ύπαρξη ειδικών τάξεων είτε με τη λειτουργία ειδικού σχολείου μέσα στο συνηθισμένο σχολείο. Τα παιδιά παρακολουθούν πάντα την ειδική τάξη, αλλά συμμετέχουν στις κοινές δραστηριότητες του σχολείου, στα διαλείμματα, στις γιορτές, στη γυμναστική κ.λπ., ανάλογα με την κρίση του ειδικού εκπαιδευτικού. Η μέθοδος αυτή επιτρέπει το μοντέλο της «αντίστροφης ενσωμάτωσης», το να μπαίνουν, δηλαδή, στην ειδική τάξη παιδιά από το «κανονικό» σχολείο και να συμμετέχουν σε διάφορα προγράμματα και κοινές δραστηριότητες.

Τα ξεχωριστά σχολεία είναι ένας άλλος τρόπος παροχής ειδικής εκπαίδευσης. Αυτά λειτουργούν με τις εξής μορφές:

α) Τα ειδικά ημερήσια σχολεία, που στεγάζονται σε ανεξάρτητο διδακτήριο. Είναι τα σχολεία που εξυπηρετούν ορισμένες κατηγορίες παιδιών με ειδικές ανάγκες και δυνατότητες. Υπάρχουν σχολεία για κωφά και βαρήκοα, για τυφλά και μερικώς βλέποντα, για κινητικά ανάπηρα κ.λπ..

β) Τα ειδικά σχολεία με οικοτροφείο. Στα σχολεία αυτά τα παιδιά μένουν στο ίδρυμα όλο το εικοσιτετράωρο, με αποτέλεσμα να εμφανίζουν συμπτώματα ιδρυματισμού, κακή συμπεριφορά και έλλειψη ενδιαφέροντος για μάθηση. Στο εξωτερικό τα σχολεία αυτά τείνουν να εκλείψουν, ενώ στην Ελλάδα λειτουργούν, κυρίως, για παιδιά με προβλήματα όρασης ή ακοής.

γ) Σε μη εκπαιδευτικά ιδρύματα. Στις περιπτώσεις αυτές η αγωγή παρέχεται στο παιδί είτε στο σπίτι, από ειδικό εκπαιδευτικό και με τη συμβουλευτική παρέμβαση της «υποστηρικτικής ομάδας», είτε στους χώρους νοσηλείας, για τις περιπτώσεις εκείνες που το παιδί ή ο έφηβος αναγκάζεται να παραμείνει για μεγάλο χρονικό διάστημα εκτός της κανονικής εκπαιδευτικής διαδικασίας. Έτσι, λειτουργούν ειδικές τάξεις ή σχολεία σε νοσοκομεία, σε ορθοπεδικές κλινικές ή σε θεραπευτικά καταστή-

ματα ανηλίκων.

β. Σύγχρονες τάσεις εκπαίδευσης

Η ενσωμάτωση αποτελεί, πλέον, τη νέα πραγματικότητα για τα ευρωπαϊκά και γενικότερα τα δυτικά δεδομένα, αφού θεωρείται η αρχή και το τέλος των σκοπών της ειδικής αγωγής. Στη Μεγάλη Βρετανία και γενικά στην Ευρωπαϊκή Ένωση διαπνέει ολόκληρη τη σχετική νομοθεσία και προς την κατεύθυνση αυτή κινούνται τα πράγματα και στην Ελλάδα.

Η ενσωμάτωση, ως στόχος, περιλαμβάνει όλες τις προσπάθειες, που μπορούν να γίνουν για να βοηθηθούν τα άτομα με ειδικές ανάγκες, και τις δυνατότητες για να αναπτύξουν τις ικανότητές τους και την προσωπικότητά τους, ώστε να εκπληρώσουν τον ρόλο τους στην κοινωνία, με το μεγαλύτερο δυνατό βαθμό αυτονομίας. Όλοι οι πόροι διαβίωσης πρέπει να χρησιμοποιούνται, με τέτοιο τρόπο, ώστε να παρέχουν σε όλους ίσες ευκαιρίες και δυνατότητες για συμμετοχή.

Στον χώρο της εκπαίδευσης, η ενσωμάτωση είναι η κύρια προϋπόθεση πρόσβασης σε όλες τις δραστηριότητες και σε όλους τους χώρους της κοινωνικής ζωής. Τα μέτρα που λαμβάνονται είναι τα εξής:

Η εξάλειψη των ειδικών εμποδίων για να διευκολυνθεί η πρόσβαση στο σχολείο.

Η σωστή προετοιμασία των εκπαιδευτικών και η διαρκής τους κατάρτιση.

Η ευαισθητοποίηση του οικογενειακού και σχολικού περιβάλλοντος.

Στην Ευρωπαϊκή Ένωση η σχολική ένταξη ενθαρρύνεται, αλλά σε διαφορετικούς βαθμούς, ανάλογα με το κράτος-μέλος. Δημιουργούνται, λοιπόν, τέσσερα διαφορετικά είδη ενσωμάτωσης.

Η χωροταξική ενσωμάτωση, κατά την οποία τα παιδιά, απλώς, βρίσκονται στο ίδιο διδακτήριο.

Η κοινωνική ενσωμάτωση, η οποία περιλαμβάνει δραστηριότητες που αυξάνουν την επικοινωνία μεταξύ των μαθητών.

Η διδακτική ενσωμάτωση, κατά την οποία το παιδί εκπαιδεύεται μέσα στη συνηθισμένη τάξη, συμμετέχοντας στην ίδια εκπαιδευτική διαδικασία με τους υπόλοιπους μαθητές της τάξης.

Η αντίστροφη ενσωμάτωση, κατά την οποία τα παιδιά που δεν αντιμετωπίζουν ειδικά προβλήματα επισκέπτονται τις ειδικές τάξεις και εκπαιδεύονται μέσα σε αυτές, υλοποιώντας συγκεκριμένα εκπαιδευτικά προγράμματα και δραστηριότητες.

Το κοινό σχολείο για όλους, παρότι αποτελεί τον απώτερο στόχο της ειδικής εκπαίδευσης και της νέας φιλοσοφίας για τα άτομα με ειδικές ανάγκες και δυνατότητες, δεν είναι εύκολο να επιτευχθεί, εάν πρώτα δεν ελεγχθούν και σταθμιστούν οι εξής παράγοντες:

Η στάση του εκπαιδευτικού, από την οποία εξαρτάται η επιτυχία της ενσωμάτωσης.

Η ύπαρξη εκπαιδευτικών με ειδική εκπαίδευση ή επιμόρφωση.

Η ύπαρξη ειδικού υποστηρικτικού προσωπικού (λογοθεραπευτών, σχολικών ψυχολόγων κ.λπ.).

Η προσπελασιμότητα και η καταλληλότητα των σχολικών κτιρίων.

Η διαθεσιμότητα αιθουσών.

Η ύπαρξη κατάλληλου εξοπλισμού.

Το σχολείο είναι ο «καθρέφτης της κοινωνίας» και, παράλληλα, μέσω αυτού προωθούνται οι διάφορες νέες κοινωνικές θεωρήσεις και αντιλήψεις. Οι αρχές, πάνω στις οποίες πρέπει να στηρίζεται, είναι οι εξής:

Η πρόληψη και η έγκαιρη παρέμβαση.

Το δικαίωμα για ξεχωριστό προγραμματισμό διδασκαλίας.

Η αποδοχή και η ανάληψη της ευθύνης για την εκπαίδευση όλων των παιδιών από όλους τους εκπαιδευτικούς, γενικής και ειδικής εκπαίδευσης.

Η αναγκαιότητα λειτουργίας ψυχολογικών και άλλων υποστηρικτικών υπηρεσιών.

Η συνεργασία μεταξύ σχολείου και οικογένειας για την καθοδήγηση των γονέων.

Το δικαίωμα για συνεχή επιμόρφωση των εκπαιδευτικών.

Η αναγκαιότητα συνεχούς και συστηματικής πληροφόρησης της κοινωνίας και η αλλαγή της στάσης απέναντι στα άτομα με ειδικές ανάγκες και δυνατότητες.

2. ΑμεΑ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΗ ΦΥΣΙΚΗ ΑΓΩΓΗ Η άθληση δεν ήταν ποτέ μόνο για τους ευεργετημένους, αλλά και για τους αδικημένους, που στερήθηκαν, ξαφνικά και άδικα, ορισμένα φυσικά χαρίσματα, κατά τη γέννησή τους. Σήμερα, στη χώρα μας, είναι απαραίτητη η ανάπτυξη του ειδικού αθλητισμού. Στους νέους και τις νέες με νοητική ανεπάρκεια, ας τους δοθεί η ευκαιρία να αποδείξουν περίτρανα σε όλους μας ότι μία μειονεξία δεν μπορεί να είναι εμπόδιο στα ατομικά επιτεύγματα. Ο αθλητισμός είναι εκείνος που μπορεί να εξασφαλίσει στα παιδιά μας τη συναισθηματική ισορροπία, να εκτονώσει το ασίγαστο πάθος τους για τη ζωή και μέσα από αυτόν να αποδείξουν την προσωπική τους αξία, μετατρέποντας το μειονέκτημα σε πλεονέκτημα. **α. Η ειδική φυσική αγωγή – Ο ειδικός αθλητισμός** Θα πρέπει να είναι ένα ειδικά σχεδιασμένο πρόγραμμα γύμνασης και άθλησης των νέων με αναπηρίες, προσαρμοσμένο στις ανάγκες των εκπαιδευομένων, που να χρησιμοποιεί ειδικά προσαρμοσμένες μεθόδους και τεχνικές, καθώς και όργανα και χώρους. Οι στόχοι της ειδικής φυσικής αγωγής και του ειδικού αθλητισμού είναι οι εξής: Μείωση και εξάλειψη των συνεπειών που προκαλεί το μειονέκτημα. Δημιουργία καλής φυσικής κατάστασης. Διατήρηση της καλής φυσικής κατάστασης. Ένταξη και ομαλή προσαρμογή στο περιβάλλον. Προετοιμασία για κοινωνική και επαγγελματική αποκατάσταση. **β. Η φιλοσοφία της ειδικής φυσικής αγωγής** Είναι ίδια με την φιλοσοφία της ειδικής αγωγής και συνοψίζεται στα παρακάτω σημεία. Ένα παιδί μπορεί να έχει προβλήματα, δεν είναι όμως προβληματικό. Είναι μία ξεχωριστή προσωπικότητα, με τις δικές του ικανότητες, ανάγκες, ιδιαιτερότητες και ενδιαφέροντα. Κανένα παιδί δεν είναι «μη εκπαιδεύσιμο». Κάθε παιδί έχει δικαίωμα για εκπαίδευση, επαγγελματική αποκατάσταση και κοινωνική ένταξη.

3. ΠΡΟΝΟΙΑΚΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΑμεΑ

Μεγάλη και σπουδαία συζήτηση έγινε, κατά τη διάρκεια της Επιτροπής, με θέμα τις πολιτικές πρόνοιας για τα παιδιά και όχι μόνο τα ΑμεΑ. Όλοι οι ομιλητές κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι άλλο πράγμα είναι η υγεία και άλλο η πρόνοια. Όλα αυτά τα χρόνια, όλες οι πολιτικές, που εφαρμόστηκαν, είχαν ως σκοπό τη βελτίωση των δομών πρόνοιας για τα άτομα με ειδικές ανάγκες, αλλά, δυστυχώς, μέχρι και τις μέρες μας, οι βελτιώσεις είναι πολύ λιγότερες από αυτές που θα περιμέναμε και οι στασιμότητες πασιφανείς.

Η διαμόρφωση ενός ολοκληρωμένου και ενιαίου συστήματος πρόνοιας πρέπει να αποτελεί στόχο πρωταρχικής σημασίας για τον χώρο των ατόμων με αναπηρία, αφού οι τομείς, τόσο της υγείας, όσο και της πρόνοιας, συνδέονται άρρηκτα με τους τομείς της εκπαίδευσης, της απασχόλησης και εν γένει με την ισότιμη συμμετοχή των ατόμων με αναπηρία στην κοινωνία.

Θα πρέπει να θεωρήσουμε δεδομένη την πολιτική βούληση όλων μας σε θέματα των ατόμων με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις και των οικογενειών τους και για τον λόγο αυτό είμαστε βέβαιοι για την άμεση και γρήγορη βελτίωση των θεμάτων, αλλά και την ικανοποίηση πάγιων και διαχρονικών αιτημάτων του αναπηρικού κινήματος.

Μία από τις πλέον ιστορικά παρεξηγημένες, αλλά και έντονα διεκδικούμενες έννοιες είναι αυτή της πρόνοιας. Αν και συνιστά μία από τις κυριότερες έννοιες στην ανθρώπινη ζωή και ανάπτυξη, την έννοια της προνοητικότητας, ωστόσο παραμένει στα ζητούμενα της ανθρώπινης πορείας. Η κοινωνική πρόνοια δεν είναι αγαθό ούτε παροχή. Είναι ένα κοινωνικό δικαίωμα. Είναι μία βασική πλευρά στον αγώνα για δημοκρατικές ελευθερίες και κοινωνικά δικαιώματα. Είναι το ελάχιστο δικαίωμα αυτοσυντήρησης της κοινωνίας.

Θα περίμενε κανείς ότι η ανάπτυξη της πρόνοιας θα ήταν ευθέως ανάλογη με το ύψος της ανεργίας και της κάθε λογής αναξιοπάθειας. Όμως, συμβαίνει το ακριβώς αντίθετο. Η παροχή πρόνοιας είναι αντιστρόφως ανάλογη με τον όγκο και τις ανά-

γκες. Όσο αυτά ανεβαίνουν, η πρόνοια κατεβαίνει. Το πρόβλημα αυτό είναι ένα κατ' εξοχήν κοινωνικό πρόβλημα πολιτικής βούλησης. Σχετίζεται ευθέως με την οικονομική και κατ' επέκταση πολιτική δομή της κοινωνίας.

Αυτό το οποίο συνήχθη από τη συζήτηση στην Υποεπιτροπή για τα θέματα των Ατόμων με Αναπηρία ήταν ότι η σταθερή υποχρηματοδότηση του τομέα της πρόνοιας, το πάγωμα των προσλήψεων σε όλες τις μονάδες υγείας και πρόνοιας, η τεράστια έλλειψη μονάδων κοινωνικής φροντίδας για τα άτομα με βαριές και πολλαπλές αναπηρίες, σε όλη τη χώρα και, κυρίως, στην περιφέρεια, έχουν οδηγήσει σε απόγνωση τα άτομα με αναπηρία και τις οικογένειές τους και έχουν επιφέρει ανυπολόγιστες οικονομικές, κοινωνικές και ψυχολογικές συνέπειες στην ίδια τους τη ζωή.

Η ανασυγκρότηση του τομέα της πρόνοιας πρέπει να εγγυηθεί τη διασφάλιση αξιοπρεπών συνθηκών διαβίωσης των ατόμων με αναπηρία, δεδομένου ότι πρόκειται για έναν ιδιαίτερα ευαίσθητο τομέα, που αφορά στα πιο αδύναμα άτομα με αναπηρία, μεταξύ των οποίων είναι και τα παιδιά με αναπηρία. Η αύξηση της διάθεσης πόρων στον τομέα της πρόνοιας είναι επιτακτική, διότι, ενώ αφορά στις πλέον αδύναμες ομάδες του πληθυσμού, είναι ο πιο «αδύναμος» και υποχρηματοδοτούμενος τομέας όλων. Η πλήρης απαξίωση του τομέα της πρόνοιας και η αυξανομένη υποχρηματοδότησή του έχουν οδηγήσει στην υπολειτουργία των φορέων του ή ακόμη και στην αναστολή της λειτουργίας τους (ιδρύματα, Κέντρα Εκπαίδευσης Κοινωνικής Υποστήριξης και Κατάρτισης Ατόμων με Αναπηρία (Κ.Ε.Κ.Υ.Κ.Α.μεΑ.) κ.λπ.).

Για την ουσιαστική ανασυγκρότηση του τομέα της πρόνοιας, απαιτείται η λήψη μέτρων, όπως:

Προσλήψεις προσωπικού στις μονάδες κοινωνικής φροντίδας, καθώς η έλλειψη ιατρικού, νοσηλευτικού και βοηθητικού προσωπικού, στο σύνολο των μονάδων κοινωνικής φροντίδας, σε συνδυασμό με τις τεράστιες ελλείψεις υλικοτεχνικής υποδομής έχουν οδηγήσει ακόμη και στον τραγικό θάνατο ατόμων με βαριές και πολλαπλές αναπηρίες, που διαβιούν μέσα σε αυτές.

Η άμεση βελτίωση της ποιότητας των υπηρεσιών της πρόνοιας και η δημιουργία δικτύου κοινωνικής προστασίας απαιτούν την άμεση ενίσχυση σε προσωπικό του συνόλου των κέντρων και των προγραμμάτων, που παρέχουν υπηρεσίες κοινωνικής φροντίδας και πρόνοιας, κάθε μορφής και βαθμού.

Δημιουργία Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τη μακροχρόνια φροντίδα.

Όσον αφορά τον τομέα της μακροχρόνιας φροντίδας είναι γεγονός ότι παρατηρούνται σημαντικές αλλαγές στην κοινωνική πραγματικότητα, που έχουν άμεση σχέση με τη γήρανση του πληθυσμού, καθώς και την κατακόρυφη αύξηση των χρόνιων παθήσεων. Η αύξηση, επομένως, του γηραιού πληθυσμού, αλλά και των ατόμων με χρόνια πάθηση κάνουν επιτακτικότερη την ανάγκη του εκσυγχρονισμού του συστήματος μακροχρόνιας φροντίδας.

Επισημαίνουμε ότι οι στρατηγικές επιλογές για τη μακροχρόνια φροντίδα, πρέπει να διέπονται, πρώτα και κύρια, από τις ακόλουθες αρχές:

Υιοθέτηση του «κοινωνικού μοντέλου» και απομάκρυνση από το «κλινικό» μοντέλο, με στόχο να περιοριστεί στο ελάχιστο η προσφυγή σε ιδρυματική ή νοσοκομειακή φροντίδα.

Διασφάλιση της προσβασιμότητας όλων των δομών μακροχρόνιας φροντίδας σε όλα τα άτομα με αναπηρία (κινητικές αναπηρίες, προβλήματα όρασης, κώφωση κ.λπ.), διασφάλιση ικανοποιητικού επιπέδου διαβίωσης.

Η λειτουργία από τους δήμους τέτοιων προνοιακών δομών θα δημιουργήσει τις προϋποθέσεις για την αποσυμφόρηση των μεγάλων νοσοκομειακών μονάδων και θα ενισχύσει τον κοινωνικό χαρακτήρα των δήμων.

Επιπλέον, ως συντεταγμένη Πολιτεία οφείλουμε να θέσουμε ως βασικούς και πρωταρχικούς στόχους τους εξής:

Προάσπιση της ψυχικής υγείας. Η αναμενόμενη έξαρση των ψυχικών διαταραχών απαιτούν επίσπευση της ψυχιατρικής μεταρρύθμισης στη χώρα μας. Προώθηση της ψυχιατρικής μεταρρύθμισης, με την ολοκλήρωση της αποϊδρυματοποίησης και επανένταξης των ψυχικά ασθενών και τη σύνδεση των νέων δομών ψυχικής υγείας με τις υπηρεσίες της Πρωτοβάθμιας Φροντίδας Υγείας και Πρόνοιας και με την Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Βελτίωση των υπηρεσιών αποκατάστασης και επανένταξης των ατόμων με αναπηρία, διαδικασία απαραίτητη για μία κοινωνία που σέβεται τον άνθρωπο, ανεξάρτητα από τις ιδιαιτερότητές του.

Πλήρης μηχανοργάνωση όλων των μονάδων υγείας και πρόνοιας και ηλεκτρονική διασύνδεση των μονάδων του ΕΣΥ με τους φορείς της κοινωνικής ασφάλισης, για τη συστηματική και συνεχή διαχείριση των ιατρικών πληροφοριών, τον έλεγχο των δαπανών, τη βελτίωση της διοίκησης και την αξιοποίηση της επιστημονικής γνώσης.

Τα Κέντρα Περίθαλψης Παιδιών χρειάζονται τη στήριξη όλων μας. Εδώ, οφείλουμε, ως Επιτροπή, να συγχαρούμε το προσωπικό του εκάστοτε κέντρου στήριξης, που μπορεί και ανταποκρίνεται στις πραγματικά δύσκολες απαιτήσεις που υπάρχουν στην εποχή μας. Πέρα, όμως, από το φιλότιμο των εργαζομένων, αναγκαία είναι και η αρωγή της Πολιτείας. Οφείλει να αντιμετωπίζει το χώρο της πρόνοιας με σεβασμό και σωστό προγραμματισμό. Η πρόνοια είναι αλληλένδετη με την ελληνική και την ευρωπαϊκή παράδοση και πρέπει να συνεχίσει να βρίσκεται στην κορυφή των προτεραιοτήτων μιας κοινωνίας που σέβεται τους ανθρώπους.

4. ΑΤΟΜΑ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΑ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Συνεδρίασε, στη Βουλή, η αρμόδια Υποεπιτροπή για τα θέματα των Ατόμων με Αναπηρία και θέμα της συνεδρίασης ήταν το δικαίωμα των ΑμεΑ στον τουρισμό.

Προσκεκλημένοι της Υποεπιτροπής ήταν ο κ. Γεώργιος Δρακόπουλος, Γενικός Διευθυντής του Συνδέσμου Ελληνικών Τουριστικών Επιχειρήσεων (Σ.Ε.Τ.Ε), η κυρία Χριστοφή Μαριλή, εκπρόσωπος της Εθνικής Συνομοσπονδίας Ατόμων με Αναπηρία (ΕΣΑμεΑ) και η κυρία Κωνσταντίνα Μπόγρη, εκπρόσωπος του Υπουργείου Πολιτισμού και Τουρισμού.

Κατά τη διάρκεια της συνεδρίασης τονίστηκε η υποχρέωση της Πολιτείας να διασφαλίσει το δικαίωμα στα άτομα με αναπηρία να έχουν δυνατότητα πρόσβασης στις υπηρεσίες τουρισμού. Από τη συνεδρίαση βγήκε το συμπέρασμα ότι δεν είναι θέμα συζήτησης μονό το κόστος των διακοπών, αλλά και η καταλληλότητα των υποδομών.

Επίσης, ανεδείχθη ο αναπτυξιακός ρόλος που μπορεί να διαδραματίσουν οι επενδύσεις στις υποδομές για τουρισμό των ΑμεΑ. Στην Ευρώπη ζουν 133 εκατ. ΑμεΑ και τα έσοδα από τις διακοπές τους φθάνουν τα 80 δισεκατ. ευρώ. Η χώρα μας, με μοναδικά κλιματικά χαρακτηριστικά, αποτελεί χώρα εκλογής για τέτοιους είδους διακοπές, αλλά, δυστυχώς, υστερεί σοβαρά σε υποδομές.

Τρεις στους τέσσερις Ευρωπαίους με αναπηρία δεν εμπιστεύονται τις πληροφορίες των τουριστικών πρακτόρων για τις υποδομές προσβασιμότητας του τουριστικού προορισμού που σκέπτονται να επιλέξουν. Αυτό συμπεραίνουν ευρωπαϊκές έρευνες, που τα τελευταία χρόνια μελετούν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της τουριστικής αγοράς των ΑμεΑ και ουσιαστικά αυτό καθορίζει το σκεπτικό για διείσδυση στη συγκεκριμένη τουριστική αγορά. Το αντίστοιχο ποσοστό έλλειψης εμπιστοσύνης στους ελληνικούς προορισμούς ξεπερνά το 90%, μιας και οι περισσότερες πληροφορίες περί προσβασιμότητας, που δίδονται, είναι ψευδείς.

Πράγματι, οι ευρωπαϊκές έρευνες (αναλυτικότερη όλων είναι αυτή του Υπουργείου Οικονομικών της Γερμανίας, που διήρκησε αρκετούς μήνες) αποδεικνύουν ότι για τους τουρίστες με αναπηρία η αξιοπιστία λειτουργεί ως απαράβατο προαπαιτούμενο επιλογής. Ενδεικτικά, το 26% είναι απόλυτα προσηλωμένο στον προορισμό που έχει ανταποκριθεί στις προσδοκίες του, ενώ ένας στους δύο δεν δίνει δεύτερη ευκαιρία σε προορισμό που νιώθει ότι τον εξαπάτησε.

Σε ό,τι αφορά την κινητικότητα της τουριστικής αγοράς των ΑμεΑ, αυτή βρίσκεται σε διόλου χαμηλά επίπεδα. Το 54% των Ευ-

ρωπαίων αναπήρων ταξιδεύουν ανελλιπώς για τουρισμό κάθε χρόνο, με μέσο όρο 1,3 ταξίδια ανά έτος, εκ των οποίων το 58,8% εκτός συνόρων και με μέση διάρκεια ταξιδιού 14,9 μέρες. Το πιο ενδιαφέρον στοιχείο είναι ότι οι Ευρωπαίοι με αναπηρία δαπανούν για τις διακοπές τους 15% περισσότερα χρήματα από τους μη αναπήρους, παρά το γεγονός ότι στο μεγαλύτερο ποσοστό τους (άνω του 70%) επιλέγουν να ταξιδεύουν σε περιόδους χαμηλής τουριστικής κίνησης (Μάιο, Σεπτέμβριο, Οκτώβριο), όταν οι τιμές είναι μειωμένες.

Στο τέλος της συνεδρίασης αποφασίστηκε να συγκροτηθεί ομάδα εργασίας για το συγκεκριμένο θέμα, υπό την κυρία Μπόγρη και στελέχη του Υπουργείου Υγείας, Εργασίας και Ανάπτυξης. Η ομάδα αυτή, μέσα στον Οκτώβριο, θα καταθέσει στην Υποεπιτροπή πόρισμα για την υφιστάμενη κατάσταση, καθώς και προτάσεις για τη βελτίωσή της.

Δ. ΕΙΔΙΚΗ ΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΤΩΝ ΑμεΑ

ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ: ΗΡΩ ΔΙΩΤΗ

Η Υποεπιτροπή για τα θέματα των Ατόμων με Αναπηρία, της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Ισότητας, Νεολαίας και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, συνεδρίασε στις 14 Απριλίου 2011, υπό την προεδρία του Προέδρου αυτής, κ. Παναγιώτη Αντωνακόπουλου, με θέμα «Ειδική αγωγή και εκπαίδευση των ατόμων με αναπηρία».

Στη συνεδρίαση εκλήθησαν και τοποθετήθηκαν επί του θέματος οι κ.κ. **Γεώργιος Αλεβίζος**, Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Ειδικής Αγωγής του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, **Κωνσταντίνος Γαργάλης**, Πρόεδρος της Ομοσπονδίας Κωφών Ελλάδος, **Αγάπη Δημοπούλου,** Αντιπρόεδρος της Ομοσπονδίας Κωφών Ελλάδος, **Παρασκευή Τσαβαλιά**, Γενική Γραμματέας της Εθνικής Ομοσπονδίας Τυφλών και **Ερασμία Μαρκοπούλου**, Πρόεδρος Γονέων και Κηδεμόνων Παιδιών με Αυτισμό του νομού Λαρίσης.

1. ΑΠΟΨΕΙΣ ΕΚΠΡΟΣΩΠΩΝ ΤΩΝ ΦΟΡΕΩΝ ΑμεΑ

Ύπαρξη αρρυθμιών στην εγγραφή τυφλών φοιτητών στα ΑΕΙ και στα ΤΕΙ. Παρατηρούνται «δύο μέτρα και σταθμά» στην αντιμετώπισή τους από τους καθηγητές των Ιδρυμάτων. Αίτημα για ηλεκτρονικό βιβλίο (ψηφιακό) σε τυφλούς και αμβλύωπες φοιτητές. Οι μαθητές της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης να μαθαίνουν υποχρεωτικά τη γραφή Braille και να υπάρχουν αντίστοιχα βιβλία σε αυτές τις εκπαιδευτικές βαθμίδες. Το Κέντρο Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών, ενώ θα έπρεπε να υπάγεται στο Υπουργείο Παιδείας, καθώς παρέχει εκπαιδευτική στήριξη σε τυφλούς, υπάγεται στο Υπουργείο Υγείας, ενώ το Υπουργείο Παιδείας δεν δίνει κονδύλια για την έκδοση βιβλίων σε γραφή Braille. Να γίνει προμήθεια συσκευών CCTV (Closed Circuit Television – Κλειστό Κύκλωμα Τηλεόρασης) και να αποδοθούν σε κάθε μαθητή υπό μορφή χρησιδανείου. Υπέρ της ένταξης των τυφλών σε σχολεία γενικής εκπαίδευσης, με την απαραίτητη τεχνολογική υποστήριξη, που θα δίδεται από το Υπουργείο και εφόσον δεν υπάρχει συνοδός νοητική αναπηρία. Εκπαιδευτικοί εκτός του αντικειμένου της Ειδικής Αγωγής καλούνται να κάνουν παράλληλη στήριξη.

Αντίθεση στα σεμινάρια Ειδικής Αγωγής των 400 ωρών. Ανάγκη δημιουργίας μεταπτυχιακών ειδίκευσης ανά αναπηρία (διαφορετικό για τύφλωση, κώφωση, αυτισμό κ.λπ.). Άμεση προκήρυξη διαγωνισμού ΑΣΕΠ για τους αποφοίτους του Παιδαγωγικού Τμήματος Ειδικής Αγωγής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας και του Τμήματος Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής, με κατεύθυνση Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Μακεδονίας. Αναθεώρηση του νομοθετικού πλαισίου (ν.3699/2008) για την Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση. Επιβεβλημένη η προσβασιμότητα σε όλες τις βιβλιοθήκες των πανεπιστημίων, των σχολείων και σε όλο το υλικό της πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (**Παρασκευή Τσαβαλιά**).

Άμεση ανάγκη το Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων να αναλάβει την εκπαίδευση των κωφών ατόμων σε προσχολικό επίπεδο, από ενός έως δύο ετών, με δημιουργία βρεφονηπιακών σταθμών για την προσχολική εκπαίδευση. Διάκριση μεταξύ προγλωσσικών και μεταγλωσσικών κωφών. Έλλειψη υλικοτεχνικής υποδομής και εποπτικών μέσων στα σχολεία για κωφούς μαθητές. Υπάρχουν, αλλά δεν εφαρμόζονται τα αναλυτικά προγράμματα διδασκαλίας ανά αναπηρία. Αντίθεση στα σεμινάρια ειδικής αγωγής των 400 ωρών. Εκπαίδευση των εκπαιδευτικών που διδάσκουν σε κωφούς την Ελληνική Νοηματική Γλώσσα (ΕΝΓ). Ανάγκη αλλαγών στην επαγγελματική εκπαίδευση για να διευκολυνθεί η ένταξη των κωφών ατόμων. Να υπάρχουν υποχρεωτικά διερμηνείς της Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας σε ΑΕΙ και ΤΕΙ. Ενάντια στις συγχωνεύσεις και στις καταργήσεις των ειδικών σχολείων. Ανεκμετάλλευτο το Ίδρυμα Κωφών. Δημιουργία νομοθετικού πλαισίου ειδικά για την εκπαίδευση των κωφών και βαρήκοων ατόμων (**Κωνσταντίνος Γαργάλης**).

Αντίθεση στα σεμινάρια ειδικής αγωγής των 400 ωρών. Ανάγκη δημιουργίας μεταπτυχιακών ειδίκευσης ανά αναπηρία (διαφορετικό για τύφλωση, κώφωση, αυτισμό κ.λπ.). Κατάργηση του Εθνικού Φορέα Πιστοποίησης Επαρκούς Γνώσης της Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας και της Γραφής Braille «Ενόρασις», αφού ποτέ δεν λειτούργησε σωστά και δημιουργία Πιστοποιητικών Γλωσσομάθειας για την Ελληνική Νοηματική Γλώσσα. Τοποθέτηση μόνο καθηγητών που έχουν πιστοποιημένη επάρκεια στην Ελληνική Νοηματική Γλώσσα για διδασκαλία σε κωφά παιδιά. Ανάγκη δημιουργίας Γενικής Γραμματείας Ειδικής Αγωγής, όπου θα απασχολούνται άτομα που θα γνωρίζουν πολύ καλά το θέμα της κώφωσης και της τύφλωσης. Ανάγκη αλλαγών στην επαγγελματική εκπαίδευση για να διευκολυνθεί η ένταξη των κωφών ατόμων ή και δημιουργίας Επαγγελματικών/Τεχνικών Λυκείων για κωφά άτομα (**Αγάπη Δημοπούλου**).

Εκπαιδευτικοί εκτός του αντικειμένου της ειδικής αγωγής καλούνται να κάνουν παράλληλη στήριξη. Αντίθεση στα σεμινάρια ειδικής αγωγής των 400 ωρών. Ανάγκη δημιουργίας μεταπτυχιακών ειδίκευσης ανά αναπηρία (διαφορετικό για τύφλωση, κώφωση, αυτισμό κ.λπ.), αλλά και προπτυχιακού τμήματος με εξειδίκευση στις διαταραχές αυτιστικού φάσματος. Πάντα καθυστερημένα οι αιτήσεις για παράλληλη στήριξη, με αποτέλεσμα, μέχρι την έγκρισή της και την αποστολή εκπαιδευτικού, να χάνεται η μισή σχολική χρονιά. Παιδιά με υψηλής λειτουργικότητας αυτισμό εξαιρούνται από τα ποσοστά εισαγωγής ΑμεΑ σε ΑΕΙ και ΤΕΙ, αλλά και από τις μετεγγραφές στην πόλη διαμονής τους, εφόσον εισαχθούν, όπως και τα παιδιά τυπικής ανάπτυξης (**Ερασμία Μαρκοπούλου**).

Από την πλευρά του ο Προϊστάμενος της Διεύθυνσης Ειδικής Αγωγής του Υπουργείου Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, κ. **Γεώργιος Αλεβίζος**, δήλωσε, κατ' αρχήν, αναρμόδιος για ζητήματα που άπτονται της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Αύξηση στο 100% του μαθητικού πληθυσμού με κάποια αναπηρία, την ώρα που δεν υπάρχουν οι απαραίτητες υποδομές (κτιριακές, εκπαιδευτικού προσωπικού κ.λπ.). Πρόβλημα με την παράλληλη στήριξη, λόγω αριθμητικής ανεπάρκειας διδασκόντων εξειδικευμένων στην Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση. Απαραίτητα, εξ ανάγκης, τα ταχύρυθμα σεμινάρια στην Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση, καθώς οι απόφοιτοι του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας και του Πανεπιστημίου Μακεδονίας δεν επαρκούν για να καλύψουν τις ανάγκες.

Μεγάλες δυσκαμψίες στην εφαρμογή της παράλληλης στήριξης στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση.

Με τον ν.3848/2010, τα σεμινάρια των 400 ωρών δεν αποτελούν προσόν διορισμού στην ειδική αγωγή και κόπηκαν. (***Σ.Σ. Σύμφωνα με την Εγκύκλιο Πρόσληψης Αναπληρωτών και Ωρομισθίων Εκπαιδευτικών Ειδικής Αγωγής 2011-2012 - Αρ.Πρωτ.:81086/Γ6/18-07-2011/ΥΠΔΒΜΘ- τα σεμινάρια των 400 ωρών ΙΣΧΥΟΥΝ ως προσόν για τους υποψηφίους***).

Δεν επαρκούν οι απόφοιτοι του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας και του Πανεπιστημίου Μακεδονίας για κάλυψη των αναγκών της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης, ενώ από πλευράς Υπουργείου Παιδείας έχουν γίνει όλες οι ενέργειες για τη διεξαγωγή διαγωνισμών του ΑΣΕΠ. (***Σ.Σ. Και το ΑΣΕΠ έχει ολοκληρώσει τις προβλεπόμενες εκ του νόμου διαδικασίες, όμως εκκρεμεί η έκ-***

δοση ΚΥΑ και ΥΑ για να προχωρήσει στην έκδοση προκήρυξης και διενέργεια διαγωνισμού, οι οποίες δεν έχουν εκδοθεί λόγω των περιορισμών στις προσλήψεις – 1 προς 10 – του Μνημονίου και του Μεσοπρόθεσμου Προγράμματος Δημοσιονομικής Στρατηγικής).

Υπάρχει, πράγματι, πρόβλημα με την έκδοση τυπωμένων βιβλίων για αμβλύωπες, αφού δημιουργείται ξεχωριστό βιβλίο για το κάθε άτομο, αναλόγως της οπτικής του οξύτητας, με αποτέλεσμα να υπάρχουν μεγάλες καθυστερήσεις. Μεγάλο, όμως, το κόστος έκδοσής τους.

Σε εξέλιξη προκηρύξεις, μέσω του ΕΣΠΑ, για προμήθεια του αναγκαίου εποπτικού εξοπλισμού για μερικώς βλέποντες/αμβλύωπες κ.λπ.. (***Σ.Σ. Δεν γνωρίζουμε εάν τελικώς έγινε η παραλαβή***).

Προαναγγελία για αλλαγή του νομοθετικού πλαισίου για την ειδική αγωγή και εκπαίδευση, που θα άρει τις στρεβλώσεις του ν.3699/2008 και θα συμπληρώσει τις παραλείψεις του. (***Σ.Σ. Τη δημιουργία ενός νέου θεσμικού πλαισίου για την ειδική αγωγή, το οποίο θα έρθει αμέσως μετά την ψήφιση από τη Βουλή του νόμου για την τεχνική εκπαίδευση, ανακοίνωσε, στις 24 Μαΐου, η Υφυπουργός Παιδείας, κυρία Εύη Χριστοφιλοπούλου, όμως, μέχρι σήμερα, δεν έχει κατατεθεί νομοσχέδιο ούτε για το ένα ούτε για το άλλο ούτε δημόσια διαβούλευση έχει πραγματοποιηθεί. Πρακτικά, αυτό σημαίνει ότι και την τρέχουσα ακαδημαϊκή χρονιά θα κυλήσει με εφαρμογή των διατάξεων του ν.3699/2008***).

Κατ' αρχήν, συμφωνία για την πρόσληψη εκπαιδευτικών με πιστοποιημένη επάρκεια στην Ελληνική Νοηματική Γλώσσα και τη Braille. (***Σ.Σ. Στη φετινή εγκύκλιο πρόσληψης αναπληρωτών, πράγματι, ίσχυσε η πιστοποιημένη επάρκεια, όχι ως πρόσθετο, αλλά ως υποχρεωτικό προσόν***).

΄Υπαρξη από το 2003 αναλυτικών προγραμμάτων ανά αναπηρία, που, όμως, μόνο άτυπα έχουν χρησιμοποιηθεί σε κάποια σχολεία και πλέον είναι παρωχημένα.

Επιβεβλημένες οι συγχωνεύσεις – καταργήσεις και ειδικών σχολείων, λόγω μικρού αριθμού μαθητών. Ανάγκη για χαρτογράφηση των αναγκών.

Υπάρχει, πράγματι, πρόβλημα με τα Κέντρα Διαφοροδιάγνωσης, Διάγνωσης και Υποστήριξης ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (ΚΕΔΔΥ).

Υπέρ της ενσωμάτωσης μαθητών με αναπηρία, αλλά χωρίς νοητικές δυσλειτουργίες, στο γενικό σχολείο. (***Σ.Σ. Ο όρος για την ενσωμάτωση στη διεθνή βιβλιογραφία είναι «inclusion»***). Σε αυτή την κατεύθυνση θα κινηθεί και το νέο νομοθετικό πλαίσιο για την Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση.

2. ΑΠΟΨΕΙΣ ΒΟΥΛΕΥΤΩΝ – ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ ΥΠΟΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

Από τους Βουλευτές – Μέλη της Υποεπιτροπής για τα θέματα των Ατόμων με Αναπηρία, της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Ισότητας, Νεολαίας και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, εκφράσθηκαν οι ακόλουθες απόψεις/προτάσεις:

Πρόταση για θέσπιση κάποιου είδους εξετάσεων για εισαγωγή των ΑμεΑ σε ΑΕΙ και ΤΕΙ και όχι ελεύθερα με χρήση ποσοστού. Να υπάρξει μεγαλύτερη αξιοποίηση του Κέντρου Εκπαίδευσης και Αποκατάστασης Τυφλών, καθώς και του Ιδρύματος Κωφών. Ανάγκη πρώιμης διάγνωσης και παρέμβασης. Να υπάρξει καλύτερη συνεργασία μεταξύ Υπουργείου Παιδείας και Υπουργείου Υγείας για τέτοια ζητήματα. Ανάγκη ενσωμάτωσης του παιδιού με αναπηρία στο σχολείο γενικής εκπαίδευσης, με όλα τα μέσα, όπως, για παράδειγμα, την παράλληλη στήριξη, που θα εξασφαλίζουν ακριβώς, την ενσωμάτωσή του. Απαράδεκτη η έλλειψη προσβασιμότητας για τους κινητικά αναπήρους στα Ελληνικά Πανεπιστήμια, αλλά και η έλλειψη διερμηνέων Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας (**Παναγιώτης Κουρουμπλής**).

Δεν γνωρίζουμε το σύνολο των κρατικών δαπανών για την ειδική αγωγή, ενώ είναι καθαρό ότι οι συγχωνεύσεις και οι καταργήσεις έγιναν με οικονομικά κριτήρια και όχι παιδαγωγικά. Η πολυμερής ανάπτυξη της προσωπικότητας και η παροχή καθολικής βασικής μόρφωσης των ΑμεΑ είναι θεμελιώδης υποχρέωση του Κράτους. Να καταργηθεί η επαγγελματική και τεχνολογική εκπαίδευση για τα ΑμεΑ και να λαμβάνουν ολόπλευρη μόρφωση, από ένα ενιαίο, δημόσιο, δωρεάν, δωδεκαετούς διάρκειας σχολείο. Να καταργηθούν οι ωρομίσθιοι, αναπληρωτές, συμβασιούχοι ποικίλων μορφών και να υφίσταται μία μόνιμη σταθερή εργασιακή σχέση για τους δασκάλους και καθηγητές (**Νικόλαος Παπακωνσταντίνου**).

Ανάγκη εξατομίκευσης της ειδικής αγωγής και εκπαίδευσης. Χρεία έγκαιρης διάγνωσης της αναπηρίας και άμεση παρέμβαση. Πρέπει να αναθεωρηθεί όλο το νομικό πλαίσιο της ειδικής αγωγής. Να υπάρχει ολοήμερη παρέμβαση για τα παιδιά με διαταραχές αυτιστικού φάσματος. Ενάντια στα σεμινάρια Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας των 400 ωρών. Πρέπει να εξειδικευτεί η ειδική αγωγή, ενώ το βάρος πρέπει να πέσει στην ενσωμάτωση των ΑμεΑ. Να μην ισχύσει ο κανόνας 1 προς 5 (1 προς 10 πλέον) στην ειδική αγωγή (**Ουρανία Παπανδρέου-Παπαδάκη**).

Προβληματική η συνδιαλλαγή των γονέων με τα Κέντρα Διαφοροδιάγνωσης, Διάγνωσης και Υποστήριξης ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (ΚΕΔΔΥ), κυρίως λόγω υποστελέχωσής τους ή με στελέχωση μικρότερη της προβλεπόμενης υποστηρικτικής ομάδας. Διαφοροδιάγνωση και εξειδικευμένη παρέμβαση δεν γίνεται, ενώ προβλέπεται από τον νόμο. Παράλληλη στήριξη γίνεται, πλέον, μέσω του ΕΣΠΑ και παραμένει αδιευκρίνιστο τι θα συμβεί μετά το 2013. Επίσης, υπάρχει πολύ μεγάλη καθυστέρηση στη διαδικασία παροχής της. Τεράστιο ποσοστό σχολικής εγκατάλειψης, ακόμα και στο Γυμνάσιο, από ΑμεΑ.

3. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Κοινή διαπίστωση/πρόταση των εκπροσώπων των φορέων, καθώς και των Βουλευτών – Μελών της Υποεπιτροπής αποτέλεσαν τα ακόλουθα:

Επιβάλλεται η αναθεώρηση του νομοθετικού πλαισίου (ν.3699/2008) για την ειδική αγωγή και εκπαίδευση. Το νέο θεσμικό πλαίσιο θα πρέπει να συνδιαμορφωθεί με τους φορείς των ΑμεΑ (ΕΣΑμεΑ, Ομοσπονδίες Κωφών – Τυφλών, Κινητικά Αναπήρων, Συλλόγους Ατόμων με Διάχυτες Αναπτυξιακές Διαταραχές και Γονέων – Κηδεμόνων Ατόμων με διάχυτες αναπτυξιακές διαταραχές κ.λπ.).

Δεν υπάρχει, μολονότι είναι ζητούμενο, έγκαιρη διάγνωση και πρώιμη παρέμβαση σε πολλές αναπηρίες. Θα πρέπει να υπάρξουν κέντρα, άρτια στελεχωμένα, που να αναλαμβάνουν αυτό το σκέλος.

Επιβάλλεται να υπάρχει προσβασιμότητα/προσπελασιμότητα σε όλο το υλικό της πρωτοβάθμιας, δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, καθώς και σε όλες τις βιβλιοθήκες των πανεπιστημίων, των σχολείων, αλλά και σε όλα τα κτίρια που στεγάζουν εκπαιδευτικές δομές. Θα πρέπει να αποκτηθεί άμεσα όλο το εποπτικό υλικό και να δημιουργηθούν οι κατάλληλες υποδομές προσβασιμότητας.

Επιβάλλεται η πλήρης κατάργηση των σεμιναρίων των 400 ωρών, καθώς δεν προσφέρουν, παρά μόνο επιφανειακή γνώση, σε θέματα αναπηρίας. Δεν θα πρέπει να προσμετρώνται – όπως συνέβη και φέτος – ως προσόν απόδειξης γνώσεων στην Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση στις προκηρύξεις προσλήψεων.

Δεν θα πρέπει να απασχολούνται στην παράλληλη στήριξη εκπαιδευτικοί, που είναι εκτός του αντικειμένου της ειδικής αγωγής.

Να προκηρυχτεί άμεσα διαγωνισμός ΑΣΕΠ για τους αποφοίτους του Παιδαγωγικού Τμήματος Ειδικής Αγωγής του Πανεπιστημίου Θεσσαλίας και του Τμήματος Κοινωνικής και Εκπαιδευτικής Πολιτικής, με κατεύθυνση την Ελληνική Νοηματική Γλώσσα του Πανεπιστημίου Μακεδονίας. Να εξαιρεθούν από το μέτρο 1 προς 10, αφού μέχρι σήμερα δεν υπάρχει κανένας εκπαιδευτικός πλήρους ωραρίου διορισμένος σε Σχολικές Μονάδες Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης.

Ανάγκη δημιουργίας μεταπτυχιακών ειδίκευσης ανά αναπηρία (διαφορετικό για τύφλωση, κώφωση, αυτισμό κ.λπ.).

Ανάγκη απόκτησης του απαραίτητου βοηθητικού και εποπτικού υλικού διδασκαλίας ατόμων με βαρηκοΐα – κώφωση, καθώς και τυφλών/αμβλυώπων/μερικώς βλεπόντων μαθητών.

Υπάρχει πρόβλημα και πολυδιάσπαση στην πιστοποίηση γνώσης της Ελληνικής Νοηματικής Γλώσσας και Braille. Να θεσμοθετηθεί Πιστοποιητικό Γλωσσομάθειας, κατ' αναλογία του

Κρατικού Πιστοποιητικού Γλωσσομάθειας για τις ξένες γλώσσες και να εποπτεύεται από τις αντίστοιχες Ομοσπονδίες και το Υπουργείο Παιδείας.

Οι αιτήσεις για παράλληλη στήριξη γίνονται πάντα καθυστερημένα, με αποτέλεσμα, μέχρι την έγκρισή της και την αποστολή εκπαιδευτικού, να χάνεται η μισή σχολική χρονιά. Θα πρέπει να υπάρξει έγκαιρος προγραμματισμός για κατάθεση αιτήσεων, αμέσως μετά τη λήξη του σχολικού έτους, όπως συμβαίνει και με τις εγγραφές, ώστε να υπάρχει σαφής εικόνα των αναγκών στο Υπουργείο και οι εκπαιδευτικοί παράλληλης στήριξης να βρίσκονται στα σχολεία και δίπλα στους μαθητές από την έναρξη της σχολικής χρονιάς.

Υπάρχουν μεγάλες δυσκαμψίες στην εφαρμογή της παράλληλης στήριξης στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, με αποτέλεσμα, μεταξύ άλλων, τη μεγάλη σχολική διαρροή των παιδιών με αναπηρία σε αυτή τη βαθμίδα εκπαίδευσης. Θα πρέπει και εκεί να ξεκινήσουν οι διαδικασίες για διεξαγωγή διαγωνισμού ΑΣΕΠ, αφού προσδιοριστούν τα κενά και οι πραγματικές ανάγκες.

Τα αναλυτικά προγράμματα είναι, πλέον, ξεπερασμένα και επί της ουσίας δεν χρησιμοποιήθηκαν ποτέ. Να γίνει επικαιροποίηση τους και να ενταχθούν στη διδασκαλία των ΑμεΑ.

Να στελεχωθούν τα Κέντρα Διαφοροδιάγνωσης, Διάγνωσης και Υποστήριξης ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες (ΚΕΔΔΥ) και να προσφέρουν τις εκ του νόμου προβλεπόμενες υπηρεσίες διάγνωσης, διαφοροδιάγνωσης και υποστήριξης.

Υπέρ της ενσωμάτωσης μαθητών με αναπηρία, αλλά χωρίς νοητικές δυσλειτουργίες, στο γενικό σχολείο. Σε αυτή την κατεύθυνση θα κινηθεί και το νέο νομοθετικό πλαίσιο για την Ειδική Αγωγή και Εκπαίδευση.

Να μην υπάρχει διάσπαση σε διαφορετικά Υπουργεία των δομών εκπαίδευσης ατόμων με αναπηρία. Συγκέντρωση όλων των δομών στο Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων.

IV. Οι Εισηγήσεις έγιναν δεκτές κατά πλειοψηφία και συναπαρτίζουν την Έκθεση της Υποεπιτροπής, η οποία κατατίθεται στην Επιτροπή Ισότητας, Νεολαίας και Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και αποτελεί συνοδό κείμενο της Έκθεσής της.

Αθήνα, 20 Σεπτεμβρίου 2011

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΙΣΟΤΗΤΑΣ, ΝΕΟΛΑΙΑΣ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΑΝΤΩΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΥΠΟΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

ΣΑΒΒΑΣ ΕΜΙΝΙΔΗΣ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ ΖΟΥΝΗ
ΕΛΕΝΗ ΤΣΙΑΟΥΣΗ
ΒΑΣΙΛΙΚΗ ΤΣΟΝΟΓΛΟΥ - ΒΥΛΛΙΩΤΗ
ΕΛΕΝΑ ΡΑΠΤΗ
ΙΩΑΝΝΗΣ ΓΚΙΟΚΑΣ
ΟΥΡΑΝΙΑ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ - ΠΑΠΑΔΑΚΗ
ΗΡΩ ΔΙΩΤΗ

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΙΓ' - ΣΥΝΟΔΟΣ Β'
ΕΙΔΙΚΗ ΜΟΝΙΜΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ

ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΜΟΝΙΜΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

ΠΡΟΣ ΤΗ ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Κατά τη Β' Τακτική Σύνοδο της ΙΓ' Περιόδου, η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Περιφερειών συνεστήθη με την υπ' αριθμ. 13791/9244, από 15 Οκτωβρίου 2010, απόφαση του Προέδρου της Βουλής, σύμφωνα με το άρθρο 43 Α του Κανονισμού της Βουλής.

Η Επιτροπή συγκροτείται από τριάντα (30) Μέλη και αποτελέστηκε από τους Βουλευτές: κ.κ. Γεώργιο Αρβανιτίδη, Αγγελική (Άντζελα) Γκερέκου, Παναγιώτη Δημητρουλόπουλο, Ηλία Θεοδωρίδη, Μιχαήλ Καρχιμάκη, Παρασκευά (Πάρι) Κουκουλόπουλο, Αργύριο Λαφαζάνη, Γεώργιο Λιάνη, Χρήστο Μαγκούφη, Ανδρέα Μακρυπίδη, Άγγελο Μανωλάκη, Σπυροπάνο Μαργέλη, Αθανάσιο Οικονόμου, Αθανάσιο Παπαγεωργίου, Θεόδωρο Παραστατίδη, Δημήτριο Τσιρώνη, Γρηγόριο Αποστολάκο, Γεώργιο Βαγιωνά, Αναστάσιο Καριπίδη, Γεώργιο Κοντογιάννη, Αθανάσιο Νάκο, Αργύριο Ντινόπουλο, Δημήτριο Σταμάτη, Μαργαρίτη Τζίμα, Μιχαήλ Χαλκίδη, Νικόλαο Καραθανασόπουλο, Άγγελο Τζέκη, Κυριάκο Βελόπουλο, Παύλο Μαρκάκη και Μιχαήλ Κριτσωτάκη.

Πρόεδρος της Επιτροπής εξελέγη, στις 20 Οκτωβρίου 2010, ο κ. Αθανάσιος Παπαγεωργίου. Το αξίωμα του Α' Αντιπροέδρου της Επιτροπής κατέλαβε ο κ. Μαργαρίτης Τζίμας, του Β' Αντιπροέδρου ο κ. Νικόλαος Καραθανασόπουλος και του Γραμματέα ο κ. Κυριάκος Βελόπουλος.

Τον Βουλευτή, κ. Γεώργιο Κοντογιάννη, ο οποίος μετείχε στην αρχική σύνθεση της Επιτροπής και κατέθεσε δήλωση ανεξαρτητοποίησης, αντικατέστησε ο Βουλευτής κ. Συμεών (Σίμος) Κεδίκογλου, σύμφωνα με την υπ' αριθμ.15525/10428, από 2 Δεκεμβρίου 2010, απόφαση του Προέδρου της Βουλής

Στη θέση του θανόντος Βουλευτή Άγγελου Τζέκη, τοποθετήθηκε ο Βουλευτής, κ. Θεόδωρος Ιγνατιάδης, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 6099/4024, από 28 Ιουνίου 2011, απόφαση του Προέδρου της Βουλής.

Οι Βουλευτές, κ.κ. Παρασκευάς (Πάρις) Κουκουλόπουλος, ο οποίος ανέλαβε υπουργικό αξίωμα και Γεώργιος Λιάνης, ο οποίος κατέθεσε δήλωση ανεξαρτητοποίησης, αντικαταστάθηκαν από τους Βουλευτές κ.κ. Σπυρίδωνα Βούγια και Γεώργιο Ντόλιο, αντίστοιχα, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 6245/4143, από 1ης Ιουλίου 2011, απόφαση του Προέδρου της Βουλής.

Μετά την παραίτηση του Βουλευτού κ. Αθανασίου Παπαγεωργίου, από τη θέση του Προέδρου, Πρόεδρος της Επιτροπής εξελέγη η κυρία Αγγελική (Άντζελα) Γκερέκου (Συνεδρίαση της 4ης Αυγούστου 2011).

Αντικείμενο της Επιτροπής Περιφερειών, σύμφωνα με το άρθρο 43 Α του Κανονισμού της Βουλής, είναι «η παρακολούθηση και ενημέρωση της Βουλής για τη λειτουργία των περιφερειακών οργάνων της Πολιτείας και ιδίως για ζητήματα σχεδιασμού και εφαρμογής της πολιτικής περιφερειακής ανάπτυξης. Για την εκπλήρωση της αποστολής της, η Επιτροπή μπορεί να καλεί στις συνεδριάσεις της εκπροσώπους της Κυβέρνησης και των περιφερειών ή της τοπικής αυτοδιοίκησης και οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο θεωρεί χρήσιμο για το έργο της».

Η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Περιφερειών πραγματοποίησε δεκατρείς (13) συνεδριάσεις, συνολικής διάρκειας τριάντα (30) ωρών περίπου, κατά τις οποίες εκλήθησαν σε ακρόαση, προς ενημέρωση των μελών της, Υπουργοί, Περιφερειάρχες και Δημόσιοι Λειτουργοί, όπως εμφαίνεται στο αντίστοιχο Κεφάλαιο της Έκθεσης.

ΙΙ. ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ - ΠΡΟΣΩΠΑ ΠΟΥ ΚΛΗΘΗΚΑΝ ΣΕ ΑΚΡΟΑΣΗ

1. Συνεδρίαση της 20ης Οκτωβρίου 2010
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Εκλογή Προεδρείου.
2. Συνεδρίαση της 23ης Νοεμβρίου 2010
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Προγραμματισμός του έργου της Επιτροπής.
3. Συνεδρίαση της 14ης Δεκεμβρίου 2010
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Ενημέρωση των μελών της Επιτροπής, από τον Υπουργό Περιφερειακής Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, κ. Μιχαήλ Χρυσοχοΐδη, για θέματα Περιφερειακής Ανάπτυξης, Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου Αναφοράς (Ε.Σ.Π.Α.) και για τον Επενδυτικό Νόμο.
4. Συνεδρίαση της 20ης Ιανουαρίου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Η συμβολή της νέας Περιφερειακής Διοίκησης στην ανάπτυξη των Περιφερειών.
Τα μέλη της Επιτροπής ενημέρωσε ο Υπουργός Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, κ. Ιωάννης Ραγκούσης.
5. Συνεδρίαση της 8ης Φεβρουαρίου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Ενημέρωση και παρουσίαση στοιχείων για την κατάσταση των Περιφερειών, από τον Πρόεδρο της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής, κ. Ανδρέα Γεωργίου.
6. Συνεδρίαση της 2ης Μαρτίου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Ενημέρωση των μελών της Επιτροπής από τον Περιφερειάρχη Κρήτης, κ. Σταύρο Αρναουτάκη.
7. Συνεδρίαση της 7ης Απριλίου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Ενημέρωση των μελών της Επιτροπής από τον Περιφερειάρχη Κεντρικής Μακεδονίας, κ. Παναγιώτη Ψωμιάδη.
Αντί του Περιφερειάρχη Κεντρικής Μακεδονίας, τα μέλη της Επιτροπής ενημέρωσε ο Γενικός Διευθυντής της Περιφέρειας Κεντρικής Μακεδονίας, κ. Απόστολος Γιάντζης.
8. Συνεδρίαση της 19ης Μαΐου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Ενημέρωση των μελών της Επιτροπής από τον Περιφερειάρχη Δυτικής Ελλάδας, κ. Απόστολο Κατσιφάρα.
9. Συνεδρίαση της 8ης Ιουνίου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Παρουσίαση του Προϋπολογισμού της Περιφέρειας Αττικής.
Τα μέλη της Επιτροπής ενημέρωσε ο Περιφερειάρχης Αττικής, κ. Ιωάννης Σγουρός.
10. Συνεδρίαση της 6ης Ιουλίου 2011
Θέματα ημερήσιας διάταξης
α) Ο ρόλος του Τύπου στην ενημέρωση της Περιφέρειας.
Τα μέλη της Επιτροπής ενημέρωσαν οι κ.κ. Φάνης Ζουρόπουλος, Πρόεδρος του Δ.Σ. της Ένωσης Ιδιοκτητών Επαρχιακού Τύπου (Ε.Ι.Ε.Τ.), Χάρης Κουγιουμτζόπουλος, Πρόεδρος του Δ.Σ της Ένωσης Ιδιοκτητών Εκδοτών Τοπικών Εφημερίδων Αττικής (Ε.Ι.Ε.Τ.Ε.Α.), Γιάννης Λασκαράκης, Πρόεδρος του Δ.Σ. του Συνδέσμου Ημερήσιων Περιφερειακών εφημερίδων (Σ.Η.Π.Ε.), και Γρηγόριος Τριανταφυλλόπουλος, Πρόεδρος του Δ.Σ. της Ένωσης Ιδιοκτητών Ημερήσιων Επαρχιακών Εφημερίδων (Ε.Ι.Η.Ε.Ε.).
β) Συζήτηση, σχετικά με τη σύνταξη της Έκθεσης της Επιτροπής - Ορισμός Εισηγητών, κατά θέματα.
11. Συνεδρίαση της 4ης Αυγούστου 2011
Θέματα ημερήσιας διάταξης:
α) Εκλογή Προέδρου της Επιτροπής.
β) Ο ρόλος του Τύπου στην ενημέρωση της Περιφέρειας.
Τα μέλη της Επιτροπής ενημέρωσαν οι κ.κ. Δημήτριος Κουμπιάς, Γενικός Γραμματέας και Άγγελος Ασβεστάς, Έφορος του Διοικητικού Συμβουλίου της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Ενώσεων Συντακτών (Π.Ο.Ε.ΣΥ.), Παναγιώτης Νεστορίδης, Εκπρόσωπος του Διοικητικού Συμβουλίου της Ένωσης Συντακτών Ημερησίων Εφημερίδων Μακεδονίας - Θράκης (Ε.Σ.Η.Ε.Μ.Θ.), Ιωάννης Σιούλας, Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Ένωσης Συντακτών Ημερησίων Εφημερίδων Θεσσαλίας – Στερεάς Ελλάδας – Εύβοιας (Ε.Σ.Η.Ε.Θ.Σ.Ε.Ε.), Ζώης Μαρίνος, Γενικός Γραμματέας του Διοικητικού Συμβουλίου της Ένωσης Συντακτών Ημερησίων Εφημερίδων Πελοποννήσου – Ηπείρου – Νήσων (Ε.Σ.Η.Ε.Π.Η.Ν.) και Ιωάννης Πλαχούρης, Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου της Ένωσης Συντακτών Περιοδικού - Ηλεκτρονικού Τύπου (Ε.Σ.Π.Η.Τ.).

12. Συνεδρίαση της 24ης Αυγούστου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Συζήτηση, σχετικά με τη σύνταξη της Έκθεσης της Επιτροπής και ορισμός Εισηγητών, κατά θέματα.

13. Συνεδρίαση της 15ης Σεπτεμβρίου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Συζήτηση επί του σχεδίου Έκθεσης της Επιτροπής.

14. Συνεδρίαση της 28ης Σεπτεμβρίου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Συζήτηση και έγκριση της Έκθεσης της Επιτροπής.

ΙΙΙ. ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ

Α. ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΣΗ
ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΤΟΛΙΟΣ

Είναι ιδιαίτερη τιμή για μένα η ανάθεση εκ μέρους της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Περιφερειών, εισήγησης, παρ' όλο ότι δεν ήμουν εξ αρχής μέλος της Επιτροπής και δεν παρακολούθησα τις περισσότερες συνεδριάσεις. Θα επιχειρήσω συμβουλευόμενος τα πρακτικά των συνεδριάσεων και αξιοποιώντας την προσωπική μου εμπειρία από την προετοιμασία, την ψήφιση και το 1ο εξάμηνο εφαρμογής του Προγράμματος «Καλλικράτης» να διατυπώσω τις σκέψεις μου που θα εμπεριέχουν και το στοιχείο τη αποτίμησης και το στοιχείο της πρότασης.

Η διοικητική μεταρρύθμιση της χώρας, η οποία εύστοχα πήρε τον τίτλο «Καλλικράτης», αφού ο στόχος ήταν η νέα αρχιτεκτονική στη διοίκηση και αυτοδιοίκηση, υπήρξε ένα ώριμο ζήτημα. Ώριμο πολιτικά, αφού επί της αρχής και του βασικού στόχου, ελάχιστες ήταν οι διαφωνίες των κομμάτων, ώριμο αυτοδιοικητικά, όπως αυτό επιβεβαιώθηκε από αποφάσεις των συνεδρίων της Τ.Α. Α' και Β' βαθμού, ώριμο κοινωνικά, όπως διαπιστώθηκε σε κάθε ευκαιρία που δόθηκε για να εκφραστούν ατύπως οι τοπικές και περιφερειακές κοινωνίες.

Ο χρόνος προετοιμασίας χωρίς αμφιβολία ήταν περιορισμένος και τα όριά του τα έθετε η ημερομηνία των αυτοδιοικητικών εκλογών του 2010. Το περιορισμένο του χρόνου μαζί με την οικονομική κρίση δημιούργησαν καλοπροαίρετους ενδοιασμούς και ενστάσεις ως προς το κατά πόσον θα έπρεπε να προχωρήσουμε ή να αναβάλουμε το Πρόγραμμα «Καλλικράτης». Η Κυβέρνηση εκτίμησε με απόλυτη βεβαιότητα ότι οποιαδήποτε αναβολή θα σήμαινε ματαίωση επ' αόριστον.

Το Υπουργείο ξεκίνησε αμέσως την προετοιμασία και σε συνεργασία με την αυτοδιοίκηση, υπηρεσιακούς παράγοντες, επιστημονικούς συνεργάτες και νομικούς συμβούλους, εκπόνησε ένα στέρεο νομοθέτημα το οποίο έγινε νόμος του κράτους μετά την αναγκαία διαβούλευση και συζήτηση στη Βουλή.

Ο στόχος ήταν καθαρός, ***η ουσιαστική αποκέντρωση***. Δεν επιχειρήθηκε να μεταφερθούν μόνο επιπλέον πόροι στην περιφέρεια ή απλώς νέες αρμοδιότητες. Στην πραγματικότητα η πεμπτουσία του όλου εγχειρήματος ήταν η δημιουργία συστημάτων λήψης αποφάσεων για το μέλλον της περιφέρειας, για την ανάπτυξή της και, κατ' επέκταση, για το μέλλον και την ανάπτυξη της χώρας. Τα περιφερειακά συμβούλια και το νέο σύστημα περιφερειακής διακυβέρνησης αποτελούν τη βάση για τη δημιουργία των προαναφερθέντων συστημάτων.

Χωρίς αμφιβολία είναι η πιο ισχυρή πράξη εμπιστοσύνης στις τοπικές κοινωνίες και στους φυσικούς θεσμούς εκπροσώπησής τους, δηλαδή τα δημοτικά και περιφερειακά συμβούλια. Είναι μια μεγάλη ανατροπή στη λειτουργία του πολιτικού συστήματος,

αφού το κεντρικό πολιτικό σύστημα παραχώρησε στις περιφέρειες το σύνολο των δημοσίων επενδύσεων, απεμπολώντας τον πολιτικό έλεγχο και ποδηγέτηση που ασκούσε στις πολιτικές εξελίξεις ακόμη και στην τελευταία γωνιά της πατρίδας μας.

Η μεταφορά αρμοδιοτήτων στις περιφέρειες και στους δήμους έγινε με γενναιότητα, αλλά και φειδώ. Λήφθηκαν υπ' όψιν οι περιορισμοί που το ίδιο το Σύνταγμα θέτει όσον αφορά την έννοια της κρατικής αρμοδιότητας, η σχετική νομολογία που δημιουργήθηκε από διαδοχικές αποφάσεις του Συμβουλίου Επικρατείας, αλλά και οι εκτιμήσεις για το πόσες αρμοδιότητες μπορούσε να απορροφήσει η νέα πραγματικότητα χωρίς τον κίνδυνο να δημιουργηθεί διοικητικό χάος. Θεσπίστηκε μεταβατική περίοδος, η οποία θα μπορούσε σχηματικά να χωριστεί σε δύο περιόδους: από 01/01/2011 έως 30/06/2011 και από 01/07/2011 έως 31/12/2012.

Θεωρώ ότι η Επιτροπή θα μπορούσε να έχει λόγο και ρόλο στην επερχόμενη συνταγματική αναθεώρηση, όσον αφορά αρμοδιότητες που πρέπει να μεταφερθούν στις αιρετές περιφέρειες και δεν το επιτρέπει το σημερινό Σύνταγμα.

Επίσης, πιστεύω ότι η Επιτροπή μπορεί να εξετάσει σειρά θεμάτων που ανέκυψαν από την εφαρμογή του ν. 3852, αλλά και να επανεξετάσει μεταβατικότητες, οι οποίες προνοήθηκαν όσον αφορά τον χρόνο εφαρμογής τους σε συνεργασία πάντα με τις περιφέρειες αλλά και τους δήμους της χώρας.

Παράλληλα με την προετοιμασία και την ψήφιση του σχεδίου «Καλλικράτης», εκπονήθηκε σχέδιο εφαρμογής του νόμου του οποίου η εκτέλεση ξεκίνησε με την ψήφιση του ν. 1852. Το σχέδιο εφαρμογής περιελάμβανε τις απαραίτητες ενέργειες, οι οποίες έπρεπε να γίνουν μέχρι τη διενέργεια των εκλογών. Κανονιστικές πράξεις και προεδρικά διατάγματα που έπρεπε να εκδοθούν μέχρι 31/12/2010. Προετοιμασία και ενοποίηση των λειτουργικών συστημάτων, που επίσης έπρεπε να ολοκληρωθούν μέχρι 31/12/2010. Μετατάξεις των υπαλλήλων, οι οποίοι έπρεπε να βρίσκονται στις θέσεις τους μέχρι 01/01/2011. Εκπόνηση οδικού χάρτη με χαρακτηριστικά ημερολογίου που όριζε επακριβώς τις ημερομηνίες λήψης σειράς αποφάσεων από περιφερειακά και δημοτικά συμβούλια. Επίσης, ο οδικός χάρτης προέβλεψε επακριβώς τις ημερομηνίες έκδοσης των απαραίτητων Υπουργικών αποφάσεων. Παράλληλα, εκδόθηκαν δεκάδες εγκύκλιοι μέσω των οποίων απαντήθηκαν ή ρυθμίστηκαν σειρά ερωτημάτων λειτουργικού χαρακτήρα, που ανέκυψαν κατά την διάρκεια του 1ου εξαμήνου.

Αρκετά θέματα που ανέκυψαν στον 1ο στάδιο εφαρμογής του Προγράμματος «Καλλικράτης», ρυθμίστηκαν με διατάξεις. Πολλά ερωτήματα που ετέθησαν από Περιφερειάρχες, αλλά και συναδέλφους Βουλευτές κατά τη διάρκεια των συνεδριάσεων της Επιτροπής έχουν ήδη απαντηθεί. Εκκρεμότητες και ανάγκη νέων διευθετήσεων υπάρχουν και σήμερα και τις αντιμετωπίζει η νέα ηγεσία του Υπουργείου Εσωτερικών.

Αυτό που θέλω να επισημάνω είναι ότι στις 01/01/2011 οι υπάλληλοι ήταν στις θέσεις τους, τα λειτουργικά συστήματα ανταποκρίθηκαν στις νέες ενοποιημένες ανάγκες, μεταφερθείσες αρμοδιότητες ασκήθηκαν από τους νέους φορείς χωρίς τη δημιουργία ιδιαίτερων προβλημάτων, ζητήματα μισθοδοσίας μεταταγέντων υπαλλήλων αντιμετωπίσθηκαν σε συνεργασία με το Υπουργείο Οικονομικών, συμπληρωματικές αποφάσεις όπου χρειάστηκε εκδόθηκαν, το όλο σύστημα λειτούργησε και θα έλεγα ότι οι πολίτες βίωσαν με ομαλό τρόπο το 1ο κρίσιμο στάδιο της μετάβασης. Σημειώνω ιδιαίτερα τη μεταβίβαση όλων των αρμοδιοτήτων του Ε.Σ.Π.Α. από 01/07/2011, όπως ακριβώς προέβλεπε ο νόμος. Μια μεταβίβαση, η οποία συνοδεύτηκε από την αναίμακτη και αθόρυβη μετάταξη κάποιων χιλιάδων υπαλλήλων, οι οποίοι υπηρετούσαν σε υπηρεσίες που είχαν την ευθύνη διαχείρισης του Ε,Σ,Π,Α, και του συνόλου των δημοσίων επενδύσεων (ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΤΑΜΕΙΟ, ΔΕΣΕ, ΔΕΚΕ, ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ κ.τ.λ.).

Από την ανάγνωση των πρακτικών της Επιτροπής προκύπτουν σειρά θεμάτων που έχουν σχέση με τους οργανισμούς των περιφερειών, όπως αυτοί καθορίστηκαν με τα 13 Προεδρικά Διατάγματα. Θέματα τέτοιου είδους έθεσε σχεδόν το σύνολο των περιφερειαρχών και πολλοί συνάδελφοι Βουλευτές. Κατά τη γνώμη μου, τα θέματα αυτά θα πρέπει να εξετασθούν συνολικά και πάντα κάτω από το πρίσμα των βασικών αρχών στις οποίες βασίστηκε η κατάρτιση των Προεδρικών Διαταγμάτων και του κανόνα που θα μπορούσε να έχει τίτλο, όχι στις εξαιρέσεις. Αναφέρομαι στην πολιτική και αναπτυξιακή ανάγκη αντιμετώπισης της κάθε περιφέρειας ως ενιαίας αναπτυξιακής οντότητας και όχι ως αθροίσματος νομαρχιακών-αναπτυξιακών ενοτήτων. Επίσης, αναφέρομαι στην ανάγκη κοινωνικής ενοποίησης του συνόλου των νομών της περιφέρειας. Η πρόνοια που υπήρξε στους οργανισμούς των περιφερειών εκφράστηκε με τη δημιουργία γενικών διευθύνσεων ανά τομέα, έτσι ώστε να διασφαλίζεται η ενιαία τομεακή πολιτική σε όλους τους νομούς της περιφέρειας, ενώ ιδιαίτερα για τον αναπτυξιακό σχεδιασμό ήταν στοχευμένη η απόφαση να μην υπάρξουν τμήματα προγραμματισμού σε κάθε νομό, για να αποφευχθεί ο κίνδυνος μετατροπής του περιφερειακού αναπτυξιακού προγραμματισμού σε άθροισμα νομαρχιακών προγραμμάτων.

Εκτιμώ ότι είναι νωρίς για να προχωρήσουν οι περιφέρειες σε τροποποίηση των οργανισμών τους. Εκτιμώ, επίσης, και έχω τη βεβαιότητα ότι έτσι θα γίνει, ότι το Υπουργείο Εσωτερικών θα ασχοληθεί με το ζήτημα και θα συντονίσει τις Περιφέρειες, έτσι ώστε να γίνουν οι όποιες μεταβολές με συντεταγμένο τρόπο και, πάντως, μετά την ψήφιση νόμων, που έχουν σχέση με το νέο επιτελικό κράτος, με τους νέους οργανισμούς των Υπουργείων και το Δημόσιου Τομέα εν γένει και, βεβαίως, του νέου μισθολογίου -βαθμολογίου.

Η Επιτροπή μας μπορεί, συνεχίζοντας τις συνεδριάσεις, ιδιαίτερα μετά την εκλογή των νέων οργάνων της Τ.Α. και σε συνεργασία και επικοινωνία μαζί τους, να διατυπώσει τις δικές της προτάσεις.

Η εφαρμογή και η διαδρομή του Προγράμματος «Καλλικράτης» επηρεάζεται χωρίς αμφιβολία από την οικονομική συγκυρία και από τις μεγάλες αλλαγές που γίνονται στη χώρα, αλλαγές, η μεγάλη πλειονότητα των οποίων όφειλαν να έχουν γίνει εδώ και κάποια χρόνια. Κατά τη γνώμη μου, και σήμερα 9 μήνες μετά την εφαρμογή του Προγράμματος «Καλλικράτης», εκτιμώ ή καλύτερα διαπιστώνω ότι, πέραν της εξοικονόμησης πόρων που προέκυψαν από την εφαρμογή της νέας Διοικητικής Μεταρρύθμισης, υπάρχει πολύ μεγάλο περιθώριο στις αυτοδιοικήσεις Α' και Β' βαθμού για οικονομίες κλίμακας, τις οποίες μπορούν να επιχειρήσουν χωρίς την απόφαση και την εντολή της Κυβέρνησης και οι οποίες μπορούν να οδηγήσουν σε εξοικονόμηση πόρων που θα αξιοποιηθούν για τις ανάγκες των ίδιων των Περιφερειών και των Δήμων.

Β. ΑΝΑΠΤΥΞΗ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΓΚΟΥΦΗΣ

Α. Εισαγωγικά περί Ανάπτυξης

Αναζητώντας την ανάπτυξη, δεν ήταν δυνατόν να μην υποκύψω στον πειρασμό και αναγκαιότητα της εννοιολογικής, επιστημονικής και φιλοσοφικής προσέγγισης του όρου "ανάπτυξη" και τούτο διότι, όταν οι πολίτες εν γένει μηδέ των πολιτικών εξαιρουμένων, σε οποιοδήποτε επίπεδο συζητούν, αντιδικούν, διεκδικούν, απαιτούν ή ανταγωνίζονται, έχει παρατηρηθεί ότι έχουν διαφορετική αντίληψη για το **τι είναι ανάπτυξη** και **πώς αυτή μπορεί να επιτευχθεί**.

Ανάπτυξη: Μια λέξη με τη μεγαλύτερη, ίσως, χρήση στο καθημερινό λεξιλόγιο της παγκόσμιας κοινότητας. Μια έννοια εξελισσόμενη παράλληλα με την εξέλιξη των πάντων επί της γης, συνυφασμένη με τις ανάγκες, τον τρόπο σκέψης, βούλησης και συμπεριφοράς της ανθρώπινης ύπαρξης, καθώς και της ισορροπίας και αντοχής ή μη των οικοσυστημάτων. Μια λέξη πολυδιάστατη της οποίας η προσέγγιση επιτυγχάνεται με τον επιθετικό της προσδιορισμό εξ ου και η διεθνής βιβλιογραφία – όπως επισημαίνει και ο καθηγητής του Ε.Μ.Π. κύριος Δ. Ρόκκος - "αναφέρεται συνήθως αναλυτικά ή κριτικά/αντιπαραθετικά, κυρίως σε οικονομική αύξηση, μεγέθυνση ή ανάπτυξη, σε ενδογενή ή παγκόσμια ανάπτυξη, σε θεματική/τομεακή ανάπτυξη (γεωργική, βιομηχανική, τεχνολογική, τουριστική, κοινωνική, πολιτική,

πολιτισμική), σε ολοκληρωμένη ανάπτυξη, σε ανάπτυξη με δικαιοσύνη ή όχι, σε ανάπτυξη με ίσες ευκαιρίες, σε εναλλακτική ανάπτυξη, σε οικολογική ανάπτυξη, σε ανάπτυξη με ανθρώπινο πρόσωπο, σε σύμμετρη ανάπτυξη, σε ισόμετρη και άνιση ανάπτυξη, σε ορθολογική ή ανορθολογική ανάπτυξη, σε προγραμματισμένη ή απρογραμμάτιστη ανάπτυξη, σε μερική, ευκαιριακή και αποσπασματική ανάπτυξη, σε αστική ή αγροτική ανάπτυξη, σε ανάπτυξη με συμμετοχή, σε ανάπτυξη από τα κάτω, σε ήπια ανάπτυξη, σε βιώσιμη ή αειφορική ανάπτυξη, σε συνολική ανάπτυξη κ.λπ."

Στην επιλογή των εννοιολογικών προσεγγίσεων πέραν της αναφοράς στο **γενικό όρο ανάπτυξη**, θα αναπτυχθούν και οι όροι

οικονομική ανάπτυξη – οικονομική μεγέθυνση
βιώσιμη ή αειφόρος ανάπτυξη
πράσινη ανάπτυξη
ολοκληρωμένη και αξιοβίωτη ανάπτυξη καθώς και η περιφερειακή ανάπτυξη

και τούτο, διότι η χρήση αυτών των όρων αφορούν κατ' εξοχήν την πολιτική μας λειτουργία στα πλαίσια του Κοινοβουλευτικού μας έργου και αποτελούν χρήσιμα εργαλεία και οπτικές γωνίες των πολιτικών μας επιλογών.

Β. Εννοιολογικές προσεγγίσεις της ανάπτυξης

Β.1. Ανάπτυξη

"Η Ανάπτυξη, μια έννοια με εγγενές το πρωτογενώς θετικό και δημιουργικό της περιεχόμενο, για όλους τους ανθρώπους, όπου γης, δεν παύει να αποτελεί έναν υποκειμενικό/αξιολογικό όρο συνώνυμο ή παράπλευρο με μια σειρά από έννοιες με αντικειμενική υπόσταση, όπως πχ "αύξηση", "εξέλιξη", "κίνηση", "μεταβολή", "πρόοδος", "αλλαγή", "ριζική αλλαγή", "επανάσταση". Κι αυτό, ανάλογα με την κοσμοθεωρητική,κοινωνική, πολιτική, οικονομική, πολιτισμική, φιλοσοφική, αλλά και την ειδικότερη επιστημονική και συντεχνιακή άποψη, επιλογή, μονομέρεια και "αποκλεισμό" του καθενός από εμάς. Έτσι η "Ανάπτυξη", μπορεί να έχει ιδρυματική συγκεντρωτική ή αποκεντρωτική συμμετοχική ή αυτοδιαχειριστική αντίληψη, αλλά – και σε άλλο επίπεδο – χωρική, γεωγραφική, κλαδική, θεματική ή και τομεακή αναφορά. Σε κάθε περίπτωση, η κατάσταση, τα μεγέθη και οι ποιότητες της όποιας Ανάπτυξης (οικονομικής, κοινωνικής, πολιτικής, πολιτισμικής και τεχνικής/τεχνολογικής) συναρτώνται αμέσως ή εμμέσως:

με τις κάθε φορά συγκεκριμένες συνθήκες και τις διαλεκτικές σχέσεις της φυσικής και της κοινωνικοοικονομικής πραγματικότητας μιας περιοχής, αλλά και με τις πολυδιάστατες αλληλεξαρτήσεις και αλληλεπιδράσεις τους και τις τάσεις μεταβολών τους δια μέσου του χρόνου

με τις πραγματικές δυνατότητες, τους περιορισμούς και τις προοπτικές των φυσικών και των ανθρωπίνων διαθεσίμων της,

με τις σχέσεις, αλληλοσυνδέσεις, αλληλεξαρτήσεις και αλληλεπιδράσεις του ανθρώπου με τη φύση

με την πολιτική βούληση και τις επιλογές των κοινωνικών δυνάμεων που βρίσκονται στην εξουσία, όπως αυτή καθορίζεται σε σχέση με την κυρίαρχη κοινωνική συνείδηση και δυναμική, αλλά και επηρεάζεται από υπερεθνικούς και διεθνείς παράγοντες.

Θα μπορούσαμε, συνεπώς, να ισχυριστούμε ότι ανάπτυξη είναι μια νέα, διαφορετική από την προηγούμενη, "καλύτερη" κατάσταση ισορροπίας, ανθρώπων, κοινωνικών και παραγωγικών σχέσεων και συστημάτων χρήσεων γης, παραγωγής, διανομής, απασχόλησης και κατανάλωσης, με στόχο τη "βέλτιστη" αξιοποίηση των "πραγματικών" δυνάμεων και δυνατοτήτων της φυσικής και της κοινωνικοοικονομικής πραγματικότητας, σύμφωνα με το κάθε φορά κυρίαρχο κοινωνικό πλαίσιο αξιών και επιλογών ".

Β.2. Οικονομική ανάπτυξη – οικονομική μεγέθυνση

Οι όροι οικονομική ανάπτυξη και οικονομική μεγέθυνση είναι δύο συνώνυμοι όροι και χρησιμοποιούνται εναλλάξ χωρίς να είναι ταυτόσημοι.

Η οικονομική ανάπτυξη είναι ποιοτικός όρος της μακροοικονομίας, που αναφέρεται στην αύξηση της δυνατότητας ικανοποίησης των κοινωνικών και ατομικών αναγκών με την πάροδο του χρόνου στο εσωτερικό σύστημα μιας οικονομίας.

Η οικονομική μεγέθυνση είναι μια αυστηρά ποσοτική έννοια που αφορά στην αύξηση του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος (Α.Ε.Π.) με την πάροδο του χρόνου. Πρόκειται δηλαδή για την ικανότητα της οικονομίας να παρουσιάσει αύξηση του ρυθμού παραγωγής αγαθών, όταν υπάρχει συσσώρευση κεφαλαίου και τεχνολογική μεταβολή, παράγοντες που επηρεάζουν θετικά την εργατική παραγωγικότητα και την αύξηση του πληθυσμού, η οποία με τη σειρά της αυξάνει την προσφορά εργατικού δυναμικού σε μια κοινωνία.

Η οικονομική μεγέθυνση, ενώ αναφέρεται στην ποσοτική αύξηση του Α.Ε.Π., δεν ασχολείται με τους τρόπους που αυτό παράγεται ούτε στις κοινωνικές ή ατομικές επιπτώσεις της αύξησής του.

Η οικονομική μεγέθυνση αποτελεί σημαντικό ζήτημα για τη μακροοικονομική θεωρία, καθότι επηρεάζει άμεσα την οικονομική ανάπτυξη, αποτελεί αναγκαία συνθήκη για την ανάπτυξη, αλλά όχι ικανή.

Ορισμένοι οικονομολόγοι υποστηρίζουν πως η οικονομική μεγέθυνση όχι μόνο ανεβάζει αυτόματα το μέσο επίπεδο ζωής, αλλά παράλληλα επιτρέπει στην κοινωνία και στο κράτος να δείξει μεγαλύτερη πρόνοια για όσους είναι ανίκανοι να εργαστούν.

Άλλοι οικονομολόγοι υποστηρίζουν πως η οικονομική μεγέθυνση από μόνη της μπορεί να οδηγήσει σε αρνητικές συνέπειες για το μέσο επίπεδο ζωής, ένεκα πολλών παραγόντων, όπως π.χ. η μείωση του ελεύθερου χρόνου των εργαζομένων, η ρύπανση του περιβάλλοντος, ο υπερκαταναλωτισμός κ.λπ..

Β.3. Βιώσιμη ή αειφόρος ανάπτυξη

Ως βιώσιμη ανάπτυξη ορίστηκε από την Παγκόσμια Επιτροπή για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη (Επιτροπή BRUNDTLAND) το 1987 η ανάπτυξη που ικανοποιεί τις ανάγκες του παρόντος, λαμβάνοντας υπόψη της τις δυνατότητες των μελλοντικών γενεών να ικανοποιήσουν τις δικές τους ανάγκες.

Η έννοια της βιώσιμης ανάπτυξης προέκυψε από τη διαδεδομένη ανησυχία για τις τρέχουσες και μελλοντικές κοινωνικές και περιβαλλοντικές επιδράσεις της οικονομικής ανάπτυξης.

Η πρώτη προσέγγιση πάνω στο θέμα της βιώσιμης ανάπτυξης έγινε κατά τη διεξαγωγή της διάσκεψης των Ηνωμένων Εθνών σχετικά με το περιβάλλον και την ανάπτυξη που διοργανώθηκε στο Rio de Janeiro το 1992 που αναφέρεται ως «Συνάντηση κορυφής για την προστασία της γης του Ρίο».

Η συμφωνία Ατζέντα 21 παρείχε οδηγίες σχετικά με το ευρύ πεδίο των ζητημάτων πολιτικής που περιβάλλουν τη βιώσιμη ανάπτυξη. Αυτή η συμφωνία ταξινομεί τις δραστηριότητες της βιώσιμης ανάπτυξης σε έξι ευρέα θέματα:

ποιότητα της ζωής
αποδοτική χρήση των φυσικών πόρων
διαχείριση της συγκέντρωσης του ανθρώπινου πληθυσμού
προστασία του κοινού πλούτου
διαχείριση των αποβλήτων και
βιώσιμη οικονομική ανάπτυξη (Παγκόσμια Τράπεζα 1997a).

Βασικοί Στόχοι της Βιώσιμης Ανάπτυξης

ενισχύει τη μεμονωμένη και συλλογική ευημερία και ευζωία ακολουθώντας μια πορεία οικονομικής ανάπτυξης που προστατεύει την ευημερία των μελλοντικών γενεών.

επιτρέπει τη δικαιοσύνη μέσα και μεταξύ των γενεών και

προστατεύει τη βιοποικιλότητα και διατηρεί ανέπαφο το οικοσύστημα.

Ενώ η έννοια της βιωσιμότητας βασίζεται ιδιαίτερα στην επιστήμη και στη διαχείριση των φυσικών πόρων, η Βιώσιμη Ανάπτυξη έχει εφαρμογές στις ευρύτερες ανησυχίες για την ευημερία και τη δικαιοσύνη.

Οικονομική
περιβαλλοντική
κοινωνική

Οι περιβαλλοντικές ανησυχίες, όπως εκείνες που συνδέονται με τη διαχείριση των πόρων, αποτελούν σημαντικά ζητήματα για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη. Ενώ, όμως, η διαχείριση του φυσικού πε-

ριβάλλοντος είναι μια ανησυχία των κυβερνήσεων εδώ και κάποιο καιρό, τα σημαντικά περιβαλλοντικά προβλήματα παραμένουν άλυτα. Όπως:

Απώλεια βιότοπων και μείωση της βιοποικιλότητας
Υποβάθμιση των εδαφών
Υποβάθμιση της ατμοσφαιρικής ποιότητας
Αλλαγή κλίματος
Υποβάθμιση των υπόγειων υδάτων
Μείωση των ανανεώσιμων πόρων όπως τα παλαιά δάση και οι πληθυσμοί των ψαριών
Υποβάθμιση των θαλασσίων οικοσυστημάτων (SEAC 1996).

Οι περιβαλλοντικές ανησυχίες είναι μια ουσιαστική πτυχή της Βιώσιμης Ανάπτυξης, αλλά δεν είναι η μόνη. Η Βιώσιμη Ανάπτυξη είναι συνδεδεμένη με διάφορα άλλα ζητήματα, που απεικονίζουν τις σύνθετες αλληλεπιδράσεις μεταξύ των τριών συστατικών της βιωσιμότητας. Η Παγκόσμια Τράπεζα έχει προσδιορίσει κεντρικές προκλήσεις της βιωσιμότητας σε διεθνές επίπεδο που καλύπτουν οικονομικές, κοινωνικές πτυχές, όπως:

μείωση της φτώχειας
διπλασιασμός της παραγωγής τροφίμων

Περιληπτικά στη διακήρυξη για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη, όπως αποφασίστηκε και υπογράφηκε από τα μέλη που συμμετείχαν στη Διάσκεψη για τη Γη (Earth Summit) του 2002 στο Γιοχάνεσμπουργκ, προέκυψαν περιληπτικά τα ακόλουθα:

αποδέσμευση της οικονομικής ανάπτυξης από τη υπερχρήση πόρων
προώθηση περισσότερων βιώσιμων σχεδίων για την παραγωγή και την κατανάλωση.

Πιο συγκεκριμένα, περιορισμός στις εκπομπές για την παραγωγή στη βιομηχανία, παραγωγή περισσότερης χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, ενθάρρυνση βιώσιμων τρόπων μεταφορών και συμπεριφορών, και μείωση της πίεσης της βιομηχανοποιημένης γεωργίας στην ποιότητα των υπόγειων νερών και των εδαφών.

Η Επιτροπή για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη των Ηνωμένων Εθνών ιδρύθηκε το 1992 για να εφαρμόσει τη συμφωνία της Ατζέντα 21 στο Ρίο. Οι επιτροπές συνεδριάζουν κάθε χρόνο ως μέρος του διετούς κύκλου, που επικεντρώνεται σε συγκεκριμένα ζητήματα.

Ο κύκλος για το 2008/2009 εστίασε :

στην Αφρική
τη γεωργία
την περιφερειακή ανάπτυξη
το έδαφος
τη ξηρασία
την ερήμωση

Το κεφάλαιο 14 της Ατζέντα 21 προσδιορίζει τις περιοχές προγράμματος για να προωθήσει τους στόχους της Βιώσιμης Γεωργίας και Αγροτικής Ανάπτυξης, όπως:

πρωτοβουλίες εκπαίδευσης,
οικονομικά κίνητρα,
τεχνολογική ανάπτυξη,
διαχείριση των πόρων και
προστασία του περιβάλλοντος

για να προωθήσει τους βιώσιμους στόχους γεωργίας και αγροτικής ανάπτυξης (SARD).

Με στόχο:

Να ενισχύσουν την ασφάλεια τροφίμων
Να ικανοποιήσουν την αυξανόμενη ζήτηση για τα τρόφιμα
Να αυξήσουν την παραγωγή του εδάφους
Να εμπλουτίσουν το έδαφος που είναι ακατάλληλο για την παραγωγή τροφίμων

Οι σημαντικότερες αιτίες της υποβάθμισης εδάφους είναι:

ακατάλληλη χρήση γης (κυρίως μη αποδεκτές γεωργικές πρακτικές) και
αποδάσωση

που οδηγούν τελικά σε μείωση της παραγωγικής ικανότητας του εδάφους.

Οποιαδήποτε προσπάθεια για να βελτιωθεί η διαχείριση των πόρων και η προστασία του περιβάλλοντος στη γεωργία και την αγροτική ανάπτυξη, επομένως, πρέπει να περιλαμβάνει αυστηρά μέτρα για τη διαχείριση του εδάφους

Συνδέοντας την προστασία του περιβάλλοντος και την οικονομική ανάπτυξη, οι κυβερνήσεις είναι σε θέση να χρησιμοποιήσουν τους πόρους του εδάφους κατά τρόπο αποδοτικότερο, προωθώντας τους στόχους της βιώσιμης ανάπτυξης.

Β.4. Πράσινη Ανάπτυξη

Πράσινη ανάπτυξη είναι αυτή που **σέβεται το περιβάλλον, το οποίο αντιμετωπίζει ως αναπτυξιακό απόθεμα** και στοχεύει σε ένα πρότυπο ανάπτυξης, που υπηρετεί τον άνθρωπο και τις πραγματικές του ανάγκες. Υποστηρίζει ότι η αντιμετώπιση της περιβαλλοντικής κρίσης, που εξελίσσεται παράλληλα με την ένταση της επισιτιστικής ενεργειακής και χρηματοπιστωτικής κρίσης, μπορεί να αποτελέσει διέξοδο και από την κοινωνικοοικονομική κρίση

Σύμφωνα με τους υποστηρικτές της η πράσινη ανάπτυξη αποτελεί για την Ελλάδα "μια νέα στρατηγική για την έξοδο από αυτή την κρίση επιδιώκοντας την ανασυγκρότηση της παραγωγικής βάσης της χώρας, την ισόρροπη περιφερειακή ανάπτυξη, τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας". Όλα αυτά δεν μπορεί να γίνουν χωρίς επένδυση στη παιδεία, τη γνώση, την καινοτομία, τις νέες τεχνολογίες. Η ανάδειξη αυτού του νέου αναπτυξιακού προτύπου ανοίγει νέες δυνατότητες από τον αγροτικό μέχρι τον τουριστικό τομέα, δημιουργώντας νέες προοπτικές στον κλάδο της μεταποίησης, στον κατασκευαστικό τομέα, στον τομέα της ενέργειας.

Προτεραιότητες αποτελούν το κλίμα και η ενέργεια, η αναδιάρθρωση στους παραγωγικούς τομείς και η εξοικονόμηση των φυσικών πόρων, προτεραιότητες που συνδέονται με τη δραστηριότητα του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.

Σε ένα προικισμένο από τη φύση τόπο σαν την Ελλάδα, η μετάβαση σε ένα πρότυπο που θα βασίζεται στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, στην εξοικονόμηση ενέργειας και στη διαχείριση της ενεργειακής ζήτησης είναι εφικτή. Η εξοικονόμηση της ενέργειας τίθεται στο κέντρο της ενεργειακής πολιτικής τα επόμενα χρόνια. Η εξοικονόμηση και η ορθή διαχείριση της ενέργειας αποτελούν το πιο σημαντικό, οικολογικά βέλτιστο, εγχώριο "κοίτασμα" ενέργειας στη χώρα μας. Γι' αυτό η εξοικονόμηση της ενέργειας και η προώθηση των ΑΠΕ, με παράλληλη ανάπτυξη τεχνογνωσίας και τεχνολογίας και με προϋπόθεση την αύξηση της απασχόλησης και της προστιθέμενης αξίας στην οικονομία μας, αποτελούν προτεραιότητες.

Στον τομέα της διαχείρισης των φυσικών πόρων, προτεραιότητα δίνεται στην προστασία του φυσικού περιβάλλοντος και στη διαχείριση των υδάτινων πόρων.

Οι πολιτικές για τα δάση αφορούν στη διαφύλαξή τους, αλλά και στην ανάπτυξή τους. Εάν διαχειριστούμε συνετά και αποτελεσματικά τα δάση της χώρας μας, θα δημιουργήσουμε ένα πλεονέκτημα για μια ανάπτυξη συμβατή με το περιβάλλον και, μάλιστα, σε περιοχές γεωγραφικά αποκλεισμένες, τα οφέλη της οποίας θα διαχέονται σε όλο τον τοπικό πληθυσμό. Απαιτείται δασοπονικό σχέδιο για κάθε δασικό σύμπλεγμα, ολοκλήρωση του προγράμματος κατάρτισης δασικών χαρτών και σύνταξη δασολογίου για τη χώρα.

Η επανένταξη της υδατικής πολιτικής, η ορθή εφαρμογή του εθνικού προγράμματος προστασίας και διαχείρισης των υδάτων και η αντιμετώπιση προβλημάτων, όπως είναι η λειψυδρία και η ξηρασία που αναμένεται να αυξηθούν λόγω των κλιματικών αλλαγών, αναδεικνύονται ως τα πιο σημαντικά. Η εξοικονόμηση του πόσιμου νερού και η εφαρμογή προγραμμάτων προστασίας για τα ποτάμια και τις λίμνες προέχουν. Απαιτούνται πολιτικές και τεχνικές εξοικονόμησης νερού, οι οποίες θα εφαρμοστούν στον αγροτικό, τουριστικό, βιομηχανικό και αστικό τομέα.

Η ολοκληρωμένη διαχείριση στερεών αποβλήτων με μείωση της παραγωγής τους, η ανακύκλωση και επαναχρησιμοποίηση υλικών διαχείρισης δημιουργεί μια αγορά και ποιοτικές θέσεις

εργασίας στην έρευνα και την ανάπτυξη τεχνολογίας, στην παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών, στα προγράμματα ανακύκλωσης, στην κατασκευή και τη λειτουργία μονάδων επεξεργασίας και εγκαταστάσεων διάθεσης αποβλήτων.

Η αναβάθμιση της ζωής της πόλης μέσα από τις αστικές αναπλάσεις και τη δημιουργία ελεύθερων χώρων πρασίνου αποσκοπούν να μετατρέψουν τις πόλεις σε ασφαλείς και βιώσιμες.

Η Πράσινη Ανάπτυξη αναδεικνύεται ως νέο μοντέλο με εφαρμογή σε όλους τους τομείς της κοινωνίας. Είναι, ταυτόχρονα, ένα πολυδιάστατος στόχος για το μέλλον, για το σύγχρονο τοπίο που διαμορφώνεται. Απαιτείται άμεσα η στροφή προς τη πράσινη κατεύθυνση, για να πετύχουμε τη βελτίωση της ποιότητας ζωής, αλλά και για να έχουμε βιώσιμη αναπτυξιακή πορεία. "

Β.5. Ολοκληρωμένη Ανάπτυξη – Αξιοβίωτη Ανάπτυξη

"Ως **ολοκληρωμένη ανάπτυξη** έχει οριστεί, τεκμηριωθεί διεπιστημονικά και θεωρείται "η ταυτόχρονα στον χώρο και στον χρόνο κατάλληλη οικονομική, κοινωνική, πολιτική, πολιτισμική και τεχνική/τεχνολογική ανάπτυξη, η οποία θα πρέπει να τελείται πάντα σε διαλεκτική αρμονία και με σεβασμό στον άνθρωπο και το φυσικό και πολιτισμικό του περιβάλλον, μέσα στο οποίο αυτός εντάσσεται ειρηνικά και δημιουργικά, ως όργανο και αναπόσπαστο μέρος του και όχι ως κυρίαρχος, ιδιοκτήτης ή εκμεταλλευτής του".

Αξιοβίωτη είναι εκείνη η μορφή ολοκληρωμένης ανάπτυξης "για την οποία χαίρεται κανείς να ζει" ανεξαρτήτως ηλικίας, φύλου, εθνικότητας και κοινωνικής τάξης, στην οποία ανήκει, προκειμένου να απολαύσει όλα τα συστατικά της στοιχεία: το οικονομικό, το κοινωνικό, το πολιτικό, το πολιτισμικό, το τεχνικό και το τεχνολογικό.

Η έννοια της αξιοβίωτης ολοκληρωμένης ανάπτυξης έχει προκύψει μέσα από την επιστημονική διερεύνηση και κριτική της αειφόρου (ή βιώσιμης) ανάπτυξης, στο πλαίσιο των επιστημονικών δραστηριοτήτων του Διεπιστημονικού Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΠΜΣ) "Περιβάλλον και Ανάπτυξη" του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου του Μετσόβιου Κέντρου Διεπιστημονικής Έρευνας (ΜΕ.Κ.Δ.Ε.) για την προστασία και ανάπτυξη του ορεινού περιβάλλοντος και των τοπικών ευρωπαϊκών πολιτισμών, καθώς και του Εργαστηρίου Τηλεσκόπησης του Ε.Μ.Π.

Θεμέλια της Αξιοβίωτης Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης είναι οι απλές ουσιώδεις και όχι διακηρυκτικές μόνο αξίες της ανθρωπότητας : η ειρήνη, η δημοκρατία (πολιτική, κοινωνική και οικονομική), η ελευθερία, η δικαιοσύνη, η ισότητα και η κοινωνική αλληλεγγύη.

Μεθοδολογικά εργαλεία της αποτελούν η διεπιστημονικότητα και η ολιστική διερεύνηση, μελέτη, αντίληψη, κατανόηση και αντιμετώπιση, με συμμετοχικές διαδικασίες, των αντικειμενικά πολυδιάστατων, ιδιαίτερα σήμερα, θεμάτων και προβλημάτων της "ανάπτυξης" και του Περιβάλλοντος, με ταυτόχρονη αναγνώριση, σεβασμό και αξιοποίηση της αυτόχθονης σοφίας των ανθρώπων του μόχθου και των βουνών.

Υποκείμενο, αλλά και υλική βάση, της Αξιοβίωτης Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης είναι ο ενεργός, υπεύθυνος, ευαίσθητος, συνειδητός, μορφωμένος και ολόπλευρα ενημερωμένος, δημιουργικός πολίτης και οι κινήσεις, πρωτοβουλίες και συλλογικότητές του.

Κατά τους υποστηρικτές της Αξιοβίωτης Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης "ο πολίτης αυτός εύκολα αντιλαμβάνεται τη σκοπιμότητα των ψευδεπίγραφων επιθετικών προσδιορισμών της ανάπτυξης ως "Βιώσιμης" (όταν μόνο το 20% του παγκόσμιου πληθυσμού καρπούται το 86% του παγκόσμιου πλούτου) ή "Αειφόρου" (ένθα η αειφορία έχει την ίδια επιστημονική αξιοπιστία με εκείνη του "αεικίνητου"), οι οποίοι καταιγιστικά προβάλλονται και διαφημίζονται από τους φιλελεύθερους απολογητές της, αλλά και αναπαράγονται καλόπιστα, αλλά αφελώς από όλο και λιγότερους καλούς επιστήμονες, οι οποίοι, όμως, δυστυχώς, αρχίζουν να ενδίδουν πλέον στα θέλγητρα της "πράσινης" τώρα "Ανάπτυξης". Οι επιστήμονες αυτοί έχουν στο μυαλό τους – και επιφανειακά μόνο – την εξαιρετική δουλειά της Παγκόσμιας Επιτροπής για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη (World Commission on Sustainable Development), που μας έδωσε τη σημαντικότατη ανάλυση, αλλά και τον αμφιλεγόμενο ορισμό της "βιώσιμης ανάπτυξης" στο "Το κοινό μας μέλλον" (Our Common Future) και όχι την απόλυτη διαστρέβλωσή της από όσους (Ευρωπαϊκή Ένωση, Στρατηγική της Λισσαβόνα, νεοφιλελεύθερες και σοσιαλιστικές κυβερνήσεις, Διεθνείς Οργανισμοί κ.λπ.) τη θεμελιώνουν στην ανταγωνιστικότητα των ασύδοτων στις μέρες μας αγορών, την "επιχειρηματικότητα" (που θέτει ως όραμα την κοινωνία των "πωλητών"), την καινοτομία (η οποία μετατρέπει την παιδεία από κοινωνικό αγαθό και δικαίωμα μόρφωσης και πολιτισμού για κάθε πολίτη σε εμπόρευμα και εργαλείο εξάσκησης στις τεχνικές κερδοφορίας του κεφαλαίου) και τις "ευέλικτες μορφές εργασίας" (οι οποίες προσπαθούν να εκλογικεύσουν στις μέρες μας "την εκμετάλλευση του ανθρώπου από άνθρωπο")."

Η φιλοσοφία, η έννοια και το περιεχόμενο της Αξιοβίωτης Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης, υποστηρίζει την ολιστική διεπιστημονική μεθοδολογία. Σύμφωνα με αυτήν, οι διαδικασίες και οι φάσεις των δράσεων για την ανάπτυξη μιας περιοχής/περιφέρειας ακολουθούν τα παρακάτω βήματα:

Διεπιστημονική και ολιστική τεκμηρίωση, διαβούλευση, συμφωνία και αποδοχή από τους φορείς των πρωτοβουλιών ανάπτυξης, της Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης και των αρχών και αξιών, των στόχων και των δράσεων και των ενεργημάτων της ως βέλτιστης επιλογής.

Διεξαγωγή των απαραίτητων ερευνών και μελετών Ολοκληρωμένων Αποδόσεων της φυσικής και της κοινωνικοοικονομικής πραγματικότητας της περιοχής/περιφέρειας (αλλά και των πολυδιάστατων σχέσεων αλληλεξαρτήσεων και αλληλεπιδράσεών τους) και συστηματική παρακολούθηση των τάσεων μεταβολών τους δια μέσου του χρόνου.

Ανάλυση των στοιχείων τα οποία συγκροτούν τη δυναμική της φυσικής και της κοινωνικοοικονομική της πραγματικότητας (ιστορικών, στατιστικών βιβλιογραφικών κλιματολογικών, απαντήσεων ειδικών ερωτηματολογίων, μαρτυριών απόψεων και προτάσεων των κατοίκων και των φορέων της περιοχής, φωτοερμηνίας και ψηφιακών τηλεπισκοπικών επεξεργασιών, ειδικών ερευνών και μελετών κ.λπ.)

Διατύπωση και τεκμηρίωση εναλλακτικών αναπτυξιακών σεναρίων Ολοκληρωμένης ανάπτυξης της περιοχής/περιφέρειας.

Διερεύνηση των προβλημάτων, των δυνατοτήτων υλοποίησης και των αντικειμενικών περιορισμών κάθε σεναρίου.

Προεκτίμηση και αξιολόγηση του ισοζυγίου των θετικών και αρνητικών στοιχείων του κάθε σεναρίου και επιλογή του βέλτιστου για την Ολοκληρωμένη Ανάπτυξη της περιοχής/περιφέρειας.

Εφαρμογή του βέλτιστου σεναρίου Ολοκληρωμένης Ανάπτυξης της περιοχής/περιφέρειας, συνεχής παρακολούθηση, συνεχείς έλεγχοι και ανάδραση

Είναι προφανής η θεωρητική υπεροχή της "αξιοβίωτης ολοκληρωμένης ανάπτυξης" έναντι όλων των άλλων προαναφερθέντων θεωριών της ανάπτυξης.

Μολονότι, όμως, υπερέχει θεωρητικά εμπεριέχει και αυτή την "Αχίλλειο πτέρνα" της. Αυτή που αφορά και συναρτάται από την ποσοτική διάσταση ύπαρξης ή διαμόρφωσης κατά τον χρόνο του ανθρώπινου βίου ποιοτικού υποκειμένου της, δηλαδή του ολοκληρωμένου ανθρώπου ως ενεργού, υπεύθυνου, ευαίσθητου, συνειδητού, μορφωμένου, ολόπλευρα ενημερωμένου και δημιουργικού πολίτη που κινείται,αναλαμβάνει πρωτοβουλίες και δρα σε συλλογικά πλαίσια.

Ενός ολοκληρωμένου ανθρώπου – πολίτη που, ναι μεν υπάρχει ως ποιότητα και υποκείμενο της αξιοβίωτης ανάπτυξης στη κοινωνία, η ποσότητα, όμως, του οποίου περνά στη σφαίρα της ουτοπίας ως προς το αναγκαίο και κρίσιμο μέγεθός της. Και αυτό αποτελεί μια ρεαλιστική προσέγγιση, καθ' ότι η ζωή επιβάλλει τους δικούς της ρυθμούς και έτσι η απόσταση μεταξύ της θεωρίας και πράξης είναι τεράστια.

Β.6. Περιφερειακή Ανάπτυξη

Περιφερειακή ανάπτυξη είναι το σύνολο των ασκούμενων πολιτικών για την ανάπτυξη, μιας γεωγραφικά προσδιορισμένης περιφέρειας είτε από το Κράτος – χώρα (π.χ. Ελλάδα), είτε από ένα κοινωνικοοικονομικοπολιτικό σχηματισμό (π.χ. Ευρωπαϊκή

Ένωση). είτε από έναν Διεθνή Οργανισμό (π.χ. Ο.Η.Ε., Π.Ο.Ε.).

Η περιφερειακή ανάπτυξη για την Ελλάδα αφορά στην ανάπτυξη των 13 Αυτοδιοικητικά ορισθέντων περιφερειών ή των 7 ορισθέντων Διοικητικών Περιφερειών στις οποίες οφείλουν να βρίσκουν εφαρμογή οι ασκούμενες Κυβερνητικές πολιτικές της Χώρας, σε συνδυασμό με τις ασκούμενες πολιτικές της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην οποία ως χώρα συμμετέχουμε.

Η περιφερειακή ανάπτυξη στην Ελλάδα αναγκαία όσο ποτέ, πρέπει να εντάσσεται σε μια **νέα εθνική αναπτυξιακή στρατηγική** που θα συνοδεύεται **από ένα ρεαλιστικό σχέδιο ανάπτυξης και ανασυγκρότησης της Χώρας**, που θα λαμβάνει υπ' όψιν το διεθνές περιβάλλον και θα στηρίζεται κυρίως στις δικές μας δυνάμεις.

Γ. Ανάπτυξη – Ανασυγκρότηση της Χώρας

Αναγκαία συνθήκη για την ανάπτυξη και την ανασυγκρότηση της Χώρας αποτελεί ο ειλικρινής προσδιορισμός του φάσματος των παραγόντων που οδήγησαν στη στρεβλή ανάπτυξη της Ελλάδος με την παράλληλη αποτύπωση αυτής στην Ελληνική περιφέρεια, αλλά και με αυτοκριτική διάθεση του πολιτικού συστήματος, γιατί υπήρξε ο σημαντικότερος καταλύτης της αναπτυξιακής διαδικασίας στη βάση των πολιτικών επιλογών που εφαρμόσθηκαν μεταπολεμικά στη Χώρα.

Γ.1.Το φαινόμενο της Υπανάπτυξης

Η εικόνα της στρεβλής ανάπτυξης απορρέει από το αποτυχημένο και εγκληματικό αθηνοκεντρικό μοντέλο ανάπτυξης που εφαρμόστηκε στη χώρα.

Η εικόνα σχηματικά:

Αστυφιλία και μετανάστευση στην ημερήσια διάταξη μαζί και η εγκατάλειψη πλουτοπαραγωγικών πηγών της υπαίθρου ως παραγώγων της ανεργίας και του μικρού εισοδήματος

οι νεκρές και ανεκμετάλλευτες νησίδες πλούτου πολλαπλασιάζονται, το παραγωγικό σύστημα καταστρέφεται.

Πληθυσμιακή υπερσυγκέντρωση στην Αθήνα (50% του Ελληνικού πληθυσμού στην Αττική).

Η απερήμωση της υπαίθρου συνεχίζεται και επιταχύνεται. Νέες "μικρές Αθήνες", ξεπηδούν στον Ελλαδικό χώρο. Είναι η Θεσσαλονίκη, η Πάτρα, το Ηράκλειο, η Λάρισα.

Η αστικοποίηση διογκώνεται, η δημόσια γη καταπατάται, τα δάση καίγονται – εξαφανίζονται τα ρέματα μπαζώνονται, η χωροταξία ανύπαρκτη, η αυθαίρετη δόμηση σε ξέφρενη πορεία, τα νεοκλασικά μνημεία γκρεμίζονται, η άχαρη τσιμεντοποίηση ορθώνεται, η άσφαλτος εξοντώνει το πράσινο, το περιβάλλον καταστρέφεται. Και όλα αυτά γιατί; Χάριν των οικονομικών συμφερόντων, των αετονύχηδων και κερδοσκόπων.

Το πρόσθετο κόστος που προκύπτει για την πολιτεία προς αντιμετώπιση των προβλημάτων που προκύπτουν ως παράγωγα του νέου τόπου κατοικίας των μετακινηθέντων πολιτών τεράστιο.

Προφανώς υπάρχουν ευθύνες. Ευθύνες στο πελατειακό κράτος, στο πολιτικό σύστημα, στις Κυβερνήσεις, στη Βουλή, στις συντεχνίες, στην Αυτοδιοίκηση, στη Δικαιοσύνη, στην αβουλία και ομηρεία των πολιτών.

Η εικόνα της υπανάπτυξης προσδιορίζεται από την ύπαρξη των διαπεριφερειακών και ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων, που αποτυπώνεται από τη συμμετοχή κάθε περιφέρειας στη διαμόρφωση του Α.Ε.Π., καθώς από τη στρεβλή δομή του παραγωγικού συστήματος με τη συμμετοχή των τομέων παραγωγής στην διαμόρφωση του Α.Ε.Π.

Μερική επιστημονική (μαθηματική) αποτύπωση αυτής της εικόνας δίνουν οι παρατιθέμενοι πίνακες και διαγράμματα από το Δελτίο Τύπου της Ε.Σ.Υ.Ε. και τους πίνακες της ΕΛ.ΣΤΑΤ. που παρατίθεται στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι.

Γ.2. ΜΕ ΣΤΟΧΟ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ

Απαιτείται μια πολιτισμική επανάσταση, μια εθνική έγερση μια αυτοκριτική και υπεύθυνη στάση, η αγάπη προς την αλήθεια, η αποτίναξη της αυταπάτης της επίπλαστης ευμάρειας μιας Χώρας να ζει με δανεικά.

«Οι καιροί ου μενετοί», η Χώρα διέρχεται τη μεγαλύτερη μεταπολεμική κρίση, η νέα γενιά δικαιούται το δικό της μέλλον.

Απαιτείται ένα νέο ρεαλιστικό όραμα.

Απαιτείται μια νέα Ολοκληρωμένη Εθνική Στρατηγική και Σχέδιο Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης της Χώρας.

Στο όλον της ολοκληρωμένης Εθνικής Αναπτυξιακής Στρατηγικής οφείλει να ενσωματώνεται η αντίστοιχη περιφερειακή αναπτυξιακή στρατηγική και πολιτική.

Η Αναπτυξιακή πολιτική για την ανασυγκρότηση της Χώρας και της Ελληνικής Περιφέρειας είναι σωστή, όταν :

1. Ως προς την αναγκαιότητα ισόρροπης ανάπτυξης

Στοχεύει στην ισόρροπη ανάπτυξη μιας πολυκεντρικής Ελλάδας απορρίπτοντας στην πράξη την αθηνοκεντρική πολιτική το συγκεντρωτικό Κράτος και την υδροκέφαλη δημόσια διοίκηση

Αίρει τις διαπεριφερειακές και ενδοπεριφερειακές ανισότητες

Θεσπίζει ειδικούς αναπτυξιακούς νόμους και εφαρμόζει ειδικά υποστηρικτικά προγράμματα για υποβαθμισμένες περιοχές

Αναιρεί τις αιτίες αστυφιλίας και των πληθυσμιακών υπερσυγκεντρώσεων στα αστικά κέντρα και ιδίως στα μεγάλα

Αξιοποιεί τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της περιφέρειας και εν γένει της Χώρας σε όλους τους τομείς

2. Ως προς το παραγωγικό σύστημα όταν :

Αναδομεί θετικά το παραγωγικό σύστημα ανατρέποντας τη στρέβλωση του με πολιτικές που ενισχύουν την αύξηση του πρωτογενούς και δευτερογενούς τομέα παραγωγής και τη συμμετοχή αυτών στο Α.Ε.Π.

Αντιμετωπίζει την ανεργία, δημιουργώντας νέες θέσεις εργασίας

Αναζωογονεί τις εγκαταλελειμμένες και ανεκμετάλλευτες νησίδες πλούτου

Αξιοποιεί τους ενεργειακούς πόρους και ειδικότερα των Α.Π.Ε., τον ορυκτό πλούτο, το υδάτινο δυναμικό, τα δάση της Χώρας, τα αλιευτικά αποθέματα

Αναπτύσσει τη ναυτιλία, τον τουρισμό, τη βιομηχανία, τη γεωργία, τη κτηνοτροφία, την αλιεία, τη βιομηχανία τροφίμων, τη μεταποίηση στη ναυπηγοεπισκευαστική – κλωστοϋφαντουργία – ένδυση – υπόδηση – φάρμακα – αρωματικά φυτά – καλλυντικά και σε όλους τους τομείς ανατρέποντας το αρνητικό εμπορικό ισοζύγιο

Εφαρμόζει νέες πολιτικές περιφερειακού και Εθνικού σήματος (brand), προωθώντας την ανάπτυξη με ονοματεπώνυμο.

ολοκληρώνει όλες τις αναγκαίες υποδομές

αυξάνει το εισόδημα των εργαζομένων

αξιοποιεί τη δυναμική των μύθων στο πολιτισμικό και τουριστικό προϊόν

3. Ως προς τις ρυθμίσεις και τη χρηματοδότηση :

Καταργεί τη διασπάθιση του δημόσιου χρήματος και καθιστά αποτελεσματική την αξιοποίηση των πόρων

Εξορθολογίζει την κατανομή του Π.Δ.Ε. και των χρηματοδοτικών πόρων της Ε.Ε. και κατανέμει αυτούς δίκαια στην κατεύθυνση της ισόρροπης ανάπτυξης, υλοποιώντας παράλληλα στην πράξη για τη διάθεση του 80% του Ε.Σ.Π.Α. στις περιφέρειες της Χώρας πλην Αττικής.

Σχεδιάζει και υλοποιεί τους αναπτυξιακούς στόχους για τη Χώρα σε 10ετή βάση και ετοιμάζει 5ετή αναπτυξιακά προγράμματα για την Αυτοδιοίκηση που πρέπει να αντιστοιχηθούν με τη νέα 5ετή θητεία της Περιφερειακής και Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Ελέγχει αποτελεσματικά την πορεία υλοποίησης των επενδύσεων.

Διαμορφώνει τις πολιτικές και τους όρους στήριξης της ανάπτυξης από το χρηματοπιστωτικό σύστημα και καθυποτάσσει την αισχροκέρδεια των Τραπεζών.

Διαμορφώνει πλαίσιο λειτουργίας του συστήματος Σ.Δ.Ι.Τ. προσδιορίζοντας εκ των προτέρων την κοστολόγηση, τη σχέση κόστους/ωφέλειας και το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του έργου ασκώντας τους αναγκαίους προς τούτο ελέγχους.

Επαναπροσδιορίζει το μέγεθος και τη λειτουργία του Κράτους και, ειδικότερα, των Δ.Ε.Κ.Ο. στοχεύοντας στη μείωση των ελλειμμάτων.

Αναδιατάσσει τη φορολογική πολιτική σε αναπτυξιακή κατεύ-

θυνση και προσδιορίζει νέους κλιμακωτούς φορολογικούς συντελεστές, που οδηγούν στην άρση της στρέβλωσης του παραγωγικού συστήματος.

Αντιμετωπίζει τη γραφειοκρατία, τη φοροδιαφυγή, την εισφοροδιαφυγή, τη διαφθορά, το λαθρεμπόριο και ελέγχει τις συνθήκες ανταγωνισμού στην αγορά πατάσσοντας τα καρτέλ.

Χωροθετεί τις χρήσεις το γρηγορότερο ανά περιφέρεια στα πλαίσια μιας ολοκληρωμένης εθνικής χωροταξικής στρατηγικής,

Επαναπροσδιορίζει τον γεωγραφικό προσδιορισμό των ζωνών του συστήματος NATURA, οι οποίες καθορίστηκαν χωρίς την απαιτούμενη επιστημονική τεκμηρίωση και τη σύμφωνη γνώμη των οργάνων δημοκρατικού προγραμματισμού, ώστε να προκύπτει υπέρμετρη διαφοροποίηση των μέτρων επιλογής των ζωνών από νομό σε νομό και δίχως να υπολογίζεται η αντιστάθμιση της αναπτυξιακής υστέρησης και των δυνατοτήτων αναπτυξιακής προοπτικής κάθε περιοχής.

Προετοιμάζει το πολεοδομικό περιβάλλον ελαχιστοποιώντας τον απαιτούμενο προς τούτο χρόνο, θέτοντας παράλληλα τις βάσεις για τη κατάργηση της εκτός σχεδίου δόμησης.

Η αναπτυξιακή ανασυγκρότηση οφείλει να βασίζεται στην ολοκληρωμένη συλλογή και καταγραφή όλων των αναγκαίων δεδομένων, στοιχείων και δεικτών του παραγωγικού, κοινωνικού, οικονομικού και πολιτισμικού συστήματος, τα οποία χρήζουν επεξεργασίας, ανάλυσης και σύνθεσης, καθώς και στην απεικόνιση αυτών σε πίνακες και διαγράμματα.

Η αποτύπωση των στοιχείων και δεικτών οφείλει να έχει την, ει δυνατόν, μικρότερη γεωγραφική αναφορά και, οπωσδήποτε, την αναγωγή σε επίπεδο Καλλικρατικού Δήμου, Νομού, Αυτοδιοικητικής Περιφέρειας, Κρατικής Διοικητικής Περιφέρειας και σύνολο Χώρας, λαμβάνοντας, παράλληλα, υπ' όψιν ποιοτικές και ποσοτικές συγκεντρώσεις.

Η εργασία αυτή, που εκτελείται από την ΕΛ.ΣΤΑΤ., τα υπουργεία και άλλους φορείς, χρήζει επέκτασης υποστήριξης και ολοκληρωμένης ηλεκτρονικής διασύνδεσης για την άμεση καταγραφή των στοιχείων και συμβάντων σε πραγματικό χρόνο.

Για την καλύτερη αξιοποίηση των στοιχείων απαιτείται η ΕΛ.ΣΤΑΤ. να προχωρήσει σε ένα ολοκληρωμένο μοντέλο διευρυμένης ταξινόμησης και εύχρηστης παρουσίασης των στοιχείων και των δεικτών.

Τέλος, πλέον των προαναφερθέντων. στο μέγα θέμα της αναπτυξιακής ανασυγκρότησης της Χώρας. καθοριστικό ρόλο παίζουν το Κράτος και η Κυβερνητική δομή, η Βουλή και το νομοθετείν, ο Συνδικαλισμός και η Τοπική Αυτοδιοίκηση.

Γ.3. Κράτος – Κυβερνητική Δομή

Γ.3.1. Το Κράτος

Το Κράτος, με τη λειτουργική του έννοια, αποτελεί το σύνολο των θεσμών που αφορούν στη λειτουργία της κοινωνίας μιας χώρας.

Διαπιστώνεται η έλλειψη μιας ολοκληρωμένης στρατηγικής για τη δομή και λειτουργία των θεσμών του Ελληνικού Κράτους, το οποίο διαρκώς εξελίσσεται.

Παρά την όποια μέχρι σήμερα δομική του εξέλιξη, το Ελληνικό Κράτος οφείλει να εκσυγχρονιστεί και να υπηρετήσει τον Ελληνικό λαό στη βάση των αξιακών αρχών της ελευθερίας, της αλληλεγγύης, της δικαιοσύνης, της ισότητας, της ασφάλειας, της πρόνοιας, της κοινωνικής δικαιοσύνης, της δημοκρατίας, της λαϊκής κυριαρχίας και της εθνικής ανεξαρτησίας.

Απαιτείται η επεξεργασία και εφαρμογή μιας νέας δομής του Ελληνικού Κράτους που θα το καθιστά σύγχρονο, δίκαιο, ισχυρό, λειτουργικό και αποτελεσματικό και θα λαμβάνει υπ' όψιν τα δεδομένα της χώρας και τις σχέσεις της με το διεθνές περιβάλλον.

Η δομή του νέου σύγχρονου κράτους οφείλει να διέπεται από την αρχή της λειτουργικής διάρθρωσης να είναι:

Επιτελικό στο κέντρο

Αποκεντρωμένο στις Περιφέρειες

Ουσιαστικό στην Αυτοδιοίκηση

Μια δομή που, παρά την πολυπλοκότητα της, οφείλει να είναι ξεκάθαρη, κυρίως κάθετη και να ελαχιστοποιεί αλληλοεπικαλύψεις και συναρμοδιότητες υπουργείων, υπηρεσιών και οργανισμών, καθ' ότι το φαινόμενο των συναρμοδιοτήτων και αλληλοεπικαλύψεων στραγγαλίζει το κράτος, καθιστά αναποτελεσματική τη διοίκηση, μειώνει την αποδοτικότητα των δημοσίων υπαλλήλων ταλαιπωρεί τους πολίτες και αυξάνει τη διαφθορά.

Το γεγονός, επίσης, ότι το Ελληνικό Κράτος έχει υπερδιογκωθεί και έχει οδηγήσει στη διαμόρφωση διαχρονικών ετήσιων ελλειμμάτων, που με τη σειρά τους οδήγησαν στον υπερδανεισμό και τη τρομακτική αύξηση του δημόσιου χρέους με αποτέλεσμα να κινδυνεύει η Χώρα με χρεοκοπία, καθορίζει την εκ των πραγμάτων πλέον αναγκαιότητα της αποδιόγκωσής του και αλλαγής της δομής του, που ήδη επιχειρεί η Κυβέρνηση.

Είναι σαφές ότι η αναγκαία αλλαγή της δομής του Κράτους είναι μια πολυσύνθετη και καθόλου εύκολη υπόθεση. Είναι ζήτημα μιας συνολικότερης εθνικής προσπάθειας και απαιτεί: επιστημονική επεξεργασία – ανάλυση – σύνθεση – τεκμηρίωση, κοινωνική και πολιτική συναίνεση, πολιτικές αποφάσεις, νομοθετικές ρυθμίσεις και συνταγματικές κατοχυρώσεις.

Γ.3.2. Κυβερνητική Δομή

Η Κυβερνητική δομή αποτελεί την κυρίαρχη συνιστώσα της δομής του κράτους ως υπερκείμενη λειτουργική ενότητα (επιτελικό κέντρο – στρατηγείο), που επηρεάζει τη λειτουργικότητα των υποκειμένων λειτουργικών σχηματισμών του Κράτους.

Κάθε αλλαγή της Κυβερνητικής δομής και, ιδίως, όταν αυτές δεν αντέχουν στον χρόνο και υλοποιούνται με μεγάλη συχνότητα, δημιουργούν τεράστια προβλήματα στο κράτος και επιβραδύνουν την αποτελεσματικότητά του με τρομακτικές συνέπειες για την οικονομία, την ανάπτυξη και το κοινωνικό σύνολο.

Η Κυβερνητική δομή αφορά στην άσκηση της εξουσίας δια των ευρύτερων Κυβερνητικών σχημάτων (Υπουργικό Συμβούλιο, Κυβερνητική Επιτροπή, ΚΥ.Σ.Ε.Α. κ.α) και των υπουργείων, των οποίων ο αριθμός, η ταξινόμησή των και οι αρμοδιότητες αυτών αποτελούν προνόμιο του Πρωθυπουργού, σύμφωνα με το Ελληνικό Σύνταγμα.

Τα υπουργεία, βέβαια, οφείλουν να υπάρχουν ως μέρος του κράτους στην υπηρεσία του λαού και της πατρίδος και όχι για την εξυπηρέτηση προσωπικών φιλοδοξιών και μερτικού εξουσίας.

Ως λογική απόρροια των ανωτέρω, κάποτε η Ελλάδα πρέπει να αποκτήσει ένα μόνιμο σχήμα Κυβερνητικής δομής, που θα ταιριάζει στα δικά της δεδομένα και χαρακτηριστικά γνωρίσματα της Χώρας και του Ελληνικού κράτους.

Στην κατεύθυνση αλλαγής της δομής του κράτους πρέπει να ξεκινήσει αυτή η αλλαγή από τον καθορισμό μόνιμου σχήματος Κυβερνητικής δομής, που δεν θα αλλάζει με την εκάστοτε εναλλαγή των κομμάτων στην εξουσία ή στα πλαίσια των εκάστοτε ανασχηματισμών των προσώπων που θα στελεχώνουν το κυβερνητικό σχήμα.

ΠΡΟΤΑΣΗ : Επειδή ο καθορισμός των υπουργείων ως μονίμου δομικού κυβερνητικού σχήματος απαιτεί:

συμφωνία του πολιτικού συστήματος

εκπόνηση ειδικής μελέτης και επεξεργασίας αυτής από τα κόμματα και τη Βουλή

νομοθετική ρύθμιση και γιατί όχι συνταγματική τροποποίηση και συνταγματική κατοχύρωση,

ο Πρωθυπουργός της χώρας να αναλάβει ως ο καθ' ύλην αρμόδιος την πρωτοβουλία για την επίτευξη πολιτικής συμφωνίας μεταξύ των κομμάτων και, εφ' όσον αυτή επιτευχθεί στα πλαίσια της εθνικής αναγκαιότητας, να ορισθεί η σύσταση ειδικής επιτροπής στη Βουλή των Ελλήνων, μελέτης και επεξεργασίας του εν λόγω θέματος, η οποία θα καταθέσει εν κατακλείδι στην Ολομέλεια σχετικό πόρισμα.

Γ.4. Η Βουλή – το Νομοθετείν

Ο ρόλος της Βουλής στην εξέλιξη του Κράτους της ανασυγκρότησης της χώρας και της ανάπτυξής της σε όλους τους τομείς, είναι ιδιαίτερα σημαντικός, καθ' ότι αυτή επεξεργάζεται και ψηφίζει τα νομοσχέδια, τα οποία καθίστανται νόμοι και δια αυτών καθορίζεται το συνολικότερο πλαίσιο και οι ειδικότερες ρυθμίσεις λειτουργίας των κοινωνικών οικονομικών πολιτικών, πολιτισμικών, αναπτυξιακών υποθέσεων και δυνάμεων της κοινωνίας του Κράτους και της Χώρας.

Έχει παρατηρηθεί πολλάκις η αδυναμία ολοκληρωμένου και αποτελεσματικού νομοθετικού έργου και είναι σαφές ότι απαιτείται βελτίωση τόσο ως προς το περιεχόμενο των νομοσχεδίων της κυβερνητικής πρωτοβουλίας όσο και στη διαδικασία του νομοθετείν από τη Βουλή.

Είναι σαφές ότι στα πλαίσια της σημερινής συγκυρίας, που η χώρα αντιμετωπίζει μια πολυδιάστατη κρίση με κυρίαρχη την κρίση χρέους και τον κίνδυνο της χρεοκοπίας, η νομοθετική πρωτοβουλία της Κυβέρνησης στα ζητήματα της λειτουργικής ανασυγκρότησης του Κράτους και της επ' αυτών αντίστοιχης οικονομικής πολιτικής θα προχωρά με ταχύτατους ρυθμούς, πράγμα που συνδέεται με την ψήφιση του μνημονίου και του μεσοπρόθεσμου ως εθνικής αναγκαιότητας αποφυγής της χρεοκοπίας και σωτηρίας της χώρας.

Αυτό, όμως, δεν σημαίνει ότι αυτή η ταχύτητα πρέπει να καταστήσει θεσμό τη συνόδευση των νομοσχεδίων από τροπολογίες, ενίοτε μαμούθ, της τελευταίας στιγμής, που καθιστούν πάρα πολύ δύσκολο το νομοθετικό έργο της Βουλής και, ενίοτε, οδηγούν στον κίνδυνο υπονόμευσης του ρόλου της.

Εκτός από την κατανόηση του νομοθετικού σώματος για την ταχύτητα με την οποία επεξεργάζεται και καταθέτει η Κυβέρνηση τα νομοσχέδια ένεκα της γνωστής συγκυρίας αποτελεί αναγκαιότητα πρώτου μεγέθους η καλύτερη προετοιμασία των νομοσχεδίων και διατύπωσης των νομοθετικών κειμένων ως προέκταση των επιλογών της Κυβερνητικής πολιτικής.

Οι νόμοι οφείλουν να είναι ολοκληρωμένοι, κατανοητοί, εφαρμόσιμοι, αποτελεσματικοί. Το νομικό κείμενο οφείλει να είναι σαφές, κατανοητό, λιτό και κατηγορηματικό, μη επιδεχόμενο πολλαπλές ερμηνείες ούτε από τους πολίτες, ούτε από τους υπαλλήλους της δημόσιας διοίκησης ούτε από τους δικαστές.

Ο ολοκληρωμένος νόμος διατυπώνει και εξαντλεί τις ρυθμίσεις μέχρι τη λεπτομέρεια.

Ο ανολοκλήρωτος νόμος που προβλέπει την εφαρμογή του ιδίως μέσω πολλών προεδρικών διαταγμάτων, Κ.Υ.Α. ή απλής υπουργικής απόφασης είναι κουτσός, διέπεται από τη λογική της επικυριαρχίας της Κυβερνητικής εξουσίας επί της Νομοθετικής – όπερ σημαίνει το αντίστροφο του ορθού - οδηγεί σε πολιτική ομηρία, στη χρονοτριβή υλοποίησης της Κυβερνητικής πολιτικής και των προθέσεων του νομοθέτη, καθιστά αναποτελεσματική τη δημόσια διοίκηση, κλείνει το μάτι στη διαφθορά και, ενίοτε, οδηγεί στην ασυμβατότητα μεταξύ νόμου και Π.Δ. ή Κ.Υ.Α. ή Υ.Α..

Ο ολοκληρωμένος νόμος, που φτάνει στη λεπτομέρεια και διατυπώνεται με σαφήνεια και κατηγορηματικότητα, είναι δημοκρατικός, ταυτίζεται με την ουσία της λαϊκής κυριαρχίας ως εμμέσου παραγώγου αυτής και οδηγεί: σε αυτοπειθαρχημένους και νομοταγείς πολίτες, σε αποτελεσματική λειτουργία του κράτους και της δημόσιας διοίκησης, ελαχιστοποιεί τις ομηρίες, ελαττώνει τις δικαστικές προσφυγές ως απόρροια νομικών συγχύσεων και αντέχει στον χρόνο που αποτελεί σημαντική παράμετρο της ανάπτυξης και ανασυγκρότησης της χώρας.

ΠΡΟΤΑΣΗ: Με στόχο ένα καλύτερο τρόπο νομοθετείν, χρήζει βελτίωσης η νομοθετική πρωτοβουλία της Κυβέρνησης, χρήζει βελτίωσης ο Κανονισμός της Βουλής, χρήζει βελτίωσης η κωδικοποίηση της νομοθεσίας, χρήζει καλύτερης γνώσης, μελέτης και - γιατί όχι - την υιοθέτηση θετικών πλευρών συστημάτων νομοθετικού έργου από κυβερνήσεις και κοινοβούλια άλλων χωρών μετά από μελέτη και επεξεργασία από τη Βουλή των Ελλήνων.

Γ.5. Συνδικαλισμός

Ιδιαίτερα σημαντικό ρόλο στην υπόθεση της ανάπτυξης και την ανασυγκρότηση των θεσμών του κράτους και της χώρας παίζει ο Συνδικαλισμός.

Ο Συνδικαλισμός αποτελεί μαζί με τη Βουλή και την Αυτοδιοίκηση τα τρία βάθρα έδρασης της Δημοκρατίας.

Ως βάθρο της Δημοκρατίας ο Συνδικαλισμός πρέπει να έχει την αυτοτέλειά και την αυτονομία του.

Ο Συνδικαλισμός δεν πρέπει να ταυτίζεται με τον κομματικό και κρατικό συνδικαλισμό ο οποίος αναιρεί την ουσία και τον ρόλο ενός υγιούς συνδικαλισμού.

Ο Συνδικαλισμός οφείλει να είναι ελεύθερος, ακηδεμόνευτος και να μην ετεροπροσδιορίζεται.

Πρέπει η Πολιτεία να αντέχει οι συνδικαλιστές να είναι ελεύθεροι και ουσιαστικοί εκπρόσωποι των δυνάμενων της παραγωγής και των υπηρεσιών.

Αν τα κόμματα και η εκάστοτε Κυβέρνηση επιδιώκει τη χειραγώγηση των συνδικαλιστών, τότε εκφυλίζεται η ουσία της αντιπροσωπευτικότητας των κομματικών εταίρων και ηw Δημοκρατίας.

Ο Συνδικαλισμός, όμως, δεν αποτελεί ούτε ταυτίζεται με τη Συντεχνία.

Το περιεχόμενο του συνδικαλισμού είναι ενταγμένο στην υπηρεσία του κοινωνικού συνόλου τότε και μόνον τότε γίνεται σεβαστός και αποτελεσματικός.

Εν αντιθέσει με τη συντεχνία που επικεντρώνει το ενδιαφέρον της στο συντεχνιακό της συμφέρον, αδιαφορώντας για το συμφέρον του Κοινωνικού συνόλου.

Πολλάκις η συντεχνιακή αντίληψη και πρακτική που λειτουργεί "ά-λογα" σε σχέση με το "όλον" οδηγεί στον κοινωνικό αυτοματισμό και σε συγκρούσεις.

Στην Ελλάδα ο συνδικαλισμός τείνει να αντικατασταθεί από το κομματικό και κρατικό συνδικαλισμό και τις συντεχνίες. Είναι καιρός ο συνδικαλισμός να αυτοπροσδιοριστεί και να δράσει στα πλαίσια ενός υγιούς απεξαρτημένου και ελεύθερου συνδικαλιστικού κινήματος, που θα δρα υπέρ των εργαζομένων λαμβάνοντας υπ' όψιν το συμφέρον της πατρίδας και του κοινωνικού συνόλου, μέρος του οποίου αποτελούν και οι ίδιοι οι εργαζόμενοι.

Ως προς το ζήτημα της ανάπτυξης ο συνδικαλισμός παίζει σημαντικότατο ρόλο, διότι πέραν της εξασφάλισης των εργασιακών δικαιωμάτων (εργασιακό ωράριο, αμοιβή, ειδικά προνόμια κ.λπ.) συνδιαμορφώνει και συνδιασφαλίζει την κοινωνική ειρήνη και συνοχή, που αποτελούν σημαντικές παραμέτρους της παραγωγικής και αναπτυξιακής διαδικασίας.

Γ.6. Τοπική Αυτοδιοίκηση

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση αποτελεί βάθρο της δημοκρατίας, λειτουργική προέκταση, αποκεντρωμένη και αποσυγκεντρωμένη μορφή του Κράτους σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο και διαχωρίζεται σε λειτουργικά επίπεδα 1ου και 2ου βαθμού, έχοντας διαφορετικό φάσμα εξουσιών και αρμοδιοτήτων και δρα με αυτοτέλεια, αλλά και συμπληρωματικά και παράλληλα με το κεντρικό Κράτος που στοχεύει στο να καταστεί επιτελικό.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση στη χώρα μας διήλθε κατά τη δεκαετία του '80, από επαγωγικά στάδια μετεξέλιξης της από τους δήμους και τις κοινότητες αρχικά, στην Καποδιστριακή της διάταξη στη συνέχεια, για να καταλήξει σήμερα στην Καλλικρατική της αρχιτεκτονική.

Διαχρονικός στόχος του αυτοδιοικητικού κινήματος αποτέλεσε και αποτελεί η αυτοτέλεια, η αυτονομία και η αυτοδυναμία της αυτοδιοίκησης με διαρκή διεκδίκηση πόρων και αρμοδιοτήτων από το Κεντρικό Κράτος.

Ήδη ένα τεράστιο φάσμα πόρων, αρμοδιοτήτων και εξουσιών έχει κατοχυρωθεί στον 1ο και 2ο βαθμό Αυτοδιοίκησης από τον ψηφισθέντα νόμο για τη νέα αρχιτεκτονική της αυτοδιοίκησης και της αποκεντρωμένης διοίκησης του Προγράμματος «Καλλικράτης».

Δια του Προγράμματος «Καλλικράτης» μεταβιβάσθηκαν, ήδη, όλες οι επιτρεπόμενες από το Σύνταγμα αρμοδιότητες στην αυτοδιοίκηση.

Άλλες αρμοδιότητες που πιθανόν είναι αναγκαίες να παραχωρηθούν στο μέλλον στην αυτοδιοίκηση, όπως λ.χ. χωροταξική πολιτική και χρήσεις γης, άσκηση δασικής πολιτικής, πολιτική διαχείρισης υδάτινου δυναμικού, επιβολή και είσπραξη τοπικής φορολογίας κ.ο.κ. προϋποθέτουν τη Συνταγματική τροποποίηση και την αναγκαία προς τούτο μελέτη και επεξεργασία των αντίστοιχων θεμάτων από τη Κυβέρνηση και το Κοινοβούλιο.

Ως προς τους πόρους επικρατεί μια διαμάχη μεταξύ της Αυτοδιοίκησης και της Κεντρικής Εξουσίας για παρακρατηθέντες πόρους.

Στην αύξηση παροχής πόρων στην Αυτοδιοίκηση από τη Κεντρική Εξουσία δεν υφίσταται συνταγματικό κώλυμα, ενώ η αύ-

ξηση στη χορήγηση των πόρων είναι ζήτημα πολιτικής βούλησης και διαθεσίμων.

Η χρηματοδότηση των Ο.Τ.Α. στην Ελλάδα, περιλαμβάνει φόρους και τέλη που εισπράττονται από το Κεντρικό Κράτος και κατανέμονται ανά ΟΤΑ, καθώς και φόρους και τέλη που εισπράττουν οι ίδιοι οι ΟΤΑ ή εισπράττονται από άλλους οργανισμούς για λογαριασμό τους. Η χρηματοδότηση αυτή των ΟΤΑ αναλύεται επιγραμματικά παρακάτω:

1. Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι (Κ.Α.Π.)

Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι δήμων προέρχονται από τις παρακάτω πηγές εσόδων:

Το 90% των τελών κυκλοφορίας αυτοκινήτων

Το 21,3% των καθαρών εσόδων του φόρου εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων

Το 20% του φόρου που εισπράττεται από τους τόκους καταθέσεων

50% του Φόρου Ακίνητης Περιουσίας

Φόροι που έχουν θεσπιστεί υπέρ της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και δεν καταργούνται με το Ν. 1828/1989

12% του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ)

Κεντρικοί Αυτοτελείς Πόροι των Περιφερειακών Αυτοδιοικήσεων:

Το 10% των Τελών κυκλοφορίας αυτοκινήτων

Το 2,4% των καθαρών εσόδων του φόρου εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων

Το 4% του Φόρου Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ)

2. Έσοδα που εισπράττονται από το κράτος υπέρ των Ο.Τ.Α.

Φόρος ζύθου (3% επί της αξίας του ζύθου που πωλείται στο εσωτερικό)

Τέλη διαφήμισης

Τέλος έκδοσης οικοδομικών αδειών

Τέλος διενέργειας ψυχαγωγικών παιγνίων

Τέλη στα παροπλισμένα πλοία

Παράβολα για την έκδοση αδειών παραμονής αλλοδαπών

Απόδοση στους Ο.Τ.Α. Δωδεκανήσου (20% από τον φόρο εισοδήματος φυσικών και νομικών προσώπων που επιβάλλεται στην περιοχή Δωδεκανήσου)

Τέλος ακίνητης περιουσίας (Τ.Α.Π.) (0,025%-0,035% επί της αξίας των ακινήτων εισπράττεται από τη Δ.Ε.Η .και αποδίδεται)

Φόρος ηλεκτροδοτούμενων χώρων

Τέλος χρήσης φυσικών ιαματικών πηγών (10%-15% στο αντίτιμο κάθε λούσεως)

Τέλος επιβιβαζόμενων οχημάτων σε πλοία

Δικαίωμα εμπορίας πόσιμων υδάτων

Τέλος εκμετάλλευσης λατομείων αδρανών ορυκτών

Τέλος εκμετάλλευσης λατομείων βιομηχανικών ορυκτών

Δημοτικός φόρος Δωδεκανήσου

3. Τα ανταποδοτικά Τέλη για τους Δήμους

Τέλη καθαριότητας και φωτισμού

Τέλη στάθμευσης

Τέλη χρήσης κοινόχρηστων χώρων

Τέλη διαμονής παρεπιδημούντων

Τέλος επί ορισμένων κατηγοριών καταστημάτων (2% ή 5% στα ακαθάριστα έσοδα αναλόγων του είδους του καταστήματος)

Τέλη και δικαιώματα χρήσης κτημάτων, έργων και υπηρεσιών

Σταθμικά και μετρικά δικαιώματα

Δυνητικά ανταποδοτικά τέλη και εισφορές

Ανταποδοτικό τέλος παραγωγών ηλεκτρικής ενέργειας

Έσοδα από άλλες πηγές:

Μισθώματα από ιχθυοτροφεία του Δημοσίου

Πάγια και αναλογικά μισθώματα (50%) των λατομείων μαρμάρων του Δημοσίου

Πρόστιμα από παραβάσεις του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας

Πρόστιμα από παραβιάσεις της νομοθεσίας για την καθαριότητα και την κοινή ησυχία

Παράβολα για την έκδοση ορισμένων αδειών από τους ΟΤΑ και πρόστιμα λόγω παραβίασης των όρων τους

Προσαυξήσεις λόγω εκπρόθεσμης καταβολής οφειλών προς τους ΟΤΑ

Το κωδικολόγιο των εσόδων για την αυτοδιοίκηση 1ου και 2ου καθώς και σχετική νομική κωδικοποίηση που διέπει τα έσοδα της Αυτοδιοίκησης παρατίθεται για κάθε χρήση στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ.

Στα πλαίσια της νέας Καλλικρατικής αρχιτεκτονικής καλείται η Αυτοδιοίκηση δια των υποκειμένων και των οργάνων της να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο και νασυμβάλλει αποτελεσματικά στην υπόθεση της περιφερειακής ανάπτυξης και την εν γένει ανασυγκρότηση της Χώρας.

Οι υπαρκτές δυνάμεις της αυτοδιοίκησης μπορούν και οφείλουν να διαμορφώσουν τη νέα δυναμική που θα απογειώσει την Ελληνική περιφέρεια. Ας το τολμήσουν.

Γ. Ο ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΤΥΠΟΥ ΣΤΗΝ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΣΥΜΕΩΝ (ΣΙΜΟΣ) ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ

Ο ρόλος και η προσφορά του Τύπου στην περιφέρεια είναι αναγνωρισμένη από το σύνολο της κοινωνίας μας. Η προβολή της τοπικής ειδησεογραφίας, η ανάδειξη των επιμέρους προβλημάτων των κοινωνικών ομάδων, καθώς και θέματα που αφορούν τον πολιτισμό, την υγεία, την παιδεία, την τοπική αυτοδιοίκηση, τον αγρότη αλλά και ειδήσεις που αφορούν την καθημερινότητα αποτελούν βασικό συστατικό για την ενημέρωση των πολιτών της περιφέρειας. Είναι ο βασικός πυλώνας ενημέρωσης για το τι συμβαίνει καθημερινά στον κόσμο. Σε πολλές περιοχές της Ελλάδας αποτελούν αφενός τον μοναδικό δίαυλο εναλλακτικής ενημέρωσης και αφετέρου το μοναδικό βήμα μέσα από το οποίο χιλιάδες πολίτες έχουν τη δυνατότητα να εκθέσουν τις απόψεις τους και να παρέμβουν στα τοπικά δρώμενα.

Τα περιφερειακά μέσα είναι το βήμα, ώστε να διακινούνται νέες ιδέες, να διαμορφώνονται ενεργοί πολίτες και να ανοίγονται νέοι ορίζοντες. Οφείλουν να αλλάξουν και εκείνα στρατηγική, να απαγκιστρωθούν από ποικιλόμορφες πιθανές προνομιακές σχέσεις με πολιτικά πρόσωπα, ή ακόμα και εξαρτήσεις που μπορούν να αλλοιώσουν την αντικειμενικότητά τους. Οφείλουν να αναπτύξουν την ικανότητα της ανεξάρτητης επιβίωσής τους, με την προϋπόθεση ότι η πολιτεία θα εγγυηθεί ένα υγιές περιβάλλον δραστηριότητας

Κατά το παρελθόν και σχεδόν από το σύνολο των προηγούμενων κυβερνήσεων έχουν ψηφιστεί αρκετοί νόμοι, μετά από εξαντλητικούς διαλόγους, οι οποίοι είχαν σαν βασική κατεύθυνση την θέσπιση κανόνων στη λειτουργία των περιφερειακών μέσων. Όλοι πρόσθεσαν ένα λιθαράκι στο οικοδόμημα της ανεξάρτητης, έγκυρης και έγκαιρης ενημέρωσης των πολιτών. Παρ' όλα αυτά, όμως, ακόμα χρονίζουν πολλά προβλήματα τα οποία ζητάνε επιτακτικά την επίλυση τους. Θα πρέπει να υπάρξει νομοθετική πρωτοβουλία που να ορίζει όλο το κανονιστικό πλαίσιο λειτουργίας του κεντρικού και περιφερειακού τύπου.

Η οικονομική κρίση έχει χτυπήσει πολύ χειρότερα από κάθε άλλο τομέα, τον χώρο των ΜΜΕ. Η στρεβλή ανάπτυξη που είχαμε στον χώρο όλα αυτά τα χρόνια εξαιτίας του αδιαφανούς τρόπου κατανομής της κρατικής διαφήμισης αλλά και της ευρύτερης διαπλοκής δημιουργεί εικόνα εξαιρετικά δυσοίωνη. **Η κρίση όμως μπορεί να είναι και ευκαιρία,** για να εξυγιάνουμε τον χώρο και να βάλουμε το σωστό πλαίσιο λειτουργίας.

Καθοριστικό, κατά τη γνώμη μας, είναι να υπάρχει διαφάνεια στα οικονομικά των ΜΜΕ. Επιτέλους, έχει δικαίωμα ο Έλληνας πολίτης να ξέρει ποιος πληρώνει για την ενημέρωση του. Μπορεί να υιοθετηθεί ένα πλαίσιο οικονομικής ενίσχυσης που θα έχει όμως αυστηρά μετρήσιμο ανταποδοτικό όφελος για την κοινωνία και τους πολίτες της και θα παρέχεται με διαφανείς όρους που θα ενισχύουν την απασχόληση, την ποιότητα και την υγιή επιχειρηματικότητα. Ένα τέτοιο πλαίσιο μπορεί να συνδυαστεί με την αξιολόγηση από πλευράς Υπουργείου των μέσων, αναδεικνύοντας παράλληλα κάθε χρόνο τα κορυφαία ΜΜΕ της Περιφέρειας που θα βραβεύονται για την ποιότητα των υπηρεσιών που προσφέρουν. Κατά το παρελθόν βραβεύονταν από το αρμόδιο υπουργείο τα περιφερειακά μέσα. Αυτός ο θεσμός ωστόσο τα τελευταία χρόνια έχει ατονήσει. Πρέπει λοιπόν να ξαναζωντανέ-

ψει και το υπουργείο εφαρμόζοντας αντικειμενικά κριτήρια να ξαναδώσει ηθικά κίνητρα στα περιφερειακά μέσα. Στην καθιέρωση ενός πλαισίου διαφάνειας θεωρώ ότι δεν μπορεί να υπάρχουν εφημερίδες χωρίς δημοσιογράφους, είναι καθοριστικός όρος, για να έχουμε μία υγιή λειτουργία των μέσων ενημέρωσης. Εδώ έχουμε όλοι τις ευθύνες μας. Θα πρέπει να δούμε πώς ορίζουμε το ποιος είναι δημοσιογράφος, από πού ελέγχεται, τον τρόπο εγγραφής αλλά και τον τρόπο προάσπισης των δικαιωμάτων τους. **Είναι ευκαιρία να διορθώσουμε τα λάθη του παρελθόντος, να δημιουργήσουμε ένα καλύτερο μέλλον**. Θα πρέπει να υπάρξει ένας διάλογος για το μέλλον των περιφερειακών μέσων ενημέρωσης που είναι συστατικό στοιχείο της Δημοκρατίας, το περιφερειακό μέσο έχει αμεσότερη σχέση με το πολίτη, εμπεδώνει μία πολυφωνία που είναι απαραίτητη για τη δημοκρατία μας. Σε αυτό τον διάλογο θα πρέπει να συμμετέχουν οι ιδιοκτήτες, οι ενώσεις συντακτών, τα κόμματα, ίσως, θα πρέπει να συμμετέχουν και οι διαφημιστές παρ' ότι είναι κλάδοι με αντικρουόμενα συμφέροντα, αλλά η διαφήμιση πρέπει να είναι το κύριο έσοδο των μέσων ενημέρωσης. Η κρατική διαφήμιση, όπως το ξέρετε, θα περικοπεί ακόμα περισσότερο τα επόμενα χρόνια, οπότε πρέπει να βρούμε τρόπους καλύτερης διασύνδεσης των περιφερειακών μέσων ενημέρωσης με τις τοπικές οικονομίες. ***Στόχος μας είναι η αποτελεσματικότερη διαχείριση των χρημάτων του ελληνικού λαού***. ***Περισσότερη διαφάνεια*** και έλεγχος του ποσοστού 70-30% μεταξύ αθηναϊκών και περιφερειακών μέσων από την Επιτροπή Θεσμών και Διαφάνειας της Βουλής ή από υπερκομματική επιτροπή με την συμμετοχή όλων των αρμόδιων φορέων. Σε αυτό θα πρέπει να βοηθήσουμε γιατί, κακά τα ψέματα, μάθαμε λάθος, συνηθίσαμε λάθος πρακτικές, λάθος τρόπους που έφτασαν στο φυσικό τους τέλος, να το πω επιεικώς. Πλέον δεν έχει το κράτος την πολυτέλεια να διαφημίζει την ποιότητα της παρεχόμενης δημόσιας υπηρεσίας.

Επιπλέον, η δημοσίευση των ισολογισμών ερχόταν και συμπλήρωνε το στρεβλό καθεστώς βιωσιμότητας των περιφερειακών μέσων. Οι ισολογισμοί για παράδειγμα, είναι ένα δύσκολο πρόβλημα, γιατί μπορεί να έχουμε περάσει στην εποχή του διαδικτύου και πάρα πολλοί Έλληνες πολίτες να έχουν πρόσβαση στο Internet και να μπορούν να ενημερωθούν από εκεί, δεν είναι όμως το σύνολο των Ελλήνων πολιτών, ιδιαίτερα στην περιφέρεια έχουν και αυτοί το δικαίωμα στην ενημέρωση τους και υπάρχει και μια άλλη παράμετρος που δεν έχει να κάνει τόσο πολύ με τον στόχο της δημοσίευσης των ισολογισμών, δηλαδή την ενημέρωση των πολιτών, αλλά ειδικά για τα μικρά περιφερειακά μέσα η δημοσίευση ισολογισμών είναι καθοριστική για την επιβίωσή τους. Θα πρέπει λοιπόν να γίνει ένα face out (σταδιακή αποκλιμάκωση), δηλαδή σταδιακά αυτό που θα περικοπεί εκ των πραγμάτων, γιατί μη ξεχνάμε ότι η δημοσίευση ισολογισμών επιβαρύνει επιχειρήσεις σε μια εποχή που θέλουμε όλοι να τις ενισχύσουμε. Θα πρέπει να βρούμε τον κατάλληλο τρόπο να γίνει μία σταδιακή αποκλιμάκωση και στο μεσοδιάστημα να μπορέσουμε να δώσουμε εκείνα τα μέσα στα τοπικά μέσα ενημέρωσης για να είναι ικανά να επιβιώσουν.

Η Επιτροπή Περιφερειών δίνει ιδιαίτερη σημασία στον ρόλο των περιφερειακών μέσων ενημέρωσης, γιατί έχουν αμεσότερη σχέση με τους πολίτες. Συνοψίζοντας θα πρέπει να υπάρξει πρωτοβουλία, ύστερα από διάλογο με τους αρμόδιους φορείς για επανεξέταση πιθανών αδικιών που προέκυψαν από την εφαρμογή της ισχύουσας νομοθεσίας. ***Πρωτοβουλία*** η οποία θα βάζει τάξη στην επιχειρηματική διάσταση και θα θωρακίζει την ανεξάρτητη ενημέρωση των πολιτών. Επιπλέον στους άμεσους στόχους θα πρέπει να είναι η άμεση προκήρυξη των τηλεοπτικών αδειών ώστε από τη μία να λήξει το καθεστώς αβεβαιότητας και από την άλλη, *να επωφεληθεί το κράτος δημιουργώντας έσοδα* από την πώληση των αδειών. Προτείνουμε να ενταχθεί στο νομοσχέδιο για την ψηφιακή τηλεόραση, ώστε να δοθεί ένα τέλος σε αυτή την εποχή της ανομίας. Παράλληλα, θα πρέπει να σταθούμε και στα ηλεκτρονικά μέσα. Είναι ένας νέος τρόπος ενημέρωσης που έχει μπει στην ζωή μας. Θα πρέπει λοιπόν να οριοθετήσουμε τους κανόνες λειτουργίας των μέσων αυτών, ώστε να μην πέσουμε από τη ζούγκλα των έντυπων στη ζούγκλα των ηλεκτρονικών μέσων. Ταυτόχρονα να μπει τάξη στο χαώδες εργασιακό περιβάλλον, ώστε για όλους τους εργαζόμενους του χώρου των ΜΜΕ να υπάρχει αρχή, μέση και τέλος. Σε αυτή την προσπάθεια θα πρέπει να συμφωνήσουμε όλοι ότι ο περιφερειακός τύπος θα πρέπει να είναι ανεξάρτητος, αντικειμενικός και οικονομικά αυτάρκης.

IV. Οι Εισηγήσεις έγιναν δεκτές, κατά πλειοψηφία, και συναπαρτίζουν την Έκθεση της Επιτροπής, η οποία υποβάλλεται προς την Ολομέλεια της Βουλής.

Αθήνα, 30 Σεπτεμβρίου 2011

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΑΓΓΕΛΙΚΗ (ΑΝΤΖΕΛΑ) ΓΚΕΡΕΚΟΥ

Ο Α' ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ ΤΖΙΜΑΣ

Ο Β' ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΡΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΒΕΛΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΡΒΑΝΙΤΙΔΗΣ
ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΒΟΥΓΙΑΣ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΔΗΜΗΤΡΟΥΛΟΠΟΥΛΟΣ
ΗΛΙΑΣ ΘΕΟΔΩΡΙΔΗΣ
ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΡΧΙΜΑΚΗΣ
ΑΡΓΥΡΙΟΣ ΛΑΦΑΖΑΝΗΣ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΓΚΟΥΦΗΣ
ΑΝΔΡΕΑΣ ΜΑΚΡΥΠΙΔΗΣ
ΑΓΓΕΛΟΣ ΜΑΝΩΛΑΚΗΣ
ΣΠΥΡΟΠΑΝΟΣ ΜΑΡΓΕΛΗΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΝΤΟΛΙΟΣ
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ
ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΠΑΡΑΣΤΑΤΙΔΗΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΙΡΩΝΗΣ
ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΟΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΒΑΓΙΩΝΑΣ
ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ ΚΑΡΙΠΙΔΗΣ
ΣΥΜΕΩΝ (ΣΙΜΟΣ) ΚΕΔΙΚΟΓΛΟΥ
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΝΑΚΟΣ
ΑΡΓΥΡΙΟΣ ΝΤΙΝΟΠΟΥΛΟΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΤΑΜΑΤΗΣ
ΜΙΧΑΗΛ ΧΑΛΚΙΔΗΣ
ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΙΓΝΑΤΙΑΔΗΣ
ΠΑΥΛΟΣ ΜΑΡΚΑΚΗΣ
ΜΙΧΑΗΛ ΚΡΙΤΣΩΤΑΚΗΣ

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΙΓ' - ΣΥΝΟΔΟΣ Β'
ΥΠΟΕΠΙΤΡΟΠΗ ΝΗΣΙΩΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΟΡΕΙΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ
Της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Περιφερειών

ΕΚΘΕΣΗ
ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΕΙΔΙΚΗ ΜΟΝΙΜΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Ι. ΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗ – ΣΥΝΘΕΣΗ - ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΟ ΤΗΣ ΥΠΟΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΝΗΣΙΩΤΙΚΩΝ ΚΑΙ ΟΡΕΙΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ

Η Υποεπιτροπή Νησιωτικών και Ορεινών Περιοχών της Ειδικής Μόνιμης Επιτροπής Περιφερειών ιδρύθηκε με την τροποποίηση του άρθρου 43 Α του Κανονισμού της Βουλής, που επικυρώθηκε, με απόφαση της Ολομέλειας της Βουλής, κατά τη συνεδρίαση της 25ης Ιουνίου 2008 (Φ.Ε.Κ.126 Α'/2.7.2008) και αποτελείται από το ένα τρίτο (1/3) του αριθμού των μελών της Επιτροπής. Κατά την Β' Τακτική Σύνοδο της ΙΓ' Περιόδου, η Υποεπιτροπή Νησιωτικών και Ορεινών Περιοχών συνεστήθη, με την υπ' αριθμ. 16027/1782, από 17 Δεκεμβρίου 2010, απόφαση του Προέδρου της Βουλής.

Συγκεκριμένα, μέλη της Υποεπιτροπής ορίστηκαν οι Βουλευτές κ.κ. Αγγελική (Άντζελα) Γκερέκου, Άγγελος Μανωλάκης, Σπυροπάνος Μαργέλης, Αθανάσιος Οικονόμου, Αθανάσιος Παπαγεωργίου, Δημήτριος Τσιρώνης, Δημήτριος Σταμάτης, Νικόλαος Καραθανασόπουλος, Παύλος Μαρκάκης και Μιχαήλ Κριτσωτάκης.

Αντικείμενο της Υποεπιτροπής Νησιωτικών και Ορεινών Περιοχών, σύμφωνα με το άρθρο 43 Α του Κανονισμού της Βουλής, είναι «η μελέτη των προβλημάτων των περιοχών αυτών, η υποβολή προτάσεων για τη βιώσιμη οικονομική τους ανάπτυξη, την προστασία του οικιστικού και φυσικού περιβάλλοντος και τη διατήρηση και προβολή της πολιτιστικής παράδοσης, η παρακολούθηση των κανονιστικών πράξεων του κοινού νομοθέτη και της διοίκησης για την εναρμόνισή τους με τις ιδιαιτερότητες των νησιωτικών και ορεινών περιοχών και ειδικότερα η επεξεργασία και διατύπωση προτάσεων για την αντιμετώπιση των μόνιμων μειονεκτημάτων στα δίκτυα των συγκοινωνιών, της ενέργειας, της ύδρευσης και των στερεών και υγρών αποβλήτων, την ανάπτυξη και την ανταγωνιστικότητα των μικρών και των οικογενειακών επιχειρήσεων, των προβλημάτων υγείας, εκπαίδευσης, του πρωτογενούς και του δευτερογενούς τομέα ανάπτυξης και του τουρισμού».

Η Υποεπιτροπή Νησιωτικών και Ορεινών Περιοχών πραγματοποίησε πέντε (5) συνεδριάσεις, συνολικής διάρκειας οκτώ (8) ωρών, περίπου, κατά τις οποίες εκλήθησαν σε ακρόαση, προς ενημέρωση των μελών της, Δήμαρχοι και εκπρόσωποι **Φορέων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης**.

ΙΙ. ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΥΠΟΕΠΙΤΡΟΠΗΣ - ΠΡΟΣΩΠΑ ΠΟΥ ΚΛΗΘΗΚΑΝ ΣΕ ΑΚΡΟΑΣΗ

1. Συνεδρίαση της 13ης Ιανουαρίου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Προγραμματισμός του έργου της Υποεπιτροπής.
2. Συνεδρίαση της 14ης Απριλίου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Η ανάπτυξη ορεινών και μειονεκτικών περιοχών των νήσων.
Τα μέλη της Υποεπιτροπής είχαν κληθεί να ενημερώσουν ο Δήμαρχος Ανωγείων, κ. Σωκράτης Κεφαλογιάννης, και ο Δήμαρχος Σφακίων, κ. Παύλος Πολάκης.
3. Συνεδρίαση της 11ης Μαΐου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Συζήτηση σχετικά με τα προβλήματα ανάπτυξης ορεινών περιοχών της Ηπείρου.
Τα μέλη της Υποεπιτροπής είχαν κληθεί να ενημερώσουν ο κ. Ιωάννης Σεντελές, Δήμαρχος Βορείων Τζουμέρκων, η κυρία Σταυρούλα Καραβασίλη, Πρόεδρος του Τοπικού Συμφώνου Ποιότητας Ορεινής Άρτας «ΤΑ ΤΖΟΥΜΕΡΚΑ», και ο κ. Κωνσταντίνος Παππάς, Γραμματέας της Ένωσης Αγροτουρισμού Ηπείρου και Γραμματέας του Συνδέσμου Ενώσεων Αγροτουρισμού Ελλάδος.

4. Συνεδρίαση της 7ης Σεπτεμβρίου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Συζήτηση, σχετικά με τη σύνταξη της Έκθεσης της Υποεπιτροπής και ορισμός Εισηγητών, κατά θέματα.

5. Συνεδρίαση της 21ης Σεπτεμβρίου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Συζήτηση επί των Εισηγήσεων, που θα συμπεριληφθούν στην Έκθεση της Υποεπιτροπής.

ΙΙΙ. ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ

Α. ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ, ΑΛΛΑ ΚΑΙ ΤΡΟΠΟΙ ΑΝΑΔΕΙΞΗΣ ΤΗΣ «ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ» Η «ΟΡΕΙΝΗΣ» ΤΟΠΙΚΗΣ ΤΑΥΤΟΤΗΤΑΣ

ΕΙΣΗΓΗΤΡΙΑ: ΑΓΓΕΛΙΚΗ (ΆΝΤΖΕΛΑ) ΓΚΕΡΕΚΟΥ

Η ιδιαίτερη γεωμορφολογία της Ελλάδας απαιτεί πολυεπίπεδη μέριμνα και στρατηγικές ανάπτυξης, οι οποίες να είναι προσαρμοσμένες στα ειδικά χαρακτηριστικά και τις δυνατότητες κάθε περιοχής. Τούτο σημαίνει ότι, τόσο νομοθετικά όσο και ουσιαστικά, θα πρέπει να υπάρχουν εξειδικευμένες πρόνοιες αναπτυξιακής στήριξης των περιοχών, οι οποίες χαρακτηρίζονται «νησιωτικές», «ορεινές» και «παραμεθόριες». Και, πράγματι, στο Τέταρτο Μέρος του Συντάγματος στο Τμήμα των Ειδικών Μεταβατικών και Τελικών Διατάξεων και, συγκεκριμένα, στο Άρθρο 106 παρ.1, η ειδική αυτή μέριμνα ορίζεται ρητά. Όμως, από τις τρεις αυτές ειδικές μορφές, μόνο αυτή της «παραμεθορίου» είναι δυνατόν να οριστεί με σχετική σαφήνεια και καθαρότητα.

Η Υποεπιτροπή Νησιωτικών και Ορεινών Περιοχών, συζήτησε εκτενώς το θέμα του καθορισμού της ταυτότητας μιας περιοχής ως προς τη «νησιωτικότητα» ή την «ορεινότητά» της και ανέδειξε τα σχετικά προβλήματα που προκύπτουν, σε σχέση με τον αναπτυξιακό σχεδιασμό που αφορά τις περιοχές αυτές. Στις συνεδριάσεις της Υποεπιτροπής κλήθηκαν να συμμετέχουν εκπρόσωποι της Τοπικής Αυτοδιοίκησης και αναπτυξιακών φορέων από συγκεκριμένες περιοχές, οι οποίες διαθέτουν τα χαρακτηριστικά αυτά. Τα προβλήματα που αναδείχθηκαν από τις εργασίες της Υποεπιτροπής ήταν τα ακόλουθα:

Εκτός από συγκεκριμένες περιοχές της χώρας, οι οποίες διαθέτουν αμιγή χαρακτηριστικά «νησιωτικότητας» και «ορεινότητας», υπάρχει ένας άλλος μεγάλος σχετικά αριθμός περιοχών, οι οποίες διαθέτουν ταυτόχρονα και τα δύο αυτά χαρακτηριστικά. Οι περιπτώσεις αυτές αφορούν, κυρίως, περιοχές, οι οποίες βρίσκονται στα μεγαλύτερα νησιά της χώρας (Κρήτη, Λέσβο, Εύβοια, κ.λπ.), τα οποία διαθέτουν σημαντικούς ορεινούς όγκους.

Τα προβλήματα του δισυπόστατου χαρακτήρα των περιοχών αυτών εμφανίζονται, κυρίως, σε διοικητικό επίπεδο και, συγκεκριμένα, στο πεδίο της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Οι φορείς των Τοπικών Αυτοδιοικήσεων των περιοχών αυτών θα πρέπει να λαμβάνουν μέριμνα για την ενίσχυση, την τόνωση, αλλά και την ανάπτυξη δύο διαφορετικών ειδών «οικονομιών» στα όρια των Δήμων τους: αφ' ενός μιας οικονομίας «νησιωτικού ή παράλιου» τύπου και, αφ' ετέρου, μιας οικονομίας «ορεινού» τύπου. Λαμβανομένων υπ' όψιν των δυσχερών οικονομικών συνθηκών που επικρατούν συνολικά στη χώρα, εύκολα κατανοεί κανείς ότι η πολυδιάσπαση και ο κατακερματισμός των πόρων, σε δύο καταστάσεις με τόσο διαφορετικά αναπτυξιακά χαρακτηριστικά η μία από την άλλη, μειώνει σε σοβαρό βαθμό την αποτελεσματικότητα, αλλά και τις συνολικές δυνατότητες των συγκεκριμένων Δήμων.

Η νέα διοικητική δομή, η οποία βασίζεται στο Σχέδιο «Καλλικράτης» έχει αναδιαμορφώσει πλήρως τον Διοικητικό χάρτη της χώρας. Μέσα από τη νέα αυτή δομή, προέκυψαν δήμοι μεγαλύ-

τερης έκτασης, με αποτέλεσμα προηγούμενοι μικρότεροι δήμοι με καθαρά «ορεινά» χαρακτηριστικά να «απορροφηθούν» και να ενταχθούν σε νέους δήμους, οι οποίοι περιλαμβάνουν μεγάλες πεδινές ή και παράκτιες περιοχές, επιδεινώνοντας, με τον τρόπο αυτό, το πρόβλημα της διάκρισης των «ορεινών» (κυρίως) περιοχών σε διοικητικό επίπεδο.

Το πρόβλημα της συγκέντρωσης του συντριπτικά μεγαλύτερου ποσοστού του πληθυσμού της χώρας στα αστικά κέντρα, αποτελεί, ίσως, το πρώτο και μεγαλύτερο πρόβλημα των «νησιωτικών» και «ορεινών» περιοχών. Οι περιοχές αυτές, συνήθως κατά τους χειμερινούς μήνες, παρουσιάζουν μικρούς αριθμούς μόνιμων κατοίκων, ενώ κατά τους θερινούς μήνες ο πληθυσμός τους υπερπολλαπλασιάζεται. Η εποχιακή αυτή διακύμανση είναι και ο κυριότερος παράγοντας της, κατ' επέκταση, «εποχικότητας» των τοπικών οικονομιών των περιοχών αυτών, με όλα τα προβλήματα που συνεπάγεται κάτι τέτοιο.

Κοινό πρόβλημα όλων των «νησιωτικών» και «ορεινών» περιοχών είναι το ζήτημα της πρόσβασης. Σε ό,τι αφορά τις «ορεινές» περιοχές βρίσκονται κατά κανόνα σε δυσπρόσιτα τμήματα του ηπειρωτικού χώρου, με οδικές συνδέσεις πεπαλαιωμένες και επικίνδυνες (ειδικά τους χειμερινούς μήνες). Σε ό,τι αφορά τις «νησιωτικές» περιοχές, οι ακτοπλοϊκές συνδέσεις – ειδικά στα μικρότερα νησιά – εμφανίζονται να είναι πολλαπλά προβληματικές, με μειωμένα δρομολόγια (επίσης ειδικά κατά τους χειμερινούς μήνες), παλαιά πλοία (με όλα τα γνωστά προβλήματα που προέκυψαν με τις πρόσφατες οδηγίες του Νηογνώμονα) και λιμάνια, τα οποία απαιτούν ανακατασκευές και επεκτάσεις. Ως προς το τελευταίο αυτό σημείο, ιδιαίτερη έμφαση πρέπει να δοθεί στις δυσκολίες που προκύπτουν από την ύπαρξη στο σύνολο της επικράτειας μεγάλου αριθμού «ορφανών» λιμανιών. Ιδιαίτερα στα μικρά νησιά, η ανυπαρξία ενός φορέα διαχείρισης λιμένων καθίσταται ιδιαίτερα ανασταλτικός παράγοντας ως προς την απορροφητικότητα των κοινοτικών κονδυλίων και, κατά συνέπεια, στην προοπτική μιας ουσιαστικής ανάπτυξης των περιοχών αυτών. Να επισημανθεί, τέλος, ότι το πρόβλημα της συγκοινωνιακής πρόσβασης των περιοχών αυτών, πέρα από τα προφανή προβλήματα σε μελλοντικούς αναπτυξιακούς σχεδιασμούς, αποτελούν ισχυρό αποτρεπτικό παράγοντα για την τόνωση του πληθυσμού με μόνιμους κατοίκους, ειδικά νέους ή οικογένειες.

Ένα επιπλέον πρόβλημα, που συνδέεται με την αδυναμία ενίσχυσης του τοπικού μόνιμου πληθυσμού στις «νησιωτικές» και «ορεινές» περιοχές, είναι και η δυσκολία πρόσβασης σε πρωτοβάθμιες υπηρεσίες υγείας. Τα τοπικά Κέντρα Υγείας και τα αγροτικά ιατρεία, εμφανίζονται πολλές φορές να είναι υποστελεχωμένα και με σοβαρές ελλείψεις υποδομών, αδυνατώντας να δημιουργήσουν το απαιτούμενο αίσθημα ασφάλειας στους μόνιμους κατοίκους των περιοχών αυτών, αλλά και στους πολλαπλάσιους εποχιακούς κατοίκους και επισκέπτες των θερινών μηνών.

Τα ειδικότερα προβλήματα των «ορεινών» περιοχών έχουν να κάνουν, κατά κύριο λόγο, με τις βασικές οικονομικές δραστηριότητες των περιοχών αυτών, με χαρακτηριστικότερη όλων την κτηνοτροφία. Το κόστος των ζωοτροφών, αλλά και το διαρκώς ανερχόμενο συνολικό κόστος των κτηνοτροφικών υποδομών, οδηγεί σε συνεχή αδιέξοδα τους κτηνοτρόφους κατοίκους των «ορεινών» περιοχών. Πέρα από την κτηνοτροφία, να επισημανθεί η αδυναμία ανάπτυξης εκτατικών καλλιεργειών στις περιοχές αυτές και, άρα, η αναγκαιότητα επικέντρωσης της όποιας γεωργικής παραγωγής σε περιορισμένης έκτασης και ειδών καλλιέργειες.

Τα ειδικότερα προβλήματα των «νησιωτικών» περιοχών, αντιστοίχως, εστιάζονται, κατά κανόνα, στις σχετικές με τον τουρισμό δραστηριότητες. Επιμέρους θέματα που σχετίζονται με τον τουρισμό είναι οι συνολικές υποδομές, οι ενισχύσεις του Αναπτυξιακού Νόμου και η έντονη εποχικότητα. Στα συγκεκριμένα αυτά προβλήματα θα πρέπει να προστεθούν και τα συνολικότερα ζητήματα του Ελληνικού Τουρισμού, που έχουν να κάνουν με την αύξηση του Φ.Π.Α. στα είδη εστίασης, την άνιση φορολογική μεταχείριση ανάμεσα σε νησιωτικές περιοχές και την εξάρτηση μεγάλου τμήματος του εισερχόμενου τουρισμού από συγκεκριμένους πολυεθνικούς tour operators, οι οποίοι δρουν κατά μονοπωλιακό τρόπο ως προς την Ελληνική τουριστική αγορά.

Με βάση τις συζητήσεις, οι οποίες ακολούθησαν τη διαπίστωση των ανωτέρω προβλημάτων, προέκυψαν οι παρακάτω προτάσεις, οι οποίες αφορούν τόσο συγκεκριμένα θέματα όσο και τη γενικότερη ανάδειξη της ταυτότητας της «νησιωτικότητας» ή «ορεινότητας» των περιοχών αυτών και τη μετατροπή της ταυτότητας αυτής σε αναπτυξιακό συγκριτικό πλεονέκτημα:

Αν και στο Σχέδιο «Καλλικράτης» (άρθρο 53) υπάρχει σαφής αναφορά στη «νησιωτικότητα» και την «ορεινότητα» των περιοχών της χώρας, ακολουθώντας κατ' αυτό τον τρόπο την ανάλογη Συνταγματική αναφορά, εν τούτοις, στην πράξη, αφ' ενός δεν διασφαλίζονται οι συγκεκριμένες ιδιαιτερότητες και, αφ' ετέρου, το συγκεκριμένο άρθρο στην ουσία παραπέμπει στην «*εξειδίκευση των ειδικών συνθηκών που δημιουργούνται*», μην αποσαφηνίζοντας στην ουσία τις έννοιες αυτές σε πρακτικό επίπεδο. Ως μόνη λύση, επομένως, προκύπτει η αναγκαιότητα της κατάρτισης επισήμου καταλόγου, στον οποίο να αναφέρονται οι περιοχές με τα συγκεκριμένα χαρακτηριστικά, ούτως ώστε να είναι σαφές ποιες δικαιούνται των ωφελημάτων και ποιες όχι. Ο κατάλογος αυτός προτείνεται να καταρτιστεί, όχι σε «διοικητικό» επίπεδο δήμου, αλλά σε επίπεδο «περιοχής», αναγνωρίζοντας τις πραγματικές επιτόπιες συνθήκες, έστω και αν αυτές, είτε δεν καλύπτουν όλα τα όρια ενός δήμου είτε επεκτείνονται και σε όρια πέραν του ενός Δήμων. Να επισημανθεί, επίσης, ότι με βάση την αρχική επισήμανση του παρόντος κειμένου, θα πρέπει να υπάρξει η πρόβλεψη, ώστε συγκεκριμένες περιοχές να μπορούν να κατατάσσονται και στις δύο κατηγορίες, εάν διαθέτουν και τις δύο ταυτότητες της «νησιωτικότητας» και της «ορεινότητας» (όπως για παράδειγμα ο Δήμος Σφακίων).

Να δοθεί προτεραιότητα στα έργα υποδομών πρόσβασης στις συγκεκριμένες περιοχές. Κατασκευή νέων δευτερευόντων οδικών δικτύων ή ανακατασκευή υπαρχόντων παλαιότερων, τα οποία να συνδέουν τις «ορεινές» περιοχές με τους κύριους οδικούς άξονες της «ΠΑΘΕ» και της «Εγνατίας», μελλοντικά της «Ιονίας» , της «Αμβρακίας Οδού», αλλά και των υπολοίπων βασικών οδικών αξόνων της χώρας (π.χ. Τρίπολη – Καλαμάτα, Βόρειος Άξονας Κρήτης, κ.λπ.). Κατασκευή νέων λιμένων ή επέκταση ήδη υπαρχόντων λιμένων σε απομακρυσμένα και μικρά νησιά, με παράλληλη ενίσχυση και πριμοδότηση των ακτοπλοϊκών συγκοινωνιών στις συγκεκριμένες περιοχές. Να σημειωθεί, στο σημείο αυτό, ότι ο παράγοντας «κόστος» στα ακτοπλοϊκά εισιτήρια των γραμμών αυτών είναι ένα εξαιρετικά σημαντικό θέμα για τους κατοίκους των περιοχών αυτών, οπότε προτείνεται η επανέναρξη της προσπάθειας καθιέρωσης του «Μεταφορικού Ισοδύναμου», ως μίας ασφαλιστικής δικλείδας για τη συγκράτηση των τιμών των ακτοπλοϊκών συγκοινωνιών προς τις απομονωμένες νησιωτικές περιοχές. Απαραίτητη κρίνεται, επίσης, η δημιουργία ενός Εθνικού Στρατηγικού Πλαισίου για τις αερομεταφορές που θα λαμβάνει υπ' όψιν τις νέες τάσεις της αγοράς, όπως οι point to point μετακινήσεις, που φαίνεται να κερδίζει συνεχώς έδαφος σε σχέση με τη μετακίνηση μέσω hubs, εξ αιτίας της δραστηριοποίησης των εταιρειών χαμηλού κόστους, δεδομένο που ενισχύει τον ρόλο των περιφερειακών αεροδρομίων, αλλά και μειώνει το κόστος μεταφοράς προς όφελος των τουριστικών προορισμών που αξιοποιούν αυτήν τη δυνατότητα. Προτείνεται, τέλος, η επίσπευση της ψήφισης του Νομοσχεδίου σχετικά με τον καθορισμό και την ίδρυση υδατοδρομίων, ούτως ώστε η λειτουργία γραμμών υδροπλάνων να αποτελέσει μια επιπλέον λύση για την ενίσχυση της συγκοινωνιακής πρόσβασης των «νησιωτικών» περιοχών.

Μέγιστο ζητούμενο των «νησιωτικών» και «ορεινών» περιοχών είναι, αφ' ενός η συγκράτηση του υπάρχοντος πληθυσμού και, αφ' ετέρου, η τόνωσή του. Για να επιτευχθεί κάτι τέτοιο, θα πρέπει να υπάρξει συγκεκριμένη δέσμη παροχής ουσιαστικών κινήτρων και προνομίων για την οικονομική και επιχειρηματική ανάπτυξη των περιοχών αυτών. Είναι μεν κατανοητό ότι οι παρούσες οικονομικές συνθήκες είναι απαγορευτικές για την έναρξη μιας παρόμοιας συζήτησης, θα πρέπει, όμως, σε κάθε

περίπτωση να αποτελέσει στόχο της Πολιτείας, όταν οι συνθήκες επιτρέψουν κάτι τέτοιο στο άμεσο μέλλον, δεδομένου ότι μια παρόμοια απόφαση σχετίζεται, γενικά, με το αποκεντρωμένο αναπτυξιακό όραμα, το οποίο αποτελεί κοινό στόχο όλων των πολιτικών δυνάμεων της χώρας.

Τόσο για τις «νησιωτικές» όσο και για τις «ορεινές» περιοχές, η ανάπτυξη της τουριστικής επιχειρηματικότητας οφείλει να αποτελεί πρωταρχικό στόχο. Τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των περιοχών αυτών μπορούν να αποτελέσουν και τον κινητήριο μοχλό για την επίτευξη των δύο μεγάλων ζητούμενων συνολικά του Ελληνικού Τουρισμού: της επιμήκυνσης της τουριστικής περιόδου και της ευρύτερης κοινωνικής διασποράς των ωφελημάτων της τουριστικής επιχειρηματικότητας. Αν και το μεγαλύτερο ποσοστό των «νησιωτικών», κυρίως, περιοχών, σε μικρότερο ή μεγαλύτερο βαθμό, έχουν ενεργό συμμετοχή στην τουριστική δραστηριότητα της χώρας, εν τούτοις, αυτό συμβαίνει με βάση τα αυστηρά εποχικά χαρακτηριστικά του μοντέλου «ήλιος -θάλασσα», το οποίο αποτελεί και τον πυρήνα του Ελληνικού τουριστικού «προϊόντος». Αν εξαιρέσει κανείς τις «νησιωτικές» εκείνες περιοχές της χώρας, οι οποίες ανήκουν στον κεντρικό κορμό της «τουριστικής μας βιομηχανίας» και δέχονται την πλειοψηφία του εισερχόμενου θερινού τουρισμού, υπάρχει ένας μεγάλος αριθμός «νησιωτικών» περιοχών μικρότερου, κυρίως, μεγέθους, οι οποίες τη στιγμή αυτή κατατάσσονται στην κατηγορία των «εναλλακτικών προορισμών» και, κατά συνέπεια, δεν μπορούν να χαρακτηριστούν ως «τουριστικά κορεσμένες». Το ίδιο, φυσικά, ισχύει και για το σύνολο, σχεδόν, των «ορεινών» περιοχών της χώρας, οι οποίες, ούτως ή άλλως, εκ των πραγμάτων στοχεύουν σε ένα διαφορετικό μοντέλο τουρισμού από το «ήλιος - θάλασσα». Είναι σαφές, πάντως, ότι τόσο για τις κορεσμένες τουριστικά, αλλά και για τις εναλλακτικού προορισμού «νησιωτικές» περιοχές όσο και για τις «ορεινές» περιοχές της χώρας, η αναπτυξιακή στόχευσή τους σε ό,τι έχει να κάνει με τον τουρισμό οφείλει να προσανατολίζεται προς την ανάδειξη, την ενίσχυση και την προβολή των «τοπικών ταυτοτήτων» των περιοχών αυτών. Αυτό σημαίνει ότι τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά, οι αποκλειστικές δυνατότητες, αλλά και η ξεχωριστή δυναμική της κάθε περιοχής, θα πρέπει να αναδειχθεί και να προβληθεί, ούτως ώστε να αποτελέσει και το συγκριτικό τους πλεονέκτημα, τόσο στην εσωτερική όσο και στη διεθνή τουριστική αγορά. Πιο συγκεκριμένα, αυτό μπορεί να σημαίνει αξιοποίηση μνημείων και αξιοθέατων των περιοχών αυτών, ανάπτυξη δυνατοτήτων εναλλακτικού τουρισμού (αγροτουρισμός, πεζοπορικός τουρισμός, θρησκευτικός τουρισμός, γαστριμαργικός τουρισμός, ορειβατικός τουρισμός, φυσιολατρικός τουρισμός, ιστορικές διαδρομές, κ.λπ.), ενίσχυση των δικτύων παραγωγής και διάθεσης των τοπικών προϊόντων κάθε περιοχής, προώθηση της ιδιαίτερης τοπικής κουζίνας, προβολή των επιμέρους παραδόσεων και εθίμων, κ.λπ.. Ειδικά για την αξιοποίηση και διάθεση των τοπικών προϊόντων, θετική είναι η πρόταση της καθιέρωσης σε ευρεία κλίμακα των «τοπικών συμφώνων ποιότητας», βάσει των οποίων, όλοι οι εμπλεκόμενοι στην τουριστική επιχειρηματικότητα μιας περιοχής δεσμεύονται να προμηθεύονται τα τοπικά παραγόμενα προϊόντα, τα οποία θα πληρούν συγκεκριμένους και συμφωνημένους ποιοτικούς όρους παραγωγής. Είναι σαφές ότι για να υπάρχει δυνατότητα ανάπτυξης των μορφών τουρισμού που προαναφέρθηκαν, η οποία θα επιφέρει πολλαπλά και πολυεπίπεδα οφέλη στη χώρα σε μια κρίσιμη στιγμή, όπως είναι η παρούσα, θα πρέπει να υπάρξει ένα σαφές και συγκεκριμένο νομοθετικό πλαίσιο που, αφ' ενός θα οριοθετεί και, αφ' ετέρου, θα πριμοδοτεί την ανάπτυξη παρόμοιων επιχειρηματικών τουριστικών δραστηριοτήτων στις περιοχές αυτές.

Β. Η ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΟΡΕΙΝΩΝ ΚΑΙ ΜΕΙΟΝΕΚΤΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΤΩΝ ΝΗΣΩΝ

ΕΙΣΗΓΗΤΕΣ: ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ – ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΙΡΩΝΗΣ

Εισαγωγή

Το ζήτημα της ανάπτυξης των ορεινών και μειονεκτικών περιοχών των νήσων απασχόλησε την Επιτροπή Περιφερειών του Ελληνικού Κοινοβουλίου και, ειδικότερα, την Υποεπιτροπή Νησιωτικών και Ορεινών Περιοχών.

Η συζήτηση σχετικά με το παραπάνω ζήτημα πραγματοποιήθηκε σε δύο συνεδριάσεις της Υποεπιτροπής στις 7 και 14 Απριλίου 2011, ενώ συμμετείχαν εκπρόσωποι τοπικών φορέων, που ενημέρωσαν για τη σημερινή κατάσταση και κατέθεσαν τις προτάσεις τους.

Εξετάστηκαν δύο διαφορετικές ορεινές περιοχές. Τα Τζουμέρκα σε επίπεδο ηπειρωτικής χώρας και τα Ανώγεια - Σφακιά σε επίπεδο νησιωτικών ορεινών όγκων.

Τα μέλη της Υποεπιτροπής ενημέρωσαν για τα Τζουμέρκα ο κ. **Ιωάννης Σεντελές,** Δήμαρχος Βορείων Τζουμέρκων, η κυρία **Σταυρούλα Καραβασίλη**, Πρόεδρος του Τοπικού Συμφώνου Ποιότητας Ορεινής Άρτας «ΤΑ ΤΖΟΥΜΕΡΚΑ», και ο κ. **Κωνσταντίνος Παππάς,** Γραμματέας της Ένωσης Αγροτουρισμού Ηπείρου Γραμματέας του Συνδέσμου Ενώσεων Αγροτουρισμού Ελλάδος.

Για τα Ανώγεια συμμετείχαν και ενημέρωσαν ο Δήμαρχος Ανωγείων, κ. **Σωκράτης Κεφαλογιάννης,** και ο Δήμαρχος Σφακίων, κ. **Παύλος Πολάκης.**

Επίσης, στις παραπάνω συνεδριάσεις, παρευρέθηκαν, πέρα από τα μέλη της Επιτροπής, και πολλοί τοπικοί Βουλευτές των παραπάνω περιοχών.

Οι ορεινές και νησιωτικές περιοχές και η ανάπτυξη τους είναι ζήτημα που προστατεύεται από το ίδιο το Σύνταγμα, όπου στο άρθρο 101 παράγραφος 4 αναφέρει:

«***Ο κοινός νομοθέτης και η Διοίκηση, όταν δρουν κανονιστικά, υποχρεούνται να λαμβάνουν υπ' όψιν τις ιδιαίτερες συνθήκες των νησιωτικών και ορεινών περιοχών, μεριμνώντας για την ανάπτυξη τους***».

Όμως, πέρα από αυτή τη ρητή δέσμευση της Πολιτείας και του νομοθέτη, οι ορεινές και νησιωτικές πολιτικές είναι αναπόσπαστο κομμάτι όχι μόνο τις ιστορίας μας, αλλά και των προοπτικών μας στη διαμόρφωση ενός νέου και βιώσιμου αναπτυξιακού μοντέλου.

Η πρωτοβουλία αυτή της Υποεπιτροπής Ορεινών και Νησιωτικών περιοχών είναι, κατά συνέπεια, η φυσική συνέχεια όχι μόνο για την ανταπόκριση της Πολιτείας στις υποχρεώσεις της, αλλά και για την αξιοποίηση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων του τόπου μας σε μια ιδιαίτερα δύσκολη συγκυρία.

Στα παρακάτω κεφάλαια παραθέτουμε όσα τόνισαν οι εκπρόσωποι των φορέων, που συμμετείχαν στις συνεδριάσεις της Βουλής, βασικά σημεία από τοποθετήσεις Βουλευτών, που είναι μέλη της Επιτροπής και προέρχονται από ορεινές περιοχές, καθώς και ορισμένα βασικά συμπεράσματα για τα προβλήματα που υπάρχουν, αλλά και για τις προοπτικές.

1. ΑΝΩΓΕΙΑ

Στην Κρήτη, με το σχέδιο «Καλλικράτης» υπάρχουν επτά ορεινοί δήμοι. Στο Νομό Χανίων είναι δύο, στο Νομό Ρεθύμνου είναι τρεις, στο Νομό Ηρακλείου ένας και στο Νομό Λασιθίου επίσης ένας.

Οι ορεινές περιοχές της Κρήτης έχουν υψηλά δημογραφικά χαρακτηριστικά. Ο Δήμος Ανωγείων είναι ένας δήμος στα 800 μ. υψόμετρο, στον οποίο εδώ και αιώνες κατοικούν κατά μέσο όρο 2.000 κάτοικοι, αυτή τη στιγμή μιλάμε για 2.500 κατοίκους Τα Ανώγεια είναι μια περιοχή αναγνωρισμένη σε τοπικό και υπέρ τοπικό επίπεδο, ταυτότητα, ενός ιδανικού τόπου για τον οικο-τουρισμό, μιας και εκεί υπάρχει το φυσικό πάρκο του Ψηλορείτη. Η δεύτερη διαχειριζόμενη, προστατευόμενη περιοχή της Κρήτης, μετά το φαράγγι της Σαμαριάς, με μεγάλη οίκο-περιβαλλοντική αξία.

Ταυτόχρονα, είναι μια από περιοχές της Ελλάδας, όπου διατηρείται αναλλοίωτη η λαϊκή παράδοση και ένας πλούσιος τοπικός πολιτισμός, όπως εκφράζονται μέσα από τις τέχνες, τα παγκοσμίως αναγνωρίσιμα υφαντά και κεντήματα, που φτιάχνονται με τεχνοτροπίες αιώνων, τις φημισμένες και ετήσιες θεσμοθετημένες πολιτιστικές εκδηλώσεις, που συγκεντρώνουν κάθε χρόνο χιλιάδες θαυμαστές από όλη την Ελλάδα και αλλού. Ένα μεγάλο μέρος του πληθυσμού των Ανωγείων ασχολείται με τον

τουρισμό, είτε αποκλειστικά είτε παράλληλα και συμπληρωματικά

Για τη σημερινή πραγματικότητα στα Ανώγεια, τα προβλήματα, τις προτάσεις και τις προοπτικές, μίλησε ο **Δήμαρχος Σωκράτης Κεφαλογιάννης,** ο οποίος αναφέρθηκε σε μια σειρά από πρωτοβουλίες της τοπικής κοινωνίας διαχρονικά, ώστε τα Ανώγεια να σταθούν από μόνα τους στα πόδια τους και να έχουν μια ποιοτική και βιώσιμη ανάπτυξη.

Εκτός από τις θετικές πρωτοβουλίες επεσήμανε και ορισμένα ζητήματα που βρίσκονται ακόμη σε εκκρεμότητα, όπως οι ελλείψεις σε προσωπικό, που εντάθηκαν με τον κανόνα μια πρόσληψη για κάθε πέντε αποχωρήσεις.

Ακόμη επεσήμανε την ανάγκη να υπάρξουν εξειδικευμένα προγράμματα ανταγωνιστικότητας, ενώ πρότεινε να ενταχθούν ειδικές δράσεις για τους ορεινούς Δήμους.

2. ΣΦΑΚΙΑ

Τα Σφακιά είναι ένας Δήμος με 480 τετραγωνικά χιλιόμετρα έκταση, περίπου, 2.700 άτομα σε πληθυσμό και από αυτά τα 480 χιλιόμετρα, περίπου τα 300 είναι υψόμετρο άνω των 1.000 μέτρων. Πέρα από το μεγαλύτερο μέγεθος, τα Σφακιά έχουν ένα συνδυασμό με αλπικά τοπία των 2.000-2.200 μέτρων ύψους σε πολύ μεγάλη έκταση, σε συνδυασμό με μια ακτογραμμή 45-50 χιλιομέτρων, όπου απατούνται με τοπικές ακρογιαλιές. Υπάρχει μια τρομερή εναλλαγή του τοπίου. Υπάρχει ένα τεράστιο κομμάτι της επαρχίας, το οποίο δεν έχει οδικό δίκτυο, η συγκοινωνία γίνεται από τη θάλασσα και μόνο. Υπάρχουν ακόμη 12 μεγάλα φαράγγια στην επαρχία Σφακίων. Το πιο γνωστό είναι το φαράγγι της Σαμαριάς.

Για τα Σφακιά μίλησε ο **Δήμαρχος Παύλος Πολάκης,** ο οποίος επεσήμανε τα εξής:

Αυξημένη γραφειοκρατία, η οποία αποτελεί εμπόδιο σε καθημερινή βάση για τις όποιες αναπτυξιακές πρωτοβουλίες. Για παράδειγμα, για να λειτουργεί νόμιμα ένα φαράγγι απαιτούνται 23 διαφορετικά δικαιολογητικά από υπηρεσίες του Δημοσίου, καθώς και μια πενταετία τουλάχιστον.

Έλλειψη προσωπικού στο κέντρο υγείας και στα σχολεία.

Γραφειοκρατικές διαδικασίες στην αξιοποίηση των κληροδοτημάτων.

Ανάγκη για ύπαρξη τοπικού συμφώνου ποιότητας.

Ανάγκη για κατώτατο όριο οργανογράμματος, προκειμένου ο Δήμος να καλύπτει τις ανάγκες του, αλλά να μπορεί, επίσης, να αποκτήσει επιχειρησιακή επάρκεια.

Ξεπάγωμα των προγραμμάτων για τις ορεινές περιοχές, όπως του «Κρήτη, Πράσινη ανάπτυξη».

Υπαγωγή του φορέα διαχείρισης του Εθνικού Δρυμού της Σαμαριάς στο Δήμο Σφακίων.

3. ΤΖΟΥΜΕΡΚΑ

Τα Τζουμέρκα είναι μια παρατεταμένη κορυφογραμμή, η οποία εκτείνεται στην Περιφέρεια Ηπείρου, ενώ φτάνει στα όρια της Περιφέρειες Θεσσαλίας, με έξι χωριά να βρίσκονται στην Περιφερειακή Ενότητα Τρικάλων.

Η περιοχή Τζουμέρκων χωρίστηκε σε δύο Καλλικρατικούς δήμους. Τον Δήμο Κεντρικών Τζουμέρκων με 25 χωριά, που ανήκουν στο Νομό Άρτας με 950.000 στρέμματα. Τον Δήμο Βόρειων Τζουμέρκων, που έχει 33 χωριά και ανήκουν στα Ιωάννινα με 800.000 περίπου στρέμματα και τα έξι χωριά, που ανήκουν στην Περιφερειακή Ενότητα Τρικάλων με 200.000 στρέμματα. Όλα αυτά αποτελούν την οικιστική ενότητα της Νότιας Πίνδου, της σημερινής περιοχής Τζουμέρκων.

Από τα 75.000 περίπου εκτάρια που είναι η συνολική έκταση, τα 70.000 είναι ορεινά και τα 5.000 ημιορεινά. Το στοιχείο αυτό δείχνει τη δυσκολία της γεωμορφολογίας και, γενικότερα, του περιβάλλοντος αυτής της περιοχής. Το δύσκολο αυτό της γεωμορφολογίας, η ποικιλομορφία του κλίματος και, γενικότερα, οι συνθήκες, που επικρατούν στην περιοχή, ευνοούν την ανάπτυξη πολύ σημαντικών και σε πολλές περιπτώσεις σπάνιων μορφών πανίδας και χλωρίδας.

Στην περιοχή των Τζουμέρκων συναντάμε σπάνια δάση ελάτης, όπως είναι της Μεσούντας, του Βουργαρελίου και των Πραμάντων. Δάση κέδρου, όπως είναι της Κυψέλης, καθώς και πλήθος αρωματικών βοτάνων και μια ιδιαίτερα σπάνια χλωρίδα και πανίδα.

Περιοχή με παραδοσιακούς, πέτρινους οικισμούς, όπως το Συρράκο, οι Καλλαρύτες, τα Κατσανοχώρια, το Σιλιό και άλλα. Με προ-βυζαντινά μνημεία, όπως την κόκκινη εκκλησία στο Βουργαρέλι του 1200 μ.Χ., μοναστήρια με σπάνιες τοιχογραφίες, όπως είναι η Τσούκα στο Ελληνικό, η Μονή Κυπίνας στους Καλαρρύτες κ.α.. Με πέτρινα τοξωτά γεφύρια, διάσπαρτα παντού.

Ένας τόπος με ιδιαίτερα ήθη, έθιμα, ιστορία που χάνεται στα βάθη του χρόνου, αλλά και με δυναμικό παρόν και πολλά υποσχόμενο μέλλον.

Για τη σημερινή κατάσταση στα Τζουμέρκα, τα προβλήματα, τις προοπτικές και τις προτάσεις, ο Δήμαρχος Βορείων Τζουμέρκων, **Ιωάννης Σεντελές** στάθηκε στα παρακάτω βασικά ζητήματα:

Την οδική πρόσβαση και την ανάγκη σύνδεσης της περιοχής και, κυρίως, με την Ιόνια οδό.

Την τοπική οικονομία, που βρίσκεται ακόμη σε πολύ περιορισμένο εύρος.

Την ανάγκη η δικαιοδοσία για τη συντήρηση των επαρχιακών οδών να μεταφερθεί από την Περιφέρεια στους πρωτοβάθμιους ΟΤΑ.

Την προβολή και την τουριστική πληροφόρηση. Όποιες προσπάθειες έχουν γίνει μέχρι σήμερα είναι αποσπασματικές και όχι για την προβολή ολόκληρης της περιοχής των Τζουμέρκων.

Την έλλειψη μικρών παραγωγικών μονάδων παραδοσιακών προϊόντων, όπως τα τυροκομεία, καθώς και σφαγείων.

Την ανάγκη δημιουργίας ενός οικοσυστήματος σχηματισμών μικρών επιχειρήσεων, clusters, αρμονικά ενταγμένων στην τοπική κοινωνία και το περιβάλλον.

Τη διαχείριση των υδάτων της περιοχής με ταυτόχρονη επίλυση βασικών προβλημάτων, όπως η ύδρευση και αποχέτευση. Κανένας οικισμός στα Τζουμέρκα δεν έχει οργανωμένο σύστημα αποχέτευσης ή βιολογικό καθαρισμό.

Την ενθάρρυνση νέων παραγωγικών δραστηριοτήτων σχετικών με το ενεργειακό δυναμικό της περιοχής.

Την αναβάθμιση των παρεχόμενων υπηρεσιών εκπαίδευσης, υγείας και πολιτισμού.

Στη συνέχεια το λόγο έλαβε η κα **Σταυρούλα Καραβασίλη,** Πρόεδρος Τοπικού Συμφώνου Ποιότητας, η οποία, αφού έκανε μια εκτενή παρουσίαση των Τζουμέρκων έθεσε με τη σειρά της τα παρακάτω ζητήματα:

Να μην υπάρχει η ίδια αντιμετώπιση των επαγγελματιών των ορεινών περιοχών με εκείνους των μεγάλων αστικών κέντρων (φορολογία, ασφαλιστικό, άδειες κ.λπ.).

Την ανάγκη για κατοχύρωση του επαγγέλματος του αγροτουρισμού σε ξεχωριστό κωδικό εφορίας με ελάχιστο κόστος για τις άδειες.

Την ανάγκη για αυξημένες χρηματοδοτήσεις σε ορεινές περιοχές, τόσο για τους ΟΤΑ όσο και για τα διάφορα επενδυτικά προγράμματα για τις επιχειρήσεις.

Την ανάγκη να γίνει ένα πιλοτικό πρόγραμμα από την Πολιτεία για την ίδρυση ιδρύματος τουρισμού Τζουμέρκων για την προώθηση καινοτομίας στην αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών αγροτουρισμού.

Την ανάγκη να δοθούν κίνητρα σε νέους των πόλεων για μόνιμη εγκατάσταση στα Τζουμέρκα, αλλά με καλή επιδότηση

Την ενημέρωση και προώθηση της λειτουργίας του Εθνικού Πάρκου.

Επίσης, ο κ. **Κωνσταντίνος Παππάς**, Γραμματέας της Ένωσης Αγροτουρισμού Ηπείρου – Γραμματέας του Συνδέσμου Ενώσεων Αγροτουρισμού Ελλάδος, έθεσε με τη σειρά του, τα παρακάτω

ζητήματα:

Την έλλειψη θεσμικού πλαισίου για τον αγροτουρισμό στην Ελλάδα.

Τις γραφειοκρατικές διαδικασίες για την διάθεση παραδοσιακών προϊόντων από τους ξενώνες που, εν τέλει, προωθούν τα τυποποιημένα και επώνυμα προϊόντα.

Το θέμα της ασφάλισης των επαγγελματιών του αγροτουριστικού κλάδου .

Στα ζητήματα, που έθεσαν οι φορείς της περιοχής, υπήρξε εκτεταμένη συζήτηση μεταξύ των μελών της Επιτροπής, προεξεχόντων των Βουλευτών που εκλέγονται στις όμορες Περιφέρειες.

Μεταξύ αυτών, που τόνισε ο **Δημήτρης Τσιρώνης,** Βουλευτής Άρτας, είναι τα παρακάτω:

Οι χρηματοδοτήσεις να μη γίνονται με βάση την απογραφή για τις ορεινές περιοχές. Το Σύνταγμα προβλέπει επακριβώς τι χρειάζεται και τι απαιτείται για τις ορεινές και νησιωτικές περιοχές, για τις απομονωμένες και απομακρυσμένες περιοχές, προβλέπει ειδική μέριμνα και δεν χρειάζεται καμία απογραφή.

Για να δημιουργήσεις προϋποθέσεις ανάπτυξης χρειάζονται οι οδικοί άξονες και οι συνδέσεις με τους μεγάλους δρόμους. Χρειάζεται η πρόσβαση των Τζουμέρκων και η σύνδεση με την Ιόνια Οδό και μέσω της Άρτας και μέσω των Ιωαννίνων. Και, βεβαίως, η βελτίωση του οδικού άξονα Άρτας -Τρικάλων.

Δυνατότητα ανάπτυξης, σίγουρα, αποτελεί ένα χιονοδρομικό κέντρο. Ένα χιονοδρομικό κέντρο στο Εθνικό Πάρκο Τζουμέρκων.

Διαχείριση απορριμμάτων και προστασία του περιβάλλοντος. Δεν υπάρχει βιολογικός καθαρισμός, αφού δεν υπάρχει αποχετευτικό σύστημα.

Θα πρέπει και η ενδοεπικοινωνία στα χωριά να βελτιωθεί, αλλά και ανάμεσα στους δύο νέους Δήμους Κεντρικών και Βορείων Τζουμέρκων.

Ο Βουλευτής Ιωαννίνων, **Θανάσης Οικονόμου,** στόχευσε με τη σειρά του σε συγκεκριμένα ζητήματα:

Για τις υποδομές να έχουν ένα προσανατολισμό, όχι μόνο για τους επισκέπτες, αλλά και για τους μόνιμους κατοίκους που δραστηριοποιούνται στην περιοχή.

Οι δήμοι πρέπει να προσανατολιστούν, όχι μόνο στο να γίνονται διαχειριστές των ζητημάτων, πρακτική που οδηγεί σε αδιέξοδη αναπτυξιακή πολιτική περιορίζεται στους ΚΑΠ και ΣΑΤΑ, αλλά να γίνονται και οραματιστές και δημιουργοί αυτής της πολιτικής, θέτοντας τις προτεραιότητες σε ένα μακροχρόνιο σχεδιασμό.

Οι δήμοι να ορίσουν ενεργειακό χάρτη της περιοχής τους. Δηλαδή, καταγραφή τι υπάρχει στην περιοχή τους, που να αποτελεί δυναμική ενέργειας, και να επιδιώξουν να ενταχθούν ως βασικοί μέτοχοι σε ενεργειακά έργα μέχρι το μέγιστο ποσοστό, που τους δίνει ο νόμος.

Ταυτότητα που να μπορεί να συνδυάζεται και να δημιουργεί ένα ισχυρό «brand name» της περιοχή, που να στηρίζεται στον πολιτισμό κάθε τόπου, το περιβάλλον του, τα τοπικά του προϊόντα για την προσέλκυση ενός ποιοτικού τουρισμού.

Μακροχρόνιο προγραμματισμό για τις παραδοσιακές δραστηριότητες, όπως, για παράδειγμα, η κτηνοτροφία, και οι μακροχρόνιες μισθώσεις των βοσκοτόπων συμβάλουν σε έναν τέτοιο σχεδιασμό.

4. ΒΑΣΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Οι συζητήσεις, που πραγματοποιηθήκαν κατά τις δύο συνεδριάσεις της αρμόδιας Επιτροπής, ανέδειξαν μια σειρά από πρακτικά ζητήματα. Την ίδια στιγμή, όμως, τέθηκαν και προτάσεις που μπορούν να συμβάλουν στην περαιτέρω και, ταυτόχρονα, ποιοτική και βιώσιμη ανάπτυξη των ορεινών περιοχών.

Επιχειρώντας να συνοψίσουμε τα βασικά ζητήματα, τα οποία τέθηκαν, μπορούμε να πούμε πως είναι:

Μεταφορές – δίκτυα- υποδομές

Τα οδικά και συγκοινωνιακά δίκτυα, καθώς και το μεταφορικό ισοζύγιο.

Η μεταφορά της δικαιοδοσίας για τη συντήρηση επαρχιακών οδών στους ΟΤΑ.

Ανάπτυξη – εμπόριο

Η προβολή και η τουριστική πληροφόρηση σε μια ενιαία λογική.

Η έλλειψη μικρών παραγωγικών μονάδων παραδοσιακών προϊόντων, όπως τα τυροκομεία ή τοπικών προϊόντων συνεταιρισμοί.

Η ανάγκη δημιουργίας ενός οικοσυστήματος σχηματισμών μικρών επιχειρήσεων, clusters, αρμονικά ενταγμένων στην τοπική κοινωνία και το περιβάλλον.

Η ανάγκη για διαφοροποιημένη αντιμετώπιση των επαγγελματιών των ορεινών περιοχών με εκείνους των μεγάλων αστικών κέντρων (φορολογία, ασφαλιστικό, άδειες κ.λπ.).

Η κατοχύρωση του επαγγέλματος του αγροτουρισμού σε ξεχωριστό κωδικό εφορίας με ελάχιστο κόστος για τις άδειες.

Αυξημένες χρηματοδοτήσεις και κίνητρα σε ορεινές περιοχές, τόσο για τους ΟΤΑ όσο και για τα διάφορα επενδυτικά προγράμματα για τις επιχειρήσεις.

Κίνητρα σε νέους των αστικών κέντρων για μόνιμη εγκατάσταση και επαγγελματική δραστηριοποίηση σε ορεινές και νησιωτικές περιοχές.

Μακροχρόνιες μισθώσεις τον βοσκοτόπων για να μπορεί να γίνεται προγραμματισμός αντί του κατακερματισμού των λιβαδιών και, μάλιστα, για πολύ μικρά διαστήματα.

Τοπικά σύμφωνα ποιότητας.

Επανεκκίνηση των προγραμμάτων για τις ορεινές περιοχές, όπως του «Κρήτη, Πράσινη ανάπτυξη».

Ενίσχυση της ταυτότητας του κάθε τόπου .

Περιβάλλον – απορρίμματα – πράσινη ενέργεια

Διαχείριση των υδάτων, ύδρευση, αποχέτευση, βιολογικός καθαρισμός και ανακύκλωση.

Ενθάρρυνση νέων παραγωγικών δραστηριοτήτων σχετικών με το ενεργειακό δυναμικό της περιοχής.

Οι δήμοι να ορίσουν έναν ενεργειακό χάρτη. Δηλαδή, τι υπάρχει στην περιοχή τους, που να αποτελεί δυναμική ενέργειας, και να επιδιώξουν να ενταχθούν ως βασικοί μέτοχοι σε ενεργειακά έργα μέχρι το μέγιστο ποσοστό που τους δίνει ο νόμος.

Συμμετοχή των ΟΤΑ στους φορείς διαχείρισης Εθνικών Δρυμών ή πάρκων.

Υπηρεσίες – κράτος

Αυξημένη γραφειοκρατία αποτελεί εμπόδιο σε καθημερινή βάση για τις όποιες αναπτυξιακές πρωτοβουλίες.

Έλλειψη προσωπικού σε κέντρα υγείας, σχολεία ή αναδιοργάνωσή τους για να γίνουν λειτουργικά.

Αξιοποίηση και διαφάνεια των κληροδοτημάτων.

Ανάγκη για κατώτατο όριο οργανογράμματος, προκειμένου οι δήμοι να καλύπτουν τις ανάγκες τους, αλλά να μπορούν, επίσης, να αποκτήσουν επιχειρησιακή επάρκεια.

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Με βάση τα παραπάνω, μπορεί η Επιτροπή Περιφερειών και η Υποεπιτροπή Ορεινών και Νησιωτικών περιοχών σε συνεργασία με φορείς και με τους ΟΤΑ των Ορεινών και Νησιωτικών περιοχών να συντάξει ένα σχέδιο δυνατοτήτων και προτάσεων για την ανάπτυξη αυτών το περιοχών, το οποίο να παραδώσει στα αρμόδια Υπουργεία και να παρακολουθεί σε ετήσια βάση την

έκβασή του.

Τα αποτελέσματα της αξιολόγησης αυτού του σχεδίου, στη διαμόρφωση του οποίου μπορούν να συμβάλουν και οι τοπικές κοινωνίες, μπορούν να υποβάλλονται κάθε χρόνο μαζί με την Έκθεση πεπραγμένων της Επιτροπής.

IV. Οι Εισηγήσεις έγιναν δεκτές, κατά πλειοψηφία, και συναπαρτίζουν την Έκθεση της Υποεπιτροπής, η οποία κατατίθεται στην Επιτροπή Περιφερειών και αποτελεί συνοδό κείμενο της Έκθεσής της.

Αθήνα, 21 Σεπτεμβρίου 2011

Η ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

ΑΓΓΕΛΙΚΗ (ΆΝΤΖΕΛΑ) ΓΚΕΡΕΚΟΥ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΥΠΟΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

ΑΓΓΕΛΙΚΗ (ΑΝΤΖΕΛΑ) ΓΚΕΡΕΚΟΥ
ΑΓΓΕΛΟΣ ΜΑΝΩΛΑΚΗΣ
ΣΠΥΡΟΠΑΝΟΣ ΜΑΡΓΕΛΗΣ
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ
ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΤΣΙΡΩΝΗΣ
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΣΤΑΜΑΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΡΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΣ
ΠΑΥΛΟΣ ΜΑΡΚΑΚΗΣ
ΜΙΧΑΗΛ ΚΡΙΤΣΩΤΑΚΗΣ

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΙΓ' - ΣΥΝΟΔΟΣ Β'
ΕΙΔΙΚΗ ΜΟΝΙΜΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ
ΟΔΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

ΕΚΘΕΣΗ

ΤΗΣ ΕΙΔΙΚΗΣ ΜΟΝΙΜΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΟΔΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

ΠΡΟΣ ΤΗ ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Κατά την Β' Τακτική Σύνοδο της ΙΓ' Περιόδου, η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Οδικής Ασφάλειας συνεστήθη με την υπ' αριθμ. 13791/9244, από 15 Οκτωβρίου 2010, απόφαση του Προέδρου της Βουλής, σύμφωνα με το άρθρο 43 Α' του Κανονισμού της Βουλής.

Η Επιτροπή συγκροτείται από 15 Μέλη και αποτελέσθηκε από τους Βουλευτές κ.κ. Κωνσταντίνο (Ντίνο) Βρεττό, Λεωνίδα Γρηγοράκο, Παναγιώτη Κουρουμπλή, Λάμπρο Μίχο, Γεώργιο Παπαμανώλη, Θωμά Ρομπόπουλο, Παύλο Στασινό, Χρήστο Χάιδο, Κωνσταντίνο Κουκοδήμο, Ευστάθιο Κωνσταντινίδη, Κωνσταντίνο Παπασιώζο, Φωτεινή Πιπιλή, Γαρυφαλλιά (Λιάνα) Κανέλλη, Γεώργιο Ανατολάκη και Θεόδωρο Δρίτσα.

Πρόεδρος της Επιτροπής εξελέγη, στις 19 Οκτωβρίου 2010, ο κ. Λεωνίδας Γρηγοράκος. Το αξίωμα του Α' Αντιπροέδρου της Επιτροπής κατέλαβε η κυρία Φωτεινή Πιπιλή, του Β' Αντιπροέδρου η κυρία Γαρυφαλλιά (Λιάνα) Κανέλλη και του Γραμματέα ο κύριος Γεώργιος Ανατολάκης.

Μετά τη δήλωση ανεξαρτητοποίησής του, ο Βουλευτής, κ. Παναγιώτης Κουρουμπλής, που μετείχε στην αρχική σύνθεση της Επιτροπής, αντικαταστάθηκε από τον Βουλευτή, κ. Άγγελο Τόλκα, σύμφωνα με την υπ' αριθμ. 6245/4143, από 1 Ιουλίου 2011, απόφαση του Προέδρου της Βουλής.

Ο Βουλευτής, κ. Άγγελος Τόλκας, που ανέλαβε υπουργικό αξίωμα, δεν περιλαμβάνεται στη σύνθεση της Επιτροπής, από την 17η Ιουνίου 2011.

Αντικείμενο της Επιτροπής, σύμφωνα με το άρθρο 43 Α' του Κανονισμού της Βουλής, είναι *«η διερεύνηση των αιτίων των τροχαίων ατυχημάτων και η υποβολή προτάσεων στους αρμόδιους Υπουργούς για τη δημιουργία των προϋποθέσεων ασφαλέστερης διακίνησης προσώπων και προϊόντων».*

Η Επιτροπή πραγματοποίησε 18 συνεδριάσεις, συνολικής διάρκειας 34 ωρών, περίπου, κατά τις οποίες εκλήθησαν σε ακρόαση, προς ενημέρωση των μελών της, Υφυπουργοί, Γενικοί Γραμματείς Υπουργείων και εκπρόσωποι Φορέων και Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων, όπως εμφαίνεται στο αντίστοιχο Κεφάλαιο της Έκθεσης.

ΙΙ. ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΩΠΑ ΠΟΥ ΚΛΗΘΗΚΑΝ ΣΕ ΑΚΡΟΑΣΗ

1. Συνεδρίαση της 19ης Οκτωβρίου 2010
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Εκλογή Προεδρείου.

2. Συνεδρίαση της 19ης Οκτωβρίου 2010
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Επεξεργασία και εξέταση του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων: «Σύσταση Εθνικού Συμβουλίου Οδικής Ασφάλειας και Γενικής Διεύθυνσης Οδικής Ασφάλειας, εποπτεία και βελτίωση του θεσμού του Τεχνικού Ελέγχου οχημάτων για την προαγωγή της οδικής ασφάλειας και την προστασία του περιβάλλοντος, Κύρωση Σύμβασης μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και Ο.Α.Σ.Θ. και άλλες διατάξεις».

(Κοινή συνεδρίαση με τη Διαρκή Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων)

3. Συνεδρίαση της 20ης Οκτωβρίου 2010
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Συνέχιση της επεξεργασίας και εξέτασης του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων: «Σύσταση Εθνικού Συμβουλίου Οδικής Ασφάλειας και Γενικής Διεύθυνσης Οδικής Ασφάλειας, εποπτεία και βελτίωση του θεσμού του Τεχνικού Ελέγχου οχημάτων για την προαγωγή της οδικής ασφάλειας και την προστασία του περιβάλλοντος, Κύρωση Σύμβασης μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και Ο.Α.Σ.Θ. και άλλες διατάξεις».
(Κοινή συνεδρίαση με τη Διαρκή Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων)

4. Συνεδρίαση της 20ης Οκτωβρίου 2010
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Συνέχιση της επεξεργασίας και εξέτασης του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων: «Σύσταση Εθνικού Συμβουλίου Οδικής Ασφάλειας και Γενικής Διεύθυνσης Οδικής Ασφάλειας, εποπτεία και βελτίωση του θεσμού του Τεχνικού Ελέγχου οχημάτων για την προαγωγή της οδικής ασφάλειας και την προστασία του περιβάλλοντος, Κύρωση Σύμβασης μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και Ο.Α.Σ.Θ. και άλλες διατάξεις».
(Κοινή συνεδρίαση με τη Διαρκή Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων)

5. Συνεδρίαση της 16ης Νοεμβρίου 2010
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Συνέχιση της επεξεργασίας και εξέτασης του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων: «Σύσταση Εθνικού Συμβουλίου Οδικής Ασφάλειας και Γενικής Διεύθυνσης Οδικής Ασφάλειας, εποπτεία και βελτίωση του θεσμού του Τεχνικού Ελέγχου οχημάτων για την προαγωγή της οδικής ασφάλειας και την προστασία του περιβάλλοντος, Κύρωση Σύμβασης μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και Ο.Α.Σ.Θ. και άλλες διατάξεις».
(Β' ανάγνωση - κοινή συνεδρίαση με τη Διαρκή Επιτροπή Οικονομικών Υποθέσεων)

6. Συνεδρίαση της 2ας Δεκεμβρίου 2010
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Πρόληψη των τροχαίων ατυχημάτων στην Ελλάδα, σε αναφορά με τη δημόσια υγεία.
Τα μέλη της Επιτροπής ενημέρωσαν ο Γενικός Γραμματέας Δημόσιας Υγείας του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, κ. Αντώνιος Δημόπουλος και ο Πρόεδρος του Εθνικού Κέντρου Άμεσης Βοήθειας (Ε.Κ.Α.Β.), κ. Ιωάννης Ροτζιώκος.

7. Συνεδρίαση της 8ης Δεκεμβρίου 2010
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Παρουσίαση των συμπερασμάτων της Ελληνικής Αστυνομίας για τη μείωση των τροχαίων ατυχημάτων.
Τα μέλη της Επιτροπής ενημέρωσαν ο Υφυπουργός Προστασίας του Πολίτη, κ. Εμμανουήλ Όθωνας και ο Πρόεδρος του Συλλόγου Ελλήνων Συγκοινωνιολόγων, κ. Βασίλειος Χαλκιάς.

8. Συνεδρίαση της 13ης Ιανουαρίου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Τα διόδια των εθνικών οδών.
Στη συνεδρίαση παρέστη ο Υφυπουργός Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, κ. Ιωάννης Μαγκριώτης.

9. Συνεδρίαση της 27ης Ιανουαρίου 2011
Θέματα ημερήσιας διάταξης:
«Τροχαίο ατύχημα και στήριξη θυμάτων».
Τα μέλη της Επιτροπής ενημέρωσαν οι κ.κ. Εμμανουήλ Νόνας, Ειδικός Ιατροδικαστής, Διδάκτωρ Ιατροδικαστικής και Τοξικολογίας του Πανεπιστημίου Αθηνών και Νικόλαος Μπούκης, πραγματογνώμων – αναλυτής τροχαίων ατυχημάτων.

10. Συνεδρίαση της 15ης Φεβρουαρίου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Συζήτηση σχετικά με τη συγκρότηση και την αποστολή του Εθνικού Συμβουλίου Οδικής Ασφάλειας.
Τα μέλη της Επιτροπής ενημέρωσε ο Υφυπουργός Υποδομών, μεταφορών και Δικτύων, κ. Σπυρίδων Βούγιας.

11. Συνεδρίαση της 22ας Φεβρουαρίου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Ενημέρωση των μελών της Επιτροπής από τον Διευθυντή Τροχαίας του Αρχηγείου Ελληνικής Αστυνομίας, Ταξίαρχο, κ. Ανδρέα Κορδολαίμη.

12.Συνεδρίαση της 15ης Μαρτίου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Στρατηγικό σχέδιο για τη βελτίωση της οδικής ασφάλειας στην Ελλάδα 2011 – 2020.
Τα μέλη της Επιτροπής ενημέρωσε ο Καθηγητής του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου (Σχολή Πολιτικών Μηχανικών - Τομέας Μεταφορών και Συγκοινωνιακής Υποδομής), κ. Γεώργιος Κανελλαΐδης.

13.Συνεδρίαση της 29ης Μαρτίου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Κυκλοφοριακή Αγωγή και Οδική Ασφάλεια.
Τα μέλη της Επιτροπής ενημέρωσε η Σύμβουλος Αγωγής Υγείας της Αναπληρωτού Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων, κυρία Έρρικα Παπαβενετίου.

14.Συνεδρίαση της 5ης Απριλίου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Οδική ασφάλεια των πεζών.
Τα μέλη της Επιτροπής ενημέρωσαν ο κ. Νικόλαος Στάππας, γεωλόγος, Πρόεδρος του Συλλόγου «ΠΕΖΗ», μέλος του Εθνικού Συμβουλίου Οδικής Ασφάλειας και η Χάρις – Ελευθερία Τσεκούρα μέλος του Συλλόγου ΠΕΖΗ.

15. Συνεδρίαση της 3ης Μαΐου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Ενημέρωση των μελών της Επιτροπής από τον Διευθυντή Τροχαίας του Αρχηγείου Ελληνικής Αστυνομίας, Ταξίαρχο, κ. Ανδρέα Κορδολαίμη.

16. Συνεδρίαση της 24ης Μαΐου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Σύνδρομο υπνικής άπνοιας και τροχαία ατυχήματα.
Ενημέρωση των μελών της Επιτροπής από τον Διευθυντή του Κέντρου Αναπνευστικής Ανεπάρκειας του Γενικού Νοσοκομείου Νοσημάτων Θώρακος Αθηνών «Η ΣΩΤΗΡΙΑ», κ. Ιωάννη Νικολόπουλο και την Διευθύντρια της Μονάδας Μελέτης Ύπνου του Σισμανογλείου Γενικού Νοσοκομείου Αττικής, κυρία Αναστασία Αμφιλοχίου.

17. Συνεδρίαση της 16ης Ιουνίου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Οδική ασφάλεια σε αστικό περιβάλλον.
Ενημέρωση των μελών της Επιτροπής από τον Πρόεδρο και Διευθύνοντα Σύμβουλο του Οργανισμού Αστικών Συγκοινωνιών Αθηνών (Ο.Α.Σ.Α.), κ. Δημήτριο Δημητρίου.

18. Συνεδρίαση της 23ης Ιουνίου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Ικανότητα οδήγησης ατόμων, που πάσχουν από χρόνιες παθήσεις (Alzheimer και άνοια).
Τα μέλη της Επιτροπής ενημέρωσε η κυρία Μάγδα Τσολάκη, Καθηγήτρια του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και Πρόεδρος της Πανελλήνιας Ομοσπονδίας Νόσου Alzheimer.

19. Συνεδρίαση της 5ης Ιουλίου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Συζήτηση, σχετικά με τη σύνταξη της Έκθεσης της Επιτροπής και ορισμός Εισηγητών, κατά θέματα.

20. Συνεδρίαση της 14ης Ιουλίου 2011
Θέμα ημερήσιας διάταξης:
Συζήτηση και έγκριση της Έκθεσης της Επιτροπής.

III. ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ

Α. ΣΥΣΤΑΣΗ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΟΔΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΚΑΙ ΓΕΝΙΚΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΟΔΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΓΡΗΓΟΡΑΚΟΣ

Το σχέδιο νόμου ανέδειξε το γεγονός ότι η οδική ασφάλεια βρίσκεται στις πρώτες προτεραιότητες της Κυβέρνησης. Τοποθετήθηκαν οι βάσεις για την προώθηση αυτής της πολιτικής σε αυτόν τον τομέα από τη στιγμή που ήδη είχαν αναληφθεί πρωτοβουλίες σε διάφορες κατευθύνσεις, με πρώτη και κύρια την αφαίρεση των παράνομων διαφημιστικών πινακίδων σε κεντρικές λεωφόρους στην Αθήνα και στην Θεσσαλονίκη.

Στην πρώτη συνεδρίαση παρουσιάστηκαν στατιστικά στοιχεία τα οποία δεν μπορούν να αποτυπώσουν τον ανθρώπινο πόνο και τις συνέπειες του θανάτου. Όλα αυτά θα μπορούσαν να έχουν αποφευχθεί, εάν είχαμε καλύτερες συνθήκες οδικής κυκλοφορίας. Ο τομέας της οδικής ασφάλειας συναρτάται με μείζονα κοινωνικά και αναπτυξιακά ζητήματα της χώρας. Υπάρχει ανάγκη να ανασυγκροτηθεί σε ενιαία βάση ο προγραμματισμός και ο συντονισμός των δράσεων που μελετώνται και υλοποιούνται, καθώς και να διασφαλιστεί η ποιότητα και η διαφάνεια του τεχνικού ελέγχου οχημάτων, για τη βελτίωση της οδικής ασφάλειας, την προστασία του περιβάλλοντος και την εξυπηρέτηση του πολίτη.

Με το υπό συζήτηση νομοσχέδιο δημιουργείται αφενός ένα ενιαίο επιτελικό κέντρο για την οδική ασφάλεια, το ενιαίο συμβούλιο οδικής ασφάλειας, και αφετέρου συγκροτείται μια νέα οργανωτική μονάδα στο Υπουργείο Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, η γενική διεύθυνση οδικής ασφάλειας, η οποία θα σχεδιάσει, θα υλοποιήσει και θα παρακολουθήσει τις δράσεις της οδικής ασφάλειας με βάση το στρατηγικό πλαίσιο που θα καταρτιστεί από το Εθνικό Συμβούλιο Οδικής Ασφάλειας.

Επιπρόσθετα, δημιουργείται ο θεσμός εποπτείας, ελέγχου και αναβάθμισης της λειτουργίας των κέντρων ελέγχου οχημάτων, δίνονται κίνητρα για τη διεξαγωγή ελέγχων σε όλα τα οχήματα και καθιερώνεται ο έλεγχος εκπομπών θορύβου μοτοσικλετιστών. Το σχέδιο νόμου δεν προωθεί την πολιτική οδικής ασφάλειας με την έννοια των θέσεων ή των διακηρύξεων των προτεραιοτήτων αλλά συμβάλλει, κυρίως, στην προώθηση αυτής της πολιτικής μέσω της δημιουργίας δομών και λειτουργιών, δηλαδή υπηρεσιών και διαδικασιών ελέγχων επιβολής κυρώσεων, που σήμερα δεν υπάρχουν, προκειμένου να εξυπηρετηθεί η προαγωγή αυτής της πολιτικής.

Το πρώτο κεφάλαιο περιλαμβάνει θεσμικές και οργανωτικές παρεμβάσεις στον τομέα της οδικής ασφάλειας και στο πλαίσιο αυτό δημιουργείται το Ενιαίο Συμβούλιο Οδικής Ασφάλειας, στο οποίο θα συμμετέχουν κοινωνικοί και επιστημονικοί φορείς και θα ασχολείται σε επίπεδο στρατηγικού σχεδιασμού με όλους τους παράγοντες που επηρεάζουν την οδική ασφάλεια για την ιεράρχηση των προβλημάτων, τη διαμόρφωση θέσεων, δράσεων και νομοθετικών πρωτοβουλιών, την αξιολόγηση των εν εξελίξει δράσεων καθώς και την συνολική αποτίμηση του προγράμματος οδικής ασφάλειας.

Παράλληλα, δημιουργείται Γενική Διεύθυνση Οδικής Ασφάλειας στην Γενική Γραμματεία Μεταφορών του Υπουργείου Υποδομών Μεταφορών και Δικτύων, με σκοπό τον αποτελεσματικό σχεδιασμό, τη μελέτη, εισήγηση, υλοποίηση και παρακολούθηση δράσεων όσον αφορά τους παράγοντες οδηγός - όχημα και την υποστήριξη του έργου του ΕΣΟΑ και της διυπουργικής επιτροπής οδικής ασφάλειας.

Το δεύτερο κεφάλαιο περιλαμβάνει διατάξεις και την ανάπτυξη συστήματος εποπτείας του θεσμού τεχνικού ελέγχου των οχημάτων. Συγκεκριμένα, καθορίζεται προθεσμία για τη διαπίστευση δημόσιων κέντρων τεχνικού ελέγχου οχημάτων, δημιουργείται εποπτικός μηχανισμός για τον έλεγχο των ΚΤΕΟ και λαμβάνεται μέριμνα για την εξάλειψη του φαινομένου ύπαρξης μεγάλου αριθμού οχημάτων που δεν έχουν ελεγχθεί από ΚΤΕΟ. Επιπρόσθετα, ρυθμίζονται επιμέρους θέματα του τομέα μεταφορών, που μεταξύ άλλων αφορούν στη χωροθέτηση των συνεργείων οχημάτων, στην ίδρυση και λειτουργία πρατηρίων υγρών και αερίων καυσίμων, στη θέσπιση κάρτας ελέγχου θορύβου μοτοσικλετών στις εταιρείες οδικής βοήθειας. Η καινοτομία είναι ότι πλέον εισάγεται με μεγαλύτερη δυναμική το φυσικό αέριο και το υγραέριο στη ζωή μας.

Με την ίδρυση και λειτουργία και την εκπαίδευση όλων αυτών που εμπλέκονται σε αυτή τη διαδικασία, μπορούν τα ήδη υπάρχοντα βενζινάδικα να βάλουν και φυσικό αέριο και υγραέριο, μπορούν να γίνουν και καινούργια. Επίσης, δίνονται νέες δυνατότητες εκμετάλλευσης μέσω της μείωσης των αποστάσεων, είναι ενιαία και στα εντός και στα εκτός σχεδίου και βέβαια δίνεται η δυνατότητα να λειτουργήσουν και συνεργεία για αυτοκίνητα που λειτουργούν με φυσικό αέριο ή υγραέριο δημιουργώντας έτσι μεγαλύτερη δυναμική, μεγαλύτερη ανάπτυξη, περισσότερες θέσεις εργασίας, αλλά δίνεται και η δυνατότητα σε αυτούς που θα μπουν στη διαδικασία να έχουν μια εκπαίδευση πολύ πιο γρήγορα, αφού όλα τα συνεργεία για να μπορέσουν να αποκτήσουν εμπειρία στην Ελλάδα που λειτουργούν με φυσικό αέριο και υγραέριο είναι δέκα. Με τον τρόπο αυτό μέσω ενός ταχύρυθμου εκπαιδευτικού προγράμματος θα μπορούν να αποκτήσουν την εμπειρία και να ανοίξουν τη δική τους επιχείρηση.

Με το τρίτο κεφάλαιο κυρώνεται η σύμβαση για την από τροποποίηση και συμπλήρωση της από 30-04-2001 οικονομικής συμφωνίας μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και Οργανισμών Αστικών Συγκοινωνιών Θεσσαλονίκης, με την οποία μειώνεται το κόστος μετακίνησης των κατοίκων εννέα δήμων του επαρχείου Λαγκαδά στη Θεσσαλονίκη και βελτιώνονται οι παρεχόμενες υπηρεσίες αστικών συγκοινωνιών στους κατοίκους της περιοχής με την προσθήκη νέων λεωφορείων.

Με το νομοσχέδιο αυτό στα θέματα οδικής ασφάλειας θεσμοθετούμε πρώτον το Εθνικό Συμβούλιο Οδικής Ασφάλειας, το οποίο έχει κάνει ήδη τρεις συνεδριάσεις με παραγωγικά αποτελέσματα, το θεσμοθετούμε, και δεύτερον, δημιουργούμε μια πιο αποτελεσματική δομή στο πλαίσιο του Υπουργείου για να συντονίσουμε αρμοδιότητες και υπηρεσίες, οι οποίες σήμερα δεν έχουν και την αποτελεσματικότερη συνεργασία μεταξύ τους. Αυτό και μόνο, τίποτα άλλο για πολιτική οδικής ασφάλειας.

Η οδική ασφάλεια είναι εντεταγμένη στο φάσμα των πολιτικών της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στις 20/7/2010 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε ένα φιλόδοξο πρόγραμμα για την οδική ασφάλεια, που αποσκοπεί στη μείωση, κατά το ήμισυ, του αριθμού των θανάτων από τροχαία ατυχήματα στην Ευρώπη, εντός της επόμενης δεκαετίας. Βασικότερα προβλήματα της οδικής ασφάλειας είναι η αποσπασματικότητα στην εφαρμογή μέτρων κάθε είδους, η έλλειψη συντονισμού ανάμεσα στους εμπλεκόμενους φορείς, οι ελλείψεις του οδικού δικτύου, η ανεπαρκής συντήρηση του, η έλλειψη ενός αποτελεσματικού συστήματος εκπαίδευσης των υποψηφίων οδηγών, η έλλειψη ενός αξιόπιστου συστήματος τεχνικού ελέγχου των οχημάτων, το ανεπαρκές σύστημα μεταφοράς και περίθαλψης των τραυματιών, η έλλειψη επαρκούς αστυνόμευσης και συστηματικής παρακολούθησης της οδικής ασφάλειας, της προόδου των προβλεπόμενων δράσεων, καθώς και της κατάλληλης αξιολόγησης των αποτελεσμάτων των επεμβάσεων, η έλλειψη και η ανεπάρκεια προϋπολογισμού για τη σοβαρή υποστήριξη των δράσεων οδικής ασφάλειας και μια σειρά άλλοι παράγοντες.

Όλα αυτά τα θέματα έρχεται να καλύψει το σχέδιο νόμου, το οποίο ψηφίστηκε στις 7/12/2010. Στο θέμα της Οδικής ασφάλειας κατέστη σαφές ότι η πολιτική για το θέμα αυτό δεν υπήρξε αντικείμενο και περιεχόμενο του νομοσχεδίου, ωστόσο τέθηκαν ρυθμίσεις με θετικό πρόσημο, διότι σκοπεύουν να τακτοποιήσουν εκκρεμότητες σε υπαρκτά και χρόνια προβλήματα.

Β. ΠΡΟΛΗΨΗ ΤΩΝ ΤΡΟΧΑΙΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ , ΣΕ ΑΝΑΦΟΡΑ ΜΕ ΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΥΓΕΙΑ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΧΡΗΣΤΟΣ ΧΑΪΔΟΣ

Το σύγχρονο και θλιβερό φαινόμενο των τροχαίων ατυχημάτων έχει τρεις διαστάσεις.

α. Την ανθρώπινη με την οδύνη της απώλειας 1300 ψυχών ετη-

σίως, το δράμα των 1800 βαριά τραυματισμένων και την περιπέτεια των 17000 με ελαφρές κακώσεις. Στα παιδιά όπου τα τροχαία αποτελούν το συχνότερο αίτιο θανάτου αντιστοιχούν 427 απώλειες, 584 σοβαροί τραυματισμοί και 6000 ελαφρές κακώσεις.

β. Την κοινωνική, αφού σε μια περίοδο που η Ελλάδα αντιμετωπίζει έντονο δημογραφικό πρόβλημα μια ολόκληρη κωμόπολη σβήνεται κάθε χρόνο από το χάρτη ενώ η πολιτεία και οι οικογένειες καλούνται να συμπαρασταθούν και να στηρίξουν τα χιλιάδες θύματα τροχαίων που υφίστανται σοβαρές και πολλές φορές μόνιμες αναπηρίες ως συνέπεια του τραυματισμού τους σε αυτά.

γ. Την οικονομική με κόστος στην εθνική οικονομία πάνω από 3 δισεκατομμύρια ευρώ ετησίως ποσό ιδιαίτερα σημαντικό στην περίοδο της μεγάλης οικονομικής κρίσης που διανύει η πατρίδα μας.

Από τα παραπάνω καταλαβαίνει κανείς το τεράστιο μέγεθος του προβλήματος που αποτελεί τη σύγχρονη μάστιγα για τον τόπο μας, η οποία μετατρέπεται σε εφιάλτη, ιδιαίτερα όταν αφορά νέους ανθρώπους. Είναι, λοιπόν, επιτακτική ανάγκη η υπεύθυνη και αποτελεσματική αντιμετώπιση του ζητήματος, η άρση των αιτίων των τροχαίων που άπτονται θεμάτων δημόσιας υγείας καθώς επίσης και η έγκαιρη, σωστή και αποτελεσματική περίθαλψη των θυμάτων από τροχαία, έτσι ώστε να μειωθεί ο αριθμός των θανάτων αλλά και να προληφθούν οι κίνδυνοι για επιπλοκές και αναπηρίες στους τραυματισμένους.

Για το θέμα αυτό η επιτροπή αφιέρωσε μια συνεδρίαση στην οποία κλήθηκαν να ενημερώσουν τη Βουλή αλλά και μέσω αυτής την κοινωνία ο Γενικός Γραμματέας Δημόσιας Υγείας και ο Πρόεδρος του Εθνικού Κέντρου Άμεσης Βοήθειας (ΕΚΑΒ), οι οποίοι μετά τις εισηγήσεις του απάντησαν σε επισημάνσεις και ερωτήσεις βουλευτών.

Από την πλευρά του ο Γενικός Γραμματέας κος Α. Δημόπουλος αναφέρθηκε στις παθήσεις και στις έξεις των οδηγών που αυξάνουν τις πιθανότητες πρόκλησης τροχαίου ατυχήματος επισημαίνοντας μεταξύ των άλλων τη μεγάλη σημασία των καρδιαγγειακών νοσημάτων, των ψυχικών νοσημάτων, της χρήσης αλκοόλ, του καπνίσματος και της λήψη φαρμάκων τα οποία εμπλέκονται και στα τροχαία ατυχήματα. Τόνισε, επίσης, την προσπάθεια του Υπουργείου να αντιμετωπιστούν αποτελεσματικότερα οι παραπάνω κίνδυνοι σε συνεργασία με τις συναρμόδιες υπηρεσίες για ελέγχους και ευαισθητοποίηση μέσω καμπάνιας ενημέρωσης των πολιτών κυρίως από τα ΜΜΕ για τους παραπάνω κινδύνους και την πρόληψή τους.

Ο Πρόεδρος του ΕΚΑΒ κος Ιωάννης Ροτζιώκος αναφέρθηκε στη σημασία της όσο το δυνατόν ταχύτερης προσέλευσης του ασθενοφόρου στον τόπο του ατυχήματος, στη σπουδαιότητα της παροχής των πρώτων βοηθειών στα θύματα, αφού η πρώτη ώρα και πρώτη αντιμετώπιση έχουν μέγιστη συμμετοχή στην πορεία της υγείας των τραυματισθέντων αλλά και τέλος στην ταχεία και ασφαλή μεταφορά τους στα νοσηλευτικά ιδρύματα για την περαιτέρω νοσηλεία τους. Παρουσίασε την κατάσταση των υπηρεσιών του ΕΚΑΒ σήμερα, την πρόοδο που επετεύχθηκε τα τελευταία χρόνια τόσο με τη χρήση νέων ασθενοφόρων αλλά και μοτοσυκλετών για γρηγορότερη προσέγγιση στον τόπο του συμβάντος όσο και στην προσπάθεια που γίνεται για την αντιμετώπιση τους, έτσι ώστε να επιτυγχάνεται η καλύτερη περίθαλψη των θυμάτων των δρόμων. Τέλος επεσήμανε τις δύσκολες συνθήκες υπό τις οποίες οι εργαζόμενοι του ΕΚΑΒ ασκούν τα καθήκοντά τους καθώς επίσης και την ανάγκη στήριξής τους και διαρκούς εκπαίδευσης για να ανταποκρίνονται καλύτερα στο λειτούργημά τους.

Από την όλη συζήτηση μετά και τις παρεμβάσεις των βουλευτών καταδείχτηκε η μεγάλη σημασία που έχουν στην πρόληψη των τροχαίων ατυχημάτων στην Ελλάδα οι παράγοντες που σχετίζονται με τη Δημόσια Υγεία όπως:

Η επανεξέταση του τρόπου χορήγησης άδειας οδήγησης σε παθήσεις που δημιουργούν αυξημένους κινδύνους πρόκλησης τροχαίου ατυχήματος .

Η ενημέρωση και η ευαισθητοποίηση της κοινωνίας για τα ζητήματα αυτά, όπως και για τους κινδύνους που ελλοχεύουν από συγκεκριμένες ασθένειες, από τη χρήση ναρκωτικών ουσιών, αλκοόλ, κάποιων φαρμάκων και καπνίσματος κατά την οδήγηση για την πρόκληση τροχαίου ατυχήματος.

Η αναγκαιότητα βελτίωσης των υπηρεσιών παροχής έγκαιρης και σωστής βοήθειας στον τόπο του ατυχήματος όσο και της ασφαλούς μεταφοράς σε νοσηλευτικό ίδρυμα για περαιτέρω αντιμετώπιση.

Η αναδιάρθρωση και η βελτίωση των υπηρεσιών υγείας που έχουν σχέση με την αντιμετώπιση των κακώσεων από τα κέντρα υγείας, τα επείγοντα των νοσοκομείων τις ΜΕΘ αλλά και τις Μονάδες Αποκατάστασης τραυματιών, έτσι ώστε να μειωθούν οι θάνατοι, να βελτιωθεί η πρόγνωση των τραυματισθέντων σε τροχαία και να επιτευχθεί η καλύτερη και συντομότερη αποκατάσταση των όποιων προβλημάτων και αναπηριών από τροχαία ατυχήματα.

Γ. ΜΕΙΩΣΗ ΤΡΟΧΑΙΩΝ ΑΤΥΧΗΜΑΤΩΝ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΠΑΠΑΣΙΩΖΟΣ

Η οδική ασφάλεια αφορά όλους τους πολίτες και όλοι πρέπει να βοηθήσουν να γίνουν οι δρόμοι ασφαλέστεροι. Χάνουμε μια πόλη κάθε χρόνο από τροχαία ατυχήματα. Υπολογίζεται ότι στην Ελλάδα τα τροχαία ατυχήματα κοστίζουν περίπου 150 εκατ. ευρώ, από άποψη περίθαλψης στα νοσοκομεία, δηλαδή μας κοστίζουν τρία νοσοκομεία το χρόνο. Σε αυτό το ποσό δεν υπολογίζονται αυτοί που είναι σε μόνιμη αναπηρία και επιβαρύνουν το κοινωνικό κράτος της Ελλάδος.

Τα τροχαία ατυχήματα στην Ελλάδα οφείλονται κυρίως σε τρεις παράγοντες: τον δρόμο, τον οδηγό και το αυτοκίνητο.

Η συμπεριφορά των οδηγών θεωρείται η κυριότερη αιτία θνησιμότητας: (υψηλές ταχύτητες, κατανάλωση αλκοόλ ή ναρκωτικών, κούραση, οδήγηση χωρίς ζώνη ασφάλειας ή χωρίς κράνος προστασίας, συνομιλία στο κινητό τηλέφωνο, πολύ δυνατή μουσική).

Πρέπει να συνειδητοποιήσουν όλοι οι οδηγοί ότι ο δρόμος και οι καιρικές συνθήκες έχουν μικρή συμμετοχή στην ευθύνη των οδικών ατυχημάτων. Τη μεγάλη συμμετοχή την έχει ο οδηγός. Να σημειωθεί ότι τα περισσότερα θανατηφόρα δυστυχήματα στην Ελλάδα προέρχονται από μετωπικές συγκρούσεις και οι περισσότερες από αυτές συμβαίνουν από την ανικανότητα των υπερφορτωμένων αυτοκινήτων να προσπεράσουν άλλα αυτοκίνητα που κινούνται στους δρόμους.

Αυτό το βλέπω και προσωπικά, σε έναν πολύ δύσκολο δρόμο (Αθηνών – Ιωαννίνων) επειδή μετακινούμε σχεδόν κάθε εβδομάδα στην ιδιαίτερη πατρίδα μου την Άρτα.

Για τη βελτίωση της οδικής ασφάλειας, απαιτούνται δράσεις και στους τρεις «τομείς» οδικής ασφάλειας:

1. το πρότυπο οδήγησης,
2. την ποιότητα των οχημάτων που κυκλοφορούν, και
3. την ποιότητα της υποδομής που χρησιμοποιείται.

Οι προτάσεις

Σε ό,τι αφορά τα νέα θεσμικά όργανα:

Η Οδική Ασφάλεια προτείνουμε να τεθεί υπό την αιγίδα του Ελληνικού Κοινοβουλίου.

Με βάση το υφιστάμενο νομικό πλαίσιο (παρ. 7 του Ν.3481/2006), τη δημιουργία Ειδικού Τμήματος Οδικής Ασφάλειας στον Συνήγορο του Πολίτη, στο οποίο θα καταφεύγουν οι πολίτες, εφόσον διαπιστώνουν καθυστέρηση αποκατάστασης κρίσιμων προβλημάτων Οδικής Ασφάλειας.

Δημιουργία Εθνικής Υπηρεσίας Οδών, στα πρότυπα των Ευρωπαϊκών χωρών, που αφορούν στην οδική αλυσίδα: σχεδιασμός, μελέτη, κατασκευή, συντήρηση, λειτουργία των οδών.

Αλλαγές στη νομοθεσία:

Ταχεία ενσωμάτωση της Ευρωπαϊκής Οδηγίας 2008/96 για τη διαχείριση της ασφάλειας των Οδικών Υποδομών, καθώς και τις απαραίτητες διαδικασίες της Οδικής Ασφάλειας.

Μέτρα και Έργα που επιβάλλεται να υλοποιηθούν:

Βελτίωση του επιπέδου συντήρησης του Οδικού Δικτύου, με διάθεση συγκεκριμένου ποσού ανά χιλιόμετρο.

Εκτεταμένο Πρόγραμμα βελτίωσης της Κατακόρυφης και Οριζόντιας Σήμανσης, η οποία παρουσιάζει σοβαρές ελλείψεις, ιδιαίτερα στο επαρχιακό δίκτυο.

Να δημιουργηθούν ξεχωριστοί λογαριασμοί για την οδική ασφάλεια στους Δήμους. Είναι γνωστό ότι σήμερα τα χρήματα οι Δήμοι δεν τα αξιοποιούν υπέρ της οδικής ασφάλειας αλλά για άλλους σκοπούς.

Σε ό,τι αφορά τις άδειες οδήγησης και τον έλεγχο των οχημάτων:

Βελτίωση και αυστηροποίηση του συστήματος χορήγησης αδειών οδήγησης,

Η υποχρέωση επανελέγχου των νοητικών ικανοτήτων των ατόμων που πάσχουν από Άνοια και εξακολουθούν να οδηγούν,

Συστηματικός έλεγχος της ασφάλειας των βαρέων οχημάτων, λεωφορείων και ειδικότερα των σχολικών.

Σε ό,τι αφορά τις Προδιαγραφές:

Επικαιροποίηση των Προδιαγραφών ΟΜΟΕ/2001.

Άμεση Εφαρμογή των Νέων Προδιαγραφών «Συστημάτων Συγκράτησης Οχημάτων» (Στηθαία Ασφαλείας) ΟΜΟΕ/ΣΣΟ.

Επέκταση του Μητρώου Οδών, δεδομένου ότι αυτό αποτελεί πολύτιμο και απαραίτητο εργαλείο για τη συντήρηση, τη λειτουργία, τις διαπλατύνσεις ή τις επεκτάσεις των οδών.

Σε ό,τι αφορά την Τροχαία:

Βελτίωση της εκπαίδευσης των στελεχών και του προσωπικού της Τροχαίας,

Εξοπλισμός των Τμημάτων Τροχαίας με ελαφρύ και φτηνό εξοπλισμό (GPS, laser)

Διατήρηση, κατά το δυνατόν, του προσωπικού της Τροχαίας, ώστε να αξιοποιείται η μακρόχρονη εμπειρία του.

Η τροχαία αστυνόμευση πρέπει να είναι προληπτική.

Ενίσχυση της αστυνόμευσης.

Σε ό,τι αφορά την εκπαίδευση και την ενημέρωση:

Εισαγωγή στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση του μαθήματος ασφαλούς πεζής κίνησης και ποδηλάτου παράλληλα με εισαγωγή του μαθήματος Κυκλοφοριακής Αγωγής,

Ευρεία καμπάνια Οδικής Ασφάλειας με ένταση τα Χριστούγεννα – Πάσχα – θερινή περίοδο.

Κλείνοντας θα πρέπει να τονίσουμε πως αν όλοι οι φορείς που εμπλέκονται στον τομέα οδικής Ασφάλειας καθώς και ο καθένας μας προσωπικά, εργαστούμε μεθοδικά και επίμονα, μπορούμε να ανατρέψουμε τα σημερινά δεδομένα και να καταστήσουμε το οδικό δίκτυο της χώρας μας, ως ένα από τα ασφαλέστερα της Ευρώπης.

Δ. ΤΡΟΧΑΙΟ ΑΤΥΧΗΜΑ ΚΑΙ ΣΤΗΡΙΞΗ ΘΥΜΑΤΩΝ

ΕΙΗΓΗΤΡΙΑ: ΓΑΡΥΦΑΛΛΙΑ (ΛΙΑΝΑ) ΚΑΝΕΛΛΗ

Η ειδική μόνιμη επιτροπή Οδικής Ασφάλειας κατά τη συνεδρίαση της 27ης Ιανουαρίου 2011 είχε θέμα «Τροχαίο Ατύχημα και στήριξη θυμάτων». Στη συνεδρίαση παρέστησαν οι κκ Εμμανουήλ Νόνας, ειδικός ιατροδικαστής και Νικόλαος Μπούκης, πραγματογνώμων τροχαίων ατυχημάτων, ιδρυτικά μέλη της Μ.Κ.Ο. «Μαζί μπορούμε».

Στις τοποθετήσεις του ο κ. Νόνας προσπάθησε να εξηγήσει τις προθέσεις του, τόσο τις προσωπικές όσο και αυτές της Μ.Κ.Ο. Τόνισε ότι στα πρώτα χρόνια της ιατροδικαστικής του πορείας το τροχαίο είχε μια φυσική ροή. Λίγα αυτοκίνητα, λιγότεροι οδηγοί, λιγοστά ατυχήματα. Στις μέρες μας «έχει χαθεί πια η αρχή και το τέλος». Αιτίες πολλές. Χαρακτηριστικότερη αυτή της σχέσης οδηγού και διπλώματος οδήγησης. «Το δίπλωμα χορηγείται, αλλά αυτός που το λαμβάνει είναι άπειρος». Η πρώτη και βασική αιτία είναι η απουσία παιδείας οδήγησης. Πρέπει να ξεπεραστεί η αίσθηση ότι το ατύχημα είναι για τους άλλους και να γίνει συνειδητό ότι την ώρα που η οικογένεια μαθαίνει τι έχει συμβεί στο δικό της άνθρωπο «κόβεται η ζωή και των ζώντων». Το πρόβλημα σ' αυτούς που απομένουν ζώντες ως τραυματίες ή συγγενείς των θυμάτων είναι βουβό. Που θα διαμαρτυρηθούν; Ποιος θα τους ακούσει; Τι θα διεκδικήσουν; Πως θα το ξεπεράσουν; Αυτά τα ερωτήματα προσπαθεί να απαντήσει η Μ.Κ.Ο.

Ο κ. Μπούκης διαπίστωσε ότι το ατύχημα γίνεται και από τεχνικά μέσα και από καιρικές συνθήκες και από έλλειψη φωτισμού και από μια συζήτηση που γίνεται την ώρα της οδήγησης. Έφερε το χαρακτηριστικό παράδειγμα ότι όποιος έχει μια άδεια όπλου θα προσέξει και θα φυλάξει το όπλο. Όποιος έχει μια άδεια κυκλοφορίας αυτοκινήτου δεν έχει συνείδηση ότι χρησιμοποιεί όπλο με βαρύτητα, ταχύτητα και ότι χρειάζεται ειδική εκπαίδευση.

Κατήγγειλε ότι οι ανακριτικοί υπάλληλοι που βγαίνουν στους δρόμους αγνοώντας βασικές διαδικασίες «δεν ξέρουν να τραβήξουν φωτογραφίες, δεν ξέρουν να αρχειοθετήσουν, δεν ξέρουν να πάρουν καταθέσεις» ασελγούν σε ανθρώπους που τα κομμάτια τους είναι στο πεζοδρόμιο. Η ευαισθητοποίηση είναι βασική προϋπόθεση και προτάθηκε για να επιτευχθεί οι τραυματίες, επιζώντες ατυχημάτων, να πάνε στα σχολεία να μιλούν στα παιδιά να γίνονται παραδείγματα προς αποφυγή.

Στην τοποθέτηση του ο κ. Λεωνίδας Γρηγοράκος, πρόεδρος της επιτροπής υποστήριξε ότι η επιτροπή αυτή «ασχολείται με το τροχαίο ατύχημα για να μπορέσει να κάνει πρόταση στο ελληνικό κοινοβούλιο ώστε κάποια στιγμή σε ένα νομοσχέδιο ή σε μια ανοιχτή συζήτηση να μπορούμε να έχουμε οργανωμένες θέσεις που να μπορούν να περάσουν στην ελληνική κοινωνία για να προλάβουμε το ατύχημα, να το θεραπεύσουμε, να το μειώσουμε».

Η κυρία Φωτεινή Πιπιλή βουλευτής ΝΔ, ζήτησε να διευκρινιστεί τι σημαίνει μη κερδοσκοπική εταιρεία, πως χρηματοδοτείται η συγκεκριμένη και εξέφρασε την προσδοκία της να βοηθήσει «η Μ.Κ.Ο. με την επιστημονική τεκμηρίωση τις αντίστοιχες κρατικές ή πολιτικές πρακτικές».

Η κυρία Λιάνα Κανέλλη βουλευτής ΚΚΕ, διατύπωσε τις αντιρρήσεις της για το ρόλο των Μ.Κ.Ο. και δη τον πολιτικό. Από τη στιγμή μάλιστα που η συγκεκριμένη Μ.Κ.Ο. ήρθε στη Βουλή στη συγκεκριμένη επιτροπή κάνοντας παρατηρήσεις σαν να μην υπάρχει προηγούμενη εργασία, μελέτη, προσφορά της επιτροπής και σαν η Μ.Κ.Ο. να είναι ο δάσκαλος που θα κάνει μάθημα για το τι είναι τροχαίο, ζήτησε από τους ειδικούς να καταθέσουν κάτι ειδικό και συγκεκριμένο και όχι απλώς το συναισθηματισμό τους και τη συσσωρευμένη εμπειρία τους.

Ο κ. Θόδωρος Δρίτσας βουλευτής ΣΥΡΙΖΑ, ζήτησε να αποσαφηνιστεί ο ρόλος της Μ.Κ.Ο. αναγνωρίζοντας ότι μένοντας χωρίς φωνή τα θύματα και οι συγγενείς τους μπορούν να τους εκφράσουν αυτές οι οργανώσεις. Θύμισε ότι υπάρχει και η εθνική επιτροπή Οδικής Ασφάλειας και ζήτησε και κείνος με τη σειρά του δεδομένες θέσεις και προτάσεις.

Εν κατακλείδι το τροχαίο ατύχημα στην Ελλάδα από τα αίτια της γέννησης του ως την αντιμετώπιση των τραγικών αποτελεσμάτων και συνεπειών στο κοινωνικό σύνολο είναι ζήτημα που συμβαδίζει με την άναρχη χωρίς παιδεία, πολιτικό προσανατολισμό και οργάνωση κανόνων της μετατροπής του εργαζόμενου πολίτη σε πολίτη οδηγό και όχι απλώς χρήστη εργαλείου της τεχνολογικής εξέλιξης όπως είναι το αυτοκίνητο.

Στην περίπτωση αυτή συνάρτηση πολίτης – οδηγός (ΙΧ, ΔΧ, Επαγγελματίας, Μεταφορέας) ιδιαίτερη αδυναμία του συστήματος αναδεικνύεται η μέθοδος, ο τρόπος η εκπαίδευση, η νομοθετική και εν τέλει η λειτουργική διαδικασία απόκτησης διπλώματος διατήρησης και ανανέωσης του. Η αναξιοποίητη εμπειρία των μέχρι σήμερα λαθών που κοστίζουν σε ζωές αλλά και χρήμα στο κοινωνικό σύνολο, μαζί με την έλλειψη πολιτικής βούλησης για τη δημιουργία πλαισίου κανόνων και κοινωνικού περιβάλλοντος που να αποδέχεται την επιστημονική και κοινωνική αξία της αξιολόγησης της ικανότητας οδήγησης, καθιστούν το πρόβλημα εθνικό ως προς τις επιπτώσεις και επιτακτικά αναγκαίο ως προς την επίσπευση της αντιμετώπισης του.

Η απόκτηση διπλώματος δεν μπορεί να είναι μια τυπική διαδικασία εμπορευματοποιημένης εκπαίδευσης και πρόχειρου ελέγχου από το κράτος. Κι αυτό γιατί οι επιπτώσεις επιβαρύνουν τα γραφεία κηδειών, το σύστημα υγείας, τα ασφαλιστικά ταμεία, το σύνολο δηλαδή των παραμέτρων του κοινωνικού ιστού.

Απαιτείται πλήρης αναδιάρθρωση και συστηματικοποίηση των κανόνων απόκτησης διπλώματος από τους πολίτες της χώρας μέσα σ' ένα πλαίσιο προδιαγραφών που θα οριστεί με σαφήνεια, απλότητα και απαιτεί περισσότερη βούληση και λιγότερα χρήματα. Θα περιλαμβάνει όχι απλώς ένα νομοθέτημα αλλά μια παι-

δεία – εκπαίδευση. Η ικανότητα οδήγησης πρέπει να εγγυάται την παροχή στον πολίτη όλων εκείνων των γνώσεων που θα του επιτρέπουν να προλαμβάνει και να απολαμβάνει την οδήγηση ως δικαίωμα και όχι ως αμελή η καταναγκαστική κατάχρηση αυτού.

Ε. ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΟΔΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΔΡΙΤΣΑΣ

Στις 15 Φεβρουαρίου 2011 συνεδρίασε η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Οδικής Ασφάλειας με θέμα ημερήσιας διάταξης: Συζήτηση σχετικά με τη συγκρότηση και την αποστολή του «Εθνικού Συμβουλίου Οδικής Ασφάλειας». Στη συνεδρίαση παρέστη και πήρε το λόγο ο Υφυπουργός Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων κ. Σπύρος Βούγιας.

Κατά τη διάρκεια της ομιλίας του ο κ. Υφυπουργός τόνισε ότι σκοπός του Εθνικού Συμβουλίου Οδικής Ασφάλειας όπως καθιερώθηκε με το Ν.3897/2010 είναι να βοηθήσει συνολικά στην αντιμετώπιση των τροχαίων ατυχημάτων στην Ελλάδα. Υποστήριξε ότι η προσπάθεια για μείωση των θυμάτων από τα τροχαία ατυχήματα είναι συνεχής και έθεσε τον πήχη για μείωσή τους κατά 50% μέσα στην επόμενη δεκαετία. Ανακοίνωσε ότι το Εθνικό Συμβούλιο Οδικής Ασφάλειας ύστερα από 4 άτυπες συνεδριάσεις αποκτά πλέον μόνιμο και τυπικό χαρακτήρα ως σύμβουλος της Πολιτείας στο οποίο θα συμμετέχουν φορείς από όλο το φάσμα της κοινωνίας, καθώς και από άλλα συναρμόδια Υπουργεία όταν αυτό χρειαστεί. Ειδικότερα, σκοπός του Συμβουλίου είναι οι πληροφορίες που επεξεργάζεται να διαχέονται σε όλη την κοινωνία και τα συμπεράσματά του να υλοποιούνται σε πολιτικές. Παρουσίασε τα συμπεράσματα και τις δράσεις στις οποίες κατέληξαν οι τέσσερις άτυπες, μέχρι στιγμής, συνεδριάσεις. Υπογράμμισε, τέλος ότι είναι επιτακτική η ανάγκη συνεργασίας μεταξύ Τοπικής Αυτοδιοίκησης και Κυβέρνησης, ενώ τόνισε ότι τα τελευταία 5 χρόνια δεν έχει υπάρξει η επιθυμητή πρόοδος στη μείωση των θανατηφόρων ατυχημάτων. Ο στόχος για μείωση 50% δεν θα επιτευχθεί αν όλοι μας δεν εργαστούμε προς αυτήν την κατεύθυνση.

Τα μέλη της Επιτροπής παίρνοντας το λόγο με τη σειρά τους τοποθετήθηκαν τόσο για το ζήτημα της λειτουργίας του Εθνικού Συμβουλίου όσο και γενικότερα για ζητήματα Οδικής Ασφάλειας.

Συγκεκριμένα, βουλευτές του ΠΑ.ΣΟ.Κ. – μέλη της Επιτροπής τόνισαν ότι υπάρχουν τρεις παράγοντες που πρέπει να ληφθούν υπόψη και να ενταχθούν σε ένα πλάνο δράσης και αυτοί είναι ο δρόμος, το αυτοκίνητο και ο άνθρωπος. Υπογραμμίστηκε η ανάγκη να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στην εκπαίδευση. Η κυκλοφοριακή αγωγή στα σχολεία πρέπει να ενισχυθεί και η προετοιμασία των μελλοντικών οδηγών να γίνεται πιο έγκαιρα και έγκυρα. Προτάθηκε να δημιουργηθεί ένα ενιαίο σύστημα εκπαίδευσης όλων των επαγγελματιών οδηγών και να γίνεται σε πιο συχνή βάση η επανεξέτασή τους. Τονίστηκε, επίσης, ο ρόλος της αστυνόμευσης η οποία έχει ανάγκη ποιοτικής αναβάθμισης. Αναφορές έγιναν και για την προβληματική ποιότητα του οδοστρώματος σε πολλές περιοχές ενώ χαρακτηρίστηκε ως ελλιπής η σήμανση του οδικού δικτύου.

Οι βουλευτές της Ν.Δ. – μέλη της Επιτροπής δίνοντας έμφαση στο έλλειμμα της εκπαίδευσης τόνισαν την χρησιμότητα των κυκλοφοριακών πάρκων καθώς και οποιοσδήποτε σχεδιασμός να έχει και πρακτικό κομμάτι εφαρμογής. Η ποιοτική αναβάθμιση της αστυνόμευσης είναι απαραίτητη σε συνάρτηση με την ενίσχυση και την ένταση των προληπτικών ελέγχων. Να υπάρχει συγκεκριμένο όργανο που να έχει απόλυτη εξουσία στην πρόληψη.

Η βουλευτής του Κ.Κ.Ε. – μέλος της Επιτροπής τόνισε ότι θεωρεί υπερβολικά αισιόδοξη την πρόβλεψη για μείωση κατά 50% των θανατηφόρων ατυχημάτων ιδιαίτερα όταν κυβέρνηση και τοπική αυτοδιοίκηση στερούνται των απαραίτητων πόρων. Το ζήτημα της εκπαίδευσης πρέπει να αποτελέσει κεντρική πολιτική προτεραιότητα, αποσκοπώντας στην αλλαγή της οδικής νοοτροπίας, ενώ επιτακτική είναι και η αναβάθμιση των υποδομών.

Ο βουλευτής του ΛΑ.Ο.Σ. – μέλος της Επιτροπής τόνισε και αυτός με τη σειρά του τη σημασία της εκπαίδευσης και ζήτησε περισσότερους και σύγχρονους ελέγχους πρόληψης των τροχαίων ατυχημάτων.

Ο βουλευτής του ΣΥ.ΡΙΖ.Α. – μέλος της Επιτροπής υποστήριξε ότι υπάρχει άμεση σύνδεση των Μέσων Μαζικής Μεταφοράς με τα τροχαία ατυχήματα. Τονίστηκε η ανάγκη να αξιολογείται και αξιοποιείται το έργο της Επιτροπής Οδικής Ασφάλειας της Βουλής και να ενταχθεί σε κάποια διαδικασία και σχεδιασμό διαφορετικά δεν θα αποδώσει καρπούς. Για να εξασφαλιστεί η εγκυρότητα της Επιτροπής χρειάζεται άμεσα να γίνει απολογισμός για τις μέχρι τώρα πολιτικές που έχουν εφαρμοστεί για την οδική ασφάλεια. Μετά από τόσο καιρό συστηματικών προσεγγίσεων υπάρχει πλέον η δυνατότητα οργανωμένων, συντονισμένων και συνδυασμένων δράσεων. Χρειαζόμαστε ένα «Σώμα πρόληψης τροχαίων καταστροφών». Ο χαρακτήρας του Εθνικού Συμβουλίου Οδικής ασφάλειας, ως έχει δεν μπορεί να ανταπεξέλθει σε κάτι τέτοιο. Τονίστηκε, τέλος, η ανάγκη για ποιοτική αναβάθμιση της αστυνόμευσης.

Τέλος, διατυπώθηκαν και ειδικότερες προτάσεις όπως για την χορήγηση διπλώματος οδήγησης από την ηλικία των 16 ετών, την αξιοποίηση της κοινωνικής διαφήμισης από όπου να υπάρχει μόνιμη παρέμβαση για την οδική ασφάλεια και την εισαγωγή των ναρκοτέστ στους αστυνομικούς ελέγχους.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑ

Γίνεται σαφές και κατανοητό ότι το ζήτημα της οδικής ασφάλειας είναι ένα πεδίο στο οποίο η Πολιτεία πρέπει να παρέμβει με συστηματικό, ενιαίο και μεθοδικό τρόπο για να μπορέσει να ανταπεξέλθει στις προκλήσεις των καιρών. Ο στόχος για μείωση των θανατηφόρων τροχαίων ατυχημάτων κατά 50% μέχρι το 2020 είναι ελπιδοφόρος αλλά για να μην αποδειχτεί απραγματοποίητος χρειάζεται το σύστημα Οδικής Ασφάλειας να έχει ενιαία οργάνωση και λειτουργία. Η σύσταση του Εθνικού Συμβουλίου Οδικής Ασφάλειας ως συμβουλευτικού οργάνου της Κυβέρνησης που θα επιλαμβάνεται των θεμάτων της οδικής ασφάλειας συνυπολογίζοντας όλες τις διαφορετικές πλευρές του ζητήματος έχει να αντιμετωπίσει τεράστιες προκλήσεις. Παρά το γεγονός ότι το συγκεκριμένο όργανο είναι στην αρχή του τεράστιου έργου για το οποίο προορίζεται, τίθενται ερωτηματικά ως προς τον περιορισμένο ρόλο του. Η αποκλειστικά συμβουλευτική του αρμοδιότητα δεν του επιτρέπει να προχωρήσει στην υλοποίηση των τομών αυτών που είναι απαραίτητες για να μπορούμε να μιλάμε για πραγματική οδική ασφάλεια. Επίσης, το εύρος της σύνθεσής του ενδεχομένως να το κάνει δυσκίνητο και αναποτελεσματικό. Τέλος, δεν πρέπει το όργανο αυτό να υποκαταστήσει το σημαντικό έργο που επιτελεί η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Οδικής Ασφάλειας της Βουλής, αναφορικά με το σχεδιασμό, την παρακολούθηση και τον έλεγχο της πορείας του Συστήματος Οδικής Ασφάλειας.

ΣΤ. ΤΡΟΧΑΙΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΚΩΔΙΚΑΣ ΟΔΙΚΗΣ ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΣ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΓΡΗΓΟΡΑΚΟΣ

Το τελευταίο χρονικό διάστημα είχαμε μια σημαντική μείωση των θανάτων από τροχαία ατυχήματα στην Ελλάδα και σε αυτό έχει συμβάλει σημαντικά η τροχαία και το αρχηγείο της ελληνικής αστυνομίας, οι οποίοι έχουν δημιουργήσει τις ανάλογες υποδομές αλλά και τις ανάλογες δράσεις με καινούργιες μεθόδους, είναι ενημερωμένοι στο θέμα του τροχαίου ατυχήματος καθώς και στην πρόληψή του. Για τα επόμενα χρόνια έχει τεθεί ως στόχος η μείωση των θυμάτων κατά 50%.

Η διεύθυνση τροχαίας της Ελληνικής Αστυνομίας, εποπτεύει και ελέγχει εκατό τμήματα τροχαίας που υπάρχουν σε όλη την ελληνική επικράτεια. Επιπλέον, έρχεται σε επαφή με διάφορες αστυνομίες ιδίως ευρωπαϊκών χωρών και παίρνει από εκεί εμπειρίες, ενημερώνει καθημερινά τους πολίτες, με τηλέφωνα και με 10-15 μέσο όρο ημερησίως αναφορές και επιστολές για διάφορα θέματα της αρμοδιότητάς της. Συμμετέχει στο εθνικό συμβούλιο οδικής ασφάλειας και στην επιτροπή αναθεώρησης του κώδικα οδικής κυκλοφορίας. Η οδική ασφάλεια, είναι η ορθολογική χρήση και η σωστή διαχείριση όλων των παραγόντων όπου μετέχουν και μπορούν να προκαλέσουν ένα τροχαίο ατύχημα (ο

δρόμος, το όχημα και ο χρήστης με τρισδιάστατη μορφή, είτε ως οδηγός, είτε ως επιβάτης, είτε ως πεζός).

Τέσσερα πολύ σοβαρά συμπεράσματα βγήκαν από την εισήγηση:

Πρώτον, οι πεζοί έχουν συμμετοχή, ως θύματα, της τάξης του 15% και τα δίκυκλα 35%. Δηλαδή, οι ευάλωτοι χρήστες των οδών είναι τα μισά θύματα των τροχαίων ατυχημάτων. Άρα, έχουμε πολλά περιθώρια βελτίωσης και προσδοκούμε ότι θα μειωθούν ακόμα περισσότερο.

Δεύτερο σημαντικό συμπέρασμα είναι ότι οι εκτροπές και οι ανατροπές - δηλαδή μόνοι τους να φεύγουν έξω από το δρόμο - είναι το 40% των θυμάτων. Αυτό σημαίνει ότι έχουμε υπερβολικές ταχύτητες. Άρα, μπορούμε με ραντάρ και ελέγχους να τις περιορίσουμε.

Τρίτον, τα μισά μοιραία θύματα, οι μισοί νεκροί, δεν φορούσαν ζώνη και κράνος. Άρα, και εδώ υπάρχει περιθώριο βελτίωσης.

Τέταρτον, το αλκοόλ σίγουρα παίζει μεγάλο ρόλο και αποτελεί ένα από τα μεγάλα προβλήματα όταν υπάρχουν οδηγοί που έχουν καταναλώσει αλκοόλ.

Στη συγκεκριμένη συνεδρίαση έλαβαν το λόγο όλοι οι παρευρισκόμενοι βουλευτές, οι οποίοι έθεσαν πολλά και συγκεκριμένα ερωτήματα, επιδεικνύοντας ιδιαίτερο ενδιαφέρον στο ρόλο και τη συμβολή της Τροχαίας στην πρόληψη και προστασία της οδικής ασφάλειας.

Τα ερωτήματα αφορούσαν στην αξιόπιστη αστυνόμευση στους δρόμους, για την οποία υπήρξαν σχόλια ότι είναι ελλιπής σε πολλά σημεία ιδίως του επαρχιακού δικτύου, την κατασκευή των οδικών δικτύων, την εκπαίδευση των οδηγών και συγκεκριμένα των αλλοδαπών αλλά και την οδηγική ικανότητά τους, με έμφαση στα άτομα μεγαλύτερης ηλικίας. Σε ότι αφορά στην ταχύτητα, υπήρξαν διαβαθμίσεις και αντίλογος ως προς το ότι ναι μεν η υπερβολική ταχύτητα είναι παράγοντας θανατηφόρων ατυχημάτων, ωστόσο και η χαμηλή ταχύτητα σε πολλές περιπτώσεις είχε τα ίδια αποτελέσματα.

Οι ερωτήσεις των βουλευτών επεκτάθηκαν στην αναμόρφωση του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας, στα πρόστιμα και την τροποποίησή τους ως προς την εξατομικευμένη εξέταση ορισμένων περιπτώσεων, αλλά και το πνεύμα που διακατέχει τα πρόστιμα αυτά. Οι βουλευτές έθεσαν ερωτήσεις ακόμα και για το δυναμικό των τμημάτων της τροχαίας, την εκπαίδευση των τροχονόμων, τη συνεχιζόμενη κατάρτισή τους, τον εξοπλισμό τους, τη φθορά και συντήρηση των οχημάτων της τροχαίας, καθώς και την ψυχική και σωματική υγεία των αστυνομικών.

Το τροχαίο είναι συλλογική υπόθεση και η αλήθεια είναι ότι η Τροχαία πρέπει να εφαρμόζει την αρχή της οριακής ωφέλειας, δηλαδή με τα ελάχιστα μέσα να παράγει το μέγιστο αποτέλεσμα. Ένα στρατηγικό σχέδιο για τη βελτίωση της οδικής ασφάλειας είναι προϋπόθεση, όπως έχει αποδείξει η διεθνής εμπειρία, για να βελτιωθεί η οδική ασφάλεια. Η τομή που γίνεται στη σημερινή κατάσταση, είναι ότι η κύρια ευθύνη για την οδική ασφάλεια ανήκει τόσο σε αυτούς που σχεδιάζουν το σύστημα όσο και σε αυτούς που το λειτουργούν. Ο μηχανικός είναι υπεύθυνος για το σχεδιασμό και τη λειτουργία, η βιομηχανία των οχημάτων, η Τροχαία, η πολιτική, οι διευθυντές των οργανισμών, όλοι έχουν μερίδιο ευθύνης για την οδική ασφάλεια. Η παιδεία της Οδικής Ασφάλειας πρέπει να αναβαθμιστεί σε αξία και το κυριότερο είναι ότι πρέπει να κάνουμε ένα αυτοκριτικό απολογισμό όλοι μαζί για το τι δεν κάναμε αλλά κυρίως να σχεδιάσουμε πολύ προσεκτικά το τι πρέπει να γίνει. Η αστυνομία τώρα έχει στόχους, και σε μεγάλο βαθμό τους πετυχαίνει. Αυτό είναι πολύ σημαντικό για όλους μας. Υπάρχει μια διαφορετική αντιμετώπιση του πολίτη από τη πλευρά της αστυνομίας και αυτό είναι υπέρ της δημοκρατίας, υπέρ του πολίτη και πάνω απ' όλα, υπέρ της ανθρώπινης ζωής που δεν αποτιμάται και δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να υπολογιστεί η απώλειά της.

Η οδική ασφάλεια αφορά όλους τους πολίτες, και όλοι πρέπει να βοηθήσουν να γίνουν οι δρόμοι ασφαλέστεροι. Αν και τα μέτρα που έχουν αναληφθεί μέχρι τώρα αποδείχτηκαν αποτελεσματικά, ο αριθμός των θανατηφόρων τροχαίων ατυχημάτων παραμένει υψηλός και θα πρέπει να συμβάλουμε όλοι στην άμεση αντιμετώπισή του.

Ζ. ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΓΙΑ ΤΗ ΒΕΛΤΙΩΣΗ ΤΗΣ ΟΔΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΝΑΤΟΛΑΚΗΣ

Κατά την Β' Τακτική Σύνοδο της ΙΓ'' Περιόδου, η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Οδικής Ασφάλειας εξέτασε το «**Στρατηγικό σχέδιο για τη βελτίωση της Οδικής Ασφάλειας στην Ελλάδα 2011 – 2020.**» Την Επιτροπή ενημέρωσε για το θέμα, ο Καθηγητής του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου κ. Γεώργιος Κανελλαΐδης.

Ο κ. Κανελλαΐδης όρισε το Στρατηγικό Σχέδιο, ως προϋπόθεση για να βελτιωθεί η Οδική Ασφάλεια. Χαρακτηριστικό παράδειγμα επιτυχίας σε αυτόν τον Τομέα, είναι τα εντυπωσιακά αποτελέσματα της Αυστραλίας, από την υιοθέτηση και ανάπτυξη ενός Στρατηγικού Σχεδίου.

Προσδιόρισε την Οδική Ασφάλεια ως ένα σύνολο από στοιχεία (μηχανικοί, βιομηχανία οχημάτων, Τροχαία, πολιτική κ.α.), όπου όλα είναι συνδεδεμένα μεταξύ τους ως ένα σύστημα. Σε αυτό πρέπει να ακολουθηθεί η συστημική προσέγγιση: Ο σχεδιασμός του συστήματος πρέπει να προσαρμοστεί στον χρήστη και τους περιορισμούς του και όχι ο χρήστης να προσαρμοστεί στο σύστημα. Με δεδομένο ότι οι χρήστες θα κάνουν πάντα λάθη, υπεύθυνοι για την αποτυχία ή επιτυχία της Οδικής Ασφάλειας είναι οι αρμόδιοι για το σχεδιασμό και τη λειτουργία του συστήματος και όχι οι ίδιοι οι χρήστες.

Το ασφαλές σύστημα δεν δικαιολογεί και δεν αποδέχεται να υπάρχουν θάνατοι ή σοβαροί τραυματισμοί στην Οδική κυκλοφορία, από τη στιγμή που όλα μπορούν να προβλεφθούν. Βάση του ασφαλούς συστήματος αποτελεί η διαμόρφωση ενός συγχωρητικού οδικού και κοινωνικού περιβάλλοντος οδήγησης, όπου οι χρήστες θα έχουν την παιδεία να συγχωρούν τα λάθη κάποιου άλλου χρήστη.

Σκοπός του στρατηγικού σχεδίου πρέπει να είναι η Παιδεία Οδικής Ασφάλειας, η οποία πρέπει να αναβαθμιστεί σε αξία και να αποτελεί ένα μέτρο που θα κρίνει με πρόσωπα και συμπεριφορές. Ως μετρήσιμο στόχο του σχεδίου έθεσε την μείωση κατά 50% των νεκρών από τροχαία ατυχήματα. Ο στόχος αυτός είναι εφικτός, από την στιγμή που η Ευρώπη έχει κατά μέσον όρο 65 νεκρούς στο εκατομμύριο, ενώ η Ελλάδα έχει 125.

Απαρέγκλιτη προϋπόθεση επιτυχίας του στρατηγικού σχεδίου καθόρισε τη δέσμευση της Πολιτείας ώστε να επιτευχθούν οι επιμέρους στόχοι του σχεδίου. Η Ελλάδα υστερεί στα παρακάτω θέματα:

Στην έλλειψη κατανόησης ότι η Οδική Ασφάλεια είναι επιστήμη.

Στην επικράτηση ενός χαμηλού επιπέδου παιδείας Οδικής ασφάλειας.

Στην αποτυχία ουσιαστικής ενημέρωσης, καθότι δεν έχει δοθεί προτεραιότητα από την κοινωνία και την Πολιτεία ανάλογα με τις σοβαρές απώλειες, που απαριθμούνται σε 1.500 νεκρούς τον χρόνο.

Στην απροθυμία των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης να διαθέτουν στη ζώνη υψηλής ακροαματικότητας δωρεάν χρόνο για μηνύματα της Οδικής Ασφάλειας, πράγμα που πρέπει η Κυβέρνηση να το επιβάλλει.

Στην απροθυμία εφαρμογής των 2 προηγούμενων στρατηγικών σχεδίων, ιδίως την περίοδο 2004 – 2008.

Στην ανεπαρκή επιτήρηση της κυκλοφορίας από την Τροχαία. Από τους 4.000 που έχει χρεωμένους η Τροχαία στη δύναμη της, μόλις 500 είναι στους δρόμους της Ελλάδος.

Στην κάκιστη συντήρηση του οδικού δικτύου, της σήμανσης και διαγράμμισης. Η εντυπωσιακή μείωση των τροχαίων ατυχημάτων το 2010, δεν οφείλεται στην βελτίωση των αυτοκινητόδρομων, αλλά στην οικονομική κρίση και στην αύξηση της τιμής της βενζίνης.

Στην ανεπαρκή παρακολούθηση, αξιολόγηση και λογοδοσία, καθώς κανείς δεν είναι υπεύθυνος για τίποτα.

Τέλος, ζήτησε από όλους τους φορείς ένα αυτοκριτικό απολογισμό για το τι δεν έγινε χαρακτηρίζοντας τους ως ηθικούς αυτουργούς.

Τα μέλη της Επιτροπής Οδικής Ασφάλειας προχώρησαν στις

εξής παρατηρήσεις:

Επίκεντρο του Στρατηγικού Σχεδίου πρέπει να αποτελέσει η Κυκλοφοριακή Αγωγή στα σχολεία. Αυτό θα πρέπει να επιτευχθεί με την καθιέρωση της Οδικής Ασφάλειας ως υποχρεωτικού μαθήματος στην εκπαίδευση.

Η Επιτροπή Οδικής Ασφάλειας να γίνει το φόβητρο της Δημόσιας Διοίκησης αναλαμβάνοντας πιο ενεργό και ουσιαστικό ρόλο. Προτάθηκε να εποπτεύονται τα επιμέρους επιχειρησιακά προγράμματα του Στρατηγικού Σχεδίου, καθώς και να καλούνται άμεσα για εξηγήσεις οι αρμόδιοι φορείς που δεν τηρούν τις διατάξεις των Νόμων.

Άμεση καταγραφή των προβλημάτων που παρουσιάζουν οι Οδικοί άξονες. Καθορισμός των 50 πιο επικίνδυνων σημείων του Οδικού Αξονα της χώρας με τα συχνότερα τροχαία ατυχήματα, έτσι ώστε η Επιτροπή να επιστήσει σε αυτά την προσοχή των αρμόδιων φορέων. Η Τροχαία να αναλάβει την καταγραφή των κακοτεχνιών και των επικίνδυνων σημείων των οδών. Να γίνει καταγραφή της επικινδυνότητας όλων των γεφυρών και άμεση επισκευή τους.

Υλοποίηση οδικών έργων. Πιο συγκεκριμένα, προτάθηκε η διαπλάτυνση των οδικών δικτύων στα νησιά και η άμεση επισκευή του οδικού άξονα Αντιρρίου – Άρτας.

Απαγόρευση του τρόπου κατασκευής των αυτοκινητόδρομων με ένα στηθαίο, δύο λωρίδες και χωρίς λωρίδα ασφαλείας.

Ακριβής καθορισμός των ορίων ευθύνης των Δήμων στο Οδικό δίκτυο με βάση τα σημερινά δεδομένα, διότι σε πολλές περιοχές έχουν μεγαλώσει οι πόλεις και υπάρχει σύγχυση με τα όρια ευθύνης.

Πλήρης καταγραφή στατιστικών στοιχείων των τραυματιών από τροχαία ατυχήματα, ώστε να υπάρχει δευτερογενής παρέμβαση της Πολιτείας στην επανένταξή τους στην παραγωγική διαδικασία.

Μέτρηση των νεκρών ανάλογα με τον αριθμό των αυτοκινήτων που κυκλοφορούν σε μια χώρα και όχι του πληθυσμού.

Η απαίτηση από τα ιδιωτικά κανάλια να προβάλουν ενημερωτικά σποτ στις ζώνες μεγάλης θεαματικότητας και αυστηρότερος έλεγχος από το Εθνικό Ραδιοτηλεοπτικό Συμβούλιο, ως προς την τήρηση του μέτρου.

Τέλος υπήρξαν διάφορες προτάσεις σχετικά με την λήψη του διπλώματος οδήγησης. Όπως:

Κατώτερο όριο ηλικίας για χορήγηση Αδειας Οδήγησης τα 16-17 χρόνια.

Εξέταση των υποψήφιων και από ψυχίατρο

Συνεχής εξέταση των οδηγών μετά τα 65 έτη.

Υπήρξαν αντικρουόμενες απόψεις σχετικά με πιθανή απαγόρευση της οδήγησης από ανθρώπους μεγάλης ηλικίας, καρδιοπαθείς, σακχαροδιαβητικούς, και από όσους έχουν χαρτί Ι5, σύμφωνα με το παράδειγμα της Αυστραλίας.

Η Επιτροπή Οδικής Ασφάλειας κατέληξε στο συμπέρασμα ότι είναι επιτακτική ανάγκη η ύπαρξη και εκτέλεση ενός Στρατηγικού Σχεδίου για τη βελτίωση της Οδικής Ασφάλειας στην Ελλάδα 2011 – 2020, ακολουθώντας τα πρότυπα άλλων κρατών όπου σημειώθηκε εντυπωσιακή μείωση του αριθμού των νεκρών από τροχαία ατυχήματα.

Οι βασικοί άξονες του Στρατηγικού Σχεδίου πρέπει να είναι οι εξής:

Εκδήλωση ισχυρής πολιτικής βούλησης. Η Κρατική Διοίκηση είναι αναπόσπαστο μέρος του συστήματος. Θα πρέπει να λειτουργεί με συγκεκριμένους στόχους από τους οποίους δεν θα παρεκκλίνει στο ελάχιστο. Θα βρίσκει άμεσα λύσεις σε όλα τα επίπεδα και θα επιτηρεί αυστηρά τους στόχους και τις δράσεις όλων των εμπλεκόμενων φορέων. Όπου παρατηρούνται δυσλειτουργίες, να εγκαλεί τους υπόλογους και να αποδίδει ευθύνες, έτσι ώστε να μην παρατηρείται το φαινόμενο να χρονίζουν τα προβλήματα και κανείς να μην είναι υπεύθυνος.

Καθιέρωση ως υποχρεωτικού του μαθήματος Κυκλοφοριακής Αγωγής, ξεκινώντας από το Δημοτικό.

Αναβάθμιση της εκπαίδευσης και των εξετάσεων των υποψήφιων οδηγών.

Ενίσχυση της επιτήρησης της κυκλοφορίας.

Παρεμβάσεις χαμηλού κόστους σε θέσεις υψηλού κινδύνου στο Οδικό δίκτυο.

Ηλεκτρονική καταγραφή του Οδικού δικτύου, βασισμένη στις τελευταίες δυνατότητες της τεχνολογίας.

Ουσιαστικό ρόλο των ΜΜΕ στην ενημέρωση και ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης.

Βασικός στόχος του Στρατηγικού σχεδίου είναι η μείωση κατά 50% των νεκρών από τροχαία ατυχήματα και η καλλιέργεια σωστής οδικής συμπεριφοράς.

Παράλληλα, απαιτείται η ενεργοποίηση της Επιτροπής Οδικής Ασφάλειας σε έναν ουσιαστικό ρόλο. Η Επιτροπή δεν θα μένει άλλο στις διαπιστώσεις, αλλά θα καταθέτει και θα ακούει προτάσεις. Κατά συνέπεια, θα μετατραπεί σε έναν 'ελεγκτή' που θα παρακολουθεί αν γίνονται όλα αυτά που αποφασίζονται, έτσι ώστε το Στρατηγικό Σχέδιο να μην παραμείνει ευχολόγιο, αλλά να αποτελεί ο μοχλός ανάπτυξης της Οδικής Ασφάλειας στην Ελλάδα.

Η. ΚΥΚΛΟΦΟΡΙΑΚΗ ΑΓΩΓΗ ΚΑΙ ΟΔΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΘΩΜΑΣ ΡΟΜΠΟΠΟΥΛΟΣ

Η Επιτροπή συνήλθε στις 29 Μαρτίου 2011, με θέμα ημερήσιας διάταξης: «Κυκλοφοριακή Αγωγή και Οδική Ασφάλεια». Στην επιτροπή παρέστη η κυρία Έρρικα Παπαβενετίου, Σύμβουλος Αγωγής Υγείας της κυρίας Φωτεινής Γεννηματά, Αναπληρώτριας Υπουργού Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων.

Εισαγωγή

Το ζήτημα της οδικής ασφάλειας αφορά πολλούς φορείς και Υπουργεία. Υπάρχουν διαπιστώσεις, υπάρχουν προτάσεις, αλλά δυστυχώς, κρίνοντας από τους αριθμούς η κατάσταση επιδεινώνεται. Η Ελλάδα έχει τη δραματική πρωτιά στην Ευρώπη, όπου κάθε χρόνο χάνεται στην άσφαλτο μια μικρή πόλη. Είμαστε η πρώτη χώρα στην Ευρώπη στα ατυχήματα με τεράστιες επιπτώσεις για τη χώρα μας.

Η κυκλοφοριακή αγωγή σήμερα

Το Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων είναι υπεύθυνο για την κυκλοφοριακή αγωγή στα σχολεία.

Η κυκλοφοριακή αγωγή **δεν είναι υποχρεωτικό μάθημα**, είναι μια δραστηριότητα που αποτελεί μέρος της αγωγής υγείας για την πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση και υλοποιείται σε εθελοντική βάση.

Στα δημοτικά σχολεία η αγωγή υγείας και η κυκλοφοριακή αγωγή εφαρμόζεται στην ευέλικτη ζώνη, δηλαδή σε ένα δίωρο μέσα στην εβδομάδα, όπου ο εκπαιδευτικός μπορεί να επιλέξει τι πρόγραμμα θα κάνει και στα γυμνάσια σαν μια δραστηριότητα εκτός ωρολογίου προγράμματος.

Τα θέματα τα οποία εμπεριέχονται στην κυκλοφοριακή αγωγή, με τον τρόπο που υλοποιείται στην εκπαίδευση, αφορά στην οδική συμπεριφορά μαθητριών, μαθητών και πεζών, αφορά κράνος και ζώνη ασφαλείας, αφορά στις αρνητικές επιπτώσεις της χρήσης αλκοόλ πριν και μετά την οδήγηση, αφορά στα παιδιά στο αυτοκίνητο και στο τι πρέπει να γνωρίζουν οι μαθητές και οι μαθήτριες ως οδηγοί μοτοποδηλάτων, ως επιβάτες σχολικών λεωφορείων, αεροπλάνων, πλοίων και άλλων μέσων.

Ζητήματα

Βρισκόμαστε πολύ πίσω. **Ο αριθμός των παιδιών που εκπαιδεύεται στην κυκλοφοριακή αγωγή, είναι πολύ μικρός**. Ο αριθμός μαθητών που υλοποιεί προγράμματα κυκλοφοριακής αγωγής και εκπαιδεύονταν για την κυκλοφοριακή αγωγή, είναι περίπου το 6% των μαθητών.

Η αγωγή πεζού χρειάζεται στο Δημοτικό. Η λέξη-κλειδί για την κυκλοφοριακή αγωγή είναι η **υποχρεωτική ένταξη** στο ωρολόγιο πρόγραμμα. Αυτό έχει ήδη γίνει, εν μέρει, δηλαδή στα 800 ολοήμερα σχολεία με το αναμορφωμένο διδακτικό ωράριο, η κυκλοφοριακή αγωγή έχει ενσωματωθεί ως υποχρεωτικό αντικείμενο

στην ευέλικτη ζώνη με μία ώρα την εβδομάδα στην Γ' Δημοτικού. Υπάρχει άλλωστε και σχετικός νόμος ο οποίος το προβλέπει αυτό. Είναι ο νόμος 2817/2000 ο οποίος, όμως ποτέ δεν εφαρμόστηκε.

Είναι σημαντικό να γίνει **υποχρεωτικό το μάθημα της κυκλοφοριακής αγωγής**.

Ένα άλλο σοβαρό ζήτημα είναι **η εκπαίδευση των εκπαιδευτικών** στο θέμα της κυκλοφοριακής αγωγής. Οι άνθρωποι οι οποίοι διδάσκουν αυτό το μάθημα είναι εκπαιδευμένοι, απλά είναι λίγοι και η επιμόρφωση τους έχει μείνει πίσω.

Οι τελευταίες επιμορφώσεις υπευθύνων αγωγής υγείας και εκπαιδευτικών έχουν γίνει το 2007, από το Κέντρο Πρόληψης Ατυχημάτων της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών.

Από τότε δεν έχουν γίνει επιμορφώσεις και η Κυβέρνηση έχει αποφασίσει αυτή τη στιγμή την **χρηματοδότηση από το ΕΣΠΑ** για την επιμόρφωση των υπευθύνων αγωγή υγείας στο αντικείμενο της οδικής ασφάλειας, ώστε να λειτουργήσουν ως δεξαμενή πολλαπλασιαστών για την εκπαίδευση άλλων εκπαιδευτών.

Επίσης, πρέπει **να αξιοποιηθεί ο θεσμός των πάρκων κυκλοφοριακής αγωγής**, ώστε να καθιερωθεί μια υποχρεωτική επίσκεψη των μαθητών, στο πλαίσιο του μαθήματος της κυκλοφοριακής αγωγής και επιπλέον χρειάζεται συνεργασία του Υπουργείου Παιδείας με τους δήμους, μέσω των πάρκων για την δια βίου εκπαίδευση και την επιμόρφωση γονέων στο αντικείμενο της οδικής ασφάλειας.

Σε ότι αφορά τα πάρκα κυκλοφοριακής αγωγής, τα σχολεία τα οποία υλοποιούν κάποιο πρόγραμμα κυκλοφοριακής αγωγής είναι στη διακριτική ευχέρεια τους να πάνε ή να μην πάνε στα πάρκα. Συνήθως βέβαια επισκεπτόντουσαν τα πάρκα. Πρέπει **να θεσμοθετηθεί και τα περισσότερα από τα μαθήματα να γίνονταν στα πάρκα.** Έτσι ώστε να μην υπάρχουν πάρκα κυκλοφοριακής αγωγής τα οποία δεν αξιοποιούνται, και ουσιαστικά είναι κλειστά.

Ζητήματα που ετέθησαν από μέλη της Επιτροπής:

Χρειάζεται σχεδιασμός. Υπάρχουν μεν κάποιες πρωτοβουλίες, κάποιες δράσεις, αλλά δεν μπορούν σε καμία περίπτωση να θεωρηθούν σχεδιασμός κυκλοφοριακής αγωγής στην εκπαίδευση για τα ελληνικά σχολεία. Η ανάγκη κυκλοφοριακής αγωγής και εκπαίδευσης στα σχολεία είναι κάτι που η Επιτροπή πρέπει να το θέσει και να το διεκδικήσει άμεσα και με πολύ πιεστικό τρόπο.

Πρωταρχική σημασία για την καλή οδική αγωγή, κυκλοφοριακή αγωγή και για την πρόληψη των τροχαίων ατυχημάτων, είναι πρώτα απ' όλα, η **μικρή ηλικία** που πρέπει το παιδί να μάθει να περπατά και να συμπεριφέρεται σαν πεζός.

Η ανεπαρκής χρηματοδότηση δεν είναι η κύρια αιτία των ατυχημάτων. Για παράδειγμα, για την παιδεία και την κυκλοφοριακή αγωγή και χωρίς χρήματα μπορούμε να τα καταφέρουμε. Υπάρχουν πολλοί εθελοντές. Χρειάζεται **πολιτική βούληση** και μάλιστα, στο ανώτατο επίπεδο δηλαδή πολιτικό και πολιτειακό

Το εκπαιδευτικό σύστημα πρέπει να λειτουργήσει με βάση την **πρόληψη, και όχι την καταστολή**. Δεν πρέπει να αντιπαρερχόμαστε προβλήματα της καθημερινότητας που πολλές φορές βιάζουν τη ζωή μας σε κίνδυνο, αφήνουν τραυματικές εμπειρίες και δημιουργούν μεγάλο οικονομικό κόστος. Στην εκπαίδευση, είναι σημαντικό να διδάσκεται το παιδί να είναι πρώτα καλός πεζός και μετά να είναι καλός οδηγός. Αυτό πρέπει να τεθεί ως προτεραιότητα.

Θα πρέπει η Επιτροπή να αποκτήσει έναν πιο **παρεμβατικό ρόλο**. Οι διαπιστώσεις είναι πάντοτε χρήσιμες, αλλά δεν είναι επαρκείς. Θα πρέπει λοιπόν να απαιτούμε από την κυβέρνηση, να απαιτούμε από τους υπουργούς και όχι να προσπερνάμε κάποια ζητήματα της καθημερινότητας.

Οι **πρώτες βοήθειες,** είναι ένα πολύ μεγάλο ζήτημα. Δυστυχώς τα παιδιά που έχουν τελειώσει το σχολείο δεν έχουν πάρει μαθήματα πρώτων βοηθειών. Είναι ζητήματα τα οποία θα πρέπει να τα θέσουμε σε προτεραιότητες, γιατί η αξία της ζωής ενός ανθρώπου είναι τεράστια.

Η πλειονότητα των πάρκων κυκλοφοριακής αγωγής, είναι πάρκα αναψυχής, στα οποία έχουν τοποθετηθεί παιχνίδια, παιδικές χαρές και οι διάδρομοι τους έχουν σηματοδοτηθεί για να γίνεται το μάθημα της κυκλοφοριακής αγωγής. Θα πρέπει να υπάρξει πρόβλεψη στον προϋπολογισμό του **ΕΣΠΑ για χρηματοδότηση** προκειμένου να συντηρηθούν τα υπάρχοντα αλλά και να γίνουν νέα πάρκα.

Θ. ΟΔΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΠΕΖΩΝ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΦΩΤΕΙΝΗ ΠΙΠΙΛΗ

Η Επιτροπή Οδικής Ασφάλειας της Βουλής πραγματοποίησε δεκατέσσερις συνεδριάσεις. Στην ένατη συνεδρίαση (05-04-11) με θέμα: **«Οδική Ασφάλεια των πεζών»** προσεκλήθη, έπειτα από εισήγησή του θέματος από την Αντιπρόεδρο της Επιτροπής Φωτεινή Πιπιλή , ο κ. Νικόλαος Στάππας, Γεωλόγος, Πρόεδρος του Συλλόγου «ΠΕΖΗ» και μέλος του Εθνικού Συμβουλίου Οδικής Ασφάλειας και η κυρία Τσεκούρα εκ μέρους της Πρωτοβουλίας Πολιτών για τα Δικαιώματα των Πεζών.

Οι **προτάσεις** του Συλλόγου «Πεζή» και της Πρωτοβουλίας Πολιτών για τα δικαιώματα των Πεζών, όπως διατυπώθηκαν από τον κ.Στάππα και την κα.Τσεκούρα, συνοψίζονται στα εξής:

Σύμφωνα με τα στοιχεία της Στατιστικής Υπηρεσίας, στην Νομαρχία Αθηνών, η οποία είναι μια σχεδόν πλήρως αστική περιοχή αυτό το ποσοστό των νεκρών και τραυματιών από οδικά ατυχήματα, ανεβαίνει στο 29%, δηλαδή, ο **ένας στους τρείς νεκρούς στην πόλη από οδικά ατυχήματα είναι πεζός.**

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο οι πεζοί έχουν υψηλότερο δείκτη θανάτων και τραυματισμών, σε σχέση με όλες τις άλλες κατηγορίες τραυματισμών, που αφορούν μηχανοκίνητα μέσα. Είναι περίπου διπλάσιος, σε σχέση με τους μοτοσικλετιστές και τέσσερις φορές υψηλότερος, σε σχέση με επιβάτες αυτοκινήτων. **Οι ηλικιακές κατηγορίες πεζών** πάνω από 55 και κάτω από 12 ετών είναι οι πιο **εκτεθειμένες σε τροχαία ατυχήματα**.

Η οργάνωση της πόλης πρέπει να γίνει με τέτοιο τρόπο ώστε να είναι **πιο φιλική**, απέναντι στου πεζούς.

Βασική στρατηγική και ο μόνος τρόπος για να επιτευχθεί η ουσιαστική μείωση των τροχαίων ατυχημάτων θα πρέπει να είναι **η αντικατάσταση των εγγενών επικίνδυνων τρόπων μετακίνησης με εγγενώς ακίνδυνους τρόπους μετακίνησης**. Δηλαδή, **η κατά το δυνατόν αντικατάσταση μετακινήσεων** με ιδιωτικό αυτοκίνητο ή μοτοσυκλέτα με μετακινήσεις με τα πόδια ή με ποδήλατο και για μεγαλύτερες αποστάσεις θα πρέπει να υπάρχει **πλήρες δίκτυο δημόσιων συγκοινωνιών**.

Με βάση αυτή την αρχή θα πρέπει να επιτευχθεί γενικά:

Η ενίσχυση της πεζής μετακίνησης και ποδηλασίας.

Η διατήρηση συμπαγούς οικιστικού ιστού.

Ενημέρωση του προσωπικού της Αστυνομίας και της Δημοτικής Αστυνομίας για το σεβασμό των δικαιωμάτων των πεζών.

Ενημέρωση αντίστοιχη για τους υπαλλήλους των τεχνικών υπηρεσιών των δήμων και στα στελέχη της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Μια τέτοια προσέγγιση οδικής ασφάλειας, δεν θα μειώσει μόνο τα τροχαία ατυχήματα, αλλά θα έχει και ευεργετικές επιπτώσεις και σε πολλές άλλες πολιτικές, πολιτικές υγείας, μείωσης της ψυχολογικής έντασης των πεζών, των οδηγών και κάθε κατοίκου της πόλης, περιορισμού της ρύπανσης, την συμμόρφωση με τις διεθνείς υποχρεώσεις για την κλιματική αλλαγή, την οικονομική πολιτική, ιδίως, σε αυτή τη δύσκολη συγκυρία για πολλούς συμπολίτες μας, την τουριστική πολιτική, τη κινητικότητα ατόμων με αναπηρία και γενικότερα εμποδιζόμενων ατόμων.

Οι εκπρόσωποι των κομμάτων στην Επιτροπή με τη σειρά τους επεσήμαναν πολλά από τα προβλήματα, προτείνοντας λύσεις και μια σειρά πρωτοβουλιών της Επιτροπής.

Ο **Πρόεδρος**, κ. **Λεωνίδας Γρηγοράκος**, στηλίτευσε το παράνομο εμπόριο και τα μηχανάκια στα πεζοδρόμια κυρίως σε εμπορικούς δρόμους του κέντρου πλήττοντας έτσι την αγορά και όχι μόνον την καλαισθησία, επαινώντας δράσεις όπως του συλλόγου «ΠΕΖΗ» και προτείνοντας να καταθέσουν ένα συνδιαμορφωμένο

πόρισμα στον Πρόεδρο της Βουλής, απ'όλους τους συμμετέχοντες φορείς και μέλη της Επιτροπής.

Η **Αντιπρόεδρος Φωτεινή Πιπιλή** αναφέρθηκε στη γενική έλλειψη Παιδείας και αγωγής των πεζών, και στην εγωπαθή και προκλητική συμπεριφορά των μηχανοκίνητων οδηγών σε σχέση με τον « ακάλυπτο» πεζό με επακόλουθο το μεγάλο ποσοστό ατυχημάτων. Το παγκοσμίως μοναδικό φαινόμενο να χρησιμοποιούνται οι φυσικοί χώροι για την ελεύθερη κίνηση του πεζού , πεζοδρόμια πεζόδρομοι πλατείες από κινούμενες επ αυτών μοτοσυκλέτες και μηχανάκια –με την προκλητική ανοχή Αστυνομίας και Δημοτικής Αστυνομία-,καθώς και την ανεξέλεγκτη εξάπλωση του παράνομου εμπορίου και των τραπεζοκαθισμάτων οξύνει το πρόβλημα .

Ο κύριος **Γιώργος Ανατολάκης**, μέλος της Επιτροπής Οδικής Ασφάλειας, πρότεινε να στείλουμε ως Επιτροπή, ένα υπόμνημα στο Υπουργείο Παιδείας για να μπει επιτέλους στα σχολεία η οδική συμπεριφορά και στο Υπουργείο Εσωτερικών όσον αφορά την ενημέρωση των Δήμων και της Δημοτικής Αστυνομίας.

Ο κύριος **Ευστάθιος Κωνσταντινίδης**, μέλος της Επιτροπής, επεσήμανε πόσο σημαντική θεωρεί και αυτός με τη σειρά του, την ενημέρωση στα παιδιά και τη δημιουργία ενός τρόπου σκέψης στους νέους διασφαλίζοντας τους κανόνες Οδικής Ασφάλειας καλλιεργώντας έτσι τη συμπεριφορά των «μελλοντικών» πεζών και όχι μόνο των οδηγών.

Όπως και οι προηγούμενοι ομιλητές έτσι και ο κύριος **Βασίλειος Μουλόπουλος** συμφώνησε στο ότι είναι όλα, όπως και η κυκλοφοριακή και οδική αγωγή, θέμα Παιδεία. Επισημαίνοντας δε, ότι στην Ευρώπη αν περάσει ένας πεζός τον δρόμο τα αυτοκίνητα σταματούν αμέσως, ακόμα και αν δεν περνά από διάβαση ή με πράσινο, εδώ όχι.

Ανακεφαλαιώνοντας τα συμπεράσματα και τις προτάσεις που συζητήθηκαν, έχουμε:

Την με κάθε μαθησιακό και πρακτικό τρόπο καταπολέμηση της έλλειψης αγωγής και Παιδείας των πεζών από την παιδική ηλικία.

Την εφαρμογή των διατάξεων του Κ.Ο.Κ για τους παραβάτες πεζούς και την επιβολή προστίμων σε όσους π.χ. περνούν έξω από διαβάσεις η διασχίζουν κεντρικές λεωφόρους υπερπηδώντας τα κιγκλιδώματα!

Την βελτίωση δημόσιων συγκοινωνιών, ποσοτικά, ποιοτικά και χρονικά και τη μείωση των αποστάσεων

Την αυστηροποίηση του ελέγχου της τήρησης των κανόνων οδικής ασφάλειας από τις αρμόδιες αρχές κυρίως από τους Δήμους, αναφορικά με τα μοναδικά δικαιώματα των πεζών επί πεζοδρομίων, πλατειών και πεζόδρομων

Ι. ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΟΔΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ

Στις 3 Μαίου 2011 συνεδρίασε η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Οδικής Ασφάλειας, υπό την προεδρία του Προέδρου της κ. Γρηγοράκου, με θέμα ημερήσιας διάταξης: «Ενημέρωση των μελών της Επιτροπής από τον **Διευθυντή Τροχαίας του Αρχηγείου Ελληνικής Αστυνομίας, Ταξίαρχο κ. Ανδρέα Κορδολαίμη.**

Ο κ. Κορδολαίμης κλήθηκε για να απαντήσει στα ερωτήματα των μελών και να συμβάλει με τις γνώσεις του και την επαγγελματική του επάρκεια στην πλήρη ενημέρωση και συνεπακόλουθα στην καταγραφή των προβλημάτων της οδικής ασφάλειας και στην εξεύρεση λύσεων.

Στην αναλυτική ενημέρωση του, μίλησε για πολλά και ενδιαφέροντα ζητήματα, κατέθεσε στοιχεία, έδωσε διευκρινήσεις και απάντησε επαρκώς σε πολλά ερωτήματα.

Τα κυριότερα σημεία της τοποθέτησης του μπορούν να συνοψιστούν ως εξής:

Ενδεικτικά για την περίοδο των Εορτών του Πάσχα κατά την οποία αυξάνεται θεαματική η κίνηση των αυτοκινήτων είχαμε φέτος 37 θανατηφόρα ατυχήματα. Την ίδια περίοδο πέρυσι είχαμε 55 θανατηφόρα. Τα τροχαία ατυχήματα μειώθηκαν κατά 10%, είχαμε όμως μείωση στα θανατηφόρα κατά 32%. Τα ατυχήματα στην πλειοψηφία τους δεν συμβαίνουν στο Εθνικό δίκτυο αλλά στο δευτερεύον δίκτυο, δηλαδή στο επαρχιακό. Γι' αυτό το λόγο η τροχαία διαρκώς αναδιπλώνει τα σχέδια αστυνόμευσης και δίνει βαρύτητα εκεί που παρατηρούνται τα περισσότερα τροχαία ατυχήματα. Σίγουρα δε λειτουργεί πλέον εμπειρικά. Έχει τρία τμήματα σε κεντρικό επίπεδο στα οποία συγκεντρώνονται τα στοιχεία, τα καταγράφει, τα αναλύει, τα επεξεργάζεται και βγάζει τα συμπεράσματα για να εκπονήσει ακολούθως επιχειρησιακά σχέδια.

Στον τομέα της επικοινωνίας εκδίδονται διαρκώς σποτάκια και μοιράζονται για προβολή στα μέσα ενημέρωσης μέσω του Εθνικού Συμβουλίου Ραδιοτηλεόρασης.

Τα πάρκα κυκλοφοριακής αγωγής είναι αρμοδιότητα του Υπουργείου Μεταφορών, Υποδομών και Δικτύων σε συνεργασία με τους Δήμους. Η ΕΛ.ΑΣ. έχει δώσει εντολή στις Διευθύνσεις της, ανά την Ελλάδα, να χορηγείται κάθε βοήθεια, που θα ζητηθεί για την εκτέλεση προγραμμάτων, όπως και σε κάθε φορέα μαζικό ή εργασιακό, που ζητάει τη συμβολή της Τροχαίας για ενημερωτικές δράσεις.

Δεν υπάρχει στις σκέψεις της Τροχαίας η πρόταση στο αρμόδιο Υπουργείο για αύξηση των ορίων ταχύτητας και για μειώσεις των ποινών για μέθη, χρήση κινητού και ζώνες ασφαλείας. Αντίθετα ζητείται μηδενική ανοχή στην ακύρωση κλήσεων στις περιπτώσεις αυτές καθώς και για παραβίαση κόκκινου σηματοδότη, υπερβολικής ταχύτητας, εισόδου στο αντίθετο ρεύμα και παραβίασης διπλής διαχωριστικής γραμμής.

Το προσωπικό της τροχαίας είναι επαρκές αριθμητικά και η επιλογή του εξαρτάται από την επιθυμία των ίδιων των οργάνων, την ηλικία και την αποδοτικότητα σε συνάρτηση με την ευσυνειδησία. Το προσωπικό διαρκώς εκπαιδεύεται και ενημερώνεται.

Τα δύο τελευταία χρόνια έχει δοθεί μεγάλη βαρύτητα στις διαφημιστικές πινακίδες στους δρόμους και έχουν βεβαιωθεί 2230 παραβάσεις.

Όλα τα ατυχήματα αναφέρονται, μηδενός εξαιρουμένου και για όλα συντάσσεται Δελτίο Οδικών Τροχαίων Ατυχημάτων.

Ένα ατύχημα όταν συμβαίνει δεν είναι το «κισμέτ» αλλά έχει παράγοντες που πρέπει να βελτιωθούν. Τέσσερις είναι οι πιο σημαντικοί. Το οδικό περιβάλλον, τα οχήματα, ο χρήστης και το σύστημα επιτήρησης.

Συμπερασματικά με την εφαρμογή σχεδίων δράσης από την Τροχαία οι νεκροί από θανατηφόρα τροχαία έχουν μειωθεί την τελευταία δεκαετία κατά 650 και η προσπάθεια συνεχίζεται αμείωτη, με περισσότερα μέσα, εφαρμογή τεχνολογιών και μεταφορά τεχνογνωσίας από τα πλέον προηγμένα κράτη.

Οι Βουλευτές τοποθετήθηκαν σε αρκετά ζητήματα και κατέθεσαν τις απόψεις , τα ερωτήματα και τις σκέψεις τους.

Ο κ. **Κωνσταντίνος Παπασιώζος** έθεσε το θέμα της ενημέρωσης των μαθητών των σχολείων από τα στελέχη της τροχαίας και της εκπαίδευση τους στα πάρκα κυκλοφοριακής αγωγής.

Προέταξε επίσης το θέμα της επικινδυνότητας εξαιτίας της χρήσης φθαρμένων ελαστικών από τα φορτηγά, που χρησιμοποιούν πολλά από αυτά λάστιχα από αναγόμωση ή μεταχειρισμένα.

Η κ. **Λιάνα Κανέλλη**, ζήτησε η Τροχαία να διαθέσει περιπολικά και να μεταφέρει παιδιά να δώσουν εξετάσεις στα σχολεία τους. Αφορμή στάθηκε το γεγονός της απόφασης του Υπουργείου Παιδείας να καταργήσει για λόγους οικονομίας τα εξεταστικά κέντρα των πόλεων στα οποία θα έδιναν εξετάσεις στα ΕΠ.ΑΛ. τα παιδιά με αναπηρίες και μαθησιακές δυσκολίες και να μεταφέρει αυτά τα εξεταστικά κέντρα στην Αθήνα, στη Θεσσαλονίκη και στον Πειραιά.

Η κ. **Φωτεινή Πιπιλή,** ζήτησε τη διενέργεια προληπτικών ελέγχων για την αντιμετώπιση του φαινομένου της χρήσης φθαρμένων ελαστικών, που ευθύνονται για μία σειρά ατυχημάτων και τη σχετική ενημέρωση των οδηγών.

Πρότεινε, επίσης, τη δημιουργία εξειδικευμένης ιστοσελίδας από την Τροχαία στην οποία θα γίνονται από τους πολίτες καταγγελίες ή αναφορές και θα αναρτάται ενημερωτικό υλικό.

Ο κ. **Παναγιώτης Κουρουμπλής**, ρώτησε εάν διαπιστώνεται έλλειμμα στην πρόληψη των ατυχημάτων από τη μη αξιοποίηση των Μ.Μ.Ε από την κοινωνική διαφήμιση και τις επιπτώσεις του γεγονότος αυτού στην πρόληψη.

Διαπίστωσε ότι είχαμε μείωση θανατηφόρων ατυχημάτων χωρίς να μειώνεται όμως ο αριθμός ατυχημάτων κάτι που σημαίνει πως η άνοδος της ιατρικής επιστήμης σώζει περισσότερες ζωές των βαριά τραυματισμένων σε σχέση με παλιότερες δεκαετίες.

Ρώτησε ακόμα τον κ. Κορδολαίμη πόσο ικανοποιημένος είναι από τον οδικό άξονα Αθηνών – Πατρών.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής κ. **Λεωνίδας Γρηγοράκος** αναφερόμενος στην οδηγική συμπεριφορά των πολιτικών τόνισε πως οι πολιτικοί πρέπειν να είναι πρότυπα οδικής συμπεριφοράς, να είναι πρότυπα ατόμων, που δεν παραβιάζουν τον Κ.Ο.Κ. και να είναι αυτοί που θα δίνουν τον καλό παράδειγμα, όχι μόνο στην Ελληνική Πολιτεία αλλά πιο πολύ στα παιδιά μας και σε αυτούς οι οποίοι θέλουν να μας μιμηθούν.

Από τις τοποθετήσεις του κ. Κορδολαίμη και των Βουλευτών εξάγονται χρήσιμα συμπεράσματα τα οποία πρέπει να αξιοποιηθούν για την επίλυση των προβλημάτων και την αναχαίτιση των τροχαίων ατυχημάτων.

Σε πολλές περιπτώσεις τα ζητήματα, που τέθηκαν δεν αφορούν αποκλειστικά το Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη αλλά είναι συναρμόδια και άλλα Υπουργεία.

Τα πάρκα κυκλοφοριακής αγωγής ανήκουν στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Μεταφορών, Υποδομών και Δικτύων σε συνεργασία με τους Δήμους της χώρας, άρα πέρα από τη συμβολή της Τροχαίας, πρέπει να αξιοποιηθούν περαιτέρω με την πρόσληψη ειδικού προσωπικού, τη διαρκή υποχρεωτική εκπαίδευση μαθητών και ειδικότερα αυτών του Λυκείου ως εν δυνάμει οδηγών και τη θέσπιση ωραρίου λειτουργίας πρωί – απόγευμα για όλους τους πολίτες με την εφαρμογή προγραμμάτων.

Πρέπει να επιτευχθεί γόνιμη συνεργασία με τα Μ.Μ.Ε., κρατικά και ιδιωτικά για την αξιοποίηση του επικοινωνιακού υλικού της τροχαίας. Στόχος είναι η προβολή των σποτ σε ζώνες υψηλής τηλεθέασης και ακρόασης, ώστε να γίνονται αποδέκτες των μηνυμάτων περισσότεροι πολίτες.

Η μείωση των λειτουργικών δαπανών της ΕΛ.ΑΣ. στην κίνηση και στη συντήρηση των οχημάτων είναι πολύ πιθανό να επιφέρει μείωση των δραστηριοτήτων της Τροχαίας. Κάτι τέτοιο, όπως γίνεται αντιληπτό, θα δημιουργήσει πολλά προβλήματα αστυνόμευσης των οδών.

Η διαπίστωση του κ. Κορδολαίμη, ότι αστυνομεύεται πολύ το εθνικό δίκτυο και τα θανατηφόρα ατυχήματα μεταφέρονται στο επαρχιακό δίκτυο, είναι ένα γεγονός. Επιπροσθέτως αστυνομεύεται υπερβολικά ο αστικός ιστός, οι πόλεις δηλαδή και αυτό επιτείνει τη διαπίστωση του Ταξιάρχου. Μπορεί στατιστικά να παρουσιάζονται επαρκείς έλεγχοι από τις Αστυνομικές Διευθύνσεις αλλά δεν πραγματοποιούνται σε ικανοποιητικό βαθμό εκεί που χρειάζονται περισσότερο, στο επαρχιακό δίκτυο δηλαδή. Άρα το θέμα δεν είναι ποσοτικό αλλά ουσιαστικό. Στο επαρχιακό δίκτυο σαφώς και θα υπάρχουν λιγότεροι έλεγχοι, αφού η κίνηση είναι μειωμένη σε σχέση με τις πόλεις, θα υπάρχουν όμως περισσότερα και καλύτερα αποτελέσματα στο στόχο μείωσης των τροχαίων ατυχημάτων και βέβαια των θανατηφόρων. Ο αριθμός των ελέγχων δεν αποδεικνύει την ικανοποιητική αστυνόμευση και βέβαια ο αριθμός αυτός δε μπορεί να χρησιμοποιείται για να δηλώνεται, ότι γίνεται σωστά η δουλειά. Πρακτικές Τμημάτων Τροχαίας να γεμίζουν μόνο τα μπλοκάκια, ανεξαρτήτως εάν πρόκειται για παραβάσεις εντός πόλεων ή επαρχιακού και εθνικού δικτύου είναι πέρα για πέρα λάθος.

Συμπερασματικά πρέπει να επέλθει ισορροπία αστυνόμευσης για να αντιμετωπιστεί το πρόβλημα της αύξησης των τροχαίων ατυχημάτων στο επαρχιακό δίκτυο. Άλλωστε στο εθνικό δίκτυο και πολύ περισσότερο εντός των πόλεων παρατηρούνται τα λιγότερα.

Η κίνηση των τρακτέρ σε οδικούς άξονες αποτελεί σημαντικότατο πρόβλημα. Εδράζεται στην αδυναμία του Ελληνικού κράτους να ανταποκριθεί στο χρόνιο αίτημα κατασκευής αγροτικών δρόμων και υποδομών. Πρέπει να συζητηθεί με τα συναρμόδια Υπουργεία και τις Περιφέρειες για τη χάραξη αγροτικών χωμάτινων δικτύων για να αποτραπεί η κίνηση εντός των οδικών αξόνων. Έτσι μόνο θα μπορέσει και νομικά να θεσπιστεί παραβατικότητα, αφού προηγουμένως δοθούν οι εναλλακτικές δυνατότητες.

Πέρα όμως από τις υποχρεώσεις της Πολιτείας η οδική συμπεριφορά του καθένα μας είναι εξίσου σημαντική. Πολύ σωστά ο κ. Κορδολαίμης τοποθέτησε το θέμα λέγοντας πως δίνει μεγάλη σημασία στην κυκλοφοριακή αγωγή, στην παιδεία. Πιστεύω πως το ζήτημα αυτό πρέπει να μας απασχολήσει σε ειδική συνεδρίαση, γιατί στη χώρα μας η κυκλοφοριακή αγωγή βρίσκεται σε νηπιακό στάδιο. Θεωρώ ότι η επίτευξη του αυτού στόχου θα είναι το αποτελεσματικότερο μέτρο στην πρόληψη των τροχαίων ατυχημάτων.

ΙΑ. ΣΥΝΔΡΟΜΟ ΥΠΝΙΚΗΣ ΑΠΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΤΡΟΧΑΙΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΠΑΥΛΟΣ ΣΤΑΣΙΝΟΣ

Η ενημέρωση των μελών της Επιτροπής έγινε από τον Διευθυντή του Κέντρου Αναπνευστικής Ανεπάρκειας του Γενικού Νοσοκομείου Νοσημάτων Θώρακος Αθηνών «Η ΣΩΤΗΡΙΑ», κ. Ιωάννη Νικολόπουλο και την Διευθύντρια της Μονάδας Μελέτης Ύπνου του Σισμανογλείου Γενικού Νοσοκομείου Αττικής, κυρία Αναστασία Αμφιλοχίου.

ΣΥΝΔΡΟΜΟ ΥΠΝΙΚΗΣ ΑΠΝΟΙΑΣ ΚΑΙ ΤΡΟΧΑΙΑ ΑΤΥΧΗΜΑΤΑ

Το σύνδρομο υπνικής άπνοιας απασχολεί την επιστημονική κοινότητα παρά πολλά χρόνια και ευθύνεται όχι μόνο για μερικά συμβάντα κατά τη διάρκεια του ύπνου, δηλαδή καρδιακές ανακοπές, αύξηση του διοξειδίου, υπνηλία, υπέρταση, ζαλάδες και αιφνίδιος θάνατος αλλά και για τα τροχαία ατυχήματα.

Η πάθηση αυτή ονομάζεται σύνδρομο υπνικής άπνοιας ή σύνδρομο απνοιών στον ύπνο και είναι μια νόσος πανάρχαια. Αξιόλογη επιστημονική προσπάθεια να ορισθεί και να διατυπωθεί επιστημονικά και με αποδείξεις άρχισε το 18ο αιώνα.

Μια μικρή αναφορά σε μερικούς συγγραφείς που είχαν δημοσιεύσει τις απόψεις τους είναι εκείνη του William Owls που περιέγραψε το σύνδρομο Πικουίκ με αυτά τα χαρακτηριστικά , ενώ το 1936 αναφέρθηκε για πρώτη φορά, ότι αυτή η πάθηση συνοδεύεται από καρδιαγγειακή νοσηρότητα. Ωστόσο, ουσιαστική θεραπεία μέχρι τότε δεν υπήρχε και το 1981 έγινε η πρώτη δημοσίευση της θεραπείας της πάθησης.

Σήμερα, το σύνδρομο απνοιών στον ύπνο είναι εκείνη η πάθηση που χαρακτηρίζεται από την ύπαρξη επεισοδίων απόφραξης της αεροφόρου οδού πάνω από 5 ανά ώρα, πλήρως αποφρακτικά, που λέγονται άπνοιες ή μερικώς αποφρακτικά που λέγονται υπόπνοιες , αφυπνίσεις με αίσθημα ασφυξίας ή πνιγμονής στον ύπνο. Οι συνέπειες της υπνικής άπνοιας εκδηλώνονται με υπνηλία και κόπωση την ημέρα. Με αυτά τα κριτήρια ορίζεται η νόσος παγκοσμίως σήμερα μετά από αποφάσεις της American Academy.

Η εστία του προβλήματος είναι στον φάρυγγα. Ο φάρυγγας με ή χωρίς ανατομικές ανωμαλίες, δε λειτουργεί φυσιολογικά, με αποτέλεσμα ή να στενεύει στον ύπνο και να ροχαλίζει ο άνθρωπος ή να αποφράσσεται πλήρως και να κάνει τις άπνοιες. Το σύνδρομο υπνικής άπνοιας από τα επαναλαμβανόμενα επεισόδια απόφραξης της αναπνοής, οδηγεί σε μείωση του οξυγόνου στο κυκλοφορούν αίμα και στις αφυπνίσεις του εγκεφάλου, πράγμα που οδηγεί σε κατακερματισμό του φυσιολογικού ύπνου.

Τα πρώιμα συμπτώματα του συνδρόμου παρουσιάζονται στη διάρκεια της νύχτας με ροχαλητό, διακοπές της αναπνοής και αφυπνίσεις και νυχτουρία.

Επίσης, την ημέρα οι άρρωστοι έχουν χαμηλό επίπεδο εγρήγορσης, ζωτικότητας και αντιδράσεων, γνωσιακές διαταραχές ,μειωμένη σεξουαλική συμπεριφορά και λίμπιντο, μειωμένη ικανότητα για δραστηριότητες και διάθεση.

Απώτερες επιπτώσεις της πάθησης αυτής στο καρδιαγγειακό σύστημα, είναι : υπέρταση, στεφανία νόσος, καρδιακά επεισόδια και εμφράγματα, όπως επίσης και μεταβολικές διαταραχές. Το 70% με υπνική άπνοια είναι παχύσαρκοι και παθαίνουν πολύ συχνά τροχαία ατυχήματα. Τέλος, οι ασθενείς αυτοί πάσχουν από νευροψυχιατρικές διαταραχές.

Οι ασθενείς με σύνδρομο υπνικής άπνοιας βρίσκονται στη ηλικία 40 έως 65 ετών όταν διαγιγνώσκεται η πάθηση αυτή και επιδεινώνεται προϊούσης της ηλικίας. Στο μεγαλύτερο ποσοστό

τους είναι υπέρβαροι ή παχύσαρκοι.

Η θεραπεία αυτής της πάθησης περιλαμβάνει την εφαρμογή μιας μηχανής που λέγεται CPAP, η οποία φυσάει αέρα κατά τη διάρκεια του ύπνου στους ανώτερους αεραγωγούς και αυτό κρατά το φάρυγγα ανοικτό νικά την απόφραξη, βοηθώντας έτσι στην καταπολέμηση των συμπτωμάτων τη νύχτα και την ημέρα. Επίσης, στα ελαφρά περιστατικά η χειρουργική θεραπεία μπορεί να βοηθήσει σημαντικά. Στην αντιμετώπιση αυτής της πάθησης, πρέπει να ελέγχεται επίσης η συμμόρφωση στη θεραπεία.

Η σύνδεση του συνδρόμου υπνικής άπνοιας με τα τροχαία ατυχήματα είναι η υπνηλία, που αισθάνονται τα άτομα αυτά κατά τη διάρκεια της ημέρας, καθώς αυτή μειώνει την ικανότητά τους για συγκέντρωση, άρα μειώνει και την ικανότητά τους για ασφαλή οδήγηση.

Σύμφωνα με έρευνες:

1 οδηγός από το γενικό πληθυσμό έχει πιθανότητα να προκαλέσει 0,08 ατυχήματα ανά οδηγό ανά έτος, ενώ ο απνοϊκός έχει πιθανότητες 0,19.

Το 20% -25% των τροχαίων ατυχημάτων σε εθνικούς δρόμους οφείλονται σε οδηγούς που αποκοιμήθηκαν στο τιμόνι.

Οι ασθενείς με υπνική άπνοια έχουν 7 φορές μεγαλύτερο κίνδυνο να προκαλέσουν ατύχημα σε σχέση με τους υγιής.

Οι παράγοντες που καθορίζουν εάν ένας ασθενής με ΣΑΥ έχει πιθανότητα να προκαλέσει τροχαίο ατύχημα είναι 4.

Η υπνηλία.

Η βαρύτητα της νόσου.

Η μειωμένη οξυγόνωση στον ύπνο (υποξαιμία) .

Η παχυσαρκία.

Στην Ευρώπη υπήρχαν διάφορες οδηγίες για την αντιμετώπιση των τροχαίων ατυχημάτων που ευθύνονται για το σύνδρομο αυτό. Στις Η.Π.Α. υπάρχει σχετική νομοθεσία, σύμφωνα με την οποία , γίνεται ετήσια ανανέωση της άδειας σε ασθενείς που έχουν άπνοια με δείκτη κάτω από 20 , δηλαδή μέτριο βαθμό και κάτω που δεν παίρνουν θεραπεία και δεν έχουν υπνηλία , όπως και ετησία ανανέωση σε αυτούς που παρουσιάζουν αποτελεσματική θεραπεία.

Τέλος, προβλέπεται αναστολή άδειας σε οδηγούς που ανέφεραν μόνοι τους την υπνηλία στην οδήγηση ή που προκάλεσαν τροχαίο επειδή αποκοιμήθηκαν στο τιμόνι ή που έχουν διαγνωστεί με άπνοια σοβαρού βαθμού και δεν έχουν πάρει θεραπεία και είναι παχύσαρκοι , στους οποίους αφαιρείται το δίπλωμα.

Στην Ελλάδα σήμερα δεν υπάρχει κάποια αντίστοιχη ρύθμιση ή νομοθεσία.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ:

Το Υπουργείο θα πρέπει να βγάλει ειδική απόφαση που να αναγκάζει τους επαγγελματίες οδηγούς να προσκομίζουν γνωμάτευση από το Κέντρο Μελέτης Διαταραχών Ύπνου.

Ενίσχυση των υποδομών των νοσοκομειακών μονάδων για να μπορέσουν να υποδεχθούν τον κόσμο να υποβληθεί στην συγκεκριμένη εξέταση αλλά και στην σωστή θεραπεία και διευκόλυνση των εξεταζομένων να πηγαίνουν στα εργαστήρια.

Οι συσκευές θεραπείας της υπνικής άπνοιας του μη επεμβατικού αερισμού να επιστρέφονται, οπότε να μπορούν να αποστειρώνονται και να τις παίρνει κάποιος άλλος ασθενής γιατί το κόστος αγοράς τους είναι αρκετά υψηλό.

Θα πρέπει να υπάρξει σοβαρή ενημέρωση από τα κρατικά και ιδιωτικά μέσα για να διευκολύνουν την προσπάθεια αυτή.

Ειδική εξέταση για την απόκτηση του διπλώματος οδήγησης και ειδικά στις επίμαχες ηλικίες 45 μέχρι 60.

Γνωμάτευση ενός γιατρού όταν κάποιος πάει να πάρει το δίπλωμα οδήγησης και όταν αλλάζει η σωματοδομή του , ανά τακτά χρονικά διαστήματα.

Ενημέρωση στα σχολεία και στους γονείς για τα τροχαία ατυχήματα.

ΙΒ. ΟΔΙΚΗ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΣΕ ΑΣΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΜΑΝΩΛΗΣ

Η βελτίωση της οδικής ασφάλειας στο αστικό περιβάλλον αποτελεί βασική συνιστώσα μιας **ευρύτερης προσπάθειας για τη διαμόρφωση συνθηκών βιώσιμης κινητικότητας στις σύγχρονες πόλεις**.

Πόλεις που θα είναι φιλικές προς όλους τους χρήστες της οδού, με ιδιαίτερη έμφαση στους ευάλωτους και **ενίσχυση των εναλλακτικών τρόπων μετακίνησης** (ΜΜΜ, ποδήλατο, πεζή μετακίνηση).

Με ρυθμίσεις τέτοιες που θα εξασφαλίζουν την ομαλή και ασφαλή συνύπαρξή τους και θα επιφέρουν οφέλη όχι μόνο ως προς τη μείωση των τροχαίων ατυχημάτων αλλά και ως προς τη ποιότητα ζωής, τη μείωση της ρύπανσης και της κυκλοφοριακής συμφόρησης και κατ' επέκταση την υγεία.

Το πλαίσιο προτάσεων που ακολουθεί, ως πρωταρχικό στόχο έχει τη διασφάλιση συνθηκών Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας η οποία και αποτελεί το εργαλείο για την επίτευξη ασφαλών μετακινήσεων στο αστικό περιβάλλον.

Διαχείριση αστικής κυκλοφορίας για τη μείωση των τροχαίων ατυχημάτων και της σοβαρότητάς τους.

Μείωση της μέσης ταχύτητας κίνησης στο αστικό περιβάλλον μέσω επανακαθορισμού του ανώτατου ορίου ταχύτητας στις κατοικημένες περιοχές, καθιερώνοντας ζώνες ήπιας κυκλοφορίας και ζώνες ανώτατου ορίου ταχύτητας 30 και 40 χλμ/ώρα.

Συνεχής και εντατικός τροχονομικός έλεγχος των βασικών παραβάσεων οδικής ασφάλειας (ταχύτητα, αλκοόλ, χρήση της ζώνης και του κράνους ασφαλείας, χρήση κινητού τηλεφώνου κατά την οδήγηση) και με τη χρήση σύγχρονων ηλεκτρονικών μέσων.

Τακτική εκπαίδευση του προσωπικού της Τροχαίας με βασικό γνώμονα τη διασφάλιση ασφαλών μετακινήσεων δίνοντας έμφαση στους ευάλωτους χρήστες των οδών (πεζοί, ποδηλάτες).

Τροποποίηση διατάξεων του Κώδικα Οδικής Κυκλοφορίας με ειδική μέριμνα για τις εναλλακτικές μορφές μετακίνησης (σήμανση ποδηλατοδρόμων, χρήση κράνους ασφαλείας από ποδηλάτες, υποχρεώσεις πεζών, κ.λπ.).

Συνεχής παρακολούθηση και αξιοποίηση των δεδομένων - στατιστικών στοιχείων ατυχημάτων που καταγράφονται από τις υπηρεσίες της Τροχαίας. Συνεργασία Υπουργείου Μεταφορών με το Υπ. Προστασίας του Πολίτη για την επεξεργασία αυτών και την καταγραφή επικίνδυνων σημείων και συμπεριφορών.

2. Ασφάλεια οδικού περιβάλλοντος.

Θεσμοθέτηση διαδικασιών διαχείρισης της ασφάλειας της οδικής υποδομής και στο αστικό οδικό δίκτυο.

Σύνταξη αναλυτικών προδιαγραφών σχεδιασμού με μέριμνα στον ελάχιστα απαιτούμενο χώρο που πρέπει να αποδοθεί στις εναλλακτικές μορφές μετακίνησης, για επεμβάσεις στην οδική υποδομή (πεζοδρόμια, παρόδιος εξοπλισμός, ποδηλατόδρομοι, πεζόδρομοι, κατακόρυφη και οριζόντια σήμανση, σηματοδότηση, διαβάσεις πεζών) με στόχο τη βελτίωση της ασφάλειας και τη διασφάλιση συνθηκών βιώσιμης κινητικότητας.

Καθιέρωση συστηματικού προγράμματος επιθεώρησης και συντήρησης των οδικών υποδομών την παρακολούθηση του οποίου οφείλει να αναλάβει ένας ενιαίος κεντρικός φορέας ο οποίος θα έχει τη δυνατότητα υποβολής εισηγήσεων για συγκεκριμένες παρεμβάσεις.

Διαμόρφωση ασφαλούς οδικού περιβάλλοντος σε χώρους συνάθροισης κοινού (σχολεία, αθλητικές εγκαταστάσεις, κ.λπ.). Ειδικά για τα σχολεία έχει ξεκινήσει συνεργασία με τον Οργανισμό Σχολικών Κτιρίων ώστε να ενταχθούν στις προδιαγραφές των υπό κατασκευή σχολείων μέτρα και δράσεις ασφαλούς πρόσβασης (σχολικός δακτύλιος).

Εκστρατείες ενημέρωσης κοινού.

3.1 Σχεδιασμός και υλοποίηση ολοκληρωμένου προγράμματος ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης των πολιτών, σε θέματα που αφορούν στο σεβασμό στο δημόσιο χώρο, την επιθετική οδήγηση, την παραβατική οδική συμπεριφορά, την προώθηση των εναλλακτικών τρόπων μετακίνησης και την προστασία των ευάλωτων χρηστών του οδικού δικτύου.

3.2 Ενημέρωση/ευαισθητοποίηση των νέων για την Οδική Ασφάλεια μέσω των social media έτσι ώστε να είναι αποτελεσματικότερη και αμεσότερη η επιρροή τους.

3.3 Συμμετοχή όλων των φορέων που δραστηριοποιούνται στον τομέα της οδικής ασφάλειας και αξιοποίηση του υπάρχοντος ενημερωτικού υλικού. Προώθηση της ιδιωτικής πρωτοβουλίας και δράσεων ΜΚΟ προς την κατεύθυνση αυτή.

3.4 Υποχρέωση των φορέων των Αστικών Συγκοινωνιών να προβάλουν θέματα Οδικής Ασφάλειας στους χώρους που διαθέτουν για διαφήμιση.

3.5 Μάθημα Οδικής συμπεριφοράς στα σχολεία.

ΙΓ. ΙΚΑΝΟΤΗΤΑ ΟΔΗΓΗΣΗΣ ΑΤΟΜΩΝ ΠΟΥ ΠΑΣΧΟΥΝ ΑΠΟ ΧΡΟΝΙΕΣ ΠΑΘΗΣΕΙΣ (ALZHEIMER ΚΑΙ ΑΝΟΙΑ)

ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ: ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΟΥΚΟΥΔΗΜΟΣ

Η Ειδική Μόνιμη Επιτροπή Οδικής Ασφάλειας, στη συνεδρίασή της στις 23ης Ιουνίου 2011 συζήτησε το θέμα: «Ικανότητα οδήγησης ατόμων, που πάσχουν από χρόνιες παθήσεις (Alzheimer και άνοια). Τα μέλη της Επιτροπής ενημέρωσε η κυρία Μάγδα Τσολάκη, Καθηγήτρια του Αριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης και πρόεδρος της πανελλήνιας Ομοσπονδίας Νόσου Alzheimer.

Στόχος της συζήτησης η ενημέρωση γύρω από την άνοια και τις νευρολογικές γνώσεις εκείνες που έχουν σχέση με την οδική συμπεριφορά και την πρόληψη τροχαίων ατυχημάτων που σχετίζονται με τη νόσο. Μεταξύ των στοιχείων που παρέθεσε η κ. Τσολάκη αναφέρθηκαν τα εξής:

Το κόστος της άνοιας σε ευρωπαϊκό επίπεδο σύμφωνα με έρευνα ξεπερνά τα 170 δις ευρώ. Για την Ελλάδα δεν υπάρχουν αντίστοιχα στοιχεία. Το κόστος προέρχεται όχι τόσο από τη χορήγηση φαρμάκων αλλά από την απώλεια εργατικού δυναμικού, την ανάγκη φροντίδας των ατόμων με άνοια ή αργότερα και τη φιλοξενία τους σε ιδρύματα. Το κόστος νοσηλείας σε κρατικά ιδρύματα στην Ελλάδα, είναι ιδιαίτερα υψηλό λόγω έλλειψης φορέα υποδοχής αυτών των ασθενών.

Λόγω της γήρανσης του πληθυσμού θα αυξηθεί και το ποσοστό των ηλικιωμένων που στην οδήγηση αυτών των ανθρώπων.

Υπολογίζεται ότι σήμερα το 16% του γενικού πληθυσμού είναι πάνω από τα 65, το 2025 το ποσοστό αυτό θα φτάσει το 24%, δηλαδή 1 στους 4 θα είναι πάνω από 65 χρονών και στην Ελλάδα μέχρι το 2050 τα άτομα ηλικίας άνω των 65 ετών θα είναι γύρω στο 30%. Επομένως ένα 30%, το 1/3 δηλαδή, του πληθυσμού της Ελλάδος, οι οποίοι θα είναι πάνω από 65.

Ο μέσος όρος ζωής είναι 75 χρόνια, εκεί αρχίζει η νόσος του Alzheimer και μερικές φορές ίσως λίγο νωρίτερα. Έχουμε, δηλαδή, πάνω από την ηλικία των 65 χρόνων ένα ποσοστό 7%, δηλαδή στους 100 ανθρώπους πάνω από 65, οι 7 πάσχουν από άνοια.

Από το 1980 ως το 2000 ο αριθμός των θανάτων που καταγράφονται από Alzheimer αυξάνει συνεχώς, διότι αυξάνει ο μέσος όρος ζωής και όλο και περισσότεροι άνθρωποι πάσχουν από αυτήν τη νόσο, η οποία στην Ελλάδα θα μας βρει απροετοίμαστους.

Η άνοια στην Ελλάδα είναι λιγότερο συχνή για δυο λόγους. Αφενός λόγω των ισχυρών δεσμών της οικογένειας και λόγω της διατροφής που βασίζεται στο ελαιόλαδο και αφετέρου λόγω του πολύ καλού γονιδιώματος.

Η εξέλιξη της νόσου έχει τα εξής επίπεδα: Ήπια νοητική διαταραχή, απώλεια μνήμης, νοητικά συμπτώματα λόγου, κρίσης, προσανατολισμού.

Τα προβλήματα των ασθενών από τη νόσο κατά την οδήγηση συμπυκνώνονται στα εξής:

-Μείωση αντίληψης, αντίδρασης, αντίληψης χρόνου και χώρου, μείωση αντανακλαστικών, νοητική εξασθένηση, μείωση δυνατότητας παρατήρησης.

Προτάθηκε η αλλαγή του νομοθετικού πλαισίου και η ένταξη ενός τουλάχιστον τεστ αξιολόγησης ικανότητας οδήγησης, και τέλος όσοι συγκεντρώνουν κάτω από 20 mini mental βαθμούς στο τεστ να πρέπει υποχρεωτικά από το νόμο να σταματούν την οδήγηση. Το τεστ αξιολόγησης που προτείνεται να γίνεται σε όλους τους ηλικιωμένους εξετάζει τον προσανατολισμό στον τόπο, στο χρόνο, τη μνήμη, τη δυνατότητα κωδικοποίησης, τη δυνατότητα έκφρασης λόγου, τη δυνατότητα ανάγνωσης, τη δυνατότητα εκτέλεσης εντολών. Το τεστ το χρησιμοποιούν ήδη δυο χώρες της Ευρώπης για τη χορήγηση αδειών οδήγησης.

Υπάρχει αντίστοιχη ευρωπαϊκή εμπειρία και διατάξεις νόμου σχετικά με την άνοια και την οδήγηση.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η εισαγωγή του θέματος σε ειδική συνεδρίαση ημερήσιας διάταξης στη βουλή προκειμένου να καταθέσουν τα κόμματα τις απόψεις τους και ταυτόχρονα να γίνει μέσω του τηλεοπτικού δικτύου της Βουλής και των λοιπών ΜΜΕ ενημέρωση των πολιτών.

Η ειδικότητα των ψυχιάτρων, να είναι βασική όσον αφορά τη χορήγηση πιστοποιητικού ικανότητας υποψηφίων οδηγών γιατί και σε μικρότερες ηλικίες η χρήση ψυχοτρόπων φαρμάκων είναι εξίσου επικίνδυνος για πρόκληση ατυχημάτων παράγοντας, καθώς και την προσθήκη πέραν του παθολόγου και του οφθαλμιάτρου και καρδιολόγου.

Οι ηλικιωμένοι ασθενείς μετά τα 65 όταν πρόκειται να ανανεώσουν την άδεια οδήγησης να εξετάζονται όχι μόνο σε παθολόγο και οφθαλμίατρο αλλά και σε νευρολόγο-ψυχίατρο ή να εξειδικευμένο γιατρό και μέσω ενός ερωτηματολογίου να είναι σε θέση να αντιληφθεί εάν συντρέχουν λόγοι περαιτέρω εξέτασης.

Εξέταση ανά δυο χρόνια για οδηγούς άνω των 65 ετών από εκπαιδευμένους ψυχιάτρους και μετά τα 70 κάθε χρόνο.

Κατατέθηκαν ωστόσο επιφυλάξεις ως προς την πρόταση κατάθεση γνωμάτευσης ψυχικών ασθενειών στο υπουργείο Συγκοινωνιών, για την αποφυγή του «στίγματος». και της δημοσιοποίησης ευαίσθητων δεδομένων

Ανάγκη εκπαίδευσης της ελληνικής κοινωνίας, οργάνωση εκστρατείας ενημέρωσης των πολιτών για την ασθένεια.

Ενίσχυση της επιχειρηματολογίας υπέρ της μεσογειακής διατροφής που βασίζεται στο ελληνικό ελαιόλαδο σε συνεργασία με το υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, εκμεταλλευόμενοι τα αποτελέσματα έρευνας για τις ωφέλειες που προκύπτουν στην πρόληψη της νόσου.

Συμπερασματικά,

Η αλλαγή του νομοθετικού πλαισίου κρίνεται αναγκαία ως προς την αντιμετώπιση των ηλικιωμένων πασχόντων από άνοια αλλά όχι μόνο.

Επιβεβλημένη θεωρείται η συνολική αντιμετώπιση θεμάτων που άπτονται της οδικής ασφάλειας στην Ελλάδα σε διακομματικό επίπεδο.

Η Επιτροπή θεωρεί ιδιαίτερα σημαντικό τομέα αυτόν την πρόληψης, της ενημέρωσης, της γνώσης των πολιτών γύρω από την ασθένεια. Κοινή διαπίστωση είναι πως η όποια νομοθεσία θα βρει ανυπέρβλητο τείχος αν δεν συνοδευτεί από υπεύθυνη ενημέρωση των πολιτών.

Εξίσου σημαντική παράμετρος που τέθηκε στη διάρκεια της συζήτησης ήταν αυτή του ειδικού χειρισμού που απαιτείται για την εξάλειψη πιθανών κινδύνων στιγματοποίησης των ασθενών.

Η Επιτροπή θα καταθέσει στον Πρόεδρο της Βουλής το πόρισμά της και θα προτείνει τη διεξαγωγή συζήτησης εκτός ημερησίας διάταξης σε επίπεδο πολιτικών αρχηγών, μέσω ειδικής συνεδρίασης.

Η Επιτροπή θα καταθέσει ως πρόταση νόμου το Σχέδιο Νόμου για την Άνοια.

IV. Οι Εισηγήσεις έγιναν δεκτές, ομοφώνως και συναπαρτίζουν την Έκθεση της Επιτροπής, η οποία υποβάλλεται προς την Ολομέλεια της Βουλής.

Αθήνα, 30 Σεπτεμβρίου 2011

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΓΡΗΓΟΡΑΚΟΣ

Η Α' ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ	Η Β' ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ
ΦΩΤΕΙΝΗ ΠΙΠΙΛΗ	ΓΑΡΥΦΑΛΛΙΑ (ΛΙΑΝΑ) ΚΑΝΕΛΛΗ

Ο ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΑΝΑΤΟΛΑΚΗΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

ΒΡΕΤΤΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ (ΝΤΙΝΟΣ)
ΜΙΧΟΣ ΛΑΜΠΡΟΣ
ΠΑΠΑΜΑΝΩΛΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΡΟΜΠΟΠΟΥΛΟΣ ΘΩΜΑΣ
ΣΤΑΣΙΝΟΣ ΠΑΥΛΟΣ
ΧΑΪΔΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ
ΚΟΥΚΟΔΗΜΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ
ΠΑΠΑΣΙΩΖΟΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ
ΔΡΙΤΣΑΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βαΐτσης Αποστολάτος): Επιστρέφουμε στην δεύτερη με αριθμό 1336/27-9-2011 επίκαιρη ερώτηση πρώτου κύκλου του Βουλευτή της Νέας Δημοκρατίας στο Νομό Ευβοίας κ. Κωνσταντίνου Μαρκόπουλου προς τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, σχετικά με την προώθηση των επιχειρήσεων υδατοκαλλιέργειας στην περιοχή Πόρτο Λάφια της Καρυστίας Ευβοίας.

Κύριε Μαρκόπουλε, έχετε δύο λεπτά χρόνο ανάπτυξης της ερώτησης.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, εκτιμώ πάρα πολύ την παρουσία σας σήμερα εδώ, δοθέντος του ότι ξέρω πως στο Υπουργείο σας γίνεται συζήτηση για το ειδικό χωροταξικό για τις υδατοκαλλιέργειες. Εκτιμώ την παρουσία σας, γιατί η ερώτηση έχει απόλυτη σχέση.

Γνωρίζω πάρα πολύ καλά ότι οι υδατοκαλλιέργειες είναι ένας πολύ δυναμικός κλάδος της ελληνικής οικονομίας, εξαγωγικός, που προσφέρει χρήματα και προσθέτει και στη φήμη της χώρας και στο Ακαθάριστο Εθνικό Προϊόν. Εκτιμώ, επίσης, την προσπάθεια της Κυβέρνησης να φέρει μία ισορροπία, ακόμα και νομιμοποίηση σε πολλές υδατοκαλλιέργειες, οι οποίες εδώ και πάρα πολύ καιρό είναι εκτεθειμένες και λειτουργούν παρανόμως. Δεν το κατηγορώ αυτό. Αισθάνομαι ότι πρέπει να γίνει.

Όμως, μέσα στο ειδικό χωροταξικό για τις υδατοκαλλιέργειες υπάρχει μια περιοχή. Είναι η περιοχή της νότιας Εύβοιας στον καινούργιο καλλικρατικό Δήμο Μαρμαρίου, Στυραίων και Καρυστίας, ο Δήμος Καρύστου ουσιαστικά, όπου υπάρχουν ορισμένα ζητήματα, στα οποία αξίζουν να υπάρχουν διευκρινήσεις.

Δηλαδή, πρώτα απ' όλα, ο δήμος εδώ και καιρό έχει γνωμοδοτήσει αρνητικά στην ανάπτυξη υδατοκαλλιεργειών, δοθείσης της τουριστικής ανάπτυξης στην περιοχή. Δεύτερον, για την ίδρυση της περιοχής οργανωμένης ανάπτυξης χρειάζεται μία μελέτη. Ο δήμος, λοιπόν, έχει ζητήσει εδώ και καιρό –θα καταθέσω το έγγραφο- τη μελέτη αυτή από το Υπουργείο, μελέτη η οποία δεν δίνεται κατά παράβαση και του πυρήνα του νόμου του «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ», αλλά και του ιδίου του νόμου και των διαδικασιών του «ΚΑΛΛΙΚΡΑΤΗ». Ένα, λοιπόν, ερωτηματικό είναι: γιατί δεν δίνεται η μελέτη.

Ένα δεύτερο ερωτηματικό είναι πώς είναι δυνατόν να γίνεται μελέτη για την ανάπτυξη υδατοκαλλιεργειών σε μία περιοχή η οποία είναι χαρακτηρισμένη ως «οικισμός» από το 1969. Θα καταθέσω το Φύλλο της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως. Και όχι μόνο είναι χαρακτηρισμένος οικισμός και έχει εκατό κατοικίες και πάνω από χίλιες ιδιοκτησίες εντός οικισμού, αλλά είναι από το 1969 ρυθμισμένοι και νομοθετημένοι και οι όροι δόμησης, το ύψος των ορόφων, το πρόσωπο του οικοπέδου, τα τετραγωνικά. Θα τα καταθέσω προς μελέτη.

Αίφνης και ενώ βρίσκεται σε εξέλιξη αυτή η μελέτη για την περιοχή σαν περιοχή οργανωμένης ανάπτυξης υδατοκαλλιεργειών, έρχεται το Δασαρχείο και λέει ότι ο οικισμός στον οποίο έχουν χτιστεί με άδεια εκατό σπίτια και άλλες τόσες αιτήσεις περιμένουν στη σειρά, είναι δασικός. Και όχι μόνο λέει ότι είναι δασικός, αλλά παραδέχεται ότι και το 1991 και το 1993 και το 2004 οι νομάρχες της περιοχής του Νομού Ευβοίας αναθεώρησαν όρους δόμησης, έκαναν κυρώσεις πινάκων εφαρμογής και ενέκριναν υψομετρικές μελέτες για τα κτίσματα της περιοχής. Θα το καταθέσω για τα Πρακτικά. Το ίδιο δηλαδή το Δασαρχείο ήταν από όλα αυτά τα χρόνια με κανονικές άδειες και σήμερα έρχεται και λέει: είναι δασικό, βάλτε υδατοκαλλιέργειες.

Θα καταθέσω επίσης για τα Πρακτικά γνωμοδότηση της Πολεοδομίας Χαλκίδας του 2011, όπου αναφέρει ότι δεν υπάρχει απόφαση ακύρωσης του παραπάνω σχεδίου.

Το ερώτημά μου, κύριε Υπουργέ, είναι το εξής: Είναι δυνατόν μια τουριστική περιοχή, ήδη δομημένη, με άριστη προοπτική, να τη μετατρέπουμε σε βιομηχανική ζώνη υδατοκαλλιεργειών; Στο χωροταξικό που προωθείτε στη διυπουργική απόφαση –δεν ξέρω αν θα είναι νόμος ή προεδρικό διάταγμα- απαγορεύετε σε βάθος χιλίων μέτρων τη δόμηση από τις ιχθυοκαλλιέργειες, εκτός από την αλιεία στην πέριξ περιοχή. Δεν προχωρώ περαιτέρω. Έχω και άλλα στοιχεία να σας πω.

Θέλω να με ενημερώσετε κατ' αρχάς αν αυτά έχουν υποπέσει στην αντίληψή σας, ποιοι έκαναν τις μελέτες αυτές, πώς φθά-

σαμε σ' αυτό το σημείο και πώς ακυρώνουμε την τουριστική ανάπτυξη. Εκτός αν η Κυβέρνηση θεωρεί ότι μπορεί να ακυρώσει την τουριστική ανάπτυξη στην περιοχή υπέρ κάποιων υδατοκαλλιεργειών. Σας λέω όμως ότι και σαν ένταση εργασίας και σαν προοπτική για την περιοχή, είναι πολύ λανθασμένος ο σχεδιασμός.

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Κωνσταντίνος Μαρκόπουλος καταθέτει για τα Πρακτικά τα προαναφερθέντα έγγραφα, τα οποία βρίσκονται στο αρχείο του Τμήματος Γραμματείας της Διεύθυνσης Στενογραφίας και Πρακτικών της Βουλής)

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βαΐτσης Αποστολάτος): Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Κωνσταντίνο Μαρκόπουλο.

Ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής κ. Γεώργιος Παπακωνσταντίνου έχει το λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ (Υπουργός Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής): Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Ευχαριστώ και τον κ. Μαρκόπουλο για την ερώτησή του, η οποία βάζει ένα γενικό ζήτημα -στο οποίο μπορώ να πω λίγα πράγματα τώρα και θα επανέλθω- και ένα ειδικό ζήτημα.

Το γενικό ζήτημα είναι οι αποφάσεις που καλείται να πάρει η πολιτεία για το πώς δημιουργεί, αν θέλετε, ένα θεσμικό πλαίσιο για τις υδατοκαλλιέργειες με έναν τρόπο, με τον οποίο να ρυθμίζει –το είπατε και ο ίδιος- ένα άναρχο σημερινό σύστημα, το οποίο όπως έχει δεν διευκολύνει κανέναν και ταυτοχρόνως χωρίς να εμποδίζει την τουριστική ανάπτυξη σε περιοχές που βασίζονται στον τουρισμό.

Να έρθω, όμως, στο ειδικό ζήτημα. Θα σας απαντήσω με βάση τις πληροφορίες που έχω από τις υπηρεσίες, γιατί νομίζω πως υπάρχουν μια σειρά από παρανοήσεις σε ορισμένα από τα ζητήματα, τα οποία βάζετε.

Σας ευχαριστώ για τον τόνο σας, ο οποίος ήταν απολύτως λογικός. Το λέω αυτό, γιατί στο γραπτό κείμενο της ερώτησής σας θέτετε ένα ζήτημα περί προμελετημένου σχεδιασμού, το οποίο προφανώς δεν μπορεί να υπάρξει από το Υπουργείο Περιβάλλοντος. Αναφέρεστε σε μία συμπαιγνία σε βάρος των ιδιοκτητών της περιοχής Πόρτο Λάφια της Καρυστίας και αναρωτιέστε γιατί οι υπηρεσίες του Υπουργείου αρνήθηκαν να χορηγήσουν τα αντίγραφα του φακέλου.

Απαντώ στο πρώτο, λέγοντας ότι οι υπηρεσίες δεν αρνήθηκαν ποτέ κάτι τέτοιο. Σε συνέχεια του αιτήματος του Δήμου Καρύστου 12 και 13 Σεπτεμβρίου, η Διεύθυνση Χωροταξίας του ΥΠΕΚΑ απάντησε στο Δήμο Καρύστου. Ενημέρωσε πλήρως για τη διαδικασία αξιολόγησης του φακέλου. Η ουσία της απάντησης των υπηρεσιών του ΥΠΕΚΑ είναι η εξής: Έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία της εξέτασης της τυπικής πληρότητας του φακέλου. Η μελέτη είναι σε διαδικασία ουσιαστικής αξιολόγησης και εφόσον η υποβληθείσα πρόταση ακόμη εξετάζεται από τις υπηρεσίες και σύμφωνα με την πάγια τακτική ζητούνται τροποποιήσεις της αρχικής μελέτης, το αίτημα δεν έχει πάρει οριστική μορφή. Άρα, διατυπωμένες απόψεις δεν υπάρχουν ακόμη από καμμία υπηρεσία. Συνεπώς, το υλικό της μελέτης θεωρείται ημιτελές και ως εκ τούτου δεν παρέχεται σε φορείς και κοινό.

Είναι μια πάγια διαδικασία. Δεν είναι κάτι ειδικό στην περίπτωση αυτή. Οι ίδιες υπηρεσίες βεβαιώνουν το Δήμο Καρύστου ότι οπωσδήποτε θα δημοσιοποιηθεί η μελέτη σε μεταγενέστερο στάδιο, αφότου έχουν γίνει οι αλλαγές, οι οποίες θα ζητηθούν.

Να θυμίσουμε –κι αυτό είναι πάρα πολύ σημαντικό- ότι η διαδικασία έγκρισης οποιασδήποτε περιοχής οργανωμένης ανάπτυξης υδατοκαλλιεργειών, περιλαμβάνει υποχρεωτικά διαδικασία δημοσιοποίησης στο κοινό. Άρα, δεν υπάρχει περίπτωση να προχωρήσουμε σε μία απόφαση, χωρίς να υπάρχει αυτή η δημοσιοποίηση και χωρίς να έχει γίνει ο δημόσιος διάλογος.

Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα, στην υπουργική απόφαση 17239/2002 μετά τις γνωμοδοτήσεις των συναρμόδιων υπηρεσιών της μελέτης, καθώς και την εξέτασή της από την υπηρεσία και αφού πραγματοποιηθούν τυχόν τροποποιήσεις επί των έργων και δραστηριοτήτων που προβλέπονται σ' αυτή, αποστέλλονται στο οικείο περιφερειακό συμβούλιο –πρώην νομαρχιακό- το οποίο και ακολουθεί τις διατάξεις περί δημοσιοποίησης στο κοινό και εξετάζει τις απόψεις σε διάστημα σαράντα πέντε ημερών.

Να υπενθυμίσουμε επίσης ότι έχει ολοκληρωθεί η δημόσια διαβούλευση του συνολικού ειδικού πλαισίου για τις υδατοκαλλιέργειες, μέσα στο οποίο τίθεται και οποιαδήποτε σημειακή παρέμβαση όπως αυτή.

Θέλω να απαντήσω στο δεύτερο ερώτημά σας για τη σύνδεση που κάνετε ανάμεσα στην αξιολόγηση του φακέλου για την έγκριση περιοχής οργανωμένης ανάπτυξης υδατοκαλλιεργειών με τις κινήσεις και τις αποφάσεις των δασικών υπηρεσιών, γιατί νομίζω ότι θέτετε ένα σημαντικό ζήτημα. Κατ'αρχάς θα σας προλάβω λέγοντας ότι ουδείς διεκδικεί το αλάνθαστο και σίγουρα οι δασικές υπηρεσίες δεν διεκδικούν το αλάνθαστο. Πολλές φορές έχουμε κενά και «γκρίζες» περιοχές του νόμου, οι οποίες οδηγούν σε αποφάσεις με πολύ μεγάλη καθυστέρηση, που ανατρέπουν πραγματικότητες και αυτό είναι κάτι το οποίο πρέπει να δούμε.

Εδώ όμως έχουμε την εξής κατάσταση: Έχουμε μία απόφαση του Νομάρχη Ευβοίας το '69 για τον οικισμό του Πόρτο Λάφια, η οποία από το '81 έως σήμερα έχει ζητηθεί πολλές φορές να ανακληθεί από τις αρμόδιες υπηρεσίες του τότε Υπουργείου Γεωργίας. Πολλές φορές έχει ζητηθεί από τις αρμόδιες υπηρεσίες η ανάκληση αυτής της απόφασης του Νομάρχη Ευβοίας του '69. Από το '89 υπάρχει πράξη χαρακτηρισμού της περιοχής ως δασικής από το Δημαρχείο Αλιβερίου. Το '90 υπήρξε τελεσίδικη απόφαση χαρακτηρισμού της περιοχής και από το '91 έχουν ενημερωθεί το αρμόδιο τμήμα της Πολεοδομίας Χαλκίδας και το ΥΠΕΧΩΔΕ τότε για την έκδοση πράξης χαρακτηρισμού και την αποφυγή περαιτέρω έκδοσης πολεοδομικών αδειών. Έχουμε δηλαδή μία ιστορία τριάντα χρόνων με το χαρακτηρισμό της περιοχής ως δασικής και οι όποιες κινήσεις δασικών αρχών εντάσσονται μέσα σ' αυτό το πλαίσιο της τυπικότητας, της νομιμότητας και της ορθότητας των ενεργειών της διοίκησης, όπως τουλάχιστον τις αντιλαμβάνονται.

Άρα, λοιπόν, δεν υπάρχει ζήτημα πολύ ξαφνικού ενδιαφέροντος των δασικών υπηρεσιών και βέβαια, σε καμμία περίπτωση δεν υπάρχει σύνδεση με το ζήτημα των υδατοκαλλιεργειών για έναν πολύ απλό λόγο: Η θεσμοθέτηση περιοχής οργανωμένης ανάπτυξης υδατοκαλλιεργειών αφορά σε δραστηριότητα που αναπτύσσεται στο θαλάσσιο χώρο και οι ζώνες εγκατάστασης των μονάδων είναι σε αποστάσεις μεγαλύτερες των δύο χιλιομέτρων από τον οικισμό Πόρτο Λάφια.

Άρα, λοιπόν, κακώς συνδέετε τα δύο ζητήματα μεταξύ τους. Δεν έχουν σύνδεση και σίγουρα δεν υπάρχει κάποια οργανωμένη προσπάθεια του Υπουργείου να τα συνδέσει αυτά, για να καταλήξει σε μία απόφαση με την οποία ίσως εσείς να διαφωνήσετε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βαΐτσης Αποστολάτος): Ευχαριστούμε τον κ. Παπακωνσταντίνου.

Το λόγο έχει ο κ. Μαρκόπουλος για να δευτερολογήσει.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΣ: Κύριε Υπουργέ, κατά βάση δεν θα διαφωνήσω ιδιαίτερα μαζί σας και ασφαλώς, δεν έχετε κανένα λόγο κι εσείς και γενικά ένα πολιτικό πρόσωπο να τα βάλει με μία περιοχή. Μακράν εμού.

Οφείλω όμως να σας πω ότι, παρά το γεγονός πως αυτά που μας περιγράψατε περίπου είναι έτσι, το κράτος –διότι ο πολίτης αντιμετωπίζει την πολιτεία, δεν αντιμετωπίζει μία κυβέρνηση- δεν έχει ποτέ αναστείλει ή άρει την απόφαση του οικισμού. Δεν έχει ζητήσει ποτέ από την πολεοδομία να μη βγάλει άδειες οι οποίες έβγαιναν και μέχρι πριν από κάποιους μήνες. Επίσης, δεν εμπόδισε τους νομάρχες που έχουν περάσει από την περιοχή, ανεξαρτήτως προσώπων, ονομάτων και προέλευσης, να αλλάξουν τους όρους, ακόμα και να βελτιώσουν τους όρους του οικισμού.

Έτσι, λοιπόν, σήμερα έχουμε μία πραγματική κατάσταση στην οποία είπατε βεβαίως ότι τα υπάρχοντα ιχθυοτροφεία είναι πάνω από δύο χιλιόμετρα από το Πόρτο Λάφια, όμως η θεσμοθέτηση της περιοχής ως οργανωμένη περιοχή ανάπτυξης υδατοκαλλιεργειών περιλαμβάνει όλο τον κόλπο του Πόρτο Λάφια και όχι μόνο, αλλά μία τεράστια περιοχή.

Αν, λοιπόν, αυτό περάσει –και βεβαίως εκτιμώ ότι θα γίνει συζήτηση- αυτό σημαίνει ότι σ' όλη την περιοχή άνετα και με τη «βούλα» του κράτους μπορούν να τοποθετηθούν άλλα πενήντα

κλουβιά, άλλες δέκα εταιρείες. Άρα στην πραγματικότητα, δεν δικαιολογούμε μονάχα τις υπάρχουσες που οφείλω να σας πω ότι δεν δουλεύουν πια –δεν θα το συζητήσουμε τώρα εδώ- αλλά δημιουργούμε τις συνθήκες για να ακυρώσουμε όλη την περιοχή σ' ό,τι αφορά την παραθεριστική κατοικία η οποία –νομίζω ότι θα συμφωνήσετε πολύ πιο εύκολα από μένα- πολύ περισσότερα προσφέρει στον τόπο και στην οικονομία, παρά τα κλουβιά και σε θέσεις εργασίας και στη «ρευστότητα» της περιοχής.

Οφείλω όμως να σας δώσω μια διευκρίνιση γι' αυτό που λέω προμελετημένο σχεδιασμό. Δεν αφορά εσάς. Αφορά πολύ συγκεκριμένα πράγματα που έχουν να κάνουν με τη μελέτη όλου αυτού του χωροταξικού. Θέλω, λοιπόν, να σας πω, κύριε Υπουργέ –και αυτό δεν έχει σχέση με τη δική σας ευθύνη- ότι υπάρχουν δυο ονόματα, δυο εταιρείες: ο κ. Αναγνώπουλος και ο κ. Παπαγεωργίου. Δεν τους ξέρω τους ανθρώπους. Έχουν σπουδάσει ιχθυολογία.

Τον κ. Αναγνώπουλο τον έχετε Πρόεδρο στη λιμνοθάλασσα Μεσολογγίου. Μπορεί να το αξίζει ο άνθρωπος. Είναι σύμβουλος στο σύνδεσμο των ιχθυοτρόφων των εταιρειών. Είναι αυτός που έκανε τη μελέτη του χωροταξικού. Και μάλιστα, μαθαίνουμε ότι επειδή δεν είχε λεφτά το Υπουργείο, τα πλήρωσε η ένωση ιχθυοκαλλιεργητών.

Δεν έχω αντίρρηση για όλα αυτά. Αλλά ξέρετε κάτι; Μήπως «έχουμε βάλει τους λύκους να φυλάνε τα πρόβατα»; Εγώ θέλω και τα δύο. Θέλω και την τουριστική ανάπτυξη των διαφόρων περιοχών -και δεν είναι μόνο η Εύβοια- θέλω και τις ιχθυοκαλλιέργειες. Μόνο που δεν πρέπει το ένα να πηγαίνει κόντρα στο άλλο. Δόξα τω θεώ, η χώρα έχει πολλές περιοχές.

Ο κ. Παπαγεωργίου είναι επίσης μαζί στις εταιρείες. Είναι Αντιπρόεδρος στην εταιρεία του κ. Αναγνώπουλου και έχει και δική του εταιρεία. Μπορεί να τα αξίζει ο άνθρωπος. Δεν έχω καμμία αντίρρηση γι' αυτό. Είναι και εκπρόσωπος του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης. Είναι και σύμβουλος του κ. Γερουλάνου στο Υπουργείου Πολιτισμού και Τουρισμού. Είναι σύμπτωση ότι η οικογένεια του κ. Γερουλάνου έχει ιχθυοκαλλιέργειες; Και είναι σύμβουλος εκεί; Και κάνει και το εθνικό χωροταξικό;

Κύριε Υπουργέ, θέλω να επιστήσω λίγο την προσοχή. Είναι σαφές ότι δεν μπορεί ένας Υπουργός να ξέρει τα πάντα. Είναι βέβαιο ότι πρέπει, η γυναίκα του Καίσαρος, εκτός από το να είναι, να φαίνεται και τίμια. Πρέπει όμως εδώ να προσέξουμε πολύ, διότι έχω την αίσθηση ότι όλο αυτό το σύστημα προστασίας των ιχθυοκαλλιεργειών –και εγώ μαζί σας είμαι να τη στηρίξουμε- οδηγεί σε στρεβλή ανάπτυξη, σε παγίδευση πολλών περιοχών της χώρας.

Για το δικό μου το νομό θέλω να σας ζητήσω να εξαιρέσετε την περιοχή του νότιου Ευβοϊκού και ας έχει και δυο κλουβιά, γιατί θα γίνουν πενήντα. Ανατρέπετε την επί δεκαετίες ανάπτυξη του τουρισμού. Στην πραγματικότητα μ' αυτό που πάει να γίνει - αν γίνει, εύχομαι να μη γίνει- δημιουργούμε συνταγματικά κωλύματα στην ιδιοκτησία. Θα αναγκαστούν οι άνθρωποι να πάνε στα δικαστήρια, θα ξοδέψουν λεφτά, θα ακυρώσουν τις δικές σας αποφάσεις και τελικά δε θα γίνει τίποτα. Ούτε τουριστική ανάπτυξη ούτε ιχθυοκαλλιέργεια.

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βαΐτσης Αποστολάτος): Ευχαριστούμε πολύ τον κ. Μαρκόπουλο.

Ο αξιότιμος Υπουργός Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, κ. Γεώργιος Παπακωνσταντίνου, έχει το λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ (Υπουργός Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής): Ευχαριστώ πολύ.

Κύριε Μαρκόπουλε, σας παρακολουθούσα με πολύ μεγάλη προσοχή, μέχρι τη στιγμή που επιδιώξατε να αφήσετε, θα έλεγα κάτι παραπάνω από υπονοούμενα σε σχέση με τον Υπουργό Πολιτισμού.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟΣ: Γεγονότα είναι.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ (Υπουργός Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής): Κύριε Μαρκόπουλε, ο τρόπος με τον οποίον το χειριστήκατε αυτό θα μου επιτρέψετε να σας πω ότι δεν σας τιμά. Θα σας παρακαλούσα να είστε πιο προσεκτικός στο μέλλον, όταν αναφέρεστε σε παρόμοια ζητήματα, ρίχνοντας διάφορα υπονοούμενα για διάφορες σχέσεις. Αν έχετε κάτι συγκεκριμένο, φέρτε το. Ο τρόπος με τον οποίο το χειριστήκατε είναι λάθος. Και δεν τιμά τη συζήτηση που κάνουμε, η οποία νομίζω πως μέχρι τώρα ήταν σε ένα πολύ καλό επίπεδο.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει η Β' Αντιπρόεδρος της Βουλής, κ. **ΡΟΔΟΥΛΑ ΖΗΣΗ**)

Έρχομαι γενικά. Κατ' αρχάς, λέτε ότι δεν έχετε τίποτα εναντίον των υδατοκαλλιεργειών. Ούτε και εγώ. Ότι προφανώς θέλετε να υπάρχει ισορροπία μεταξύ τουρισμού και των υδατοκαλλιεργειών. Όλοι μας το θέλουμε. Αλλά να εξαιρεθεί η τάδε περιοχή. Κοιτάξτε. Η λογική, του να εξαιρέσω τη δική μου αυλή, είναι μια λογική με την οποία δεν θα μπορούσαμε να κάνουμε τίποτα πουθενά στην Ελλάδα, γιατί πάντα κάποιον ενοχλεί κάτι. Οι υδατοκαλλιέργειες δεν είναι πυρηνικά απόβλητα. Προφανώς, υπάρχει ένα πλαίσιο. Είναι συγκεκριμένο. Το έχουμε συζητήσει. Ο αναπληρωτής Υπουργός έχει περάσει ατέλειωτες ώρες σε συζητήσεις με τους φορείς. Όχι μόνο με τους φορείς των επιχειρηματιών -γιατί επιχειρηματίες είναι στις υδατοκαλλιέργειες, επιχειρηματίες είναι και στον τουρισμό- αλλά με τις τοπικές κοινωνίες, με τους φορείς, με τους δημάρχους, για να φτάσουμε σε ένα ισορροπημένο πλαίσιο. Και νομίζω ότι είναι ένα ισορροπημένο πλαίσιο. Μπορούμε να δούμε τα χαρακτηριστικά της άλφα ή της βήτα περιοχής. Για να μπορέσεις να περιορίσεις κάτι, δεν είναι ανάγκη να εξαιρέσεις μια περιοχή. Το περιορίζεις κρατώντας την περιοχή όμως. Άρα, αυτό ως προς το γενικό.

Ως προς το συγκεκριμένο, αναφερθήκατε σε συγκεκριμένα ονόματα. Είναι προφανές ότι δεν περιμένετε να σας απαντήσω συγκεκριμένα γι' αυτά. Αυτό που θέλω εγώ να σας πω είναι ότι έχετε δίκιο, στο ότι το θέμα της περιοχής ως προς το δασικό ή μη δεν έχει κλείσει με έναν τρόπο που να είναι ρητός και κατηγορηματικός. Σε αυτό έχετε δίκιο.

Δεν έχετε δίκιο όμως -και θα μου επιτρέψετε να το πω στη σύνδεση που κάνετε ανάμεσα στο ζήτημα- αυτό και στο ευρύτερο ζήτημα -για το αν σ' αυτήν τη περιοχή θα πρέπει να υπάρχουν ή όχι υδατοκαλλιέργειες. Είναι δύο διαφορετικά πράγματα και δε νομίζω ότι συνδέονται με κανένα τρόπο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ροδούλα Ζήση): Ευχαριστούμε τον κύριο Υπουργό.

Θα συζητηθεί τώρα η τρίτη με αριθμό 1344/27-9-2011 επίκαιρη ερώτηση πρώτου κύκλου του Βουλευτή του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Σπυρίδωνος Χαλβατζή προς τους Υπουργούς Ανάπτυξης, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, σχετικά με την απόφαση του Υπουργείου Ανάπτυξης να επιτρέψει στην εταιρεία «Χρυσωρυχεία Θράκης» την εκμετάλλευση του κοιτάσματος χρυσού στο Πέραμα Θράκης.

Στον ερωτώντα Βουλευτή κ. Σπυρίδωνα Χαλβατζή θα απαντήσει ο Υπουργός Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής κ. Γεώργιος Παπακωνσταντίνου.

Παρακαλώ, κύριε Χαλβατζή, έχετε το λόγο για να παρουσιάσετε την ερώτησή σας.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΧΑΛΒΑΤΖΗΣ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, η Κυβέρνηση με την απόφασή της να δώσει το πράσινο φως στην εταιρεία «Χρυσωρυχεία Θράκης» ανοίγει το δρόμο για την εκμετάλλευση του κοιτάσματος χρυσού στο Πέραμα Θράκης. Αυτή η απόφαση προκάλεσε την αναστάτωση, αλλά και τη διάθεση να αγωνιστούν, να αντιδράσουν κάτοικοι, συλλογικοί φορείς, αλλά και εκπρόσωποι των εκλεγμένων οργάνων της τοπικής και περιφερειακής διοίκησης της περιοχής.

Οι τελευταίοι κατέβηκαν στην Αθήνα και είχαν συνάντηση με πολιτικά κόμματα όπου εξέφρασαν τη διάθεσή τους να αντιδράσουν δυναμικά, εξέφρασαν την κατηγορηματική αντίθεσή τους με αυτή την απόφαση.

Βεβαίως, με αυτήν την απόφαση η Κυβέρνηση ουσιαστικά ξεπουλά τα συγκεκριμένα κοιτάσματα.

Την ίδια στιγμή, διάφορα κυβερνητικά στελέχη στην περιοχή προσπαθούν να μιλήσουν για το αντίθετο.

Είναι γεγονός ότι θα υπάρξουν πολύ σοβαρές επιπτώσεις στην υγεία των κατοίκων, αλλά και στο περιβάλλον, όπως υποστηρίζουν επιστημονικοί και άλλοι φορείς. Η απόφαση αυτή, κατά την άποψη του ΚΚΕ, εντάσσεται στους γενικότερους σχεδιασμούς της Κυβέρνησης για τις αποκρατικοποιήσεις, για το ξεπούλημα

της δημόσιας περιουσίας.

Υπήρξε η πρόταση της Νέας Δημοκρατίας, η πρόταση της τρόικας, αλλά και η απόφαση της Κυβέρνησης για την παράδοση στις πολυεθνικές, με ταυτόχρονη επίθεση ενάντια στα εργασιακά δικαιώματα. Ο ορυκτός πλούτος, υποστηρίζουμε ότι είναι λαϊκή περιουσία κι έτσι πρέπει να παραμείνει.

Το βασικό μας ερώτημα, κύριε Υπουργέ, είναι: Θα επιμείνετε στην εφαρμογή αυτής της απόφασης ή θα την ανακαλέσει άμεσα η Κυβέρνηση; Θα επιμείνετε και θα συγκρούεστε με το δημόσιο αίσθημα, με το δημόσιο συμφέρον ή θα παραδώσετε και αυτό το κοίτασμα στις πολυεθνικές;

Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ροδούλα Ζήση): Ευχαριστούμε, κύριε Χαλβατζή.

Το λόγο έχει ο Υπουργός Περιβάλλοντος κ. Παπακωνσταντίνου.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ (Υπουργός Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής): Σας ευχαριστώ πολύ, κύριε Χαλβατζή. Μου δίνετε την ευκαιρία να κάνουμε μία ενδιαφέρουσα, ελπίζω, συζήτηση για τα ζητήματα των επενδύσεων και του ορυκτού πλούτου στη χώρα.

Πρέπει, όμως, να ξεκινήσω με μία απορία: Δεν κατάλαβα, διαβάζοντας την ερώτησή σας, εάν το πρόβλημά σας είναι η ίδια η επένδυση ή το γεγονός ότι θα γίνει από ιδιώτες επενδυτές. Δηλαδή, εάν η επένδυση αυτή δεν γινόταν από ιδιώτες, αλλά από το κράτος, θα ήσασταν υπέρ;

Καλό θα ήταν να το ξεκαθαρίσουμε αυτό. Και περιμένω να ακούσω στη δευτερολογία σας εάν το ζήτημα είναι το ποιος κάνει την επένδυση ή η επένδυση αυτή καθ' εαυτή. Είναι σημαντικό να ξέρουμε εάν το πρόβλημα είναι το κεφάλαιο ή οι επιπτώσεις της συγκεκριμένης επένδυσης στο περιβάλλον και η αξιολόγηση που κάνει ο καθένας από εμάς.

Τώρα, φοβούμαι ότι δεν έχετε παρακολουθήσει τη διαδικασία. Δεν υπάρχει πράσινο φως γι' αυτή την επένδυση. Από πού το είδατε αυτό; Έχετε δει να υπάρχει η ένταξή της, για παράδειγμα, στο fast track; Η αρμόδια διϋπουργική επιτροπή ενέταξε τρεις άλλες επενδύσεις στη διαδικασία γρήγορης αδειοδότησης. Τη συγκεκριμένη επένδυση, όμως, δεν την ενέταξε. Και γιατί δεν την ενέταξε; Διότι δεν είναι ώριμη και γιατί υπάρχει ένα πολύ μεγάλο ζήτημα, που είναι η ολοκλήρωση της μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων, η οποία αυτή τη στιγμή είναι σε εξέλιξη.

Άρα, δεν υπάρχει κανένα πράσινο φως. Δημιουργείτε εντυπώσεις ότι έχουμε προσπεράσει την τοπική κοινωνία.

Δεν είστε ο μόνος που ακούει την τοπική κοινωνία, κύριε Χαλβατζή. Δεν έχετε το προνόμιο μόνο εσείς. Και εμείς ακούμε την τοπική κοινωνία. Εγώ έχω δει όλους τους Βουλευτές, έχω δει τους τοπικούς φορείς, τους δημάρχους σε σύσκεψη στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και έχω ακούσει με πάρα πολύ μεγάλη προσοχή τις παρατηρήσεις και τις ενστάσεις που έχουν για τη συγκεκριμένη αδειοδότηση.

Σας θυμίζω ότι μια από τις πρώτες πράξεις μου ως Υπουργός Περιβάλλοντος ήταν να υπογράψω μια άλλη εκμετάλλευση κοιτάσματος ορυκτού πλούτου στη Χαλκιδική, γιατί είχα μπροστά μου μια περιβαλλοντική μελέτη, η οποία ήταν άρτια, η οποία έκανε μια σειρά από αλλαγές στην αρχική πρόταση των επενδυτών και η οποία διασφάλιζε ότι σε μια περιοχή όπου υπάρχουν ήδη κοιτάσματα, στα οποία έχει υπάρξει εκμετάλλευση στο παρελθόν, μπορούσε να δημιουργηθεί μια επένδυση, που θα μπορέσει να εκμεταλλευτεί τα κοιτάσματα αυτά και θα δημιουργήσει χιλιάδες θέσεις εργασίας.

Το έκανα με πλήρη επίγνωση ότι αυτή είναι μια επένδυση, η οποία είναι μέσα στο πλαίσιο και της περιβαλλοντικής προστασίας, αλλά και της αναπτυξιακής δυναμικής και της αξιοποίησης του ορυκτού πλούτου που θέλουμε να κάνουμε στη χώρα μας. Εδώ έχουμε μια άλλη επένδυση με άλλα χαρακτηριστικά, σε μια περιοχή όπου στο παρελθόν δεν έχει υπάρξει παρόμοιου είδους εξόρυξη.

Άρα, προτού κανένας προχωρήσει σε μια παρόμοια επένδυση που έχει άλλη τεχνολογία πρέπει να είναι πάρα πολύ προσεκτικός, σε σχέση με τις περιβαλλοντικές επιπτώσεις, να σταθμίσει το κόστος και το όφελος από πλευράς ανάπτυξης θέσεων εργασίας κ.ο.κ., αλλά σας διαβεβαιώ ότι το μόνο πράγμα που δεν μπαίνει στο μυαλό μας είναι αν αυτή η επένδυση θα γίνει από ιδιώτες ή από το κράτος. Δεν είναι εκεί το ζήτημα. Το ζήτημα είναι κατά πόσο αυτή η επένδυση έχει νόημα.

Επ' αυτού οι υπηρεσίες του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής δεν έχουν ακόμα εισηγηθεί, διότι υπάρχει μια περιβαλλοντική μελέτη, η οποία είναι σε εξέλιξη και γι' αυτό το λόγο η διυπουργική επιτροπή δεν προχώρησε στο να εντάξει την επένδυση αυτή στη διαδικασία γρήγορης αδειοδότησης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ροδούλα Ζήση): Σας ευχαριστούμε, κύριε Υπουργέ.

Το λόγο έχει ο ερωτών Βουλευτής, κ. Σπυρίδων Χαλβατζής.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΧΑΛΒΑΤΖΗΣ: Κύριε Υπουργέ, θα αναφερθώ και στον τρόπο και στην ουσία για την επένδυση. Ωστόσο, θέλω να σας πω ότι στις 18 Ιουλίου συνεδρίασε το Περιφερειακό Συμβούλιο Ανατολικής Μακεδονίας-Θράκης, συζήτησε αυτό το θέμα και κατέβηκε εδώ αντιπροσωπεία του περιφερειακού συμβουλίου με τον περιφερειάρχη και έθεσε αυτό το ζήτημα σε όλα τα κόμματα. Αυτή είναι η πραγματικότητα. Εξέφρασαν την αγωνία και την ανησυχία τους. Δεν είναι εν κενώ όλες αυτές οι δραστηριότητες. Δεν είναι, «όπου υπάρχει καπνός, υπάρχει φωτιά». Υπάρχει μια δραστηριότητα, υπάρχει μια απόφαση της Κυβέρνησης, προχωρούν αυτές οι διαδικασίες και καλύτερα είναι να είμαστε προμηθείς, παρά επιμηθείς.

Εμείς επιμένουμε ότι είναι κεντρική επιλογή του ΠΑΣΟΚ η εκποίηση της δημόσιας περιουσίας, εντάσσεται στο στόχο της συγκέντρωσης των 50 δισεκατομμυρίων ευρώ. Εδώ εντάσσεται και αυτή η απόφαση. Βεβαίως, είναι πρόταση της Νέας Δημοκρατίας, είναι απαίτηση της τρόικας, αλλά είναι απόφαση της Κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ. Όλα αποφασίζονται, όλα γίνονται για την υψηλή κερδοφορία του μεγάλου κεφαλαίου.

Εμείς λέμε ότι και σ' αυτήν την περίπτωση θα πρέπει οι εργαζόμενοι να βγάλουν πολιτικά συμπεράσματα. Τι λένε τα κυβερνητικά στελέχη; Πάνε στις εκεί περιοχές, στη Ροδόπη, στη Ξάνθη, στον Έβρο και τους υπόσχονται δημαγωγικά ότι δεν θα υλοποιηθεί αυτή η απόφαση.

Θα σας πω, κύριε Υπουργέ, σχετικά με το ποιος να κάνει την επένδυση. Υποστηρίξαμε και υποστηρίζουμε ότι στα πλαίσια μιας άλλης πολιτικής και ασφαλώς μιας άλλης εξουσίας, μιας λαϊκής εξουσίας και οικονομίας μπορούν και πρέπει να αξιοποιηθούν οι παραγωγικές δυνατότητες της χώρας και φυσικά, ο ορυκτός πλούτος, αλλά να αξιοποιηθούν προς όφελος του λαού, λαμβάνοντας υπόψη και παίρνοντας όλα εκείνα τα μέτρα, που θα προστατεύσουν το περιβάλλον, θα προστατεύσουν την υγεία των εργαζομένων και των κατοίκων της κάθε περιοχής.

Οι ιδιώτες επειδή έχουν ως στόχο το μέγιστο ποσοστό κέρδους δεν παίρνουν μέτρα ούτε για την προστασία του περιβάλλοντος ούτε για την προστασία της υγείας των εργαζομένων σε αυτούς τους χώρους –μεταλλεία, χρυσορυχεία, ορυχεία, λιγνιτωρυχεία- αλλά και σε οποιεσδήποτε άλλες καπιταλιστικές επιχειρήσεις. Διότι η λήψη των απαραίτητων μέτρων υγιεινής και ασφάλειας των εργαζομένων, η λήψη μέτρων για την προστασία του περιβάλλοντος κατά την άποψή τους έχουν οικονομικό κόστος. Και αυτό το οικονομικό κόστος το αποφεύγουν κάθε φορά.

Εμείς λέμε ότι θα χρειαστεί να ενισχυθεί η πάλη των εργαζομένων με ενιαίο, συντεταγμένο και συντονισμένο αγώνα για να αποτραπεί και αυτό το έγκλημα, δηλαδή, το ξεπούλημα του δημόσιου πλούτου, του χρυσού του Περάματος. Για το λόγο αυτό προειδοποιούμε και γι' αυτό κάνουμε την ερώτηση.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ροδούλα Ζήση): Ευχαριστούμε τον κ. Χαλβατζή.

Το λόγο έχει ο κύριος Υπουργός για τη δευτερολογία του.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ (Υπουργός Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής): Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριε Χαλβατζή, ομολογώ πως πάντα δυσκολεύομαι να απαντήσω στις ερωτήσεις σας, όχι σε εσάς προσωπικά. Γνωρίζετε ότι σας εκτιμώ και σας σέβομαι ιδιαίτερα. Απλώς, έχω μια αξιωματική βάση.

Η αξιωματική βάση αυτής της ερώτησης είναι ότι οι ιδιώτες δεν σέβονται τους νόμους και ότι η ιδιωτική επένδυση κάνει κακό. Φοβάμαι ότι επ' αυτής της αξιωματικής βάσης εγώ δεν μπορώ να σας απαντήσω, διότι ο νόμος υπάρχει για να τον σέβονται οι πάντες και η εποχή των κολχόζ έχει περάσει προ πολλού. Δεν νομίζω πως μπορεί κάποιος να διανοηθεί ότι το 2011 στη νέα χιλιετία, στη νέα δεκαετία μπορεί κάποιος να κάνει ανάπτυξη και επενδύσεις στην Ελλάδα με κρατικά λεφτά. Αυτό δεν γίνεται. Η ανάπτυξη θα γίνει με ιδιωτικές επενδύσεις είτε Ελλήνων επιχειρηματιών είτε επιχειρηματιών που θα φέρουν κεφάλαια από άλλες χώρες. Και καλώς να ορίσουν αυτές οι επενδύσεις στο πλαίσιο που η συντεταγμένη πολιτεία τους βάζει με τους κανόνες υγιεινής και ασφάλειας προστασίας του περιβάλλοντος.

Αλίμονο, σε όλο τον κόσμο αυτό γίνεται. Σε όλο τον κόσμο τα ορυχεία τα εκμεταλλεύονται ιδιωτικές εταιρείες. Και εκεί που δεν γίνεται αυτό, εκεί δηλαδή που γίνονται από κρατικές εταιρείες, σας διαβεβαιώνω ότι είναι χώρες με καθεστώτα –θα έλεγα- μάλλον ανελεύθερα. Δεν νομίζω πως κανένας Έλληνας εργαζόμενος θα ήθελε να αλλάξει τη θέση του με κάποιον εκεί και να είναι εκεί.

Άρα, λοιπόν, ως προς το γενικό μέρος, η πολιτεία και το αρμόδιο Υπουργείο, όσον αφορά τα θέματα περιβάλλοντος, σας λέει ότι θα ασκήσει τις αρμοδιότητες που του παρέχει ο νόμος επί τη βάσει του Συντάγματος και του νόμου που ψηφίζει εδώ αυτή η Αίθουσα για να μπορέσει να διασφαλίσει την περιβαλλοντική ευθύνη και ταυτόχρονα όμως έχοντας στο μυαλό ότι πρέπει να αναπτυχθεί η χώρα και να αξιοποιήσει τον ορυκτό της πλούτο. Αυτή είναι μια κατεύθυνση με την οποία ούτε και εσείς μπορείτε να διαφωνείτε.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Υπουργού)

Επαναλαμβάνω –και κλείνω με αυτό- ως προς τη συγκεκριμένη επένδυση θυμίζω ότι έχουμε μιλήσει επανειλημμένα με τους τοπικούς φορείς, έχουμε ακούσει πολύ προσεκτικά τις ενστάσεις που υπάρχουν, έχουμε μια διαδικασία περιβαλλοντικής μελέτης σε εξέλιξη, έχει υποβάλει ο επενδυτής μια πρόταση την οποία οι υπηρεσίες αξιολογούν. Έως ότου αξιολογηθεί η πρόταση αυτή από τις υπηρεσίες εγώ δεν μπορώ να έρθω και να γνωμοδοτήσω στη βάση μιας αξιολόγησης που δεν έχει ολοκληρωθεί.

Η αρμόδια διϋπουργική επιτροπή για την αδειοδότηση των επενδύσεων με ταχύ τρόπο αποφάσισε παρ' ότι ήταν πρόταση να μην την εντάξει σε αυτήν τη φάση σε αυτή τη διαδικασία, διότι θέλει να ολοκληρωθεί η περιβαλλοντική μελέτη και να ωριμάσει η συζήτηση για το κατά πόσο η επένδυση αυτή πρέπει ή δεν πρέπει να γίνει με βάση τα κριτήρια της ανάπτυξης, των θέσεων εργασίας, της προστασίας του περιβάλλοντος και του αναπτυξιακού προφίλ της περιοχής.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ροδούλα Ζήση): Ευχαριστούμε τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής κ. Γεώργιο Παπακωνσταντίνου.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η δεύτερη με αριθμό 1335/20-9-2011 επίκαιρη ερώτηση δευτέρου κύκλου του Βουλευτή της Νέας Δημοκρατίας κ. Μιχαήλ Γιαννάκη προς τον Υπουργό Οικονομικών, σχετικά με την απόφαση για την εργασιακή εφεδρεία στην Αεροπορική Βιομηχανία δεν συζητείται λόγω κωλύματος Υπουργού και διαγράφεται.

Θα συζητήσουμε τώρα τη τρίτη με αριθμό 1345/29-9-2011 επίκαιρη ερώτηση δευτέρου κύκλου του Βουλευτή του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Θεόδωρου Ιγνατιάδη προς τους Υπουργούς Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων και Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, σχετικά με την καταβολή δεδουλευμένων στους εργαζομένους στην «ΑΕΓΕΚ Κατασκευαστική ΑΕ».

Στον ερωτώντα Βουλευτή του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδος, τον κ. Θεόδωρο Ιγνατιάδη, θα απαντήσει ο Υφυπουργός Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων κ. Ιωάννης Μαγκριώτης.

Κύριε Ιγνατιάδη, έχετε το λόγο για δύο λεπτά, για να παρουσιάσετε την επίκαιρη ερώτησή σας.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΙΓΝΑΤΙΑΔΗΣ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, γνωρίζετε ότι αντιμετωπίζουν μεγάλο πρόβλημα δεκάδες εργαζόμενοι στην «ΑΕΓΕΚ Κατασκευαστική ΑΕ» που ασχολούνται στη συντήρηση της Εγνατίας Οδού, στους σταθμούς των διοδίων, καθώς και στο φράγμα του Ιλαρίωνα. Η εταιρεία έχει εργαζομένους στη συντήρηση και τη λειτουργία του οδικού άξονα Κλειδί-Παναγία. Είναι περίπου εκατό εργαζόμενοι που είναι για έξι με επτά μήνες απλήρωτοι, τα δεδουλευμένα τους, τα επιδόματα αδείας κ.λπ.. Βρίσκονται ήδη σε κινητοποιήσεις. Και στο παρελθόν έκαναν κινητοποιήσεις, αλλά πήραν μόνο κάποιους μισθούς έναντι.

Σύμφωνα με καταγγελίες των ίδιων των εργαζομένων, η κατάσταση αυτή αφορά σχεδόν το σύνολο των εργαζομένων σε όλο το μήκος της Εγνατίας Οδού που δεν πληρώνονται για μήνες. Εδώ βέβαια, υπάρχει και το πρόβλημα της υποχρηματοδότησης της Εγνατίας Οδού, αλλά και το «χαράτσωμα» μέσω των διοδίων που σχεδιάζετε να επεκτείνετε σε όλο το μήκος της.

Επίσης, πρόβλημα αντιμετωπίζουν και οι εργαζόμενοι στο φράγμα του Ιλαρίωνα, όπου αναθέτουσα αρχή είναι η «ΔΕΗ ΑΕ». Εκεί είναι περίπου σαράντα πέντε εργαζόμενοι, επίσης απλήρωτοι για αρκετά χρονικό διάστημα. Πρόσφατα πληρώθηκαν δύο μισθούς, αλλά και πάλι τους χρωστούν τέσσερις μισθούς και το επίδομα αδείας.

Υπάρχει μάλιστα και τρομοκράτηση από την ίδια την εταιρεία, επειδή βρίσκονται σε πορεία διεκδίκησης, αλλά και απειλές ότι θα απολυθούν, εάν συνεχίσουν να διεκδικούν τα δεδουλευμένα τους. Η στάση της εταιρείας είναι γνωστή σε εργαζόμενους και σε άλλα έργα όπως στην Αμβρακία, που ήρθε το θέμα με παρέμβασή μας και στη Βουλή, στη Ρόδο και στη σήραγγα των Τεμπών.

Οι εργαζόμενοι, λοιπόν, αντιμετωπίζουν σοβαρότατο πρόβλημα επιβίωσης. Ακόμα και για την βενζίνη τους, για να πάνε στη δουλειά τους, δανείζονται. Βέβαια, η ζωή τους δυσκολεύει ακόμα περισσότερο και με τα αντιλαϊκά μέτρα που παίρνετε συνολικά ως Κυβέρνηση, για να διασφαλίσετε τα κέρδη και την ανταγωνιστικότητα της πλουτοκρατίας.

Επίσης, η δική σας πολιτική διαχρονικά και της Νέας Δημοκρατίας έχει φέρει τους εργαζόμενους σε αυτήν τη θέση, γιατί παραχωρείτε ευθύνες, αρμοδιότητες, τη λαϊκή περιουσία και τα δημόσια έργα στους μεγάλους επιχειρηματικούς μονοπωλιακούς ομίλους, που κυριολεκτικά επιβάλλουν εργασιακό μεσαίωνα στους εργαζόμενους. Έχουν αποθρασυνθεί οι εταιρείες από την προκλητική στήριξη που προσφέρετε στα συμφέροντά τους.

Τι θα κάνετε, κύριε Υπουργέ, προκειμένου να πληρωθούν άμεσα οι εργαζόμενοι για όλα τα δεδουλευμένα τους και να συνεχιστεί απρόσκοπτα η μισθοδοσία τους;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ροδούλα Ζήση): Ευχαριστούμε τον ερωτώντα Βουλευτή, τον κ. Θεόδωρο Ιγνατιάδη.

Παρακαλείται ο Υφυπουργός Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων κ. Ιωάννης Μαγκριώτης να λάβει το λόγο.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ (Υφυπουργός Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων): Ευχαριστώ τον κύριο συνάδελφο για την ερώτησή του. Θα ήθελα να του πω ότι δεν υπηρετούμε τα συμφέροντα καμμίας πολυεθνικής και καμμίας μεγάλης εταιρείας. Το δημόσιο συμφέρον και τα συμφέροντα των πολιτών υπηρετούμε και φυσικά την έννομη τάξη, μέσα στην οποία οφείλουν να εργάζονται και οι εταιρείες, μικρές ή μεγάλες Τονίζω, λοιπόν, ότι οφείλουμε όλοι να λειτουργούμε στο πλαίσιο του Συντάγματος και των νόμων και ότι αυτό προσπαθούμε να διαφυλάξουμε.

Όσον αφορά τα δεδουλευμένα στους εργαζόμενους για τη συντήρηση της Εγνατίας, έχετε απόλυτο δίκιο, όπως και για τα δεδουλευμένα των εργαζομένων στα διόδια Πολυμύλου της Εγνατίας, που τα διαχειρίζεται η ίδια η εταιρεία. Πρέπει να σας πω, όμως, δύο πράγματα και να τα τονίσω.

Το πρώτο είναι ότι για να μπορέσει να παρέμβει η πολιτεία μέσα από την «ΕΓΝΑΤΙΑ», θα πρέπει να υπάρξει γραπτό αίτημα των εργαζομένων προς την «ΕΓΝΑΤΙΑ Α.Ε.» που εποπτεύει τη συγκεκριμένη ιδιωτική εταιρεία, για να μπορέσει να παρέμβει και να δώσει λύση, καταβάλλοντας από αυτά που χρωστά στην εταιρεία ή από αυτά που θα έχει να δίνει στην εταιρεία, από πιστοποιημένο έργο που θα έχει πραγματοποιήσει, απευθείας στους εργαζόμενους. Αυτό ορίζει η νομοθεσία, ο ν.3669/2008 με το άρθρο 37 παράγραφος 9. Όπου συμβαίνει και οι εργαζόμενοι

προχωρούν στην άσκηση αυτών των δικαιωμάτων τους, η πολιτεία παρεμβαίνει. Διαφορικά, άμεση παρέμβαση η πολιτεία δεν μπορεί να έχει με τον έναν ή τον άλλον τρόπο.

Πρέπει να πω ακόμη ότι η εταιρεία για τους τελευταίους λογαριασμούς έχει προσφύγει στις τράπεζες, έχει καταθέσει αυτούς τους λογαριασμούς ως εγγύηση και φαντάζομαι ότι έχει εισπράξει από τις τράπεζες το αντίτιμο. Με αυτήν την έννοια, η «ΕΓΝΑΤΙΑ» -και το δημόσιο- δεν χρωστά απευθείας στην εταιρεία, χρωστά πλέον στις τράπεζες. Η οφειλή, όμως, υπάρχει και πρέπει να καταβληθεί από την «ΕΓΝΑΤΙΑ».

Πρέπει να σας πω ότι η χρηματοδότηση της συντήρησης της «Εγνατίας» γίνεται από εθνικούς πόρους. Διαφορετικά δεν μπορεί να ενταχθεί σε κανένα συγχρηματοδοτούμενο πρόγραμμα. Οι εθνικοί πόροι, τα φορολογικά έσοδα όλων των Ελλήνων δίνονται μέσα από τον κρατικό προϋπολογισμό και ιδιαίτερα από το Πρόγραμμα Δημοσίων Επενδύσεων. Αντιλαμβάνεστε ότι για τη συντήρηση ενός μεγάλου δημόσιου έργου, όπως είναι η «ΕΓΝΑΤΙΑ Α.Ε.», η οποία είναι το πιο μεγάλο και το πιο σύγχρονο έργο που έχει γίνει στη χώρα μας -θα έλεγα και σε όλη την Ευρώπη, όσον αφορά τα έργα οδοποιίας- χρηματοδοτήθηκε κατά κύριο λόγο από πόρους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και φυσικά, υπάρχει και η εθνική συμμετοχή, η οποία, όμως, μέχρι τώρα είναι με χαμηλότοκα δάνεια από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων, τα οποία έγιναν τα προηγούμενα χρόνια –έγινε η ΕΓΝΑΤΙΑ- και τώρα πρέπει να πληρωθούν και θα πληρωθούν, ασφαλώς, από την ελληνική πολιτεία και συνολικά από τον Έλληνα φορολογούμενο πολίτη.

Για τη συντήρηση, όμως, και τη λειτουργία της Εγνατίας, είναι δίκαιο να πληρώνουν οι χρήστες της. Δεν μπορεί να πληρώνει ο κάτοικος του Βόλου, της Θεσσαλονίκης, της Κοζάνης, της Κρήτης, ο οποίος θα πληρώσει για να αποπληρωθεί το δάνειο από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων για την κατασκευή αυτού του δημόσιου έργου. Τη συντήρηση είναι δίκαιο να την πληρώνει ο χρήστης. Γι' αυτό ακριβώς πρέπει να μπουν διόδια στην «ΕΓΝΑΤΙΑ» για να πληρώνουν τη συντήρηση, για να μην υπάρχει το πρόβλημα με την αποπληρωμή και την εργασία των εργαζομένων, το οποίο εσείς, όμως, το λέτε «χαράτσι».

Άρα, λοιπόν, εσείς τι λέτε; Ότι πρέπει και τη συντήρηση της «ΕΓΝΑΤΙΑΣ» να πληρώνει ο φορολογούμενος πολίτης απ' όλη τη χώρα. Αυτό δεν είναι δίκαιο.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Υφυπουργού)

Όσον αφορά για τον Ιλαρίωνα, θα απαντήσω στη δευτερολογία μου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ροδούλα Ζήση): Ευχαριστούμε τον Υφυπουργό κ. Ιωάννη Μαγκριώτη.

Παρακαλείται ο ερωτών Βουλευτής κ. Ιγνατιάδης να λάβει το λόγο.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΙΓΝΑΤΙΑΔΗΣ: Αν και δεν μου απαντήσετε για τον Ιλαρίωνα -ελπίζω στη δευτερολογία σας να απαντήσετε για τον Ιλαρίωνα- θα ξεκινήσω απ' αυτό. Εδώ υπάρχουν πληρωμές για όλες τις πιστοποιήσεις. Το επιβεβαιώνει και η ίδια η ΔΕΗ αυτό, αλλά τους λέει, πρώτα η εφορία και το ΙΚΑ. Υπάρχει σοβαρότατο πρόβλημα, κύριε Υπουργέ, εφαρμογής της νομοθεσίας.

Μιλούσατε για γραπτή όχληση των εργαζομένων στην «ΕΓΝΑΤΙΑ». Οι εργαζόμενοι έκαναν παραστάσεις και στην «ΕΓΝΑΤΙΑ Α.Ε.» και το εργατικό κέντρο έχει αποστείλει επιστολή και σε εσάς προσωπικά. Γνωρίζετε το πρόβλημα. Δεν μπορείτε, λοιπόν, να πετάτε το μπαλάκι στους εργαζόμενους, γιατί έτσι στην ουσία διευκολύνετε την αυθαιρεσία της εταιρείας. Και εν πάση περιπτώσει, με τη μη καταβολή των δεδουλευμένων, στην ουσία οι ίδιοι οι εργαζόμενοι στη συντήρηση και στα έργα στο φράγμα του Ιλαρίωνα γίνονται και αυτοί χρηματοδότες αυτών των έργων.

Είπατε ότι είναι άδικο να πληρώνει ο φορολογούμενος και προσπαθείτε με μία λογική και επιχειρηματολογία κοινωνικού αυτοματισμού να αντιπαραθέσετε το χρήστη κάποιου έργου με το φορολογούμενο. Βέβαια, αυτό το κάνετε παντού, διότι διόδια βάζετε παντού, στα νοσοκομεία, στους παιδικούς σταθμούς, στην υγεία και φυσικά σε όλα τα δημόσια έργα.

Λέτε, πού θα βρεθούν τα χρήματα; Οι εργαζόμενοι έχουν πληρώσει γι' αυτά τα έργα. Πληρώνουν βαριά φορολογία και τέλη κυκλοφορίας και ΦΠΑ και φόρο εισοδήματος και για τη λειτουργία και για τη συντήρησή τους. Αν θέλετε να βρείτε πραγματικά λεφτά, φορολογείστε το μεγάλο κεφάλαιο, όπως σας προτείνουμε με 45%, φορολογείστε τις φοροαπαλλαγές στους εφοπλιστές, φορολογείστε τη μεγάλη ακίνητη περιουσία. Εκεί, μπορείτε να βρείτε να λεφτά.

Θεωρούμε ότι πραγματικά δημόσια έργα που να είναι με προτεραιότητα, με βάση τις λαϊκές ανάγκες και τις ανάγκες της χώρας, μπορούν να γίνουν μόνο στο πλαίσιο μιας άλλης εξουσίας και οικονομίας, αυτής που λέμε εμείς λαϊκή εξουσία και οικονομία, μέσα από ένα ενιαίο δημόσιο φορέα κατασκευών, ο οποίος μπορεί να δώσει και προτεραιότητες με βάση τις λαϊκές ανάγκες και να διασφαλίσει τη μόνιμη και σταθερή δουλειά και την ικανοποιητική πληρωμή των εργαζομένων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ροδούλα Ζήση): Ευχαριστούμε τον ερωτώντα Βουλευτή του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Θεόδωρο Ιγνατιάδη.

Παρακαλείται να λάβει το λόγο ο κύριος Υφυπουργός για να δευτερολογήσει.

ΙΩΑΝΝΗΣ ΜΑΓΚΡΙΩΤΗΣ (Υφυπουργός Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων): Ευχαριστώ, τον αγαπητό συνάδελφο και συμπολίτη για την παρέμβασή του και την ερώτησή του.

Θα ήθελα να πω ότι αυτό προσπαθούμε να κάνουμε, να κάνουμε δίκαιο το φορολογικό σύστημα, να μηδενίσουμε, αν μπορέσουμε, και με τη βοήθεια και των πολιτών, τη φοροδιαφυγή και να πάρουμε, σαν δημόσιο πάντοτε, πίσω ένα μέρος έστω της φοροδιαφυγής των προηγούμενων χρόνων και ειδικά από τους έχοντες και κατέχοντες, όπως πολύ σωστά είπατε.

Πιστεύω ότι με το νέο φορολογικό νόμο, που σύντομα θα έρθει και στη Βουλή, μετά από τη δημόσια διαβούλευση, αυτόν το στόχο θα τον πετύχουμε. Μόνο που ξέρετε ότι θα ξεβολευτούν και θα πονέσουν πάρα πολλοί, χιλιάδες, γιατί η φοροδιαφυγή στην Ελλάδα δεν περιορίζεται στις πέντε, δέκα, είκοσι μεγάλες εταιρείες, όπως ξέρετε. Είναι εκτεταμένο φαινόμενο και πρέπει να πληρώσει κάθε εισόδημα. Δεν μπορεί να συνεχίζει να πληρώνει μόνο το εισόδημα της εργασίας και της σύνταξης, γιατί ουσιαστικά αυτό πλήρωνε και πληρώνει. Γι' αυτό είναι και δικαιολογημένη και απολύτως θεμιτή η διαμαρτυρία και των εργαζομένων και των συνταξιούχων. Κάθε άλλο εισόδημα μπορεί να φοροδιαφεύγει και πολύ περισσότερο βέβαια με τα μεγάλα εισοδήματα.

Να είστε βέβαιος ότι αυτό θα το πετύχουμε, αλλά χρειάζεται και η συνέργεια των πολιτών για να πετύχουμε αυτόν το στόχο, γιατί από μόνο του το κράτος και το δημόσιο -εννοώ τη φορολογική συνείδηση και την επαγρύπνηση- δεν θα μπορέσει να πετύχει τίποτα, όσο και αν χρησιμοποιήσει τη σύγχρονη τεχνολογία ή οποιαδήποτε άλλα μέσα. Πιστεύω ότι έχει γίνει συνείδηση στην πλειοψηφία των πολιτών ότι αυτό το απαράδεκτο φαινόμενο της φοροδιαφυγής πρέπει να εκλείψει.

Όσον αφορά τώρα για το φράγμα του Ιλαρίωνα, πράγματι είναι ένα πολύ σημαντικό έργο. Είναι της ΔΕΗ, είναι δημόσιο έργο προϋπολογισμού 100 και πλέον εκατομμυρίων ευρώ, είναι περιβαλλοντολογικό έργο, θα βοηθήσει στην υδροδότηση και την άρδευση της περιοχής, ακόμα και της Θεσσαλονίκης και είναι σε εξέλιξη.

Πράγματι η εταιρεία, η ΔΕΗ δεν χρωστάει στον ανάδοχο, είναι σε συνεργασία με το εργατικό κέντρο και τους εργαζόμενους και τους έχει προτείνει να προχωρήσουν σε αυτό που είπα και για τους εργαζόμενους προηγουμένως, στη συντήρηση της Εγνατίας, σε αυτό που ορίζει ο νόμος. Γιατί πρέπει να κινηθούμε με βάση το θεσμικό πλαίσιο. Ασφαλώς και είναι γνωστό σε όλους και κάνουμε συνεχώς παρεμβάσεις, όπως πολύ σωστά είπατε και αν θέλετε είναι και θέμα τιμής για εμένα προσωπικά αυτό το ζήτημα, πολύ σημαντικό και σοβαρό, όμως δεν έχει τα χρήματα, όπως είπα προηγούμενα, καθυστερούσε η Εγνατία, γιατί είναι από εθνικούς πόρους. Εάν λειτουργούσαν τα διόδια της Εγνατίας για τη συντήρησή της, δεν θα υπήρχε κανένα θέμα.

Γι' αυτό ακριβώς θέλω να σας πω ότι είναι δίκαιο να μπούνε τα διόδια και θα μπουν τα διόδια. Ο κ. Ραγκούσης έχει ήδη υπογράψει την κοινή υπουργική απόφαση. Αυτές τις ώρες ίσως να την έχει υπογράψει και ο κ. Βενιζέλος και να τεθούν σε λειτουρ-

γία τα συμβατικά διόδια, τα προσωρινά διόδια, γιατί θα πάμε σε ηλεκτρονικά διόδια, να είναι απολύτως δίκαια, και πολύ γρήγορα. Επειδή ακριβώς είναι δημόσιο έργο, τα διόδια θα είναι για τη συντήρηση, τη λειτουργία και την αποπληρωμή του δανείου –όχι του δανείου από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων- αλλά των δανείων που συνήψε η προηγούμενη κυβέρνηση από το 2006 και μετά, με ιδιωτικές τράπεζες, με υποθήκη τα διόδια, διόδια τα οποία δεν έβαλε ποτέ για να μην έχει πολιτικό κόστος. Αυτή ήταν μονίμως η πολιτική τους σε όλα τα θέματα- και καταχρέωνε τη χώρα και μας έφθασε σε αυτό το αδιέξοδο που μας έχει φτάσει.

Θέλω να σας πω ότι τα διόδια του Πολυμύλου είναι τα μοναδικά της Εγνατίας και όπως εισπράττονται πηγαίνουν κατευθείαν στην Τράπεζα Πειραιώς, η οποία έχει κάνει ασφαλιστικά μέτρα, γιατί ακριβώς όταν το 2006 το δημόσιο πήρε το δάνειο από την Τράπεζα Πειραιώς για να συνεχίσει την κατασκευή της Εγνατίας, είχε βάλει υποθήκη τα διόδια, τα οποία βέβαια δεν τα έβαλε ποτέ. Κατασκεύασε το σταθμό, αλλά δεν έβαλε ποτέ τα διόδια, για να μην έχει πολιτικό κόστος εν' όψει των εκλογών του 2007, εν' όψει των επόμενων εκλογών, εν' όψει γενικά των εκλογών στη χώρα. Αυτή, λοιπόν, η τακτική της προηγούμενης κυβέρνησης, οι επιλογές της, οδήγησε σε αυτήν την κατάσταση τη χώρα.

Συνεπώς, είναι δίκαιο ο χρήστης να πληρώνει τη συντήρηση του αυτοκινητόδρομου και αυτό τις επόμενες ημέρες θα γίνει πράξη. Πρέπει να κρατήσουμε την πιο μεγάλη δημόσια αναπτυξιακή υποδομή, όπως είναι η Εγνατία, ζωντανή. Διαφορετικά αν συνεχίσουμε έτσι δικαιολογημένα ο φορολογούμενος πολίτης από την υπόλοιπη Ελλάδα θα διαμαρτύρεται, γιατί πλήρωσε την κατασκευή της Εγνατίας μέσα από το δάνειο, όπως είπα, δεν μπορεί να πληρώνει και τη λειτουργία και τη συντήρησή της. Είναι δίκαιο, λοιπόν, ο χρήστης να πληρώνει και αυτό θα γίνει πράξη τις επόμενες ημέρες και θα αποπληρωθούν αμέσως και οι εργαζόμενοι και στον Πολύμυλο και στη συντήρηση της Εγνατίας, γιατί εκεί θα πάνε πρωτίστως οι πρώτες εισπράξεις της πρώτης εβδομάδας.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ροδούλα Ζήση): Ευχαριστούμε τον Υφυπουργό Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, κ. Ιωάννη Μαγκριώτη.

Επόμενη είναι η τέταρτη με αριθμό 1342/27-9-2011 επίκαιρη ερώτηση δευτέρου κύκλου του Βουλευτή του Λαϊκού Ορθόδοξου Συναγερμού κ. Αθανασίου Πλεύρη, προς τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας, σχετικά με τα δημοσιεύματα περί εφαρμογής εργασιακής εφεδρείας σε Επαγγελματίες Οπλίτες και της ματαίωσης της άσκησης «ΠΑΡΜΕΝΙΩΝ».

Στον ερωτώντα Βουλευτή, κ. Αθανάσιο Πλεύρη, θα απαντήσει ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας, κ. Παναγιώτης Μπελγίτης.

Παρακαλώ, κύριε Πλεύρη, έχετε το λόγο για δύο λεπτά.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΛΕΥΡΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, συζητείται σήμερα αυτή η ερώτηση, ενώ βέβαια εχθές προέκυψε ένα θέμα και θα ήθελα να τοποθετηθώ. Θεωρώ λανθασμένη, αν είναι όπως περιγράφεται από τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης, την απόφασή σας να ανοίγετε το γραφείο και στα στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων. Δεν θα μπω σε αυτήν τη λογική ούτε μου αρέσει να πω ότι αυτό γίνεται για μικροκομματικούς λόγους, αλλά καθαρά από λόγους ιεραρχίας και πειθαρχίας το γραφείο του πολιτικού προϊσταμένου δεν πρέπει να είναι ανοιχτό και να παρεμβαίνει στην ιεραρχία.

Τώρα για την ερώτηση την οποία συζητάμε, με έχουν ενημερώσει ότι τουλάχιστον ως προς το πρώτο σκέλος έχει απαντήσει ήδη το Υπουργείο ότι δεν τίθεται για τους δεκαοκτώ χιλιάδες ΕΠΟΠ θέμα επαγγελματικής εφεδρείας. Θα ήθελα να το επιβεβαιώσετε εδώ -η ερώτηση είχε κατατεθεί και μετά υπήρξε η απάντηση την οποία δώσατε- διότι κατά τη δική μας άποψη με κανέναν τρόπο δεν πρέπει σε αυτή την κρίσιμη στιγμή, σε ένα γεωπολιτικό κλίμα ιδιαίτερα ενδιαφέρον -και αυτό φαίνεται και από την επερώτηση του ΣΥΡΙΖΑ που ακολουθεί μετά- να πάμε με οποιονδήποτε τρόπο σε περιορισμό των επαγγελματιών οπλιτών. Αντίστοιχα, σπεύδω να σας πω ότι συμφωνώ απόλυτα με αυτό που έχετε εξαγγείλει ότι πρέπει να αυξηθεί και η θητεία, όχι για λόγους κάλυψης αναγκών, αλλά οι συνθήκες πλέον με τις γεωπολιτικές εξελίξεις επιβάλλουν να υπάρχει περαιτέρω θητεία.

Αυτό που είναι προβληματικό είναι η για δεύτερη φορά αναβολή-ματαίωση της άσκησης «ΠΑΡΜΕΝΙΩΝ». Αν το θέμα αυτό είναι οικονομικό, που δεν το λέει το Υπουργείο, είναι λάθος γιατί δεν μπορεί το επιχειρησιακό πνεύμα του στρατεύματος να μπαίνει σε οικονομικούς όρους. Εάν είναι επιχειρησιακό, όπως ακούγεται με αυτή τουλάχιστον την ανακοίνωση, γι' αυτό που συμβαίνει στην Νοτιοανατολική Μεσόγειο, δεν μπορώ να καταλάβω για ποιο λόγο μέσα σε ένα τέτοιο κλίμα δεν πρέπει να κάνει ασκήσεις ο ελληνικός στρατός, όταν μάλιστα το κλίμα εγκυμονεί και περαιτέρω κινδύνους.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ροδούλα Ζήση): Ευχαριστούμε τον ερωτώντα Βουλευτή, κ. Πλεύρη.

Παρακαλείται ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας, κ. Μπεγλίτης να λάβει το λόγο.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΠΕΓΛΙΤΗΣ (Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Κυρία Πρόεδρε, σας ευχαριστώ και ευχαριστώ το συνάδελφο Βουλευτή του ΛΑΟΣ, κ. Πλεύρη για την επίκαιρη ερώτησή του. Τον ευχαριστώ επίσης, γιατί θα μου δοθεί και θα μας δοθεί η δυνατότητα με το συνάδελφό μου κ. Σπηλιόπουλο να απαντήσουμε στο πρώτο ζήτημα που έθεσε σχετικά με τη λογική και τους στόχους που είχε η απόφασή μας να ανοίξουμε τα γραφεία μας και τις υπηρεσίες μας στις απόψεις, τις ιδέες, τους προβληματισμούς του στρατιωτικού και πολιτικού προσωπικού των Ενόπλων Δυνάμεων.

Κύριε Πλεύρη, θεωρώ την παρέμβασή μας αυτή ως μια κατ' εξοχήν δημοκρατική παρέμβαση που ενισχύει το αξιόμαχο και το ηθικό των Ενόπλων Δυνάμεων. Δεν υπονομεύει την πειθαρχία και την ιεραρχία στις Ένοπλες Δυνάμεις.

Αλίμονο εάν το 2011 ένας σύγχρονος στρατός, όπως είναι ο ελληνικός, φοβάται τις απόψεις, την ελεύθερη έκφραση και την ανάπτυξη της ελεύθερης προσωπικότητας των στρατιωτικών του, αλλά και του πολιτικού του προσωπικού. Το αντίθετο, θα έλεγα. Σήμερα έχουμε περισσότερο από ποτέ ανάγκη να φυσήξει αέρας ελευθερίας, ελεύθερων απόψεων, ακόμα και ενστάσεων, ακόμα και διαφωνιών μέσα στις Ένοπλες Δυνάμεις, χωρίς να υπονομεύεται το αξιόμαχο, η πειθαρχία και η ιεραρχία τους.

Πρέπει να ενισχύσουμε την ελεύθερη προσωπικότητα των στελεχών μας, ενστόλων και πολιτικού προσωπικού. Πρέπει να ανοίξουμε τα παράθυρα των Ενόπλων Δυνάμεων στη σύγχρονη ελληνική κοινωνία, στο σύγχρονο προβληματισμό, για να μπορούμε να γινόμαστε πάντα καλύτεροι, να λύνουμε τα προβλήματα.

Παραβλέπω, κύριε Πλεύρη, τις κριτικές που ακούστηκαν εχθές από τη Νέα Δημοκρατία ότι στήνουμε κομματικά μαγαζάκια στις Ένοπλες Δυνάμεις. Θα μου δοθεί η ευκαιρία να απαντήσω στη Νέα Δημοκρατία για το πώς εννοούσαν τον κομματισμό στις Ένοπλες Δυνάμεις και τι αέρας δημοκρατίας και ελευθερίας υπάρχει σήμερα στις Ένοπλες Δυνάμεις, με σεβασμό και με εμπιστοσύνη στη στρατιωτική ηγεσία. Αλλά θέλω να σταθώ στην απόφασή μας αυτή και να πω ότι σε όλους τους σύγχρονους στρατούς, στα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και γενικότερα της Ευρώπης, αλλά και στις Ηνωμένες Πολιτείες, σήμερα όλα τα στελέχη έχουν άποψη. Ακόμα και στο Ισραήλ. Για τα θέματα αυτά θα απαντήσω στη συνέχεια στην επίκαιρη επερώτηση του ΣΥΡΙΖΑ. Υπάρχει και είναι κατοχυρωμένη και θεσμοθετημένη η άποψη του κάθε στελέχους, πάντα με σεβασμό στην ιεραρχία και στην πειθαρχία.

Απαντώντας στην ουσία της επίκαιρης ερώτησης, θέλω να σας διαβεβαιώσω ότι δεν τίθεται κανένα θέμα εργασιακής εφεδρείας για τους επαγγελματίες οπλίτες. Απάντησα επανειλημμένως. Ορισμένοι και κυρίως από τη Νέα Δημοκρατία στηρίζονται στην παραπληροφόρηση για να δημιουργηθεί κλίμα αναστάτωσης στις Ένοπλες Δυνάμεις. Σας το λέω καθαρά: Ισχύει και θα ισχύει το θεσμικό πλαίσιο, ο ν. 2936/2001, όπως αυτός τροποποιήθηκε με το ν. 3036/2002. Τηρούμε απαρέγκλιτα το θεσμικό πλαίσιο. Θεωρούμε ότι ο θεσμός των Επαγγελματιών Οπλιτών είναι εξαιρετικά χρήσιμος επιχειρησιακά στις Ένοπλες Δυνάμεις της χώρας.

Πρέπει όμως, κύριε Πλεύρη, να παραδεχθούμε ότι πολλές φορές έγινε κατάχρηση αυτού του θεσμού. Έχουμε ανάγκη από σύγχρονα εκπαιδευμένους στρατιωτικούς και αυτήν τη δυνατό-

τητα μάς τη δίνει ο θεσμός των Επαγγελματιών Οπλιτών. Βεβαίως, όλοι αξιολογούνται. Βεβαίως, το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, αλλά και το θεσμικό πλαίσιο στο οποίο στηρίζεται ο θεσμός των Επαγγελματιών Οπλιτών δεν προβλέπει από την αρχή μονιμοποίησή τους. Γίνεται αξιολόγηση στην επταετία, γίνονται γραπτές διαγωνιστικές διαδικασίες. Όλοι αξιολογούνται και αυτή η αξιολόγηση θα γίνει ποιοτικότερη την επόμενη περίοδο, έτσι ώστε να κρατούμε στις Ένοπλες Δυνάμεις τα καλύτερα στελέχη.

Και τελειώνω την πρωτολογία μου με την άσκηση «ΠΑΡΜΕΝΙΩΝ». Με την ευκαιρία αυτή, θέλω να ευχαριστήσω τον κ. Πλεύρη. Μου δίνεται αυτή η ευκαιρία να κάνω μια έκκληση, να ζητήσω από τα μέσα ενημέρωσης και από τους δημοσιογράφους να μην χρησιμοποιούν και πάλι την παραπληροφόρηση. Η άσκηση «ΠΑΡΜΕΝΙΩΝ» δεν προβλεπόταν να γίνει φέτος. Έγινε πέρυσι, στις αρχές Οκτωβρίου του 2010, και γίνεται σύμφωνα με πάγιες στρατιωτικές διαταγές και σύμφωνα με τον πενταετή επιχειρησιακό προγραμματισμό ανά δυο έτη, στα μονά έτη. Το 2009 είχε προγραμματιστεί να γίνει από τις 28 Σεπτεμβρίου μέχρι τις 2 Οκτωβρίου. Τότε, για ευνόητους λόγους, λόγω των εθνικών εκλογών της 4 Οκτωβρίου, αναβλήθηκε για το 2010 και η πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας οργάνωσε και ολοκλήρωσε με επιτυχία σε όλη την ελλαδική επικράτεια την άσκηση μετά στρατευμάτων «ΠΑΡΜΕΝΙΩΝ» το 2010. Θα γίνει την επόμενη χρονιά, το 2012. Είπα ότι ανά διετία διεξάγεται, όπως είναι προγραμματισμένο. Φέτος -και ολοκληρώνεται σήμερα Παρασκευή- οργανώσαμε την άσκηση άνευ στρατευμάτων σε πανελλαδική κλίμακα, ονόματι «ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ», με την εμπλοκή και με την ενεργό συμμετοχή και των Σωμάτων Ασφαλείας, αλλά και άλλων συναρμόδιων Υπουργείων και υπηρεσιακών.

Άρα, λοιπόν, ούτε οικονομικοί ήταν οι λόγοι για την τάχα αναβολή της πανελλαδικής εθνικής διακρατικής άσκησης «ΠΑΡΜΕΝΙΩΝ» ούτε επίσης –και αυτό είναι σημαντικό- ότι η μη εκτέλεση αυτής της άσκησης έγινε για επιχειρησιακούς λόγους. Σε καμμία περίπτωση. Θέλω να το διαψεύσω με τον πιο καθαρό και απόλυτο τρόπο. Οι ασκήσεις διεξάγονται κανονικά. Οι ασκήσεις των κλάδων των Επιτελείων ολοκληρώνονται σύμφωνα με τον επιχειρησιακό σχεδιασμό. Σε καμμία περίπτωση -και θέλω αυτό να γίνει γνωστό σε όλους- δεν αναβάλλουμε ασκήσεις λόγω των ευρύτερων εξελίξεων στην Ανατολική Ευρώπη.

Το αντίθετο, σχεδιάζουμε και υλοποιούμε τις ασκήσεις, λαμβάνοντας ακριβώς υπ' όψιν και τις εξελίξεις στην Νοτιανατολική Ευρώπη.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ροδούλα Ζήση): Ευχαριστούμε τον Υπουργό Άμυνας.

Το λόγο έχει ο κ. Πλεύρης για να υποστηρίξει την ερώτησή του.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΠΛΕΥΡΗΣ: Κύριε Υπουργέ, πιστεύω ότι στα δύο ερωτήματα που έθεσα ήσασταν σαφής. Προφανώς πρέπει να αξιολογείται το προσωπικό, δεν τίθεται θέμα σ' αυτό. Εγώ συμφωνώ μαζί σας. Ειδικά στις Ένοπλες Δυνάμεις -κατά την άποψή μου και σε όλο το δημόσιο- πρέπει να υπάρχει αξιολόγηση προσωπικού ασχέτως δημοσιονομικών συνθηκών.

Αυτό που ενδιαφέρει εμάς είναι να μην μειωθεί ο αριθμός των επαγγελματιών οπλιτών. Από εκεί και πέρα το να αξιολογηθούν κάποιοι που δεν έκαναν καλά τη δουλειά τους και να φύγουν, είναι άλλης φύσεως θέμα. Πιστεύουμε ότι αυτό το προσωπικό πρέπει να είναι συνεχώς αξιόμαχο και άρα είμαστε υπέρ των αξιολογήσεων.

Αναφορικά με την άσκηση «ΠΑΡΜΕΝΙΩΝ», με καλύπτει το γεγονός που αναφέρεται ότι δεν υπάρχει αναβολή. Εγώ σας λέω ότι όλα τα δημοσιεύματα μιλούσαν για αναβολή και μάλιστα είχαν και υποτιθέμενες προφανώς δηλώσεις –εννοείται ότι δεν είναι από πηγές του ΓΕΕΘΑ- για ποιο λόγο έγινε αυτή η αναβολή και μιλούσαν για τις εξελίξεις στην Νοτιανατολική Μεσόγειο.

Οπωσδήποτε συμφωνώ μαζί σας πως όταν υπάρχει αυτός ο γεωπολιτικός περίγυρος που πρέπει να μας προβληματίζει, χωρίς να μας δημιουργεί πανικό ή φόβο, πρέπει να γίνονται όλες οι επιχειρησιακές ασκήσεις και με τα σύγχρονα δεδομένα. Μιλάω συγκεκριμένα για την τάση της Τουρκίας να αναφέρεται σ' έναν νεο-οθωμανισμό και μια προσέγγιση της Βόρειας Αφρικής. Είναι παράγοντες που δεν χρειάζεται να συζητηθούν. Πιστεύω ότι σίγουρα θα απασχολούν το Υπουργείο.

Και θα αναφερθώ τώρα σ' αυτό που ήρθε στο φως της δημοσιότητας επ' ευκαιρία της επίκαιρης ερώτησης. Κύριε Υπουργέ, θέλω να σας ξεκαθαρίσω κάτι με απόλυτη ειλικρίνεια. Ποτέ δεν θα έμπαινα στη λογική να πω ότι κάνετε κάτι τέτοιο για κομματικούς λόγους. Θεωρώ πώς αν θέλει κάποιο Υπουργείο να χρησιμοποιήσει κομματικά τεχνάσματα έχει πολύ περισσότερους τρόπους να το κάνει. Πιστεύω πραγματικά ότι το κάνετε γιατί το πιστεύετε.

Η διαφωνία μου έγκειται πάνω σε μια διαφορετική προσέγγιση που έχουμε, ότι ακόμα και η ελευθερία του στελέχους που αναφέρεται, η δυνατότητα ανάπτυξης της προσωπικότητάς του, πρέπει να γίνεται με τους όρους της ιεραρχίας. Υπάρχει η δυνατότητα αυτήν τη στιγμή και ο αξιωματικός να υποβάλλει τις απόψεις του αρμοδίως και αρμοδίως, αν κριθεί, να φτάσουν στο γραφείο του Υπουργού.

Εκεί, λοιπόν, που εκφράζεται η διαφωνία τουλάχιστον από τη δική μου πλευρά δεν είναι στο κομμάτι του αν πάτε να κάνετε κάτι μικροκομματικό. Δεν το πιστεύω αυτό, το ξεκαθαρίζω. Η διαφωνία μου έγκειται στο ότι θεωρώ πως πρέπει να τηρείται απόλυτα αυτή η ιεραρχία και ο πολιτικός προϊστάμενος να μην έχει σχέσεις με το κομμάτι των αξιωματικών, αν δεν έχει εξαντληθεί η ιεραρχία.

Είναι μια τελείως διαφορετική προσέγγιση και οφείλω να πω ότι είδα πολλούς χθες τουλάχιστον στις ειδήσεις, όχι πολιτικούς, αλλά επίτιμους αξιωματικούς -και μάλιστα άτομα που δεν μπορούν να χαρακτηριστούν ότι δεν έχουν δημοκρατικές ευαισθησίες- να εκφράζουν και αυτοί το σκεπτικισμό τους γι' αυτή την απόφαση.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΛΑΟΣ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ροδούλα Ζήση): Ευχαριστούμε τον κ. Πλεύρη.

Το λόγο έχει ο κύριος Υπουργός.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΠΕΓΛΙΤΗΣ (Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Ξεκινώ από το τελευταίο θέμα, επειδή πήρε υπέρμετρες διαστάσεις χθες. Θα έλεγα ότι πρόκειται για ένα κατασκευασμένο θόρυβο.

Σέβομαι απόλυτα τους αποστράτους. Είναι απόστρατοι των Ενόπλων Δυνάμεων με μια πραγματικά πολύ σημαντική στρατιωτική διαδρομή. Έχουν υπηρετήσει την πατρίδα και σε δύσκολες συνθήκες.

Δεν αναγνωρίζω όμως το δικαίωμα σε κανέναν, όντας συνταξιούχος, να θέλει ακόμη και από την καθόλα σεβαστή θέση του συνταξιούχου να έχει άποψη επί παντός επιστητού για τη λειτουργία των Ενόπλων Δυνάμεων. Οι απόστρατοι είναι συνταξιούχοι, όπως και πολλοί άλλοι εργαζόμενοι και κρατικοί λειτουργοί στην Ελλάδα.

Πρέπει αυτός ο ομφάλιος λώρος που επιχειρούν ορισμένοι να ενισχύσουν ανάμεσα στους αποστράτους και τους εν ενεργεία στρατιωτικούς να κοπεί και μάλιστα με το μαχαίρι. Γιατί θα είναι συμβολή και προσφορά στη δημοκρατία και τους δημοκρατικούς θεσμούς.

Κύριε Πλεύρη, σας καλώ να περιηγηθείτε στα blogs και στο διαδίκτυο για να δείτε τι γράφεται από διάφορες οργανώσεις αποστράτων την τελευταία περίοδο. Δεν μας φοβίζουν αυτά. Έχουμε ισχυρούς δημοκρατικούς θεσμούς. Δεν θα επιτρέψουμε όμως καμμία διείσδυση ή συνεργασία κύκλων αποστράτων με τους εν ενεργεία στρατιωτικούς. Θα υπάρξει εκδημοκρατισμός και εξορθολογισμός της λειτουργίας των ενώσεων αποστράτων πολύ σύντομα, με νομοθετική πρωτοβουλία που θα φέρω στη Βουλή.

Είναι γεγονός ότι μας απασχολεί καθημερινά το πώς θα βελτιώσουμε τις συνθήκες εργασίας, τις συνθήκες εκπαίδευσης, το πώς θα μειώνουμε ή θα εκμηδενίζουμε τα προβλήματα, που υφίστανται και διαπιστώνονται στις Ένοπλες Δυνάμεις. Γι' αυτό είμαστε στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, για να λύνουμε και προβλήματα του στρατιωτικού και του πολιτικού προσωπικού.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει προειδοποιητικά το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Υπουργού)

Όλες οι απόψεις, όλοι οι προβληματισμοί είναι επώνυμοι και ελέγχονται και βεβαίως αξιολογούνται, είτε τις κάνουμε αποδε-

κτές είτε δεν τις κάνουμε αποδεκτές. Γιατί ένας είναι ο στόχος μας, πώς θα ενισχύουμε συνεχώς το αξιόμαχο, την επιχειρησιακή ετοιμότητα, την αποτελεσματικότητα των Ενόπλων Δυνάμεων, την καθημερινή αποτελεσματική λειτουργία του στρατού μας.

Θέλουμε έναν στρατό που θα σέβεται ελεύθερες προσωπικότητες. Θέλουμε ένα στρατό που θα σέβεται θεμελιώδεις αρχές, όπως είναι η πειθαρχία και η ιεραρχία. Σε καμμία περίπτωση, κύριε Πλεύρη, δεν υπονομεύονται αυτές οι θεμελιώδεις αρχές, όπως σας είπα στην πρωτολογία μου. Αντίθετα, ενισχύονται όταν έχουμε να κάνουμε με προσωπικότητες που δεν φοβούνται να πουν την άποψή τους, με προσωπικότητες που έχουν ολοκληρωμένη άποψη. Θέλουμε διανοούμενους στρατιωτικούς που θα λένε την άποψή τους, να την υπερασπίζονται για το καλό της Ελλάδας, για το καλό των Ενόπλων Δυνάμεων.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Υπουργού)

Όπως σας είπα -και τελειώνω- οι ασκήσεις γίνονται χωρίς καμμία έκπτωση ούτε για λόγους οικονομικούς ούτε για λόγους επιχειρησιακούς. Συνεχίζουμε είτε κλαδικές ασκήσεις, είτε εθνικής εμβέλειας εθνικές διακλαδικές ασκήσεις.

Και μία τελευταία επισήμανση. Έχω τονίσει και έχουμε τονίσει επανειλημμένως ότι εμείς διαφωνούμε με τη δημιουργία ενός πλήρους επαγγελματικού στρατού, ότι η ελληνική νεολαία οφείλει να αναλαμβάνει τις ευθύνες της, να αναλαμβάνει τις υποχρεώσεις της απέναντι στην πατρίδα. Είναι μία στοιχειώδης δημοκρατική υποχρέωση, κατά το Σύνταγμα, της ελληνικής νεολαίας. Αναγνωρίζουμε και υπερασπιζόμαστε τα δικαιώματά της. Οφείλει, όμως και η ελληνική νεολαία να αναλαμβάνει τις υποχρεώσεις της απέναντι στην πατρίδα, πολύ περισσότερο σε δύσκολους καιρούς, όπως αυτούς που βιώνει η πατρίδα και ο λαός.

Ολοκληρώνουμε τις μελέτες για τη δομή δυνάμεων. Δεν πρόκειται να μειωθεί η οροφή για τους επαγγελματίες οπλίτες. Πρέπει να γίνει όμως, κύριε Πλεύρη, ένας εξορθολογισμός. Δεν μπορούν να χρησιμοποιούνται επαγγελματίες οπλίτες για δευτερεύουσες δουλειές. Τους θέλουμε για τα σύγχρονα οπλικά μας συστήματα, για να διασφαλίσουμε τη συνέχεια της εκπαίδευσης και της λειτουργίας των σύγχρονων οπλικών συστημάτων και όχι για δευτερεύουσες δουλειές που μπορεί να τις κάνουν κληρωτοί οπλίτες ή πολιτικό προσωπικό.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Υπουργού)

Δεν σας κρύβω στο παρελθόν –και εδώ η ευθύνη υπάρχει σε όλους μας, σε όλες τις κυβερνήσεις- έγινε κατάχρηση στις προσλήψεις. Εμείς θα συνεχίσουμε, διαμορφώνοντας και αξιολογώντας τις σύγχρονες επιχειρησιακές συνθήκες, να προσλαμβάνουμε επαγγελματίες οπλίτες. Σας λέω, όμως, πολύ καθαρά ότι η αξιολόγηση θα είναι αυστηρή. Όσοι έχουν τις ικανότητες, όσοι πληρούν τις προϋποθέσεις, δεν έχουν να φοβηθούν τίποτα για τη μονιμοποίησή τους μετά την ολοκλήρωση του πρώτου εργασιακού τους κύκλου, των επτά χρόνων.

Άρα -και σε αυτό διαψεύδω και διαψεύδουμε τις πληροφορίες που κυκλοφόρησαν την τελευταία περίοδο- δεν έχουν να φοβηθούν απολύτως τίποτα οι επαγγελματίες οπλίτες. Πρέπει να συνεχίσουν απερίσπαστα τη δουλειά τους. Προσβλέπουμε σε αυτούς, όπως προσβλέπουμε και σε όλα τα στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ροδούλα Ζήση): Ευχαριστούμε τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας, τον κ. Μπεγλίτη.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, έχω την τιμή να ανακοινώσω προς το Σώμα ότι:

Η Διαρκής Επιτροπή Δημόσιας Διοίκησης, Δημόσιας Τάξης και Δικαιοσύνης καταθέτει την έκθεσή της στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Εσωτερικών «Διεύρυνση της άμεσης και συμμετοχικής δημοκρατίας με τη διενέργεια δημοψηφίσματος».

Η πέμπτη με αριθμό 1339/27-09-2011 επίκαιρη ερώτηση δευτέρου κύκλου του Βουλευτή του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς, κ. Δημητρίου Παπαδημούλη προς τον Υπουργό Οικονομικών, σχετικά με τη φορολογική μεταχείριση της εκκλησιαστικής περιουσίας, δεν θα συζητηθεί λόγω κωλύματος του κυρίου Υπουργού και διαγράφεται.

Θα συζητήσουμε τώρα την έκτη με αριθμό 1340/27-09-2011 επίκαιρη ερώτηση δευτέρου κύκλου του Ανεξάρτητου Βουλευτή, κ. Αθανασίου Λεβέντη προς τον Υπουργό Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, σχετικά με την ανάγκη δημιουργίας του νοσοκομείου στην ανατολική Αττική.

Στον ερωτώντα Βουλευτή κ. Λεβέντη θα απαντήσει ο Υφυπουργός Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης κ. Μιχάλης Τιμοσίδης.

Ορίστε, κύριε Λεβέντη έχετε το λόγο για δύο λεπτά να παρουσιάσετε την επίκαιρη ερώτησή σας.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΛΕΒΕΝΤΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η κακοδαιμονία του υγειονομικού μας συστήματος είναι γνωστή, τα προβλήματα πάμπολλα και έχουν πάρα πολλές φορές συζητηθεί σε αυτήν εδώ την Αίθουσα.

Ανάμεσα σε αυτά τα προβλήματα, τα οποία ασφαλώς δεν μπορούμε τώρα να τα εξαντλήσουμε, είναι και η ανισοκατανομή των υγειονομικών μονάδων, όχι ανάμεσα στο κέντρο και στην περιφέρεια -παραδείγματος χάριν, ακριτικές περιοχές ή απομακρυσμένες νησιωτικές περιοχές που έχουν πολύ λιγότερες υγειονομικές μονάδες και οι οποίες πάσχουν ακόμη περισσότερο- αλλά και μέσα στο ίδιο το κέντρο, την υδροκέφαλη πρωτεύουσα, που είναι πια όλη η Αττική.

Κύριε Υπουργέ, το ξέρετε πολύ καλά ότι υπάρχει μία τεράστια και απαράδεκτη ανισοκατανομή. Ο άξονας Βασιλίσσης Σοφίας-αρχή Μεσογείων έχει είκοσι μεγάλα δημόσια νοσοκομεία: τέσσερα στρατιωτικά, δύο Παίδων και όλα τα άλλα που είναι στη σειρά. Αυτό το πράγμα είναι μία σπατάλη δυνάμεων –υγειονομικών και άλλων- και βέβαια είναι αδύνατο να εξυπηρετηθεί ο κόσμος, οι πάσχοντες.

Από την άλλη μεριά, στην ανατολική Αττική, η οποία έχει μία καλπάζουσα οικιστική ανάπτυξη –απαράδεκτη βέβαια με τον τρόπο που γίνεται όλα αυτά τα χρόνια- έχουν συναθροιστεί πάνω από επτακόσιες χιλιάδες άνθρωποι. Και όμως δεν υπάρχει νοσοκομείο! Το Νοσοκομείο της Βούλας που τέλος πάντων τυπικά ανήκει στην ανατολική Αττική είναι στα νότια προάστια και εξυπηρετεί περισσότερο την περιοχή του Πειραιά –όχι ότι δεν προσφέρει υπηρεσίες, αλλά δεν εξυπηρετεί την ανατολική Αττική.

Κανονικά θα έπρεπε να υπάρχουν δύο νοσοκομεία, ένα στην ευρύτερη περιοχή των Μεσογείων και ένα στην περιοχή του Μενιδίου–Αχαρνών. Όμως, ας ξεκινήσουμε από το ένα, αυτό το πολυσυζητημένο, για το οποίο τόσες φορές έχει δεσμευθεί η πολιτεία –και παλαιότερα και ο κ. Αβραμόπουλος το είχε υποσχεθεί και εδώ όλοι οι Βουλευτές της Αττικής, περιλαμβανομένων και του Πρωθυπουργού και των άλλων που είναι Βουλευτές Αττικής του δικού σας κόμματος, κύριε Υπουργέ- και όμως από εκεί και πέρα δεν έκανε τίποτα.

Και βέβαια μπαίνει το εξής θέμα: Είναι απόφαση της πολιτείας να γίνει αυτό το νοσοκομείο; Πού θα γίνει; Θα πάει στο Νταού Πεντέλης, όπως εδώ απαντάτε; Είχαμε κάνει μία ερώτηση και απάντησε το Υπουργείο σας ότι εκεί είναι ζώνη προστασίας Πεντέλης και δεν μπορεί να γίνει νοσοκομείο.

Σωστά δεν πρέπει να γίνει εκεί, γιατί είναι έκκεντρο. Πρέπει να είναι στο κέντρο για να εξυπηρετεί όλο τον πληθυσμό, αλλιώς θα συνωστίζονται όλοι σε αυτήν τη μαραθώνια διαδρομή που και δεν μπορεί να εξυπηρετήσει και θα μας βλασφημούν οι επερχόμενες γενεές, γιατί θα υποχρεώνονται να κάνουν δεκάδες χιλιόμετρα μέσα σε αυτούς τους πολυσυμφορημένους δρόμους για να μπορέσουν να εξυπηρετηθούν. Και δεν είναι μόνο οι ασθενείς, είναι και οι συγγενείς τους και πολλοί ακόμη.

Επομένως, το ερώτημα είναι το εξής: Πρόκειται να κινηθεί η πολιτεία, για να κάνει νοσοκομείο; Πού θα το κάνει; Πότε θα το κάνει; Υπάρχουν κονδύλια; Αυτή η αποσυμφόρηση, η αναδιάταξη των υγειονομικών μονάδων υπάρχει περίπτωση να ευνοήσει; Και βέβαια να μην κάνουμε ένα νοσοκομείο «μαϊμού», κύριε Υπουργέ, δηλαδή ένα νοσοκομείο διακοσίων κλινών που θα είναι μετά κέντρο αποκατάστασης –και δεν ξέρω και εγώ τι άλλο- μέσα σε αυτά τα παραπήγματα που είναι στο Νταού Πεντέλης.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ροδούλα Ζήση): Ευχαριστούμε τον ερωτώντα Ανεξάρτητο Βουλευτή Αττικής κ. Λεβέντη.

Παρακαλείται ο Υφυπουργός Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγ-

γύης κ. Τιμοσίδης να λάβει το λόγο.

ΜΙΧΑΗΛ ΤΙΜΟΣΙΔΗΣ (Υφυπουργός Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης): Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριε συνάδελφε, επανέρχεται ένα πολύπαθο θέμα. Εγώ θα ομολογήσω ότι είναι ένα ζήτημα που πράγματι συζητείται πάρα πολλά χρόνια και που ποτέ μέχρι σήμερα δεν υπήρξε μία απάντηση έμπρακτη. Γιατί διαβεβαιώσεις, πράγματι, υπήρξαν στο παρελθόν και αφορούσαν αυτήν την περιοχή της ανατολικής Αττικής. Όντως είναι μία περιοχή που παρατηρείται εποικιστική έκρηξη, με πάνω από εξακόσιες, επτακόσιες χιλιάδες κατοίκους –συμφωνούμε σε αυτό- και τα επόμενα χρόνια κανείς δεν ξέρει πού μπορεί να φτάσει αυτός ο αριθμός με το ρυθμό που γίνεται εκεί η κατασκευή κτισμάτων και η μετακίνηση πληθυσμού.

Συνεπώς, είναι μία περιοχή που όντως υγειονομικά είναι ελλειμματική και η θέση μας –από πλευράς Υπουργείου- είναι να λέμε τα πράγματα με το όνομά τους. Όμως, πρέπει να πούμε γιατί έχει συμβεί αυτό.

Χαίρομαι ιδιαίτερα γιατί και εσείς τονίσατε ότι τα νοσοκομεία στην περιοχή της Αττικής και ιδιαίτερα στην περιοχή της πρωτευούσης και πέριξ αυτής είναι συγκεντρωμένα σε μία ακτίνα πεντακοσίων μέτρων έως ενός χιλιομέτρου στη Βασιλίσσης Σοφίας. Ευτυχώς, με τη δημιουργία του «Αττικού» Νοσοκομείου υπάρχει μία βελτίωση στη δυτική πλευρά. Όμως, το πρόβλημα παραμένει στην ανατολική περιοχή της Αττικής.

Έχει ενδιαφέρον να αναφερθώ για λίγο στο τι έχει γίνει μέχρι τώρα. Θέλω να θυμίσω ότι το ζήτημα αυτό επανέρχεται διαρκώς και είναι διαχρονικό και επί κυβερνήσεων ΠΑΣΟΚ και επί κυβερνήσεων Νέας Δημοκρατίας.

Θα μείνω όμως στην τελευταία φάση, το 2005, όπου είχε προγραμματιστεί να υλοποιηθεί με ΣΔΙΤ, βάσει του ν. 3389/2005. Μάλιστα είχε εκπονηθεί και μελέτη σκοπιμότητας από τη «ΔΕΠΑΝΟΜ Α.Ε.» για την ανέγερση νέου νοσοκομείου διακοσίων πενήντα κλινών, καθώς και Κέντρο Αποθεραπείας και Αποκατάστασης διακοσίων πενήντα κλινών σε οικόπεδο στη θέση Νταού Πεντέλης, όπου λειτουργούσε μέχρι πριν από λίγο το Παιδοψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής. Η μελέτη αυτή εστάλη και στην ειδική γραμματεία ΣΔΙΤ και –όπως γνωρίζετε και εσείς- δεν εκδόθηκε ποτέ και νομίζω ότι καλώς δεν ξεκίνησε κάτι με το ΣΔΙΤ, διότι δεν θα είχαμε καμμία καλή κατάληξη.

Στη συνέχεια και μετά και από δικές μας κατευθύνσεις και με ερώτημα που εσείς θέσατε το 2010 προς την προηγούμενη Υπουργό, την κ. Ξενογιαννακοπούλου –πάλι για το ίδιο ζήτημα- υπήρξε η δέσμευση ότι θα προχωρήσουμε στην κατασκευή νοσοκομειακού ιδρύματος λίγων θέσεων στην περιοχή, κατ' αρχήν εκατό κλινών και σήμερα συζητείται να δημιουργηθούν διακόσιες πενήντα κλίνες.

Είμαστε στη φάση του να εκδώσουμε τη μελέτη σκοπιμότητας που είναι το πρώτο βήμα. Όμως, συζητούμε πάλι για την περιοχή Νταού Πεντέλης –άκουσα την αντίρρησή σας ότι είναι σε έκκεντρη περιοχή- γιατί θέλω να σας πω ότι το ζήτημα είναι πολύ πιο πολύπλοκο. Στη δευτερολογία μου θα σας αναφέρω τις δικές μας σκέψεις και ποιες θα είναι οι ενέργειες στο άμεσο μέλλον, για να πούμε ότι ξεκινά μία σοβαρή κουβέντα και μία σοβαρή διαδικασία εμπράκτων κινήσεων, για να λύσουμε αυτό το σοβαρό πρόβλημα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ροδούλα Ζήση): Ευχαριστούμε τον Υφυπουργό Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης κ. Τιμοσίδη.

Ορίστε, κύριε Λεβέντη, έχετε το λόγο για τρία λεπτά.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΛΕΒΕΝΤΗΣ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, το είπατε και εσείς. Λόγια έχουμε ακούσει πολλά χρόνια τώρα. Έμπρακτη απάντηση δεν έχουμε και αυτό είναι το ερώτημα, αν δηλαδή θα υπάρξει πλέον έμπρακτη απάντηση. Το Υπουργείο της σημερινής Κυβέρνησης είχε διαβεβαιώσει διά της κ. Ξενογιαννακοπούλου ότι πρόκειται να υλοποιηθεί αυτό το έργο.

Όμως, το ερώτημα είναι πότε και πού. Κύριε Υπουργέ, πρέπει να το ξεκαθαρίσουμε. Εμένα μου κάνει εντύπωση πως η «ΔΕΠΑΝΟΜ» κάνει σχέδια και μάλιστα σε ένα χώρο, ο οποίος είναι απαγορευμένος για να γίνουν αυτά τα έργα. Δηλαδή, αυτά δεν περνούν από το Υπουργείο; Δεν υπάρχει κάποιος να πει «ρε παιδιά, πού πάτε», να πει ότι αυτό δεν επιτρέπεται να γίνει εκεί, να πει «πώς ξεκινάμε και κάνουμε αυτά τα σχέδια»;

Για εμένα δεν είναι μόνο αυτό το εμπόδιο, που ασφαλώς πρέπει να είναι απαγορευτικό, γιατί οι ζώνες προστασίας πρέπει κάποτε στον τόπο μας να φυλάγονται, αυτές οι λίγες ζώνες προστασίας που έχουμε καταφέρει, τέλος πάντων, να θεσμοθετήσουμε.

Από εκεί και πέρα, το νοσοκομείο θα είναι έκκεντρο και απομακρυσμένο από εκεί που θα βρίσκεται η μεγάλη ομάδα πληθυσμού κύριε Υπουργέ. Πρέπει να ξέρετε ότι ο μόνιμος πληθυσμός είναι μεν εξακόσιες-επτακόσιες χιλιάδες, αλλά τα σαββατοκύριακα και το καλοκαίρι είναι τρεις φορές περισσότερος. Μάλιστα, στα σχέδια που υπήρχαν και προηγουμένως –και που εάν θέλετε στην πράξη υλοποιούνται- σχεδιάζεται να γίνει μία μεγαλούπολη δύο εκατομμυρίων στον ευρύτερο χώρο των Μεσογείων. Τι θα γίνει, λοιπόν, εκεί;

Κύριε Υπουργέ, πρέπει να συνειδητοποιήσουμε και κάτι άλλο, το κόστος. Γιατί δεν το κάνουμε μέσα στην ευρύτερη περιοχή των Μεσογείων; Διότι υπάρχει κόστος; Όμως, το κόστος ενός νοσοκομείου από την αγορά του οικοπέδου, από την κατασκευή του νοσοκομείου και τον εξοπλισμό του, όλο αυτό το σύνολο, είναι όσο το ετήσιο κόστος λειτουργίας ενός νοσοκομείου!

Αυτό σε τούτον τον τόπο δεν έχει συνειδητοποιηθεί. Λέγαμε να φτιάχνουμε και φτιάξαμε νοσοκομεία σε διάφορες περιοχές και τώρα δεν μπορούμε να τα λειτουργήσουμε γιατί δεν έχουμε εξοπλισμό και προπαντός δεν έχουμε προσωπικό, αλλά δεν έχουμε και τα οικονομικά μέσα που χρειάζονται για να λειτουργήσουν αποτελεσματικά αυτά τα νοσοκομεία.

Κύριε Υπουργέ, διακόσια κρεβάτια τι θα καλύψουν; Σας θυμίζω ότι το Θριάσιο Νοσοκομείο -που στη δυτική Αττική έχουμε εκατόν πενήντα χιλιάδες πληθυσμό- είναι υπερπλήρες με τετρακόσια πενήντα κρεβάτια. Είναι υπερπλήρες! Έχει συνεχώς ράντζα στους διαδρόμους. Αυτό θα είναι ένα ιμιτασιόν νοσοκομείο εκεί. Δεν μπορεί να ανταποκριθεί.

Αποφασίστε ότι χρειάζεται ένα μεγάλο δημόσιο νοσοκομείο. Εάν δεν το αποφασίσουμε αυτό, θα το βρίσκουμε συνεχώς μπροστά μας, κύριε Υπουργέ, γιατί θα είναι πάλι κοροϊδία. Τα διακόσια κρεβάτια γέμισαν μέσα σε μία ημέρα εφημερίας. Από κει και πέρα τι θα γίνει; Αυτό το βλέπουμε και στα άλλα δημόσια νοσοκομεία.

Βέβαια, πρέπει να υπάρξουν και άλλα μέτρα, όπως η πρωτοβάθμια φροντίδα, για να μη συνωστίζονται οι ασθενείς στα νοσοκομεία. Πρέπει κάποτε η πρωτοβάθμια φροντίδα να προχωρήσει και στον τόπο μας. Το πότε και το πώς είναι μία άλλη ιστορία που δυστυχώς, και αυτή παραπέμπεται στις καλένδες, όπως και το νοσοκομείο της ανατολικής Αττικής.

Επομένως, χρειάζεται μία συγκεκριμένη δέσμευση, αλλά και η υλοποίηση ενός έργου, το οποίο θα είναι σωστό και θα ανταποκρίνεται στις σημερινές ανάγκες, όχι ένα νοσοκομείο το οποίο θα είναι ουσιαστικά ένα κέντρο υγείας.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ροδούλα Ζήση): Σας ευχαριστούμε, κύριε Λεβέντη.

Το λόγο έχει ο Υφυπουργός Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης κ. Τιμοσίδης.

ΜΙΧΑΗΛ ΤΙΜΟΣΙΔΗΣ (Υφυπουργός Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης): Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κύριε συνάδελφε, εγώ θα σας απαντήσω με ειλικρίνεια ότι αυτήν τη στιγμή δεν υπάρχει σε εξέλιξη δυνατότητα που να ανταποκριθεί στο αίτημα που θέτετε, δηλαδή να γίνει ένα νοσοκομείο τριακοσίων, τετρακοσίων κλινών.

Ήδη με την ευκαιρία και της νέας ερώτησης που καταθέσατε, έχουμε κάνει συζητήσεις και με την Περιφέρεια Αττικής, αλλά και πριν από λίγο καιρό και με τους δήμους της περιοχής, ανατολικά της Αττικής, από τους οποίους ζητήθηκαν να παραχωρηθούν ή να βρεθούν χώροι, για να μπορέσει να υλοποιηθεί η κατασκευή ενός νοσοκομείου. Μέχρι στιγμής, θέλω να σας δηλώσω ότι αυτή η συζήτηση δεν έχει αποδώσει τους αναμενόμενους καρπούς. Δεν προτάθηκε κάποια συγκεκριμένη περιοχή.

Εμείς, λοιπόν, σεβόμενοι ακριβώς την αναγκαιότητα αυτή που και εσείς θέτετε, μπορούμε να σχεδιάσουμε –και αυτή είναι η δική μας βούληση, αυτήν τη στιγμή- και να πάμε σε περιοχή που

μπορεί να χτίσουμε. Αυτή η περιοχή, καλώς ή κακώς, είναι η κουτσουρεμένη περιοχή, που αναφερθήκαμε, του Νταού Πεντέλης.

Πράγματι το μεγαλύτερο κομμάτι του οικοπέδου εκεί, που είναι εκατοντάδες στρέμματα, ανήκει στην Α' ζώνη. Επομένως, δεν μπορεί να κατασκευαστεί. Έτσι, λοιπόν, υπάρχει πρόθεση και από τις υπηρεσίες μας και από τη ΔΕΠΑΝΟΜ να προχωρήσουμε στο σενάριο και να αξιοποιήσουμε τα μονώροφα κτήρια που υπάρχουν εκεί, του παιδοψυχιατρικού Νοσοκομείου Αττικής, ώστε να αναβαθμιστούν, να μπορέσουμε να αποδώσουμε εκατόν πενήντα με εκατόν εξήντα περίπου κλίνες, να αξιοποιήσουμε επίσης, την πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας, που ξέρετε με τι συνθήκες λειτουργεί εκεί το κέντρο υγείας. Είναι μία ευκαιρία να αναβαθμιστεί αυτή η περιοχή.

ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ ΛΕΒΕΝΤΗΣ: Στο Νταού Πεντέλης είναι κρεβάτια νοσοκομείου;

ΜΙΧΑΗΛ ΤΙΜΟΣΙΔΗΣ (Υφυπουργός Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης): Εννοείται ότι θα γίνει ανακατασκευή και θα είναι αξιοπρεπείς οι χώροι και θα είναι νοσοκομεία της σημερινής εποχής. Δεν συζητούμε να το αφήσουμε έτσι όπως είναι. Δεν υπάρχει κάτι άλλο ορατό σε αυτήν τη χρονική στιγμή.

Θέλω να σας διαβεβαιώσω ότι από την πλευρά του ΕΣΠΑ μπορεί να χρηματοδοτηθεί ένα τέτοιο έργο. Αυτό από τη δική μας την πλευρά είναι διασφαλισμένο. Επίσης, είμαστε ξανά σε διαβούλευση και διάλογο αυτήν την περίοδο και με την περιφέρεια και με τους δήμους της περιοχής, μήπως μπορεί να βρεθεί έστω και την τελευταία στιγμή, μία λύση καλύτερη από αυτή που έχουμε στα χέρια μας.

Επιπροσθέτως, θέλω να σας πω ότι επειδή υπάρχει το ζήτημα, που αναφέρατε, της καλύτερης αντιμετώπισης σε πρωτοβάθμιο επίπεδο εκεί, υπάρχει σχεδιασμός μαζί με τη λειτουργία του ΕΟΠΥΥ να στελεχώσουμε τα οκτώ κέντρα υγείας της περιοχής με ειδικότητες και πρόσληψη γιατρών από τον ΕΟΠΥΥ, έτσι ώστε να μπορούμε να παρέχουμε καλύτερες υπηρεσίες και να μειώσουμε τον αριθμό των περιστατικών που κακώς μετακινούνται από εκείνη την περιοχή, για να έρθουν στα εξωτερικά ιατρεία των νοσοκομείων σε ημέρες εφημερίας.

Επίσης, όπως ξέρετε από την Επιτροπή Κοινωνικών Υποθέσεων, δηλώσαμε ότι μετά τις 15 του Οκτώβρη, θα παρουσιάσουμε ένα σχέδιο για την ολοκληρωμένη λειτουργία ΤΕΠ, δηλαδή τμημάτων επειγόντων περιστατικών σε εξήντα νοσοκομεία της χώρας.

Όπως αντιλαμβάνεστε, τα νοσοκομεία που θα ξεκινήσουμε είναι τα νοσοκομεία της Αθήνας, της περιοχής Αττικής, έτσι ώστε να υπάρχει και αλλαγή στον τρόπο εφημέρευσης των νοσοκομείων. Οδηγούμαστε μάλλον στην καθημερινή λειτουργία εφημερίας σε κάθε νοσοκομείο, να υπάρχει οργανωμένο επιτελείο στα ΤΕΠ, που να μπορεί να ανταποκριθεί στις ανάγκες, να γίνει πραγματική εισαγωγή των επειγόντων περιστατικών και όχι των περιστατικών που έρχονται με τα βαλιτσάκια -είναι γνωστή αυτή η ιστορία- έτσι ώστε να μπορούμε να μειώσουμε και τα ράντζα σε αυτά τα νοσοκομεία. Διότι είναι τεχνητή η δημιουργία και η παρουσία ράντζων για ένα εικοσιτετράωρο -γιατί τόσο κρατάει συνήθως- και την επόμενη μέρα ως διά μαγείας, εξαφανίζεται το ράντζο, γιατί βολεύονται τα περιστατικά που μπήκαν με τον τρόπο του επείγοντος και είναι όλα μαζεμένα.

Να μπορεί, λοιπόν, να γίνει αυτός ο έλεγχος και έτσι θα μπορέσουμε να δώσουμε απάντηση στα περιστατικά που πράγματι, από την περιοχή της ανατολικής Αττικής έρχονται στο κέντρο της Αθήνας και δημιουργούν όλο αυτό το ζήτημα.

Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ροδούλα Ζήση): Ευχαριστούμε τον Υφυπουργό Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης κ. Μιχάλη Τιμοσίδη.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ολοκληρώθηκε η συζήτηση των επίκαιρων ερωτήσεων.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ροδούλα Ζήση): Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εισερχόμαστε στην ημερήσια διάταξη των

ΕΠΕΡΩΤΗΣΕΩΝ

Θα συζητηθεί η υπ' αριθμόν 66/39/20-9-2011 επίκαιρη επερώτηση του Προέδρου και των Βουλευτών του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς κ.κ. Αλέξιου Τσίπρα, Ευαγγελίας Αμανατίδου-Πασχαλίδου, Ηρούς Διώτη, Θεόδωρου Δρίτσα, Μιχαήλ Κριτσωτάκη, Αναστασίου Κουράκη, Παναγιώτη Λαφαζάνη, Βασιλείου Μουλόπουλου και Δημητρίου Παπαδημούλη, προς τους Υπουργούς Εξωτερικών και Εθνικής Άμυνας, σχετικά με την εξωτερική και αμυντική πολιτική της Κυβέρνησης στην περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου.

Το λόγο έχει ο πρώτος επερ ωτών κ. Θεόδωρος Δρίτσας.

Παρακαλώ, κύριε Δρίτσα, έχετε το λόγο για δέκα λεπτά.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΔΡΙΤΣΑΣ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, το θέμα της επίκαιρης επερώτησης του ΣΥΡΙΖΑ σήμερα, που συζητείται στην Ολομέλεια της Βουλής, συνοψίζεται στο κατά πόσο η εξωτερική και η αμυντική πολιτική της Κυβέρνησης, όπως έχει δρομολογηθεί το τελευταίο διάστημα, αφορά τα εθνικά συμφέροντα, την άμυνα της χώρας, την ασφάλεια και την ειρήνη στην περιοχή, την πολυδιάστατη εξωτερική πολιτική ή εμπλέκει την Ελλάδα σε διενέξεις και κατά συνέπεια, δημιουργεί επισφαλείς καταστάσεις -το λιγότερο που μπορούμε να πούμε- για την ειρήνη στην περιοχή της Νοτιανατολικής Μεσογείου, αλλά και για την ασφάλεια του ελληνικού λαού και την ειρηνική διαβίωσή του.

Θα ήθελα να προτάξω με την ευκαιρία αυτής της επίκαιρης επερώτησής μας και με δεδομένο ότι συμπίπτει σήμερα, στις 19.00' ώρα Ελλάδος, μετά από την κατάθεση της Παλαιστινιακής Αρχής, του Προέδρου Αμπάς, στην ολομέλεια του Οργανισμού Ενωμένων Εθνών, της αίτησης για την αναγνώριση του παλαιστινιακού κράτους, ότι σήμερα η αρμόδια επιτροπή του ΟΗΕ αρχίζει να συζητά το αίτημά τους. Η συζήτηση αυτή αφορά περισσότερο τυπικά ζητήματα, όμως από το Συμβούλιο Ασφαλείας δεν υπήρξε αντίρρηση να εισαχθεί προς συζήτηση και αυτό είναι μια πρώτη επιτυχία των Παλαιστινίων.

Εδώ μπροστά στην κρίσιμη αυτή στιγμή νομίζω ότι, ανεξάρτητα από το πώς θα χειριστεί το ζήτημα η ελληνική Κυβέρνηση, για το οποίο θα μιλήσουμε στη συνέχεια ή για το πώς το έχει χειριστεί μέχρι τώρα, είναι μια πολύ καλή ευκαιρία να προτείνουμε το εξής: Το ελληνικό Κοινοβούλιο δεν μπορεί, βέβαια, να εκδώσει ψήφισμα, γιατί έχει καταργηθεί αυτή η διαδικασία και δεν εκδίδονται πλέον ψηφίσματα. Μπορεί, όμως, να καταθέσει το ελληνικό Κοινοβούλιο, δι' όλων των πτερύγων της Βουλής και όλων των εκπροσώπων των κομμάτων που θα ακολουθήσουν και θα μιλήσουν, τη σταθερή και αποφασιστική συμπαράσταση του ελληνικού Κοινοβουλίου στο αίτημα των Παλαιστινίων για την αναγνώριση του παλαιστινιακού κράτους ως ισότιμο μέλος του ΟΗΕ, στα σύνορα του '67 και με όλα τα δικαιώματα που ο παλαιστινιακός λαός έχει.

Το προτείνω, κυρία Πρόεδρε. Το καταθέτω ως πρόταση ευθύς εξαρχής εκ μέρους του ΣΥΡΙΖΑ και καλώ όλες τις πτέρυγες της Βουλής να ανταποκριθούν.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, υπάρχουν σημαντικές εξελίξεις το τελευταίο διάστημα. Υπήρχε ένας μύθος, τουλάχιστον επί μία δεκαετία, ότι η Ευρώπη και η ειρήνη στην περιοχή κινδυνεύουν από τον ισλαμικό κίνδυνο. Αντί γι' αυτό -και που εξαιτίας αυτού οργανώθηκαν πόλεμοι, οργανώθηκαν σκληρές επεμβάσεις, οργανώθηκε η στρατιωτικοποίηση της εξωτερικής πολιτικής και των διεθνών σχέσεων- πρόεκυψε ένα ιστορικό, ελπιδοφόρο φαινόμενο: οι εξεγέρσεις στον αραβικό κόσμο, οι οποίες ζητούσαν δημοκρατία και κοινωνική δικαιοσύνη. Αυτό είναι το νέο τεράστιας και ιστορικής σημασίας μέγεθος, το οποίο, όμως, αναστατώνει όλα τα καθεστώτα της περιοχής, όλα τα μπλοκ παρεμβάσεων ιμπεριαλιστικών και επιβολής και διαμορφώνει ένα νέο περιβάλλον πραγματικά σ' αυτήν την πρώτη φάση, ένα περιβάλλον ρευστότητας. Πρόκειται για μια ρευστότητα, όμως, που δημιουργεί τεράστιες ελπιδοφόρες προσδοκίες.

Την ίδια στιγμή, αλλά και ως συνέχεια σχεδιασμών, που έχουν ξεκινήσει πολλά χρόνια πριν, διαμορφώνεται πλέον με πολύ πιο σκληρούς όρους η επιθετικότητα των δυνάμεων εκείνων, που συγκροτούνται, κυρίως, στο νατοϊκό πλαίσιο. Το νέο δόγμα, που πρόσφατα η Σύνοδος του ΝΑΤΟ ενέκρινε, μετατρέπει χωρίς ρητό και συγκεκριμένο εχθρό το ΝΑΤΟ σε μία πολιτική και στρατιωτική συμμαχία επεμβάσεως σε όλον τον πλανήτη. Στις συνθήκες αυτές ο ρόλος του ΝΑΤΟ στη Νοτιοανατολική Μεσόγειο γίνεται εξαιρετικά πιο επικίνδυνος από ό,τι ήταν στο προηγούμενο διάστημα και κυρίως, γίνεται επικίνδυνος για τα δικαιώματα των λαών που ζητούν, όπως είπα πριν, δικαιοσύνη και δημοκρατία, αλλά και διαμορφώνει νέες εκρηκτικές καταστάσεις επισφαλείς για την ειρήνη στην περιοχή.

Δεν θα αναφερθώ αναλυτικότερα σ' αυτά τα ζητήματα. Είναι περίπλοκα, συμμετέχουν κι άλλες δυνάμεις. Ο ρόλος της Ρωσίας έχει ξεχωριστό ενδιαφέρον. Σ' αυτές τις συνθήκες βλέπουμε την ελληνική Κυβέρνηση να επιταχύνει μία διαδικασία –που δεν άρχισε μόνο τώρα, έχει αρχίσει και από την προηγούμενη κυβέρνηση- η οποία μονόπλευρα, στοχοποιημένα οδηγεί τη χώρα μας στην αναβάθμιση της στρατιωτικής συνεργασίας με το Ισραήλ ως κεντρική στρατηγικού χαρακτήρα, όπως ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας δήλωσε στην επίσκεψή του στο Ισραήλ, για την ελληνική αμυντική και εξωτερική πολιτική.

Δεν έχουμε πρόβλημα αποκλεισμού του Ισραήλ από οποιεσδήποτε διακρατικές, διμερείς ή πολυμερείς σχέσεις σε πολλαπλά επίπεδα είτε της οικονομίας είτε του πολιτισμού είτε άλλα.

Εδώ όμως, έχουμε μια κεντρική επιλογή αναβάθμισης της στρατιωτικής συμμαχίας, όχι στον αέρα, ένα σύμφωνο στρατιωτικής συνεργασίας, για το περιεχόμενο του οποίου, ειρήσθω εν παρόδω, δεν είναι καθόλου βέβαιο ότι θα ενημερωθεί το ελληνικό Κοινοβούλιο. Δεν έχει ακόμα καν υλοποιηθεί η υπόσχεση του Υπουργού ότι θα ενημερώσει ξανά, μόλις επιστρέψει από το ταξίδι του στο Ισραήλ και μετά από την υπογραφή αυτής της συμφωνίας, την Επιτροπή Εξωτερικών Υποθέσεων και Άμυνας της Βουλής. Προφανώς, δεν θα επικυρωθεί από το ελληνικό Κοινοβούλιο.

Είναι βέβαιο ότι παρά το γεγονός ότι δεν την έχουμε και δεν θα ενημερωθούμε λεπτομερώς, η συμφωνία αυτή περιλαμβάνει παραχώρηση διευκολύνσεων και στον εναέριο κυρίως, αλλά και στο θαλάσσιο χώρο για το Ισραήλ: μια χώρα που κανείς από εμάς τουλάχιστον, δεν αρνείται το δικαίωμά της να υπάρχει ως ανεξάρτητο κράτος, αλλά είναι μια χώρα που αρνείται στα άλλα κράτη και στους άλλους λαούς να υπάρχουν. Είναι κράτος-ταραξίας της περιοχής, που έχει ανοικτά ζητήματα πολέμου τουλάχιστον με δύο χώρες επισήμως, το Λίβανο και τη Συρία, που είναι σε οιονεί κατάσταση πολέμου με όλες σχεδόν τις χώρες της περιοχής και που απειλεί και με πυρηνικά όπλα την ευρύτερη διαδικασία προσέγγισης των λαών της περιοχής.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Αν έχετε την καλοσύνη, δώστε μου ακόμα δύο λεπτά, κυρία Πρόεδρε.

Αυτή η συμμαχία, λοιπόν, σε αυτές τις συνθήκες με την επίκληση του ρεαλισμού δεν μπορεί να είναι τόσο αθώα. Ο ρεαλισμός όταν είναι προσαρμογή σε ένα μπλοκ εν δυνάμει ισχυρών –και αυτό αμφισβητείται: η διορατικότητα αυτής της επιλογής είναι υπό την κρίση όλων μας- εκεί είναι το επικίνδυνο του πράγματος.

Έχουμε αυτήν τη στιγμή μια επιλογή προσαρμογής της ελληνικής Κυβέρνησης σε μία στρατιωτικοπολιτική και οικονομική συμμαχία –υποτίθεται- του μπλοκ των νικητών: ΝΑΤΟ, Ηνωμένες Πολιτείες, Ισραήλ μαζί με τη Σαουδική Αραβία και το Κατάρ. Αυτή είναι μια επιλογή που κάνει τομή στις ιστορικές σχέσεις της Ελλάδας, των ελληνικών κυβερνήσεων, του ελληνικού κράτους, αλλά και του ελληνικού λαού με τον αραβικό κόσμο, με τα αραβικά κράτη.

Είναι ζητήματα που δεν είναι στον αέρα, ούτε και είναι μόνο ζητήματα ηθικής και ιστορικής σημασίας. Έχουν συγκεκριμένη βάση, για να μπορέσει κανείς να αντιμετωπίσει τους όποιους ιμπεριαλιστικούς και φιλοπόλεμους σχεδιασμούς, διότι ακριβώς στις αναλογίες τους, τα ίδια ζητήματα κατοχής και επιβολής αντιμετωπίζει και η Κύπρος και με τα ίδια ζητήματα απειλούνται

κράτη και λαοί στην περιοχή.

Προέκυψε και η επιτάχυνση της αλλαγής του ενεργειακού χάρτη στην περιοχή. Ωραία! Η κυπριακή κυβέρνηση έκανε την επιλογή –στη σφαίρα της αξιοποίησης των κυριαρχικών δικαιωμάτων της ως κράτος- να προχωρήσει στον καθορισμό της αποκλειστικής οικονομικής ζώνης μαζί με το Ισραήλ.

Τίθενται διάφορα ζητήματα. Γιατί αυτή η επιλογή που έχει αυτόν το χαρακτήρα –δεν έχω το χρόνο να μπω σε περισσότερα ζητήματα, οι άλλοι συνάδελφοι που θα ακολουθήσουν θα αναφερθούν ειδικότερα, θα επανέλθω όμως, στη δευτερολογία μου- πρέπει να συνοδεύεται από την ένταση της σύσφιγξης και της αναβάθμισης των φιλοπόλεμων –γιατί περί αυτού πρόκειται- στρατιωτικών σχέσεων με το Ισραήλ;

Πώς το ένα αποσυνδέεται από το άλλο; Δεν αποσυνδέεται, ανεξαρτήτως διακηρύξεων, προθέσεων ή οτιδήποτε άλλο! Στην πραγματικότητα δεν αποσυνδέεται!

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Πώς, λοιπόν, ο ελληνικός εναέριος και θαλάσσιος χώρος, η ανάπτυξη των εξοπλισμών –διότι θα ακολουθήσουν νέοι εξοπλισμοί μέσα απ' αυτήν τη σχέση, όλες οι πληροφορίες έχουν οδηγήσει σ' αυτό- και γενικώς μία τέτοια εξέλιξη να μη θέτουν τον κίνδυνο εμπλοκής της χώρας μας σε επιθετικές πρωτοβουλίες, οι οποίες δεν είναι στον αέρα, αλλά έχουν εκδηλωθεί, έχουν διακηρυχθεί, έχουν απειληθεί και έχουν υλοποιηθεί κιόλας κατά καιρούς, από την πλευρά του Ισραήλ ή των νατοϊκών δυνάμεων; Θα αποκτήσουμε νέους εχθρούς; Θα αναδιατάξουμε όλες αυτές τις σχέσεις, πολλαπλασιάζοντας τους εχθρούς της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής; Είναι αυτό ρεαλισμός; Είναι αυτό αμυντική πολιτική; Είναι αυτό κατοχύρωση της άμυνας της χώρας;

Ο ΣΥΡΙΖΑ, αντίθετα, πιστεύει ότι αυτό ανοίγει το δρόμο για μεγάλες περιπέτειες. Γι' αυτό και καταθέσαμε αυτήν την επίκαιρη επερώτηση.

Τα ζητήματα είναι πολλά. Δεν θίγω ένα επίσης καίριο ζήτημα σχετικά με το πώς καθορίζεται κάτω απ' αυτό το πλέγμα το νέο πεδίο των ελληνοτουρκικών σχέσεων. Θα επανέλθω σ' αυτό στη δευτερολογία μου.

Όμως το κύριο πρόβλημά μας είναι, ότι η αναβάθμιση των στρατιωτικών σχέσεων με το Ισραήλ εντάσσεται σε μία ωμή πολιτική στην ιστορική εξωτερική και αμυντική πολιτική της Ελλάδας, που στην ουσία είχε και ένα χαρακτήρα διατήρησης της ειρήνης στην περιοχή και υπεράσπισης των δικαιωμάτων των λαών της Μεσογείου. Αυτό ανατρέπεται και ανοίγει πολύ επικίνδυνους δρόμους.

Νομίζω ότι θα δοθεί η ευκαιρία σ' αυτήν τη συζήτηση να αναδειχθούν αυτά τα ζητήματα με πολύ σαφέστερο τρόπο. Σταματώ εδώ και θα επανέλθω στη δευτερολογία μου.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ροδούλα Ζήση): Ευχαριστούμε τον επερωτώντα Βουλευτή Α' Πειραιά του ΣΥΡΙΖΑ κ. Θεόδωρο Δρίτσα.

Παρακαλείται ο κ. Δημήτριος Παπαδημούλης, Βουλευτής Β' Αθηνών του ΣΥΡΙΖΑ, να λάβει το λόγο.

Ορίστε, κύριε Παπαδημούλη, έχετε το λόγο για πέντε λεπτά.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΠΑΔΗΜΟΥΛΗΣ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κύριε Υπουργέ, ο συνάδελφος Θεόδωρος Δρίτσας ανέπτυξε με πληρότητα όσα περιλαμβάνει η επερώτηση που συνυπογράφει όλη η Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΣΥΡΙΖΑ. Έτσι στο σύντομο χρόνο που έχω στη διάθεσή μου, επιτρέψτε μου να σταθώ σε μερικά ειδικότερα ερωτήματα.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Δ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΒΥΡΩΝ ΠΟΛΥΔΩΡΑΣ**)

Πρώτο ερώτημα: Ποιες είναι οι αμυντικές ανάγκες της χώρας που εξυπηρετεί αυτό το μνημόνιο στρατιωτικής συνεργασίας με το Ισραήλ; Δεν έχουν εξηγηθεί με επάρκεια από την Κυβέρνηση. Δίνεται η εντύπωση μίας θεαματικής στροφής σε σχέση μ' αυτά που παραδοσιακά και η Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, αλλά και όλες οι ελληνικές κυβερνήσεις, είχαν ως ισορροπία στις σχέσεις με τις αραβικές χώρες και με το Ισραήλ. Δίνεται η εντύπωση μίας θεαματικής αλλαγής, με κινδύνους που περιγράφηκαν από τον Θεόδωρο Δρίτσα και καταγράφονται στο κείμενο της επερώτησης και δεν υπάρχει εξήγηση.

Δεύτερον, υπάρχει ένα έλλειμμα διαφάνειας. Σας ερωτώ το εξής: Γιατί δεν έχετε σκοπό να φέρετε στη Βουλή το μνημόνιο στρατιωτικής συνεργασίας με το Ισραήλ;

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΠΕΓΛΙΤΗΣ (Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Ποιος σας το είπε αυτό; Είναι εν εξελίξει η διαδικασία.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΠΑΔΗΜΟΥΛΗΣ: Να το θέσω διαφορετικά!

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΠΕΓΛΙΤΗΣ (Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Θέστε το διαφορετικά...

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΠΑΔΗΜΟΥΛΗΣ: Μπορείτε να δεσμευτείτε ότι αυτό το πράγμα θα έρθει στη Βουλή, για να συζητήσουμε;

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΠΕΓΛΙΤΗΣ (Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Θα γίνει, κύριε Παπαδημούλη. Ολοκληρώθηκαν οι διαδικασίες με το Υπουργείο Εξωτερικών.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΠΑΔΗΜΟΥΛΗΣ: Χαίρομαι για τη δέσμευση, κύριε Υπουργέ.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΡΕΤΤΟΣ: Να έρθει τουλάχιστον στην επιτροπή, κύριε Υπουργέ!

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΠΕΓΛΙΤΗΣ (Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Θα έρθει και στην επιτροπή και στην Ολομέλεια.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΠΑΔΗΜΟΥΛΗΣ: Χαίρομαι για τη δέσμευση κύριε Υπουργέ, γιατί όλοι αντιλαμβανόμαστε ότι αυτή η στρατηγική συνεργασία και όπως υλοποιείται, με τα χαρακτηριστικά μιας στρατηγικής επένδυσης, επιδρά και στην άσκηση της εξωτερικής μας πολιτικής, θεαματικά. Είχαμε από το παρελθόν την ευκαιρία να διδαχθούμε ότι το δόγμα «ο αντίπαλος του αντιπάλου μου είναι φίλος μου» πολλές φορές οδηγεί σε ξέρα. Σας θυμίζω τις περιπέτειες της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής την περίοδο Οτσαλάν, που είχαν οδηγήσει –με κυβέρνηση ΠΑΣΟΚ- στην αυτοταπείνωση της χώρας, αλλά και ορισμένων κυβερνητικών στελεχών, που ανάγκασαν τον τότε Πρωθυπουργό να ξηλώσει περίπου τη μισή κυβέρνηση.

Επανέρχεστε στο ίδιο δόγμα; Είναι στην επικαιρότητα το θέμα της προσφυγής της παλαιστινιακής Αρχής στον ΟΗΕ με το αίτημα της αναγνώρισης. Μας έχει δημιουργηθεί η αίσθηση ότι αυτή η επένδυση στην ολοένα και στενότερη, βαθύτερη, εντονότερη στρατιωτική συνεργασία με το Ισραήλ, κάνει τη στήριξη στο παραδοσιακό αίτημα, στην παραδοσιακή αλληλεγγύη του ελληνικού λαού, αλλά και του ΠΑΣΟΚ –των κυβερνήσεων σε παλαιότερες φάσεις- να χλωμιάζει, να αδυνατίζει.

Τι κάνετε για να μην αποδυναμωθούν, να μη χλωμιάσουν, να μην κινδυνεύσουν οι παραδοσιακές σχέσεις που έχουν η Ελλάδα και ο ελληνικός λαός με τον αραβικό κόσμο σε μια στιγμή που εκεί συντελούνται μεγάλες αλλαγές προς την κατεύθυνση της δημοκρατίας και της αποτίναξης παραδοσιακών δικτατορικών καθεστώτων;

Έρχομαι και στο θέμα με τα ελληνοτουρκικά. Είναι φανερό ότι σε μία περίοδο έξαρσης της αντίθεσης Τουρκίας – Ισραήλ, ακόμα κι αν είναι ελεγχόμενη λόγω των παραδοσιακών σχέσεων συμμαχίας και των δύο αυτών χωρών με τις Ηνωμένες Πολιτείες, η υπερβολική επένδυση στη σχέση με το Ισραήλ, μπορεί να δημιουργήσει αρνητικές καραμπόλες στις σχέσεις με την Τουρκία, όχι μόνο σε θέματα στρατιωτικά, αλλά στο όλο πακέτο που συνδυάζει τη στρατιωτική και την αμυντική διάσταση των προβλημάτων με τη διάσταση της εξωτερικής πολιτικής.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Κλείνω, κύριε Πρόεδρε, δεν θα χρειαστώ παραπάνω χρόνο.

Σε αυτά τα θέματα χρειάζονται σαφείς απαντήσεις κι ένας πολιτικός διάλογος στον οποίο όλες οι δυνάμεις του Κοινοβουλίου πρέπει να πάρουν σαφή θέση. Εμείς είμαστε μία δύναμη, η οποία έχει υπερασπιστεί τους πολίτες του Ισραήλ απέναντι σε φαινόμενα αντισημιτισμού, σε φαινόμενα βανδαλισμού των μνημείων τους, των τάφων τους, αλλά εδώ μιλάμε για άλλο πράγμα. Μιλάμε για μία ριζική αλλαγή σε αυτά που μας είχατε πει, πριν γίνετε Κυβέρνηση, ότι θα κάνετε στον τομέα της άμυνας και της εξωτερικής πολιτικής. Χρειάζονται επιχειρήματα, εξηγήσεις, διαφάνεια, στοιχεία και ένας πολιτικός διάλογος μέσα στη Βουλή, που μέχρι τώρα δεν έχει γίνει, έτσι ώστε και η Κυβέρνηση να δώσει εξηγήσεις και απαντήσεις στην κριτική που της κάνουμε, αλλά και όλες οι άλλες πολιτικές δυνάμεις να πάρουν μία σαφή

θέση.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βύρων Πολύδωρας): Ευχαριστούμε τον κ. Δημήτριο Παπαδημούλη.

Παρακαλείται η κ. Ευαγγελία Αμμανατίδου–Πασχαλίδου, Βουλευτής Β' Θεσσαλονίκης του ΣΥΡΙΖΑ, να λάβει το λόγο.

ΛΙΤΣΑ ΑΜΜΑΝΑΤΙΔΟΥ – ΠΑΣΧΑΛΙΔΟΥ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κυρία και κύριοι συνάδελφοι, την τοποθέτησή μου στη συζήτηση της επερώτησης της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΣΥΡΙΖΑ θα την ξεκινήσω με την κοινή παραδοχή ότι η Ελλάδα και η Κυπριακή Δημοκρατία, με βάση το Διεθνές Δίκαιο και το Δίκαιο της Θάλασσας, έχουν κάθε δυνατότητα άσκησης των κυριαρχικών τους δικαιωμάτων.

Από εκεί και πέρα, εμείς θέλουμε να τονίσουμε τις έντονες διαφωνίες μας τόσο για τις γεωστρατηγικές συμμαχίες που ακολουθεί η Κυβέρνηση όσο και για την κατανομή των κερδών του ελληνικού κοινωνικού σχηματισμού από τα οφέλη μιας ενδεχόμενης εκμετάλλευσης του ενεργειακού μας πλούτου.

Παρ' ότι η Ελλάδα έχει υπογράψει τη σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για το Δίκαιο της Θάλασσας το 1982 μαζί με άλλα εκατόν τριάντα κράτη, τα οποία έγιναν εκατόν πενήντα επτά μέχρι το τέλος του 2008, στην ουσία έχει απεμπολήσει τα δικαιώματά της εδώ και δεκαετίες. Έτσι η Ελλάδα δεν έχει ανακηρύξει ακόμα τη δημιουργία ΑΟΖ και έχει καθυστερήσει δραματικά να έρθει σε συμφωνία με όλα τα γειτονικά μας κράτη για αντίστοιχες ρυθμίσεις, εκτός από κάποιες εξαιρέσεις, όπως είναι η Αλβανία και η Ιταλία.

Η αδράνεια αυτή έχει ως αποτέλεσμα το τουρκικό πολιτικό και στρατιωτικό κατεστημένο στο πλαίσιο της σχετικής αυτονόμησής του από την ηγεμονία των ΗΠΑ και με όπλο τη διπλωματία των κανονιών, να επιχειρεί να παίξει το ρόλο του χωροφύλακα στην περιοχή της Μεσογείου ως περιφερειακή ιμπεριαλιστική δύναμη.

Στην προσπάθειά της αυτή η Τουρκία έχει πρωτίστως να ανταγωνιστεί το Ισραήλ, το οποίο στενά δεμένο στο άρμα του ευρωατλαντισμού, συμπεριφέρεται και αυτό ως «κράτος ταραξίας», παραβιάζοντας κάθε αρχή διεθνούς ηθικής και δικαίου.

Ποια είναι, όμως, η κατεύθυνση της δικής μας εξωτερικής πολιτικής; Η Κυβέρνηση προχωρεί σε ριψοκίνδυνες καιροσκοπικές και αθέμιτες γεωπολιτικές συμμαχίες με το Ισραήλ, επιδιώκοντας να εξασφαλίσει πρόσκαιρα και αόριστα οφέλη, χωρίς καν να δημιουργεί μια ισότιμη σχέση και έχοντας μετατρέψει την Ελλάδα σε κράτος-δορυφόρο των ιμπεριαλιστικών συμφερόντων των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής, της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ισραήλ.

Αυτή η στρατηγική από τη μια μεριά έχει αβέβαια αποτελέσματα για τον ελληνικό λαό, ενώ από την άλλη παρά τις αντίθετες διακηρύξεις μετατρέπει τη χώρα μας σε πειθήνιο όργανο μιας επιθετικής στρατιωτικής μηχανής, που λειτουργεί ως μέσο καταπίεσης των λαών της Μέσης Ανατολής και ιδιαίτερα των Παλαιστινίων, που το αίτημά τους βεβαίως για αναγνώριση του παλαιστινιακού κράτους, όπως προείπε και ο συνάδελφος Θοδωρής Δρίτσας, στηρίζει ο ΣΥΡΙΖΑ και όχι μόνο.

Η ελληνική Κυβέρνηση φαίνεται ότι δεν μπορεί να αντιληφθεί ότι αυτή η επικίνδυνη σύμπλευση με τα συμφέροντα του Ισραήλ θέτει σε άμεσο κίνδυνο τα συμφέροντα του ελληνικού λαού, καθώς δημιουργεί τεράστιο ρίσκο και φέρνει ακόμα πιο κοντά τα σενάρια ανάφλεξης στην ευρύτερη περιοχή.

Κύριε Υπουργέ, με ποιες ακριβώς εγγυήσεις δεσμεύετε τη χώρα στα συμφέροντα του Ισραήλ; Ξεχνάτε ότι ο νεοβεστφαλιανός τρόπος άσκησης της εξωτερικής πολιτικής, που κατά κόρον ασκεί αυτό το κράτος υπό τις ευλογίες των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής, μπορεί να αλλάξει από μέρα σε μέρα;

Ξεχνάτε τη στρατηγική συμμαχία Ισραήλ-Τουρκίας που διαλύθηκε μέσα σε μια μέρα, με αφορμή την επίθεση των ισραηλινών στρατευμάτων στα πλοία που μετέφεραν ακτιβιστές προς τη Γάζα;

Τι θα γίνει σε περίπτωση που το Ισραήλ και οι ΗΠΑ μεταβάλλουν τη γραμμή τους και ταυτιστούν τα συμφέροντά τους πάλι με την Τουρκία σε μια περίοδο που η χώρα μας είναι οικονομικά αποδυναμωμένη; Σε μια τέτοια περίπτωση, την οποία κανείς δεν μπορεί να αποκλείσει βραχυπρόθεσμα ή μακροπρόθεσμα, η χώρα μας θα βρεθεί τελείως απομονωμένη και έχοντας παράλληλα απολέσει τις παραδοσιακά καλές σχέσεις της με τον αραβικό κόσμο, από τον οποίο έχει απομακρυνθεί εξαιτίας της πρόσδεσής της στα αμερικανονατοϊκά και ισραηλινά συμφέροντα.

Αυτήν ακριβώς την αλλαγή στάσης της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής επιδιώκει να εκμεταλλευθεί το πολιτικό και στρατιωτικό κατεστημένο της Τουρκίας χτίζοντας γέφυρες επικοινωνίας και συνεργασίας με τις αραβικές χώρες και ιδιαίτερα με την Αίγυπτο, τη Λιβύη και, αν θέλετε, με το Λίβανο, οι οποίες εμπλέκονται άμεσα στα θέματα της ελληνικής και κυπριακής ΑΟΖ.

Την ίδια στιγμή, η Ελλάδα διαταράσσοντας τις ιστορικές σχέσεις συνεργασίας με τα αραβικά κράτη, θέτει σε κίνδυνο τη δυνατότητά της να οριοθετήσει -από κοινού βεβαίως με τις γείτονες χώρες- την ΑΟΖ ακόμα και στο Λιβυκό πέλαγος.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας της κυρίας Βουλευτού)

Κύριε Πρόεδρε, αν μπορώ, θέλω να πάρω και το χρόνο της δευτερολογίας μου. Σας ευχαριστώ.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν ξέρω πια αν η Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ έχει τη δυνατότητα να διαφοροποιηθεί στον τομέα της εξωτερικής πολιτικής από την τακτική της, που έχει οδηγήσει στα σημερινά αδιέξοδα. Εμείς καταθέτουμε μια ολοκληρωμένη πρόταση για την εξωτερική μας πολιτική, που συνοπτικά θα πω ότι πρέπει να στηρίζεται σε δύο άξονες:

Αφ' ενός στον άξονα της φιλειρηνικής και αποτελεσματικής εξωτερικής πολιτικής, που θα εξυπηρετεί τις ανάγκες του ελληνικού λαού και αφ' ετέρου στον άξονα της πολυδιάστατης διπλωματικής κατεύθυνσης, με βάση το Διεθνές Δίκαιο και τους διεθνείς οργανισμούς.

Έτσι, η Ελλάδα θα πρέπει να ασκήσει το κυριαρχικό της δικαίωμα ανακήρυξης ΑΟΖ και παράλληλα να ξεκινήσει τις διαδικασίες συνεννόησης με τα γειτονικά κράτη, με στόχο την οριοθέτησή της.

Να σημειωθεί, βεβαίως, ότι η Ελλάδα δεν έχει ακόμη οριοθετήσει την ΑΟΖ ούτε με την Κυπριακή Δημοκρατία, δίνοντας τη δυνατότητα στην Τουρκία να αμφισβητεί έμπρακτα το Διεθνές Δίκαιο και το Δίκαιο της Θάλασσας στο θαλάσσιο χώρο νότια του Καστελλόριζου.

Οι συζητήσεις θα πρέπει να ξεκινήσουν και με την τουρκική πλευρά, η οποία αν συνεχίσει να αμφισβητεί τη σύμβαση του 1982, έχει τη δυνατότητα να προσφύγει στο Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κλείνοντας θα ήθελα να αναφέρω πως η εκμετάλλευση του ενεργειακού μας πλούτου απαιτεί ένα νέο συσχετισμό δυνάμεων στην ελληνική κοινωνία, ένα νέο συνασπισμό εξουσίας με επίκεντρο τις δυνάμεις της Αριστεράς, που θα αναλάβει να κατανείμει δίκαια τα οφέλη από την εξόρυξη πετρελαίου και φυσικού αερίου, αν βεβαίως βγουν αξιόλογα κοιτάσματα, για να εξυπηρετηθούν οι ανάγκες του ελληνικού λαού και όχι των μεγάλων πολυεθνικών πετρελαϊκών εταιρειών και των εγχώριων καπιταλιστών.

Από την Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ, η οποία, την ίδια στιγμή που επιβάλλει απανωτά μνημόνια και επαχθή μέτρα στα φτωχά λαϊκά στρώματα, δαπανά περίπου 400 εκατομμύρια ευρώ το χρόνο για τη διατήρηση της ελληνικής δύναμης στο Αφγανιστάν, όντας δεσμευμένη στα αμερικανονατοϊκά συμφέροντα, ο λαός μας δεν έχει να περιμένει τίποτα.

Οι διεθνείς σχέσεις και η εξωτερική μας πολιτική χρειάζονται μια νέα διπλωματική φιλειρηνική πνοή και κατεύθυνση και δεν είναι, βεβαίως, στον πολιτικό σχεδιασμό ούτε της Νέας Δημοκρατίας ούτε του ΠΑΣΟΚ. Άρα δεν μπορούν αυτές οι πολιτικές δυνάμεις και οι πρόθυμοί τους να εγγυηθούν ότι οι δικές τους πολιτικές από εδώ και πέρα θα λειτουργήσουν σε ό,τι προανέφερα, επειδή οι δικές τους πολιτικές μάς έχουν φέρει στη σημερινή οριακή και αδιέξοδη κατάσταση.

Κύριε Πρόεδρε, ευχαριστώ που μου δώσατε και το χρόνο της δευτερολογίας μου. Θα συνεχίσουν και οι συνάδελφοί μου. Όμως θέλω να πω ότι είναι πολύ λεπτά ζητήματα, που θα πρέπει

η Κυβέρνηση να τα δει, γιατί μπορεί να εμπλακούμε από εδώ και πέρα σε δύσκολες καταστάσεις. Αυτά –ξέρετε- δεν είναι εύκολα. Γι' αυτόν το λόγο θα πρέπει να είμαστε πολύ προσεκτικοί και να μην απεμπολούμε τα δικαιώματά μας.

Σας ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βύρων Πολύδωρας): Ευχαριστούμε την κ. Αμμανατίδου - Πασχαλίδου, Βουλευτή του ΣΥΡΙΖΑ στη Β' Θεσσαλονίκης.

Παρακαλείται η επερωτώσα συνάδελφος, κ. Ηρώ Διώτη, Βουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ στη Λάρισα να λάβει το λόγο.

ΗΡΩ ΔΙΩΤΗ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Κύριε Υπουργέ, αγαπητοί συνάδελφοι, αγαπητή συναδέλφισσα, η ελληνική Κυβέρνηση έχει διαλέξει πλευρά από καιρό, την πλευρά των ισχυρών, την πλευρά της αδικίας. Και την έχει διαλέξει σε όλες της τις πολιτικές, όπως έχει οδυνηρά διαπιστώσει η ελληνική κοινωνία τα δύο τελευταία χρόνια.

Η ελληνική Κυβέρνηση χαίρεται, επίσης, να ακολουθεί πολιτικές που τις επικροτούν ακραίες πλευρές του Κοινοβουλίου. Χαίρεται να ψηφίζει για το άσυλο μαζί με το ΛΑΟΣ. Χαίρεται να συμβαδίζει με τις εθνικιστικές τοποθετήσεις του κ. Καρατζαφέρη, όπως αυτές για το ελληνικό προξενείο στη Θράκη, στις οποίες απαντώντας και επαυξάνοντας ο κύριος Αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης, έσπευσε να χαρακτηρίσει λάθος την ύπαρξη προξενείου.

Και βεβαίως, αγαπητοί συνάδελφοι και αγαπητή συναδέλφισσα, στην περίπτωση της ιστορίας της ΑΟΖ της Κύπρου και της αντιπαράθεσης Τουρκίας - Ισραήλ, διάφορες φωνές στην ελληνική επικράτεια έσπευσαν να δηλώσουν ετοιμοπόλεμες και μαζί με τη βοήθεια των Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης, συνήθως, να δημιουργήσουν ένα κλίμα εθνικής συσπείρωσης απέναντι σε κάποιες αόριστες προκλήσεις, υποβοηθώντας ουσιαστικά την Κυβέρνηση, ώστε να μπορεί να ισορροπήσει τις αντιδράσεις του κόσμου για τα μέτρα που ελήφθησαν.

Πρόκειται για μέτρα που καταδικάζουν το λαό στη φτώχεια και την υποτέλεια, έρμαιο κάθε αδηφάγας επιχείρησης που θα γίνει fast track επενδυτής, έτσι όπως πιστεύει η Κυβέρνηση. Διότι η Κυβέρνηση έχει σχέδια πολύ μεγάλα γι' αυτόν τον τόπο και έχει και όνειρα. Και το όνειρό της είναι οι πολίτες να γίνουν αναλώσιμοι και χωρίς δικαιώματα, με δουλειές επαμειβόμενες σε συνθήκες σχεδόν δουλείας στις επιχειρήσεις που θα προσελκυστούν για να επενδύσουν. Έχει όνειρα επίσης και για την ελληνική νεολαία και γι' αυτό συζητάει αύξηση της στρατιωτικής θητείας.

Τα εθνικά, όμως, θέματα δεν μπορούν να εντάσσονται με τόση ευκολία σ' αυτούς τους σχεδιασμούς και στα επικοινωνιακά παιχνίδια τύπου «ποιος είναι πιο πατριώτης», όχι γιατί είναι σημαντικότερα από τα κοινωνικά, αλλά γιατί πάνω σ' αυτές τις πολιτικές βρίσκουν πεδίο εκμετάλλευσης επικίνδυνες για τη δημοκρατία δυνάμεις.

Βεβαίως, δεν μπορούμε να παραλείψουμε ότι η ελληνική Κυβέρνηση πραγματικά αναδιατάσσεται σε επίπεδο διεθνών σχέσεων και το ελληνικό κράτος βλέπει στο Ισραήλ ένα όχημα οικονομικής ανάκαμψης αλλά και στρατιωτικής συμμαχίας.

Αναρωτιόμαστε: Εναντίον τίνος αυτή η συμμαχία; Γι' αυτό και τον τελευταίο καιρό όλες αυτές οι επισκέψεις και αυτές οι δηλώσεις.

Μάλιστα, κύριε Υπουργέ, εσείς ήσασταν αυτός που δήλωνε ότι εμείς –η Ελλάδα δηλαδή- και το Ισραήλ θα είμαστε δυνάμεις σταθερότητας για την περιοχή.

Τι μπορεί κανείς να πει; Λέτε και δεν ξέρετε για την Παλαιστίνη. Ή για να μην πούμε για το Λίβανο και την ισραηλινή εισβολή.

Η Κυβέρνηση, λοιπόν, κάνει πως αγνοεί ότι εμπλέκει τη χώρα σε μια εύθραυστη γεωπολιτική ισορροπία στο πλευρό μιας πολλαπλάσια ισχυρής, διαρκώς εμπόλεμης και κυριολεκτικά φονικής περιφερειακής δύναμης, η αντιπαλότητα της οποίας με την Τουρκία συγκεκριμένα, έχει ήδη προσλάβει αιματηρές διαστάσεις, όπως στην επίθεση κατά του τουρκικού πλοίου «AVI MARMARA» στην αποστολή των πλοίων στη Γάζα.

Δεν είναι καινούργιο, επίσης, να πούμε, ότι αυτή η Κυβέρνηση είναι επικίνδυνη για τη χώρα και σ' αυτό το πεδίο της εξωτερικής πολιτικής, αφού συμμαχεί ουσιαστικά με ένα κράτος εισβολέα.

Να πούμε για άλλη μια φορά ότι τα κέρδη από τέτοιους ανταγωνισμούς, τους λεγόμενους εθνικούς, είναι πάντα προς όφελος των λίγων και κατά των πολλών και να δηλώσουμε πως αν η Κυβέρνηση έχει διαλέξει μια φορά πλευρά, εμείς ως Αριστερά έχουμε διαλέξει δέκα.

Είμαστε με την ειρήνη και τη συνεργασία των λαών. Είμαστε με τους εργαζόμενους και τις εργαζόμενες που πλήττονται σε Ελλάδα, σε Τουρκία, σε Ισραήλ. Δεν θα επιτρέψουμε όσο περνάει από το χέρι μας, να υποκύψει η ελληνική κοινωνία στον εθνικισμό των καθ' έξιν πατριωτών, ούτε να πιστέψει ποτέ πως θα μπορέσουν αυτές οι πολιτικές δυνάμεις που κάνουν πατριωτικές δήθεν δηλώσεις, να κάνουν κάτι καλό γι' αυτήν την κοινωνία. Αντιθέτως, είναι ιδιαίτερα επικίνδυνες και ρημάζουν μέρα με τη μέρα και ώρα με την ώρα τη χώρα, χειρότερα από τον οποιονδήποτε υποτιθέμενο εχθρό και τη λεηλατούν, όπως το κράτος του Ισραήλ λεηλατεί τόσα χρόνια τις ζωές των Παλαιστινίων.

Και όπως λέει και ο Μπρέχτ, κύριε Υπουργέ, «μιλάνε για του έθνους, ξανά την τιμή και στο ντουλάπι δεν έχει ούτε ένα καρβέλι ψωμί».

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βύρων Πολύδωρας): Ευχαριστούμε την κ. Ηρώ Διώτη.

Παρακαλείται ο συνάδελφος κ. Βασίλειος Μουλόπουλος, Βουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ, να λάβει το λόγο.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΔΡΙΤΣΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, λόγω κωλύματος δεν θα μπορέσει να μιλήσει σήμερα ο κ. Μουλόπουλος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βύρων Πολύδωρας): Το λόγο, λοιπόν, έχει ο Υπουργός Εθνικής Άμυνας, κ. Παναγιώτης Μπεγλίτης.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΠΕΓΛΙΤΗΣ (Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Ευχαριστώ τους συναδέλφους για την επίκαιρη επερώτηση, γιατί μας δίδεται η δυνατότητα να απαντήσουμε σε μια σειρά θέσεων που ουσιαστικά δεν έχουν καμμία επαφή με την πραγματικότητα της ασκούμενης εξωτερικής και αμυντικής πολιτικής της χώρας, με απόψεις και θέσεις που πιστεύω ότι, αν τις δει κανείς σοβαρά, θα θεωρήσει ότι πραγματικά θέτουν σε κίνδυνο, εάν κάποια στιγμή υλοποιούνταν τα εθνικά συμφέροντα της χώρας.

Θέλω να πω, ότι ο συνάδελφός μου Υπουργός Εξωτερικών, κ. Λαμπρινίδης, βρίσκεται στη Νέα Υόρκη και παρακολουθεί τις εργασίες της Γενικής Συνέλευσης του ΟΗΕ. Αναλαμβάνω να απαντήσω σε όλα τα ζητήματα που συνδέονται είτε με τις αρμοδιότητές μου ως Υπουργού Εθνικής Άμυνας είτε και γενικότερα για την ασκούμενη εξωτερική και αμυντική πολιτική της Κυβέρνησής μας.

Είναι μια πολιτική, η οποία στηρίζεται στην ευρύτερη δυνατή πλειοψηφία του ελληνικού λαού και στην ευρύτερη δυνατή πλειοψηφία των πολιτικών δυνάμεων της χώρας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, μου προκαλεί εντύπωση –για να μην πω θλίψη- μία σειρά από δηλώσεις και θέσεις, τις οποίες δυστυχώς επανέλαβαν στην επερώτησή τους οι συνάδελφοι του ΣΥΡΙΖΑ. Είναι θέσεις που αφορούν τα εθνικά συμφέροντα της χώρας, είναι θέσεις που αφορούν τα εθνικά συμφέροντα της Κυπριακής Δημοκρατίας και είναι θέσεις που αφορούν γενικότερα τα συμφέροντα του ελληνισμού. Ιδιαίτερα δε, αν αυτές τις θέσεις και τις απόψεις που ακούστηκαν εδώ, τις συνδέσουμε με τις ευρύτερες εξελίξεις στην περιοχή της Νοτιοανατολικής Μεσογείου και με την πρακτική της Τουρκίας, αντιλαμβάνεται κανείς πόσο ζημιά μπορούν να κάνουν –αθέλητα, το πιστεύω αυτό- στα εθνικά συμφέροντα της χώρας.

Παραμένω πάντα πιστός στην άποψη ότι η εξωτερική και αμυντική πολιτική είναι πάρα πολύ σοβαρή υπόθεση για να εγκλωβίζεται σε ορισμένες «φιλελευθεριάζουσες» αντιλήψεις και απόψεις. Γιατί το γεωπολιτικό και γεωστρατηγικό παιχνίδι στην ευρύτερη περιοχή είναι εξαιρετικά σύνθετο, είναι εξαιρετικά δύσκολο και συγκρουσιακό, για να μπορεί κανείς να το αναλύσει, για να μπορεί κανείς να το διαχειριστεί με αντιλήψεις τόσο επίπεδες, τόσο μονομερείς και τόσο μονοδιάστατες, όπως αυτές που ακούστηκαν από τους συναδέλφους Βουλευτές του ΣΥΡΙΖΑ. Φοβάμαι ότι οι συνάδελφοι Βουλευτές του ΣΥΡΙΖΑ ζουν σε έναν κόσμο, που σε άλλες εποχές θα οριζόταν από την Καντιανή πα-

γκόσμια ειρήνη. Να μου επιτρέψετε να πω, όμως, με όλο το σεβασμό ότι πρόκειται για αφελείς προσεγγίσεις σε μια εξαιρετικά δύσκολη περίοδο μεγάλων αλλαγών και ανακατατάξεων στο ευρύτερο γεωστρατηγικό παιχνίδι της περιοχής της Νοτιοανατολικής Μεσογείου και της ευρύτερης Μέσης Ανατολής.

Αλίμονο, πραγματικά, αν κανείς ακολουθούσε αυτές τις μονοδιάστατες, μονομερείς, θα έλεγα, σε έναν πάρα πολύ σημαντικό βαθμό μανιχαϊστικές αντιλήψεις που διακρίνουν, δυστυχώς, την Κοινοβουλευτική Ομάδα του ΣΥΡΙΖΑ. Έχουμε, στην αντίληψη και στον κόσμο του ΣΥΡΙΖΑ, τους καλούς και από την άλλη πλευρά έχουμε τους κακούς. Η Ελλάδα πάει με τους κακούς, ενώ οι δυνάμεις της Αριστεράς πάνε με τους καλούς. Αλλά, εάν τεθεί κάποια στιγμή το ερώτημα ποιοι είναι τελικά οι καλοί σε αυτό το πάζλ της Μέσης Ανατολής -είναι η Χαμάς και η Χεζμπολάχ, είναι οι αδελφοί μουσουλμάνοι, είναι οι μετριοπαθείς δημοκρατικές αριστερές δυνάμεις της Παλαιστίνης και των άλλων χωρών;- δεν είμαι καθόλου βέβαιος ότι σε αυτήν τη μανιχαϊστική αντίληψη του ΣΥΡΙΖΑ μπορεί να βρεθεί κανείς να απαντήσει.

Αγαπητές και αγαπητοί συνάδελφοι, δυστυχώς για όλους μας το τοπίο αλλάζει. Και αλλάζει με τρομακτική ταχύτητα. Και οι «καλοί» του σήμερα γίνονται οι «κακοί» του αύριο. Αλλάζουν συμμαχίες. Και μην έχετε την ψευδαίσθηση και μη χειροκροτείτε τις λεγόμενες «αναγεννησιακές δυνάμεις» στην ευρύτερη Μέση Ανατολή.

Έχω την εμπειρία και θέλω να σας τη μεταφέρω -γιατί ξέρω πολύ καλύτερα από όλους σας την περιοχή της Μέσης Ανατολής, την οποία όχι απλώς έχω επισκεφθεί υπό την παλιά μου ιδιότητα, αλλά και υπό την ιδιότητα του Ευρωβουλευτή και του υπεύθυνου για τα θέματα της Μέσης Ανατολής της Ευρωπαϊκής Σοσιαλιστικής Ομάδας- που ανέτρεψε και δικές μου παραδοσιακές και, αν θέλετε, κατεστημένες αντιλήψεις, τις οποίες είχαμε και ως παράταξη και ως κίνημα για πάρα πολλά χρόνια. Δεν είμαι καθόλου βέβαιος εάν μέσα από τις ελεύθερες πράγματι και δημοκρατικές εκλογές στην Παλαιστίνη, τον Ιανουάριο του 2006, ανεδείχθησαν οι λεγόμενες, κατά την αντίληψή σας, αναγεννησιακές δυνάμεις της Χαμάς, που σήμερα ουσιαστικά κρατούν όμηρο τον παλαιστινιακό λαό στη Λωρίδα της Γάζας.

(Θόρυβος από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

Πρέπει να γνωρίζετε τα γεγονότα, για να μπορείτε να απαντάτε και όχι να κραυγάζετε: «Τι λέει;». Ακούστε με. Εγώ σας άκουσα με σεβασμό. Θα με ακούσετε κι εσείς.

Πρέπει, λοιπόν, να ξαναβάλουμε σε μια νέα βάση όλα τα δεδομένα που γνωρίζουμε για την περιοχή, τις παραδοσιακές μας αντιλήψεις και τις παραδοσιακές μας πολιτικές.

Γιατί θεωρώ –κι αυτή είναι μία προσωπική άποψη, την οποία όμως την πιστεύω και την υπερασπίζομαι- ότι καθυστερήσαμε πάρα πολύ να διαβάσουμε, να αναλύσουμε και άρα να επαναπροσανατολίσουμε την ευρύτερη μεσανατολική εξωτερική και αμυντική μας πολιτική. Ήταν μεγάλο στρατηγικό λάθος για τη χώρα η απουσία για πάρα πολλά χρόνια ανάπτυξης διπλωματικών σχέσεων με το Ισραήλ και η de jure αναγνώριση του κράτους του Ισραήλ, ένα κράτος που αποτέλεσε μία διεθνή πραγματικότητα με τις αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ το 1948 και ασφαλώς ένα κράτος που αναγνωρίστηκε άμεσα από τη Σοβιετική Ένωση και από τις χώρες του ανατολικού συνασπισμού από το 1948 -για να γνωρίζουμε και τα ιστορικά δεδομένα και της περιοχής και εκείνης της περιόδου.

Εμείς αργήσαμε για πολλούς λόγους, που δεν είναι της ώρας να τους αναλύσουμε. Αλλά αυτό που πρέπει να αναρωτηθούμε σήμερα, κάνοντας τον απολογισμό, είναι κατά πόσο συνέφερε τελικά τη χώρα να καθυστερήσουμε στην αναγνώριση του Ισραήλ, κατά πόσο συνέφερε τα ευρύτερα στρατηγικά συμφέροντα της χώρας, να μην αναπτύξουμε ομαλές διπλωματικές σχέσεις, ομαλές διμερείς σχέσεις σε όλα τα πεδία αμοιβαίου συμφέροντος και ενδιαφέροντος με το κράτος του Ισραήλ.

Θα περίμενα από την Αριστερά, τουλάχιστον, στις τρεις σελίδες εδώ της επίκαιρης επερώτησής της, να αναγνωρίσει το δικαίωμα του Ισραήλ στην ύπαρξή του, στην επιβίωσή του μέσα σε ασφαλή, διεθνώς αναγνωρισμένα σύνορα. Θα έρθω στο παλαιστινιακό στη συνέχεια, για να δείτε ποια είναι η θέση μας και ποια είναι η τοποθέτησή μας. Θα περίμενα έστω και μία πρόταση, για να έχουμε μια ρεαλιστική αντίληψη τού τι συμβαίνει στη Μέση Ανατολή, αν θέλουμε να ακολουθήσουμε τη δική σας φιλειρηνική πολιτική, με μονοδιάστατη -όπως σας είπα- αντίληψη, χωρίς γνώση της κατάστασης του Ισραήλ, χωρίς γνώση των τεράστιων προβλημάτων ασφαλείας που νιώθει η κοινωνία στο Ισραήλ, αυτοί οι εργαζόμενοι τους οποίους επικαλεσθήκατε προηγουμένως. Αν δεν απαντήσουμε σ' αυτά, αγαπητοί συνάδελφοι, δεν θα είμαστε αξιόπιστοι στην εξωτερική και αμυντική μας πολιτική.

Επικαλεσθήκατε με ευκολία τους εργαζόμενους του Ισραήλ. Γιατί δεν μιλάτε και ο Πρόεδρός σας, γιατί δεν μιλάει με τις αριστερές δυνάμεις του Ισραήλ; Γιατί δεν μιλάει με το Κομμουνιστικό Κόμμα του Ισραήλ, για να πούν τις απόψεις τους για το πώς βλέπουν την αντίληψη...

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΛΑΦΑΖΑΝΗΣ: Τι λέτε, κύριε Μπεγλίτη;

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΠΕΓΛΙΤΗΣ (Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Ακούσαμε...

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΛΑΦΑΖΑΝΗΣ: ...για το πώς βλέπουν...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βύρων Πολύδωρας): Καθίστε κάτω, κύριε Λαφαζάνη και μη διακόπτετε!

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΠΕΓΛΙΤΗΣ (Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Κύριε Λαφαζάνη...

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΛΑΦΑΖΑΝΗΣ: Μα δέκα χρόνια ...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βύρων Πολύδωρας): Σας παρακαλώ!

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΛΑΦΑΖΑΝΗΣ: Μας λέει αυτά που ξέρουμε. Τι να σταματήσουμε;

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΠΕΓΛΙΤΗΣ (Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Τα αριστερά κόμματα στο Ισραήλ είναι νόμιμα και δημοκρατικά και εκλέγουν Βουλευτές, έστω και λίγους, δυστυχώς στην Ισραηλινή Κνεσέτ. Ας αναζητήσουμε σε άλλες φίλες –το λέω- χώρες του αραβικού κόσμου, πού βρίσκονται οι κομμουνιστές και οι αριστεροί, συμπεριλαμβανομένων και των χωρών τις οποίες υπερασπίζεστε και τα αυταρχικά καθεστώτα τα οποία υπερασπίζεστε στην επίκαιρη επερώτησή σας.

Επειδή σεβάστηκα το χρόνο σας, τα λόγια σας και το κοινοβουλευτικό σας έργο, εδώ θα ακούσετε αυτά που θέλω να πω εγώ και όχι αυτά που θέλετε εσείς.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΔΡΙΤΣΑΣ: Απαντήστε μας.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΠΕΓΛΙΤΗΣ (Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Κύριε Δρίτσα, αφήστε με να μιλήσω. Άλλο ο ακτιβισμός και άλλο η εξωτερική πολιτική.

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΔΡΙΤΣΑΣ: Δεν είναι απάντηση. Για την κριτική σας στο Συνασπισμό Ριζοσπαστικής Αριστεράς διαστρεβλώνετε...

ΠΕΤΡΟΣ ΕΥΘΥΜΙΟΥ: Θα κρίνεται από τρίτους πώς θα μιλάει ο Υπουργός; Παρακαλώ, την προστασία του Προεδρείου!

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΔΡΙΤΣΑΣ: ...(Δεν ακούστηκε)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βύρων Πολύδωρας): Σας παρακαλώ, κύριοι συνάδελφοι! Θα πάρει την άδειά σας να μιλήσει; Θα μιλήσει όπως θέλετε εσείς; Σας παρακαλώ, κύριε Δρίτσα!

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΔΡΙΤΣΑΣ: Εσείς πρέπει να παρέμβετε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βύρων Πολύδωρας): Να λογοκρίνω τον ομιλητή;

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΔΡΙΤΣΑΣ: Ερωτάται για την κυβερνητική πολιτική και επιτίθεται στο ΣΥΡΙΖΑ; Δεν είναι αυτό το θέμα μας.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βύρων Πολύδωρας): Σας παρακαλώ, κύριε Δρίτσα, είστε λάθος. Θα απαντήσετε!

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΠΕΓΛΙΤΗΣ (Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Θα απαντήσω. Αντικρούω τις απόψεις σας, κύριε Δρίτσα. Εάν δεν θέλετε να ακούσετε, μην κάνετε την επίκαιρη επερώτησή σας. Αλλά εδώ, στην Ολομέλεια, θα ακούτε όλες τις απόψεις!

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΔΡΙΤΣΑΣ: ...(Δεν ακούστηκε)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βύρων Πολύδωρας): Συνεχίστε, κύριε Υπουργέ.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΠΕΓΛΙΤΗΣ (Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Ειλικρινά με προβληματίζει αυτή η μονομερής σας αντίληψη για τα πράγματα! Θα ακούσετε την άποψή μας.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΔΡΙΤΣΑΣ: Είναι διακωμώδηση του Κοινοβουλίου. Δεν το βλέπετε, κύριε Πρόεδρε; Είναι διακωμώδηση της διαδικασίας.

ΠΕΤΡΟΣ ΕΥΘΥΜΙΟΥ: Η έκφραση της άποψης είναι διακωμώδηση της διαδικασίας;

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΛΑΦΑΖΑΝΗΣ: Να απαντήσει. Δεν απαντάει.

(Θόρυβος στην Αίθουσα)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βύρων Πολύδωρας): Κύριοι συνάδελφοι, σας παρακαλώ.

Συνεχίστε, κύριε Υπουργέ.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΠΕΓΛΙΤΗΣ (Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Αγαπητοί συνάδελφοι, η Κυβέρνηση του ΠΑΣΟΚ θεωρεί και υποστηρίζει ότι διασφαλίζονται καλύτερα τα εθνικά συμφέροντα της χώρας μέσα από την ολόπλευρη ανάπτυξη των διμερών σχέσεων με το Ισραήλ, μία στρατηγική που συναντά την ευρύτερη υποστήριξη των πολιτικών δυνάμεων της χώρας. Χαίρομαι ιδιαίτερα που στη συνέχεια θα πάρουν το λόγο οι Κοινοβουλευτικοί Εκπρόσωποι όλων των κομμάτων, για να ακουστούν οι απόψεις τους. Πολύ πρόσφατα, στις 25 Αυγούστου, συζητήσαμε τα θέματα αυτά με δική μου πρωτοβουλία στη Διαρκή Επιτροπή Εξωτερικών και Άμυνας, όπου έφερα το ζήτημα της επίσημης επίσκεψής μου στο Ισραήλ, έφερα το ζήτημα τού τι θα υπογράψω ως Υπουργός Άμυνας στο Ισραήλ, ανέλυσα και ενημέρωσα με επάρκεια και σε βάθος τους συναδέλφους μου που είναι μέλη της Διαρκούς Επιτροπής Εξωτερικών και Άμυνας και δεσμεύτηκα ότι αυτό το πρωτόκολλο που υπογράψαμε με τον ομόλογο Υπουργό Άμυνας, κ. Μπαράκ θα έρθει στη Βουλή για να ολοκληρωθεί η κυρωτική διαδικασία.

Σας απαντώ -γιατί βιαστήκατε να βγάλετε συμπεράσματα ότι το πρωτόκολλο εξαφανίστηκε μετά την υπογραφή του- ότι δεν έχουμε, όπως λέτε, καμμία διάθεση να το υπογράψουμε. Σας λέω, λοιπόν, για μία ακόμα φορά -για να μη βιάζεστε- ότι ολοκληρώνεται η διαδικασία συλλογής υπογραφών από τους συναρμόδιους Υπουργούς, έτσι ώστε να συζητηθεί και στην Επιτροπή Εξωτερικών και Άμυνας και βεβαίως μετά στην Ολομέλεια κατά τους κοινοβουλευτικούς κανόνες.

Άρα, λοιπόν, πιστεύω ότι απάντησα στην αγωνία σας, παρ' όλο που είχατε σπεύσει να βγάλετε συμπεράσματα για την τύχη του επιχειρησιακού πρωτοκόλλου-πλαισίου στρατιωτικής, αμυντικής και τεχνολογικής συνεργασίας μεταξύ Ελλάδας και Ισραήλ.

Κύριοι συνάδελφοι, αν διάβαζε την επίκαιρη επερώτησή σας ο Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας κ. Χριστόφιας, πραγματικά θα αναρωτιόταν ποιος είναι ο στόχος της. Δυστυχώς, είμαστε στην Ολομέλεια και η συζήτησή μας έχει πλήρη κάλυψη. Θα ήθελα να ήταν εκτός πλήρους κάλυψης για να μπορούμε να συζητήσουμε ελεύθερα, για να σας αποδείξω πόσο επικίνδυνα είναι πολλά κομμάτια απ' αυτά της επίκαιρης επερώτησής σας και για τα εθνικά κυριαρχικά συμφέροντα της Κυπριακής Δημοκρατίας και για την Ελλάδα, αλλά και απέναντι στη συνεχιζόμενη προκλητική πολιτική της Τουρκίας, απέναντι στην Κύπρο και στην Ελλάδα.

Με την ευκαιρία αυτή θέλω να τονίσω ότι η Ελλάδα και η Κυβέρνησή μας θα υπερασπιστούν με όλους τους δυνατούς τρόπους, με σεβασμό στο Διεθνές Δίκαιο και τις διεθνείς συνθήκες, τα εθνικά κυριαρχικά δικαιώματα της χώρας σε κάθε γωνιά της ελληνικής επικράτειας, από τον Έβρο μέχρι το Καστελόριζο και από την Ήπειρο μέχρι την Κρήτη. Θεωρούμε απαράδεκτη και παράνομη κάθε μονομερή ενέργεια της Τουρκίας που αμφισβητεί τα εθνικά κυριαρχικά δικαιώματα της Κυπριακής Δημοκρατίας και τα εθνικά κυριαρχικά δικαιώματα της Ελλάδας.

Δεν είναι φωνή εθνικισμού αυτό που λέω, κύριοι συνάδελφοι. Είναι η στοιχειώδης εθνική ευθύνη την οποία πρέπει να υπερασπίζονται και να εκφράζουν οι πολιτικές δυνάμεις της χώρας μας. Παρακολουθούμε πολύ στενά, με την αναγκαία ψυχραιμία και την εξίσου αναγκαία αποφασιστικότητα τις συνεχιζόμενες προκλήσεις της Τουρκίας, τις παραβάσεις των κανόνων εναέριας κυκλοφορίας, τις παραβιάσεις του εθνικού εναέριου χώρου. Παρακολουθούμε με ψυχραιμία αλλά στέλνουμε και τα ανάλογα αποφασιστικά μηνύματα ότι δεν θα αφήσουμε αναπάντητες αυτές τις προκλήσεις. Παρακολουθούμε σε στενή συνεργασία με τον Πρόεδρο και την Κυβέρνηση της Κυπριακής Δημοκρατίας τις συνεχόμενες παραβιάσεις των εθνικών κυριαρχικών δικαιωμάτων της Κυπριακής Δημοκρατίας, δικαιώματα αυτονόητα, δικαιώματα που απορρέουν από το Διεθνές Δίκαιο της Θάλασσας, δικαιώματα που τα ασκεί ένα κυρίαρχο κράτος, δικαιώματα που εκφράζονται και μέσα από τη συνεργασία της Κυπριακής Δημοκρατίας με το κράτος του Ισραήλ, συνεργασία την οποία στην επίκαιρη επερώτησή σας τουλάχιστον αμφισβητείτε, αν δεν θέτετε ερωτηματικά ως προς τη σκοπιμότητά της.

Θέτετε σε αμφισβήτηση τη συνεργασία της Ελλάδας με το κράτος του Ισραήλ, όπως και τη συνεργασία της Κυπριακής Δημοκρατίας με το κράτος του Ισραήλ.

Είναι δύο πυλώνες, κατά την άποψή μας -όσο και αν δεν θέλετε να το ακούσετε- σταθερότητας και ασφάλειας στην ευρύτερη περιοχή, με τους οποίους η χώρα μας οφείλει να αναπτύξει σχέσεις. Και θα ήμασταν ανεύθυνοι αν δεν αναπτύξουμε τις σχέσεις μας. Αναπτύσσουμε παράλληλα τις ισότιμες σχέσεις μας με όλες τις χώρες του αραβικού κόσμου. Αλλά πρέπει να είμαστε καθαροί στις εξηγήσεις μας. Δεν είμαστε με τα αυταρχικά καθεστώτα που καταρρέουν. Δεν είμαστε με τα αυταρχικά καθεστώτα που δολοφονούν καθημερινά δημοκρατικούς πολίτες, πολίτες που διεκδικούν τα θεμελιώδη δημοκρατικά τους δικαιώματα. Όπως δεν είμαστε με εκείνες τις πιο ακραίες ισλαμικές οργανώσεις που θέλουν την εξαφάνιση και την καταστροφή του κράτους του Ισραήλ.

Πείτε μου σας παρακαλώ, ποιοι είναι οι εταίροι μας, ποιοι θα πρέπει να είναι οι εταίροι μας στην περιοχή; Εκείνοι που στο καταστατικό τους προβλέπουν την καταστροφή του κράτους του Ισραήλ; Εκείνοι που ζητούν ή επιδιώκουν την εξαφάνιση από το γεωγραφικό χάρτη του κράτους του Ισραήλ; Όχι, αγαπητοί συνάδελφοι. Και αυτό δεν είναι μόνο δημοκρατική και ιστορική ευθύνη απέναντι σε ένα λαό στον οποίο στεκόμαστε ακόμα και μέχρι σήμερα ως ευρωπαϊκές πολιτικές δυνάμεις με ιστορικές ενοχές για την πολιτική που ακολουθήσαμε στο παρελθόν. Είναι και μια στρατηγική ευθύνη της χώρας μας να δει με καθαρά μάτια πού είναι τα εθνικά συμφέροντα της χώρας.

Δεν είπαμε ποτέ ότι η ανάπτυξη, η εμβάθυνση και η ενίσχυση των διμερών σχέσεων με το Ισραήλ ετεροπροσδιορίζεται από τις σχέσεις του Ισραήλ με άλλες χώρες της περιοχής, συμπεριλαμβανομένης της Τουρκίας. Το ξεκαθαρίσαμε από την πρώτη στιγμή. Δεν είναι δικό μας το δόγμα. Δική σας αντίληψη ήταν, την οποία Βουλευτές σας εξέφρασαν εδώ προηγουμένως, ότι υποστηρίζουμε το δόγμα «ο εχθρός του εχθρού είναι ο φίλος μου». Σε καμμία περίπτωση. Η πολιτική και η στρατηγική μας έχουν αυτόνομα χαρακτηριστικά γιατί απορρέουν από την ανάγκη υπεράσπισης των εθνικών συμφερόντων της χώρας.

Δεν στρεφόμαστε κατά της Τουρκίας. Θέλουμε την ανάπτυξη των σχέσεων με την Τουρκία. Ακολουθούμε μια εθνική στρατηγική που αγκαλιάζεται από τις ευρύτερες πολιτικές δυνάμεις για την επίλυση των προβλημάτων με την Τουρκία σε εκείνο το σταθερό και σίγουρο για τα εθνικά συμφέροντα πεδίο του Διεθνούς Δικαίου, της διεθνούς νομιμότητας και των διεθνών συνθηκών.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το προειδοποιητικό κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Υπουργού)

Θα μου δώσετε, κύριε Πρόεδρε, λίγο χρόνο ακόμα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βύρων Πολύδωρας): Βεβαίως.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΠΕΓΛΙΤΗΣ (Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Θέλουμε την επίλυση των προβλημάτων με την Τουρκία. Αλλά η επίλυση των προβλημάτων θα γίνει με τους κανόνες του Διεθνούς Δικαίου και όχι με τις μονομερείς αντιλήψεις της Τουρκίας για τις σχέσεις με την Ελλάδα, για τις σχέσεις με το Διεθνές Δίκαιο, για τις σχέσεις με την ευρύτερη περιοχή.

Εμείς δεν είπαμε ποτέ ότι ακολουθούμε πολιτική στρατηγικής περικύκλωσης. Είπαμε ότι θέλουμε να συμβάλουμε στην εμπέδωση της ειρήνης, της ασφάλειας, της σταθερότητας, της ευημερίας, της ανάπτυξης στην ευρύτερη περιοχή με ισότιμες σχέσεις με την Τουρκία, με την Κυπριακή Δημοκρατία, με το Ισραήλ, με τις αραβικές χώρες, με τον παλαιστινιακό λαό και αύριο με ένα νέο δημοκρατικό παλαιστινιακό κράτος.

Δεν δεχόμαστε, όμως, στο όνομα μιας αφελούς και φιλελευθεριάζουσας αντίληψης περί ειρήνης ή καταδίκης του εθνικισμού, να στεκόμαστε άφωνοι απέναντι σε μια κυρίαρχη αντίληψη σήμερα της πολιτικής ηγεσίας της Τουρκίας, που θέλει να μονοπωλήσει με έναν απαράδεκτα μονομερή τρόπο την παρουσία της στην ευρύτερη περιοχή της Νοτιοανατολικής Μεσογείου. Και τα

δείγματα γραφής μάς προκαλούν προβληματισμό και ανησυχία. Πρέπει να προβληματίσουν όλους μας, όλες τις πολιτικές δυνάμεις της χώρας και βεβαίως τους ευρωπαϊκούς θεσμούς, τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών και τις χώρες της περιοχής.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, είπα επανειλημμένα στην Επιτροπή Εξωτερικών και Άμυνας ότι θέλουμε να υπερασπιστούμε και να διατηρήσουμε τις ιστορικές σχέσεις με τον αραβικό κόσμο. Βεβαίως λαμβανομένων υπ' όψιν των εξελίξεων, των συμπεριφορών καθεστώτων ακόμα και της στρατηγικής τους απέναντι στο παλαιστινιακό κίνημα και ζήτημα για πάρα πολλά χρόνια. Και αυτό επίσης είναι ένα θέμα που φοβάμαι ότι αγνοείται ως πολιτική.

Έχουμε εκφράσει εδώ και πάρα πολλά χρόνια –και το έχουμε αποδείξει- την αλληλεγγύη και τη συμπαράστασή μας στον παλαιστινιακό λαό. Είμαστε υπέρ της δημιουργίας ενός ελεύθερου, βιώσιμου, δημοκρατικού παλαιστινιακού κράτους, εντός ασφαλών συνόρων, που θα διαβιώνει ειρηνικά και με ασφάλεια δίπλα σε ένα δημοκρατικό και ασφαλές κράτος του Ισραήλ, στα σύνορα του 1967, με πρωτεύουσα τα ανατολικά Ιεροσόλυμα. Είναι η εθνική μας στρατηγική θέση για πάρα πολλά χρόνια και λυπάμαι που την αγνοείτε.

Όλα αυτά, όμως, δεν μπορούν να γίνουν με ενέργειες μονομερείς. Όλα αυτά πρέπει να γίνουν με διαπραγματεύσεις. Πρέπει η μετριοπαθής ηγεσία των Παλαιστινίων υπό τον Αμπού Μάζεν να επανέλθει στις διαπραγματεύσεις, για να φέρει, αν θέλετε, στο πεδίο των διαπραγματεύσεων την κυβέρνηση Νετανιάχου στο Ισραήλ.

Θέλω να δηλώσω τη θέση μας σε σχέση με τους νέους εποικισμούς στα κατεχόμενα παλαιστινιακά εδάφη. Καταδικάζουμε αυτήν την πολιτική των εποικισμών. Το έχουμε κάνει πολλές φορές. Το επαναβεβαιώνω σήμερα. Πρόκειται για μία πολιτική αντιπαραγωγική, που υπονομεύει την ειρηνευτική διαδικασία. Και οφείλει η κυβέρνηση Νετανιάχου –γιατί εμείς θέλουμε σχέσεις καθαρές και μιλάμε με όλους καθαρά, με όρους ειλικρίνειας προς όλους- να παγώσει άμεσα τους εποικισμούς, που αντιστρατεύονται τα ψηφίσματα και τις αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι –και τελειώνω με αυτό, γιατί θα μου δοθεί η δυνατότητα στη δευτερολογία να απαντήσω και σε άλλα ζητήματα που τέθηκαν προηγουμένως- δεν στρατιωτικοποιούμε με την πολιτική που ακολουθούμε την ευρύτερη Νοτιοανατολική Μεσόγειο. Δεν είμαστε εμείς που προκαλούμε τις εντάσεις στη Νοτιοανατολική Μεσόγειο. Αντίθετα, με τις επιλογές μας, με την πολυδιάστατη εξωτερική και αμυντική μας πολιτική, με τις δυναμικές διπλωματικές μας πρωτοβουλίες θέλουμε να δημιουργήσουμε κλίμα σταθερότητας στην περιοχή.

Το κλίμα ειρήνης και σταθερότητας, όμως, δεν δημιουργείται με επιθετικές πρωτοβουλίες της Τουρκίας. Δεν δημιουργείται με αμφισβήτηση κυριαρχικών δικαιωμάτων. Δεν δημιουργείται με αυτήν τη μονοπωλιακή, μεγαλοϊδεατική αντίληψη για τις ευρύτερες εξελίξεις στη Μέση Ανατολή που έχει η Τουρκία. Δεν γίνεται αντιληπτή ως πολιτική ειρήνης και σταθερότητας η πολιτική που ακολουθεί η Τουρκία, όταν θέλει να λειτουργήσει ως η νέα περιφερειακή δύναμη στην περιοχή.

Αυτά όλα ως γεωπολιτική πραγματικότητα, ως στοιχεία μιας δυναμικής γεωπολιτικής εξίσωσης στην περιοχή πρέπει να τα γνωρίζουμε, πρέπει να τα αναλύουμε με ψυχραιμία και αποφασιστικότητα. Και πρέπει να δημιουργούμε πράγματι ευρύτερες συναινέσεις στην Ελλάδα απέναντι σε αυτές τις προκλήσεις, απέναντι σε αυτές τις απειλές.

Είμαστε υπέρ μιας ειρηνικής εξωτερικής και αμυντικής πολιτικής. Βεβαίως, δεν θέλουμε αύξηση των αμυντικών δαπανών και των αμυντικών εξοπλισμών. Θέλουμε, όμως, την εμπέδωση του αισθήματος εθνικής ασφάλειας στον ελληνικό λαό σε καιρούς δύσκολους, σε καιρούς ταραγμένους, σε μια περιοχή που αναδιατάσσεται συνεχώς. Πρέπει να είμαστε ιδιαίτερα προσεκτικοί.

Η συμφωνία με το Ισραήλ ασφαλώς προβλέπει και συνεργασία στον τομέα των αμυντικών βιομηχανιών και των αμυντικών εξοπλισμών σε ισότιμη βάση, σε αμοιβαία επωφελή βάση, όχι σε μονομερή βάση. Θέλουμε να ενισχύσουμε τις αμυντικές βιομηχανίες της Ελλάδας, του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα. Θέλουμε να αξιοποιήσουμε και να εκμεταλλευτούμε παραγωγικά την υψηλή τεχνογνωσία της ισραηλινής αμυντικής βιομηχανίας μέσα στο πλαίσιο εταιρικών σχέσεων των δύο πλευρών.

Και –τελειώνω με αυτό- είναι προς το συμφέρον της Ελλάδας, προς το συμφέρον της σταθερότητας να αναπτύξουμε μία στέρεη στρατηγική, εταιρική σχέση με το Ισραήλ σε όλα τα επίπεδα. Όχι μόνο στη στρατιωτική και αμυντική συνεργασία. Στον οικονομικό, στον εμπορικό, στον πολιτιστικό, στον τουριστικό τομέα. Φέτος το καλοκαίρι πάνω από τετρακόσιες χιλιάδες Ισραηλινοί πολίτες ήρθαν στην Ελλάδα ως τουρίστες. Να, μία νέα γεωοικονομική πραγματικότητα στην περιοχή, την οποία επίσης πρέπει να λάβουμε υπ' όψιν μας.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, θέλω να σας διαβεβαιώσω ότι η ακολουθούμενη από την πλευρά της Κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ, του Πρωθυπουργού και των μελών του Υπουργικού Συμβουλίου, εξωτερική και αμυντική πολιτική στηρίζεται στο θεμελιώδες στόχο της υπεράσπισης των εθνικών κυριαρχικών δικαιωμάτων, των εθνικών συμφερόντων της χώρας, των νόμιμων ζωτικών συμφερόντων της χώρας στην ευρύτερη περιοχή. Αυτό το επιτυγχάνουμε και θα το επιτυγχάνουμε με δυναμικές πρωτοβουλίες, με εξωστρεφή εξωτερική και αμυντική πολιτική.

Λυπάμαι, γιατί η επίκαιρη επερώτηση των Βουλευτών του ΣΥΡΙΖΑ εκφράζει μια αντίληψη φοβική, μια αντίληψη εσωστρεφή, της «μικράς πλην εντίμου Ελλάδος». Η Ελλάδα, όμως, παρά την οικονομική και κοινωνική της κρίσης μπορεί να υπερασπιστεί τα εθνικά κυριαρχικά της δικαιώματα, μπορεί να αναδείξει με τις πρωτοβουλίες της τα συμφέροντα της χώρας και του ευρύτερου Ελληνισμού, μπορεί να διασφαλίσει τα συμφέροντα της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Αυτός είναι ο στόχος μας, αυτόν επιδιώκουμε και προς αυτήν την κατεύθυνση εργαζόμαστε.

Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βύρων Πολύδωρας): Ευχαριστούμε τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας κ. Παναγιώτη Μπεγλίτη.

Παρακαλείται ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Συναγερμού της Ριζοσπαστικής Αριστεράς κ. Παναγιώτης Λαφαζάνης, Βουλευτής Β' Πειραιά, να λάβει το λόγο.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΛΑΦΑΖΑΝΗΣ: Κατανοώ πλήρως τον κ. Μπεγλίτη. Κατανοώ τη δυσχερή θέση, στην οποία έχει περιέλθει.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Πιο πριν δώσατε άλλη εντύπωση.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΛΑΦΑΖΑΝΗΣ: Κατανοώ απολύτως λέω, κύριε Κακλαμάνη. Και εσάς σας κατανοώ που με διακόπτετε. Απολύτως.

Έχει περιέλθει σε δυσχερή θέση.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Χαμογελάτε...

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΛΑΦΑΖΑΝΗΣ: Χαμογελάω, τι άλλο να κάνω;

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Διαλογική συζήτηση.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΛΑΦΑΖΑΝΗΣ: Βεβαίως, διαλογική συζήτηση.

Είναι προφανές ότι έχετε χάσει την ψυχραιμία σας.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΠΕΓΛΙΤΗΣ (Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Εγώ; Μια χαρά είμαι.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΛΑΦΑΖΑΝΗΣ: Σας βλέπω, πολύ «μια χαρά».

Εγώ πρώτη φορά, που παρακολουθώ επερωτήσεις από παιδάκι στο ελληνικό Κοινοβούλιο, είδα έναν τόσο εκνευρισμένο...

ΠΕΤΡΟΣ ΕΥΘΥΜΙΟΥ: Από παιδάκι, κύριε Λαφαζάνη;

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΛΑΦΑΖΑΝΗΣ: Ναι, ναι από παιδάκι. Βεβαίως, από μικρό παιδί, από νεαρός. Σας βλέπω, όμως, πολύ να ταράζεστε. Γιατί; Κάθε φράση μου δημιουργεί και μια αναταραχή. Εντάξει, καλό είναι αυτό.

Λοιπόν, παρακολουθώ την ελληνική Βουλή από το 1974 αδιαλείπτως, ανεξάρτητα από το αν είμαι Βουλευτής ή όχι, πρώτη φορά βλέπω τέτοιο ύφος Υπουργού...

ΠΕΤΡΟΣ ΕΥΘΥΜΙΟΥ: Αυτό εννοείτε παιδάκι; Ήσασταν παιδάκι το '74;

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΛΑΦΑΖΑΝΗΣ: Βεβαίως, κύριε Ευθυμίου. Παρακολουθούμε τη Βουλή.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βύρων Πολύδωρας): Μην διακόπτετε.

Συνεχίστε, κύριε Λαφαζάνη.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΛΑΦΑΖΑΝΗΣ: Πρώτη φόρα βλέπω Υπουργό να

απαντά σε τέτοιο ύφος, με τέτοια επιθετικότητα και με τέτοιες μομφές και κατηγορίες, οι οποίες δεν απευθυνόντουσαν κατά κύριο λόγο στο ΣΥΡΙΖΑ. Από σπόντα ήταν οι κατηγορίες στο ΣΥΡΙΖΑ. Στην ουσία κατεδαφίσατε, κύριε Μπεγλίτη, όλες τις προηγούμενες κυβερνήσεις και ιδιαίτερα τις μεταπολιτευτικές κυβερνήσεις του μακαρίτη Καραμανλή και του Παπανδρέου. Ιδιαίτερα αυτές τις κατακεραυνώσατε.

Σαράντα χρόνων ελληνική εξωτερική πολιτική την πετάξατε στον κάλαθο των αχρήστων, για να εμφανιστείτε εσείς ως μέγας καινοτόμος, τιμητής, εκσυγχρονιστής, ο οποίος ανακάλυψε την ύπαρξη του Ισραήλ και ενδιαφέρεται σθεναρά για την ασφάλειά του απέναντι σ' όλους εμάς, οι οποίοι θέλουμε να πετάξουμε τους Ισραηλινούς στη θάλασσα. Έλεος, κύριε Μπεγλίτη!

Μήπως έχετε ξεχάσει ότι εσείς υποστηρίξατε πρόσφατα το σχέδιο Ανάν; Εσείς το υποστηρίξατε με φανατισμό μάλιστα απέναντι στην Κύπρο.

Σκεφτήκατε ποτέ αν είχε υιοθετηθεί αυτό το σχέδιο Ανάν, που με τόσο φανατισμό το είχατε υποστηρίξει, πού θα ήταν σήμερα τα πράγματα και για την Κύπρο και για την ευρύτερη περιοχή μας;

Σκεφτήκατε, κύριε Μπεγλίτη, ποιοι παρέδωσαν τον Οτσαλάν, που βρίσκεται σήμερα ο Οτσαλάν και κάτω από ποιες συνθήκες το έπραξαν;

Σκεφτήκατε ποιοι στρατιωτικοποίησαν την κρίση των Ιμίων και μετά ακολούθησε το περίφημο «ευχαριστώ» στις Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής και οδήγησε σε δύσκολες καταστάσεις στο Αιγαίο; Ποιοι ήταν αυτοί που τα έκαναν; Ήταν πολιτικοί σαν και εσάς, τους οποίους κατηγορείτε ευκόλως, μάλιστα. Ήταν πολιτικοί, οι οποίοι ασκούσαν αυτήν τη δήθεν εκσυγχρονιστική πολιτική, τη μη φιλελευθεριάζουσα.

Άκουσον- άκουσον, ακολουθούμε φιλελευθεριάζουσα πολιτική εμείς! Ποιοι υποστηρίζουν τα αυταρχικά καθεστώτα, κύριε Μπεγλίτη; Ποιοι υποστηρίζουν τα αυταρχικά καθεστώτα κάθε είδους; Ποιοι έχουν σχέση με όλα αυτά τα μεσαιωνικά –όχι αυταρχικά απλώς- καθεστώτα του Κόλπου και τους παρακαλάνε να έρθουν να επενδύσουν και να αγοράσουν το οτιδήποτε στην Ελλάδα; Ποιοι υποστηρίζουν τους εμίρηδες και τους προσφέρουν και τα ναυπηγεία του Σκαραμαγκά –υποτίθεται- για να έχουν προοπτική και ανάπτυξη; Και βλέπουμε τα χάλια των ναυπηγείων. Σε λίγο θα οδηγηθούν στο κλείσιμο με αυτές τις πολιτικές που ακολουθείτε. Εμείς, λοιπόν, υποστηρίζουμε τα αυταρχικά καθεστώτα;

Βεβαίως, όμως, δεν είμαστε και υπέρ των βομβαρδισμών του ΝΑΤΟ, κύριε Μπεγλίτη, όπως το κάνατε πρόσφατα εσείς προκειμένου –υποτίθεται- να αποκατασταθεί η δημοκρατία. Δεν αποκαταστάθηκε η δημοκρατία έτσι ούτε στη Σερβία, που υποστηρίξατε και τότε τους βομβαρδισμούς, ούτε στο Ιράκ ούτε στο Αφγανιστάν ούτε στη Λιβύη ούτε όπου αλλού ξαναεπέμβουν οι Αμερικανονατοϊκοί σωτήρες και εσείς τους υποβοηθήσετε. Ποιοι είναι λοιπόν οι ανεύθυνοι;

Εγώ έχω μια δήλωσή σας εδώ, την οποία θα διαβάσω αυτολεξεί και η οποία με εξέπληξε. Σας είπε κανείς να μην έχετε σχέσεις με το Ισραήλ. Εσείς όμως, δεν κάνετε σχέσεις. Εσείς ανακαλύψατε νέα αφεντικά στην περιοχή. Εσείς ανακαλύψατε τους Αμερικάνους και τους Ισραηλινούς ως νέους προστάτες υποτίθεται για να προωθήσουμε εμείς με την ομπρέλα τους τα εθνικά μας συμφέροντα. Αυτό είναι μέγα λάθος, μέγα ατόπημα, μέγα έγκλημα. Και μη μου πείτε τώρα ότι έχετε τη συναίνεση της Νέας Δημοκρατίας και του ΛΑΟΣ σε αυτό, στην περίφημη αυτή στρατηγική σχέση; Διότι τα μεγαλύτερα εγκλήματα σε αυτήν τη χώρα συναινετικά έχουν γίνει από ένα εθνικό αστικό κατεστημένο, το οποίο οδηγούσε σε κρίσιμες στιγμές τη χώρα από το κακό στο χειρότερο. Αυτό δεν είναι λόγος ούτε επιχείρημα να μιλάτε για συναινετικά. Να μου πείτε επί της ουσίας αυτό, το οποίο κάνατε.

Εγώ σας διαβάζω, τι είπατε στη συνάντηση που είχατε με τον Εχούντ Μπάρακ: «Να μου επιτρέψετε να πω ότι συμμεριζόμαστε απόλυτα τις ανησυχίες γύρω από την ασφάλεια του κράτους του Ισραήλ». Ποιες ανησυχίες για την ασφάλεια του κράτους έχετε, κύριε Μπεγκλίτη; Του κράτους τρομοκράτη; Του κράτους που κατέχει εδάφη άλλων χωρών και που έχει μετατρέψει σε μια απέραντη φυλακή –τη μεγαλύτερη φυλακή- τη Γάζα; Συμμερίζεστε τις ανησυχίες ασφάλειας του Ισραήλ και πηγαίνετε παρακάτω και τι λέτε; «Υποστηρίζουμε το Ισραήλ» λέτε. Έλεος. «Και υποστηρίζουμε το νόμιμο δικαίωμά του που απορρέει από το Διεθνές Δίκαιο στην αυτοάμυνα». Από πού και ως που η κρατική τρομοκρατία ονομάζεται «αυτοάμυνα». Δεν γνωρίζετε ότι οι επιθέσεις είναι καθημερινές; Χιλιάδες επί χιλιάδων είναι οι νεκροί και οι δολοφονημένοι. Είναι γυναίκες, άνδρες, παιδιά. Δεν βλέπετε τις σκηνές τραγωδίας κάθε μέρα;

Με συγχωρείτε, μας λέτε ότι με τις αριστερές δυνάμεις του Ισραήλ ότι δεν έχουμε σχέσεις. Έχουμε άριστες σχέσεις. Και αυτοί μας καταγγέλλουν αυτά τα πράγματα, τα οποία εσείς διαφημίζετε και θεωρούν ότι είναι απαύγασμα ιεράκων τα οποία οδηγούν όλη την περιοχή σε δυσκολίες και το Ισραήλ το καταδικάζουν στην απομόνωση και τον ισραηλινό λαό στη στρατιωτικοποίηση.

Ξέρετε ότι και στο Ισραήλ έχει αρχίσει ένα πολύ μεγάλο κίνημα εκατοντάδων χιλιάδων ανθρώπων, το οποίο ξεχύνεται στους δρόμους. Αυτές οι δυνάμεις καταγγέλλουν αυτά τα πράγματα, τα οποία εσείς εδώ προσφωνείτε για πρώτη φορά, τα οποία δεν τολμούν να πουν ακόμα και εκπρόσωποι του Ισραήλ. Ούτε οι πιο συντηρητικοί εκπρόσωποι δεν τολμούν να τα πουν.

Αυτό, λοιπόν, το ονομάζετε σχέση και συνεργασία με το Ισραήλ; Γιατί ονομάζετε στρατηγική σχέση τη σχέση της χώρας μας με το Ισραήλ; Το Ισραήλ κατέχει εδάφη άλλων χωρών, έχει υπό την μπότα του έναν ολόκληρο λαό. Δεν ξέρετε ότι όταν έχει η Ελλάδα στρατηγική σχέση με μία τέτοια χώρα, θάβουμε το κυπριακό πρόβλημα; Δεν ξέρετε ότι στην Κύπρο υπάρχει κατοχή; Πώς θα είμαστε εμείς ενάντιοι σε αυτήν την κατοχή και θα προσπαθείτε να «απελευθερωθεί» η Κύπρος, όταν έχουμε στρατηγική σχέση με ένα κράτος-τρομοκράτη, το οποίο όχι απλώς καταπιέζει, αλλά έχει υποδουλώσει έναν ολόκληρο λαό; Είναι κατ' εξοχήν τρομοκράτης η χώρα που κατέχει εδάφη άλλων χωρών στην περιοχή. Πώς θα είναι συμβατά αυτά τα δύο;

Γιατί εμείς να εμπλακούμε στην ουσία σε μία διένεξη Ισραήλ-Τουρκίας, όταν η Τουρκία κατέχει δύο χώρες, τη βόρεια Κύπρο και ταυτόχρονα κατέχει εδάφη και καταπιέζει τον κουρδικό λαό, ενώ από την άλλη το Ισραήλ είναι κράτος-τρομοκράτης; Σε αυτόν τον τουρκο-ισραηλινό ανταγωνισμό, ο οποίος έχει άλλου είδους προεκτάσεις, εμείς γιατί να εμπλακούμε και να πάρουμε τη μία πλευρά και την προστατευτική ομπρέλα του Ισραήλ, προκειμένου, υποτίθεται, να προωθήσουμε τα συμφέροντά μας και ειδικότερα τα ενεργειακά συμφέροντα Ελλάδας και Κύπρου στην ευρύτερη περιοχή;

Αυτά, βεβαίως, πρέπει να τα προωθήσουμε. Η Ελλάδα έχει 100% δίκιο, όταν διεκδικεί τα δικαιώματά της και στην υφαλοκρηπίδα και στην ΑΟΖ, αν και δεν έχετε ανακηρύξει ΑΟΖ. Έχει 100% δίκιο η Ελλάδα, γιατί στηρίζεται απολύτως στο Διεθνές Δίκαιο, όπως έχει 100% δίκιο και η Κύπρος. Για να προωθήσουν όμως αυτό το δίκιο τους, δεν χρειάζονται τους «νονούς» του Ισραήλ, οι οποίοι μπορούν να μας εμπλέξουν σε περιπέτειες και μεγάλους κινδύνους. Δεν χρειάζονται την ισραηλινή ομπρέλα, η οποία κάποια στιγμή μπορεί να λειτουργήσει –πολύ φοβούμαι ότι αυτό θα συμβεί- εντελώς αποσταθεροποιητικά για τη χώρα μας.

Η Ελλάδα έπρεπε εδώ και δεκαετίες, εδώ και πολλά χρόνια, να είχε προωθήσει τα θαλάσσια δικαιώματά της στη βάση του Διεθνούς Δικαίου με μία πολυδιάστατη εξωτερική πολιτική και κυρίως αναδεικνύοντας αυτά τα θέματα ως θεμελιώδη στις ελληνοτουρκικές σχέσεις και ως κεντρικά για την ευρωπαϊκή πορεία της Τουρκίας. Πότε το κάνατε αυτό; Πότε εγείρατε το θέμα της υπογραφής και της αποδοχής από την Τουρκία του Διεθνούς Δικαίου για τη θάλασσα ως προϋπόθεση για οποιοδήποτε ευρωπαϊκό της βήμα, όταν ξέρετε ότι το Διεθνές Δίκαιο της Θάλασσας δεν είναι ένα απλό Δίκαιο, αλλά ένα Δίκαιο πανίσχυρο διεθνώς, είναι Δίκαιο και της ίδιας της Ευρωπαϊκής Ένωσης; Γιατί δεν έχετε εγείρει ποτέ αυτό το θέμα; Γιατί δεν το έχετε θέσει ως προϋπόθεση; Γιατί δώσατε τα ευρωπαϊκά διαβατήρια μέχρι τώρα όλα στην Τουρκία άνευ όρων και προϋποθέσεων; Πολύ περισσότερο, γιατί τα δώσατε, όταν η Τουρκία συνεχίζει να είναι δύναμη κατοχής της Κύπρου;

Δεν χρειάζονται η Ελλάδα και η Κύπρος την προστασία του Ισραήλ για να προωθήσουν τα δικά τους θαλάσσια συμφέροντα. Η εμπλοκή του Ισραήλ σε τέτοιου είδους θέματα συνιστά μείζονα

κίνδυνο για την Ελλάδα και την προοπτική της. Συνιστά μείζονα κίνδυνο και για την περιοχή, όταν μέσα σε συνθήκες διεθνούς καπιταλιστικής κρίσης κινδυνεύει να ανατιναχθεί όλη αυτή η περιοχή και να περάσει σε δίνη μεγάλου περιφερειακού πολέμου, με απίστευτες περιπέτειες για τους λαούς και όταν η Ελλάδα πρέπει να είναι μια δύναμη, η οποία δεν θα οξύνει τις εντάσεις, αλλά θα υποβοηθά την υπέρβασή τους, μια δύναμη ειρήνης και σταθερότητας, χωρίς βεβαίως να κάνει ούτε ένα βήμα πίσω από τα δικά αναπαλλοτρίωτα εθνικά δικαιώματα και συμφέροντα που στηρίζονται στο Δίκαιο της Θάλασσας.

Αλλά αυτό δεν το κάνετε και δεν πιστεύω ότι κάνετε αυτές τις σχέσεις με το Ισραήλ για να διευκολύνετε, υποτίθεται, την προώθηση των εθνικών μας συμφερόντων.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Ολοκληρώνω, κύριε Πρόεδρε.

Η στρατηγική, η λεγόμενη αυτή σχέση με το Ισραήλ και η περίφημη αυτή συμφωνία που υπογράψατε, επιχειρησιακό μνημόνιο στρατιωτικής και αμυντικής συνεργασίας –άκουσον, άκουσον επιχειρησιακό μνημόνιο, τι δουλειά έχουμε να κάνουμε κοινές επιχειρήσεις με το Ισραήλ- δεν έχει καμμία σχέση με την προώθηση και την κατοχύρωση των εθνικών συμφερόντων, έχει σχέση με γενικότερους ιδεολογικοπολιτικούς προσανατολισμούς.

Όπως υπογράψατε το μνημόνιο για τα οικονομικά και κοινωνικά θέματα, ένα εξίσου απαράδεκτο και εξίσου επικίνδυνο και εγκληματικό μνημόνιο έχετε υπογράψει και με τον αμερικανοϊσραηλινό άξονα. Πολύ φοβάμαι, όμως, ότι έτσι υποθηκεύεται το μέλλον της χώρας.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βύρων Πολύδωρας): Ευχαριστούμε τον κ. Λαφαζάνη.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η Βουλευτής κ. Σοφία Σακοράφα, με επιστολή της προς τον Πρόεδρο της Βουλής κ. Φίλιππο Πετσάλνικο ζητεί ολιγοήμερη άδεια απουσίας της στο εξωτερικό.

Η Βουλή εγκρίνει;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βύρων Πολύδωρας): Συνεπώς η Βουλή ενέκρινε τη ζητηθείσα άδεια.

Μου ζήτησε ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΠΑΣΟΚ κ. Ευθυμίου να λάβει στο τέλος το λόγο.

Παρακαλείται τώρα ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας κ. Εμμανουήλ Κεφαλογιάννης να λάβει το λόγο.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ: Κανένα πρόβλημα από τη μεριά της Νέας Δημοκρατίας, να μιλήσει τελευταίος ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΠΑΣΟΚ.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η σημερινή επερώτηση του Συνασπισμού πραγματεύεται δύο πολύ σοβαρά θέματα. Το ένα θέμα σχετίζεται με τις σχέσεις της Ελλάδας με τον αραβικό κόσμο και το δεύτερο θέμα με τη συμφωνία με το Ισραήλ, συμφωνία συνεργασίας.

Όσον αφορά το πρώτο θέμα, τον αραβικό κόσμο και τους παλαιστινίους, θα πρέπει να σημειωθεί στην Αίθουσα αυτή ότι οι σχέσεις της Ελλάδας με τον αραβικό κόσμο είναι διαχρονικές και διακομματικές. Και είναι καλές. Και ευτυχώς που είναι καλές με τον αραβικό κόσμο.

Είναι γνωστό ότι ο Κωνσταντίνος Καραμανλής, κατά τη διάρκεια της οικονομικής κρίσης, της πετρελαϊκής κρίσης -και της πρώτης και της δεύτερης- απευθύνθηκε στον αραβικό κόσμο για την ενεργειακή επάρκεια της Ελλάδας. Και αν για κάτι πρέπει να πούμε ένα θετικό λόγο για την πολιτική του Ανδρέα Παπανδρέου -ο οποίος δυστυχώς μας οδήγησε εδώ που έχουμε φτάσει σήμερα, αλλά δεν είναι του παρόντος να το συζητήσουμε- είναι τουλάχιστον η πολιτική φιλίας προς τον αραβικό κόσμο. Την ίδια πολιτική που ακολούθησε ο Κωνσταντίνος Μητσοτάκης και, βεβαίως, ο Κώστας Καραμανλής. Αυτό είναι μια σημαντική πολιτική. Και πρέπει εδώ να σημειώσω την ξεχωριστή συμβολή του Προέδρου της Δημοκρατίας του κ. Παπούλια, τον οποίο είχα την τιμή να συνοδεύσω, τουλάχιστον σε τρία ταξίδια στον αραβικό κόσμο και οι τεράστιες πόρτες οικονομικής συνεργασίας που σήμερα είναι περισσότερο από αναγκαίες που άνοιξαν και με αυτά τα ταξίδια.

Από την άλλη μεριά, πρέπει κανείς να τονίσει την ολιγωρία της σημερινής Κυβέρνησης, του σημερινού Πρωθυπουργού του κ. Παπανδρέου, ο οποίος είναι παντελώς απών από την αραβική άνοιξη. Είδατε τις επισκέψεις του κ. Ερντογάν. Είδατε πώς τον υποδέχτηκαν στην Αίγυπτο, στην Τυνησία, σε όλες τις περιοχές που επισκέφτηκε. Δεν μπορεί σ' αυτές οι παραδοσιακές σχέσεις που υπήρχαν, η σημερινή ελληνική εξωτερική πολιτική να είναι απούσα.

Ο κ. Παπανδρέου δεν είχε το θάρρος αυτούς τους φασίστες – να χρησιμοποιήσω μια έκφραση της Αριστεράς- όπως παραδείγματος χάριν, τον Πρόεδρο της Τυνησίας -που κακήν κακώς έφυγε, σοσιαλιστικής κατά τα άλλα- τον Πρόεδρο της Λιβύης – σοσιαλιστής κατά τα άλλα- τον Πρόεδρο της Αιγύπτου –σοσιαλιστής κατά τα άλλα- και τον Πρόεδρο του αδερφού σοσιαλιστικού κόμματος του Μπααθ τον κ. Άσαντ, ούτε να τους διαγράψει από τη Σοσιαλιστική Διεθνή. Ούτε να κάνει μια ανακοίνωση. Αυτή, λοιπόν, η παντελής απουσία είναι ζημιά για τα εθνικά μας συμφέροντα.

Ας έλθουμε τώρα στο θέμα της συνεργασίας με το Ισραήλ. Είναι πολύ σημαντική η συνεργασία της χώρας μας με το Ισραήλ και αυτή η συνεργασία άρχισε επί των ημερών του Κωνσταντίνου Μητσοτάκη, ο οποίος είναι ο πρώτος που de jure αναγνώρισε το κράτος του Ισραήλ το Μάιο του 1991. Και έχει δίκιο ο Υπουργός που είπε ότι καθυστερήσαμε. Μέσα σ' αυτούς τους σοσιαλιστικούς, αν θέλετε, διαδρόμους σκέψεων και εσωτερικών πιέσεων ενός κόμματος που πατούσε σε δύο βάρκες -αλλά των άλλων κυβερνήσεων μετά τη Μεταπολίτευση- έπρεπε να είχε αναγνωριστεί από πολύ νωρίτερα. Είναι, λοιπόν, πολύ σημαντική αυτή η συνεργασία και γίνεται ακόμη πιο σημαντική με τη συνεργασία της Κύπρου με το Ισραήλ, για τις αποκλειστικές οικονομικές ζώνες.

Η πληγωμένη Κύπρος, η ταλαιπωρημένη Κύπρος, η Κύπρος που βρίσκεται κοντά στα παράλια της Τουρκίας και της Μέσης Ανατολής που υπάρχουν τόσες αναφλέξεις πολέμων, είχε το τσαγανό, είχε το πολιτικό θάρρος, ανέλαβε το ρίσκο να προστατεύσει τα κυριαρχικά της δικαιώματα και συνεργάστηκε για την ΑΟΖ, κάτι που και εμείς τώρα που μας το ζήτησαν και από τη μεριά της Κύπρου και από τη μεριά του Ισραήλ, σε μια κρίσιμη περίοδο για τα κράτη της Βόρειας Αφρικής, θα μπορούσαμε να ξεκινήσουμε. Έχετε τη σύμφωνη γνώμη της Αντιπολίτευσης, νομίζω όλων των κομμάτων, έχετε και τη δική μας. Νομίζω ότι πρέπει να προχωρήσουμε. Έχουμε πολλά και κυριαρχικά δικαιώματα να εξασφαλίσουμε.

Κύριε Υπουργέ, είπατε πολύ σωστά ότι στις νέες συνθήκες που υπάρχουν, σε ένα ραγδαία μεταβαλλόμενο περιβάλλον, πρέπει να έχουμε ισχυρές Ένοπλες Δυνάμεις. Συμφωνούμε απολύτως και προσυπογράφουμε. Όμως, εδώ έχω μια εγκύκλιό σας με ημερομηνία 7 Σεπτεμβρίου 2011, με θέμα «Μέριμνα προσωπικού» στην οποία αναφέρεται ότι κατόπιν εντολής του Υπουργού Εθνικής Άμυνας, δημιουργείται απευθείας δίαυλος επικοινωνίας, σχετικά με τις συνθήκες εργασίας, εξέλιξης και διαβίωσης. Παρακάτω λέει ότι το στρατιωτικό προσωπικό μπορεί να απευθύνεται σε e-mail και τηλέφωνα που έχετε, και πιο κάτω αναφέρει: «Το παρόν να κοινοποιηθεί στις μονάδες. Υπογραφή Σμήναρχος, Βάιος ....» τάδε.

Είναι δυνατόν να καταργείται η ιεραρχία στις Ένοπλες Δυνάμεις;

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΠΕΓΛΙΤΗΣ (Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Πού το είδατε αυτό;

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ: Με αυτή σας την εγκύκλιο μπορεί να απευθύνονται οι Ένοπλες Δυνάμεις απευθείας στο γραφείο του Υπουργού. Δηλαδή στα κομματικά στελέχη των Συμβούλων του Υπουργού, να απευθύνονται τα μέλη των Ενόπλων Δυνάμεων; Υπάρχει αυτό πουθενά; Παρακάμπτετε κάθε ιεραρχία, κάθε μορφής κανονισμό, κάθε μορφής πειθαρχία. Αυτό δεν έχει λογική.

Εγώ θα σας παρακαλέσω παρά πολύ, γνωρίζοντας και τις προσωπικές σας ευαισθησίες, αυτή την εγκύκλιο να την πάρετε πίσω.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΠΕΓΛΙΤΗΣ (Υπουργός Εθνικής Άμυνας):

Έχετε λάθος. Θα σας απαντήσω, όμως. Απάντησα στο συνάδελφό σας κ. Πλεύρη.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ: Να το εξηγήσετε, αλλά πρέπει να την πάρετε πίσω. Στο στράτευμα –αλίμονο- πρέπει να υπάρχει ιεραρχία! Αυτό θα σας παρακαλέσω, πρώτον, να το αποσύρετε, δεύτερον, να το διευκρινίσετε.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Τώρα μιλάμε για τους απόστρατους και τελειώνω, κύριε Πρόεδρε. Τι αμόκ σας έχει πιάσει με τους απόστρατους;

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΠΕΓΛΙΤΗΣ (Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Εμένα;

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ: Την Κυβέρνησή σας. Δυστυχώς εσείς εκπροσωπείτε την Κυβέρνηση και εσείς, δυστυχώς, πρέπει να τα ακούσετε.

Τι είναι αυτό που κάνετε με τις συντάξεις; Είναι δυνατόν το κράτος, η πολιτεία να βγάζει αυτούς τους ανθρώπους στα πενήντα τους χρόνια στη σύνταξη και μετά να έρχεται το Υπουργείο Οικονομικών και να λέει ότι όσοι ήσαστε κάτω από πενήντα πέντε χρονών και έχετε σύνταξη πάνω από 1.000 ευρώ, θα χάσετε το 40%; Έχει αυτό καμμία λογική;

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΠΕΓΛΙΤΗΣ (Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Δεν ισχύει αυτό που λέτε. Έχω απαντήσει σε αυτά. Τι λέτε τώρα;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βύρων Πολύδωρας): Κύριε Υπουργέ, απαντήστε συστηματικότερα. Ας διατυπώσει τα ερωτήματα-θέματα ο κ. Κεφαλογιάννης και εσείς ας απαντήσετε συστηματικότερα.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ: Αυτό μπορεί να μην ισχύει από τη δική σας μεριά, αλλά επειδή έχω την ευθύνη παρακολούθησης του Υπουργού των Οικονομικών και Αντιπροέδρου της Κυβέρνησής σας, του κ. Βενιζέλου, αυτό ακριβώς ισχύει.

Αν συμφωνούμε, κύριε Υπουργέ, σ' αυτήν τη θέση, θα σας παρακαλέσω να δηλώσετε επισήμως στη Βουλή απ' αυτήν τη μείωση, το χαράτσι που βάζετε σε όλους τους συνταξιούχους, αν θα εξαιρέσετε τους ένστολους είτε είναι στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων, είτε είναι των Σωμάτων Ασφαλείας που βλέπουν τη ζωή τους να διαλύεται. Εκεί, λοιπόν, σας παρακαλώ να το διευκρινίσετε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βύρων Πολύδωρας): Θα απαντήσει ο Υπουργός. Καταλήξτε παρακαλώ.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ: Κλείνω, κύριε Πρόεδρε, συμπερασματικά.

Είναι τεράστιες οι ευθύνες της Κυβέρνησης του ΠΑΣΟΚ, πρώτον, γι' αυτά που έκανε, δηλαδή να αλλάξει, να τεμαχίσει, να καρατομήσει, να σβήσει από το χάρτη την πολιτική της Νέας Δημοκρατίας για τους αγωγούς μεταφοράς αερίου και πετρελαίου και, δεύτερον, γι' αυτό που δεν έκανε: που δεν ανακήρυξε, παρά τις πιέσεις που υπάρχουν και τις πληροφορίες για πολύ μεγάλο πλούτο στη Λεκάνη της Μεσογείου, τις αποκλειστικές οικονομικές ζώνες.

Σας ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βύρων Πολύδωρας): Ευχαριστούμε τον κ. Κεφαλογιάννη.

Να μου επιτρέψετε, κύριε Υπουργέ, να σημειώσω κάτι.

Ως διατελέσας τότε Υπουργός επιβεβαιώ αυτό που είπε ο κ. Κεφαλογιάννης, ότι το '91 η πρώτη πράξη εξωτερικής πολιτικής που έκανε ο κ. Μητσοτάκης ήταν η αναγνώριση de jure του Ισραήλ. Και επειδή παρακολούθησα την ενδιαφέρουσα αγόρευσή σας και είχατε και την υποπαράγραφο για τον τουρισμό και το τι ρόλο παίζει το Ισραήλ στο διεθνή τουρισμό, σας λέω ότι μετέβημεν στο πρώτο ταξίδι στην Ουάσιγκτον και ύστερα στη Νέα Υόρκη και συναντήσαμε στοχευμένα τα κογκρέσα της εβραϊκής κοινότητας –έχει δύο στην Νέα Υόρκη- για να προκαλέσουμε το ενδιαφέρον και τη συνεργασία στον τουριστικό τομέα και το πετύχαμε. Αυτά θα τα βρείτε στο ντοσιέ των ελληνο-ισραηλινών σχέσεων.

Με συγχωρείτε, για την παρέμβαση.

Παρακαλείται τώρα ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Σπύρος Χαλβατζής να λάβει το λόγο.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΧΑΛΒΑΤΖΗΣ: Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

Με αφορμή την επερώτηση δίνεται η ευκαιρία για συζήτηση ευρύτερων θεμάτων κρίσιμης σημασίας.

Κύριε Υπουργέ, στην τοποθέτησή σας ούτε λίγο ούτε πολύ μας είπατε ότι όλα όσα κάνει η Κυβέρνηση στην εξωτερική πολιτική υπηρετούν τα συμφέροντα της χώρας. Όχι. Κατά την άποψή μας, υπηρετούν τα συμφέροντα και την πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης των μονοπωλίων, του ΝΑΤΟ και των ΗΠΑ.

Μιλήσατε για αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ. Αλήθεια, πόσες αποφάσεις πάρθηκαν στο παρελθόν, τότε που υπήρχαν διαφορετικοί συσχετισμοί; Γιατί δεν υλοποιήθηκαν αυτές οι αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας, πρωτίστως για την Κύπρο, αλλά και για την Παλαιστίνη; Είναι ή δεν είναι το Ισραήλ μια ιμπεριαλιστική δύναμη-τρομοκράτης λαών στην περιοχή; Δεν κατέχει εδάφη άλλων χωρών; Δεν καταπιέζει το λαό της Παλαιστίνης; Αυτά είναι πασίδηλα.

Εδώ και καιρό, κυρίες και κύριοι Βουλευτές, το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας έχει μιλήσει για τις εξελίξεις στην περιοχή της Νοτιοανατολικής Μεσογείου, της Μέσης Ανατολής, της Βόρειας Αφρικής, αλλά και για την ευρύτερη περιοχή που περιλαμβάνει τον Περσικό Κόλπο, την Κασπία και άλλα στρατηγικής σημασίας σημεία.

Το κρίσιμο ζήτημα που έχουμε θέσει είναι ότι στις συνθήκες της καπιταλιστικής κρίσης δυναμώνει ο ανταγωνισμός για τον έλεγχο των ενεργειακών πηγών και των δρόμων μεταφοράς του πετρελαίου και του φυσικού αερίου, οξύνονται οι ενδοιμπεριαλιστικές αντιθέσεις ανάμεσα στις ΗΠΑ, την Ευρωπαϊκή Ένωση, τη Ρωσία, την Κίνα και άλλες ισχυρές δυνάμεις. Εδώ εμπλέκονται και περιφερειακές δυνάμεις, όπως είναι η Τουρκία, το Ισραήλ, το Ιράν, αλλά και η ίδια η χώρα μας. Διαμορφώνονται προϋποθέσεις για επικίνδυνες εξελίξεις και γενικευμένης σύγκρουσης στην περιοχή και αυτό είναι το πλαίσιο μέσα στο οποίο αναπτύσσονται οι σχέσεις Ελλάδας-Ισραήλ σε όλο τα επίπεδα, με αιχμή τη συνεργασία στο στρατιωτικό τομέα και με ό,τι αυτό συνεπάγεται.

Αυτά, λοιπόν, που ζούμε σήμερα είναι πολύ επικίνδυνα γι' αυτό εμείς καλούμε τους εργαζόμενους, το λαό σε ετοιμότητα, σε ένταση της αντι-ιμπεριαλιστικής δράσης: να βγάλουν συμπεράσματα οι εργαζόμενοι, να κατανοήσουν ότι το ιμπεριαλιστικό σύστημα σε αυτό το στάδιο που βρίσκεται γεννάει κρίσεις και πολέμους και γίνεται πιο επικίνδυνο για τους λαούς.

Η πολιτική των κυβερνήσεων και του ΠΑΣΟΚ και της Νέας Δημοκρατίας προωθεί συμφωνίες με την Τουρκία που υπηρετούν τα συμφέροντα της αστικής τάξης και της Ελλάδας και της Τουρκίας.

Ταυτόχρονα, προσπαθείτε να εφησυχάζετε το λαό. Τα προβλήματα όμως παραμένουν και μιλάμε για προβλήματα αμφισβήτησης συνόρων, αμφισβήτησης κυριαρχικών δικαιωμάτων. Δυστυχώς, οι ανησυχίες του ΚΚΕ επιβεβαιώνονται. Αυτό που γίνεται στην περιοχή του Καστελόριζου είναι πάρα πολύ επικίνδυνο. Προετοιμάζονται έρευνες της Τουρκίας στην ελληνική αποκλειστική ζώνη. αμφισβητείται γενικότερα η ΑΟΖ και η υφαλοκρηπίδα των νησιών. Γίνονται κινήσεις επέκτασης της τουρκικής αποκλειστικής οικονομικής ζώνης μέχρι το σημείο να συναντήσει την αντίστοιχη της Αιγύπτου. Την ίδια ώρα δυναμώνουν οι απειλές της Τουρκίας εναντίον της Κύπρου, εναντίον των κυριαρχικών δικαιωμάτων της Κυπριακής Δημοκρατίας. Η Κύπρος και όλες οι χώρες της περιοχής έχουν το δικαίωμα να αξιοποιούν, να εκμεταλλεύονται τις αποκλειστικές οικονομικές ζώνες με βάση το Διεθνές Δίκαιο και η Τουρκία αυτό το αμφισβητεί.

Το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας έχει καταγγείλει την Κυβέρνηση για την στρατιωτικοπολιτική συμφωνία με το Ισραήλ. Πρόκειται για επικίνδυνη εξέλιξη που αφορά ακόμα και την πραγματοποίηση κοινών στρατιωτικών ασκήσεων, τις οποίες αξιοποιεί το Ισραήλ για να προετοιμαστεί για επιθετικές ενέργειες κατά του Ιράν, κατά αραβικών κρατών. Υπογραμμίζουμε ότι πρόκειται για εμπλοκή της Ελλάδας σε μία στρατηγική που βάζει το λαό μας σε κινδύνους και σε περιπέτειες. Η ελληνική Κυβέρνηση είναι εκτεθειμένη, γιατί αυτές οι στρατιωτικοπολιτικές σχέσεις ενισχύουν την επιθετικότητα του Ισραήλ κατά των Παλαιστινίων. Και η Κυβέρνηση –το έχουμε υπογραμμίσει- έχει μεγάλες ευθύνες για τη θέση της απέναντι στο δίκαιο αίτημα του παλαιστινιακού λαού για αναγνώριση παλαιστινιακού κράτους ως πλήρες μέλος του ΟΗΕ στα σύνορα του '67 με πρωτεύουσα την ανατολική Ιερουσαλήμ.

Τοποθετήθηκε ο Υπουργός. Ωστόσο, η συνολική θέση της Κυ-

βέρνησης είναι «ήξεις αφήξεις» και παραπέμπει το ζήτημα σε διαπραγματεύσεις, σύμφωνα με τις θέσεις των Ηνωμένων Πολιτειών Αμερικής και της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Και υπάρχει μεγάλη αντίφαση. Οι κινητοποιήσεις, οι δράσεις, οι παρεμβάσεις διαφόρων ιμπεριαλιστικών δυνάμεων σε όλα όσα γίνονται στη Βόρεια Αφρική -εξεγέρσεις ονομάστηκαν- σε χώρες της Μέσης Ανατολής, ενισχύονται από το ΝΑΤΟ, την Ευρωπαϊκή Ένωση, τις ΗΠΑ και άλλες ιμπεριαλιστικές δυνάμεις. Υπάρχει πολύ μεγάλη ευαισθησία από την Κυβέρνηση και από άλλα κόμματα, αλλά για την Παλαιστίνη, για την ίδρυση παλαιστινιακού κράτους δεν λένε τίποτα. Εκεί δεν υπάρχει ούτε ευαισθησία, ούτε ανθρωπισμός.

Η πολιτική της Κυβέρνησης, η οποία ενισχύει και στηρίζει με όλα τα μέσα, όχι μόνο με τη Σούδα -και κάνει λάθος ο κ. Κεφαλογιάννης και συνειδητό λάθος ότι τάχα δεν ενδιαφέρεται η Κυβέρνηση και ο Πρωθυπουργός για τις εξελίξεις στη Βόρεια Αφρική....

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Τελειώνω, κύριε Πρόεδρε.

Η Κυβέρνηση εκχωρεί τη Σούδα, ενισχύει και στηρίζει τις εξορμήσεις των επιβατικών αεροπορικών δυνάμεων του ΝΑΤΟ, χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των ΗΠΑ εναντίον, παραδείγματος χάριν, του λαού της Λιβύης. Πολύ φοβούμαστε ότι όλες αυτές οι δραστηριότητες συνιστούν σοβαρό κίνδυνο για τη χώρα μας. Παρ' όλα αυτά, οι εργαζόμενοι, ο λαός της χώρας μας αντιπαλεύει την μονοπωλιακή πολιτική, αναπτύσσει και ενισχύει την αντιιμπεριαλιστική πάλη.

Το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδας θα συνεχίσει να ενισχύει και να στηρίζει το αντιιμπεριαλιστικό κίνημα και στην Ελλάδα και στην ευρύτερη περιοχή και έχουμε σχέσεις και εμείς, κύριε Υπουργέ, με όλα τα κόμματα, τα κομμουνιστικά κόμματα, τα εργατικά κόμματα, τα απελευθερωτικά κινήματα στην περιοχή, ενισχύουμε και στηρίζουμε τη δράση τους, με ό,τι αυτή μπορεί να έχει για την περιοχή και πάντα βέβαια προς το συμφέρον των εργαζομένων, των λαών της περιοχής και ενάντια στα συμφέροντα των ιμπεριαλιστικών δυνάμεων.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Βύρων Πολύδωρας): Ευχαριστούμε τον Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας κ. Σπύρο Χαλβατζή.

Το λόγο έχει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Λαϊκού Ορθόδοξου Συναγερμού, Βουλευτής Λαρίσης, κ. Αστέριος Ροντούλης.

ΑΣΤΕΡΙΟΣ ΡΟΝΤΟΥΛΗΣ: Ευχαριστώ πολύ, κύριε Πρόεδρε.

Είναι μία ενδιαφέρουσα επίκαιρη επερώτηση των συναδέλφων του ΣΥΡΙΖΑ. Επιτρέψτε μου, όμως, να κάνω ένα μικρό σχόλιο για τις τοποθετήσεις των Βουλευτών του ΣΥΡΙΖΑ που προηγήθηκαν.

Το σχόλιο δεν είναι δικό μου. Προέρχεται από το Θουκυδίδη, από τον 5ο αιώνα π.Χ.. Ο Θουκυδίδης, λοιπόν, αγαπητοί συνάδελφοι, έγραψε το εξής: «Ο δυνατός προχωρεί την πολιτική του και τα συμφέροντά του τόσο όσο επιβάλλει η δύναμή του και σε αντίθεση, ο αδύναμος υποχωρεί τόσο όσο επιτάσσει η αδυναμία του».

Το λέω αυτό, γιατί όταν μιλάμε για ζητήματα αμύνης και εξωτερικής πολιτικής, πρέπει σε πρώτο πλάνο να έρχεται ο ρεαλισμός, ο πραγματισμός. Άκουσα τους αγαπητούς συναδέλφους του ΣΥΡΙΖΑ να αναφέρονται πολλές φορές στο Διεθνές Δίκαιο, στη διεθνή νομιμότητα, στις διεθνείς συνθήκες.

Ναι, το προσυπογράφουμε και εμείς, αλλά το Διεθνές Δίκαιο και οι διεθνείς συμβάσεις θα πρέπει να εδράζονται, για να μπορούν να είναι και εφαρμόσιμες, σε συμμαχίες, σε άξονες –όπως θέλετε πείτε το- ισχύος. Διεθνές Δίκαιο που δεν σέβεται την ισχύ, επιτρέψτε μου να πω ότι καθίσταται μη εφαρμόσιμο.

Υπάρχουν στιγμές στην εξωτερική και αμυντική πολιτική κρατών που είναι στιγμές-ορόσημο. Μία τέτοια στιγμή, υπό την έννοια του χρονικού ορόσημου, αγαπητοί συνάδελφοι, ήταν ο Νοέμβριος του 1993. Τότε, ο Ανδρέας Παπανδρέου μαζί με τον Γλαύκο Κληρίδη και τον Γεράσιμο Αρσένη στη συνέχεια, προώθησαν το δόγμα του «Ενιαίου Αμυντικού Χώρου Ελλάδας-Κύπρου», ένα δόγμα εκτεταμένης αποτροπής που ως στόχο είχε το συντονισμό –αυτή είναι η λέξη κλειδί- των αμυντικών προγραμμάτων, της αμυντικής πολιτικής Ελλάδας και Κύπρου.

Δύο ήταν τα βάθρα που στήριξαν αυτό το δόγμα του ΕΑΧ, δηλαδή του ενιαίου αμυντικού χώρου. Το ένα ήταν μία κοινή αντίληψη Ελλάδας-Κύπρου. Αυτή η κοινή αντίληψη έλεγε ότι τα δύο ελληνικά κράτη της Μεσογείου, η Ελλάδα και η Κύπρος, αντιμετωπίζουν μία κοινή απειλή, η οποία πρέπει να απαντηθεί. Βεβαίως, το άλλο βάθρο του ενιαίου αμυντικού χώρου ήταν ένα ελληνικό casus belli, που πρέσβευε ότι οποιαδήποτε περαιτέρω προώθηση τουρκικών δυνάμεων στη νήσο, αυτομάτως θα προκαλούσε πόλεμο μεταξύ Ελλάδας και Τουρκίας.

Κερδίσαμε πράγματα απ' αυτό δόγμα του ενιαίου αμυντικού χώρου; Κέρδισε, δηλαδή, η ελληνική και η κυπριακή πλευρά; Ναι, κύριε Υπουργέ, κέρδισαν. Κέρδισε, πρώτον, ο κυπριακός λαός ένα αίσθημα ασφαλείας. Σηματοδοτήθηκε ότι η Κύπρος δεν είναι ένα ξέφραγο αμπέλι και, αν θέλετε, ήταν μία συμβατική υποχρέωση της Ελλάδας να το πράξει, γιατί βάσει της Συμφωνίας της Ζυρίχης η Ελλάδα είναι εγγυήτρια δύναμη της κυπριακής ανεξαρτησίας και ακεραιότητας.

Δεύτερον, δείξαμε στη διεθνή κοινότητα ότι οι συνομιλίες, οι διαπραγματεύσεις για το Κυπριακό, δεν γίνονται εν κενώ ισχύος από την ελληνοκυπριακή πλευρά, αντιθέτως εδράζονται σε μία ισχυρή βάση ισχύος.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει προειδοποιητικά το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Και τρίτον, η Ελλάδα και η Κύπρος από κοινού σηματοδότησαν στη διεθνή κοινότητα, ότι είμαστε έτοιμοι να δημιουργήσουμε έναν άξονα ισχύος στην Ανατολική Μεσόγειο για να προασπίσουμε τα ελληνοκυπριακά συμφέροντα, δηλαδή, έναν άξονα ισχύος σε μία ευαίσθητη περιοχή, σε έναν ευαίσθητο εμπορικά και ενεργειακά χώρο.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει η Β' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. **ΡΟΔΟΥΛΑ ΖΗΣΗ**)

Υπήρξαν αντιδράσεις σε αυτό το δόγμα; Βεβαίως. Οι στρατηγικοί μας εταίροι –να το πω έτσι- αντιτάχθηκαν στο δόγμα αυτό. Οι Αμερικανοί αντιτάχθηκαν, γιατί το θεώρησαν πηγή τριβών και εντάσεων στην Ανατολική Μεσόγειο. Οι Βρετανοί αντιτάχθηκαν, γιατί θεώρησαν ότι υποβάθμιζε το δικό τους ρόλο στην Ανατολική Μεσόγειο. Οι Ισραηλινοί αντιτάχθηκαν, γιατί είχαν την περίφημη στρατηγική συνεργασία με την Άγκυρα, τότε.

Τώρα, όμως; Τώρα, όμως, τα δεδομένα έχουν αλλάξει. Η γεωπολιτική πραγματικότητα, αν θέλουμε να είμαστε ρεαλιστές, κυρία Πρόεδρε, έχει αλλάξει άρδην. Αυτό θα το αφήσουν ανεκμετάλλευτο;

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Θα ήθελα δύο λεπτά, κυρία Πρόεδρε.

Άρα, η δική μας πρόταση, κύριε Υπουργέ, είναι η εξής: Θα πρέπει να αναβιώσει ο ενιαίος αμυντικός χώρος Ελλάδας-Κύπρου. Και όχι μόνο να αναβιώσει, αλλά να αναπτυχθεί σε ενιαίο αμυντικό χώρο Ελλάδας-Κύπρου-Ισραήλ, γιατί ο ενεργειακός άξονας που πάει να δομηθεί στην Ανατολική Μεσόγειο μεταξύ Τελ Αβίβ, Λευκωσίας και Αθηνών, θα πρέπει να στηριχθεί πάνω σε ένα ισχυρό αμυντικό υπόβαθρο. Αυτό είναι ο ρεαλισμός, αυτό είναι ο πραγματισμός στην εξωτερική πολιτική και στην άμυνα μιας χώρας.

Θέτω και ένα ερώτημα και θα το απαντήσουν οι συνάδελφοι του ΣΥΡΙΖΑ στη συνέχεια από του Βήματος. Δεν μπορώ να καταλάβω κάτι. Γιατί η σφυρηλάτηση συνεργασιών Ελλάδος, Ισραήλ και Κύπρου να βάλλει κατά τρίτων; Αυτό εσείς το λέτε. Εκπεφρασμένη βούληση της ελληνικής πλευράς είναι ο άξονας αυτός που σφυρηλατείται μεταξύ Τελ Αβίβ, Λευκωσίας και Αθηνών, να μη βάλλει κατά ουδενός, ούτε κατά της Τουρκίας. Άρα, πρέπει να είμαστε προσεκτικοί στα επιχειρήματα που χρησιμοποιούμε.

Και επειδή, κύριε Υπουργέ, η Τουρκία κατά τη συνήθη πρακτική της προσπαθεί να δημιουργήσει τετελεσμένα στο Αιγαίο και αλλού, νομίζω ότι ήρθε η ώρα να αναβιώσει και μία άλλη αντίληψη πραγμάτων στην άμυνα της χώρας: η αντίληψη του ισοδυνάμου τετελεσμένου. Πρέπει να ξέρει, δηλαδή, η Τουρκία ότι οποιαδήποτε προσβολή των κυριαρχικών δικαιωμάτων της χώρας θα απαντηθεί από την Ελλάδα με ισοδύναμο τετελεσμένο, διπλωματικά ή στρατιωτικά, για να λειτουργήσει, επιτέλους, και

η λογική της αποτροπής.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Και τελειώνω, κυρία Πρόεδρε, σε δεκαπέντε δευτερόλεπτα.

Σας είπε κάτι ο κ. Κεφαλογιάννης, κύριε Υπουργέ, γι' αυτούς τους αποστράτους αξιωματικούς που είναι κάτω των πενήντα πέντε ετών, ότι στο ποσό της συντάξεώς τους που είναι άνω των 1.000 ευρώ γίνεται μία περικοπή του 40%.

Εγώ για να είμαι ακριβής, άκουσα τις δηλώσεις σας και θέλω να σας θέσω ένα λεπτό σημείο για να το απαντήσετε. Είπατε ότι όσον αφορά αυτούς που αποχώρησαν από το στράτευμα ως ευδοκίμως τερματίσαντες τη θητεία τους, δεν υπάρχει ζήτημα. Δεκτό. Όσον αφορά αυτούς, που για λόγους υγείας απομακρύνθηκαν από το στράτευμα, δεν υπάρχει ζήτημα. Καλώς ...

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΠΕΓΛΙΤΗΣ (Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Βεβαίως.

ΑΣΤΕΡΙΟΣ ΡΟΝΤΟΥΛΗΣ: Σας ερωτώ όμως, το εξής λεπτό σημείο, γιατί σας έστειλα και μία επιστολή επί του ζητήματος αυτού: Τι θα γίνει με αυτούς που έκαναν χρήση του κώδικα στρατιωτικών συντάξεων, που τους έδιδε τη δυνατότητα ο κώδικας –η πολιτεία, δηλαδή- να φύγουν πενήντα δύο χρονών, πενήντα τριών χρονών από την ενεργό δράση και να πάρουν το «Χ» ποσοστό συντάξεως; Γι' αυτό δεν απαντήσατε.

Άρα, θέλω –σε μένα τουλάχιστον, δεν ξέρω τι θα κάνετε με τον κ. Κεφαλογιάννη- να απαντήσετε σε αυτό το λεπτό σημείο, γιατί αφορά τη ζωή, όπως καταλαβαίνετε, και την ευμάρεια -όση ευμάρεια μπορεί να υπάρχει στις μέρες μας- ανθρώπων και των οικογενειών τους.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ροδούλα Ζήση): Ευχαριστούμε τον Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο του Λαϊκού Ορθόδοξου Συναγερμού, κ. Αστέριο Ροντούλη.

Το λόγο έχει ο Βουλευτής Β' Αθηνών και Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΠΑΣΟΚ, κ. Πέτρος Ευθυμίου.

ΠΕΤΡΟΣ ΕΥΘΥΜΙΟΥ: Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, η εξωτερική και αμυντική πολιτική είναι ο πυρήνας και το νόημα ίσως της ύπαρξης των πολιτικών κομμάτων και των πολιτικών δυνάμεων κάθε χώρας, ακριβώς γιατί η εξωτερική πολιτική και η άμυνα διασφαλίζουν τα μακρά συμφέροντα της χώρας που πρέπει στην κοινή συνείδηση να είναι ταυτισμένα με τα μακρά συμφέροντα του λαού.

Άρα, δεν υπάρχει πιο ουσιώδες ζήτημα και δεν υπάρχει πιο καίριο λειτουργία του Κοινοβουλίου από το όταν αφιερώνει τις συνεδριάσεις στο πιο ζωτικό, στο πιο κρίσιμο, στο πιο ουσιαστικό θέμα που αντιμετωπίζει η κάθε κοινωνία.

Η πρώτη προϋπόθεση για την άσκηση εξωτερικής και αμυντικής πολιτικής είναι η ορθή ανάγνωση του διεθνούς περιβάλλοντος, της διεθνούς συγκυρίας, γιατί αυτό που προσδιορίζει τη στάση σου ως προς την προάσπιση των συμφερόντων σου είναι οι δυνάμεις που ασκούνται υπέρ ή εναντίον των συμφερόντων σου.

Παλιότερα υπήρχε ένα δόγμα για εθνικές στρατηγικές, το οποίο κινούταν σε ένα περιβάλλον σχετικής σταθερότητας. Ο παγκόσμιος διπολισμός επέτρεπε σε κάθε χώρα να τοποθετείται μέσα στους δύο πόλους. Τώρα, όμως, στις αρχές του 21ου αιώνα εάν υπάρχει πολιτική ή κομματική δύναμη που να πιστεύει ότι υπάρχουν «σταθερές» στο διεθνές σύστημα, όχι απλώς πλανάται, αλλά, αυτή η πλάνη, μπορεί να είναι καταστροφική για τα εθνικά συμφέροντα κάθε χώρας και ιδιαίτερα της χώρας μας.

Είμαστε σε μια εποχή μεταβαλλόμενων δεδομένων. Ακόμα και σε αυτά που επένδυσαν ισχυρά κάποιες δυνάμεις, όπως για παράδειγμα ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση θα αποτελέσει και ασπίδα ασφαλείας για τα μέλη της, βλέπουμε πάρα πολύ καλά σε τι λάθος εκτίμηση θα μπορούσαν να οδηγήσουν, την ώρα που, πιθανόν, για πάρα πολύ μακρό χρόνο, η Ευρωπαϊκή Ένωση, ώσπου να προσδιορίσει τα χαρακτηριστικά της ως πραγματική ένωση, δεν μπορεί να ασκεί κοινή εξωτερική πολιτική και κοινή πολιτική άμυνας με τον τρόπο που κάποιοι ήλπισαν και επένδυσαν.

Επομένως, γυρίζουμε στο ουσιώδες, ότι κάθε χώρα οφείλει να διασφαλίζει το εθνικό της συμφέρον πριν από όλα με εθνικά μέσα, πριν από όλα έχοντας «σταθερές» οι οποίες με την εσωτερική τους δυναμική, προασπίζουν, προάγουν, διασφαλίζουν τα εθνικά συμφέροντα.

Αυτό για το οποίο δεν πρέπει να υπάρχει καμμία αμφιβολία, είναι ότι πιστεύω πως όλες οι κυβερνήσεις από την Μεταπολίτευση έως τώρα σε αυτό το στόχο κατέτειναν: Δεν πρέπει, να έχει κανείς καμμία αμφιβολία ότι ακόμα και μέσα στην οικονομική κρίση πρώτη μέριμνα αυτής της Κυβέρνησης –και θέλω να πιστεύω όλων των πολιτικών δυνάμεων- είναι η διασφάλιση των μακρών συμφερόντων της χώρας χωρίς καμμία έκπτωση σε καμμία κατεύθυνση. Αυτό το πράγμα τονίστηκε επανειλημμένα. Τονίζεται στην πράξη και γι' αυτό θα ήταν καλό να ξεκινάμε από αυτά τα δεδομένα.

Ήταν την Πέμπτη 25 Αυγούστου, πριν ένα μήνα και πέντε μέρες, κύριε Ροντούλη, που είχαμε συνεδρίαση της Επιτροπής Εξωτερικών και Άμυνας η οποία άρχισε στις 12:15 ακριβώς. Ήσασταν παρών, όπως ήμουν και εγώ και ακούγατε τον Υπουργό κ. Μπεγλίτη να τονίζει ότι «στην καρδιά του εθνικού αμυντικού και αποτρεπτικού δόγματος είναι η ασφάλεια της Κυπριακής Δημοκρατίας». Τελεία και παύλα! Δεν θα συζητάμε θέματα που αποτελούν ακρογωνιαίο λίθο. Τελεία!

Ήσαστε παρόντες, αγαπητοί συνάδελφοι του ΣΥΡΙΖΑ, και θα έπρεπε –και είναι ανοιχτό- να δείτε την ομιλία του Υπουργού κ. Λαμπρινίδη στις 24 Σεπτεμβρίου, πριν από έξι μέρες, στη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών ενώπιον όλων, για την ανάγκη να βλέπουμε ως λύση του Μεσανατολικού τη λύση των δύο κρατών.

Θα θέτουμε κάθε φορά τις σταθερές εν αμφιβόλω ανάμεσά μας, χωρίς κανένα λόγο; Η βάση των σχέσεων που οικοδομεί η Ελλάδα είναι στις πολύ καθαρές στάσεις και βεβαίως, έχουμε το προνόμιο να έχουμε στο πλευρό μας το διεθνές δίκαιο. Θα ήταν βαρύτατο λάθος να μην οικοδομείται η πολιτική μας πάνω στο διεθνές δίκαιο, όταν το Διεθνές Δίκαιο είναι ακριβώς σύμφυτο με την προάσπιση των συμφερόντων μας, είτε αφορά στο Αιγαίο είτε αφορά, για παράδειγμα τώρα, στο πλήρες δικαίωμα της Κυπριακής Δημοκρατίας να προχωρήσει σε εκμετάλλευση της οικονομικής ζώνης. Αυτή η πολιτική ασκείται πολύπλευρα, ασκείται καθαρά και ασκείται ισόρροπα και τμήμα αυτής της πολιτικής είναι, όπως έχει περιγραφεί με σαφήνεια και η σχέση με το Ισραήλ.

Θέλω να ρωτήσω, κύριοι συνάδελφοι: Όταν ξεκινάς από την αφετηρία -εκτός αν δεν είναι αυτή η αφετηρία, οπότε αλλάζει το θέμα- ότι η βάση της συζήτησης είναι το εθνικό συμφέρον και όταν ταυτόχρονα αυτό το εθνικό συμφέρον το προασπίζεις με απόλυτη καθαρότητα προς όλες τις πλευρές και ως θέμα αρχών του διεθνούς δικαίου, της διεθνούς πραγματικότητας, έχουμε κανένα λόγο να μπαίνουμε μεταξύ μας σε μια τέτοια συζήτηση, όπως επιχειρήθηκε; Εγώ νιώθω, δηλαδή, ότι θα μείωνα πάρα πολύ αυτό που επιχειρήθηκε, αν απευθυνόμουν στο ΣΥΡΙΖΑ και έλεγα: Λέτε στην επερώτησή σας ότι στηρίζουμε το Ισραήλ, το οποίο θέλει να επιτεθεί εναντίον του Ιράν. Θεωρείτε ότι προάγει οτιδήποτε, αν σας ρωτήσω εγώ και εσείς επομένως συμφωνείτε με τη θέση του Αχμαντινετζάντ ότι πρέπει να εξαφανιστεί το Ισραήλ από το χάρτη; Δηλαδή, εγώ θα κάνω εσωτερικό ζήτημα αντιπαράθεσης αυτά τα θέματα;

Πώς, λοιπόν, ασκείτε με τέτοια νομιμότητα στην κριτική σας στον κ. Μπεγλίτη, αν δεν καταλαβαίνετε πού μας οδηγεί αυτή η πολιτική; Δεν σας θέτω όμως εγώ αυτό το ερώτημα. Θεωρώ αυτονόητο ότι πρέπει να έχουμε στο μυαλό μας ότι, όταν λέμε ως κοινή θέση, από ό,τι ξέρω, όλων των κομμάτων, ότι η λύση είναι η λύση των δύο κρατών στη βάση των συνόρων του '67, εννοούμε ταυτόχρονα ότι αυτονόητα αυτή η λύση εγγυάται την ασφάλεια του κράτους του Ισραήλ. Δεν μπορεί να λες μια θέση αρχής και το ένα σκέλος από αυτήν τη θέση αρχής να μην ισχύει και να ισχύει μόνο το άλλο.

Αυτό, λοιπόν, είναι η ουσία όλης της συζήτησης. Είναι πάρα πολύ θετικό ότι η ελληνική Κυβέρνηση προχώρησε σε αυτή την πλαισίωση των συμφωνιών με το Ισραήλ στην καθαρή βάση που μόλις περιέγραψα και επομένως, ας γίνει η κουβέντα από τη σκοπιά του εθνικού συμφέροντος και όχι με επιχειρήματα και συγκρούσεις που δεν αφορούν τη θέση αρχής της Ελλάδας στη διεθνή σκηνή και δεν αφορούν την πλευρά των ελληνικών εθνι-

κών συμφερόντων, αλλά μετατρέπουν την Ελλάδα σε περιπετειώδη συμμέτοχο ή περιπετειώδη διαιτητή στην παγκόσμια σκηνή.

Δεν είναι αυτός ο ρόλος μας. Ο ρόλος μας είναι να μετέχουμε στη διεθνή σκηνή, προασπίζοντας το διεθνές δίκαιο και τα εθνικά συμφέροντα ταυτόχρονα. Έχουμε την ευλογία αυτά τα δύο να συμπίπτουν. Ας μην αναιρούμε, λοιπόν, εδώ, σε αυτήν την Αίθουσα, πολλά θετικά που έχουμε κατακτήσει και ας μην επιβαρύνουμε επιπλέον αυτά που μπορούμε ακόμη περισσότερο να οδηγήσουμε σε επωφελή αποτελέσματα. Αυτή είναι μια καθαρή θέση αρχής και μια καθαρή θέση συμφέροντος της πατρίδας. Αυτό ήταν και το νόημα των θέσεων που ακούσατε σε αυτή την Αίθουσα.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ροδούλα Ζήση): Ευχαριστούμε τον Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο του ΠΑΣΟΚ, τον κ. Πέτρο Ευθυμίου.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΠΕΓΛΙΤΗΣ (Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Κυρία Πρόεδρε, μπορώ να έχω το λόγο;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ροδούλα Ζήση): Παρακαλώ, κύριε Υπουργέ.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΠΕΓΛΙΤΗΣ (Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Κυρία Πρόεδρε, ζητώ συγγνώμη για την παρέμβασή μου.

Με την άδεια τη δική σας, την άδεια του Προέδρου της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΣΥΡΙΖΑ και την άδεια των Κοινοβουλευτικών Εκπροσώπων θα ήθελα να μου επιτρέψετε να σας ενημερώσω για ένα τουλάχιστον ατυχές γεγονός που εξελίσσεται αυτήν τη στιγμή στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας.

Όπως με πληροφορεί ο συνάδελφός μου, ο Υφυπουργός κ. Σπηλιόπουλος, μετά τη διαδήλωση που είχαν ομάδες αποστράτων έξω από το Υπουργείο, περίπου εκατό από αυτούς έσπασαν την κεντρική είσοδο και βρίσκονται αυτήν τη στιγμή στο προαύλιο κραυγάζοντας συνθήματα κατά της πολιτικής ηγεσίας και κάνοντας διάφορες άλλες αθλιότητες.

Θέλω να πω το εξής ενώπιον της Εθνικής Αντιπροσωπείας: τέτοιοι τραμπουκισμοί, τέτοιες αντιδημοκρατικές πρακτικές, τέτοιες συμπεριφορές δημοκρατικής εκτροπής θα παταχθούν από όπου κι αν προέρχονται.

Είμαι απόλυτα σοβαρός σ' αυτό το μήνυμα που στέλνω τώρα. Ζητώ από όλες τις πολιτικές δυνάμεις της χώρας και, κυρίως, ζητώ από την Αξιωματική Αντιπολίτευση και τον Κοινοβουλευτικό της Εκπρόσωπο να έλθουν άμεσα σε επαφή με τους δικούς τους υπευθύνους του Τομέα Άμυνας και να ζητήσουν να αποχωρήσουν από το προαύλιο του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας.

Είναι καλό να υπερασπιζόμαστε τα συμφέροντα των αποστράτων, όπως το κάνουμε όλοι μας, γιατί είναι συνταξιούχοι λειτουργοί και πρέπει και αυτοί να συμβάλουν σ' αυτήν την οικονομική και κοινωνική κρίση, που βιώνουν η χώρα και ο λαός. Δεν είναι, όμως, ένα κράτος μέσα στο κράτος. Δεν έχουν ειδικά προνόμια ξέχωρα από τους άλλους λειτουργούς και από τους άλλους εργαζόμενους. Δεν δικαιούνται στο όνομα της πρώην στρατιωτικής τους ιδιότητας να παραφέρονται και να λειτουργούν με αυτόν τον αντιδημοκρατικό τρόπο.

Εάν άμεσα δεν αποχωρήσουν από το προαύλιο του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, θα δώσω εντολή να βγουν με τη βία έξω. Είναι πρωτόγνωρο στα μεταπολιτευτικά χρονικά να συμβαίνει αυτό το πράγμα στο Υπουργείο Εθνικής Άμυνας της χώρας. Και καλώ όλες τις πολιτικές δυνάμεις να τοποθετηθούν πάνω σε αυτό.

Τον τελευταίο καιρό, κυρία Πρόεδρε και κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ανθίζει στα blogs και στο διαδίκτυο μια τουλάχιστον αντιδημοκρατική συμπεριφορά από διάφορες, λεγόμενες, ενώσεις και οργανώσεις αποστράτων. Πρόκειται, πραγματικά, για ένα λυπηρό φαινόμενο. Αντιστρατεύονται με τους πιο χυδαίους τρόπους τη δημοκρατικά εκλεγμένη Κυβέρνηση της χώρας, υβρίζουν την πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, υβρίζουν το πολιτικό σύστημα της χώρας. Αυτοί θα παταχθούν από τη δικαιοσύνη και έχουμε ζητήσει από τον εισαγγελέα να παρέμβει άμεσα.

Ζητώ, λοιπόν –και τελειώνω εδώ- από τις πολιτικές δυνάμεις της χώρας να τοποθετηθούν και η Αξιωματική Αντιπολίτευση, επειδή κατά καιρούς και κατά συρροή αγκαλιάζει κάθε αίτημα των αποστράτων, μέσω του Τομέα Άμυνας να τους μαζέψει.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ροδούλα Ζήση): Ευχαριστούμε τον κύριο Υπουργό.

Ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας, κ. Κεφαλογιάννης, έχει ζητήσει το λόγο.

Ορίστε, κύριε Κεφαλογιάννη, έχετε το λόγο.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Η Νέα Δημοκρατία πάντα ήταν υπέρ της νομιμότητας, όπως είναι και τώρα. Αλλά, δεν μπορώ να καταλάβω το αμόκ του Υπουργού Εθνικής Άμυνας σε βάρος των αποστράτων και από πού τεκμαίρεται ότι οι απόστρατοι έχουν κόμματα και χρώματα και κομματικές ταμπέλες και κομματικές σημαίες.

Οι απόστρατοι είναι απόστρατοι, που έχουν τιμήσει τις Ένοπλες Δυνάμεις, έχουν προσφέρει στην πατρίδα μας. Δεν δικαιολογείται, λοιπόν, σε καμμία περίπτωση αυτού του είδους η απαξιωτική τοποθέτηση εκ μέρους της Κυβέρνησης.

Σε κάθε περίπτωση, οι απόστρατοι και ο ελληνικός λαός είναι βέβαιο ότι σύντομα θα κάνει αποστράτους και τα στελέχη της Κυβέρνησης και της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΠΑΣΟΚ.

Σας ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ροδούλα Ζήση): Ευχαριστούμε τον κ. Κεφαλογιάννη.

ΠΕΤΡΟΣ ΕΥΘΥΜΙΟΥ: Κυρία Πρόεδρε, θα μπορούσα να έχω το λόγο;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ροδούλα Ζήση): Ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του ΠΑΣΟΚ, ο κ. Πέτρος Ευθυμίου, έχει το λόγο.

ΠΕΤΡΟΣ ΕΥΘΥΜΙΟΥ: Κυρία Πρόεδρε, ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας ετέθη ενώπιον ενός πολύ συγκεκριμένου θέματος και ερωτήματος περί της στάσης του κόμματός του.

Εδώ δεν είναι κανείς τυχαία, ούτε μπορεί να αγνοεί τη σύγχρονη πολιτική ιστορία του τόπου. Δεν μπορεί, λοιπόν, να μην παίρνει θέση ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας σ' αυτό το οποίο συμβαίνει σήμερα, που για όλους θεωρώ ότι είναι αδιανόητο και απαράδεκτο.

Αυτήν τη στιγμή, είναι αυτονόητο ότι ο χώρος του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας πρέπει να προστατευθεί. Δεν έχει κανείς δικαίωμα να επαναλαμβάνει πρακτικές και τακτικές, που ιστορικά, όχι απλώς είναι καταδικασμένες, αλλά οδήγησαν τον τόπο στις πιο θλιβερές περιπέτειες και να μη μας εξηγεί αν είμαστε ως Κυβέρνηση έναντι των αποστράτων, καλοί ή κακοί. Πρέπει να τοποθετηθεί ο κ. Κεφαλογιάννης στο θέμα, αν, δηλαδή, νομιμοποιεί η Νέα Δημοκρατία αυτό που συμβαίνει αυτήν τη στιγμή στο Πεντάγωνο.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ: Εμείς είμαστε υπέρ της νομιμότητας. Το ίδιο και οι άλλοι.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ροδούλα Ζήση): Ευχαριστούμε τον Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο του ΠΑΣΟΚ, τον κ. Ευθυμίου.

Δίνω το λόγο στον Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο του ΛΑΟΣ, τον κ. Ροντούλη, για να τοποθετηθεί ως πολιτική δύναμη στο ερώτημα και στο θέμα που έθεσε ο κύριος Υπουργός.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΛΑΦΑΖΑΝΗΣ: Δεν είναι αυτή η διαδικασία, κυρία Πρόεδρε. Δεν μπορεί να εισάγει προς συζήτηση τέτοια θέματα στην επερώτηση ο κύριος Υπουργός.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ροδούλα Ζήση): Κύριε Λαφαζάνη, υπάρχει ένα έκτακτο θέμα για το οποίο ζήτησε το λόγο ο Υπουργός. Η Ολομέλεια έχει τη δυνατότητα να το συζητήσει, οι πολιτικές δυνάμεις θα πάρουν το λόγο και θα συνεχίσουμε, κύριε Πρόεδρε του ΣΥΡΙΖΑ, με τη δική σας τοποθέτηση.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΛΑΦΑΖΑΝΗΣ: Τι είμαστε εδώ;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ροδούλα Ζήση): Παρακαλώ, κύριε Ροντούλη, έχετε το λόγο.

ΑΣΤΕΡΙΟΣ ΡΟΝΤΟΥΛΗΣ: Τοποθετούμεθα, κυρία Πρόεδρε, γιατί το ζήτησε ο αξιότιμος Υπουργός, για να μη θεωρηθεί υπεκφυγή, τουλάχιστον εκ μέρους του Λαϊκού Ορθοδόξου Συναγερμού, όπως έκαναν και άλλες δυνάμεις και πιστεύω ότι θα κάνετε κι εσείς, κύριε Λαφαζάνη.

Κύριε Υπουργέ, από θέση αρχής ο Λαϊκός Ορθόδοξος Συναγερμός αντιτίθεται σε οποιοδήποτε φαινόμενο τραμπουκισμού και κατάληψης δημοσίων χώρων, πόσω μάλλον ευαίσθητων δημόσιων χώρων, όπως είναι το Υπουργείο Εθνικής Αμύνης. Είδατε, όμως, ότι έκανα μία εναγώνια προσπάθεια από του Βήματος,

χωρίς να ξέρω την είδηση που μας είπατε, προκειμένου να αποσοβηθούν εν τη γενέσει τους τέτοιου είδους περιστατικά. Γιατί σας το λέω αυτό;

Δεν χρειάζεται να ασκήσετε βία, γιατί είπατε ότι «τέτοιου είδους φαινόμενα είμαι αποφασισμένος να τα πατάξω και ακόμα και με βία να ζητήσω να αποχωρήσουν από τους χώρους του Υπουργείου Εθνικής Αμύνης». Δεν χρειάζεται να το κάνετε αυτό. Χρειάζεται να κάνετε κάτι απλούστερο. Μία δήλωσή σας τώρα που θα απαντά στην ερώτηση που σας έθεσα, να είστε βέβαιος ότι θα επιλύσει και το ζήτημα. Γιατί ο κώδικας στρατιωτικών συντάξεων, κύριε Υπουργέ, η πολιτεία, δηλαδή, έδινε στους ανθρώπους αυτούς το δικαίωμα της συνταξιοδότησης, χωρίς τότε κανείς να τους λέει ότι θα σας επιβληθούν αυτές οι περικοπές.

Είμαι, λοιπόν, βέβαιος, ότι αν τώρα εδώ μέσα στη Βουλή γίνει μια τέτοια δική σας δήλωση, δεν θα χρειαστεί ούτε βία ούτε τραμπουκισμός, ούτε οτιδήποτε. Το θέμα θα λήξει εν τη γενέσει του.

Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ροδούλα Ζήση): Παρακαλώ, κύριε Υπουργέ, έχετε το λόγο.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΛΑΦΑΖΑΝΗΣ: Κυρία Πρόεδρε, με συγχωρείτε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ροδούλα Ζήση): Κύριε Υπουργέ, με συγχωρείτε.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΠΕΓΛΙΤΗΣ (Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Αντιλαμβάνομαι τις ενστάσεις σας, αλλά θα πρέπει να το λύσουμε αυτό. Ακούστε. Υπάρχει ένα ζήτημα αυτήν τη στιγμή και καλούμαστε να το λύσουμε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ροδούλα Ζήση): Κύριε Υπουργέ, σας παρακαλώ να είστε σύντομος.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΠΕΓΛΙΤΗΣ (Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Ναι, κυρία Πρόεδρε.

Υπάρχουν δύο ζητήματα, ένα ζήτημα που έθεσε ο κ. Κεφαλογιάννης και ένα ζήτημα που έθεσε ο κ. Ροντούλης.

Κύριε Κεφαλογιάννη, δεν ήταν το ΠΑΣΟΚ, είτε στην αντιπολίτευση είτε στην κυβέρνηση που αγκάλιαζε με αυτόν τον «οίστρο» σε κομματικές συγκεντρώσεις, στις οποίες μιλούσε ο Πρόεδρος της Νέας Δημοκρατίας, κ. Σαμαράς, τους αποστράτους. Δεν ήμασταν εμείς που στέλναμε λανθασμένα μηνύματα –και δυστυχώς αποχωρεί ο κ. Τασούλας για να το ακούσει- στην ομιλία του κ. Σαμαρά προς τους αποστράτους. Δεν είμαστε εμείς, κύριε Κεφαλογιάννη, που ορίζουμε ως Αναπληρωτή Υπεύθυνο του Τομέα Άμυνας της Νέας Δημοκρατίας τον μέχρι προ ολίγων μηνών Αρχηγό του Γενικού Επιτελείου Ναυτικού, Ναύαρχο, κ. Καραμαλίκη. Πρέπει να είσαστε υπεύθυνο κόμμα. Πρέπει να μην παίζετε με τους δημοκρατικούς θεσμούς.

Η πολιτική ηγεσία του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας -και η προηγούμενη και η σημερινή- έχουμε κάνει πολλά για να υπερασπιστούμε τα δικαιώματα των συνταξιούχων –και το τονίζω αυτό- αποστράτων.

Κύριε Ροντούλη, έρχομαι στο θέμα αυτό. Παραβιάζετε ανοικτές θύρες. Γιατί αν προσέξετε τη δήλωση που έκανα, θα δείτε ότι καλύπτονται όλες αυτές οι περιπτώσεις, συμπεριλαμβανομένης και της δικής σας περίπτωσης την οποία θίξατε.

Είναι μία δήλωση που έγινε εγκαίρως, εδώ και περίπου μία εβδομάδα, για να καθησυχάσει ορισμένους τεχνηέντως αναστατωμένους κύκλους αποστράτων.

Μέσα από τη συνεργασία με τον Υπουργό Οικονομικών, δώσαμε απάντηση σ' αυτά τα ζητήματα, όπως δίνουμε καθημερινά απαντήσεις στη δύσκολη οικονομική και κοινωνική συγκυρία, στα προβλήματα των στρατευμένων, των ένστολων, των ενεργών στελεχών, αλλά και των αποστράτων.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Υπουργού)

Όμως, οι απόστρατοι δεν είναι μία ειδική κατηγορία προνομιούχων. Οι απόστρατοι είναι συνταξιούχοι και όπως όλος ο ελληνικός λαός, όλοι οι εργαζόμενοι, όλα τα στελέχη της Δημόσιας Διοίκησης και του κράτους, συμβάλλουν σήμερα στην υπέρβαση της κρίσης, έτσι και εκείνοι, οι οποίοι κατά τα άλλα επικαλούνται τον πατριωτισμό και την εθνική συνείδηση, οφείλουν να συμβάλουν.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ροδούλα Ζήση): Ευχαριστούμε πολύ.

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ: Κυρία Πρόεδρε, θα ήθελα το λόγο.

ΑΛΕΞΙΟΣ ΤΣΙΠΡΑΣ (Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς): Δεν γίνεται έτσι, όμως, κυρία Πρόεδρε!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ροδούλα Ζήση): Σας παρακαλώ πολύ, κύριε Κεφαλογιάννη! Δεν έχω δώσει το λόγο!

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ: Μόνο μία φράση θέλω να πω, κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ροδούλα Ζήση): Επειδή έχει ζητήσει το λόγο και πρέπει να μιλήσει, γιατί είναι επερωτών ο Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας ...

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Κυρία Πρόεδρε, πρέπει να συνεχιστεί η επερώτηση!

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ροδούλα Ζήση): Βεβαίως! Έχει ζητήσει το λόγο ο κ. Χαλβατζής!

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ: Κυρία Πρόεδρε, θέλω να πω μόνο μία φράση, επειδή παραποιήθηκαν αυτά που είπα. Δεν θα σας καθυστερήσω.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ροδούλα Ζήση): Πείτε μόνο μια φράση, κύριε Κεφαλογιάννη! Σας παρακαλώ! Είστε επίμων και τα καταφέρνετε!

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ: Επαναλαμβάνω, κυρία Πρόεδρε, ότι η Νέα Δημοκρατία είναι υπέρ της νομιμότητας σε κάθε περίπτωση. Καταδικάζουμε οποιαδήποτε φαινόμενα τραμπουκισμού, αλλά επειδή ο κύριος Υπουργός αναφέρθηκε στην υπευθυνότητα, θέλω να πω ότι είναι η λέξη με την οποία το ΠΑΣΟΚ έχει πάρει διαζύγιο εδώ και πολλά χρόνια! Δεν είμαστε εμείς οι εκπρόσωποι του Κολλά! Δεν είμαστε εμείς αυτοί που ξεβράκωσε στο Σύνταγμα ο συνδικαλιστής! Δεν είμαστε υπέρ των συνδικαλιστών του ΠΑΣΟΚ ούτε ο Αρχηγός της Νέας Δημοκρατίας κ. Σαμαράς φορούσε την μπλούζα της ΕΥΑΘ ότι δεν ξεπουλιέται η ΕΥΑΘ ούτε σήκωνε τη γροθιά του στο Σύνταγμα εναντίον του ασφαλιστικού!

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Αν τέτοια γεγονότα δεν τα αξιολογούμε όπως πρέπει, τότε αλίμονο στη δημοκρατία!

ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΚΕΦΑΛΟΓΙΑΝΝΗΣ: Όταν το ΠΑΣΟΚ, λοιπόν, μιλά για υπευθυνότητα, πρέπει να είναι πολύ προσεκτικό! Μιλάμε για το κατ' εξοχήν ανεύθυνο κόμμα από τη Μεταπολίτευση και μετά!

Σας ευχαριστώ.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Παίζουμε εν ου παικτοίς! Δεν κατανοείτε τι σημασία έχει αυτό το γεγονός. Αυτό καθεαυτό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ροδούλα Ζήση): Το λόγο έχει ο Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος του Κομμουνιστικού Κόμματος Ελλάδας, κ. Σπυρίδων Χαλβατζής.

Ορίστε, κύριε συνάδελφε, έχετε το λόγο.

ΣΠΥΡΙΔΩΝ ΧΑΛΒΑΤΖΗΣ: Κυρία Πρόεδρε, μπήκε εμβόλιμα ένα ζήτημα. Δεν έχουμε καμμία πληροφορία. Βεβαίως, δεν θέλουμε να αμφισβητήσουμε αυτά που είπε ο Υπουργός.

Θα ήθελα να πω μόνο δύο κουβέντες. Η οικονομική πολιτική την οποία ακολουθεί η Κυβέρνηση, δημιουργεί τεράστια προβλήματα στην εργατική τάξη, σε όλους τους εργαζόμενους και προφανώς και οι απόστρατοι έχουν οικονομικά προβλήματα. Αυτά τα προβλήματα, όπως και τα προβλήματα όλων των εργαζομένων, η Κυβέρνηση οφείλει να τα αντιμετωπίσει. Αυτό που είπε ο Υπουργός –και με τέτοιο έντονο ύφος- και οι κορώνες ότι θα παταχθούν, θα κάνουν, θα ράνουν, χρειάζονται προσοχή. Να κουβεντιάσει μαζί τους η Κυβέρνηση άμεσα, για να δει πώς θα αντιμετωπίσει τα προβλήματα. Τα πολιτικά, οικονομικά και άλλα προβλήματα, αντιμετωπίζονται με πολιτικά μέτρα και όχι με άλλου είδους αντιμετώπιση.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ροδούλα Ζήση): Παρακαλώ τον Πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΣΥΡΙΖΑ και πρώτο υπογράφοντα επερωτώντα Βουλευτή της επερώτησης για την εξωτερική και αμυντική πολιτική της Κυβέρνησης στην περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου, τον κ. Αλέξη Τσίπρα, να λάβει το λόγο.

ΑΛΕΞΙΟΣ ΤΣΙΠΡΑΣ (Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς): Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Δεν θέλω να τοποθετηθώ επί της ουσίας σ' αυτό που αναφέ-

ρατε, κύριε Υπουργέ, διότι δεν το γνωρίζω. Είναι ένα γεγονός το οποίο δεν το γνωρίζουμε. Φαντάζομαι ότι αποτελεί μία διαμαρτυρία συνταξιούχων στρατιωτικών, των οποίων μειώνονται τα εισοδήματα και οι συντάξεις.

Σε κάθε περίπτωση, είναι προφανές ότι ο τρόπος με τον οποίο θέσατε το ζήτημα, δημιουργεί άλλους συνειρμούς, στους οποίους εγώ δεν θέλω να δώσω καμμία συνέχεια, διότι αν σήμερα πράγματι απειλείται η δημοκρατία μας, θέλω να πιστεύω ότι σε καμμία περίπτωση δεν απειλείται από απόστρατους ή στρατιωτικούς. Απειλείται από μία πρωτοφανή για τα σύγχρονα δεδομένα και, θα έλεγα, ιδιότυπα πραξικοπηματική εισβολή μίας νέας οικονομικής επικυριαρχίας στα πολιτικά, οικονομικά και κοινωνικά πράγματα της χώρας.

Όμως, θέλω να αναφερθώ στην ουσία, κύριε Υπουργέ και να ξεφύγω ακόμα και απ' αυτό που είπατε λίγο πριν, δηλαδή «θα το πατάξουμε», «θα τα πατάξουμε», κ.λπ..

Δεν ξέρω, ίσως είναι μια ορολογία που δεν αρμόζει και στη δική σας πολιτική κουλτούρα και στην πολιτική σας διαδρομή.

Δεν θα ήθελα, όμως, να μην εντοπίσω το γεγονός, ότι κατά την πρωτολογία σας στην επίκαιρη επερώτηση του ΣΥΡΙΖΑ για ένα εξαιρετικά σημαντικό ζήτημα -όπως αυτό του γεωπολιτικού προσανατολισμού της χώρας σε μια κρίσιμη περίοδο, γιατί περί αυτού πρόκειται- είπε ο Παναγιώτης Λαφαζάνης ότι ήσασταν εκνευρισμένος. Εγώ δεν θα πω ότι ήσασταν εκνευρισμένος, θα πω ότι λειτουργώντας με ενοχές αναπτύξατε μια υπέρμετρη και αδικαιολόγητη επιθετικότητα, όχι για να αιτιολογήσετε ή να εξηγήσετε τη δική σας πολιτική θέση και στάση, αλλά για να κατηγορήσετε τον Συνασπισμό Ριζοσπαστικής Αριστεράς για θέσεις τις οποίες δεν έχει, αξιοποιώντας μια επιχειρηματολογία που εμείς την αντιμετωπίζουμε, τη βλέπουμε μπροστά μας, μονάχα όταν βλέπουμε εκπροσώπους της ισραηλινής Πρεσβείας, οι οποίοι απευθύνονται εν γένει, όχι μονάχα στην Αριστερά, διότι και το ΠΑΣΟΚ ήταν κομμάτι και βεβαίως σε δυνάμεις του ευρύτερου πολιτικού φάσματος μιας -εγώ θα έλεγα- παλλαϊκής υποστήριξης του λαού μας στα δίκαια αιτήματα του παλαιστινιακού κράτους.

Η απάντηση του Ισραηλινού κράτους και της πρεσβείας απέναντι στην παλλαϊκή υποστήριξη των Ελλήνων πολιτών και του ελληνικού λαού για ειρήνη και δικαιοσύνη σε αυτήν την πολύπαθη περιοχή, ήταν ότι δεν αναγνωρίζεται το δικαίωμα του Παλαιστινιακού λαού στην αυτονομία του και στην ασφάλειά του.

Και ούτε λίγο ούτε πολύ μας είπατε, κύριε Υπουργέ, ότι εμείς εδώ υποστηρίζουμε και εκπροσωπούμε τη Χαμάς. Έλεος! Και έρχεστε μάλιστα να πείτε σε εμάς -ενώ ξέρετε ότι αναφέρεστε σε μια πολιτική δύναμη που έχει διαχρονικά στενότατες επαφές και σχέσεις με όλα τα κομμάτια των κοινωνικών κινημάτων, των αριστερών κομμάτων και κινημάτων, σε όλες τις πολύπαθες χώρες της Μέσης Ανατολής και ιδιαίτερα με το Ισραήλ και στηρίζουμε τα αριστερά κόμματα στο Ισραήλ, έχουμε αδερφικές σχέσεις και μάλιστα αυτήν την περίοδο που βρίσκονται σε έναν αγώνα για κοινωνική δικαιοσύνη μέσα στο Ισραήλ- ότι στην πραγματικότητα δεν έχουμε διεθνιστική αντίληψη των πραγμάτων. Εντάξει, να το πει αυτό κανένας άλλος, κύριε Υπουργέ, όχι όμως εσείς που μέχρι προχθές ήσασταν αγκαλιά, στο ίδιο κόμμα, στη Σοσιαλιστική Διεθνή με τον Καντάφη, με τον Μουμπάρακ, τον Μπεν Αλί, θιασώτες του Μπαθ. Έλεος!

Έρχομαι, όμως, στην ουσία της επερώτησης μας. Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σε μια περίοδο που αλλάζουν οι γεωπολιτικές και οι γεωστρατηγικές ισορροπίες σε όλον τον κόσμο -ιδιαίτερα όμως στην περιοχή μας, στην περιοχή της Νοτιοανατολικής Μεσογείου και στην περιοχή της Βόρειας Αφρικής, όπου είχαμε εξελίξεις και γεγονότα στρατηγικού αναπροσανατολισμού- σε μια περίοδο όπου αναβαθμίζεται για τη δύση ο γεωστρατηγικός χώρος μεταξύ Ελλάδας και Κύπρου, ως εμπορευματικός διάδρομος εξόρυξης, αποθήκευσης και μεταφοράς ενέργειας, ως εναλλακτικός διάδρομος μεταφοράς ενέργειας στην Ευρώπη, η Κυβέρνηση Παπανδρέου βρίσκεται σε μια διαδικασία εκτέλεσης ενός συμβολαίου παράδοσης στη δύση.

Εμείς γι' αυτό σας κατηγορούμε. Δεν σας κατηγορούμε γιατί θέλετε να έχετε σχέσεις, όπως λέτε, λες και είναι τυπικές σχέσεις, με μια χώρα όπως το Ισραήλ για λόγους δεοντολογίας ή ηθικούς, αλλά σας κατηγορούμε διότι ουσιαστικά εσείς, αυτήν την κρίσιμη περίοδο εκτελείτε ένα συμβόλαιο που προβλέπει τόσο την οικονομική αποδυνάμωση και υποταγή της χώρας στους πιστωτές μας όσο και τη ραγδαία υποτίμηση του γεωπολιτικού δυναμικού της χώρας. Και θα σας εξηγήσω τι εννοώ.

Σε μία κρίσιμη στιγμή για ζωτικά συμφέροντα, σε μια κρίσιμη στιγμή όπου η πολύπαθη Κύπρος χρειάζεται τη μέγιστη δυνατή αλληλεγγύη και υποστήριξη της χώρας μας, η Ελλάδα, η μνημονιακή Ελλάδα, η Ελλάδα, που κατά την προσφιλή έκφραση του Πρωθυπουργού, έχει εκχωρήσει εθνική κυριαρχία στους πιστωτές, η Ελλάδα που αδυνατεί να έχει δυναμική πολυδιάστατη εξωτερική πολιτική, στην πραγματικότητα δεν μπορεί να είναι αρωγός και της Κύπρου, δεν μπορεί να βοηθήσει αποτελεσματικά, δεν μπορεί να υπερασπιστεί πάγια εθνικά της συμφέροντα.

Και βεβαίως, ξέρετε τι είναι, κύριε Υπουργέ, η συνεργασία με το Ισραήλ; Είναι ομολογία και αποδοχή ενός πλήρως αποτυχημένου και σήμερα ξεπερασμένου δόγματος, του δόγματος «ανήκωμεν εις τη Δύσιν».

Τι έχετε κάνει, κύριε Υπουργέ, στην εξωτερική πολιτική; Προχωρήσατε –και εσείς θα έχετε να μας πείτε κάτι παραπάνω γι' αυτό, γιατί ήσασταν εμπειρογνώμονας στο Υπουργείο Εξωτερικών- σε μυστική διπλωματία με την Τουρκία, για να λύσετε τα μεγάλα ζητήματα. Δεν σας μέμφομαι γι' αυτό.

Ας δούμε πού οδήγησε αυτή η μυστική διπλωματία. Όταν ανέβηκε στην Κυβέρνηση ο κ. Παπανδρέου, αντικατέστησε τη μυστική διπλωματία με την προσωπική διπλωματία, με τις κατ' ιδίαν συναντήσεις με τον κ. Ερντογάν. Και όταν συνειδητοποίησε ότι τα συμβόλαια που είχε υπογράψει και προεκλογικά με το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και την τρόικα οδηγούν σε πλήρη αποδυνάμωση της ισχύος της χώρας μας, για να μπορέσει να οδηγήσει κάπου αυτή η διπλωματία με την Τουρκία, τι κάνατε; Προσφύγατε σε ένα νέο αναδυόμενο προστάτη –και μάλιστα όχι νέο αναδυόμενο, αλλά σε έναν άλλον περιφερειακό προστάτη, σε έναν περιφερειακό «νταβατζή», συγγνώμη για την έκφραση- στο Ισραήλ για να μας προστατεύσει από τον εχθρό μας, που είναι η Τουρκία, στη λογική ότι ο εχθρός του εχθρού μας είναι φίλος μας.

Ξέρετε, όμως, ποιος είναι ο μεγάλος κίνδυνος εδώ; Πέρα από το γεγονός ότι δεν μπορεί η εξωτερική μας πολιτική να είναι χαμηλής ηθικής και εκδιδόμενη, κύριε Υπουργέ και να αναζητά προστάτες, ο μεγάλος κίνδυνος είναι κάποια στιγμή οι προστάτες να τα βρουν μεταξύ τους υπό την υψηλή σκηνοθεσία του μεγάλου παγκόσμιου χωροφύλακα, των Ηνωμένων Πολιτειών, που έχουν στρατηγική επιλογή στην πολιτική τους στη Μέση Ανατολή και στη Νοτιοανατολική Μεσόγειο τη συνεργασία ανάμεσα στην Τουρκία και το Ισραήλ. Ο κίνδυνος είναι να τα βρουν οι προστάτες και να μας αφήσουν στον άσσο. Διότι, κύριε Υπουργέ, μία χώρα η οποία έχει τόσα πολλά και ανοιχτά μέτωπα, τα οποία τα υπερασπίζεται μονάχα με ένα εργαλείο, το Διεθνές Δίκαιο, δεν μπορεί να χρησιμοποιεί το Διεθνές Δίκαιο «a la carte» και αλλού να το υπερασπίζεται και αλλού να κάνει στραβά μάτια.

Φτάσαμε, λοιπόν, στο σημείο ο μόνος σύμμαχος της χώρας μας στην ευρύτερη περιοχή να είναι το Ισραήλ, μία χώρα που καταπατά το Διεθνές Δίκαιο, μία χώρα που είναι σε εμπόλεμη κατάσταση με τρεις γειτονικές της χώρες και μία χώρα που επιθυμεί και αυτή να κάνει τον περιφερειακό χωροφύλακα στην ευρύτερη περιοχή.

Κύριε Υπουργέ, αποτελεί αναφαίρετο δικαίωμα της Κυπριακής Δημοκρατίας να πραγματοποιεί έρευνες εντός των κυριαρχικών της δικαιωμάτων, εντός της κυπριακής αποκλειστικής οικονομικής ζώνης. Αυτό απορρέει από το Δίκαιο της Θάλασσας και το Διεθνές Δίκαιο.

Και τούτη την ώρα που μιλάμε, η Τουρκία και ο κ. Ερντογάν, έχει το «Πίρι Ρέις» εντός των υδάτων, που από το Διεθνές Δίκαιο και από τα κυριαρχικά δικαιώματα της Κύπρου αποτελούν Αποκλειστική Οικονομική Ζώνη της Κύπρου. Όμως, την ίδια στιγμή που η Τουρκία παρανομεί σε όλο τον κόσμο, πηγαίνει από χώρα σε χώρα της Βορείου Αφρικής και της Μέσης Ανατολής και εμφανίζεται σήμερα ως υπέρμαχος του Διεθνούς Δικαίου, ως υπέρμαχος της διεθνούς νομιμότητας στηλιτεύοντας τα στρατεύματα κατοχής στη Γάζα, όταν παραμένουν επί τριάντα επτά χρόνια

στρατεύματα κατοχής στην Κύπρο!

Είναι εγκληματικό να αφήνετε τον κ. Ερντογάν και την Τουρκία ανενόχλητη να παριστάνει τον υπερασπιστή του Διεθνούς Δικαίου, να λέει ότι θα πάει στο Δικαστήριο της Χάγης και ότι θα προσφύγει για τη Γάζα, την ίδια στιγμή που καταπατά παράφορα τις αποφάσεις του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών για την Κύπρο.

Είναι ανεπίτρεπτο, επίσης, να διαλύετε μ' αυτόν τον τρόπο, για μία εφήμερη συμμαχία, τις παραδοσιακές σχέσεις της χώρας μας με τον αραβικό κόσμο.

Πριν από λίγο στην πρωτολογία σας βγάλατε ένα λόγο ο οποίος είχε κορώνες. Ξέρετε, σ' αυτά τα ζητήματα πρέπει να μιλάμε επί της ουσίας και όχι με κορώνες. Μας είπατε ότι με την πολιτική σας υπερασπίζεστε τα κυριαρχικά δικαιώματα της Ελλάδας και της Κύπρου. Ποιοι; Εσείς, κύριε Υπουργέ –εννοώ η Κυβέρνησή σας, δεν αναφέρομαι σε εσάς προσωπικά- που μέχρι προχθές μας έλεγε ο προηγούμενος Υπουργός των Εξωτερικών ότι ο όρος «αποκλειστική οικονομική ζώνη» είναι όρος παρωχημένος -το θυμάστε αυτό ή δεν το θυμάστε;- που μας έλεγε ο κ. Δρούτσας ότι είναι της μόδας τώρα να μιλάμε για ΑΟΖ και ότι ο καθορισμός τους δεν αποτελεί πανάκια που λύνει όλα τα προβλήματα. Και τούτη την ώρα όλο το γεωστρατηγικό παιχνίδι στην ευρύτερη περιοχή -κι όχι μόνο- γίνεται πάνω στον καθορισμό των αποκλειστικών οικονομικών ζωνών.

Εν πάση περιπτώσει, μήπως έστω και τώρα έχετε να μας πείτε κάτι, να δώσετε μία απάντηση γι' αυτές τις ασυναρτησίες που μας έλεγε απ' αυτό το Βήμα ο προηγούμενος Υπουργός των Εξωτερικών; Μήπως έστω και τώρα μπορείτε να μας ενημερώσετε για το πού ακριβώς έφτασαν αυτές οι περίφημες μυστικές συνομιλίες και διαπραγματεύσεις, για το πού οδήγησε εν πάση περιπτώσει, αυτή η μυστική διπλωματία με την Τουρκία και τι ακριβώς έχει συμφωνήσει ο κ. Παπανδρέου με τον κ. Ερντογάν; Μήπως, κύριε Υπουργέ, έχει συμφωνήσει με την Τουρκία να μην θέσουμε ζήτημα ΑΟΖ; Εμείς δεν λέμε ότι πρέπει να θέσουμε. Λέω, όμως, μήπως υπάρχει τέτοια συμφωνία; Μήπως υπάρχει συμφωνία να αντιμετωπιστεί το Καστελόριζο ξέχωρα από το υπόλοιπο Αιγαίο ή εάν όχι συμφωνία, έστω ισχυρή απαίτηση από την άλλη πλευρά; Αυτά πρέπει να ξέρει ο ελληνικός λαός, όχι κορώνες εδώ πατριωτισμού την ώρα που εκχωρείτε το Αιγαίο στο Ισραήλ, σε έναν περιφερειακό χωροφύλακα να κάνει ασκήσεις.

Μιλήσατε για την Κύπρο και τον Πρόεδρο Χριστόφια, κύριε Υπουργέ. Αν κατάλαβα καλά είχε ένα περιεχόμενο μομφής ο λόγος σας, ότι υποτίθεται εμείς με την επερώτησή μας, βάλλουμε εναντίον της Κύπρου. Ξέρετε κάτι, κύριε Υπουργέ; Είστε πολλά μίλια μακριά από την εξωτερική πολιτική που ασκεί η Κύπρος και ο Πρόεδρος Χριστόφιας! Για να τους φτάσετε πρέπει να τρέξετε πάρα πολύ και δεν θα τα καταφέρετε. Η Κύπρος καθόρισε σε ανύποπτο χρόνο αποκλειστική οικονομική ζώνη με διμερείς συμφωνίες με την Αίγυπτο, το Ισραήλ, το Λίβανο, όταν εσείς μας λέγατε ότι οι ΑΟΖ είναι της μόδας και δεν πρέπει να ασχολούμαστε μ' αυτές κι όταν όχι μόνο δεν παίρνατε πρωτοβουλίες με την Τουρκία -διότι εκεί αναγνωρίζω ότι είναι ένα πρόβλημα, ένα ζήτημα που θέλει προσοχή, είναι μία πολύ σοβαρή χώρα η Τουρκία και τα ζητήματα αυτά δεν τα ανοίγεις επιπόλαια με λεονταρισμούς που σε οδηγούν σε κλιμακούμενες εντάσεις- αλλά, κύριε Υπουργέ, η Κυβέρνησή σας και η προηγούμενη βέβαια, δύο χρόνια τώρα δεν έκανε απολύτως τίποτα για να καθοριστεί η αποκλειστική οικονομική ζώνη με την Αίγυπτο, με τη Λιβύη –με τους φίλους σας τότε στη Σοσιαλιστική Διεθνή- με την Αλβανία, με την Ιταλία. Γιατί;

Και βεβαίως, η Κύπρος, η μικρή η Κύπρος, αναζήτησε εναλλακτικές πηγές δανεισμού, κύριε Υπουργέ, όταν εσείς έχετε παραδώσει εδώ και δυο χρόνια τη χώρα στο Διεθνές Νομισματικό Ταμείο και στην τρόικα. Αναζήτησε εναλλακτικές πηγές δανεισμού. Έχει συμφωνήσει για δάνεια 2,5 δισεκατομμυρίων με τη Ρωσία, όταν ο κ. Παπανδρέου όταν ήταν να μας βάλει στο ΔΝΤ –είχε αποφασίσει να μας βάλει βεβαίως, γιατί αποκαλύφθηκαν αυτά στην πορεία- πήγε να δει τον Πούτιν και του έλεγε για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας, για πράσινη ανάπτυξη και «πράσινα άλογα».

Εδώ ερχόταν ο τότε Υπουργός των Οικονομικών κ. Παπακωνσταντίνου και μου έλεγε: «Φέρε μου 54 δισεκατομμύρια και μετά μίλα». Εκχωρήσατε την οικονομική και την εθνική κυριαρχία της χώρας στο σύνολο αυτό του υπερατλαντικού ΔΝΤ και της οικονομικής ελίτ της Ευρώπης, δηλαδή της τρόικα. Αυτό έχετε κάνει και τώρα ψάχνετε να βρείτε πώς θα μπορούσε και πώς μπορεί η χώρα μας να έχει αξιόπιστη, δυναμική, αποτελεσματική εξωτερική πολιτική σε μία περίοδο που απειλούνται ζωτικά συμφέροντα.

Θέλω να κλείσω λέγοντάς σας το εξής: Δεν είναι κακό ορισμένες φορές –εσείς ενδεχομένως το θεωρείτε ρομαντικό- να μιλάς και από τη βάση της ηθικής αξίας και της αξίας των ιδεών σου. Εμείς δεν μπορούμε να δεχτούμε ότι για τη χώρα μας -μία χώρα που τόσο έχει πληγεί όλα τα προηγούμενα χρόνια από την παρέμβαση των ισχυρών που επιβάλλουν το δίκιο τους- είναι μονόδρομος η υποταγή και το να τεθούμε υπό την προστασία μίας χώρας, η οποία σε διεθνές επίπεδο σήμερα κατηγορείται για εγκλήματα. Η ηθική αξία της πολιτικής και στην εξωτερική πολιτική έχει μία βάση. Δεν μπορείτε να την αγνοείτε μ' αυτόν τον τρόπο.

Σε κάθε περίπτωση όμως εσείς, κύριε Υπουργέ, και η Κυβέρνησή σας είστε υπόλογοι για τις επιλογές σας και θα δεχθείτε και την κριτική μας, κυρίως όμως είστε υπόλογοι γιατί αυτές τις αποφάσεις ριζικού αναπροσανατολισμού σε λάθος κατεύθυνση εξωτερικής πολιτικής –όπως λέμε εμείς- τις παίρνετε κεκλεισμένων των θυρών. Σε κανένα βουλευόμενο όργανο δεν πάρθηκαν αποφάσεις γι' αυτές τις σημαντικές, τις ριζικές αλλαγές. Η Βουλή των Ελλήνων δεν συζήτησε ποτέ επί της ουσίας αυτό το ριζικό αναπροσανατολισμό εξωτερικής πολιτικής. Όπως νύχτα μας παραδώσατε στα χέρια των «γερακιών» της τρόικας, έτσι τώρα νύχτα επίσης μας παραδίνετε στα χέρια των «γερακιών» του Ισραήλ.

Ξέρετε, κύριε Υπουργέ, αυτό είναι κάτι που ο ελληνικός λαός δεν μπορεί να συγχωρήσει εύκολα. Μπορεί να μας πείσετε για το δίκαιο της πολιτικής σας και δημοκρατικά να πάρετε αποφάσεις, όχι όμως κεκλεισμένων των θυρών να παίρνετε αποφάσεις που προσβάλλουν τον ελληνικό λαό, γιατί ο ελληνικός λαός έχει γερούς δεσμούς φιλίας με τον παλαιστινιακό λαό και με τον αραβικό κόσμο. Πρωτοστάτησαν Έλληνες πολίτες σ' αυτό το «καραβάνι» αλληλεγγύης με το καράβι για τη Γάζα τους οποίους εσείς αντιμετωπίσατε σαν εγκληματίες. Είναι ιδιαίτερα υποτιμητικό στη γενική συνέλευση του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών ο Υπουργός των Εξωτερικών να μιλάει και να περιγράφει την αναγκαιότητα να υπάρξει παλαιστινιακό κράτος, το δίκαιο αίτημα του παλαιστινιακού λαού, αλλά να μην λέει ούτε μία λέξη για το τι θα ψηφίσει η χώρα μας όταν τεθεί ζήτημα.

Κλείνω μ' αυτό: Θα είναι η απόλυτη προσβολή αν η χώρα μας δεν υπερψηφίσει το αίτημα των Παλαιστινίων για αυτόνομο παλαιστινιακό κράτος.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΣΥΡΙΖΑ)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ροδούλα Ζήση): Ευχαριστούμε τον Πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΣΥΡΙΖΑ κ. Αλέξη Τσίπρα.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, ο Ζ' Αντιπρόεδρος της Βουλής και Βουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ Α' Θεσσαλονίκης κ. Αναστάσιος Κουράκης ζητεί με επιστολή του στον Πρόεδρο της Βουλής άδεια ολιγοήμερης απουσίας του στο εξωτερικό.

Η Βουλή εγκρίνει;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ροδούλα Ζήση): Η Βουλή ενέκρινε τη ζητηθείσα άδεια.

Το λόγο έχει ο πρώην Πρόεδρος της Βουλής κ. Απόστολος Κακλαμάνης.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ: Κυρία Πρόεδρε, αρχίζοντας αυτήν την παρέμβασή μου θέλω να τονίσω την πεποίθησή μου ότι οι αναβαθμισμένες σχέσεις στο στρατιωτικό, αμυντικό και οικονομικό τομέα με το Ισραήλ δεν διαγράφουν την παραδοσιακή σχέση και τους δεσμούς του ελληνικού λαού με τον αραβικό κόσμο.

Επίσης με ικανοποίηση αλλά χωρίς έκπληξη -γιατί δεν υπάρχει καμμία αλλαγή στη στάση της Κυβέρνησης- άκουσα τον κύριο Υπουργό να αναφέρεται, στην αναγνώριση του δικαίου του παλαιστινιακού λαού να αποκτήσει επιτέλους την κρατική οντότητά του, θέση με την οποία πιστεύω ότι κάθε λογική άποψη θα πρέπει

να συμπορεύεται.

Πιστεύω ότι η κρίση αυτή στην περιοχή μας εντείνεται, διευρύνεται και ας ευχόμεθα να μη μας επιφυλάσσει πολύ επικίνδυνες εξελίξεις των οποίων η αντιμετώπιση να μην υπερβαίνει τις δυνάμεις μας. Και μιλώ εν γνώσει της ετοιμότητας, της υψηλής στάθμης ετοιμότητας, των Ενόπλων Δυνάμεων της χώρας μας. Νομίζω ότι γεγονότα όπως το σημερινό στο Πεντάγωνο είναι πολύ σοβαρά. Σ' αυτήν την Αίθουσα «παίζουμε εν ου παικτοίς» -το τονίζω- αν τα καλύπτουμε με την οποιαδήποτε θετική μας στάση. Αναμφισβήτητα υπάρχουν αιτήματα μιας ομάδας αποστράτων αξιωματικών. Υπάρχουν προβλήματα ολόκληρου του ελληνικού λαού. Όλοι οι συνταξιούχοι αλλά ιδιαίτερα οι νέοι άνθρωποι έχουν προβλήματα. Ο λαός μας έχει μπροστά του μια ανηφόρα και κάθε ένας μπορεί να κρίνει πως στην προσπάθειά του αυτή οδηγείται.

Εγώ πιστεύω ότι δεν υπάρχει δυστυχώς άλλος δρόμος πέρα από την προσπάθεια να αξιοποιήσουμε όλες μας τις δυνάμεις. Έχω χαρακτηρίσει -και θα το επαναλάβω εδώ- αθελήτως, τουλάχιστον για τις παρούσες στο Κοινοβούλιο πολιτικές δυνάμεις, ότι αυτή η προσπάθεια δεν ενισχύεται. Υπονομεύεται έστω αθελήτως. Το τονίζω προς άρση κάθε παρεξηγήσεως. Όμως στην πολιτική όλοι ξέρουμε ότι μετράει το αποτέλεσμα.

Επίσης ισχύει ο κανόνας της ετερογονίας των σκοπών. Μπορεί να είναι άγιες οι προθέσεις και εξαιρετικά ανθρωπιστικός ο σκοπός όταν υπερασπίζεται κανείς, ιδιαίτερα προβλήματα επιβίωσης ομάδων του πληθυσμού μας. Αλλά αυτή είναι η διαφορά του ανεύθυνου λόγου του οποιουδήποτε επιχειρηματία, που μέσω των προσηρτημένων σ' αυτόν δημοσιογράφων, εκφέρει προκαλώντας σύγχυση όταν χρειάζεται να επικρατήσει νηφάλια σκέψη όλων μας από πάνω μέχρι κάτω σ' αυτή τη χώρα.

Πιστεύω, λοιπόν, ότι μιλώντας σήμερα εδώ με αφορμή την επερώτηση της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς για την γενικότερη κρίση στην Ανατολική Μεσόγειο δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι αφετηρία και τροφοδότης, αν θέλετε, αυτής της κρίσης είναι η αραβο-ισραηλινή διένεξη και η κατάσταση στα παλαιστινιακά εδάφη και το μέλλον βέβαια του παλαιστινιακού λαού.

Φυσικά πιστεύω, κύριε Υπουργέ, ότι η Κυβέρνηση, την οποία στηρίζουμε, δεν απαλλάσσει και εξακολουθεί να έχει -εγώ αυτό κατάλαβα από την ομιλία σας- την αρνητική, όχι απλώς επιφυλακτική, στάση για γεγονότα τα οποία σημειώθηκαν στη λωρίδα της Γάζας. Η αντιμετώπιση με την μεγάλη ισχύ πυρός από το Ισραήλ των οποιωνδήποτε κατά την άποψη των επιθέσεων της άλλης πλευράς.

Δεν μπορεί η απάντηση να είναι η ισοπέδωση μιας περιοχής με θύματα άμαχο πληθυσμό. Δεν νομίζω ότι θα μπορούσε η χώρα μας με οποιαδήποτε κυβέρνηση να διολισθήσει σε μια διαφορετική στάση.

Αγαπητοί συνάδελφοι, ιδιαίτερα του Συνασπισμού Ριζοσπαστικής Αριστεράς, εγώ διαβάζοντας με προσοχή το κείμενο της επερώτησης σας και ακούγοντας τον κ. Δρίτσα, Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο του ΣΥΡΙΖΑ και τον κ. Λαφαζάνη και τον Πρόεδρο της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΣΥΡΙΖΑ, από τον οποίον μόλις στο τέλος άκουσα ότι υπάρχει και δρα στην περιοχή η γείτων, η σύμμαχος μας παρακαλώ στο ΝΑΤΟ, που φιλοδοξεί να μπει στους κόλπους της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Δεν αναφέρεται εδώ στην επερώτηση. Σε αυτήν την ευρύτατη περιοχή δεν μιλάμε μόνο, για το κράτος το δικό μας και το κράτος του Ισραήλ. Δεν έχουμε άποψη όχι μόνο επειδή πηγαίνει ο κ. Ερντογάν στον ΟΗΕ για το παλαιστινιακό, αλλά και για το τι θα γίνει ενόψει αυτής της τόσο ανασφαλούς κατάστασης στην περιοχή αυτή;

Κάνετε λάθος, αγαπητέ κύριε Δρίτσα, εάν νομίζετε ότι το καθεστώς και οι ανατολίτικοι ελιγμοί του σημερινού καθεστώτος της Τουρκίας προς τον ισλαμικό κόσμο έχουν χαρακτήρα ανάλογο μιας σύγχρονης χριστιανοδημοκρατίας. Κάνετε λάθος σ' αυτό.

Η σημερινή Τουρκία, δυστυχώς και συνεχίζει μια πολιτική που έχει χαραχθεί από τον ίδιον τον ιδρυτή της Τουρκικής Δημοκρατίας, τον Κεμάλ Ατατούρκ, που στρατηγικός στόχος της είναι να προωθηθεί προς τη δύση, όχι επιστροφή στα βάθη της Ανατολής. Αυτό πρέπει να το καταλαβαίνουμε όταν προσπαθούμε να αμβλύνουμε τις εντάσεις, να αναπτύξουμε αν θέλετε τις καλύτερες πρωτίστως των οικονομικών σχέσεων που αποτελούν και τη βάση περαιτέρω επαφής μεταξύ των δύο λαών. Αυτή η προσπάθεια δεν πρέπει να μας παρασύρει να αγνοούμε ότι αναπτύσσεται με όλα τα μέσα και τα διπλωματικά και τα σκληρά, τις απειλές βίας ο νεοοθωμανισμός.

Δεν μπορούμε να αγνοούμε ότι κάτω από αυτές τις συνθήκες -και το λέτε στην επερώτησή σας- όπως αυτές διαμορφώνονται δημιουργούνται νέοι υπερεθνικοί συσχετισμοί στην περιοχή μας. Δεν καταλαβαίνω γιατί χωρίς -το τονίζω- να αφιστάμεθα από τη σχέση μας και τους δεσμούς μας με τους αραβικούς λαούς, θα πρέπει εμείς να παραμένουμε αμετακίνητοι, γιατί η Κύπρος πρέπει να παραμένει αμετακίνητη –έστω και αν δεν πρόκειται- αν χρειαστεί, αυτήν τη φορά θα πούμε ότι η «Κύπρος είναι μακράν!».

Είναι βέβαιο ότι στηρίζουμε -και θα στηρίζουμε- την Κυπριακή Δημοκρατία. Σε αυτό, ασφαλώς, καλώς πράττει η Κυπριακή Δημοκρατία -και κακώς εδώ έτσι όπως διατυπώνεται η επερώτηση δημιουργεί εντυπώσεις που ίσως δεν είναι στις προθέσεις των συντακτών της και ενισχύει και ενδυναμώνει την αμυντική της προσπάθειά συνεργαζόμενη με οποιαδήποτε δύναμη στην περιοχή που μπορεί να την βοηθήσει σε μια κρίσιμη στιγμή.

Δηλαδή, όταν στα θαλάσσια όρια της κατεχόμενης πλευράς της Κύπρου ο στόλος ο τουρκικός εμφανίζεται και αναπτύσσεται και ο κ. Ερντογάν και ο κ. Νταβούτογλου ουσιαστικά απειλούν, εμείς τι κάνουμε; Κοιτάζουμε και λέμε «Γιατί κάνετε μια συμφωνία με το Ισραήλ»;

Πιστεύω –και θέλω να το τονίσω κατηγορηματικότατα, με εκφράζει απόλυτα- ότι δεν παραγράφουμε τίποτε σε ό,τι αφορά την αδιάλακτη πολιτική ιδιαίτερα των πλέον ακραίων δεξιών κυβερνήσεων του Ισραήλ. Ξέρουμε ότι ο λαός του Ισραήλ, ο προοδευτικός κόσμος του Ισραήλ δεν θέλει τη συνέχιση της αιματοχυσίας με τον παλαιστινιακό λαό. Όπως επίσης, δεν διαγράφουμε μια πολιτική, η οποία ακολουθήθηκε με συνέπεια από το '74. Δηλαδή δεν διαγράφουμε τίποτε απ' ό,τι μας συνέδεσε με τους παλαιστίνιους και μας δίνει το κύρος μιας χώρας που σέβεται τα δικαιώματα των λαών, μιας χώρας που όταν στα στρατόπεδα του Λιβάνου σφαγιάζονταν οι Παλαιστίνιοι ήταν η μόνη και ήταν ο μόνος ηγέτης ο πρωθυπουργός της ο Ανδρέας Παπανδρέου που έστειλε τα ελληνικά πλοία και έσωσαν αυτόν το λαό από τις σφαγές των Ισραηλινών. Αυτό είναι βαθιά ριζωμένο στη συνείδηση των αραβικών λαών, στη συνείδηση του παλαιστινιακού λαού και κανείς δεν μπορεί να το σβήσει από εκεί.

Με πρόλαβε και ο Υπουργός σε αυτό που το είπα άλλωστε εξ αρχής, ότι αυτή η συμφωνία θα έρθει και στη Διαρκή Επιτροπή της Βουλής και στην Ολομέλεια.

Κύριε Υπουργέ –και κλείνω με αυτό- διατυπώσατε κάποια στιγμή μια σωστή σκέψη περί του πώς μπορεί κανείς να μιλήσει σε μια ανοιχτή συνεδρίαση για το θέμα αυτό. Ούτε ενοχλήθηκα που είπατε ότι θα παταχτεί κάθε τραμπούκος που νομίζει ότι μπορεί να καταλαμβάνει Υπουργεία, κυβερνητικές υπηρεσίες, ότι μπορεί να καταστρέφει την Αθήνα. Είναι κατεστραμμένη η Αθήνα, το καταλαβαίνετε; Διότι δεν μπορεί εκατό, διακόσιοι – όχι εκατοντάδες χιλιάδες λαού, εκείνοι δεν καταστρέφουν- να καταστρέφουν και να καταλαμβάνουν την καρδιά της άμυνας της χώρας που είναι το Υπουργείο Εθνικής Αμύνης. Τι συμβολισμοί είναι αυτοί; Τι μηνύματα είναι αυτά; Τι μηνύματα στέλνουμε, εάν από εδώ, από αυτήν την Αίθουσα κάποιοι από εμάς τελικώς δικαιολογούν τέτοιου είδους στάσεις και συμπεριφορές.

Θα έλεγα λοιπόν –και σας παρακαλώ- μήπως σε μια κλειστή συνεδρίαση της Επιτροπής Εξωτερικών και Άμυνας θα πρέπει να συζητήσουμε για την κρισιμότητα των στιγμών στην περιοχή, να επαναβεβαιώσουμε αυτό που γνωρίζουμε, την υψηλής στάθμης ετοιμότητα των Ενόπλων Δυνάμεων μας. Πρέπει να δώσουμε στο λαό να καταλάβει ότι κάτω από αυτές τις συνθήκες, που κινδυνεύει με κατάρρευση η οικονομία μας, που θα ακολουθήσει η κατάρρευση της χώρας, έχουμε Ένοπλες Δυνάμεις ικανές να υπερασπιστούν και τη Θράκη και το Αιγαίο και οτιδήποτε άλλο.

Αποτελεί αντικείμενο σχεδιασμών, επιβουλεύσεων οποιασδήποτε πλευράς.

Αυτή τη σκέψη μου, εάν θέλετε, κρατήστε την. Εγώ νομίζω ότι πρέπει να συζητήσουμε εν κλειστώ όλα τα κόμματα, να δούμε τι

απόψεις έχουμε. Έχουμε πρόβλημα όντως αν καταρρεύσει αυτή η οικονομία και η χώρα; Έχουμε αμυντικό πρόβλημα ή μπορούμε να κοιμόμαστε ήσυχοι και να διαλύουμε τα πάντα στο εσωτερικό της χώρας, βέβαιοι ότι δεν θα έχουμε καθόλου προβλήματα στο εξωτερικό μας μέτωπο;

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα του ΠΑΣΟΚ)

(Στο σημείο αυτό ο Βουλευτής κ. Απόστολος Κακλαμάνης καταθέτει έγγραφο με δήλωσή του, το οποίο έχει ως εξής:

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΧΡ. ΚΑΚΛΑΜΑΝΗΣ
ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ Β΄ ΑΘΗΝΑΣ ΠΑΣΟΚ
πρώην ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Δελτίο Τύπου Αθήνα, 22/09/2011

Ο πρόεδρος της κοινοβουλευτικής Επιτροπής Φιλίας Ελλάδας-Παλαιστίνης, βουλευτής Β΄ Αθήνας ~~και πρώην πρόεδρος της Βουλής, κ. Απόστολος Κακλαμάνης~~, έκανε σήμερα την ακόλουθη δήλωση σχετικά με την υποβολή αιτήματος αναγνώρισης του παλαιστινιακού κράτους στον ΟΗΕ:

«Η κρίση που ταλανίζει την ανατολική Μεσόγειο και απειλεί με ανάφλεξη τη μείζονα περιοχή έχει, ιστορικώς, την αφετηρία της και τροφοδοτήθηκε από την αιματηρή εκκρεμότητα του Μεσανατολικού προβλήματος και της αραβο-ισραηλινής χρόνιας αντιπαράθεσης.

Τα τύμπανα του πολέμου και της βίας που ηχούν στη Μέση Ανατολή και σε ολόκληρη τη Μεσόγειο πρέπει να σιγήσουν το συντομότερο δυνατόν.

Η αναγνώριση ανεξάρτητου και κυρίαρχου παλαιστινιακού κράτους και η ειρηνική συμβίωσή του με το κράτος του Ισραήλ θα αποτελέσει καθοριστικό βήμα στην κατεύθυνση της ειρήνης και της προόδου όχι μόνο για τους λαούς της περιοχής αλλά και για ολόκληρη την ανθρωπότητα.

Είναι καιρός να επικρατήσουν οι φωνές της λογικής και της καταλλαγής και να σταματήσει η ανίερη εκμετάλλευση του δίκαιου αγώνα των Παλαιστινίων και η χρησιμοποίησή τους για την προώθηση άλλων επιδιώξεων οι οποίες δεν προάγουν ούτε την ελευθερία, ούτε τα ανθρώπινα δικαιώματα, ούτε το διεθνές δίκαιο, αρχές και αξίες με τις οποίες, άλλωστε, ορισμένοι όψιμοι "συμπαραστάτες" του παλαιστινιακού λαού έχουν αποδείξει ότι ελάχιστη αν όχι ουδεμία σχέση έχουν».

Βουλή των Ελλήνων, 100 21 Αθήνα
Τηλ.: 210 - 370.8200, Fax: 210 – 370.8210
E-mail: ak@apkaklamanis.gr

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ροδούλα Ζήση): Ευχαριστούμε τον πρώην Πρόεδρο της Βουλής, τον κ. Απόστολο Κακλαμάνη.

Το λόγο έχει ο Βουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ στην Α' Πειραιά, ο κ. Θεόδωρος Δρίτσας, για πέντε λεπτά.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΔΡΙΤΣΑΣ: Ευχαριστώ πολύ, κυρία Πρόεδρε.

Πράγματι, η τελευταία πρόταση του αξιότιμου πρώην Προέδρου της Βουλής, του κ. Κακλαμάνη, για μία συζήτηση έστω αντιπροσωπειών, ώστε να γίνει ενημέρωση για πιο συγκεκριμένα ζητήματα, είναι εντελώς αναγκαία και εμείς την υποστηρίζουμε. Έτσι και αλλιώς το έχουμε θέσει κατ' επανάληψη.

Κυρία Πρόεδρε, μπορεί, πράγματι, το κείμενο της επίκαιρης επερώτησης της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΣΥΡΙΖΑ να μην αναδεικνύει –δεν ήταν αυτός ο στόχος της επερώτησης- τα ζητήματα που αφορούν τα μεγάλα προβλήματα των ελληνοτουρκικών σχέσεων ή του ρόλου της Τουρκίας. Έχουμε κατ' επανάληψη αναφερθεί σε αυτά και έχουμε τοποθετηθεί σε όλα αυτά τα ζητήματα. Εδώ, όμως, σε όλη αυτήν τη συζήτηση, σε όλο το κείμενο, ενυπάρχει και αυτός ο προβληματισμός, ο οποίος συνίσταται στην εξής πολύ σταθερή βάση. Υπάρχουν δύο τεράστια ζητήματα, στα οποία ο ΣΥΡΙΖΑ και οι δυνάμεις της Αριστεράς έχουν σταθεί αταλάντευτα. Είναι το casus belli και η κατοχή της Κύπρου.

Εδώ, αντί για τον ενιαίο αμυντικό χώρο Ελλάδας-Κύπρου, στον οποίο αναφέρθηκε ο κ. Ροντούλης, έχουμε μία εξέλιξη, που κατ' αναλογία -δεν είναι κατά κυριολεξία- ανοίγει δρόμους για έναν ενιαίο αμυντικό χώρο Ελλάδας-Ισραήλ. Αυτή είναι η ουσία της πολύ σοβαρής παρέμβασης, που κατά τη γνώμη μου κάνει η επίκαιρη επερώτηση της Κοινοβουλευτικής μας Ομάδας.

Εκτός από τους ανοικτούς λογαριασμούς και τα άλυτα ζητήματα των σχέσεων Ελλάδας και Τουρκίας, η χώρα μας στην ευρύτερη περιοχή της Νοτιοανατολικής Μεσογείου δεν έχει μέχρι τώρα κανέναν εχθρό, κανέναν αντίπαλο και έρχεται μία συμφωνία στρατιωτικής συνεργασίας, εξαιρετικά αναβαθμισμένη, που δημιουργεί εντελώς άλλους κανόνες, να συμπαρασύρει τη χώρα μας –ελπίζω ότι δεν θα συμβεί, αλλά υπάρχουν όλοι οι υπαρκτοί κίνδυνοι μετά απ' αυτό να συμβεί- σε μία εμπλοκή, αρχικά έμμεση, αλλά ενδεχομένως και άμεση –δεν χρειάζεται να το αναλύσω αυτό, πιστεύω, και δεν είναι ένας αόριστος φόβος- εμπλοκή στις αντιθέσεις που το Ισραήλ έχει με όλους τους γειτονικούς λαούς και τα γειτονικά κράτη.

Θέλουμε, δεν θέλουμε αυτή είναι η πραγματικότητα. Το Ισραήλ έχει ανοικτούς λογαριασμούς και στρατιωτικούς. Και δεν είναι μόνο η Παλαιστίνη, η κατοχή της παλαιστινιακής γης και η βαρβαρότητα με την οποία αντιμετωπίζονται ο παλαιστινιακός λαός και οι διεκδικήσεις του. Πώς, λοιπόν, αυτή η στρατιωτική συνεργασία θα μείνει απ' έξω –αυτό το ερώτημα θέσαμε- σε περίπτωση εμπλοκής και ανάγκης του Ισραήλ να χρησιμοποιήσει το θαλάσσιο και τον εναέριο χώρο για τις επιθετικές ή τις αμυντικές του, εάν θέλετε, πρωτοβουλίες;

Αυτή είναι η ουσία και σ' αυτό δεν απάντησε ο κύριος Υπουργός. Αναλώθηκε στο μεγαλύτερο μέρος της ομιλίας του να χαρακτηρίζει με απίστευτα πράγματα τις θέσεις του ΣΥΡΙΖΑ, διαστρεβλώνοντάς τες, λέγοντας άλλα ντ' άλλων.

Τα ερωτήματα είναι σαφή. Ποιες αμυντικές ανάγκες της Ελλάδας εξυπηρετεί η στρατιωτική συνεργασία με το Ισραήλ; Πώς σκέφτεται να αντιμετωπίσει η Κυβέρνηση το ενδεχόμενο να χρησιμοποιηθεί ο ελληνικός εναέριος και θαλάσσιος χώρος από στρατιωτικές δυνάμεις του Ισραήλ, για τυχόν επιθετικούς σκοπούς εις βάρος τρίτων χωρών, όπως οι ίδιοι οι Ισραηλινοί έχουν δηλώσει; Τέτοια ρωτήσαμε και φυσικά για το Παλαιστινιακό;

Δεν είχαμε απαντήσεις, κυρία Πρόεδρε, σε αυτά. Είχαμε πάρα πολλές φιλολογίες για το πώς σκέφτεται η Αριστερά και ο ΣΥΡΙΖΑ.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

Έρχομαι στη στάση της ελληνικής Κυβέρνησης στο Παλαιστινιακό και θα ολοκληρώσω με αυτό, κυρία Πρόεδρε.

Ναι, κατ' επανάληψη και εδώ σ' αυτήν την Αίθουσα δηλώθηκε και ο κ. Λαμπρινίδης το επανέλαβε, ότι είναι υπέρ της ανακήρυξης ισότιμου παλαιστινιακού κράτους στα σύνορα του 1967 και με πρωτεύουσα την ανατολική Ιερουσαλήμ. Αυτό το ξέρουμε και είναι πολύ θετικό. Αλλά η πολιτική δεν είναι μόνο διακηρυκτική, δεν μπορεί να είναι μόνο διακηρυκτική.

Ακόμα και στο συμβολισμό, θα ήθελα να τον ρωτήσω τον κ. Λαμπρινίδη –γιατί η τηλεοπτική μετάδοση δεν μας επέτρεψε να το διαπιστώσουμε- κάτι. Όταν ο πρόεδρος της παλαιστινιακής αρχής κατέθεσε την πρόταση ενώπιον της γενικής συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών, σηκώθηκαν σχεδόν όλες οι αντιπροσωπείες και των αραβικών κρατών και της Λατινικής Αμερικής και πολλών άλλων χωρών –όρθιοι οι εκπρόσωποί τους- και χειροκρότησαν επί πολλά λεπτά αυτήν την ιστορική κίνηση. Δεν ξέρουμε, αν οι αντιπροσωπείες των χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης το έκαναν, δεν τους έδειξε ο φακός και δεν ξέρουμε, αν μέσα σ' αυτούς που σηκώθηκαν, για να χειροκροτήσουν ήταν και η ελληνική αντιπροσωπεία. Συμβολισμός; Συμβολισμός, αλλά με βαρύτατη σημασία.

Αντίθετα ο κ. Λαμπρινίδης, στην κατά τα άλλα πράγματι, όπως είπε ο κ. Ευθυμίου, εξαιρετική ομιλία –την οποία την έχω ολόκληρη και την έχω διαβάσει- κοιτάξτε πώς αναφέρθηκε στο συγκεκριμένο ζήτημα.

«Η Ελλάδα υποστηρίζει κατηγορηματικά το δικαίωμα κρατικής υπόστασης για την Παλαιστίνη. Σήμερα είναι ευθύνη μας, είναι ευθύνη κάθε κράτους-μέλους το να σεβαστούμε την απόφαση των Παλαιστινίων να ζητήσουν να γίνουν μέλος του οργανισμού». «Είναι ευθύνη μας» είπε. Δεν είπε ότι υποστηρίζουμε και θα ψηφίσουμε. Και πρόσθεσε: «Και να την μετατρέψουμε σε ευκαιρία, για να δοθεί νέα ώθηση σε απευθείας διαπραγματεύσεις».

Μα, οι Παλαιστίνιοι έλεγαν ότι δεν θέλουμε τώρα άλλες διαπραγματεύσεις, διότι απέτυχαν, διότι οι Ισραηλινοί συνεχίζουν τους εποικισμούς και τις επιθέσεις. Θέλουμε διαπραγματεύσεις μετά από μια ισχυρή απόφαση του ΟΗΕ.

Βλέπετε ότι πράγματι η θέση της ελληνικής Κυβέρνησης δεν είναι καθαρή;

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ροδούλα Ζήση): Ολοκληρώστε, κύριε συνάδελφε.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΔΡΙΤΣΑΣ: Τελειώνω με αυτό, κυρία Πρόεδρε, και με συγχωρείτε.

Αυτά τα θέματα θίγουμε και ακριβώς δεν μπορεί να ασκηθεί κριτική στην Αριστερά, ούτε στην παλαιότερη ούτε στην τωρινή, για το αν έχει θέσεις αναγνώρισης του δικαιώματος του Ισραήλ να υπάρχει ως κράτος, των δικαιωμάτων των Εβραίων και της υποστήριξης σε όλα τα δικαιώματα της εβραϊκής κοινωνίας. Είναι άλλο το ένα και άλλο το άλλο.

Η Σοβιετική Ένωση δεν αναγνώρισε το Ισραήλ τότε. Υπέγραψε την ιδρυτική πράξη ως μέλος του Συμβουλίου Ασφαλείας του ΟΗΕ. Αυτά τα πράγματα τα γνωρίζουμε πολύ καλύτερα και δεν χρειάζεται η όψιμη ενημέρωση από τον κύριο Υπουργό, γιατί αποτελούν αξιακό σύστημα της Αριστεράς, το οποίο κανείς δεν μπορεί να αμφισβητήσει. Είναι η παράδοση, η πράξη, η ζωντανή πραγματικότητα και η σταθερή υπεράσπιση των δικαιωμάτων όλων των λαών στο να έχουν κράτος, να έχουν ανεξαρτησία, να έχουν ελευθερία, να έχουν δικαιοσύνη.

Δεν απαντήσατε, κύριε Υπουργέ, αλλά ας ελπίσουμε ότι στη δευτερολογία σας θα δώσετε κάποιες απαντήσεις.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ροδούλα Ζήση): Ο κ. Λαφαζάνης έχει το λόγο για να δευτερολογήσει.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΛΑΦΑΖΑΝΗΣ: Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Νομίζω, ότι ήταν από τα πιο κρίσιμα και σοβαρά θέματα που απασχολούν σήμερα τη χώρα, τον ελληνικό λαό και την ευρύτερη περιοχή μας, διότι εγκυμονεί μεγάλους κινδύνους η επερώτηση που κάναμε, αλλά δυστυχώς δεν πήραμε απαντήσεις στα καίρια ερωτήματα, στις καίριες ανησυχίες και στους μεγάλους φόβους που διαπιστώσαμε.

Το πρώτο που θέλω να θέσουμε είναι το εξής. Κύριε Υπουργέ, μιλάει η Κυβέρνησή σας για στρατηγική σχέση με το Ισραήλ. Όταν λέτε «στρατηγική σχέση» με το Ισραήλ δεν μας εξηγείτε τι σημαίνει αυτό το «στρατηγικό» όσον αφορά τη σχέση με το Ισραήλ. Γιατί δεν μιλάτε για στρατηγική σχέση και με άλλες χώρες της Μεσογείου και ξεχωρίζετε ειδικά το Ισραήλ; Για να τονίσετε ότι αυτή η σχέση ανάμεσα σε Ελλάδα και Ισραήλ έχει στρατηγικό

χαρακτήρα;

Ξέρετε τι ονομαζόταν στρατηγική σχέση μέχρι τώρα από το Ισραήλ; Η σχέση του με την Τουρκία. Αυτή η σχέση ονομαζόταν στρατηγική σχέση, γιατί η Τουρκία παραχωρούσε τα πάντα στο Ισραήλ και ακολουθούσε μία πολιτική δορυφορική απέναντι στο Ισραήλ. Η κεμαλική Τουρκία θεωρούσε το Ισραήλ βασικό άξονα και σύμμαχο στην περιοχή, με αποτέλεσμα να έχει δυσμενείς παρενέργειες αυτή η πολιτική της τότε, σε όλο τον ευρύτερο χώρο και να εξασφαλίζεται για την Ελλάδα μία θετική εικόνα, μία θετική υποδοχή και μία θετική προοπτική στον αραβομουσουλμανικό κόσμο, έναν κόσμο ο οποίος αναδύεται και ίσως, κύριοι –διότι δεν αντιλαμβάνεστε τις εξελίξεις ποτέ, τις παρακολουθείτε και τις ακολουθείτε ασθμαίνοντας για να βάζετε μνημόνια- να έχουμε από τον αραβομουσουλμανικό κόσμο μία νέα προοπτική αναδυόμενων δυνάμεων που θα παίξουν πρωταγωνιστικό ρόλο στο πρώτο ήμισυ του 21ου αιώνα.

Κι εσείς για ιδεολογικοπολιτικούς λόγους, για λόγους οικονομικών συμφερόντων, δορυφοριοποιείστε απέναντι στο Ισραήλ, μετά την εγκατάλειψη της στρατηγικής σχέσης της Τουρκίας με το Ισραήλ, και ονομάζετε, εσείς τώρα, αυτήν τη σχέση στρατηγική, σε μία φάση όπου πέραν των άλλων αξιακών στοιχείων, για τα οποία μίλησε ο συνάδελφός μου κ. Δρίτσας, το Ισραήλ βαίνει σε υποχώρηση και αναδύεται ένας νέος γεωπολιτικός χάρτης στην περιοχή που μπορεί να ανατρέψει πάρα πολλά δεδομένα στη Μεσόγειο και όχι μόνο στη Μεσόγειο, κύριοι, αλλά σε όλη την Ευρώπη.

Αντί, λοιπόν, να επενδύσει η Ελλάδα στο μέλλον και στη δικαιοσύνη, αντί να χαράξει μία στρατηγική και εξωτερική πολιτική με ορίζοντα και προοπτική, προσδένεστε δορυφοριοποιούμενοι σε μία στιγμή κατωφέρειας του Ισραήλ, για να στηρίξετε -που δεν θα στηρίξετε- υποτίθεται εθνικά συμφέροντα σε ένα κατ' εξοχήν κράτος-τρομοκράτη, ένα κράτος το οποίο ζει και φυτοζωεί στην περιοχή χάριν στη στρατιωτική άγκυρα που έχει από τις Ηνωμένες Πολιτείες και στα λόμπι, τα οποία κυριαρχούν διεθνώς.

Σε αυτό στηρίζεται το Ισραήλ. Δεν στηρίζεται στις δικές του δυνάμεις, στις δικές του αξίες, στις δικές του θέσεις, στη δικιά του οπτική στην περιοχή.

Αλλά αυτά τα πράγματα δεν πάνε καθόλου μακριά. Εξηγήστε μας, λοιπόν, τι εννοείτε «στρατηγική σχέση» και γιατί δεν κάνετε στρατηγική σχέση με τόσες άλλες χώρες της Μεσογείου; Και γιατί δεν τις ονομάζετε στρατηγικές αυτές τις σχέσεις; Γιατί αυτό το ιδιαίτερο προνόμιο προς το Ισραήλ;

Δεύτερον, μας λέτε ότι υπογράψατε επιχειρησιακό μνημόνιο στρατιωτικής και αμυντικής συνεργασίας. Έτσι το ονομάσατε, επιχειρησιακό μνημόνιο. Σας ρωτώ εγώ: Τι το κοινό επιχειρησιακά έχει η Ελλάδα και το Ισραήλ; Εμείς θα αξιοποιήσουμε επιχειρησιακά κάτι που μας προσφέρεται από το Ισραήλ, ή το Ισραήλ θα αξιοποιήσει με την παράδοσή του τον εθνικό χερσαίο και εναέριο χώρο, προκειμένου να κάνει πρόβες, ασκήσεις και άλλα πράγματα ίσως, τα οποία θα βάλουν σε κίνδυνο τη χώρα μας, ενώ θα εξυπηρετούν αποκλειστικά συμφέροντα του Ισραήλ; Και πού ξέρουμε αν δεν δούμε βομβαρδισμούς από εδώ και από εκεί, οι οποίοι δεν ξέρω σε ποιες κατευθύνσεις θα κινηθούν και θα γίνονται μέσω του εθνικού μας εναερίου χώρου;

Πείτε μας κάτι συγκεκριμένο, λοιπόν, σε μια επερώτηση σαν και αυτή. Τι είναι αυτό το μνημόνιο στρατιωτικής και αμυντικής συνεργασίας;

Βεβαίως, παρατήρησα ότι σπεύδουμε και με το αζημίωτο να αγοράσουμε και οπλικά συστήματα από το Ισραήλ. Δεν ξέρω, είναι νέος προσανατολισμός αυτός: η αναβάθμιση των εξοπλιστικών προμηθειών από το Ισραήλ; Μας χαντάκωσε που μας χαντάκωσε στους Ολυμπιακούς Αγώνες με διάφορες προμήθειες, τις οποίες πληρώσαμε χρυσάφι και ήταν άχρηστες, τώρα θα πάμε να κάνουμε και συνεργασία για προμήθειες εξοπλιστικών προγραμμάτων από το Ισραήλ;

Παλαιστινιακό. Στο Παλαιστινιακό μη μας λέτε ότι είσαστε υπέρ του ανεξάρτητου κράτους. Υπέρ του ανεξάρτητου κράτους είναι όλοι. Και το Ισραήλ είναι υπέρ του ανεξάρτητου κράτους του Παλαιστίνης. Δεν διαφωνεί το Ισραήλ γενικώς στην ιδέα. Εδώ είναι συγκεκριμένα τα θέματα. Έρχονται οι Παλαιστίνιοι και κάνουν πρόταση για αναγνώριση και πρόταση να γίνουν μέλος του ΟΗΕ.

Τι λέτε επ' αυτού του συγκεκριμένου; Να συνεχιστούν οι διαπραγματεύσεις οι οποίες γίνονται σαράντα χρόνια και μπορεί να γίνουν άλλα πενήντα και να μην τελειώσουν; Τι λέτε επ' αυτού; Ποιος είναι εν αδίκω; Ποιος είναι το αδύνατο μέρος; Ποιον πρέπει να υπερασπίσει η Ελλάδα: αυτόν που είναι υπό κατοχή και που έχει μια απέραντη φυλακή ως τη Γάζα, που δεν επιτρέπεται βεβαίως ούτε στους ακτιβιστές να περάσουν από τα ελληνικά λιμάνια, για να κατευθυνθούν στη Γάζα; Ποιον πρέπει να υπερασπίσει η Ελλάδα, όταν έχει μια κατεχόμενη Κύπρο; Ποιον πρέπει να υπερασπίσει, πέραν των άλλων βεβαίως;

Αυτήν τη στιγμή ξέρουμε ότι βγαίνουν μεγάλα κράτη που επηρεάζουν τον κόσμο και αλλάζουν, αν θέλετε, και την πλανητική όψη σήμερα, όπως η Κίνα, η Ρωσία, η Βραζιλία, η Ινδία, ο Λίβανος, η Νότιος Αφρική και μια σειρά άλλες χώρες και έρχονται και λένε «Ναι, εμείς αναγνωρίζουμε και θα ψηφίσουμε υπέρ της ένταξης της αντιπροσωπείας των Παλαιστινίων στον ΟΗΕ, υπέρ της αναγνώρισης εδώ και τώρα παλαιστινιακού κράτους».

Η Ελλάδα με ποιους συντάσσεται; Με τον Αμερικανο-ισραηλινό, άντε και τον Ευρωενωσιακό άξονα, ο οποίος άξονας είναι αυτός που μας επιβάλλει αυτήν τη στιγμή αυτό το μνημόνιο λεηλασίας και θέλει να μας επιβάλει και ένα μνημόνιο απαράδεκτο στην εξωτερική πολιτική πρόσδεσης στο Ισραήλ; Αυτή είναι η θέση και η προοπτική της Ελλάδας;

Πολύ φοβούμαι ότι δεν υπερασπίζουμε ζωτικά μας δικαιώματα και εθνικά συμφέροντα. Τα ζωτικά μας δικαιώματα και εθνικά συμφέροντα δεν μπορούν να υποστηριχθούν και δεν θα υποστηριχθούν ποτέ από ένα κράτος το οποίο βρίσκεται εν αδίκω και παραβιάζει το Διεθνές Δίκαιο, όπως το Ισραήλ, με κατάφωρο τρόπο.

Τα δικά μας συμφέροντα δεν τα υπερασπίσαμε μέχρι τώρα, δεν τα προωθήσαμε. Τα δικά μας συμφέροντα -το εξήγησα στην πρωτομιλία μου- θα τα υπερασπίσουμε βασιζόμενοι πρώτα απ' όλα και κυρίως σε μία πολυδιάστατη ανεξάρτητη εξωτερική πολιτική. Αυτή είναι η μεγάλη δύναμη της χώρας. Αυτή είναι που οδήγησε την Ελλάδα σε ορισμένες στιγμές πολύ σημαντικές και μεγάλες στην ιστορική της διαδρομή. Αυτήν τη φλέβα πρέπει να ανακαλύψει ξανά αυτή η χώρα, αν θέλει να έχει παρουσία στην ευρύτερη περιοχή και παρουσία όχι μόνο εθνικά υπερήφανη, να το πω έτσι, αλλά και παρουσία υπέρ της ειρήνης και της σταθερότητας στην περιοχή.

Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ροδούλα Ζήση): Ευχαριστούμε τον Κοινοβουλευτικό Εκπρόσωπο του ΣΥΡΙΖΑ, τον κ. Παναγιώτη Λαφαζάνη.

Κύριε Υπουργέ, έχετε το λόγο.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΠΕΓΛΙΤΗΣ (Υπουργός Άμυνας): Ευχαριστώ, κυρία Πρόεδρε.

Ευχαριστώ τους συναδέλφους για την πολύ σημαντική και ενδιαφέρουσα ανταλλαγή απόψεων και συζήτηση που έχουμε, με αφορμή την επίκαιρη επερώτηση του ΣΥΡΙΖΑ. Θα μου επιτρέψετε να κάνω κάποιες αρχικές παρατηρήσεις και επισημάνσεις, ίσως, ακόμα και με τον κίνδυνο να παρεξηγηθώ από τους συναδέλφους του ΣΥΡΙΖΑ, οφείλω όμως να κάνω αυτές τις επισημάνσεις, γιατί οι στρατηγικές μας διαφορές είναι μεγάλες και βαθιές. Είναι για μια ακόμα φορά επιβεβαιωμένο ότι έχουμε διαφορετικούς στρατηγικούς προσανατολισμούς και προσεγγίσεις με το ΣΥΡΙΖΑ ή, εν πάση περιπτώσει, με ορισμένες δυνάμεις του ΣΥΡΙΖΑ σε σχέση με το διεθνή προσανατολισμό της χώρας, τη συμμετοχή της χώρας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, στην Ατλαντική Συμμαχία, τις συνεργασίες μας στην ευρύτερη περιοχή.

Θα ήθελα να επισημάνω, κατ' αρχάς, ότι όποιος επιχειρεί να δημιουργήσει μια ιδεολογική ομπρέλα ή μια ιδεολογική βάση για να επιχειρήσει να εξηγήσει και πολύ περισσότερο να ασκήσει την εξωτερική και αμυντική πολιτική θα οδηγηθεί πάρα πολύ γρήγορα σε αδιέξοδο. Φοβάμαι ότι το κόμμα του ΣΥΡΙΖΑ και οι Βουλευτές του ακόμα και σήμερα, παρά τις μεγάλες ανατροπές που επισυμβαίνουν στη ευρύτερη περιοχή, εξακολουθούν να ιδεολογικοποιούν πολλά και σημαντικά ζητήματα της εξωτερικής και αμυντικής πολιτικής με προφανές το αδιέξοδο στο οποίο βρίσκονται και στο οποίο θα βρισκόταν και η χώρα και οι πολιτικές δυ-

νάμεις της χώρας και η Κυβέρνησή μας, εάν ακολουθούσαν αυτήν την ιδεολογική προσέγγιση. Ιδεολογική προσέγγιση δεν σημαίνει να μην έχεις ηθικές αρχές στην εξωτερική πολιτική, να μην έχεις μια πολιτική αρχών και αξιών την οποία να υπερασπίζεσαι με ρεαλισμό πάντα και λαμβάνοντας υπ' όψιν τη δυναμική των εξελίξεων. Άλλο το ένα, άλλο το άλλο. Γιατί σήμερα έγινε προφανές και ήταν φανερό σε όλους μας ότι οι Βουλευτές του ΣΥΡΙΖΑ κουβαλούν μια ιδεολογική αντίληψη παρωχημένη ιστορικά και αδιέξοδη στα θέματα της εξωτερικής πολιτικής.

Αυτό όμως, αγαπητοί συνάδελφοι, που με ανησύχησε περισσότερο ήταν η συνεχιζόμενη -να μου επιτρέψετε να πω εντός εισαγωγικών και χωρίς καμμία παρεξήγηση- «ιδεοληπτική» σχέση ενός κομματιού της παραδοσιακής Αριστεράς με το Ισραήλ. Για πάρα πολλά χρόνια μετά τη δημιουργία του κράτους του Ισραήλ το 1948, δυνάμεις της ευρωπαϊκής Αριστεράς, παρ' όλο που, όπως είπα και στην πρωτολογία μου, η Σοβιετική Ένωση και οι χώρες του ανατολικού συνασπισμού είχαν σπεύσει να αναγνωρίσουν de facto και de jure το νέο κράτος του Ισραήλ, πολλές δυνάμεις ή ορισμένες δυνάμεις της ευρύτερης ευρωπαϊκής παραδοσιακής Αριστεράς στάθηκαν πάντα απέναντι στη γεωπολιτική πραγματικότητα που διαμόρφωσε η δημιουργία του νέου κράτους του Ισραήλ. Είναι μία γεωπολιτική πραγματικότητα την οποία δεν μπορούμε να μη λάβουμε υπ' όψιν μας στο σχεδιασμό της εξωτερικής μας πολιτικής και εμείς ως χώρα, παρά τις καθυστερήσεις που και εγώ ο ίδιος προσωπικά επεσήμανα στην πρώτη μου παρέμβαση.

Όταν σήμερα Βουλευτής του ΣΥΡΙΖΑ μιλάει με μια τέτοια απαξίωση για ένα κράτος με όλα του τα προβλήματα -παρά το γεγονός ότι πολλές φορές έχουμε διαφωνήσει ριζικά με την ακολουθούμενη πολιτική του Ισραήλ- όταν μιλάει μ' αυτόν τον τρόπο, αντιλαμβάνεται κανείς ότι έχει πολύ μικρούς ορίζοντες για να αναλύσει την πραγματικότητα.

Και η πραγματικότητα, δυστυχώς για τις δυνάμεις του ΣΥΡΙΖΑ, δεν είναι αυτή που περιγράφουν. Δεν είναι η αραβική άνοιξη και οι αναγεννησιακές δυνάμεις των κινημάτων στις αραβικές χώρες.

Εγώ θέλω να σας πω την άποψή μου, ότι θα πρέπει να περιμένουμε πολύ, να είμαστε πολύ προσεκτικοί στις αναλύσεις μας και τη συναισθηματική μας προσέγγιση στα θέματα των εξελίξεων στον ευρύτερο μεσανατολικό και αραβικό κόσμο, πριν προλάβουμε ή πριν βιαστούμε να χειροκροτήσουμε ή να διθυραμβολογήσουμε για τη μία ή την άλλη εξέλιξη.

Όπως είπα, είναι εξαιρετικά σύνθετη η οικονομική, κοινωνική, γεωπολιτική πραγματικότητα στην ευρύτερη περιοχή, που δεν μας επιτρέπει μανιχαϊστικές προσεγγίσεις και αναλύσεις πολύ επίπεδες και επιφανειακές.

Συμφωνώ απολύτως με τον πρώην Πρόεδρο της Βουλής, τον κ. Κακλαμάνη και εκτιμώ και εγώ ότι ορισμένα ζητήματα πρέπει να τα συζητούμε σε κλειστές συνεδριάσεις της Επιτροπής Εξωτερικών και Άμυνας. Βεβαίως είμαστε υπέρ της διαφάνειας, αλλά δεν είμαστε και υπέρ του «γυμνισμού» της πολιτικής, πολύ περισσότερο όταν συζητούμε εξαιρετικά ευαίσθητα θέματα, τα οποία άπτονται των χειρισμών της εξωτερικής πολιτικής, αλλά κυρίως θέματα που συνδέονται με την αμυντική πολιτική και τις προσεγγίσεις της χώρας.

Πιστεύω ότι κανείς δεν θα μας κατηγορήσει, είτε για προσωπική είτε για μυστική διπλωματία, όπως έσπευσε ο Πρόεδρος της Κοινοβουλευτικής Ομάδας του ΣΥΡΙΖΑ να κατηγορήσει εκ του ασφαλούς, μ' έναν τρόπο μικροπολιτικά αντιπολιτευτικό, την Κυβέρνηση, τον Πρωθυπουργό και τους αρμόδιους Υπουργούς.

Με λυπεί πολύ γιατί ο κ. Τσίπρας κάνει το δεύτερο ολίσθημα σε σύντομο χρονικό διάστημα. Στην αρχή της παρέμβασής του είπε για μια ιδιότυπα και ιδιόμορφα πραξικοπηματική λογική που διέπει την Κυβέρνησή μας στην οικονομική και κοινωνική πολιτική. Αυτό το λέει για μια δημοκρατικά νόμιμα εκλεγμένη Κυβέρνηση, από τη συντριπτική πλειοψηφία του ελληνικού λαού, που την ψήφισε πριν από δύο χρόνια. Πραγματικά αυτό με θλίβει.

Μετά το πρώτο του ολίσθημα περί Πινοσέτ, αυτό είναι το δεύτερο που ακούγεται εδώ, στην Εθνική Αντιπροσωπεία. Αυτή είναι η αντίληψη που έχει για τη δημοκρατία και τους δημοκρατικούς θεσμούς; Θεωρείτε ότι η Κυβέρνηση λειτουργεί μ' έναν τρόπο πραξικοπηματικό στα οικονομικά και κοινωνικά θέματα, στην εξωτερική και αμυντική πολιτική της χώρας;

Εδώ η στρατηγική μας διαφωνία διευρύνεται και βαθαίνει. Γνωρίζω ότι δεν συμπίπτουμε ή συμπίπτουμε στα ελάχιστα δυνατά. Πρέπει, όμως, να φανεί αυτή η διαφωνία μας μ' έναν τρόπο δημοκρατικό, με σεβασμό στη διαφορετική άποψη και όχι με αυτόν τον απαξιωτικό, θα έλεγα σχεδόν αντιδημοκρατικό, τρόπο με τον οποίο ασκεί τα αντιπολιτευτικά καθήκοντα ο ΣΥΡΙΖΑ έναντι της Κυβέρνησης.

Εμείς, αγαπητοί συνάδελφοι, πιστεύουμε ότι χρειάζεται η ευρύτερη εθνική συνεννόηση και συναίνεση στα ζητήματα της εξωτερικής και αμυντικής πολιτικής, πολύ περισσότερο τώρα που βρισκόμαστε σε εξαιρετικά δύσκολες συνθήκες και μπροστά σε νέες εξελίξεις και νέες αναταράξεις στην ευρύτερη περιοχή.

Το σύστημα στην περιοχή μας δεν έχει σταθεροποιηθεί και προσωπικά πιστεύω ότι θα χρειαστεί πολλά χρόνια για να σταθεροποιηθεί το σύστημα στην ευρύτερη περιοχή και αυτό θα εξαρτηθεί από πολλούς παράγοντες.

Η Ελλάδα μπορεί να παίξει ένα σταθεροποιητικό ρόλο. Η Ελλάδα μπορεί να γίνει μέρος επίλυσης προβλημάτων και όχι, όπως ζητάτε διά της προσέγγισης, ένας «επιτήδειος ουδέτερος». Αυτό καλείτε την Ελλάδα να γίνει, ένας «επιτήδειος ουδέτερος» στην περιοχή. Μόνο μέσα από δυναμικές πρωτοβουλίες μπορούμε να γίνουμε παράγοντας επίλυσης προβλημάτων, παράγοντας πρωτοβουλιών ειρήνης στην ευρύτερη περιοχή.

Μη ζηλεύετε αυτήν τη μεγαλοϊδεατική νέα στάση της Τουρκίας. Θα περάσει, όπως σας είπα πολύς χρόνος, θα υπάρξουν πολλές συγκρούσεις, θα υπάρξουν αρνητικές υποδοχές από τις χώρες της ευρύτερης Μέσης Ανατολής ως αντίδραση σε αυτή την τουρκική πολιτική στην ευρύτερη Μέση Ανατολή. Και δεν αρκεί ασφαλώς, μόνο να ασκούμε κριτική στην Τουρκία.

Αλλά, σας παρακαλώ, δεν θέλω να ακούω να αξιοποιείται αυτή η υποκριτική στάση της Τουρκίας δηλαδή, τα «δύο μέτρα και δύο σταθμά» που χρησιμοποιεί η Τουρκία, γιατί είναι μια κατοχική δύναμη στην Κύπρο και από την άλλη καταγγέλλει πράγματι, την κατοχή από το Ισραήλ παλαιστινιακών εδαφών- και αυτό να το χρησιμοποιείτε ως επιχείρημα εναντίον της Κυβέρνησης μας.

Είμαστε πολύ καθαροί -και ο Κοινοβουλευτικός μας Εκπρόσωπος, ο κ. Ευθυμίου, το υπενθύμισε και το επανέλαβε- με τη στάση μας στο Παλαιστινιακό. Πρέπει, ενδεχομένως σε μια άλλη συζήτηση στην Επιτροπή Εξωτερικών και Άμυνας, να συζητήσουμε και τις μεγάλες αντιφάσεις του παλαιστινιακού κινήματος, τις εσωτερικές συγκρούσεις, γιατί παλαιστινιακό κίνημα, όπως και αραβικός κόσμος, δεν συνθέτουν μια σταθερή δύναμη, μια ενότητα. Δεν μπορούμε να διαβάσουμε τον αραβικό κόσμο, ακόμα και το παλαιστινιακό κίνημα ως μια ενότητα. Υπάρχουν πολλές δυνάμεις που συγκρούονται μεταξύ τους, με διαφορετικούς προσανατολισμούς, που έχουν δυστυχώς, συμβάλλει μέχρι σήμερα στην παράταση και στο ανεπίλυτο του παλαιστινιακού προβλήματος.

Χαίρομαι, που μου δίνετε την ευκαιρία να επισημάνω ότι οι πολιτικές δυνάμεις του Ισραήλ, παρά τις εσωτερικές τους διαφωνίες, παρά τις συγκρούσεις, παρά την ανάπτυξη ενός πραγματικά μεγάλου κοινωνικού κινήματος ενάντια στο κόστος ζωής, για λόγους επιβίωσης, για λόγους εμπέδωσης του αισθήματος εθνικής ασφάλειας έχουν ανεύρει ευρύτερες συναινέσεις: από τις ακραίες συντηρητικές δυνάμεις μέχρι τις δυνάμεις της Αριστεράς και του Κομμουνιστικού κόμματος. Υπάρχουν κάποιες σταθερές σήμερα στην ισραηλινή πολιτική ζωή και στο ισραηλινό πολιτικό σύστημα σε σχέση με την επίλυση του Παλαιστινιακού.

Αυτά πρέπει να τα γνωρίζουμε. Αν θέλουμε να μιλάμε για το παλαιστινιακό, να μιλάμε για τη Μέση Ανατολή, πρέπει να έχουμε βαθιά γνώση των απόψεων, των θέσεων, των στρατιωτικών προσεγγίσεων, των πολιτικών δυνάμεων και των χωρών της περιοχής, γιατί αν παραμένει μέχρι σήμερα ανεπίλυτο το Παλαιστινιακό, βεβαίως, ευθύνεται και σε ένα σημαντικό βαθμό το Ισραήλ, ευθύνεται και ο λεγόμενος «αραβικός κόσμος», στο πλαίσιο του οποίου υπήρξαν και διαφορετικές προσεγγίσεις γύρω από το Παλαιστινιακό.

Και αναρωτιέμαι με την ευκαιρία αυτή, αγαπητοί συνάδελφοι, πόσο κακό έχουν κάνει και άλλα κράτη του περίφημου αυτού «αραβικού κόσμου» ή του αραβικού έθνους κατά των Παλαιστι-

νίων. Δεν ήταν ασφαλώς οι Ισραηλινοί, που έκαναν το «μαύρο Σεπτέμβρη» του 1970. Δεν ήταν ασφαλώς οι Ισραηλινοί, που έκαναν τις επιθέσεις στα στρατόπεδα των Παλαιστινίων στον Λίβανο! Ήταν μουσουλμανικές δυνάμεις του ευρύτερου αραβικού κόσμου. Και αυτό, επίσης, πρέπει να το γνωρίζουμε ως ιστορικό γεγονός, το οποίο δεν μπορεί να αποκρυβεί, αν θέλουμε να μιλάμε για ηθική στην άσκηση της πολιτικής και στην υπεράσπιση αξιών και αρχών.

Θέλω να το επαναλάβω: Ναι, πιστεύουμε ότι το Ισραήλ πέρα από την γεωπολιτική ανάγκη έχει ιστορικό δικαίωμα, σε ασφαλή σύνορα. Ο λαός του Ισραήλ έχει δικαίωμα στην ύπαρξη του, όπως, έχει και δικαίωμα στη νόμιμη άμυνα, σύμφωνα με το άρθρο 51 του Καταστατικού Χάρτη του ΟΗΕ.

Γιατί, αγαπητοί συνάδελφοι, εγώ στέκομαι αλληλέγγυος στον παλαιστινιακό λαό, στέκομαι αλληλέγγυος σε όλους τους αγωνιζόμενους για την απελευθέρωση της πατρίδας τους. Καταδικάζω τις δυσανάλογες ενέργειες των ισραηλινών ενόπλων δυνάμεων. Αλλά, θα ήθελα να ακούσω από την πλευρά της Αριστεράς και μια καταδίκη για τις τρομοκρατικές επιθέσεις ακραίων μουσουλμανικών οργανώσεων εναντίον αμάχου ισραηλινού πληθυσμού, εναντίον πολιτών του Ισραήλ, εναντίον οικογενειών σε μεγάλα ή μικρότερα αστικά κέντρα στο Ισραήλ.

Έτσι γινόμαστε αξιόπιστοι ως πολιτικές δυνάμεις και ως χώρα, όταν δεν βλέπουμε μονομερώς τα προβλήματα, αλλά αναζητούμε μέσα από τη γνώση την κατά το δυνατόν ασφαλή προσέγγιση για να δημιουργήσουμε τη δική μας στρατηγική.

Βεβαίως, οι Βουλευτές του ΣΥΡΙΖΑ πήραν αυτή την ευκαιρία της επερώτησης για να κάνουν μία αναδρομή, όπως αυτοί την αντιλαμβάνονται, στην εξωτερική πολιτική της χώρας τα τελευταία είκοσι χρόνια, ασκώντας κριτική –άκουσα- από την υπόθεση Οτσαλάν μέχρι τα Ίμια. Θέλω να τους πω πάρα πολύ φιλικά ότι έχουν διολισθήσει -και ο δρόμος είναι ολισθηρός- σε μία αντίληψη βαθιά εθνικιστική για την ανάλυση των θεμάτων των διεθνών σχέσεων και των θεμάτων της εξωτερικής πολιτικής της χώρας.

Μία Αριστερά που πάντα ήταν διεθνιστική, σήμερα τη βλέπω να ερμηνεύει την εξωτερική πολιτική με ένα θα έλεγα ...

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Υπουργού)

Κυρία Πρόεδρε, να συνεχίσω; Τελειώνω σε ένα λεπτό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ροδούλα Ζήση): Έχετε πάρει και χρόνο...

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΠΕΓΛΙΤΗΣ (Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Νομίζω ότι πήρα και το και το χρόνο της τριτολογίας μου, αλλά δεν θα τριτολογήσω.

Έλεγα, λοιπόν, ότι δεν μπορούμε να βλέπουμε με τα εθνικιστικά γυαλιά τα σύνθετα φαινόμενα των διεθνών σχέσεων και της εξωτερικής πολιτικής.

Να μου επιτρέψετε να απαντήσω στον απουσιάζοντα, κ. Κεφαλογιάννη. Το ένα ζήτημα των αποστράτων, το απάντησα. Έθεσε ένα άλλο θέμα, το οποίο δυστυχώς ορισμένα μέσα ενημέρωσης χθες το βράδυ το ανέδειξαν σε μείζον θέμα.

Είναι η απόφαση της πολιτικής ηγεσίας, η απόφασή μου ως Υπουργός Εθνικής Άμυνας να δημιουργήσουμε μία υποδομή για να δεχόμαστε επώνυμα απόψεις, προτάσεις, ενστάσεις, προβληματισμούς, αντιρρήσεις από τα στελέχη των Ενόπλων Δυνάμεων, το ένστολο και πολιτικό προσωπικό των Ενόπλων Δυνάμεων για να μπορούμε να διορθώνουμε προβλήματα, να λύνουμε προβλήματα στο χώρο των Ενόπλων Δυνάμεων.

Πρόκειται για μία διαδικασία ελεύθερης δημοκρατικής διαβούλευσης, ανταλλαγής απόψεων προκειμένου να ισχυροποιήσουμε το αξιόμαχο των Ενόπλων Δυνάμεων και όχι να υπονομεύσουμε την πειθαρχία και την ιεραρχία στις Ένοπλες Δυνάμεις. Το αξιόμαχο συνδέεται κατά την άποψή μου αγαπητοί συνάδελφοι με την υπεράσπιση ελεύθερων προσωπικοτήτων, με την υπεράσπιση ελεύθερων απόψεων με σεβασμό πάντα του ενός προς τον άλλο, χωρίς αυταρχισμούς, χωρίς μία ψευδεπίγραφη πειθαρχία και ιεραρχία, αλλά με μία ουσιαστική πειθαρχία και ιεραρχία, οι οποίες δεν επιβάλλονται μέσα από πάγιες στρατιωτικές διαταγές.

Η πειθαρχία, η ιεραρχία και το αξιόμαχο διαμορφώνονται καθημερινά μέσα από το σεβασμό της προσωπικότητας του άλλου, μέσα από το διάλογο και την ανταλλαγή απόψεων για την επίλυση προβλημάτων, για να ενισχύουμε συνεχώς την ψυχολογία των στρατευμένων μας. Αυτός είναι ο στόχος και όχι να φτιάξουμε ένα κομματικό παραμάγαζο.

Μου κάνει εντύπωση ότι εχθές το βράδυ κάποια μέσα ενημέρωσης, που θέλουν να διεκδικούν, να έχουν άποψη επί παντός επιστητού ακόμα και για τη λειτουργία των Ενόπλων Δυνάμεων συμπεριλαμβανομένων διαφόρων αποστράτων, βγαίνουν να καταγγείλουν μία βαθιά δημοκρατική διαδικασία την οποία έχουν και υλοποιούν όλες οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, οι Ηνωμένες Πολιτείες, το Ισραήλ. Μιας και το φέραμε στη κουβέντα τώρα -επειδή μιλάμε για «αυταρχικό» καθεστώς στο Ισραήλ- ο στρατός και οι ένοπλες δυνάμεις του Ισραήλ έχουν μια βαθιά εσωτερική δημοκρατία. Γι' αυτό έχουν μία συνειδητή πειθαρχία και έχουν μία συνειδητή ιεραρχία.

Θέλουμε, λοιπόν, όπως συζητήσαμε σήμερα, την ευρύτερη εθνική συναίνεση. Θέλω να σας διαβεβαιώσω ότι η Κυβέρνησή μας υπερασπίζεται τα εθνικά συμφέροντα της χώρας και θα ασκήσει όλα τα εθνικά και κυριαρχικά δικαιώματά όπως επιβάλλει το Διεθνές Δίκαιο της Θάλασσας σύμφωνα με τα συμφέροντά μας, όταν κρίνουμε και θεωρήσουμε ότι αυτό είναι σκόπιμο.

Δεν είχα ακούσει τόσα χρόνια τις δυνάμεις της Αριστεράς και του ΣΥΡΙΖΑ να ασκούν κριτική στην κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας και στον κ. Καραμανλή, που δεν ανακήρυσσε την αποκλειστική οικονομική ζώνη ή δεν επέκτεινε, όπως προβλέπει το διεθνές δίκαιο της θάλασσας, τα χωρικά μας ύδατα μέχρι τα 12 ναυτικά μίλια.

Ξαφνικά ασκείτε κριτική στην Κυβέρνηση.

Σας διαβεβαιώνω, κύριοι του ΣΥΡΙΖΑ, ότι η Κυβέρνησή μας - με βάση, με εργαλείο το Διεθνές Δίκαιο της Θάλασσας- διατηρεί όλα τα νόμιμα, τα κυριαρχικά δικαιώματα της χώρας και θα ασκήσει, όταν κρίνει σκόπιμο, τα δικαιώματα αυτά.

Ως προς τις διερευνητικές επαφές και το διάλογο, για το οποίο ζήτησε ο κ. Τσίπρας να απαντήσω, βεβαίως η συζήτηση περιστρέφεται σε ευρύτερα ζητήματα εξωτερικής πολιτικής. Ο αγαπητός μου συνάδελφος, ο Υπουργός Εξωτερικών κ. Λαμπρινίδης, απουσιάζει, όπως σας είπα, στην Νέα Υόρκη. Θα έχετε την ευκαιρία, όπως σας ενημέρωσε και στο τελευταίο Εθνικό Συμβούλιο Εξωτερικής Πολιτικής για όλα τα θέματα, να ενημερωθείτε από την Κυβέρνηση και από τον αρμόδιο Υπουργό σύντομα και στο πλαίσιο της Επιτροπής Εξωτερικών και Άμυνας.

Όμως, σας παρακαλώ πολύ, στο όνομα του εθνικού συμφέροντος, στο όνομα των γενικότερων συμφερόντων της χώρας σε μια κρίσιμη περίοδο, η εξωτερική και αμυντική πολιτική είναι ο χώρος που δεν μπορεί κανείς να τον αξιοποιήσει για να ασκήσει μια πολιτική του τύπου ότι «μας οδηγείτε στο άρμα της Δύσης ή μας οδηγείτε στο άρμα των ιμπεριαλιστών και των επιθετικών δυνάμεων της περιοχής». «Ωραία» λόγια, «ωραίες» καταγγελίες, όμως έχουν βραχυπρόθεσμο, μικροπολιτικό αποτέλεσμα. Δεν βοηθούν τη χώρα σε αυτήν τη δύσκολη περίοδο.

Εμείς θέλουμε πολιτικές δυνάμεις, έχει ανάγκη ο ελληνικός λαός πολιτικές δυνάμεις που αίρονται πάνω από τα στενά κομματικά, τις διαχωριστικές γραμμές και συμβάλλουν στη διαμόρφωση ευρύτερων, στέρεων, ισχυρών εθνικών θέσεων. Εμείς θα συνεχίσουμε σε αυτή την κατεύθυνση και ζητούμε τη συνεννόηση μέσα από το διάλογο όλων των πολιτικών δυνάμεων της χώρας, ιδιαίτερα σε νευραλγικούς τομείς, όπως είναι οι Ένοπλες Δυνάμεις, όπως είναι η αμυντική μας πολιτική, όπως είναι η εθνική άμυνα και ασφάλεια της χώρας.

Σας ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ροδούλα Ζήση): Ευχαριστούμε, κύριε Υπουργέ.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΛΑΦΑΖΑΝΗΣ: Κυρία Πρόεδρε, μπορώ να έχω το λόγο;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ροδούλα Ζήση): Κύριε Λαφαζάνη, έχουμε δώσει το χρόνο. Θα πρέπει να απαντήσει πάλι ο Υπουργός.

Κοιτάξτε, έχω δώσει δέκα λεπτά στον κ. Δρίτσα επιπλέον από το χρόνο της ομιλίας και σε σας επίσης. Θα μιλήσετε για δύο λεπτά και θα σας απαντήσει ο Υπουργό αναγκαστικά, για να κλείσει η διαδικασία.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΛΑΦΑΖΑΝΗΣ: Θα πρέπει να διαλέξει ο κύριος

Υπουργός τι στάση έχουμε, μια ελευθεριάζουσα στάση, όπως μας είπε, ή μια εθνικιστική στάση; Δεν γίνεται να τα έχει όλα ο κύριος Υπουργός, να βάλλει κατά πάντων με οποιαδήποτε κατηγορία.

Κύριε Μπεγλίτη, με συγχωρείτε: Είναι εθνικισμός, όταν σας ασκούμε κριτική για τα Ίμια; Δεν κατάλαβα. Δηλαδή, τι έπρεπε να κάνει μια διεθνιστική δύναμη; Μπορείτε να μου πείτε; Να γκριζάρουμε όλο το Αιγαίο; Αυτό το θεωρείτε διεθνισμό; Πείτε μου: Όταν σας ασκούμε κριτική για τον Οτσαλάν, δεν είμαστε διεθνιστές; Δηλαδή, όποιο εθνικοαπελευθερωτικό κίνημα ξεσπάει στην περιοχή πρέπει η Ελλάδα να παραδίδει τους ηγέτες του, για να είναι διεθνιστική δύναμη;

Φυσικά, δεν μας είπατε και κάτι για το σχέδιο Ανάν, που σας είπα. Εδώ υπάρχει άμεσος κίνδυνος ανάφλεξης στην περιοχή. Δεν είναι θεωρητικό ζήτημα. Από στιγμή σε στιγμή, σε συνθήκες οξυμένης διεθνούς καπιταλιστικής κρίσης, μπορεί να δούμε ένα μεγάλο περιφερειακό πόλεμο και ήδη σιγοβράζουν τα πνεύματα προς αυτήν την κατεύθυνση και μπορεί να ξεσπάσει από οποιοδήποτε τυχαίο γεγονός και ανά πάσα στιγμή και να εμπλέξει και την Ελλάδα. Τι δουλειά έχει η Ελλάδα να πάρει το μέρος της μιας ή της άλλης πλευράς σε ένα τέτοιο ενδεχόμενο και πώς μπορεί να στηρίξει τα δικά της εθνικά συμφέροντα, όταν παίρνει τη θέση της μίας πλευράς στους άξονες;

Μας λέτε ότι εμείς είμαστε μανιχαϊστές -το καλό και το κακό- και υποτίθεται ότι είμαστε με αυτό που θεωρούμε ιδεολογικά καλό. Πέρα από το καλό και το κακό, είσαστε εσείς, διότι εσείς, πέρα από το καλό και το κακό, είσαστε πάντοτε με τις Ηνωμένες Πολιτείες.

Μυστική διπλωματία: Πείτε μας μία φορά, επιτέλους και κάνετε μία ενημέρωση τι γίνεται με αυτούς τους απίστευτους γύρους - τι λέγεται εκεί- των ελληνοτουρκικών διαπραγματεύσεων. Είναι επτασφράγιστο μυστικό.

(Στο σημείο αυτό κτυπάει το κουδούνι λήξεως του χρόνου ομιλίας του κυρίου Βουλευτή)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ροδούλα Ζήση): Ολοκληρώσετε, κύριε συνάδελφε, σε ένα λεπτό.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΛΑΦΑΖΑΝΗΣ: Τελειώνω, κυρία Πρόεδρε.

Ουδέποτε έχει ενημερώσει οποιαδήποτε Κυβέρνηση τι γίνεται με αυτούς τους γύρους. Έχουμε μάθει ότι έχουν εκτυλιχθεί πράγματα και θαύματα σ' αυτούς τους γύρους, που άμα βγουν στην επιφάνεια, φοβάμαι ότι πάρα πολλοί θα βρεθούν βαρύτατα και εθνικά εκτεθειμένοι. Δεν θέλω να δώσω μια συνέχεια σ' αυτό το θέμα, διότι είναι ίσως και μία άλλη συζήτηση.

Είπατε –και τελειώνω με αυτό, κυρία Πρόεδρε- για πραξικοπήματα, δηλαδή ότι σας αποδίδουμε πραξικοπήματα. Δεν έχετε λαϊκή νομιμοποίηση, όχι εσείς προσωπικά, αλλά η Κυβέρνηση σας συνολικά. Άλλα λέγατε προεκλογικά και άλλα πράττετε μετεκλογικά και στον οικονομικό-κοινωνικό τομέα και στον εξωτερικό. Ουδέποτε τα έχετε πει αυτά τα πράγματα. Έχετε κατάφωρα και αντισυνταγματικά παραβιάσει κάθε κανόνα δημοκρατίας και δημοκρατικής νομιμοποίησης.

Αυτήν τη στιγμή, η μόνη επιλογή που έχετε, είναι να πάτε σε εκλογές. Δεν μπορείτε να ανατρέπετε τα πάντα σ' αυτήν τη χώρα και να την οδηγείτε σε καταστροφή και να μας λέτε ότι έχετε και τη νομιμοποίηση να το πράττετε. Πότε είχατε πει όλα αυτά τα πράγματα, τα οποία κάνετε τώρα;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ροδούλα Ζήση): Ευχαριστούμε τον κ. Λαφαζάνη.

Κύριε Υπουργέ, έχετε το λόγο.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΠΕΓΛΙΤΗΣ (Υπουργός Εθνικής Άμυνας): Προφανώς, ο κ. Λαφαζάνης βρίσκει μία ευκαιρία ακόμη να διευρύνει τη συζήτηση, να την κάνουμε εφ' όλης της ύλης για την οικονομική και την κοινωνική πολιτική, αλλά και για άλλα θεσμικά ζητήματα.

Πιστεύουμε -το έχουμε υποστηρίξει και το επαναλαμβάνω κι εγώ με αυτήν την ευκαιρία- ότι εκλογές σ' αυτήν την κρίσιμη συγκυρία θα οδηγούσαν σε πολιτική αστάθεια, θα οδηγούσαν σε μεγάλες περιπέτειες τη χώρα και το λαό. Εάν οι δυνάμεις του ΣΥΡΙΖΑ θέλουν να καταγράψουν την αριθμητική τους αποτίμηση στο πολιτικό σύστημα, αυτό είναι δικαίωμά τους, μπορούν να το λένε, αλλά είναι και δικαίωμά μας να αναδεικνύουμε το έλλειμμα εθνικής ευθύνης που διακατέχει ένα κομμάτι της παραδοσιακής Αριστεράς.

Σήμερα, δίνουμε μια μεγάλη μάχη, τη μάχη για την υπέρβαση της κρίσης, τη μάχη για τη σωτηρία της χώρας. Σήμερα, ο Πρωθυπουργός της χώρας, ο Γιώργος Παπανδρέου, βρίσκεται σε συνομιλίες στο Παρίσι με τον Πρόεδρο, κ. Σαρκοζί, για να αναζητήσουμε όλους τους δυνατούς τρόπους υλοποίησης της απόφασης της 21ης Ιουλίου. Πρόκειται για υλοποίηση, η οποία θα μας οδηγήσει στο να βγούμε σταδιακά με τη δική μας προσπάθεια, με τις δικές μας θυσίες, με τις θυσίες του ελληνικού λαού, από αυτήν την πολύπλευρή κρίση που βιώνουμε σήμερα.

Κυρία Πρόεδρε, μας δόθηκε η δυνατότητα και η ευκαιρία να ανταλλάξουμε απόψεις, να διαπιστώσουμε για μια ακόμη φορά τις μεγάλες στρατηγικού χαρακτήρα διαφωνίες, τις οποίες έχουμε ως Κυβέρνηση και ως παράταξη με το χώρο της παραδοσιακής Αριστεράς.

Θα ήθελα να θυμίσω κάτι στον αγαπητό συνάδελφο, τον κ. Λαφαζάνη. Τα ερωτήματα που έβαλε στις παρεμβάσεις του, ακόμα και τα τελευταία ερωτήματα που έβαλε στην τριτολογία του, θυμίζουν τα ερωτήματα, τα υπαρξιακά ερωτήματα μιας Αριστεράς του Μεσοπολέμου απέναντι στο φαινόμενο της κρίσης, απέναντι στο φαινόμενο των πολεμικών συγκρούσεων.

Δεν μπορεί, κύριε Λαφαζάνη, η χώρα, αν θέλει να υπερασπιστεί τα εθνικά της συμφέροντα, να είναι μια δύναμη «επιτήδεια ουδέτερη» στην ευρύτερη περιοχή. Πρέπει να διασφαλίσουμε τα εθνικά μας συμφέροντα με γνώμονα την υπεράσπιση του διεθνούς δικαίου, των διεθνών συνθηκών, της διεθνούς νομιμότητας.

Αυτός είναι ο αγώνας μας. Αυτή είναι η προσπάθειά μας. Αυτή είναι η συλλογική προσπάθεια της Κυβέρνησης μας, του Πρωθυπουργού, του Υπουργού Εξωτερικών, της πολιτικής ηγεσίας του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, όλων μας. Θέλουμε ειρήνη, ασφάλεια, σταθερότητα στην περιοχή μας, όχι διά της ακινησίας, όχι διά της φυγής, όχι δια της εσωστρέφειας και της απομόνωσης, αλλά διά των δυναμικών, διπλωματικών πρωτοβουλιών. Η Ελλάδα μπορεί να είναι σε οικονομική και κοινωνική κρίση, έχει πάντα, όμως, ισχυρό λόγο. Έχει πάντα, μέσα από τις διπλωματικές και πολιτικές της πρωτοβουλίες, μια ισχυρή παρουσία στην ευρύτερη περιοχή.

Σκεφθείτε, σας παρακαλώ, εάν δεν είχαμε μία παρουσία, αν δεν διαμορφώναμε στέρεες, στρατηγικές εταιρικές σχέσεις με άλλες χώρες της περιοχής, ποιος θα προσπαθούσε και ποιος θα γέμιζε αυτό το στρατηγικό κενό στην περιοχή και πόσο, εάν αυτό τελικά υλοποιείτο, θα ήταν καταστροφικό για τα συμφέροντα της χώρας, για τη θέση της χώρας στην περιοχή.

Άρα, λοιπόν, δεν τρέφουμε ψευδαισθήσεις. Γνωρίζουμε καλά πόσο σκληρή είναι η πραγματικότητα της ευρύτερης περιοχής μας. Είμαστε εδώ με στρατηγική ψυχραιμία, με αποφασιστικότητα, με ισχυρή εξωτερική πολιτική, με ισχυρή αμυντική πολιτική, ισχυρές Ένοπλες Δυνάμεις, για να υπερασπιστούμε τα ευρύτερα εθνικά συμφέροντα της χώρας.

Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ροδούλα Ζήση): Ευχαριστούμε τον Υπουργό Εθνικής Άμυνας κ. Παναγιώτη Μπεγλίτη.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, κηρύσσεται περαιωμένη η συζήτηση επί της υπ' αριθμόν 66-39-20-9-2011 επίκαιρης επερώτησης των Βουλευτών του ΣΥΡΙΖΑ προς τους Υπουργούς Εξωτερικών και Εθνικής Άμυνας, σχετικά με την εξωτερική και αμυντική πολιτική της Κυβέρνησης στην περιοχή της Ανατολικής Μεσογείου.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σας έχουν διανεμηθεί τα Πρακτικά της Τετάρτης 31-08-2011, Τρίτης 6-09-2011, Τετάρτης 7-09-2011, Πέμπτης 8-09-2011, Παρασκευής 9-09-2011, Δευτέρας 12-09-2011, Τρίτης 13-09-2011, Τετάρτης 14-09-2011 και της Παρασκευής 16-09-2011 και ερωτάται το Σώμα αν τα επικυρώνει.

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ροδούλα Ζήση): Συνεπώς, τα Πρακτικά της Τετάρτης 31-08-2011, Τρίτης 6-09-2011, Τετάρτης 7-09-2011, Πέμπτης 8-09-2011, Παρασκευής 9-09-2011, Δευτέρας 12-09-2011, Τρίτης 13-09-2011, Τετάρτης 14-09-2011 και της Παρασκευής 16-09-2011 επικυρώθηκαν.

Παρακαλώ το Σώμα να εξουσιοδοτήσει το Προεδρείο για την υπ' ευθύνη του επικύρωση των Πρακτικών των κατωτέρω συνεδριάσεων ΣΙΓ' 15-09-2011, ΣΙΕ' 19-09-2011, ΣΙΣΤ' 20-09-2011, ΣΙΖ' 21-09-2011, ΣΙΗ' 22-09-2011, ΣΙΘ' 23-09-2011, ΣΚ' 26-09-2011, ΣΚΑ' 27-09-2011, ΣΚΒ' 28-09-2011, ΣΚΓ' 29-09-2011, ΣΚΔ' 30-09-2011.

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΥΣΑ (Ροδούλα Ζήση): Συνεπώς, τα Πρακτικά των συνεδριάσεων ΣΙΓ' 15-09-2011, ΣΙΕ' 19-09-2011, ΣΙΣΤ' 20-09-2011, ΣΙΖ' 21-09-2011, ΣΙΗ' 22-09-2011, ΣΙΘ' 23-09-2011, ΣΚ' 26-09-2011, ΣΚΑ' 27-09-2011, ΣΚΒ' 28-09-2011, ΣΚΓ' 29-09-2011, ΣΚΔ' 30-09-2011 επικυρώθηκαν.

Κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, σήμερα ολοκληρώνονται οι εργασίες της ολομέλειας της Βουλής.

Η λήξη των εργασιών της Β' Συνόδου της ΙΓ' Περιόδου Προεδρευόμενης Κοινοβουλευτικής Δημοκρατίας θα κηρυχθεί με το σχετικό προεδρικό διάταγμα, το οποίο θα δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως και θα θυροκολληθεί.

Κύριοι συνάδελφοι, δέχεστε στο σημείο αυτό να λύσουμε τη συνεδρίαση;

ΟΛΟΙ ΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

Με τη συναίνεση του Σώματος και ώρα 16.28' λύεται η συνεδρίαση για την προσεχή Δευτέρα 3 Οκτωβρίου 2011 και ώρα 11.00', με αντικείμενο εργασιών του Σώματος α) Ανακοίνωση του Προεδρικού Διατάγματος για τη λήξη των εργασιών της Β' Συνόδου και β) Αγιασμός για την έναρξη των εργασιών της Γ' Συνόδου από το Μακαριώτατο Αρχιεπίσκοπο Αθηνών και Πάσης Ελλάδος κ. Ιερώνυμο και τα μέλη της Διαρκούς Ιεράς Συνόδου, σύμφωνα με την ειδική ημερήσια διάταξη που σας έχει διανεμηθεί.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ **ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ**